

MONUMENTA ECCLESIAE STRIGONIENSIS

TOMUS QUARTUS

Ab A. 1350. Ad A. 1358.

AD EDENDUM PRAEPARAVERUNT

GABRIEL DRESKA
GEYSA ÉRSZEGI
ANDREAS HEGEDŰS
TIBURCIUS NEUMANN
CORNELIUS SZOVÁK
STEPHANUS TRINGLI

ARCHIVUM PRIMATIALE - ARGUMENTUM
STRIGONII - BUDAPESTINI, 1999

Sigilla descripsit
ANDREAS HEGEDÜS

Manuscriptum examinavit
GEYSA ÉRSZEGI

Indicem composit
CHRISTINA TÓTH

Praefatio et biographia Nicolai Vásári archiepiscopi in Germanicum translatae sunt a
MARTINO KALÁSZ

Imagines phototypicas effecit
ATTILA MUDRÁK

© Archivum Primitiale. Omne ius, etiam illustrationum quocumque modo
reproducendarum reservatum est

Huic volumini edendo faverunt

ESZTERGOM-BUDAPESTI FŐEGYHÁZMEGYE
MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTÉRIUM
KULTURÁLIS ÖRÖKSEG FŐOSZTÁLYA
NEMZETI KULTURÁLIS ALAP LEVÉLTÁRI KOLLÉGIUM

ISBN 963 446 106 9

A kiadásért felel Láng József, az Argumentum Kiadó igazgatója
Felelős szerkesztő Hegedűs András

A könyv- és a borítóterv, valamint a tördelés Beck Anna munkája
Térjedelem: 35,54 A/5 ív + 12 oldal melléklet

Nyomta az Argumentum Kiadó nyomdaüzeme. Felelős vezető Roznai Zoltán

In operculo codex Nicolai Vásári archiepiscopi (Padova, Biblioteca Capitolare)
et sigillum maius capituli Strigoniensis

„A Szent Esztergomi Egyház, a mi anyánk, a királyság többi egyházának feje és tanítója” – írja III. András király 1290-ban kelt oklevelében, ezzel fejezve ki az Esztergom Főegyházmegye elsőségét a magyar egyházon belül. Az esztergomi érsekek ezen elsőségből fakadóan számos országos tisztség viselőiként fontos szerepet játszottak Magyarország történelmében, s az ország prímásaiaként joghatóságuk az egész magyar egyházra kiterjedt, így a Főegyházmegye levéltárai a magyar egyház- és köztörténet páratlanul gazdag tárházát képezik.

Knauz Nándor kanonok, primási levéltáros ezt a gazdagságot látva kezdte meg a múlt században a források publikálását, amely munka sajnos idővel elakadt. Öröm számomra, hogy hosszú megszakítás után egy lelkes fiatal kutatókból álló csoport vállalkozott a Monumenta Ecclesiae Strigoniensis folytatására, új lendületet adva az egyháztörténeti kutatásoknak. Szív ből kívánom, hogy a jelen kötet minél szélesebb olvasói körhöz eljutva szolgálja célját: múltunk alaposabb megismerését.

+ *Nándor László*

„Die Heilige Kirche von Esztergom, unsere Mutter, Haupt und Mentor der übrigen Kirchen des Königstums“, schreibt König Andreas III. in seiner 1290 verfaßten Urkunde, und drückt damit die Vorrangstellung der Erzdiözese Esztergom innerhalb der ungarischen Kirche aus. Die Erzbischöfe von Esztergom nahmen als Vertreter der zahlreichen, sich aus dieser Vorrangstellung entfaltenden Landesämter eine wichtige Rolle in der Geschichte Ungarns ein und als Primaten des Landes dehnte sich ihre Gerichtsbarkeit auf die gesamte ungarische Kirche aus. Dadurch sind die Domarchive eine unvergleichlich reiche Fundgrube der ungarischen Kirchen- und Kommunalgeschichte.

Domherr Ferdinand Knauz, fürstprimatischer Archivar erkannte diesen Reichtum des Primatialarchives und begann im vergangenen Jahrhundert die Quellen zu publizieren, mit der Zeit geriet aber leider diese Arbeit ins Stocken. Es ist für mich eine große Freude, daß nach langer Unterbrechung ein enthusiastisches Team junger Forscher sich der Fortsetzung der *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis* gewidmet hat und den Kirchengeschichtsforschern neue Motivationen gibt. Ich wünsche mir von ganzem Herzen, der vorliegende Band möge einen möglichst großen Leserkreis erreichen und auch dem Ziel, unsere Vergangenheit gründlicher kennenzulernen, gerecht werden.

*Dr. László Paskai
Kardinal, Primas von Ungarn,
Erzbischof von Esztergom-Budapest*

ELŐSZÓ

Százhuszonnégy esztendővel ezelőtt, 1874-ben jelentette meg Knauz Nándor esztergomi kanonok, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, prímási levéltáros az Esztergomi Főegyházmegye középkori történetét feldolgozó híres művének, a Monumenta Ecclesiae Strigoniensisnek első kötetét. A Simor János bíboros, hercegpáris, esztergomi érsek megbízásából indult, eredetileg négy kötetre tervezett sorozatból mindössze kettő jelenhetett meg Knauz életében (a második 1881-ben).

A harmadik kötet, melyet Dedeck Crescens Lajos esztergomi kanonok, a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja adott ki, egészen 1924-ig várhatott magára. Dedeck Crescens 1933-ban bekövetkezett halálával ismét megszakadt az oklevelek kiadása, melyek tartalmi feltáráásában az új szerkesztő 1349-ig, Telegdi Csanád egyházkormányzati idejének végéig jutott el.

A II. világháború utáni kommunista diktatúra azonban nem kedvezett az egyháztörténeti kutatásoknak, és különösen rosszul tekintettek volna egy olyan műre, amely az Esztergomi Főegyházmegye történetével foglalkozik, akkor, amikor annak főpásztora, Mindszenty József bíboros börtönben és száműzetésben van. A rendszer gyengülésével, Lékai László bíboros idején többször is felvetődött a sorozat újraindításának gondolata, ám erre csak a rendszerváltás után nyílt tényleges lehetőség. Valósággá pedig 1996-ban vált, amikor a Főegyházmegye védőszentje, Szent Adalbert vértanúhalálának ezredik évfordulójára készült. Ekkorra érlelődött meg a szándék, hogy ne hagyjuk Magyarország második legnagyobb Mohács előtti gyűjteményét paragon heverni, és folytassuk az egyik legjobb színvonalú forrásközlést, a Monumenta Ecclesiae Strigoniensist.

A sorozatot Knauz tervezetét figyelembe véve indítottuk újra: „Gyűjteményes munkánál véleményem szerint mindenek előtt szükséges, de egyszersmind legnehezebb, a határokat, melyeken túl ne terjeszkedjék, megszabni, különben minden terjedelme mellett is mindig csak töredék fogna maradni.

Különösen áll ez történelmi gyűjteménynél s így a tervezett műnél is. Hosszú éveken át fáradhatnánk, gyűjthetnénk, adhatnánk ki kötetet kötetre, anélkül, hogy valaha mondhatnánk, miszerint a tárgy ki van merítve, mert az egyes emberek erejét és élete hosszát felülmúlja.

Hogy tehát biztosan haladhassunk és a roppant tárgyhalmaz dacára is tömör egész művet nyújthassunk, mindenki előtérben meg kell határozni, mily források használandók fel, miáltal a határok, melyeken túl e mű ne terjedjen, önkényt ki lesznek jelezve.”¹

E meggondolásból csupán a Főegyházmegye tulajdonában lévő okleveles anyag publikálására szorítkozhattunk. Nem vállalkozhattunk az Esztergom Érsekség egykor területén lévő, és a trianoni békeszerződéssel Magyarország határain túlra került nagy levéltárak, a Pozsonyi Káptalan és a Garamszentbenedeki Bencés Konvent forrásainak publikálására, csakúgy, mint a hazai vagy a külföldi levéltárakban fellelhető hatalmas anyag feldolgozására. Ezért a Monumenta Ecclesiae Strigoniensis újraindításakor a Prímási Levéltár, illetve az Esztergom Főszékesegyházi Káptalan magán- és országos levéltárában őrzött összes középkori oklevél kiadását tűztük ki célul.

A források feldolgozására kutatócsoportot hoztunk létre, amelynek tagjai között elosztottuk az érsekék egyházkormányzati időszakait, illetve kijelöltük az egyes részfeladatokat. A munka első szakaszában az oklevelek kronologikus rendjét állítottuk össze, majd a szövegek fényképei alapján készítettük el az átitratokat, végül mindenet összevetettük az eredetikkal.

A kötet szerkezeténél Knauz rendszerét vettük alapul, ám igyekeztünk azt a modern szövegkiadás követelményeinek megfelelően kiegészíteni. Így a külső leírásoknál az oklevél anyagán túl megadtuk méretét, állapotát, díszes kezdőbetűjét, ha volt, hátlapi feljegyzéseit és a Magyar Országos Levéltár Diplomatikai Fényképgyűjteményében (DF) meglévő fotójának jelzetét. Itt tüntettük fel, hogy található-e az oklevélen pecsét is, melynek részletes leírását fotóval együtt a kötet végén közöljük.

A mellékletben megtalálhatjuk a kötetben szereplő összes értékelhető állapotú pecsét leírását és fotóját azon oklevél számával, amely szám alatt a kötetben előfordul illetve eredeti jelzetével együtt. A fotót igyekeztünk a kötetben előforduló legjobb állapotú pecsétről készíteni.

Hálánkat fejezzük ki mindenek előtt Dr. Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek úrnak, aki a Főegyházmegye költségvetéséből a kötet megjelentetésének teljes összegét fedezte, továbbá a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Levéltári Osztályának és a Nemzeti Kulturális Alap Levéltári Kollégiumának, akiknek támogatása nélkül nem tudtuk volna kutatócsoportunkat létrehozni és a jelen művet kiadni.

Bízunk abban, hogy e kötet a medievisztikai kutatások hasznára válik, s a folytatás, amelynek munkálatai már folynak, az Anjou-kort lezárva néhány éven belül megjelenhet.

¹ Prímási lvt., Esztergom, Simor Cat. 44. Knauz Ferdinánd 1868. április 10-én írott tervezete.

VORWORT

Vor hundertvierundzwanzig Jahren, 1874, veröffentlichte Nándor Knauz, Domherr von Esztergom, Mitglied der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, fürstprimatlicher Archivar den ersten Band seines berühmten Werkes *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis - Geschichte der Hauptdiözese Esztergom im Mittelalter*. Von Kardinal Johann Simor, Fürstprimas, Erzbischof von Esztergom ursprünglich als vierbändiges Werk gedacht erschienen zu Lebzeiten Knauz' nur die ersten zwei Bände (der zweite Band 1881).

Der dritte Band, herausgegeben von Ludwig Crescens Dedek, Domherr von Esztergom, korrespondierendem Mitglied der Ungarischen Akademie der Wissenschaften, liess bis 1924 auf sich warten. Der neue Redakteur rückte mit seinen Erschliessungsarbeiten bis 1349, dem Ende des Diözesendienstes von Csanád Teleki vor. Dedeks Tod im Jahre 1933 verhinderte weitere Veröffentlichungen der Urkunden.

Die kommunistische Diktatur nach dem zweiten Weltkrieg verhinderte die kirchengeschichtliche Forschung, insbesondere die Forschung der Geschichte der Erzdiözese Esztergom, dessen Oberhaupt, Kardinal Josef Mindszenty sie zum Gefängnis verurteilte, der Fürstprimas lebte nach seiner Befreiung im Exil. Später, zur Amtszeit von Kardinal Ladislaus Lékai, konnte der Gedanke eines Wiederbeginns der Reihe zwar neu aufgegriffen werden, die Arbeit selbst wurde erst nach dem politischen Systemswechsel fortgesetzt. Das Ergebnis wurde 1996, zur tausendjährigen Gedenkfeier des Märtyrers Heiliger Adalbert dem Schutzheiligen der Erzdiözese präsentiert werden. Solange reifte die Absicht die zweitgrösste Mittelalterlichen Urkundensammlung von Ungarn nicht einfach daliegen zu lassen, sondern die aussergewöhnlich niveauvolle Quellenpublikation *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis* fortzusetzen.

Die Reihe war selbstverständlich im Sinne der früheren Pläne von Knauz neu-konzipiert: „Bei Bearbeitung von Sammlungen ist meines Erachtens ausserordentlich schwierig und vor allem notwendig eine Grenze zu ziehen, über welche hinaus die Arbeit nicht gehen sollte, um trotz allem Umfang nicht ins fragmentarische zu entgleisen.“

Besonders wichtig ist dies im Falle historischer Sammlungen, und auch für das Werk.

Man könnte sich Jahre lang bemühen, sammeln, Bände veröffentlichen, ohne letzten Endes sagen zu können, das Material sei ausgeschöpft, nun überragt es Kraft und Lebenszeit des einzelnen Menschen.

Um also sicher voranzukommen und trotz der riesigen Stoffmenge ein kompaktes Werk zu liefern, ist es nötig gleich anfangs festzustellen, welche Quellen uns nutzbar sind, so zeichnen sich auch die Grenzen ab, und zwar von selbst, die von dem Werk nicht überschritten werden sollten.¹

Solche Überlegungen bezogen sich gelegentlich auf die Publikation des Urkundenmaterials der Erzdiözese. Eine Aufarbeitung des Materials der grossen Archive, die einst zur Erzdiözese Esztergom gehörten, nach dem Friedensvertrag von Trianon sich ausserhalb der Grenzen unseres Landes befanden, Quellen des Kapitels von Pressburg oder dem Benediktinerkonvent von Garamszentbenedek – dies wäre nicht mehr möglich gewesen. Unser Ziel war bei der neubegonnenen Aufarbeitung der *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis* das Primatialarchiv, bzw. alle mittelalterlichen Urkunden aus Privat- und Öffentlichenarchiven ins Auge zu fassen, selbverständlich innerhalb der Erzdiözese Esztergom.

Zur Aufarbeitung der Quellen wurde dann eine Forschungsgruppe ins Leben gerufen, Regierungsperioden der einzelnen Erzbischöfe aufgeteilt, die vorgesehenen Aufgaben skizziert. Am Anfang unserer Arbeit wurde eine chronologische Ordnung der Urkunden sichtbar gemacht, dann die Zuschriften anhand von Fotografien angefertigt, abschliessend alles mit dem entsprechenden Original verglichen.

Was die Struktur des Bandes anbelangt, haben wir uns an Knauz' System gehalten, so natürlich, indem wir versuchten ebenso den Forderungen einer zeitgemässen Textausgabe gerechtwerden zu können. So haben wir über eine äusserliche Beschreibung des Urkundenmaterials hinaus auch Masse, Zustand, Iniziale registriert, wo es notwendig schien, auch die Aufzeichnungen der Rückseiten oder Signatur der diplomatischen Fotosammlung des Ungarischen Nationalarchivs auf den einzelnen Fotografien festgehalten. Hier schien uns wichtig ob sich auf dieser oder jener Urkunde ein Siegel befindet, oder auch nicht, dessen detaillierte Beschreibung wir am Ende des Bandes zusammen mit einer Fotografie veröffentlichten.

Die Beilage beinhaltet Beschreibung und Fotografie sämtlicher Siegel, mit Nummer der Urkunde – insofern die Siegel zustandsmässig noch bewertet werden konnten, es wird auch hingewiesen wo die einzelnen Siegel innerhalb des Bandes zu finden sind. Die Fotografien stellen die im besten Zustand gebliebenen Sigel dar.

Wir möchten vor allem Herrn Kardinal Dr. László Paskai, Primas und Erzbischof von Esztergom und Budapest unsere Dankbarkeit zum Ausdruck bringen, denn die nötigen finanziellen Mittel zur Veröffentlichung des Bandes stellte er aus dem Haushalt der Erzdiözese zur Verfügung, weiterhin danken wir dem Ministerium für Bildung und Kultur sowie dem Kollegium des Nationalen Kulturfonds, ohne ihre Hilfsbereitschaft wäre es uns nicht möglich gewesen unsere Forschungsgruppe ins Leben zu rufen und letztendlich diesen Band zu präsentieren.

¹ Primási lvt., Esztergom, Simor Cat. 44, Entwurf von Ferdinand Knauz, 10. April 1868.

A KÖTETBEN KÖZÖLT OKLEVELEK REGESZTÁI

1350

- 1.) január 5. – Az esztergomi káptalan átirja Telegdi Csanád érsek 1337. április 23-án kelt oklevelét.
- 2.) február 3. – Az esztergoni káptalan Péter őrkanonok kérésére átirja Tamás esztergomi érsek két oklevelét.
- 3.) április 6. – I. Lajos király meghagyja Újbánya város hatóságának, hogy a garamszentbenedeki apát malmai után járó jövedelmek ügyében az apát panaszát orvosolja.
- 4.) április 19. – Esztergom vármegye hatósága Lampert fiainak Salomon fia János fia Péter elleni perét a király parancsa értelmében a következő vagy második esztendő Szent György napjának nyolcadára halasztotta.
- 5.) május 1. Buda – Lajos király megparancsolja Hont vármegye hatóságának, hogy kaladéi Kysa fiainak, Andrásnak és Miklósnak a panaszát, miszerint Kónya nögrádi ispán Kaladé birtokukat elbitorolja, vizsgálja ki.
- 6.) május 12. Hidvég – Hont vármegye hatósága jelenti Lajos királynak, hogy parancsa szerint kaladéi Kysa fiainak panaszát, miszerint Kónya nögrádi ispán Kaladé birtokukat elbitorolja, kivizsgálta és jogosnak találta.
- 7.) június 29. Léva – Bars vármegye hatósága tanúsítja, hogy színe előtt Szigfrid garamszentbenedeki apát monostora birtokszomszédait a monostori birtokok haszonvételéitől tiltotta.
- 8.) július 13. – A tűrői konvent bizonyítja, hogy tanubizonysága jelenlétében a király ember Muchna birtok határait a király parancsa szerint megjárta.
- 9.) szeptember 5. Visegrád – Szécsi Miklós ország bíró a Felvinc iktatásánál ellentmondó aranyosmelléki székelyeket az esztergomi káptalan ellenében elmarasztalja.
- 10.) december 28. Buda – István erdélyi herceg megparancsolja Miklós esztergomi bírónak és Rendel nevű vámszedőjének, hogy az esztergomi káptalannak az általa elfoglalt vámot adják vissza.
- 11.) december 28. Buda – István erdélyi herceg az esztergomi káptalan általa elfoglalt vámját az ország báróinak tanácsára a káptalannak visszaadja.
- 12.) – I. Lajos király meghagyja a vámszedőknek, hogy mivel a szobi, helembai és letkési sajkásnak nevezett hajósok Pozsonytól Szalánkeménig vámmentesek, tőlük semmiféle vámot szedni ne merészjenek.

1351

- 13.) január 23. – Újbánya város hatósága kötelezi magát, hogy a garamszentbenedeki apátság birtokán lévő patakokon működő malmok után az évi bért ezentúl rendesen meg fogja fizetni.

- 14.) február 24. Buda – Lajos király a sági konventnek megparancsolja, hogy a Hont megyei Nyék határjárásához küldje ki emberét tanúbizonyságul.
- 15.) február 27. – A sági konvent tanúsítja, hogy előtte Henrik garamszentbenedeki prépost az apát és a konvent nevében tiltakozott amiatt, hogy Fülöp néhai érsek és káptalana a monostor birtokait, birtokrészzeit és tizedeit elfoglalták Kakaton, Udvardon, Berzencén, Csenkén és Szőlősnémetiben.
- 16.) március 9. – A sági konvent jelenti Lajos királynak, hogy parancsa szerint varbóki Mihály fia László Hont megyei Nyék nevű birtokát a királyi ember a konvent tanúbizonyságának jelenlétében meghatárolta.
- 17.) március 18. Miklós nádor átirja 1343. május 26-án tartott Tolna megyei gyűlésén kelt oklevelét Darou-i István fia Miklós és testvére, Péter kérésére, amelyben megerősítí őket az Abram-i monostor kegyúri jogaiban.
- 18.) május 3. – Az esztergomi kereszes konvent bizonyítja, hogy előtte Vesszős mester az érsekség Bars megyei, Ölved nevű birtokáért cserébe Kisfalu nevű birtokot adta Miklós érseknek, s a Szent Adalbert székesegyház építésére ezt kiegészítendő kétszáz forintot és száz nagy gerendát adományozott.
- 19.) május 4. – Hont vármegye hatósága bizonyítja, hogy kaladéi Kesa fia András előtte kijelentette, hogy ő Hont vármegyei nemes és Kaladé az ő örökölt birtoka, s ezt a megyebeli nemesek is megerősítették.
- 20.) május 6. – A nyitrai káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy a garamszentbenedeki apát panasza ügyében a királyi emberrel kiküldte megbízottját, s ezek megállapították, hogy Iuvenis (Jung?) János volt újbányai ispán a monostor határául szolgáló felső patakot egy újonnan épített malomhoz terelte és ezzel a monostor földjéből nagy darabot elbitorol, s az ügyben történt tiltakozást semmibe veszi.
- 21.) május 7. – A zobori konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy a garamszentbenedeki apát panasza ügyében a királyi emberrel kiküldte megbízottját, s ezek megállapították, hogy Iuvenis (Jung?) János volt újbányai ispán a monostor határául szolgáló felső patakot egy újonnan épített malomhoz terelte és ezzel a monostor földjéből nagy darabot elbitorol, s az ügyben történt tiltakozást semmibe veszi
- 22.) június 6. – Esztergom vármegye hatósága bizonyítja, hogy epöli Péter fia Pál a hatóság pecsétjével Balázs fia Pétert, somori János fia Mihályt kápai János fia Péter ellen a hatóság színe elé megidézte pünkösdi nyolcada utáni hétfőre.
- 23.) június 10. Bars – Miklós nádor bizonyítja, hogy a Bars megyei nemesek közönsége számára tartott nádori közgyűlésen az esztergomi érsekség berényi egyházi nemesei kérésére a megye szolgabírái és nemesi ülnökei tanúságot tettek arról, hogy László gimesi várna a nagyvajki népekkal a berényi egyházi nemesek kisvajk nevű birtokát a gimesi várhoz tartozó Nagyvajkhöz foglaltatta.
- 24.) június 13. Esztergom – Esztergom vármegye hatósága kápai János fia Péter és Lampért fia János, László és Péter között folyó pert a felek kérésére fogott bírák ítéletére bizza tíz márka bírság terhe mellett.
- 25.) június 18. – Miklós nádor bizonyítja, hogy a Hont vármegyei nemeseknek tartott közgyűlésen a megyei hatóság megerősítette, hogy Kesa fia András Kaladé nevű örökbirtoka Hont vármegyében fekszik.
- 26.) július 6. Buda – Lajos király megparancsolja a sági konventnek, hogy küldje ki tanubizonyságát, hogy ennek jelenlétében Kyssa fia András panasza értelmében a királyi ember tiltsa el a nagybányai népeket Kaladé birtok használatától.
- 27.) július 9. – A pozsonyi káptalan jelenti Gilétfi Miklós nádornak, hogy parancsa értelmében vatai Miklós fia Egyed királyi emberrel kiküldte emberét, s ezek jelentették, hogy Egyházmagyarában a színük előtt a nádor ítélete szerint Tabur fia Imre özvegye saját és a fia nevében Farkas fia Jánosnak három márka széles bécsi dénárt kifizetett, s utána Egyházmagyari birtokot az oklevélben részletezett módon megosztották.
- 28.) július 20. – A sági konvent jelenti Lajos királynak, hogy parancsa értelmében kiküldte tanúbizonyságát, akinek jelenlétében a királyi ember a nagybányai népeket eltiltotta Kyssa fia András Kaladé nevű birtokának használatától.

- 29.) **július 25.** – Esztergom megye hatósága a király parancsa értelmében kápai János fia Péternek a Lampert-fiak ellen folytatott perét a király Budára való visszatérénél tizenötöd napjára halasztotta.
- 30.) **szeptember 11. Buda** – Miklós nádor a Pozsony megye számára tartott nádori közgyűlésen hozott ítélete és a pozsonyi káptalan jelentése értelmében jóváhagyja azt a birtokosztályt, mely Egyházasmagyari birtokon egyházasmagyari Tabur fia Imre özvegye és János fia, valamint a szintén egyházasmagyari Farkas fia János között jött létre.
- 31.) **október 22. Buda** – I. Lajos király oklevelével bizonyítja, hogy Kunchlinus egykori budai bíró, ekkor budai polgár tiltakozott előtte amiatt, hogy a budafelhévízi keresztes konvent mestere tőle a tizedek fejében járó egy forintot nem volt hajlandó elfogadni, s ellenkezésének nem adta semmi okát.
- 32.) **november 10. Szakcs mellett** – Kont Miklós nádor Tolna megye nemeseinek tartott közgyűlésén Görbő birtokot Moys nádor özvegyének adományára folytán az ábrahámi ciszterci monostornak ítéli.
- 33.) **november 11.** – Váradai káptalan bizonyítja, hogy szamosközi Bertalan fia István fia Péter fia, László elárvulása miatt legidősebb nővére férjét, Mihály fia Jánost választotta gyámjául, s atyai birtokainak felerészében az oklevélben leírt feltételek között részeltette.
- 34.) **december 1. Buda** – László csázmai prépost, királyi kápolnaispán és titkos kancellár bizonyítja, hogy előtte basztelyi János fia Péter ügyvédet vallott.
- 35.) **december 11.** – I. Lajos király 1351. évi dekrétuma
- 36.) **december 13.** – Esztergom vármegye hatósága bizonyítja, hogy Balázs fia Péter és somori János fia Mihály kápai János fia Péter elleni perükben a kitűzött határnapra nem jelentek meg, ezért őket hat márka bírságra ítélték.
- 37.) – Az esztergomi keresztesek konventje bizonyítja, hogy előtte Apród (dictus) János fia Imre kuralyi három ekényi földjét hat márkaért eladták Dezső fia Jánosnak és örököseinéknak.

1352

- 38.) **január 29. Avignon** – VI. Kelemen pápa a pécsi és a boszniai püspököt, valamint a sebenicoi Szent Miklós monostor apátját jogvédőknek rendeli a keresztesek magyarországi és szlavóniai rendtartományában.
- 39.) **március 16.** – A pécsi káptalan Tamás mester pécsi kanonok kérésére átírja saját 1302. május 2-án kelt zárt alakú oklevelét.
- 40.) **április 18.** – A budai káptalan Ádám keszi és Lökös fejéregyházi plébánosok kérésére átírja a veszprémi káptalan 1296. évi oklevelét.
- 41.) **1352. május 4.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte bottalvi Péter fia Jakab és Péter fia János kiskorú leánya, Erzsébet Bot faluban három hold földet és egy telekrészt tizenhárom és fél bécsi széles dénármárkaért Márk fia Miklósnak eladtott.
- 42.) **1352. május 9. Buda** – I. Lajos király, miután értesült arról, hogy Vesszős mester a damási vasárnapi vásárt Damáson az esztergomi káptalan birtokába visszabocsájtotta, értesíti a kereskedőket, hogy a hetente vasárnapi napon Damáson tartott vásárra szabadon, királyi védelem alatt juthatnak el áruikkal együtt.
- 43.) **május 25.** – Hermann liptói főesperes bizonyítja, hogy az atyáik megegyezése szerint Ipocs fiai közül való Cseberján lánya Katalin és férje, András Ipocs unokáinak két forintot és kilenc garast fizettek, ezzel szemben András és felesége megkapták részüket a földből.
- 44.) **július 4. Buda** – I. Lajos király parancslevele Ujbánya város hatóságához, hogy a köteles évi bért a Garámon és más folyóvizeken lévő malmok után a garamszentbenedeki apátságnak a királyi ember és a zobori konvent tanúbizonysága jelenlétében Szent Jakab apostol napjáig fizessék meg.
- 45.) **július 21 előtt** – I. Lajos király (Gilétfi) Miklós néhai nádor fia Domonkos érdemeire, kiváltképp az itáliai hadjáratban szerzettekre való tekintettel az örökösléssel elhunyt néhai gyarmati Gergely fia Miklós Gyarmat nevű Bars megyei, továbbá Lakat és Szentmihály nevű Nyitra megyei birtokait Do-

monkos mestereknek, valamint János és András mestereknek, az ő atyjaiainak adományozta új adomány címén, az idősebb Erzsébet királynénak a beleegyezésével és a királyi tanács tanácsára. Az adományosokat a király írásbeli parancsára a királyi ember a budai káptalan tanubizonyságának jelenlétében iktatta birtokba.

- 46.) **július 27.** – A zobori konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttje jelenlétében a királyi ember felolvasta a király oklevelét az újbányai hatóságnak, aki is ígéretet tett a garamszentbenedeki apát-ságnak járó elégtételre, de a kitűzött határnapig nem tett eleget, s ezért a király elé idézték.
- 47.) **augusztus 23.** – A fehérvári káptalan bizonyítja, hogy előtte uszori Péter fia Domonkos saját és fiai nevében I. Lajos királyt és Erzsébet királynét tiltotta Csölle, Récse és Uszor nevű birtokaik eladományozásától.
- 48.) **szeptember 17.** – A zobori konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy tanubizonysága jelenlétében a királyi ember a felsorolt szelepcényicket megidézte a garamszentbenedeki konvent ellenében a király színe elé.
- 49.) **1352. szeptember 17.** – A zobori konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttje jelenlétében a királyi ember tiltotta nemcsényi Péter fia Györgyöt a garamszentbenedeki monostor Rohozsnica nevű birtokrészének használatától.
- 50.) **október 17. Buda** – Miklós nádor megkeresi a nyitrai káptalant, hogy az küldje ki megbízottait, akiknek a tanúskodása mellett a nádori emberek kivizsgálhatják tapolcsányi Gyula fia Gergely panaszát, miszerint a garamszentbenedeki apát az ő malonyai és a saját taszári birtoka közt egy határjelet leromboltatott és egy szértűje körül árkot ásatott nem kis kárt okozva ezzel a panaszosnak, amit azonban az apát ügyvédje tagadott.
- 51.) **november 18. Buda** – I. Lajos király marcelfalvi Marcel fia Andrásnak és rokonainak, valamint a lipcsei Szent Mihály egyházhhoz tartozó királyi jobbágyoknak szabad plébánosválasztást engedélyez.
- 52.) **december 8. Buda** – I. Lajos király megparancsolja Szobonya fia László saskői várnagynak, hogy Szigfrid garamszentbenedeki apát mindenkor, apáti és lehotkai jobbágyait ne akadályozza a monostori birtokok határain belül a halászatban, erdőhasználatban és vadászatban.
- 53.) **december 9. Buda** – I. Lajos király parancslevele Perényi Miklós fia Miklós hrussói várnagyhoz, hogy a garamszentbenedeki apátság elfoglalt és elpusztított malmát azonnal adja vissza.
- 54.) **december 16. Buda** – László csázmai prépost, kápolnaispán bizonyítja, hogy Szigfrid garamszentbenedeki és Dániel szentendrei bencés apátok előtte megegyeztek a közösen bírt Örs birtok használatának ügyében.
- 55.) **december 29.** – A budai káptalan bizonyítja, hogy nyíri Alardus fia János és Paulus fia Petych Nyír birtokukat az esztergomi káptalannak borosjenői birtokrészé fejében 65 márka ráfizetéssel, valamint a veszprémi püspök által a nyíri kápolnának átengedett tizednegyeddel együtt cserébe áadták.

1353.

- 56.) **január 5.** – A nyitrai káptalan jelenti Miklós nádornak, hogy tapolcsányi Gyula fia Gergely és a garamszentbenedeki apát a Malonya és Taszár birtokok közti határperben fogott bírák közbejöttével olymódon egyeztek ki, hogy a nádornak járó bírói illetéket a felperes egyharmad, az alperes pedig kétharmad részben köteles tériteni.
- 57.) **január 6 (?).** – A nyitrai káptalan előtt kistapolcsányi Gyula (?) fia Gergely saját és testvére, Miklós nevében, valamint András, a garamszentbenedeki monostor prépostja Sigfrid apát és a konvent nevében kiegyeztek a Taszár és Malonyán birtokok közti határvonal ügyében.
- 58.) **1353 január 7.** – A nyitrai káptalan előtt András, a garamszentbenedeki monostor prépostja és kistapolcsányi Gyula fia Gergely és testvére, Miklós a monostor taszári és a kistapolcsányiak malonyai földjének határai ügyében egyezségre lépnek.

- 59.) február 1.** (an der abent unser frawn liechtnuss) – Margit, Swechent-i Henrik özvegye a Bruck an der Leita-i ágostonosoknak adja a Magyarországon, a Lajta-hegységben fekvő erdejét, azzal, hogy minden évben a nagyböjtű kántorböjtöt követő hétfőn misét kell mondaniuk az ő, férje és atyafia: Puegen-i Pilgrein valamint elődeik lelki üdvéért. Az ágostonosok ezen a napon két font viaszat használjanak a gyertyákhoz és 30 mécsest égessenek 30 misén, amit maguk mondanak, a kolostor perjele minden miséző papnak 3 schilling pfenninget adjon. Ezenkívül az erdő mellé egy szőlőt is ad, hogy örökmécsest égessenek az oltár előtt, ott ahol férje el lett temetve. Ha ezt nem teljesítenék, akkor az erdő és a szőlő szálljon vissza rájuk, ő vagy örökösei pedig másik egyháznak adják azokat. Az oklevél saját és atyafia, Pugen-i Pilgrim pecsétjével erősítette meg.
- 60.) március 5.** – Nyitrai káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy parancsa értelmében györödi Mórfia Miklós királyi emberrel kiküldte emberét, akik megállapították, hogy a königsbergiek a garamszentbenedeki apáttal kötött egyezségnek semmiben nem tettek eleget.
- 61.) április 7.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte csörlei Sandur fia Miklós uszori birtokrészét egy récsei telekkel uszori Péter fia Domonkosnak és fiainak, Benedeknek és Mihálynak átengedte.
- 62.) április 17.** – A nyitrai káptalan előtt baróti Gunter fia János, mivel az esztergomi érsek korábbi szükségében hat dénármárkát és egy fél, Gyügy birtokon lévő udvarhelyet adott neki minden tartozékával, Barót nevű birtokát Nyitra vármegyében az érseknek örökbe vallotta.
- 63.) április 23.** (an sant Georgen tag) – Margit, Swechent-i Henrik özvegye öt bécsei font pfennigért eladja Molersdorf-i Henrik testvérenek és a Bruck an der Leita-i ágostonosoknak azt a fél font pfennig bécsei érmében számított kamiatot, ami az Wrggendruezzel-en levő szőlőrésze után jár, amelynek birtokosa Prwer Ottó. A szőlőrész határosai: Chrumpnawer Nyclaus és Jens-i Oertlein, minden évben ezután fél csöbör bor jár jogos hegyvám címén. A szőlőrész Trautmann-tól származik. Az ágostonos Molersdorf-i Henriket saját és rokonai nevében nyugtatja és jótáll értük. Az oklevél saját és atyafia Pueger-i Pilgreim pecsétjével erősítette meg.
- 64.) április 28.** – Garamszentbenedeki konvent nyugatja a komárom megyei Pasar Mihályt és fiait arról, hogy a monostor gégi földje bérletének ügyében az első alkalommal esedékes bért Szent György napján annak rendje s módja szerint megfizették.
- 65.) május 1.** – Az esztergomi káptalan bizonyítja, hogy récsei Tamás fia Benedek, Mihály váci püspök ügyvédje és losonci István bán fia Dénes a püspök Herman nevű jobbágynak halála ügyében oly módon egyeztek meg, hogy Dénes egy rétsági malmot adott az elhunyt szántói rokonainak.
- 66.) május 8.** – Miklós esztergomi érsek ítéletet hoz a Gömör megyei Csetnek tizednegyedének ügyében zsinati bírósága előtt a szentgyörgyhegyi kanonokok által perbe fogott Detrik pap ügyében.
- 67.) 1353. május 25.** – A nyitrai káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy tanúbizonysága jelenlétében a királyi ember május 24-én Nemcsényben Péter fia Györgyöt és jobbágait tiltotta a garamszentbenedeki apátság Kovácsi birtoka haszonvételeinek erőszakos beszedésétől.
- 68.) május 25.** – A nyitrai káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy tanúbizonysága jelenlétében a királyi ember kivizsgálta a garamszentbenedeki apát panaszát, és megállapította, hogy nemcsényi Péter fia György saját nemcsényi és az apátság rohozsnicai birtoka közti határokat lerombolta és a szántóföld egy részét elszántotta.
- 69.) május 30. Bars** – Bars vármegye hatósága jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttjei május 24-én Nemcsényben Péter fia Györgyöt és jobbágait tiltották a garamszentbenedeki apátság Kovácsi nevű birtoka haszonvételeinek erőszakos beszedésétől.
- 70.) május 30. Bars** – Bars vármegye hatósága jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttjei május 24-én Nemcsényben Péter fia Györgyöt és jobbágait tiltották a garamszentbenedeki apátság Rohozsnicai birtoka haszonvételeinek erőszakos beszedésétől.
- 71.) május 30. Bars** Bars vármegye hatósága jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttjei kivizsgálták a garamszentbenedeki apát panaszát, és megállapították, hogy nemcsényi Péter fia György saját nemcsényi és az apátság rohozsnicai birtoka közti határokat lerombolta és a szántóföld egy részét elszánthatta és bevettette.

- 72.) **július 9.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte uszori Domonkos és Benedek fia récsei sző-lejüköt és öt negyedtelekkel Margit lányának adta, aki azt hozománya fejében Pozsony város szokása szerint János mesternek, férjének tovább adományozta.
- ~~✓3~~ 63.) **július 16.** – A zobori konvent bizonyítja, hogy előtte Chama leánya, Katalin asszony az apja által Trencséni Máté hatalmaskodása idején a garamszentbenedeki apátságtól elfoglalt Szőlen földet az apátságnak visszaadta.
- 74.) **július 25.** – A bácsi káptalan Beke mester kérésére átírja I. Károly király két oklevelét.
- 75.) **július 26.** – A budai káptalan bizonyítja, hogy előtte Szigfrid garamszentbenedeki apát András nevű szolgája ura nevében Albert budai polgárt Örs birtok elidegenítésétől tiltotta.
- 76.) **szeptember 25.** – A váci káptalan bizonyítja, hogy Móric királyi ember a káptalani kiküldött jelenlétében a király parancsa értelmében az esztergomi káptalan Szebelléb nevű birtokának határait megjárta.
- 77.) **szeptember 25.** – A váci káptalan jelenti Lajos királynak, hogy Móric királyi ember a káptalani kiküldött jelenlétében a király parancsa értelmében az esztergomi káptalan Szebelléb nevű birtokának határait megjárta.
- 78.) **szeptember 27.** – Az esztergomi káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy tanúbizonysága jelenlétében a királyi ember Bars megyében kiderítette, hogy a megyebeliek tudomása szerint nemcsényi Péter fia György a garamszentbenedeki monostor rohozsnicai birtokából saját földet hasított ki, és azt használja, haszonvételeit pedig a maga számára beszedi.
- 79.) **október 3. Bars** – Bars vármegye hatósága jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttjei Bars vármegyében kiderítették, hogy a megyebeliek tudomása szerint nemcsényi Péter fia György a garamszentbenedeki monostor rohozsnicai birtokából saját földet hasított ki, és azt használja, haszonvételeit pedig a maga számára beszedi.
- 80.) **november 25.** – I. Lajos király megparancsolja a garamszentbenedeki konventnek, hogy küldje ki emberét, akinek a jelenlétében a királyi ember Gyarmat birtok határait az ottani birtokosok számára megjárhatja.
- 81.) **december 6.** – Tamás ország bíró megkeresi a pozsonyi káptalant, hogy az emberével Márton dömösi prépostot idéztesse a király jelenléte előle Ábrahám fia Péter ellenében.
- 82.) **december 10. Buda** – Lajos király Márk esztergomi éneklőkanonok kérésére átírja a váci káptalannak Nána birtok hatájárásáról kibocsátott oklevelét.
- 83.) **december 13.** – A garamszentbenedeki konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy parancsa értelmében kiküldte emberét, akinek a jelenlétében Gergely fia János királyi ember Gyarmat birtok határait az ottani birtokosok részére megjárta.

1354

- 84.) **(január 13. után)** – Tamás ország bíró előtt péli Dezső fia János perbe fogta ikladi Barlius fia Jánost, Miklós fia Jánost és Lászlót valamint Domonkos fia Jánost a kuralyi Mátyássapéterfölde nevű földrész miatt. Az ország bíró január 13-ra okleveles bizonyítást rendelt, amikor a felek be is mutatták okleveleiket.
- 85.) **április 9.** – Miklós nádor megkeresi a pécsi káptalant, hogy küldje ki emberét, akinek a jelenlétében a nádori ember patai Veche Miklós fiai jobbágainak Hobol birtokon történt hatalmaskodásáról nyomonozást folytathat.
- 86.) **május 6. Esztergom** – Miklós esztergomi érsek az esztergomi káptalannal elcseréli az Ás nevű birtokrészét és két jobbágycsaládért a nánai tizedet.
- 87.) **május 6.** – Az esztergomi káptalan bizonyos tizedek ellenében átengedi az érseknek és érsekségnek Ás birtokot, valamint két szentpáli jobbágylelkét összes tartozékaival.

- 88.) **május 26.** – A pécsi káptalan jelenti Miklós nádornak, hogy megkereső levele értelmében kiküldte emberét, akinek a jelenlétében a királyi ember kinyomozta az igazságot Vecse (dictus) Miklós fiainak a hatalmaskodása ügyében.
- 89.) **május 29.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte Salamon özvegye, Ilona, szapi Bálint özvegye, Erzsébet, Iván fia László leánya, Ilona, és csenfalvi Egyed fiai, András és Péter az uszori Péter fia Domonkost, miután tőle az esztergomi érsek ítélete szerint a 25 bécsi széles dénármárkat megkapták, Venis asszonynak, uszori Benedek fia János özvegyének a hitbérét és jegyajándékát illetően nyugtatták.
- 90.) **augusztus 18. Nagyfalu** – Baranya megye hatósága a nagyvátyi Miklós fia Péter kérésére kivizsgálta Gurk fia Mihály nagyvátyi hatalmaskodásának ügyét.
- 91.) **szeptember 29.** – László csázmai prépost, kápolnaispán bizonyítja, hogy miután Kuncilinus budai polgártól és volt bírótól a felhévizi kereszesek mesterének általános ügyvivője a tizedek és haszonvételek fejében a Buda melletti major után fizetendő egy forintot a kápolnaispán emberének jelenlétében nem volt hajlandó elfogadni, Kuncilinus ispán előtte bemutatta a korábbi években a keresztesektől kapott nyugtakat.
- 92.) **október 3.** – A zobori konvent bizonyítja, hogy előtte János garamszentbenedeki prépost Szigfrid apát és konventje névében a monostor füssi birtokrészét Tamás fia Tamás és László fia János füssi nemeseknek évi haszonbérletbe adta három bécsi széles dénármárkáért.
- 93.) **október 6. Nagyfalu** – Baranya megyei hatósága citói Miklós fia Péter Gurk fia Mihály elleni perét október 6-ról október 20-ra halasztja.
- 94.) – Druget Miklós ország bíró ítéletlevelével a Tamás ország bíró előtt 1353-ban megkezdett perben a vitás kuralyi Matyássapéter földje nevű földrészt a perbefogott ikladi Barlius fia Jánosnak, Miklós fia Jánosnak és Lászlónak valamint Domonkos fia Jánosnak ítélte meg a bemutatott oklevelek miatt.

1355

- 95.) **február 3. Tolnavár** – A tolhai megyei hatóság Tekerő földrészt a mágocsi apát ellenében az ábrahámi apátnak ítéli.
- 96.) **február 18.** – I. Lajos király Demeter váradi püspök kérésére privilegiális formában átírja I. Károly király 1326. október 13-án kelt, Nekcsei Demeter tárnokmesternek a váradi püspökség részére tett adományáról kiállított oklevelét.
- 97.) **március 12. Buda** – I. Lajos király megparancsolja az összes vámszedőknek, hogy a szobi, helembai és letkési sajkásnak nevezett hajósok Pozsonytól Szalánkeménig vámmentesek, tőlük semmisféle vámot be ne hajtsanak.
- 98.) **március 16. Buda** – Lajos király megparancsolja a pozsonyi káptalannak, hogy Gyula borostyánkői alvárnagyot, a bazini Jánost, János szemeti falunagyot, valamint Kakas fia László selpei és klucsováni jobbágyait az esztergomi érsektől bérelt tized megfizetésére szólítsa fől.
- 99.) **március 28.** – A sági konvent bizonyítja, hogy midőn árvai László fia Márkó királyi ember a konvent tanúbizonyságának jelenlétében Nyírmál birtokot az esztergomi káptalannak iktatni akarta, Sáfár István fiainak, Jánosnak és Miklósnak a szolgálattevője, István urai nevében az iktatásnak ellentmondott, a káptalan viszont az ellentmondás okát Sáfár István fiaitól akarta hallani.
- 100.) **május 21.** – Az esztergomi káptalan bizonyítja, hogy előtte András fia László esztergomi kanonok saját és testvére, Miklós, valamint unokaöccse, Péter fia János nevében Tamás néhai erdélyi vajda fiait, Mihály váci püspököt és Konyát tiltotta a Hont vármegyei Kóvárszeg birtok elfoglalásától.
- 101.) **június 5.** – Domonkos esztergom-szenttamási prépost, esztergomi érseki általános helynök előtt bálványi Mykch és tököli István a helynök korábbi idéző levele értelmében pünkösdi nyolcadán Pobor fiai János és András, valamint Myke fia Myke özvegye ellenében megjelentek és előadták, hogy

Középgyöröd birtok korábban az dédanyjuk hozománya volt, ezért őket abból birtokrész illeti meg, de Pobor fiai és Myke fia Myke özvegye elfoglalták azt, ezért az őket illető részt követelik belőle. Ennek hallatán Pobor fiai és Myke fia Myke özvegye elismerték, hogy Középgyöröd dédanyjuk hozománya volt, de azt mondták, hogy közben vásárolt és szerzett jószágaik is fekszenek. A helynök a birtok szemléjére kiküldöttet rendelt ki.

- 102.) **augusztus 17.** – I. Lajos király Budán plébániatemplomot alapít.
- 103.) **augusztus 21.** – A garamszentbenedeki konvent előtt a terenyei Miklós fia István a derencsényi Vajda Pető fia Miklósnak örökbevallja a korábban neki elzálogosított jószágokat, Terenyét, Derencsényt és Sztranyt.
- 104.) **szeptember 14.** – A győri káptalan az országbíró megkeresésére jelenti a királynak, hogy a királyi ember tanúbizonysága jelenlétében a baziniakat a pozsonyi káptalan ellenében a király színe elő megidézte.
- 105.) **szeptember 16.** – A győri káptalan csallóközi nemesek kérésére kiváltságos formában átírja IV. Béla király 1238. szeptember 29-i oklevelét.
- 106.) **október 9. Visegrád** – Miklós, esztergomi érsek bizonyítja, hogy előtte a Pozsony falain kívüli Szent Lőrinc egyház papja késznek mutatkozott a pozsonyi társaskáptalannak Szent Lőrinc napján járó adó megfizetésére.
- 107.) **október 23. Visegrád** – I. Lajos király Baudonus Conventi perjei érdemeire tekintettel az ispotályos rend tagjait kiveszi a szlavón és horvát bánok, s bármely vidéki bírák joghatósága alól, a felettük való ítélezés jogát önmagának, vagy az udvarban ítélező nádorának és országbírájának tartván fenn.
- 108.) **október 28.** – Hont megye hatósága előtt sipéki Péter fia Pál tiltakozik varsányi Baka fia Miklós fenyegetési miatt.

1356

- 109.) **február 2. Visegrád** – László kápolnaispán előtt sipéki Péter fia Pál és varsányi Ivánka fia Miklós kiegyeznek Sipék birtok és Lylium asszony hitherének és leánynegyedének ügyében.
- 110.) **március 13.** – A szekszárdi konvent Péter ábrahámi apát kérésére átírja a tolai megyei hatóság 1355. február 3-án kelt oklevelét.
- 111.) **március 23. Visegrád** – Szécsi Miklós országbíró dárói István fia Miklósnak osztopani Peteu fiai, György, Péter és Miklós ellen indított perét Szent György ünnepének tizenötöd napjára halasztja.
- 112.) **március 25.** A somogyi konvent előtt a Tengerdi László fia Tivadar leánya, a Kelyanus fia András mester felesége, Klára asszony az őt megillető szobi birtokrész felét rokonának, aradi Tamás fia Tamásnak olyan feltétellel zálogosította el ötven budai számítású márkkáért, hogy bármikor tőle ugyanennyiért visszaválthatja.
- 113.) **március 26. Visegrád** – Szécsi Miklós országbíró az esztergomi káptalan és a borosjenői Petych, valamint felesége és annak lányai közt, az Esztergom megyei Nyír(mál) birtok ügyében zajló perben az írásos bizonyítékok bemutatása után peregyezséget engedélyez.
- 114.) **március 28. Lipcse** – I. Lajos király meghagyja a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki emberét, s ennek a jelenlétében budafalvi Pál fia János vagy Miklós fia Demeter királyi ember Márton dömösi prépostot idézze színe elő budafalvi Vermes fiai, Mátyás deák és Miklós testvére ellen.
- 115.) **április 15. Visegrád** – I. Lajos király megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki emberét, akinek a jelenlétében a királyi ember kivizsgálhatja, hogy dalmadi Tamás fia István panasza, miszerint Lőrinc barsi ispán fia László tiszttartója, tenki Dénes és gulácsi Péter április 5-én Dalmadon hatmaskodtak, megfelel-e az igazságnak.
- 116.) **április 23. (an sand Joergen tag)** – Vischemund-i Ottó fia Ottó és felesége, Ágnes 40 bécsei font pfennigért eladják a Bruck an Leita-i ágostonosoknak a Bruck an der Leita-i házukat, emelyik egy részről az ágostonosok klastromával, másik részről Golettesprunne-i János házával határos. Az ügy-

letre Ausztria szokásjoga szerint az eladók jótállást vállalnak. Az oklevelet Ottó fia Ottó és atyafia, Chadolt, valamint sógora, Praundorf-i Eberger - ez idő szerint Bruck an der Leita-i várnagy pecsétjével erősítették meg.

- 117.) **május 4.** – Az esztergomi káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy parancsa értelmében magyarádi Miklós királyi emberrel kiküldte Bereck javadalmas papot, akik mivel a vizsgálat lefolytatása során minden összhangban találtak a panaszok előadásával, tenki Dénest és solymosi Pétert lakhegyükön a panaszos ellenében május 16-ra a király jelenléte elé megidézték.
- 118.) **június 4.** – A pozsonyi káptalan doborgázi Mátyás fia Miklós kérésére kiváltságos formában átírja saját 1343. március 1-én kelt oklevelét.
- 119.) **június 5.** – A zobori konvent tanúsítja, hogy Ulrik garamszentbenedeki apát a monostor Zsitvamenti Besenyő nevű birtokát Baracska-i Jakab fiainak: Miklós és István mestereknek évi négy márkkáért bérbe adta tíz évre.
- 120.) **június 15.** – A székesfehérvári káptalan kiküldöttei előtt Tatamér prépost elismeri, hogy a Bihar vármegyei Gyanté birtokot ő adta unokaöccseinek, Boncha fia Istvánnak és Péternek, ezek Bulkuz (Bulkeszi, Bács vármegye? Bölcsi, Bihar vármegye?) nevű birtokáért cserébe, s az erről kiállított oklevél az ő hiteles oklevele.
- 121.) **június 25. Veszprém** – János veszprémi püspök Miklós honti főesperes kérésére átírja saját 1349. június 7-én Veszprémben kelt oklevelét.
- 122.) **július 2. Visegrád** – Visegrád város hatósága bizonyítja, hogy előtte Guntherus Saxo egy a Szent László klastrom mögött, a magyar varórészben fekvő telket Cuczelmus Ruffustól tizennégy forintért megvette, aki felesége és gyermekei tanácsával rendelkezésére bocsájtotta azt Guntherus Saxonak és feleségének Katalinnak.
- 123.) **július 30. Pilis** – Erzsébet királyné utasítja a zobori konventet, hogy a királyi emberrel a konvent küldje ki bizonyosági megbízottját annak kivizsgálására, hogy a saskői várhoz tartozó laloméri várnépek és András adósdedő valóban hatalmaskodtak-e a garamszentbenedeki monostor Apáti falubeli jobbágyai ellen.
- 124.) **augusztus 5.** – A zobori konvent jelenti Erzsébet királynénak, hogy parancsának megfelelően a királyi emberrel kiküldte megbízottját, akik megállapították, hogy a királyné levelében foglaltak igazak, sőt a saskői alvárnagy beismerte, hogy a garamszentbenedeki monostor molnárát majdnem megölte, malmát pedig lerombolta, a kártérítéssel kapcsolatban azonban nem értek célit.
- 125.) **november 13.** – Az esztergomi káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy Szécsi Miklós országbíró ítételele értelmében a királyi emberrel kiküldte tanúbizonyságát, s ezek a királyné és az esztergom kereszesek közt vitás Mogyorós és Tát birtokok határait IV. Béla király oklevele szerint megjárták, s a birtokok nagyságát megállapították.

1357

- 126.) **január 15.** – A pozsonyi káptalan magyarbeli Iván fia János kérésére átírja Péter pozsonyi őrkapnonoknak, a prépostság jövedelmei kezelőjének 1348. augusztus 26-án kelt oklevelét.
- 127.) **január 21.** – I. Lajos király az örökösl nélkül elhúnyt Bank fia Pál Hont megyei orszányi birtokrészét szolgálataiért András fia Miklósnak adományozza azzal a feltételel, hogy Bank fia Pál leányát méltó módon házasitsa ki.
- 128.) **január 25. Visegrád** – I. Lajos király az Imre, András és Béla királyok által az esztergomi káptalannak adományozott esztergomi vám megfizetésére kötelezi a Károly királytól vámmentességet nyert pozsonyi polgárokat.
- 129.) **január 30.** – A sági konvent bizonyítja, hogy színe előtt sipéki nemes Ivánka-fiak Péter fia Pállal fogott bírák közbejöttével létrejött egyezségüket bevallották.
- 130.) **február 6.** – Az esztergomi káptalan bizonyítja, hogy a Hont vármegyei Orszány birtokot a káptalani tanúbizonyság és a salgó várnagy jelenlétében béli Péter fia Miklós királyi ember királyi újadomány jogcímén iktatta András fia Miklósnak.

- 131.) március 5.** – I. Lajos király az ispotályos rend részére privilegiális formában írja át saját 1355. október 23-án Visegrádon kelt pátensét.
- 132.) március 6.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte Chege leánya, körtvélyesi Mikolin fia András özvegye, Iwola asszony a Körtvélyesen őt megillető női járandóságait leányának, Cheh (dictus) János feleségének, Erzsébetnek és örököseinek adományozta örökjogon.
- 133.) március 20 előtt** – Trencsén megye hatósága jelenti Kont Miklós nádornak, hogy egresdi Syger fia Márton és lánya Sebe Mátyás fia Jakab elleni perét a nádor írásbeli parancsa szerint a nádor bíróságára áttette.
- 134.) március 20. Visegrád** – Kont Miklós nádor a vitás egresdi birtokrészett Druget Vilmos nádor és a nyitrai káptalan bemutatott oklevélei alapján Syger fiával, Mártonnal és leányával, Sebével szemben Mátyás fia Jakab részére ítéli meg.
- 135.) április vége előtt** – A pozsonyi káptalan kiválságlevelével bizonyítja, hogy szászi Gergely fia Jakab és Jakab fia János Vajas (dictus) Péter fia Lipóttól és fiától 12 hold szántót 14 széles bécsi dénármárkáért örökjogon megvásárolt.
- 136.) április 25. vagy 29.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy szászi Gergely fia Jakab leánya, Cecilia és Jakab fia János leánya, Ilona az apjaik által Vajas (dictus) Péter fia Lipóttól és fiától, Pétertől vásárolt 12 hold szántót telekkel és egy fűzfával szászi Chele fia Balázsnak és Jakab fia Miklósnak 14 márkatáért örökjogon eladták.
- 137.) április 29. Buda** – I. Lajos király a Trencsén vármegyei Krasznó királyi birtokot összes tartozékai-val érdemeire tekintettel János fia Macska (dictus) Domonkos, erdélyi alvajdának, s általa Ivánka testvérének adományozza.
- 138.) május 25.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte gencsi Loránd fia András saját és rokona, Loránd fia Miklós fia László nevében Klára asszonynak, Treufunkes (dictus) István lányának, Vorsolf János, pozsonyi polgár feleségének az őket anyukjuk és nagyanyukjuk asszonyi járandóságai jogán vereknyei Szórád fia Petus birtokain megillető birtokrészeket 28 széles bécsi dénármárkáért eladtá.
- 139.) július 1.** – A sági konvent Tamás esztergomi prépost kérésére átírja I. Károly király 1332. június 14-én kelt, IV. Béla 1262. október 28-i oklevélét megerősítő pátensét.
- 140.) augusztus 19.** – Esztergom város hatósága a piactéren álló házat, mely a város régi oklevélnek értelmében a káptalant illeti, bírói határozattal az esztergom káptalan birtokába visszabocsátja a város szokása szerinti szabad rendelkezéssel.
- 141.) augusztus 19.** – I. Lajos király az esztergom székeskáptalan, a Szent Tamás prépostság és az esztergom-szigeti apácák kérésére az esztergom polgárok a vásárvám megfizetésére kötelezi, s a polgárok kérésére szabályozza a vásárvám mértékét, szó szerint átfíván a szabályozást IV. László király kiválságleveléből.
- 142.) augusztus 25.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy különös kiküldöttje, István kanonok jelenlétében csöllei Sandur fia Miklós, valamint uszori Domonkos ispán fiai, Benedek és Mihály Sandur leányainak, Ilona és Izalt asszonyoknak Sandur fia Miklós Csölle, Récse és Uszor nevű zálogos birtokaiból a leálynegyedet kiadták azzal a megkötéssel, hogy a későbbiekben, mihelyt módjuk lesz rá, az asszonyuktól visszaválthatják.
- 143.) szeptember 26.** – I. Lajos király kiválságos oklevélebe átírja az esztergom polgárok bortizedére vonatkozó szabályozásról kiállított oklevélét IV. László királynak és az esztergom városi hatóságnak.
- 144.) szeptember 26.** – I. Lajos király Mátyás komáromi főesperes kérésére az esztergom káptalan részére megerősíti IV. Béla és IV. László királyoknak László néhai esztergom prépost számára tett adományairól szóló oklevéleit.
- 145.) szeptember 26.** – I. Lajos király Miklós honti főesperes, esztergom kanonok kérésére az esztergom káptalan számára kiválságos formában átírja a váci káptalan 1353. szeptember 25-i oklevélét Szebelléb hatájrásáról.
- 146.) szeptember 26.** – I. Lajos király saját oklevélén átírja a váci káptalan 1353. szeptember 25-én kelt oklevélét Szebelléb határait illetően.

- 147.) október 6. Esztergom** – Péter nögrádi főesperes, esztergomi vicarius bálványi Mikcs és töhöli István Pobor fia János és testvére, valamint Myke fia Myke özvegye elleni perében Középgyörök birtokot dédanyjuk hozománya címén három részre osztatja és a peres felek számára Balázs verebélyi, Pál váradi és Pál barsi egyházigazgatók által beiktattatja.
- 148.)** – I. Lajos király tajnai Pál fia Pétert és fiait, Andrászt, Pált és Miklóst a lévai vár jobbágyságából kiveszi és tajnai birtokrészükkel őket nemesíti.

1358

- 149.) február 19.** – A pozsonyi káptalan előtt uszori Péter fia Domonkos fiai, Benedek és Mihály a Benedekhegy területén fekvő fél szőlőt Salamon fia György lányának, a néhai Lukács özvegyének, Margit asszonynak engedik át.
- 150.) február 19.** – A pozsonyi káptalan előtt uszori Máté fia Lukács özvegye, Margit asszony, Sykyrl (dictus) Miklós hamburgi polgár felesége azon récsei birtokrészeket, melyeket a csörlei Sándor fia Miklós néhai férjének zálogba vetett, visszaváltásra átengedte uszori Domonkos fiainak, Benedeknek és Mihálynak.
- 151.) február 19.** – A pozsonyi káptalan előtt Salamon fia György lánya, a néhai uszori Mihály fia Lukács özvegye, Margit asszony a néhai férje birtokrészei után neki járó hitbér és jegyajándék ügyében nyugtatta uszori Domonkos fia Mihályt és Benedeket, miután ezek átadtak neki Récsén tíz félételket használatra és 50 márka dénárt.
- 152.) február 28.** – Szécsi Miklós országbíró a pozsonyi káptalan és a Sebes fia János közötti pert a felek akaratából minden szentek nyolcadára halasztja.
- 153.) március 9. Visegrád** – Szécsi Miklós országbíró megkeresi a váci káptalant, hogy küldje ki tanúbizonyásait, akiknek a jelenlétében a királyi emberek a garamszentbenedeki apát és nemcsényi Péter fia György határperében a monostor Kovácsi és Rohozsnica, valamint Péter fia György Nemcsény birtokának határait megjárják és a vitás föld nagyságát megbecsülük.
- 154.) május 8. Visegrád** – Szécsi Miklós országbíró a garamszentbenedeki apát és nemcsényi Péter fia György között Kovácsi és Rohozsnica, valamint Nemcsény birtokok határai ügyében folyó perben az apátnak kilencedmagával leteendő esküt ítélt.
- 155.) május 9.** – A váci káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy Szécsi Miklós országbíró megkeresésére nemcsényi Péter fia György és a garamszentbenedeki apát határperében kiküldte tanúbizonyásait, akiknek a jelenlétében a királyi emberek Károly király és a nyitrai káptalan oklevelei, valamint a peres felek útmutatásai alapján megjárták a monostor Kovácsi és Rohozsnica, valamint Péter fia György Nemcsény birtokának határait.
- 156.) május 11.** – Bars városa előtt a garamszentbenedeki konvent a város mellett fekvő földjét a város négy polgárának adta bérbe tíz évre.
- 157.) június 13.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte uszori Domonkos ispán fia Benedek mester Becse birtokon lévő telkeiből három negyedet cséfalvai Egyed fia Andrásnak 12 font dénárréért egy esztendőre bérbe adott.
- 158.) július 1.** – Erzsébet királyné meghagyja Miklós királynéi tárnokmesternek, hogy a hantai prépostság Ászár nevű birtokát határjelek felállításával válassza el a királyné hasonló nevű birtokától és a prépostnak járó tizedeket hagyassa a helyszínen.
- 159.) július 2.** – Miklós tárnokmester tudatja ászári jobbágyaival, hogy királynéi parancsra Miklós hantai prépost Ászár nevű birtokát elválasztja a királyné hasonló nevű birtokától.
- 160.) július 3.** – I. Lajos király megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy Ászárt, Miklós hantai prépost Veszprém megyei birtokát járja be és rendelje azt a prépostnak.
- 161.) július 18.** – Az esztergomi káptalan jelenti Lajos királynak, hogy parancslevelének megfelelően bejárta a hantai egyház Ászár nevű birtokát, és határjellekkel elválasztotta a királyné hasonló nevű birtokától.

- 162.) augusztus 9.** – A budai káptalan előtt Henrik pilisi apát a monostor Pilis megyei Csév nevű birtokát Sáfár István fia Jánosnak és örököseinek évi négy forintért bérbe adta.
- 163.) augusztus 25.** – A váci káptalan jelenti Szécsi Miklós országbírónak, hogy levele értelmében a királyi embert és a káptalan tanúbizonyságát kiküldte és július 25-én a Bars megyei Kovácsi birtok területén lévő vitás földdarabot több tanú eskütételével a garamszentbenedeki apátnak és konventnek ítélte, majd a földdarab határait körüljárta.
- 164.) augusztus 26.** – László veszprémi püspök, királynéi kancellár és kápolnaispán előtt Szécsi Miklós országbíró ügyvédje Mihály fia Domonkos eddei Tamás fia Péter száz forintnyi tartozásának megfizetését elhalasztja.
- 165.) szeptember 2. Gelle** – Simon mester, Pozsony, Győr és Moson vármegyék ispánja Mihály gellei plébános kérésére átírja Miklós pozsonyi ispán levelét, amely a gellei egyház jobbágainak szabadságára vonatkozik.
- 166.) szeptember 15.** – A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy előtte ügyvédje útján a garamszentbenedeki apát és konvent Gég és Szántó birtokukat Pozar (dicti) Lászlónak és Miklósnak húsz esztendőre évi két márkáért és az oklevélben leírt egyéb szolgáltatásokért bérbe adja.
- 167.) szeptember 15.** – A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy előtte Ipoly fia Mikó, a garamszentbenedeki apát ügyvédje Posar Lászlónak és Miklósnak húsz esztendőre bérbe adta a monostor Komárom vármegyei Gég és Szántó nevű birtokát az oklevélben leírt feltételek mellett.
- 168.) szeptember 16.** – A győri káptalan jelenti Konth Miklós nádornak, hogy megkeresése alapján szentpétri Jakab fia Jánost a nádor elé megidézte.
- 169.) szeptember 22.** – Kont Miklós nádor előtt a Somogy megyei közgyűlésen János fia Mese tiltakozott Edde és Szenyér birtokainak ügyében, melyeket a király László fia Miklósnak adományozott. A nádor az oklevelek bemutatása, majd a bírósági közgyűlésen végzett tudományvétel után az üget a Pozsony megyei közgyűlésre, majd ott újabb oklevelek bemutatása után a következő, Bars megyei közgyűlésre halasztotta.
- 170.) október 12.** – Kont Miklós nádor előtt a Bars megyei közgyűlésen István esztergomi kanonok a káptalant a Miklós néhai nádor fia Domonkos Hont megyei ispán által elfoglalt Gyarmat nevű birtokába kérte bevezetni, Domonkos azonban a bevezetésnek ellentmondott. A következő, Nógrád és Hont megyei közgyűlésen mindenki fél bemutatva az adománylevelét, de Domonkos a káptalan részére, a néhai esztergomi érsek által kiállított oklevelet nem fogadván el, a döntést elhalasztották.
- 171.) október 17.** – Az esztergomi káptalan Prenchul fia Erdenharth és testvére, Peteu kérésére átírja IV. László király 1285. évi oklevelét.
- 172.) október 28.** – Vilmos, egri püspök, királyi kápolnaispán, titkos kancellár Miklós honti főesperesnek, az esztergomi káptalan ügyvédjének kérésére kiváltságos formában átírja I. Lajos király 1357. augusztus 19-én kelt oklevelét az esztergomi vásárvám szabályozásáról.
- 173.) november 25. Visegrád** – Konth Miklós nádor előtt Péter fia Paska és szentpétri Jakab fia János Paska anyjának leánynegyede ügyében pert halasztanak.
- 144.) december 19.** – A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte királyfikarcsei Olury fia Petru, Mór fia Miklós, igrici Miklós fia János és gutakarcsei Miklós fia János nagyanyuk hitbérre és jegyajándéka, továbbá Petru anyjának leánynegyede ügyében, mely őket Bálint fia Pety Vereknye nevű birtokrészén megillette, Jakus pozsonyi bíróval kiegyeztek.
- 174.) december 20. Esztergom** – Péter nógrádi főesperes, esztergomi vicarius előtt az esztergomi szent Anna kolostor perli Bálint esztergomi péket, mert az a szőleje után már három éve nem fizeti a kolostornak járó évi cenzust.
- 175.) december 20. Avignon** – VI. Ince pápa egy év és negyven napi búcsúban részesít azokat, akik az esztergomi Szent Adalbert egyházat a felsorolt ünnepeken meglátogatják.

Az időrendből kieső, de a jelen kötetben átírt korábbi oklevelek

- 39.) **1313. május 2.** – A pécsi káptalan előtt Debramus fia Jakab mester és karánfói Sandur fia István a Szentegyed és Karánfő birtokok közti határokat illető viszályukban kiegyeznek.
- 96.) **1326. október 13.** – I. Károly király megerősíti Nekcsei Demeter tárnochmester oklevelét, amelyben Zuhna birtokot a Váradi Püspökségnek adományozta.
- 74.) **1341.október 13.** – I. Károly király Péter szerémi püspöknek adományozza az örökösek nélkül elhúnyt Tót (dictus) János Jakabfalva, Cserlék és Undowtew nevű birtokát.
- 118.) **1343. március 21. Pozsony** – A pozsonyi káptalan tanúsítja, hogy a doborgazi Pál fia Pamlinus fiú örökössé nélkül elhalt testvérének, Istvánnak Doborgazban lévő birtokrészét, amelyet most ő birtokol átengedi Mátyás fia Miklósnak, a mondott István Moryth nevű lánya férjének.

BIBLIOGRAPHIA

- Áldásy, Regesták = Áldásy Antal: Regesták a vatikáni levéltárakból. Budapest 1895.
- Anjou-kori oklevélkötő = Anjou-kori oklevélkötő. Documenta res Hungaricas tempore regum Andegavensium illustrantia 1301-1387. Praeside Julio Kristó, adiuvantibus Ladislao Blazovich, Geisa Érszegi, Francisco Makk. I-V, VII-VIII, XI. Szeged-Budapest 1990-1998.
- Anjou-kori okmánytár = Anjoukori okmánytár. Codex diplomaticus Hungaricus Andegavensis. I-VI. Szerk.: Nagy Imre. Budapest 1878-1891. VII. Szerk.: Tasnádi Nagy Gyula. Budapest 1920.
- Bakács István: Hont vármegye Mohács előtt. (A Magyar Országos Levéltár Kiadványa). Budapest 1971.
- Bakács, Pest = Bakács István: Iratok Pest megye történetéhez. Oklevélregeszták 1002-1437. (Pest Megye Múltjából 5.) Budapest 1982.
- Bártfai, Pest = Bártfai Szabó László: Pest megye történetének okleveles emlékei 1002-1599-ig. Függelékül az Inárdi Farkas, az Irsai Irsay, valamint a Szilasi és Pilisi Szilassy családok története. Budapest 1938.
- Borsa Iván: A szenyéri uradalom Mohács előtti oklevelei. Somogy Megye Múltjából. Levéltári Évkönyv. Szerk.: Kanyar József. 9 (1978) 57-86.
- CD Hung. = Codex diplomaticus Hungariae ecclesiasticus ac civilis. I-XI. (Vol. 43 + 2 indd.) Opera Georgii Fejér. Buda 1829-1844.
- CD Str. = Knauz Nándor: Codex diplomaticus primatialis ecclesiae Strigoniensis. Az esztergomi főegyháznak okmánytára I-II. Esztergom 1863.
- Csánki Dezső: Kuncz ispán majora Budán. Századok 40 (1906) 685-725.
- Dipl. Hung. ant. = Diplomata Hungariae antiquissima, accedunt epistolae et acta ad historiam Hungariae pertinentia. Vol. I: ab anno 1000 usque ad annum 1131. Edendo operi praeftuit G. Györfy. Budapestini 1992.
- Döry, Franciscus - Bónis, Georgius - Bácskai, Vera: Decreta Regni Hungariae 1301-1457. (Publicationes Archivi Nationalis Hungarici II. Fontes 11.) Budapest 1976.
- Historia critica regum Hungariae stirpis mixtae. Ex fide domesticorum et exterorum scriptorum concinnata a Stephano Katona ... Tomulus III. ordine X. Budae 1790.
- Knauz Nándor: A Garan-melletti Szent-Benedeki apátság. I. Budapest 1890.
- Koszta László: A pécsi káptalan kiadatlan oklevelei (1301-1325). Baranyai Történetírás. A Baranya Megyei Levéltár Évkönyve. Szerk.: Szita László. 1990/1991 (Pécs 1992), 3-19.
- MMT = Magyar Történelmi Tár I. (1855-)
- Mon. Str. = Monumenta ecclesiae Strigoniensis, I-II. Ordine chronologico disposita Ferdinandus Knauz. Strigonii 1874-1882. III. Edidit Ludovicus Crescenc Dedek. Strigonii 1924.
- Péterffy, Carolus: Sacra concilia ecclesiae Romano-Catholicae in regno Hungariae celebrata. I-II. Posonii 1741.

Reg. Arp. = Az Árpád-házi királyok okleveleinek kritikai jegyzéke. Regesta regum stirpis Arpadianae critico-diplomatica. I-II/1, 2-3, 4. Szerk.: Szentpétery Imre - Borsa Iván. Budapest 1923-1987.

Tangl, Kanzleiordnungen = Tangl, Michael: Die päpstlichen Kanzleiordnungen von 1200-1500. Innsbruck 1894.

UMM = Új Magyar Múzeum. Szerk.: Toldy Ferenc. Pest 1850-1860.

Zsigm.oklt. = Zsigmondkori oklevélköt. I-V. Összeállította Mályusz Elemér - Borsa Iván. (A Magyar Országos Levéltár Kiadványai II. Forráskiadványok 1, 3-4, 22, 25, 27). Budapest 1951-1997.

Abbreviations

Arch. saec. Radicalia = Archivum Saeculare, Radicalia

DF = Diplomatikai Fényképgyűjtemény. Magyar Országos Levéltár (Collectio litterarum ante annum 1526 editorum in exemplari photomechanicae confecto in Archivo Nationali Hungarico servatarum)

Dl = Diplomatikai Levéltár. Magyar Országos Levéltár (Collectio litterarum ante annum 1526 editorum in originali in Archivo Nationali Hungarico servatarum)

Eszt. kpt. mlt. = Esztergom Főkáptalan Magánlevéltára (Archivum Privatum capituli Strigoniensis)

Eszt. kpt. olt. = Esztergom Főkáptalan Országos Levéltára (Archivum Regnicolaris capituli Strigoniensis)

Ipolyi Gyűjt. = Ipolyi Arnold oklevélgyűjteménye (Collectio diplomatum episcopi Arnoldi Ipolyi)

KML = Komárom-Esztergom Megyei Levéltár (Archivum Comitatus Komaromiensis et Strigoniensis)

Neoreg. AA. = Neoregistrata acta

Prímási lvt. = Prímási Levéltár, Esztergom (Archivum Primitiale)

Signa:

{ } : szövegfelesleg, kirekesztés (textus superfluous)

<> : szövegkiegészítés (suplicio textus)

<...> : lacuna

Fontes

DI 4635: 125.

DI 12 811: 158, 159, 160, 161.

DI 98 349: 158, 159, 160, 161.

DF 200 955: 158, 159, 160, 161.

DF 208 447: 4.

DF 208 464: 36.

DF 208 465: 90.

DF 208 466: 129.

DF 208 467: 173.

DF 208 468: 164.

DF 208 490: 39.

DF 208 506: 103.

DF 208 515: 109.

DF 208 539: 107, 131.

DF 208 546: 34.

DF 208 547: 22.

DF 208 585: 158, 159, 160, 161.

DF 208 592: 29.

DF 208 593: 93.

DF 208 594: 108.

DF 208 596: 111.

DF 208 688: 31.

DF 208 839: 7.

DF 208 867: 137.

DF 208 919: 168.

DF 208 965: 24.

DF 209 084: 127.

DF 209 087: 127.

DF 209 088: 130.

DF 235 748: 15.

DF 235 750: 167.

DF 235 787: 20.

DF 235 798: 155.

DF 235 800: 163.

DF 235 804: 67.

DF 235 806: 69.

DF 235 815: 155.

DF 235 816: 154.

DF 235 838: 42.

DF 235 841: 119.

DF 235 858: 70.

DF 235 859: 71.

DF 235 860: 153.

- DF 235 889: 58.
DF 235 890: 50, 56.
DF 235 954: 52.
DF 235 955: 123, 124.
DF 235 971: 49.
DF 235 972: 68.
DF 235 973: 78.
DF 235 974: 79.
DF 236 005: 146.
DF 236 043: 16.
DF 236 136: 144.
DF 236 145: 144.
DF 236 300: 10.
DF 236 301: 11.
DF 236 302: 141.
DF 236 341: 128.
DF 236 355: 140.
DF 236 356: 141, 172.
DF 236 425: 162.
DF 236 487: 112.
DF 236 488: 169.
DF 236 715: 55.
DF 236 716: 121.
DF 236 717: 55, 99, 113.
DF 236 718: 55, 99, 113.
DF 236 765: 82.
DF 236 766: 86.
DF 236 767: 82.
DF 236 791: 42;
DF 236 795: 12, 97.
DF 236 902: 64.
DF 236 910: 166.
DF 236 940: 14, 16.
DF 236 951: 80, 83.
DF 236 952: 45, 170.
DF 237 064: 13.
DF 237 065: 13.
DF 237 066: 53.
DF 237 067: 54.
DF 237 068: 48.
DF 237 069: 44.
DF 237 070: 44, 46.
DF 237 071: 75.
DF 237 072: 60.
DF 237 073: 73.
DF 237 074: 156.
DF 237 188: 57.
- DF 237 234: 128.
DF 237 235: 128.
DF 237 238: 141.
DF 237 416: 40.
DF 237 567: 143.
DF 237 574: 143.
DF 237 752: 139.
DF 237 791: 128, 141.
DF 237 803: 141.
DF 237 818: 97.
DF 237 867: 143.
DF 237 974: 2.
DF 237 975: 2.
DF 238 016: 1.
DF 238 020: 66.
DF 238 052: 91.
DF 238 233: 9;
DF 238 284: 65.
DF 238 328: 17;
DF 238 329: 32.
DF 238 330: 95, 110.
DF 238 350: 59.
DF 238 351: 63.
DF 238 352: 116.
DF 238 353: 175.
DF 238 443: 3;
DF 238 487: 21.
DF 238 541: 148.
DF 238 564: 23;
DF 238 579: 76.
DF 238 580: 77.
DF 238 581: 76, 145.
DF 248 200: 5, 6.
DF 248 201: 26, 28.
DF 248 247: 6, 19, 25, 28.
DF 248 268: 6, 25, 28.
DF 248 350: 18.
DF 248 355: 18.
DF 248 367: 125.
DF 248 387: 37, 84, 94.
DF 248420: 87.
DF 248 564: 62.
DF 248 652: 33.
DF 248 653: 74.
DF 248 654: 120.
DF 248 655: 122.
DF 248 743: 101, 147.
- DF 248 818: 43.
DF 248 885: 92.
DF 248 886: 100.
DF 248 887: 115, 117.
DF 248 888: 133, 134.
DF 248 889: 171.
DF 248 990: 176.
DF 249 002: 51.
DF 261 236: 8, 105.
DF 261 243: 138.
DF 261 250: 41;
DF 261 256: 118.
DF 261 257: 27, 30.
DF 261 264: 132.
DF 261 267: 149.
DF 261 268: 126.
DF 261 271: 89.
DF 261 272: 72.
DF 261 273: 151.
DF 261 274: 47.
DF 261 275: 142.
DF 261 279: 150.
DF 261 281: 157.
DF 261 283: 61.
DF 261 284: 151.
DF 261 286: 72.
DF 261 290: 135, 136.
DF 261 292: 174.
DF 261 301: 81.
DF 261 302: 98.
DF 261 303: 104.
DF 261 304: 114.
DF 261 305: 152.
DF 264 676: 85, 88.
DF 264 677: 107, 131.
DF 278 919: 106.
DF 279 020: 102.
DF 279 050: 96.
DF 283 885: 55.
DF 283 889: 14, 16.
DF 292 621: 38.
Prímási lvt. Visitiones
Canonicae, Liber 147/f., nr.
2. melléklet: MOL mikrofilmtár
23522-23523. doboz): 165.

VÁSÁRI (IV.) MIKLÓS

(1350. január 11. – 1358. május 26.¹)

Miklós érsek a magyar Anjou-kor egyik kimagasló alakja és vezető politikusa volt, aki Nagy Lajos király megbízásából több ízben járt Itáliában és Franciaországban diplomáciai küldetésben.

Történetírásunk korábban Monoszlónak és Szügyinek is nevezte², ám a pápák Miklóst Vásáriként (*Nicolaus de Vasamrari*³, *Nicolaus de Viasaria*⁴) említik.

Nagy Lajos király 1355. március 27-én kelt oklevelében Miklós esztergomi érseket, Szügyi Loránd unokáját, birtokokkal ajándékozta meg.⁵ Szügyi Loránd azonban a Nög-rád megyei Szügyről átköltözött a Bihar megyei Vásáriba, s ettől fogva őt Vásári Roland-ként neveztek.⁶ Rolandot csupán Nagy Lajos már említett oklevele és IV. Béla király 1255. augusztus 16-án kelt oklevele⁷ nevezi Szügyinek, míg fiai őt 1333-ban Vásárinak hívják, s leszármazottai, így Miklós esztergomi érsek is, ekként nevezik magukat.⁸

Apja Miklós erdélyi alvajda⁹, anyja Telegdi Csanád esztergomi érsek testvére¹⁰ volt. Értható ha az ifjú Vásári Miklós nevelésének gondját anyai nagybátyja, Telegdi Csanád

¹ Eubel, Conrad: *Hierarchia Catholica medii aevi I. Monasterii-Regensburg*, 1898., 489. Engel Pál: Magyarország világi archontológiája. I. 63. Vásári esztergomi egyházkormányzati idejének kezdeteként, a pápai kinevezés időpontját adtuk meg.

² Pór Antal: Genealógiai kérdések. *Turul* 10. (1892) 124-125.

³ Theiner, Augustino: *Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrancia I. Romae, Parisiis, Vindobonae*, 1859., 594., nr. 885.

⁴ Theiner: i. m. I., 630., nr. 946.

⁵ Fraknói Vilmos: Genealógiai kérdések. *Turul* 17. (1899) 137.

⁶ Nagy Imre: Anjoukori Okmánytár III. 38., nr. 34.

⁷ Knauz, Ferdinandus: *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis I.* 423., nr. 553.

⁸ Pór Antal: A négy Miklós. *Századok* 36. (1902) 604. Vásári származására vonatkozóan ld.: Karácsonyi János: Vásári Miklós esztergomi érsek származása. *Turul* 12. (1894) 43-44.

⁹ Wértnér Mór: Szügyi és Vásári Miklós életrajzához. *Turul* 30. (1912) 114.

¹⁰ Wértnér Mór: Obergespan Beke (Benedikt) v. Vásári. *Korrespondenzblatt des Vereins für siebenbürgische Landeskunde* 22.(1899) 125., u.ö.: Szügyi Miklós esztergomi érsek családi történetéhez *Turul* 18. (1900) 35. Wértnér itt Vásári 1355. május 1-én kelt oklevelére hivatkozik, amelyet megerősít a jelen kötet 66. sz. oklevele, ahol Miklós érsek Telegdi Csanádot nagybátyjának, „nostri avunculi” nevezi.

vállalta magára, aki igyekezett unokaöccse előmenetelének útját egyengetni.¹¹ Csanád még nem lehetett több váradi prépostnál, amikor Miklóst klerikusként a váradi egyházba fölvetette, s így Miklós a váradi káptalani iskolában kezdhette meg tanulmányait. A késsőbbiekben valószínűleg valamely külföldi egyetemen gyarapította tudását, hiszen VI. Kelemen pápa jogtudónak (*iuris peritus*) címzi¹², máskor pedig tudományokban való jártasságát dicséri.¹³

Amikor Csanád 1323-ban egri püspökké szenteltetett, magával vitte unokaöccsét is, akit először magisterré, majd javadalmas kanonokká, végül főesperessé nevezett ki¹⁴.

Miklós ott volt nagybátyja mellett, amikor az I. Károly királyt kísérte sziciliai útján, hogy az uralkodó kisebbik fiának, Endrének a számára - aki Telegdi Csanád keresztfia volt - a nápolyi trónt biztosítsa. Valószínű, hogy e követség nagyban hozzájárult Miklós 1333. október 2-án történt váradi kanonoki kinevezéséhez.¹⁵

Vásáriról ezután 1339. január 17-ig semmit sem hallunk, amikor is XII. Benedek pápa Miklós fia Miklóst *de Viasary ... bacalario in iure canonico* az esztergomi főegyház prépostjává nevezte ki.¹⁶ Majd 1343-ban ott találjuk őt Nápolyban Erzsébet anyakirályné kíséretében. Miklós kiválasztását Nagy Lajos király azzal indokolja, hogy sokfélé erény díszítette, s országos ügyek végzésére helyes tanáccsal szolgálhatott.¹⁷

Annak érdekében, hogy Johannával együtt Andrást is Szicília királyává koronázzák, a nyitrai püspök vezetésével Nápolyból küldöttséget meneszettek VI. Kelemen pápához Avignonba, melynek Vásári Miklós is tagja volt.¹⁸ A Szentszék engedett a kérésnek, igaz ugyan, hogy nem a magyar követség jogi bizonyítékainak, hanem annak a magas pénzösszegnek a hatására, amelyet az uralkodó és anyja tudtán kívül a pápai kamarásnak ígértek, ha a pápa Andrást Szicília királyává koronáztatja.¹⁹ A pápa színe elé járuló magyar követek saját kéréseiket is igyekeztek Avignonban elintézni. Miklós esztergomi prépost is a kérelmezők között van. 1343. december 26-án Szathmáry Péter erdélyi kanonok részére kéri a székesfehérvári Szent Miklós plébániatemplom javadalmát²⁰, majd 1344. február 17-én folyamodik a pápához, hogy anyjának, neki és néhány barátjának haláluk óráján teljes bűnbocsánatot adjon. Továbbá, hogy engedje meg neki és testvérének, a szilágyi

¹¹ Pór Antal: A négy Miklós. *Századok* 36. (1902) 604.

¹² Bossányi Árpád: *Regesta supplicationum. A pápai kérvénykönyvek magyar vonatkozású okmányai*. Avignoni korszak. I. Bp., 1916., 64., nr. 127.

¹³ Theiner: i. m. I., 742., nr. 1115.

¹⁴ Pór Antal: A négy Miklós. *Századok* 36. (1902) 605.

¹⁵ Uo. 606.

¹⁶ DL 291.726, Theiner: i. m. I., 630., nr. 946.

¹⁷ Fraknói Vilmos: *Genealógiai kérdések*. *Timul* 17. (1899) 137.

¹⁸ Theiner: i. m. I., 664., nr. 992.

¹⁹ Annak ellenére, hogy a különböző elbeszélő források e kérdésben nem egységesek (44000 márka, 60000 uncia arany), a kortársak az összeg nagyságát egybehangzóan magasra becsülték. Rácz György: Az Anjou-ház és a Szentszék. (1301–1387). In: Magyarország és a Szentszék kapcsolatának 1000 éve. Szerk.: Zombori István. Bp., 1996. 69–70. Vö.: Mályusz Elemér: A magyar mediaviszta forráskérdései (Mediaviszta és oklevélkiadás). *Levéltári Közlemények*. 38. (1967) 10–12.

²⁰ Bossányi Árpád: i. m. I. 40., nr. 70.

comesnek²¹, valamint a csanádi comesnek Jánosnak, Lőrinc fiának, hogy a szentföldi zarándoklást mindegyikük 10 személy kíséretében tehesse meg. Végül, hogy örököks birtokukon, a váradi egyházmegyében fekvő Vásári községnek Szent Márton tiszteletére épült temploma búcsúengedélyben részesüljön.²²

Nagy Lajos és anyja megütközéssel vették tudomásul, hogy a követség pénzzel szerzett érvényt a magyar Anjouk jogának. Neheztelésük elsősorban a küldöttség vezetője, a nyitrai püspök ellen irányult.²³ Vásári Miklós hasznos szolgálatát ugyanakkor az uralkodó fennen magasztalta és értékelte, hogy hűségesen és nagy gonddal járt el a pápánál.²⁴ Ezért, amikor a nyitrai püspöki szék megürült, az uralkodó kérésére a pápa azt 1347. május 23-án Vásári Miklóssal töltötte be.²⁵ Az újdonsült püspököt király előre küldte Apuliába, a Nagy Lajosnak meghódolt Aquila városába, előkészítendő az Endre király meggylkolásáért indított megtorló itáliai hadjáratot. A püspök, a hadi kincstár is vele lévén, folytonos életveszélynek tévéni ki életét, több hónapig működött ott, hogy feladatát elvégezze. Elsősorban neki és Kont Miklós erdélyi vajdának köszönhető, hogy a vidék fejedelmei és nemesei Nagy Lajos mellé szegődtek és neki segítséget ígértek. Majd haza térvé beszámolt arról, kiket nyert meg a magyar ügynek. Nagy Lajos pedig kíséretében Miklós püspökkel elindulhatott Itáliába, ahol minden úgy talált, amint arról Vásári beszámolt.²⁶

1349. február havában Vásári Miklós nyitrai püspök György hevesi ispánnal együtt azzal a megbízatással érkezett a pápai udvarhoz, hogy kieszközöljék uralkodójuk számára a sziciliai királyság birtokában történő megerősítést. Az egy hónapon keresztül húzódó tárgyalások azonban jelentősebb eredmény nélkül zártultak.²⁷ Vásári ekkor (1349. március 22.) ismét folyamodott VI. Kelemen pápához, hogy János és Tamás testvérei számára engedélyezze, hogy gyóntatójuk halálos ágyukon teljes bűnbocsánatot adhasson nekik, hogy a vásári templom évenként három búcsúban részesülhessen, továbbá, hogy ő tizenkét személyből álló kísérettel felkereshesse a Szent Sírt.²⁸

A pápa Vásári Miklóst nyitrai választott, megerősített és zágrábi kijelölt (*postulatus*) püspöknek címezte ez alkalommal. Ugyanis a zágrábi püspök 1348. október 18-án bekövetkezett halálával Nagy Lajos Vásári Miklóst jelölte a megüresedett egyházmegye élére. A pápa mégsem nevezhette ki, mivel Harkácsi István kalocsai ersek elhunytával (1349) Vásári immár a kalocsai érseki széknek lett a jelöltje.²⁹ Telegedi Csanád 1349 vége

²¹ „Az 1320-40-es években szereplő szilágyi ispánok talán az erdő területén megszervezett erdőispánság, királyi magánuradalom előljarói voltak. ... A feltett szilágyi erdőispánság területe a XIV. században a K-i Szolnok, valamint kismértékben Kraszna és Szatmár megyébe olvadt.” Kristó Gyula: Szilágy. In: Korai Magyar Történeti Lexikon (9-14. század) 644.

²² Bossányi Árpád: i. m. I. 64-66., nr. 127-133.

²³ Pór Antal: A négy Miklós. Századok 36. (1902) 608-609.

²⁴ Uo.

²⁵ Kollányi Ferenc: Esztergom kanonokok 1100-1900., Esztergom, 1900., 44.

²⁶ Fraknói: Genealógiai kérdések. Tünd 17. (1899) 137. Vásári Miklós küldetéséről tudnak a korabeli írók is. Chronicon Estense Muratorius, Ludovicus Antonius: Rerum italicarum scriptores XV. 442.

²⁷ Fraknói Vilmos: Magyarország egyházi és politikai összeköttetései a római szent-székkal I. Bp., 1901., 226-230.

²⁸ Bossányi: i. m. I. 197-198., nr. 403-406.

²⁹ Pór Antal: A négy Miklós. Századok 36. (1902) 611.

felé³⁰ bekövetkezett halálával VI. Kelemen pápa 1350. január 11-én Vásári Miklós „választott kalocsai érseket” nevezte ki esztergomi érsekké.³¹

Problematikus annak a kérdésnek az eldöntése, hogy Vásári viselte-e esztergomi érsekként a kancellári címet. Pór Antal ezt egyértelműen állítja,³² Sebestyén Béla szerint pedig 1352-56. között töltötte be ezt a tisztséget.³³ Velük szemben áll Szentpétery Imre, aki kimutatta Pór adatainak használhatatlanságát e kérdésben³⁴, továbbá Kumorovitz L. Bernát, aki az esztergomi érsekek kancellári címének elnyerését Vásári utódának, Keszei Miklósnak tulajdonította.³⁵ Így Engel Pál Archontológiája sem szerepelte Vásárit a kancellárok között.³⁶ Tekintettel arra, hogy kutatásaink során nem sikerült olyan oklevélre bukkannunk, amelyben az érsek magát, vagy őt az uralkodó kancellárnak nevezné, ezért Pór és Sebestyén hivatalosan hiányában nem állíthatjuk, hogy Vásári Miklós birtokolta ezt a címet. Így bizonytalanná válnak Pór azon életrajzi adatai, amelyek azokon a helyeken alapszanak, ahol a krónikák csupán „kancellárt” említenek, tehát az sem igazolható, hogy Vásári 1356-ban követként Padovaban járt volna.³⁷

Valószínű, hogy 1353-ban Vásári zsinatot tartott, mivel ezen év május 8-án Esztergomban kelt oklevelében „in nostra synodali congregatione” hoz ítéletet egy perben.³⁸ 1354-ben pedig fegyveresei élen csatlakozik a király szerbiai hadjáratához.³⁹

Az 1358. február 18-án megkötött zárai béke, amely Dalmácia visszaszerzését eredményezte, végül a magyar diplomáciai és katonai erőfeszítések sikerét hozta. Vásári Miklós azonban nem sokkal élte túl műve befejezését. Neve utoljára még abban az oklevélben szerepel, amelyben Nagy Lajos király 1358. május 5-én Carrara Ferencet, Padova urát védelméről biztosította.⁴⁰ Nagy Lajos 1358. szeptember 3-án kelt oklevélben⁴¹ a megüresedett esztergomi érseki székre már Keszei Miklós kalocsai érsek volt kiszemelve, akit VI. Ince pápa 1358. október 8-án ki is nevezett.⁴²

Vásári halálával nem csupán egy nagyformátumú politikus távozott az Anjou-kori magyar diplomácia színpadáról, hanem egy olyan kifinomult ízlésű, művészeteit kedvelő főpap is, akinek kódexei, „az Anjou-udvar ízlésének irányára, műveltségének színvonalára, de főképpen igényére vetnek fényt.”⁴³

³⁰ Engel szerint (Archontológia I. 63.) az esztergomi érseki szék 1349. december 10.- 1350. január 31. között üresedésben volt.

³¹ Theiner: i. m. I., 775., nr. 1178.

³² Pór Antal: A négy Miklós. Századok 36. (1902) 722.

³³ Sebestyén Béla: Archontológia. Kézirat a Magyar Országos Levéltárban.

³⁴ Szentpétery Imre: Magyar oklevélstan. (A magyar történettudomány kézikönyve. II. 3. füzet Szerk.: Homan Bálint) Bp., 1930. 165.

³⁵ Kumorovitz L. Bernát: Osztályok, címek, rangok és hatáskörök alakulása I. Lajos király kancelláriájában. In: Eszmetörténeti tanulmányok a magyar középkorról. Szerk.: Székely György. Bp., 1984. 321-322.

³⁶ Engel Pál: Magyarország világi archontológiája. I. 90.

³⁷ Pór Antal: A négy Miklós. Századok 36. (1902) 727.

³⁸ Id. Jelen kötet 66. számú oklevelét. Említi még: Carolus Péterfy: Sacra Concilia ecclesiae Romano - Catholicae in Regno Hungariae celebrata. I-II. Posonii, 1741. 176-177.

³⁹ Pór Antal: A négy Miklós. Századok 36. (1902) 718.

⁴⁰ Fejér IX / 2. 666-668., nr. 328. rosszabb szöveggel: Muratorius: i. m. XII. 953-954.

⁴¹ Fejér IX / 2. 684.

⁴² Eubel, Conrad: Hierarchia Catholica medii aevi I. Monasterii-Regensburg, 1898., 489.

⁴³ Gerevich Lászlóné: Vásári Miklós két kódexe. Művészettörténeti értesítő 6. (1957)., 2-3. szám, 133-137.

IRODALOM

- Bossányi Árpád: *Regesta supplicationum. A pápai kérvénykönyvek magyar vonatkozású okmányai.*
Avignoni korszak. I-II. Bp., 1916-17.
- Csukovits Enikő: Vásári Miklós. In: *Korai Magyar Történeti Lexikon* (9-14. század)
- Főszerk.: Kristó Gyula, Szerk.: Engel Pál – Makk Ferenc. Bp., 1994. 721.
- Engel Pál: *Magyarország világi archontológiája*. I-II. Budapest, 1996.
- Eubel, Conrad: *Hierarchia Catholica medii aevi*. I. Monasterii-Regensburg, 1898.
- Fejér, Georgius: *Codex Diplomaticus Hungariae*. IX / 2. Budae, 1833., 684.
- Fraknói Vilmos: Genealógiai kérdések. *Turul* 17. (1899) 135-137.
- Fraknói Vilmos: Magyarország egyházi és politikai összeköttetései a római Szent-székkal I. Bp., 1901.
- Gerevich Lászlóné: Vásári Miklós két kódexe. *Művészettörténeti értesítő* 6. (1957)., 2-3. szám 133-137.
- Karácsonyi János: Vásári Miklós esztergomi érsek származása. *Turul* 12. (1894) 43-44.
- Knauz, Ferdinandus: *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis* I. Strigonii, 1874., 423., nr. 553.
- Kollányi Ferenc: Esztergom kanonokok 1100-1900., Esztergom, 1900., 44.
- Kumorovitz L. Bernát: Osztályok, címek, rangok és hatáskörök alakulása I. Lajos király kancelláriájában. In: *Eszmetörténeti tanulmányok a magyar középkorról*. Szerk.: Székely György Bp., 1984., 293-339.
- Nagy Imre: *Anjoukori Okmánytár* III. Budapest, 1883.
- Muratorius, Ludovicus Antonius: *Rerum italicarum scriptores*. I-XXVIII. Mediolani, 1723-51.
- Carolus Péterfy: *Sacra Concilia ecclesiae Romano-Catholicae in Regno Hungariae celebrata*. I-II. Posonii, 1741. 176-177.
- Pór Antal: A négy Miklós. *Századok* 36. (1902.) 601-614., 716-728.
- Pór Antal: Genealógiai kérdések. *Turul* 10. (1892) 124-125.
- Pór Antal: Nagy Lajos I-II. Bp., 1892.
- Rácz György: Az Anjou-ház és a Szentszék (1301-1387). In: *Magyarország és a Szentszék kapcsolatának 1000 éve*. Szerk.: Zombori István. Bp., 1996., 55-81.
- Sebestyén Béla: Archontológia. Kézirat a Magyar Országos Levéltárban.
- Szentpétery Imre: Magyar oklevélstan. (A magyar történettudomány kézikönyve. II. 3. füzet Szerk.: Hóman Bálint) Bp., 1930. 165.
- Theiner, Augustino: *Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrancia* I. Romae, Parisiis, Vindobonae, 1859.
- Udvardy József: A kalocsai érsekek életrajza (1000-1526). Köln, 1991. (Dissertationes Hungaricae ex historia Ecclesiae XI. Szerk.: Gabriel Adriányi)
- Wertner Mór: Obergespan Beke (Benedikt) v. Vásári. *Korrespondenzblatt des Vereins für siebenbürgische Landeskunde* 22. (1899) 124-126.
- Wertner Mór: Szügyi és Vásári Miklós életrajzához. *Turul* 30. (1912) 114-115.
- Wertner Mór: Szügyi Miklós esztergomi érsek családi történetéhez. *Turul* 18. (1900) 33-35.
- Wertner Mór: Archiv des Vereins für siebenbürgische Landeskunde. Neue Folge. 29. (1899) 143.

NIKOLAUS (IV.) VÁSÁRI

(Januar 1350 - 26. Mai 1358¹)

Erzbischof Nikolaus gilt als herausragende Figur und führende politische Persönlichkeit der Anjou-Zeit, er war in diplomatischem Auftrag des ungarischen Königs, Ludwig des Grossen, in Frankreich und Italien unterwegs.

Die ungarische Geschichtsschreibung erwähnte ihn früher auch als Monoszlói (der von Monoszló) und Szügyi (der von Szügy)², die Päpste jedoch nennen ihn Miklós Vásári (Nicolaus de Vasamrari³, Nicolaus de Viasaria⁴). König Ludwig der Große beschenkte in seiner Urkunde vom 27. März 1355 den Erzbischof von Esztergom, Enkel des Loránd Szügyi mit einem Gutsbesitz.⁵ Loránd Szügyi siedelte später von Szügy, Komitat Nógrád, nach Vásári, Komitat Bihar um, von da an nannte er sich Roland Vásári.⁶ Roland wird eigentlich nur in der schon erwähnten Urkunde von Ludwig d. Grossen bzw. in der vom 15. August 1255 datierten Urkunde Königs Béla IV. der von Szügy genannt,⁷ seine Söhne nennen ihn 1333 den von Vásári, seine Nachkommen, auch Nikolaus, Erzbischof von Esztergom, nennen ihn ebenfalls so.⁸

Sein Vater war Vize-Woiwode von Siebenbürgen⁹, die Mutter Schwester von Cs-

¹ Eubel, Conrad: *Hierarchia Catholica medii aevi I. Monasterii-Regensburg*, 1898., 489. Engel, Pál: *Magyarország világi archontológiája*. (Weltliche Archontologie Ungarns) I. 63. Bei Engel steht der 18. Februar als Ernennungsdatum von Vásári, wir geben das Datum der päpstlichen Ernennung an.

² Pór, Antal: Genealógiai kérdések. (Genealogische Fragen) *Tízul* 10. (1892) 124-125.

³ Theiner, Augustino: *Vetera monumenta historica Hungariam sacram illustrancia I.* Romae, Parisiis, Vindobonae, 1859., 594., nr. 885.

⁴ Theiner: a. a. O. I., 630., nr. 946.

⁵ Fraknói, Vilmos: Genealógiai kérdések. (Genealogische Fragen) *Tízul* 17. (1899) 137.

⁶ Nagy, Imre: Anjoukori Okmánytár (Archiv der Anjou-Zeit) III. 38., nr. 34.

⁷ Kniauz, Ferdinandus: *Monumenta Ecclesiae Strigoniensis I.* 423., nr. 553.

⁸ Pór, Antal: A négy Miklós. (Die vier Miklós') *Századok* 36. (1902) 604. Vásáris Herkunft betreffend siehe: Karácsonyi, János: Vásári Miklós esztergomi érsek származása. (Herkunft von Nikolaus Vásári, Erzbischof von Esztergom) *Tízul* 12. (1894) 43-44.

⁹ Wérner, Mór: Szügyi és Vásári Miklós életrajzához. (Zur Lebensgeschichte von Nikolaus Szügyi und Vásári) *Tízul* 30. (1912) 114.

nád Telegdi¹⁰, seinerzeit Erzbischof zu Esztergom. Daher auch verständlich, warum die Erziehung des jungen Nikolaus Vásári sein Onkel, Csanád Telegdi übernahm, der die Laufbahn seines Neffen zu lenken versuchte.¹¹ Csanád könnte damals lediglich Probst von Várad gewesen sein, und so hatte Miklós die Möglichkeit sein Studium in der Domschule von Várad zu beginnen. Später konnte er seine Ausbildung an einer ausländischen Universität beenden, Papst Clemens VI. nennt ihn einen Rechtskundigen (*iuris peritus*),¹² lobend werden wissenschaftliche Kenntnisse erwähnt.¹³

Als Csanád im Jahr 1323 zum Bischof von Eger geweiht wird, nimmt er auch seinen Neffen mit sich, den er vorerst zum Magister, dann zum Domherr, letztendlich zum Hauptdechant ernennt.¹⁴

Miklós war an Seite seines Onkels sehr wirksam, als Csanád den König Karl I. nach Sizilien begleitete um dort seinem jüngeren Sohn Andreas – welcher ja auch Patensohn von Csanád Telegdi war – den Thron von Neapel zu sichern. Wahrscheinlich hat diese am 2. Oktober 1333 angetretene Reise sehr zu Nikolaus' Ernennung zum Domherr von Várad beigetragen.¹⁵

Dann ist bis zum 18. Januar 1339 von Vásári nichts mehr zu hören, bis Papst Benedikt XII. Nicolaus de Viasary ... *bacalario in iure canonico* zum Probst der Erzdiözöse Esztergom ernannt.¹⁶ 1343 befindet er sich im Gefolge der Königin Mutter Elisabeth unterwegs nach Neapel. Die Ernennung von Vásári begründet König Ludwig der Große, indem der seine Tugenden preist und hervorhebt welche gute Ratschläge ihn auszeichneten.¹⁷

Im Interesse, den Sohn Andreas und Johanna zum Königspaar von Sizilien zu krönen, machte sich eine Deputation aus Neapel nach Avignon zu Papst Clemens VI. auf den Weg, geleitet vom Bischof von Nyitra, in der Deputation befand sich auch Miklós Vásári.¹⁸ Das Consistorium schenkte der Bitte der Deputation, zwar nicht im Sinne einer Rechtsargumentation, eher auf Grund einer höheren Geldsumme, Gehör, die Geldsumme wurde ohne Mitwissen des Königs und der Königin Mutter einem der päpstlichen Kammerherren zugesprochen, sollte der Papst den Sohn Andreas zum König von Sizilien krönen.¹⁹ Die

¹⁰ Wértner, Mór: Obergespan Beke (Benedikt) v. Vásári. *Korrespondenzblatt des Vereins für siebenbürgische Landeskunde* 22. (1899) 125., u.ö.: Szügyi Miklós esztergomi érsek családi történetéhez. (Zur Familiengeschichte von Nikolaus Szügyi, Erzbischof von Esztergom) *Turul* 18. (1900) 35. Wertner beruft sich hier auf die am 1. Mai 1355 datiert Urkunde von Nikolaus Vásári, was in der Urkunde Nr. 66. in diesem Band bekräftigt wird, wo der Erzbischof Nikolaus Csanád Telegdi seinen Onkel, „nostri awnculi“ nennt.

¹¹ Pór, Antal: A négy Miklós. (Die vier Miklós') *Századok* 36. (1902) 604.

¹² Bossányi, Árpád: Regesta supplicationum. A pápai kérvénykönyvek magyar vonatkozású okmányai. Avignoni korszak. I. (Urkunden mit Bezugnahme auf Ungarn aus den päpstlichen Bittschriften. Avignonisches Zeitalter.) Bp., 1916., 64., nr. 127.

¹³ Theiner: i. m. I., 742., nr. 1115.

¹⁴ Pór, Antal: A négy Miklós. (Die vier Miklós') *Századok* 36. (1902) 605.

¹⁵ Ebenda. 606.

¹⁶ DI 291.726, Theiner: a. a. O. I., 630., nr. 946.

¹⁷ Fraknói, Vilmos: Genealógiai kérdések. (Genealogische Fragen) *Turul* 17. (1899) 137

¹⁸ Theiner: a. a. O.. 1,664., nr. 992.

ungarischen Deputierten versuchten in Avignon ebenso privaten Interessen nachzugehen. Auch Nikolaus, Probst von Esztergom gehörte zu ihnen. Am 23. Dezember 1343 bittet er um das Benefizium der Sankt Nikolaus Kirche in Székesfehérvár zugunsten des siebenbürgischen Domherrn Péter Szathmáry²⁰, am 17. Februar 1344 dann ersucht Miklós den Papst mit der Bitte seiner Mutter, ihm selbst und seinen Freunden zu ihrer Todesstunde einen vollen Sündenablass zu gewähren. Weiter gewähre der Papst ihn und seinen zwei Brüdern, dem Comes von Szilág²¹ sowie dem Comes von Csanád, dem Sohn von Lőrinc eine Wallfahrt je mit zehn Begleitpersonen ins heilige Land. Letztendlich die Bitte, auf seinem Erbgut, der Gemeinde Vásári in der Diözese von Várad für die Sankt Martinskirche eine Wallfahrtsortserlaubnis zu bekommen.²²

Ludwig der Große und seine Mutter nahmen die Tatsache, dass die Deputation das Recht des Anjou Hauses auf diese Weise zur Geltung bringen, wollte, ungern Kenntnis. Sie nahmen vor allem an dem Verhalten des Leiters der Deputation, Bischof von Nyitra Anstoss.²³ Nikolaus Vásáris Dienst wurde von dem Herrscher laut gepriesen und geschätzt, mit welcher Treue und grosser Sorgfalt er beim Papst vorgegangen ist.²⁴ Als dann in Nyitra der bischöfliche Stuhl frei geworden war, ernannte der Papst am 23. Mai 1347 auf Bitte des Herrschers Nikolaus Vásári zum Bischof.²⁵ Den neugeweihten Bischof schickte der König vor sich nach Apulia, in die von Ludwig dem Grossen eroberte Stadt Aquila, um dort den Krieg, einen Racheakt für die Ermordung seines Bruders Andreas, gegen Italien vorzubereiten. Der Bischof, in dessen Gefolge sich auch das Kriegszahlamt befand, stand immer wieder in Lebensgefahr, und bemühte sich dort mehrere Monate seiner Aufgabe gerecht zu werden. Vor allem ihm und Nikolaus Kont, dem Woiwoden von Siebengürtel war zu verdanken, dass die dortigen Fürsten und Adeligen sich offen an die Seite Ludwigs des Grossen stellten und ihm Hilfe versprachen. Zurückgekehrt berichtete er, wen alles er für die Sache Ungarns gewinnen konnte. Ludwig der Große machte sich auf den Weg nach Italien, in seinem Gefolge auch der Bischof Nikolaus, und der König fand alles so vor, wie Vásári ihm berichtete.²⁶

¹⁹ Die verschiedenen Quellen unterscheiden sich in dieser Frage, (44 000 Mark, 60 000 Unzen Gold), die Zeitgenossen sind sich einig, dass es eine sehr hohe Summe war. Rácz, György: Az Anjou-ház és a Szentszék. (Das Anjou-Haus und der Heilige Stuhl)(1301-1387). In: Magyarország és a Szentszék kapcsolatának 1000 éve. (Tausendjährige Beziehungen zwischen Ungarn und dem Heiligen Stuhl.) Hrsg.: Zombori István. Bp., 1996. 69-70. Siehe: Mályusz Elemér: A magyar mediavisztika forráskérdései (Mediavisztika és oklevélkiadás). (Quellenfragen der ungarischen Mediavistik. Mediavistik und Urkundenveröffentlichung). *Levéltári Közlemények*. 38. (1967) 10-12.

²⁰ Bossányi, Árpád: a. a. O. I. 40., nr. 70.

²¹ Kristó, Gyula: Szilág. In: Korai Magyar Történeti Lexikon (9-14. század) (Frühes ungarisches Geschichtslexikon) 644.

²² Bossányi, Árpád: a. a. O. I. 64-66., nr. 127-133.

²³ Pór, Antal: A négy Miklós. (Die vier Miklós') *Századok* 36. (1902) 608-609.

²⁴ Ebenda.

²⁵ Kollányi, Ferenc: Esztergomi kanonokok 1100-1900., (Domherren von Esztergom). Esztergom, 1900., 44.

²⁶ Fraknói: Genealogiai kérdések. (Genealogische Fragen) *Tudomány* 17. (1899) 137. Die Mission von Nikolaus Vásári ist auch den zeitgenössischen Autoren bekannt: *Chronicon Estense Muratorius*, *Ludovicus Antonius: Rerum italicarum scriptores XV*. 442.

Im Monat Februar 1349 reiste Nikolaus Vásári, Bischof von Nyitra zusammen mit György, Obergespan von Heves, zum Papst mit der Bitte, das Consistorium möchte dem Herrscher Ungarns das Recht auf das Königtum Sizilien bekräftigen. Die wochenlang dauernden Verhandlungen endeten ohne jeglichem Ergebnis.²⁷ Vásári ersucht (22. März 1349) den Papst Clemens VI. wiederum seinen Brüdern Johann und Thomas zu deren Todesstunde vollen Ablass gewähren zu können, sowie für die Kirche von Vásári jährlich drei Wallfahrtstage, und weiterhin, dass er selbst mit einem zwölfköpfigen Gefolge das heilige Grab besuchen dürfte.²⁸

Der Papst betitelte Nikolaus Vásári diesmal als gewählten Bischof von Nyitra, und als bekräftigten und kandidierten (postulatus) Bischof von Zagreb. Der Bischof von Zagreb starb am 18. Oktober 1348 und Ludwig der Große ernannte Nikolaus Vásári als dessen Nachfolger. Der Papst jedoch, da der Erzbischof von Kalocsa, Stephan Harkácsi 1349 verstarb, entschied sich als dessen Nachfolger ebenfalls für Nikolaus Vásári.²⁹ Gegen Ende 1349 schied Csanád Teleki aus dem Leben,³⁰ so ernannte Papst Clemens VI. am 11. Januar 1350 Nikolaus Vásári, den „gewählten Erzbischof von Kalocsa“ zum Erzbischof von Esztergom.³¹

Problematisch scheint eine Beantwortung der Frage ob Vásári als Erzbischof von Esztergom nun auch den Titel eines Kanzlers trug. Antal Pór bejaht dies eindeutig,³² laut Béla Sebestyén trug er von 1352 bis 1356 dieses Amt.³³ Dies widerlegt die Archontologie von Pál Engel, der Nikolaus Vásári nicht zu den Kanzlern zählt,³⁴ bzw. Bernát L. Kumovitz, nach dessen Meinung ein Kanzlertitel nur Nikolaus Keszei,³⁵ dem Nachfolger

²⁷ Fraknói, Vilmos: Magyarország egyházi és politikai összeköttetései a római szent-székkel I. (Kirchliche und politische Beziehungen Ungarns zum heiligen Stuhl I.). Bp., 1901., 226-230.

²⁸ Bossányi: a. a. O. I. 197-198., nr. 403-406.

²⁹ Pór, Antal: A négy Miklós. (Die vier Miklós') Századok 36. (1902) 611.

³⁰ Nach Pál Engel (Archontologie I. 63.) war der erzbischöfliche Stuhl von Esztergom zwischen 10. Dezember 1349 und 31. Januar 1350 unbesetzt.

³¹ Theiner: a. a. O. I. 775., nr. 1178.

³² Pór, Antal: A négy Miklós. (Die vier Miklós') Századok 36. (1902) 722.

³³ Sebestyén, Béla: Archontológia. (Archontologie).

³⁴ Szentpétery, Imre: Magyar oklevélstan. (Ungarische Urkundenlehre. In: Handbuch der ungarischen Geschichtswissenschaft. II. Heft 3.) Bp., 1930. 165.

³⁵ Kumorovitz, L. Bernát: Osztályok, címek, rangok és hatáskörök alakulása I. Lajos király kancelláriájában. (Klasse, Titel, Rang und Kompetenz im Kanzleramt des Königs Ludwig I.) In: Eszmetörténeti tanulmányok a magyar középkorról. (Geistesgeschichtliche Studien aus dem mittelalterlichen Ungarn) Hrsg.: Székely György. Bp., 1984. 321-322.

von Vásári zugesprochen wurde.³⁶ Ebenso bezweifelt Imre Szentpétery den Kanzlertitel von Vásári, seines Erachtens scheinen Pórs Angaben in dieser Frage unbrauchbar zu sein. Da wir bei unseren Forschungen auf keinerlei Urkunde gestossen sind, in welcher der Erzbischof sich bzw. der König ihn als Kanzler bezeichnen würde, ist es, von Pórs und Sebestyéns Behauptung abgesehen, nicht möglich Nikolaus Vásári den Kanzlertitel zuzuschreiben. So verunsichern uns auch Pórs biographische Daten, da er sich auf Stellen beruft, wo einfach nur vom „Kanzler“ die Rede ist, also ist auch ungewiss ob Vásári 1356 als Gesandter in Padua weilte.³⁷

Wahrscheinlich rief Vásári 1353 eine Synode zusammen, denn in einer Esztergomer Urkunde vom 8. Mai spricht er in einem Prozess „in nostra synodali congregacione“ ein Urteil aus.³⁸ 1354 schliesst er sich an der Spitze seiner Bewaffneten dem Feldzug des Königs nach Serbien an.³⁹

Der Friede von Zára am 18. Februar 1358 (Dalmatien gehört wieder zu Ungarn) brachte den ungarischen diplomatischen und militärischen Bemühungen den gewünschten Erfolg. Nikolaus Vásári überlebte die Vollendung seines Werkes kaum. Sein Name wird in der Urkunde, in welcher Ludwig der Große am 5. Mai 1358 Franz Carrara dem Herrn von Padua seinen Schutz versichert, zum letzten Mal erwähnt.⁴⁰ Ludwig der Große nennt in seiner Urkunde vom 3. September 1358⁴¹ als Nikolaus Vásáris Nachfolger Nikolaus Keszei, Erzbischof von Kalocsa, Papst Innozenz VI. bewilligt diese Wahl am 8. Oktober 1358.⁴²

Mit dem Tode von Vásári verlor die Anjou-Zeit nicht nur einen ungarischen Politiker und Diplomaten von grossem Format, sondern auch einen kirchlichen Würdenträger von Kunstbeflissenheit und ausgeprägtem Geschmack, dessen Kodizes „auf die Geschmacksrichtung des Anjou-Hauses, auf den gehobenen Stand seiner Bildung, besonders aber auf seine anspruchsvolle Haltung ihren Lichtstrahl werfen“.⁴³

³⁶ Engel, Pál: Magyarország világi archontológiája. I. (Weltliche Archontologie Ungarns) 90.

³⁷ Pór, Antal: A négy Miklós. (Die vier Miklós') Századok 36. (1902) 727.

³⁸ Siehe: Urkunde Nr. 66 in diesem Bandes. Ebenso in: Carolus Péterfy: Sacra Concilia ecclesiae Romano - Catholicae in Regno Hungariae celebrata. I-II. Posonii, 1741. 176-177.

³⁹ Pór, Antal: A négy Miklós. (Die vier Miklós') Századok 36. (1902) 718.

⁴⁰ Fejér IX / 2. 666-668., nr. 328.weniger qualitativer: Muratorius: i. m. XII. 953-954.

⁴¹ Fejér IX / 2. 684.

⁴² Eubel, Conrad: Hierarchia Catholica medii aevi I. Monasterii-Regensburg, 1898., 489.

⁴³ Gerevich, Lászlóné: Vásári Miklós két kódexe. (Zwei Kodexe von Nikolaus Vásári.) Művészettörténeti értesítő 6. (1957)., 2-3. szám, 133-137.

MONUMENTA
ECCLESIAE STRIGONIENSIS

Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Esztergom-Erseki Levéltár

Esztergom- Budapesti Főegyházmegye
Esztergomi Érseki Levéltár

1.

1350. január 5.

Az esztergomi káptalan átirja Télegdi Csanád érsek 1337. április 23-án kelt oklevelét.

Átirva az esztergomi káptalan 1361. oklevelében, Eszt. kpt. mlt. 52-1-2. (DF 238 016).

Nos, capitulum ecclesie Strigoniensis significamus, quibus expedit, universis memorie commendantes, quod honorabilis vir, dominus Ladizlaus, prepositus ecclesie Sancti Georgii martiris de Strigonio et canonici eiusdem ecclesie ad nostram accedentes presenciam humiliter nobis supplicarunt, quod quoddam privilegium propter discrimina viarum secum deferre nequirent, supplicantes, ut nos ipsum privilegium transcribi faceremus nostroque sigillo consignari. Cuius tenor talis est:¹

Nos iustis et legitimis petitionibus ipsorum domini Ladislai prepositi et canonicorum ecclesie predicte benigniter inclinati ipsum privilegium non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte viciatum reperientes de verbo ad verbum transcribi fecimus et nostro sigillo consignari. Datum in vigilia Epiphanyarum Domini, anno eiusdem Mmo CoCoCo quinquagesimo.

¹ Következik Télegdi Csanád esztergomi érsek 1337. április 23-án kelt kiváltságlevéle: Mon. Str. III, 294-297 (421).

2.

1350. február 3.

Az esztergomi káptalan Péter őrkanonok kérésére átírja Tamás esztergomfi érsek két oklevelét.

Hártya, 272 x 200 mm. Hátlapra nyomott pecsét nyoma és befüggessztő hártyaszalagja. Hátlapon középkori írással: Super censu custodie ecclesie Strigoniensis in candelis et pecuniis, signanter census ecclesie Beate Marie, más kézzel erre merőlegesen: custod.; valamint újkori levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 51-1-25 (DF 237 974). Átírta az esztergomfi káptalan 1446. augusztus 26-án, Eszt. kpt. mlt. 51-1-26 (DF 237 975).

Nos, capitulum ecclesie Strigoniensis, significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod discretus vir, dominus Petrus, custos ecclesie nostre in medio nostri personaliter conparendo exhibuit nobis quasdam litteras quondam domini Thome archiepiscopi Strigonierensis infrascriptorum tenorum petens nos cum instancia, ut earum tenores sub nostro sigillo rescribi faceremus, quarum prime tenor talis est:¹

Secunde tenor talis est:²

Nos igitur attendentes eius petitionem esse iustum et honestam dictasque litteras fore sub sigillo archiepiscopi supradicti emanatas, de verbo ad verbum rescribi facientes auctoritate presencium duximus roborandum. Datum in festo Beate Agate virginis, anno Domini Mo CCCmo quincagesimo.

¹ Következik Tamás esztergomfi érsek 1314. október 27-én kelt oklevele: Mon. Strig. II, 699-700 (792).

² Következik Tamás esztergomfi érsek 1315. február 22-én kelt oklevele: Mon. Strig. II, 703-704 (798).

3.

1350. április 6.

I. Lajos király meghagyja Újbánya város hatóságának, hogy a garamszentbenedeki apát malmai után járó jövedelmek ügyében az apát panaszát orvosolja.

Papír, 217 x 141 mm. Hátlapon gyűrűspecsét maradványa, valamint újkori tartalmi összefoglaló és levél-tári jelzetek. Az előlap bal alsó sarkában: Kinesperg. Eszt. kpt. mlt. 1-4-7 (DF 238 443).

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis, Frithkoni urburario, item iudici, iuratis civibus et universis hospitibus de Kunnuspergh salutem et graciam. Nunciavit nobis honorabilis et religiosus vir, dominus frater Sifridus, abbas ecclesie Sancti Benedicti de iuxta Gron, quod quidam homines super terra et super aqua ecclesie sue molendina haberent, de quibus molendinis, videlicet rotis ipsorum molendinorum proventus, scilicet de singulis rotis molendinorum singulos florenos habere deberet, quos florenos a quinto anno incipiens hucusque sibi dare et persolvere recusassent. Cum igitur nos unicuique, specialiter sancte matri ecclesie iusticiam fieri velimus, volumus et fidelitati vestre firmiter et districte precipiendo mandamus, quatenus ex parte illorum talium, qui molendina super terra seu aqua predicte ecclesie Sancti Benedicti de iuxta Gron, videlicet in ryvulo abbatis

habent, et qui ius ipsius abbatis, scilicet singulos florenos de singulis rotis dictorum molendinorum sibi dare recusarunt, eidem iusticiam faciatis ordine iuris observato et aliud nullo modo facere presumpmatis. Datum Bude, feria tercia proxima post octavam festi Pasce Domini, anno eiusdem Mo cccc quinquagesimo.

4.

1350. április 19.

Esztergom vármegye hatósága Lampert fiainak Salamon fia János fia Péter elleni perét a király parancsa értelmében a következő vagy második esztendő Szent György napjának nyolcadára halasztotta.

Papír, 220 x 63 mm. Hátlapon három darab zárópecsétként alkalmazott gyűrűspecset maradványai. Hátlapon azonos kézzel: Pro magistro Petro, filio Iohannis, filii Salomonis contra Iohannem, Ladislaum et Petrum, filios Lamperti ad octavas Beati Georgii martiris futuri anni prorogatoria; újkori latinnyelvű tartalmi összefoglaló és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. olt. 1-2-8, KML 10 (DF 208 447).

Nos, magister Stephanus dictus Orrus, vicecomes Strigoniensis ac iudices nobilium de eodem damus <pro memoria>¹, quod cum secundum continenciam priorum litterarum nostrarum prorogatoriarum feria secunda proxima ante festum Beati Georgii martiris Iohannes et Ladislaus et Petrus, filii Lamperti contra magistrum Petrum, filium Iohannis, filii Salomonis coram nobis comparere debuissent, ipso termino adveniente dicti filii Lamperti exhibuerunt nobis quasdam litteras domini nostri, Lodovici regis, in quibus precipiebat causam ipsorum filiorum Lamperti ad octavas festi² Beati Georgii martiris futuri sive secundi³ anni eo, quod esset maior ipsorum post dominum regem ad partes transmarinas profecturus, prolongare. Nos vero dictam causam parcium iuxta preceptum et mandatum domini regis statu priori permanente partibus coram nobis comprehendis ad octavas dicti festi futuri anni duximus prorogandam. Datum die prenotata, anno Domini Mo cococo quinquagesimo.

¹ a pro memoria tollban maradt ² sor fölé írva ³ utána kihúzva: Andr

5.

1350. május 1. Buda

Lajos király megparancsolja Hont vármegye hatóságának, hogy kaladéi Kysa fiainak, Andrásnak és Miklósnak a panaszát, miszerint Kónya nógrádi ispán Kaladé birtokukat elbitorolja, vizsgálja ki.

Átírta Hont vármegye hatósága 1350. május 12-én kelt jelentésében: Prímási lvt. Arch. Saeculare Radicalia F-22 (DF 248 200).

Lodwicus, Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis, comiti vel vicecomiti et iudicibus nobilium comitatus Hontensis salutem et graciam. Dicitur nobis in personis Andree et Nicolai, filiorum Kysa de Kaladei, quod populi et hospites de Pathak ex commissione

magistri Kounya, comitis Neugradiensis metas possessionis eorum Kalade prenotate penitus et omnino destruendo uterentur terras eiusdem perarrando ac fructus et utilitates eiusdem percipiendo in preiudicium ipsorum. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus unum vel duos mittatis ex vobis, qui ab omnibus, quibus decet et licet, et specialiter in congregacione feria quarta proxima ventura in eodem comitatu per vos celebranda sciant et inquirant de premissis omnimodam veritatem. Et post hec, prout exinde vobis veritas premissorum constiterit, nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, in festo Beatorum Phylipi et Iacobi apostolorum, anno Domini Mo ccc quinquagesimo.

6.

1350. május 12. Hidvég

Hont vármegye hatósága jelenti Lajos királynak, hogy parancsa szerint kaladéi Kysa fiainak pániszát, miszerint Kónya nőgrádi ispán Kaladé birtokukat elbitorolja, kivizsgálta és jogosnak találta.

Hártya, 224 x 149 mm. A pecsétek befüggésztő szalagjainak bevágásai. Hátlapon újkori latin nyelvű tartalmi összefoglaló és levéltári jelzet. Prímási lvt. Arch. Saeculare Radicalia F-22 (DF 248 200). Tartalmilag átírta az országtanács Perényi Péter ország bíró 1416. évi átirásában (vö. Zsigm. oklt. V, 1567) 1447. június 27-én Pesten kelt, a sági konventhez intézett oklevelében, Prímási lvt. Arch. Saeculare Radicalia F-85 (DF 248 268), valamint ugyanaz 1450. június 9-én, Budán kelt oklevelében: Prímási lvt. Arch. Saeculare Radicalia F-91 (DF 248 247).

Excellentissimo domino suo¹, Lodwico Dei gracia illustri regi Hungarie, Dominicus, filius Nicolai palatini, comes Hontensis iudicesque nobilium eiusdem comitatus se subiectos ad omnia genera vestrorum mandatorum. Neverit vestra regia excellencia, quod nos litteras vestre regie serenitatis nobis destinatas recepimus humiliiter in hec verba:²

Nos igitur perfectis litteris vestre excellencie, quas nobis ad generalem congregacionem nostram feria quarta in vigilia Assencionis Domini in Hydweg universis celebratam destinastis, ab omnibus, universis nobilibus et innobilibus, maxime a vicinis, commetaneis possessionis Andree et Nicolai, filiorum Kysa Kaladei vocate in eadem diligenter inquiendo, qui unanimiter voce animosa, cum eis et vicini, commetanei dixerunt et conquesti fuerunt, ut predicta possessio Kaladei esset et fuisse ab avo et prothavo eorundem Andree et Nicolai, filiorum Kyse perpetualis, sed magister Konya sua propria actoritate et potencia in preiudicium eorundem Andree et Nicolai et gravamen cum iobagionibus suis de Pathak eandem possessionem Kaladei uti faceret et uterentur, ad quam nos hominem nostrum cum duobus iudicibus nobilium comitatus Hontensis videre transmisimus, qui quidem demum ad nos reversi concorditer retulerunt, ut ipsi v*i*dissent, quod iobagiones magistri Konye de Pathak predictam terram Kaladei perarrassent et incensanter perarare niterentur, prata eorum destruxissent et silvas omnino succidissent et desolassent. Datum in Hydweg, in octavis congregacionis nostre predicte, anno eiusdem.

¹ az eredetiben: suorum ² Következik I. Lajos király Budán, 1350. május 1-én kelt parancslevéle.

7.

1350. június 29. Léva

Bars vármegye hatósága tanúsítja, hogy színe előtt Szigfrid garamszentbenedeki apát monostora birtokszomszédait a monostori birtokok haszonvételeitől tiltotta.

Papír, 210 x 68 mm. Hátlapra nyomott ispáni pecsét maradványa, valamint zárópecsétként alkalmazott két darab szolgabírói gyűrűpecsét maradványa, egyik köriratából O.R.S. U (?) D (?) betűk vehetők ki, középen a pecsétmezőben kapitális B betű. Hátlapján feljegyzés: Pro domino Zifrido, abbatte de Sancto Benedicto iuxta fluvium Gron contra universos vicinos et commetaneos suos ubique existentes prohibicionalis; valamint újkori levéltári jelzet, Eszt. kpt. olt. 18-8-16, KML 401 (DF 208 839).

Nos, magister Petrus, filius Stephani de Darou, comes Borsiensis, et iudices nobilium eiusdem comitatus damus pro memoria, quod tercia feria proxima post festum Sancti Ladislai regis ob regia mandata litterisque suis mediantibus pro extirpandis aut compensandis furibus et latronibus congregacionem in Leua fecissemus generalem, dominus Zyfridus, abbas monasterii Sancti Benedicti de fluvio Gron de medio universorum consurgendo universos vicinos suos cometaneos ubicumque existentes ab omnibus utilitatis possessionum predicti monasterii, cuiusvis status existerent, prohibuit¹ et interdixit coram nobis. Datum in Leua, tercia feria superius prenotata, anno Domini Mo ccc lo.

¹ az eredetiben: probuit; hi: föléírva.

8.

1350. július 13.

A tűrői konvent bizonyítja, hogy tanubizonysága jelenlétében a király ember Mutna birtok határait a király parancsa szerint megjárta.

Egyszerű újkori másolat, nyelvezete legtöbb helyen helyreállíthatatlanul romlott. Prímási lvt. Neoreg. AA. 10 (DF 261 236).

Paulus, divina miseratione praepositus et conventus ecclesiae Beatae Virginis de Thurocz, memoriae commendantes tenore praesentium significamus, quibus expedit, universis, quod iuxta praeceptum et mandatum serenissimi principis, domini Lodovici, Dei gratia regis Hungariae nobis literatorie demandatum una cum homine praenotati domini nostri regis, videlicet Ioanne, filio Ivánka de Kysmajus fratrem Ioannem praesbyterum, canonicum et custodem dictae ecclesiae nostrae, nostrum hominem pro testimonio fidelignum ad reambulandum et ad erectiones novarum metarum iuxta veteres in locis necessariis faciendum, prout in literis ipsius domini regis vidimus continere, possessionem infrascriptorum, videlicet Gyula, filii Pauli, Ioannis, filii Orasz et alterius Ioannis, filii Petri, Nicolai, filii Donor, Pauli, filii Koyno et Ladány, filii Pocrus, Pauli, filii Blasy, Thomae, filii Elke et alterius Thomae, filii Ioannis et aliorum universorum nobilium de Muchna eandem possessionem Muchna vocatam duxissemus destinandum, qui demum ad nos redeuntes nobis uniformiter et concorditer retulerunt, quod feria sexta proxima

post festum Sancti Ioannis baptistae iam proxime praeteritum ad faciem praedictae possessionis Muchna vocatae vicinis et commetaneis universis eiusdem legitime convocatis et specialiter Georgium, filium Bene, Petrum et Ladislaum, filios Nicolai, filii Bene antedicti de Alsomuchna accessissent et ibi octo diebus continuando expectassent et eandem praesentibus praedictis universis vicinis et commetaneis ac praefato Georgio, Ladislae et Petro a parte metarum ipsorum de Alsomuchna iuxta regni consuetudinem, prout in literis privilegialibus ipsorum vidissent continere, reambulassent tali modo, quod prima meta inciperetur ab occidente in fluvio Turuch procedendo ad orientem pervenitur ad quandam vallem et in eadem valle unam novam metam terream iuxta veterem erexissent, inde ipsam vallem ascendendo ad sinistram ad unum berch ibi similiter novam metam iuxta veterem erexissent, iuxta metas filiorum Bene, deinde ad unam viam et ibi esset meta, et sic ad orientem decurrendo per unum <...> venerunt iterato ad unam viam, ibi esset terrea meta et per ipsam viam percurrendo devenerunt ad quatuor metas, quarum una esset meta ipsorum, deinde separantes et decurrendo ad orientem venerunt ad quoddam nemus, deinde ad viam magnam, quae dicit in Zolum, inde ad fluvium Bisztricze et ibi terminaretur cum metis filiorum Bene reambulatamque et ab aliorum possessionibus modo praemisso separatam reliquissent ipsam praefatis universis nobilibus de Felsömuchna iure, quo ad ipsos dignoscitur pertinere, perpetuo possidendam praedictis Georgio, filio Bene, Ladislae et Petro, filiis Nicolai, filii iamdicti Bene consentientibus nulloque penitus contradictore existente. In cuius rei testimonium ad petitionem praedictorum nobilium de Muchna praesentes literas nostras concessimus sigilli nostri pendentis munimine roboratas. Datum in die festi Beatae Margarethae Virginis et martyris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo.

9.

1350. szeptember 5. Visegrád

Szécsi Miklós ország bíró a Felvinc iktatásánál ellentmondó aranyosmelléki székelyeket az esztergomi káptalan ellenében elmarasztalja.

Papír, 208 x 86 mm. Hátlapra nyomva Szécsi Miklós kisebb pecsétjének maradványai. Középkori kézzel: Pro capitulo ecclesie Strigoniensis contra Nicolaum, filium Iacobi, Iohannem, filium Iluka, Georgium, filium Iacobi et universos Syculos trium generum de iuxta Aranyas iudicialis; valamint újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 66-1-11. (DF 238 233).

Nos, comes Nicolaus de Zeech, iudex curie domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie comitatusque de Turuch tenens honorem damus pro memoria, quod magister Petrus, canonicus et notarius ecclesie Strigoniensis pro eodem capitulo Strigoniensi cum procuratoriis litteris eiusdem contra Nicolaum, filium Iacobi, Iohannem, filium Iluka, Georgium, filium Iacobi et universos Syculos trium generum de iuxta Aranyas ab octavis festi Assumptionis Virginis Gloriose quatuordecim diebus continua legitimis in termino coram nobis <stetit>¹, qui iuxta continenciam litterarum capituli ecclesie Waradiensis

evocatoriarum simul et statutoriarum in facto contradiccionis statucionis possessionis Felwynch vocate instrumenta ipsorum exhibituri legitime evocati non venerunt, nec miserunt, unde ipsos in iudiciis commisimus fore convictos, si se rationabiliter non poterunt excusare. Datum in Wissegrad, quindecimo die termini prenotati, anno Domini Mmo cccmo quinquaginta.

¹ tollban maradt

10.

1350. december 28. Buda

István erdélyi herceg megparancsolja Miklós esztergomi bírónak és Rendel nevű vámszedőjének, hogy az esztergomi káptalannak az általa elfoglalt vámot adják vissza.

Hártya 270 x 134 mm, hátlapján vörös színű viasz gyűrűspeccsét hiányos lenyomata. Hátlapon középkori kézzel: Stephanus dux Transilvanus iudici civitatis Strigoniensis, ut non intromittat se de tributo capituli Strigoniensis; valamint újkori levélzári jelzetek és latin tartalmi összefoglaló. Eszt. kpt. mlt. 24-2-6 (DF 236 300). Kiadás: CD Hung. IX/1, 782. o. (412. sz.).

Stephanus, Dei gratia dux Transilvanus fidelibus suis, Nicolao iudici et Rendel tributario civitatis Strigonyensis salutem et gratiam. Cum nos tributum Strigonyensis ecclesie per nos occupatum eidem capitulo, prout iuri ipsorum attinet, resignaverimus, fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus mox intuitis presentibus dictum tributum in manus et dominium eiusdem capituli ac officialium suorum resignare debeatis, amodoque et in posterum ad ipsum tributum exigendum vos intromittere non presumpmatis. Ita tamen, quod tributum predictum in ipsa civitate nostra Strigonyensi exigere non permittatis, sed ipsum capitulum dictum tributum in territoriis et iuribus eorum pro se ipsis exigere faciant more consueto, secus non facturi. Datum Bude in festo Innocencium, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo.

11.

1350 december 28. Buda

István erdélyi herceg az esztergomi káptalan általa elfoglalt vámját az ország báróinak tanácsára a káptalannak visszaadja.

Hártya 350 x 155 mm. Hátlapra nyomott pecsét nyoma, alatta kancelláriai jegyzet: Commissio domini ducis propria. Ugyanitt középkori kézzel: Resignacio tributi ecclesie Strigoniensis Stephani ducis Transilvani; valamint újkori levélzári jelzetek és latin tartalmi összefoglaló. Eszt. kpt. mlt. 24-2-7 (DF 236 301).

Nos, Stephanus, Dei gratia dux Transilvanus significamus tenore presencium, quibus expedit, universis memorie commendantes, quod licet tributum Strigonyensis ecclesie pretextu quamplurimarum iniuriarum et perturbationum per exaccionem eiusdem tributi in ipsa civitate nostra Strigonyensi civibus eiusdem civitatis nostre illatarum, tum pro eo,

tum eciam ex eo, quod nobis certitudo non constabat, utrum tributum predictum ad ius ipsius ecclesie Strigonyensis pertineat, necne, occupari et pro nobis hucusque exigi fecerimus, quod tamen nunc ex veridica relacione quamplurimorum baronum et fidelium regni ipsum tributum ad dictam ecclesiam Strigonyensem attinere agnovimus, ideo volentes ipsam ecclesiam Strigonyensem et clericos in eadem Dei servicio mancipatos omni reverencia in suis iuribus et libertatibus illese conservare, sperantesque per hoc consequi premia eterne felicitatis et in celestium aquiescere habitaculis, dictum tributum eidem ecclesie Strigonyensi duximus resignandum, tali condicione interposita, quod ipsum tributum ullounquam tempore in dicta civitate nostra Strigonyensi exigatur, sed capitulum eiusdem ecclesie ipsum tributum in territoriis et iuribus eorum exigi faciant iusticia exposscente. Datum Bude in festo Innocencium, anno Domini millesimo CCCo quinquagesimo.

12.

1350.

I. Lajos király meghagyja a vámszedőknek, hogy mivel a szobi, helembai és letkési sajkásnak nevezett hajósok Pozsonytól Szalánkeménig vámmentesek, tőlük semmiféle vámot szedni ne merészeljenek.

Tartalmilag Lajos király 1355. március 12-én, Budán kelt azonos tartalmú parancslevele, melyet átírt Zsigmond király 1416. november 25-én (vö. Zsigm. oklt. V, 2465), ezt uő. 1436. március 18-án, ezt Mátyás 1465. március 19-én, amit végül II. Ulászló 1491. december 21-én. Eszt. kpt. mlt. Acta radicalia 33-1-2 (DF 236 795). Az átírás szerint az eredeti gyűrűs pecséttel volt megerősítve.

13.

1351. január 23.

Ujbánya város hatósága kötelezi magát, hogy a garamszentbenedeki apátság birtokán lévő patakon működő malmok után az évi bért ezentúl rendesen meg fogja fizetni.

Hártya, 560 x 280 mm. A vörös és fehér selyemsodratú zsinórról a pecsét leesett. Hátlapon középkori kézzel: Super solucine molendinorum per cives de Kunigisper annuatim facienda; valamint ujkori levélzári jelzetek és latin tartalmi összefoglaló. Eszt. kpt. mlt. 40-4-1 (DF 237 064). Egykorú egyszerű másolata papíron: uo. 40-4-2 (DF 237 065) a jegyzetekben jelölt eltérésekkel. Kiadás: Knauz Nándor: A Garan-melletti Szent-Benedeki apátság. I. Budapest 1890, 224-226.

In nomine Domini amen. Notum sit omnibus presencium noticiam habituris, quod nos iudex, iurati pro nunc et pro tempore constituti et tota communitas¹ civium seu hospitum de Kunigispergh recognoscimus publice profitentes, quod a principio fundacionis civitatis nostre litteras excellentissimi principis, domini Lodovici, Dei gratia regis nostri ac serenissime domine Elyzabeth regine nobis pluries transmissas reverencia, qua decuit, recepimus, in quibus baronum regni ac prelatorum consilio usi, ut in eisdem asserunt, nobis firmiter preceperunt, quod de singulis rotis molendinorum per nos et alios quoscumque in possessione monasterii Sancti Benedicti de Goron² constructis, videlicet

in ryvulo³ Byksevuyche seu ryvulo⁴ abbatis Theutunice vocato et in alio ryvulo⁵ superiori Feneuseunyche nuncupato, qui est terminus et meta ipsius monasterii, item super aquam fluvii Goron in terminis eiusdem monasterii decurrentis singulis annis statuto termino secundum consuetudinem montanorum singulos florenos legittimi ponderis et monete omni dilacione et occasione qualibet non obstante religiosis viris, domino abbatи et suo conventui in monasterio ipsorum pro censu annuo persolvere debuissemus, sicut eciam in binis litteris nostris privilegialibus et sub penis in eisdem contentis maturo et deliberato consilio prehabito assumpseramus bona et certa fide nostra mediante. Tamen eadem nostra interposita fide, ut predictitur, et Dei timore postpositis ipsum censem nullo anno persolvimus, ymmo⁶ ipsam solucionem contumaciter non sine presumpcione, fatemur, temeraria negleximus hactenus adimplere. Nuper siquidem prefatus inclitus dominus noster rex magnificum virum, dominum Olyverium, magistrum tawarnicorum suorum super eadem solucione facienda sub firmissimo precepto ad nos destinaverat, neconon serenissima domina regina Fryczkoni comiti nostro per specialem nuncium⁷ suum Andream vicemagistrum tawarnicorum regalium ad faciem eandem solucionem faciendam districtissime precepit, et post hec super omnia in litteris domini regis patentibus speciale et firmissimum habuimus mandatum, quod de singulis quinque annis, ut prefertur, neglectis, quibus solvere hactenus tenebamur, iudex nostre civitatis predicte omnes et singulos concives nostros ac alios quoscumque in territorio et intra metas dicti monasterii et in predictis aquis molendina habentes regia auctoritate cohercat et conpellat ad censem eorundem annorum neglectorum debitum in toto et ex integro persolvendum. Alioquin idem⁸ iudex noster, iurati et concives nostri cum aliis hospitibus molendina intra metas possessionis dicti monasterii habentibus, quique dictum censem hactenus solvere neglexerunt, contra predictum dominum abbatem et suum conventum in octavis festi purificacionis Virginis Gloriose proxime venturis coram regia maiestate in Buda comparere debeant super premissis singulis quinque annis neglectis rationem reddituri, prout regie maiestati videbitur expedire. Consideratis igitur mandatis regiis ac regionalibus multiplicibus ac nostris negligenciis et presumpcionibus nostre saluti eciam valde contrariis contra monasterium perpetratis, prehabito inter nos maturo et decenti consilio quatuor ex iuratis civitatis nostre ad supradictum dominum abbatem et suum conventum transmisimus de eisdem nostris negligenciis et presumpcionibus perpetratis indulgenciam postulantes. Tandem dominus abbas et conventus Deum habendo pre oculis nobiscum misericorditer, gracie et amicabiliter egerunt pro malo nobis bonum reddentes et solucionem preteritorum quatuor annorum nostre petitionis intuitu relaxarunt, tali obligationis vinculo mediante, ut ammodo⁹ in futura tempora prenotatum monasterium in iuribus suis universis, sicut in prioribus litteris nostris privilegialibus assumpsimus, sic et nunc cum penis in eisdem litteris contentis bona fide assumimus et volumus indempne in perpetuum amicabiliter conservare. Ita, quod predicti iudex et iurati nostre civitatis singulis futuris annis de singulis rotis molendinorum predictorum tenebuntur presente homine sive testimonio ipsius domini abbatis et conventus singulos florenos legittimi ponderis et monete exigere integre et ex toto et feria quinta in die medii quadragesime ante dominicam Letare sine crastinacione in ipsorum monasterio ipsi domi-

no abbatii et suo conventui sine diminucione integraliter persolvere et presentare. Si autem iidem iudex et iurati ipsum diem alicuius anni obmitterent in solvendo, vel solvere negligerent, aut non curarent, ex tunc memorati dominus abbas et conventus vel alter ipsorum die dominico proximo, sequenti scilicet Letare Iherusalem, quatuor ex iuratis nostre civitatis, quos presente testimonio alicuius capitulo vel conventus ad hoc specialiter per ipsum abbatem et conventum vel alterum ipsorum postulato elegerint vel vocaverint, tenebuntur venire ad monasterium ipsorum sepedictum et domum sibi consignatam intrare et in illa manere non inde egressuri, quounque soluciones quatuor annorum nobis relaxatorum cum penis ad easdem pertinentibus¹⁰, sicut in nostris prioribus litteris est expressum et cum principali solucione anni obmissi ac eciam pena dupli persolvemus. Addicentes, si quatuor iurati nostre civitatis pro nunc aut pro tempore constituti per dominum abbatem et conventum vel alterum eorum vocati venire non curarent, in pena byrsagii regalis cum solutionibus universis superius expressis et penis earundem ante litis ingressum absque porcione iudicis persolvendis convincemur et convictos nos reddimus eo facto, sicut ad omnia premissa et singula premissorum fide nostra mediante nos spontanea voluntate obligamus. In cuius rei testimonium sigillum nostre civitatis presentibus pro cautela uberiori duximus appendendum. Datum die dominico proximo post festum Beati Vyncencii¹¹ martiris, anno Domini millesimo trecentesimo¹² quinquagesimo primo.

¹ az átirásban: communitas ² az átirásban: Gron ³ az átirásban: rivulo ⁴ az átirásban: rivulo ⁵ az átirásban: rivulo
⁶ az átirásban: ymo ⁷ az átirásban: nunccium ⁸ az átirásban sor fölé irva ⁹ az átirásban: amodo ¹⁰ az eredetiben:
pertinentes (ptinen) ¹¹ az átirásban: Vincencii ¹² az átirásban: ccco

14.

1351. február 24. Buda

Lajos király a sági konventnek megparancsolja, hogy a Hont megyei Nyék határjárásához küldje ki emberét tanúbizonyságul.

Átírva a konventnek 18. századi egyszerű másolatban fennmaradt jelentésében, Eszt. kpt. mlt. Acta radicalia 37-3-4 (DF 283 889). Átírta Báthori István ország bíró Budán, 1489. november 18-án kelt oklevelében, melynek egyszerű 17. századi másolata: Eszt. kpt. mlt. 37-3-12 (DF 236 940). A keltezésbe hiba csúszhatott, mivel Máté (Matthaei) apostol ünnepe szeptember 21. lenne, így valószínűleg a Mátyás (Matthias) apostol ünnepe a helyes, ami időrendileg is megelőzi a konvent jelentését.

Ludovicus, Dei gracia rex Hungariae fidelibus suis, conventui de Saagh salutem et gratiam. Dicitur nobis in persona Ladislai, filii Michaelis de Warbow, quod quaedam possessio sua Nyek vocata, alio nomine Korlathfeölde nominata in comitatu Honthensi apud manus suas habita reambulatione indigeret. Quare fidelitati vestrae firmiter praecipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo praesente Ioannes, filius Nicolai, vel Pazman, filius Ladislai de Chalamya aut Thomas filius Elek sive Petrus filius Feliciani aliis absentibus homo noster praedictam

possessionem praesentibus vicinis et commetaneis universis per veras metas reambulet et relinquat ipsam eidem eo iure, quo ad ipsum pertinere dignoscitur, possidendam, si non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra eundem ad nostram praesentiam ad terminum competentem. Et post haec totius facti seriem nobis fideliter rescribatis. Datum Budae, in festo Beati Matthaei apostoli, millesimo trecenesimo quinquagesimo primo.

15.

1351. február 27.

A sági konvent tanúsítja, hogy előtte Henrik garamszentbenedeki prépost az apát és a konvent nevében tiltakozott amiatt, hogy Fülpén néhai érsek és káptalana a monostor birtokait, birtokrészzeit és tizedeit elfoglalták Kakaton, Udvardon, Berzencén, Csenkén és Szőlősnémetiben.

Hártya, 232 x 113 mm. Hátlapra nyomott pecsét töredékei és befűző szalagja. Az előlap bal alsó sarkában középkorinak látszó szó. Hátlapon egykorú címzés: Pro religioso viro, domino fratre Ladizlao, abbe monasterii Beati Benedicti iuxta fluvium Gron contra reverendissimum in Christo patrem, dominum archiepiscopum ecclesie Strigoniensis super alienacione possessionum decimatarum intrascriptarum prohibitoria; valamint újkori latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzet. Eszt. kpt. mlt. 1-5-35 (DF 235 748).

Nos, conventus ecclesie de Sag damus pro memoria, quod vir religiosus, frater Henricus, prepositus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron in personis domini fratris Ladizlai abbatis et conventus dicti monasterii Sancti Benedicti in nostram veniendo presenciam nobis significare curavit, quod reverendissimus in Christo pater Philippus, condam archiepiscopus ecclesie Strigoniensis quamplurimas possessiones ac possessionarias porciones atque decimas ipsorum domini abbatis ac conventus sui predictique monasterii, ipsorum videlicet possessionariam porcionem in Kakath in Strigoniensi ac possessionem ipsorum Odward in Camariensi comitatibus, item vero possessiones ipsorum Bersenche, Chenke et Zeleus Nemphi vocatas intra metas prefati monasterii sitas, necnon eciam capitulum dicte ecclesie Strigoniensis decimas omnium propriarum ipsarum possessionum predictorum domini abbatis et conventus similiter occupatas detinuerunt et detinerent de presenti minus iuste atque indebite. Factaque huiusmodi protestacione ipsum dominum archiepiscopum et suum capitulum prenotatum ac alios quoslibet ab occupatione, detencione, usuum fructuum ac universarum utilitatum earundem possessionum ac possessioniarum porcionum ac decimatarum percepcione, percipi faccione seque ab intromissione earundem qualitercumque facta vel fienda vice et nominibus predictorum domini abbatis et conventus inhibuit contradicendo et contradixit inhibendo coram nobis iure regni requirente. Datum dominica Esto michi, anno Domini millesimo trecenesimo quinquagesimo primo.

16.

1351. március 9.

A sági konvent jelenti Lajos királynak, hogy parancsa szerint varbóki Mihály fia László Hont megyei Nyék nevű birtokát a királyi ember a konvent tanúbizonyságának jelenlétében meghatárolta.

Átirta a garamszentbenedeki konvent 1643. május 3-án. Ennek egyszerű 18. századi másolata: Eszt. kpt. mlt. Acta radicalia 37-3-4 (DF 283 889). Másik 18. századi egyszerű másolat: Eszt. kpt. mlt. 17-1-3 (DF 236 043). Átirta Báthori István orzágbíró Budán, 1489. november 18-án kelt oklevelében, melynek egyszerű 17. századi másolata: Eszt. kpt. mlt. 37-3-12 (DF 236 940). Kiadás: CD Hung. IX/3, 113. Vö. Bakács I.: Hont vármegye Mohács előtt. Budapest 1971, 65 és másutt.

Excellentissimo principi et domino, domino Ludovico, serenissimo regi Hungariae, domino eorum. Stephanus praepositus et conventus fratrum ordinis Praemonstratensis monasterii Beatae Virginis Mariae de Saagh orationum suffragia in Christo devotarum. Noveritis nos litteras celsitudinis vestrae recepisse in haec verba honore condecenti:¹

Nos itaque vestris praecepsis et mandatis cupientes obedire, ut tenemur, una cum dicto Thoma, filio Elek, homine vestro praedicto religiosum virum, fratrem Wenceslaum, socium, hominem nostrum ad praemissa peragenda nostro pro testimonio hominem fidedignum duximus transmittendum, qui quidem idem homo vester et noster pariter ad nos reversi nobis consona voce retulerunt, quod ipsi sabbato proximo ante dominicam Invocavit praesentibus vicinis et commetaneis, specialiter autem praesentibus magistro Demetrio vicecomite, item Lewkus et Ioanne, iudicibus nobilium de comitatu Honthen-si dictam possessionem Nyek, quae alio nomine Korlathfeölde nominatur, per veras metas reambulando, novas iuxta veteres eriendo eidem Ladislao, filio Michaelis, nullo contradictore penitus existente, eo iure, quo ad ipsum pertinere dignoscitur, reliquissent perpetuo possidendam. Cuius quidem possessionis Metae, prout easdem iidem homo vester et noster ad nos in scriptis adportarunt, sequuntur et sunt tales: prima meta incipit a parte septemtrionali in fluvio Nyek ad Neklinck currente, deinde versus meridiem iuxta fluvium contra Balogh per terras arabiles iuxta viam et venit ad metam terream. Abhinc venit ad aliam viam Phynta vocatam, ubi est meta terrea, dehinc venit ad metam terream, ubi iungitur possessionibus Bologh et Neghlyck praenotatis, abhinc versus occidentem pertransit terras arabiles et venit ad viam, qua itur in Bologh, iuxta quam est meta terrea, deinde versus eandem plagam venit ad metam terream, abhinc descendit ad quandam parvam vallem, de qua supra ad metam terream, abhinc in eadem plaga per terras arabiles venit ad metam terream, deinde descendit ad quandam viam, iuxta quam est meta terrea, deinde cadit ad fluvium Galmya vocata, de quo fluvio supra contra occidentem, et venit ad metam terream a parte Selchan iuxta fluvium Galmya praenotatum, deinde transit iuxta viam, qua itur ad villam Feölseö Nyek et venit ad quoddam werch, ubi est meta terrea, abhinc per eandem viam venit ad metam terream, de qua adhuc versus septem-trionem viam² venit ad metam terream, abhinc semper iuxta dictam viam ad metam terream, de qua vadit semper in eadem placha supra et venit ad metam terream, deinde per eandem viam transit ad metam terream, abhinc saepe per eandem venit ad metam terream, ubi sunt arbores piri meta terrea circumfusae, adhuc per eandem viam venit ad

metam terream, dehinc de ipso werch infra declinando venit ad metam terream, abhinc cadit ad fluvium Nyek alio nomine Eghres Pathaka vocatum, quem prosiliendo venit ad metas terreas duas in fine villaे Feölseö Nyek iuxta viam, qua itur ad ecclesiam, situatas ibique vicinatur villaе Felseö Nyek nominatae, de quibus versus³ septemtrionem ascendendo venit ad metam terream, abhinc flectitur versus occidentem et venit ad metam terream, deinde ad quandam vallem seu meatum aquae, per quam supra ascendit ad septemtrionem eundem, ubi sunt duae metae terreae sub monte Curbergh vocato, dehinc supra versus occidentem venit ad cacumen montis, ubi est meta terrea, de qua vergitur ad partem septemtrionalem, venit ad arborem cher meta terrea circumfusam, dehinc in eadem plaga transiendo venit ad quendam lacum vulgo Malaka vocatum, ubi est arbor cherfa meta terrea circumfusa, abhinc iuxta quandam semitam in eadem plaga venit ad arborem cherfa meta terrea circumfusam, de qua directe per eandem plagam declinant ad quandam vallem, de qua supra versus septemtrionem venit ad metam terream, deinde in eadem plaga venit ad metam terream, abhinc semper per eandem plagam venit ad arbores meta terrea circumfusas, dehinc in eadem plaga venit ad aliam arborem cher meta terrea circumfusam, dehinc ad metam terream, abhinc adhuc in eadem plaga venit ad metam terream, dehinc descendendo venit ad arborem cher meta terrea circumfusam, deinde declinat ad vallem versus orientem, quam vallem pertransit et venit ad metam terream inter quatuor arbores cherfa nuncupatas, abhinc versus orientem venit ad metam terream, ubi vicinatur possessionibus, videlicet Gyürk, Chal et Nyek nominatis, ibique terminantur. Datum quarta feria proxima post dominicam praenotatam.

¹ Következik Lajos király 1351. február 24-én kelt parancsa. ² A másolat hibája. ³ Kétszer kiírva.

17.

1351. március 18.

Miklós nádor átírja 1343. május 26-án tartott Tólna megyei közgyűlésén kelt oklevelét dárói István fia Miklós és testvére, Péter kérésére, amelyben megerősíti őket az ábrahámi monostor kegyúri jogában.

Hártya, 395 x 103 mm. Díszes N kezdőbetű. Függőpecsétje leszakadt. Hátlapon középkori kézzel: Super patronatu possessionis Abram vocate. Eszt. kpt. mlt. 73-A-4 (DF 238328).

Nos, Nicolaus regni Hungarie palatinus et iudex Cumanorum memorie commendamus tenore presencium, significamus, quibus expedit, universis, quod nobis in octavis dicti Cynerum in sede nostra iudiciaria sedentibus et causales processus quorumlibet litigantium de diversis regni Hungarie partibus in nostram presenciam confluencium in statera equitatis iusto iuris tramite discutientibus magister Nicolaus, filius Stephani, filii Salamonis de Darou pro se personaliter et pro magistro Petro, fratre suo uterino, castellano de Leva cum procuratoriis litteris conventus Saxardiensis de medio ceterorum nobilium in nostram exsurgens presentiam litteras nostras patentes in congregacione nostra generali universitati nobilium comitatus Tholnensis feria secunda proxima post festum

Ascensionis Domini in villa Kasak sub anno Domini millesimo cccmo xlmo tertio celebrata in facto iuris patronatus monasterii Beate Virginis in villa Abram fundati emanatas nobis presentavit petens nos in sua et dicti magistri Petri, fratris sui uterini personis, ut easdem litteras nostras patentes super facto iuris patronatus dicti monasterii Beate Virginis confectas de verbo ad verbum presentibus nostris litteris privilegialibus inseri et transcribi nostroque sigillo auttentico consignari facheremus uberiorem ad cautelam. Quarum tenor de verbo ad verbum hic est:

Nos, Nicolaus, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum memorie commendamus, quod in congregacione nostra generali feria secunda proxima post festum Ascensionis Domini universitati nobilium comitatus Tolnensis in villa Kosok celebrata Nicolaus, filius Stephani de Darou pro se personaliter, pro Petro vero, fratre suo cum procuratoriis litteris conventus Saxardiensis de medio aliorum exsurgens egit eo modo, quod ipsi in monasterio Abram monastora vocato in honore Beate Marie Virginis constructo patroni essent et fuissent ab antiquo, unde nunc ipsi in villa Abram circa dictum monasterium descendere et curiam, domos ac alia edicia in eadem construere nitterentur, et si qui contra ipsos super facto patronatus dicti monasterii aliquid proponerent, audire vellent, hoc ab eisdem. Et eo dicto magister Mychael, filius Mayus sicut se, sic et ipsos Nicolaum et Petrum in dicto monasterio patronos esse et fuisse ab antiquo et ipsos in suis iuribus in nullo prohibere astando se allegavit, in cuius assertio[n]is testimonium predictus Nicolaus, filius Stephani litteras nostras sibi dari postulavit, cui nos concessimus iusticia communi suadente. Datum die et loco memoratis, anno Domini M cccmo xlmo tertio.

Nos igitur iuridicis peticionibus ipsius magistri Nicolai, filii Stephani de Darou in sua et dicti magistri Petri, fratris sui uterini personis nobis porrectis favorabiliter inclinati predictas litteras nostras patentes in facto iuris patronatus dicti monasterii Beate Virginis emanatas non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas de verbo ad verbum presentibus nostris litteris privilegialibus inseri et transscribi fecimus nostroque sigillo auttentico consignari ad cautelam. In cuius rei memoria firmitatemque perpetuam presentes eisdem magistris Nicolao et Petro, filiis Stephani de Darou concessimus litteras nostras privilegiales pendentis sigilli nostri auttentici munimine roboras. Datum Bude, decimo die octavarum diei Cynerum predictarum, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo primo.

18.

1351. május 3.

Az esztergomi keresztes konvent bizonyítja, hogy előtte Vesszős mester az érsekség Bars megyei, Ölved nevű birtokáért cserébe Kisfalu nevű birtokot adta Miklós érseknek, s a Szent Adalbert székesegyház építésére ezt kiegészítendő kétszáz forintot és száz nagy gerendát adományozott.

Alul kirograffált hártya, 407 x 222 + 30 mm. Zöld színű pecsétszinórón az esztergom Szentkirályról nevezett keresztes konvent pecsétje. Két sor mélységű C iniciálé, melynek három sornyi helyet hagytak. Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia I-81 (DF 248 350). Tartalmilag átírta Garai Miklós nádor 1381. március 25-én Visegrádon kelt, a budai káptalanhoz intézett megkereső levelében, Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia I-86 (DF 248 355).

Conventus cruciferorum domus hospitalis ecclesie Sancti regis Stephani de Strigonio. Omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ea, que humaniter aguntur, fragilitate humana ne oblivioni mandentur, patrocinio litterarum solent communiri. Proinde ad universorum tam presencium, quam futurorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod magister Wezzeus, iuvenis et miles aule domini regis ab una, ac magister Stephanus castellanus et vicecomes Strigoniensis cum legitimis procuratoriis litteris domini Nicolai, Dei gracia archyelecti, confirmati, consecrati ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comitis perpetui in persona eiusdem domini Nicolai archyelecti, domini sui parte ab altera coram nobis personaliter constituti per eundem magistrum Wezzeus propositum extitit oraculo vive vocis et relatum in hunc modum, quod quia quedam possessio ecclesie Strigoniensis archiepiscopalnis Wlved vocata in comitatu Borsyensi existens ratione propinquitatis alterius sue possessionis Sarlou vocate sibi admodum esset utilis et necessaria, eandem ab ipso domino Nicolao archyelecto, confirmato et consecrato predicte ecclesie Strigoniensis cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis de consensu sui capituli per modum permutacionis habuisse tali modo, quod pro eadem possessione Wlved et in concambium ac permutacionem eiusdem idem magister Wezzeus quandam possessionem suam Kyusfolu nuncupatam in comitatu Borsiensi predicto habitam per excellentem principem, dominum Lodovicum, Dei gracia regem Hungarie in concambium sibi traditam sub hiis metis et terminis, quibus per priores suos possessores ipsa possessio habita extitisset et possessa, eidem domino Nicolao archyelecto et ecclesie sue Strigoniensi in perpetuum dedit et tradidisset ac dedit et tradidit cum suis utilitatibus universis coram nobis, totum ius, dominium et proprietatem eidem amodo in ipsum dominum archyelectum et suam ecclesiam transferendo nil iuris nichilque proprietatis de eadem sibi et suis deinceps reservando. Et quia predicta possessio Wlued maioris valoris esse videbatur, ideo in supplementum huiusmodi defectus idem magister Wezzeus pro opere ecclesie Sancti Adalberti eidem domino Nicolao archyelecto ducentos et quinquaginta florenos dedit et persolvit coram nobis et insuper centum magna ligna borona dicta in longitudine triginta ulnas in se continencia dedit et assignavit coram nobis. Insuper idem magister Wezzeus assumpsit ipsum dominum Nicolaum archyelectum et ecclesiam suam Strigoniensem in predicta possessione Kyusfolu conservare et ab omnibus temporis intervallo ratione ipsius

possessionis quovis modo molestare volentibus liberare et expedire suis propriis laboribus et expensis et econverso prefatus dominus Nicolaus archyelectus eundem magistrum Wezzeus et ipsius posteros similiter in dicta possessione Wlued assumpsit conservare ac ab omnibus ratione prelibate possessionis temporis in processu quoquo modo molestare volentibus liberare et expedire suis propriis laboribus et expensis. In cuius rei memoriam et perpetuam firmitatem ad petitionem et instanciam parcium predictarum presentes eidem domino Nicolao archyelecto concessimus pendentis sigilli nostri munimine roboratas et alfabeto intercasas. Datum in festo invencionis Sancte Crucis, anno Domini Mo ccc quinquagesimo primo.

A

B

C

19.

1351. május 4.

Hont vármegye hatósága bizonyítja, hogy Kaladéi Kesa fia András előtte kijelentette, hogy ő Hont vármegyei nemes és Kaladé az ő örökölt birtoka, s ezt a megyebeli nemesek is megerősítették.

Tartalmilag átírta az országtagánacs 1450. június 9-én, Budán kelt oklevelében: Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia F-91 (DF 248 247).

Nona namque predictarum litterarum, utputa secunda dictarum litterarum affirmatoria-
rum, scilicet magistri Dominici, filii magnifici domini Nicolai palatini, comitis et iudicum
nobilium comitatus Huntensis feria quarta proxima post octavas festi Beati Georgii
martiris, termino scilicet congregacionis eorundem generalis per eos universis nobilibus
dicti comitatus Huntensis ex regio litteratorio mandato in Hydewegh celebrate in anno
Domini millesimo trigesimo quinquagesimo primo emanata explanasset, quod
Andreas, filius Kese de Kalade de medio aliorum exurgendo extisset protestatus in hunc
modum, quod ipse de cetu et numero nobilium dicti comitatus per suos predecessores ab
e tempore¹, cuius inicii memoria non esset, semper fuisse et dicta possessio Kalade vocata
suorum predecessorum hereditaria fuisse et per consequens sua esset et fuisse et ad ipsum
iure hereditario pertineret, quod eciam universi nobiles dicti comitatus per eosdem
magistrum Dominicum et iudices nobilium in eo requisiti publica voce retulissent, quod
dicta possessio Kalade predecessoris dicti Andree a tempore, cuius inicii memoria non
esset, hereditaria fuisse et ad ipsum Andream iure hereditario pertinuisse ac de cetu
corundem et numero semper sui predecessores fuissent et ipsa possessio in dicto comitatu
esset et ad ipsum comitatum pertinuisse et ad ipsum pertineret, super quam possessionem
edifica et domos ipse Andreas habuisse et in ipsa quamplurimis diebus residenciam
fecisset.

¹ A tartalmi átiratban evo.

20.

1351. május 6.

A nyitrai káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy a garamszentbenedeki apát panasza ügyében a királyi emberrel kiküldte megbízottját, s ezek megállapították, hogy Iuvenis (Jung?) János volt újbányai ispán a monostor határául szolgáló felső patakot egy újonnan épített malomhoz terelte és ezzel a monostor földjéből nagy darabot elbitorol, s az ügyben történt tiltakozást semmibe veszi.

Papír, 214 x 90 mm. Hátlapon a nyitrai káptalan kisebb pecsétjének maradványa, középkori kézzel: Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo pro honorabili viro, domino fratre Seffrido, abbe monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron et suo conventu contra Iohannem Iuvenem, quondam comitem de Kunuspergh et alios suos sequaces inquisitoria; valamint újkori levéltári jelzet. Eszt. kpt. mlt. 1-8-14 (DF 235 787).

Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo capitulum ecclesie Nitriensis oracionum suffragia devotarum. Litteris vestre excellencie annualibus inter cetera formam inquisitionis experimentibus pro honorabili viro, domino fratre Seffrido, abbe monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron et suo conventu gracie datis et concessis reverencia, qua decuit, receptis unacum Stephano, filio Dyonisii de Hymd, homine vestro discretum virum, dominum Nicolaum, lectorem ecclesie de Pogran, hominem nostrum ad faciendam inquisitionem infrascriptam pro testimonio duximus destinandum. Qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod sicut ipsi a nobilibus et aliis communibus hominibus comitatus Borsiensis, a quibus decuit et licuit, scire et inquirere potuissent, hanc de premissis scivissent et indagassent veritatem, quod in octavis festi Beati Martini confessoris, cuius nunc quarta adveniret revolucio annualis, Iohannes Iuvenis, condam comes de Kunusperg unum construxisset molendum in possessione monasterii supradicti, ad quod molendum superiorem rivulum, qui est meta monasterii ipsius, a suo vero meatu abstrahens ad ipsum molendum duxisset, per eundem aqueductum magnam partem terre monasterii abstraxisset et quamvis idem Iohannes Iuvenis comes et alii sequaces sui regni consuetudine prohibiti ab eodem aqueductu, per quem terram monasterii alienassent, nequaquam tamen usque adhuc vilipendentes in prejudicium et gravamen monasterii prohiberi voluisserent. Datum in festo Sancti Iohannis ante portam Latinam, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo primo.

21.

1351. május 7.

A zobori konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy a garamszentbenedeki apát panasza ügyében a királyi emberrel kiküldte megbízottját, s ezek megállapították, hogy Iuvenis (Jung?) János volt újbányai ispán a monostor határául szolgáló felső patakot egy újonnan épített malomhoz terelte és ezzel a monostor földjéből nagy darabot elbitorol, s az ügyben történt tiltakozást semmibe veszi.

Papír, 309 x 86 mm. Hátlapra nyomott pecsét befüggessző szalagja. A szöveget hurkolt sorzároléc zára. Hátapon egykorú címzés: Excellentissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo pro honorabili viro, domino fratre Syffrido abbate monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron et suo conventu contra Iohannem Iuvenem, quondam comitem de Kunygesperg et alios suos sequaces inquisitorie; valamint újkori latin nyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 9-3-8 (DF 238 487).

Excellentissimo domino, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, domino suo illustri conventus monasterii Beati Ypoliti martiris de Zubur oraciones in Domino continuas et devotas. Litteras vestre excellencie generales pro religiosis viris, domino fratre Syffrido, abbe monasterii Sancti Benedicti de iuxta fluvium Goron et suo conventu inter cetera formam inquisitionis exprimentes summa recepimus cum reverencia et secundum continenciam earundem cum Stephano, filio Dyonissii de Hynd, homine vestre serenitatis discretum virum, dominum Nicolaum, rectorem ecclesie Beati Mychaelis de Daras nostrum hominem ad inquisitionem infrascriptam faciendam pro testimonio duximus transmittendum. Qui demum ad nos reversi concorditer retulerunt, quod sicut a nobilibus, item a sacerdotibus et aliis communibus hominibus in comitatu Borsiensi existentibus, a quibus expediens fore dinoscetatur, et specialiter a vicinis et commetaneis civitatem Kunygesperg circumiacentibus scire et inquirere diligenter investigacione facta potuissent, talem de premissa inquisitione rescivissent veritatem, quod in octavis festi Beati Martini confessoris, cuius nunc quarta adveniret revolucio annualis, Iohannes Iuvenis, quondam comes de Kunygesperg unum construxisset molendinum in possessione monasterii, ad quod molendinum superiorem rivulum, qui est meta monasterii Sancti Benedicti, a suo vero meatu abstrahens ad ipsum molendinum duxisset, per eundem aqueductum magnam partem terre monasterii abstraxisset et quamvis idem < Iohannes >¹ Iuvenis comes et alii sequaces sui regni consuetudine prohibiti ab eodem aqueductu, per quem terram monasterii alienassent, nequaquam tamen usque adhuc vilipendentes in preiudicium et gravamen monasterii prohiberi voluissent. Datum sabbato proximo post octavas festi Beati Georgii martiris, anno Domini Mmo CCCmo quinquagesimo primo.

¹ a szó az eredetiben tollban maradt.

22.

1351. június 6.

Esztergom vármegye hatósága bizonyítja, hogy epöli Péter fia Pál a hatóság pecsétjével Balázs fia Pétert, somori János fia Mihályt kápai János fia Péter ellen a hatóság színe elé megidézte pünkösdi nyolcada utáni hétfőre.

Papír, 204 x 76 mm. Hátlapon az esztergomi alispán gyűrűspecsétjének maradványai. Hátlap felirat: Pro Petro, filio Iohannis de Cupa contra Petrum, filium Blasi ac Michaelem, filium Iohannis de Somor catoria; valamint újkori levélzári jelzet. Eszt. kpt. olt. 5-6-3, KML 108 (DF 208 547).

Nos, magister Stephanus dictus Orrus, vicecomes provincie Strigoniensis ac quatuor iudices nobilium de eodem damus pro memoria, quod Paulus, filius Petri de Epel sigillum nostrum reportavit, et dixit, quod Petrum, filium Blasii et Michaelem, filium Iohannis de Somor contra Petrum, filium Iohannis de Capa ad feriam secundam proximam post octavas festi Pentecostes citasset coram nobis comparere. Datum feria secunda proxima post festum Pentecostes, anno Domini Mo CCCo quinquagesimo primo.

23.

1351. június 10. Bars

Miklós nádor bizonyítja, hogy a Bars megyei nemesek közönsége számára tartott nádori közgyűlésen az esztergomi érsekség berényi egyházi nemesei kérésére a megye szolgabírái és nemesi ülnökei tanuságot tettek arról, hogy László gimesi vármagy a nagyvajki népekkel a berényi egyházi nemesek Kisvajk nevű birtokát a gimesi várhoz tartozó Nagyvajkhöz foglaltatta.

Sérült, vízfoltos hártya, 220 x 91 mm. Hátlapon hat pecsét maradványai, valamint újkori tartalmi összefoglaló és levélzári jelzet. Eszt. kpt. mlt. 14-6-16. (DF 238 564).

Nos, Nicolaus, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum memorie commendamus, quod in congregacione nostra generali universitati nobilium comitatus Borsyensis feria <sext?>a proxima post festum Penthecostis prope civitatem Borsyensem celebrata Albertus et Thomas, filii Iacobi, Nicolaus, filius Lach ac Tonk, filius Ivanka, nobiles iobagiones ecclesie Strigonyensis de Beren suis ac ceterorum nobilium iobagionum dicte ecclesie ab eadem Beren, scilicet <co>gna<torum> ipsorum in personis de medio aliorum exsurgentibus proposuerunt eo modo, quod magister Ladislaus, filius Laurencii, filii Baldini, pridem castellanus de G<yamus quandam> possessionem eorum Woyk vocatam iuxta fluvium Sytwa adiacentem medianibus litteris privilegialibus capituli ecclesie Strigonyensis per ipsos tunc in presencia exhibitis eis pertinentem ad quandam possessionem Noghuoyk vocatam ad castrum Gymus predictum pertinentem potencialiter per populos ab eadem Noghuoyk fecisset occupari, petentes nos, ut iudices nobilium iuratique assessoribus ac universi nobiles dicti comitatus per nos requisiti faterentur, quam de premissis scirent veritatem. Qui quidem iudices nobilium iuratique assessoribus fide eorum mediante Deo debita ac fidelitate domino nostro regi sueque sacre regie corone pro dicenda

veritate et iusticia observanda tacto vivifice crucis ligno prelibatam possessionem Voyk minorem nobilium iobagionum ecclesie Strigonyensis prelibate per populos de dicta Noghuoyk ad ipsam possessionem Noghuoyk tempore dicti magistri Ladislai potentialiter occupasse ac occupatam extitisse unanimi et concordi testificacione affirmarunt. In quorum assercionis testimonium presentes nostro ac comitis et iudicium nobilium dicti comitatus sigillis consignantes prelibatis nobilibus iobagionibus ecclesie Strigonyensis duximus concedendas communi iusticia exigente. Datum quinto die dicte congregacionis nostre in loco annotato, anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo primo.

24.

1351. június 13. Esztergom

Esztergom vármegye hatósága a kápai János fia Péter és a Lampért fia János, László és Péter között folyó pert a felek kérésére fogott bírák ítéletére bízza tíz márka bírság terhe mellett.

Papír, 200 x 95 mm. Hátlapon az esztergomi alispán gyűrűspecstjének maradványai. Hátlapi feljegyzés: Pro Petro, filio Iohannis de Cappa contra filios Lamperti ad quindenas prorogatorie; valamint újkori levéltári jelzet. Eszt. kpt. olt. 44-7-27, KML 527 (DF 208 965).

Nos, magister Stephanus dictus Orrus, vicecomes provincie Strigoniensis ac quatuor iudices nobilium de eodem damus pro memoria, quod causa, que inter Petrum, filium Iohannis de Capa ab una, parte vero ab altera Iohannem, Ladislaum et Petrum, filios Lamperti diucius ventillata extitisset, per petitionem ipsorum virorum et parcium iam dictarum ad compositionem faciendam transmissemus, ita videlicet, ut probi homines, quos ipsi eligerent, Deum pre oculis habendo inter predictas partes arbitrarent et si qua pars refutaret, birsagio decem marcarum contra partem adversam convincceretur eo facto. Et post hec, si concordare non poterint, in quindenit datarum presencium tenentur coram nobis comparere plenarie responsuri statu priori permanente. Datum Strigoni feria secunda proxima post festum Sancte Trinitatis, anno Domini Mo CCCo quinquagesimo primo.

25.

1351. június 18.

Miklós nádor bizonyítja, hogy a Hont vármegyei nemeseknek tartott közgyűlésen a megyei hatóság megerősítette, hogy Kesa fia András Kaladé nevű örökbirtoka Hont vármegyében fekszik.

Tartalmilag átírta az országtanács Perényi Péter ország bíró 1416. évi átirásában (vö. Zsigm. oklt. V.1567) 1447. június 27-én Pesten kelt, a sági konventhez intézett oklevelében, Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia F-85 (DF 248 268), valamint ugyanaz 1450. június 9-én, Budán kelt oklevelében: Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia F-91 (DF 248 247).

Series siquidem undecime prefatarum litterarum, videlicet quarte affirmatorie domini Nicolai, regni Hungarie palatini et iudicis Comanorum sexto die congregacionis eiusdem generalis per ipsum universitati nobilium dicti Huntensis comitatus feria secunda proxima

post festum Sancte Trinitatis in dicto anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesimo primo preteritum prope villam Gyarmath celebrate emanate explanasset, quod Andreas, filius Kese de medio ceterorum exurgendo proposuisset tali modo, quod possessio sua Kalade vocata existeret in comitatu Huntensi annotato, petens eundem dominum palatinum, ut iudices nobilium iuratique assessores ac universi nobiles ipsius comitatus Huntensis faterentur, qualem de premissis scirent veritatem. Qui quidem iudices nobilium iuratique assessores ipsius comitatus fide corum mediante Deo debita{m} ac fidelitate domino nostro regi sueque sacre corone regie pro dicenda veritate et iusticia observanda tacto vivifice crucis signo sibi prestita unacum universis nobilibus dicti comitatus ipsam possessionem prelibati Andree Kalade vocatam in comitatu Huntensi antedicto esse et existere unanimi et concordi testificacione affirmassent.

26.

1351. július 6. Buda

Lajos király megparancsolja a sági konventnek, hogy küldje ki tanúbizonyságát, hogy ennek jelenlétében Kyssa fia András panasza értelmében a királyi ember tiltsa el a nagybányai népeket Kaladé birtok használatától.

Jelentésében átírta a sági konvent 1351. július 20-án, Primási lvt. Arch. saeculare Radicalia F-23 (DF 248 201).

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis, conventui ecclesie de Saag salutem et graciam. Dicit nobis Andreas filius Kyssa, quod universi cives seu hospites de Rivulodominarum usus fructus, terras arables, necnon prata et quaslibet utilitates possessionis sue Kaladyn potentialiter uterentur in grande preiudicium eiusdem non modicum et gravamen. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum {o}mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Peteu de Kyssag vel Leukus, filius Greg{r}orii de Zalatnya aut Paulus, filius Petri sive Mathias, filius Benedicti de Bernythe aliis absentibus homo noster ad predictos cives seu hospites accedendo prohibeat eosdem a violenta percepcione fructuum et quarumlibet utilitatum eiusdem possessionis verbo nostro consuetudine regni requirente. Et post hec seriem ipsius prohibitionis nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, in octavis Beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini Mo CCCo Lo primo.

27.

1351 július 9.

A pozsonyi káptalan jelenti Gilétfi Miklós nádornak, hogy parancsa értelmében a vatai Miklós fia Egyed királyi emberrel kiküldte emberét, s ezek jelentették, hogy Egyházmagyarában a színük előtt a nádor ítélete szerint Tabur fia Imre özvegye saját és a fia nevében Farkas fia Jánosnak három márka széles bécsei dénárt kifizetett, s utána Egyházmagyari birtokot az oklevélben részletezett módon megosztották.

Átírva Gilétfi Miklós nádor Budán, 1351. szeptember 11-én kelt erősen sérült hártyaoklevelében. Prímási lot, Neoreg. AA. 30 (DF 261 257).

Magnifico viro et honesto, domino Nicolao, regni Hungarie palatino et iudici Comanorum, amico eorum plurimum reverendo, capitulum ecclesie Posoniensis amiciciam param debito cum honore. Litteris vestre magnificencie super solucione trium marcarum et possessionaria divisione¹ pro domina, relicta Emerici, filii Tabur de Eghazsmagiary et Iohanne, filio suo in tenera etate constituto contra Iohannem, filium Farkasy de eadem Eghazsmagiary, patruellem suum recepimus reverenter, quas cum capite sigilli nostri impressas vestre magnificencie remisimus in specie, quibus visis et perlectis cum Egidio, filio Nicolai de Wata, homine vestro Blasium, chori nostri clericum ad premissam solutionem et divisionem faciendam pro testimonio duximus transmittendum. Qui quidem ad nos reversi nobis retulerunt in hunc modum, quod ipsi in octavis festi Nativitatis Beati Iohannis Baptiste proxime preteritis ad faciem dicte possessionis Eghazsmagiary accessissent et ibi primo et principaliter in facie dicte possessionis supranominata domina relicta Emerici, filii Tabur in persona Iohannis, filii sui iuxta adiudicationem magnificencie vestre prefato Iohanni, filio Farkasy coram homine vestro et nostro testimonio tres marcas denariorum latorum Viennensium, marcam quamlibet decem pensis computando persolvisset, deinde ad prefatam possessionariam divisionem accessissent, quam vero in hunc modum divisissent, quod quelibet pars in possessione sua hereditaria, in loco suo sessionali commoraturus² permansisset, terras autem arabiles et alias utilitates eiusdem possessionis taliter divisissent, quod tres funes de terris eorum arabilium et aliis utilitatibus prenotate domine et Iohanni, filio suo, item quatuor funes similiter de eisdem terris et aliis suis pertinenciis prefato Iohanni, filio Farkasy perpetuo cessissent possidende, deinde possessiones inquisitas³ cum omnibus earum utilitatibus tam intra aquas, quam extra aquas existentes in duas partes coequales divisissent, ex quarum una pars seu medietas earundem possessionum a parte septemtrionali prescripte domine et Iohanni, filio suo, et iterum alia medietas prefato Iohanni, filio Farkasy a parte meridionali et per eos suis heredibus heredumque suorum successoribus perpetue possidenda cessissent, tenenda pariter et habenda in filios filiorum suorum et heredes. Datum sabbato proximo post octavas Beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo primo.

¹ a szövegben: possessionarie divisionis. ² értelmi egyeztetés, helyesen: commoratura ³ így a szövegben

28.

1351. július 20.

A sági konvent jelenti Lajos királynak, hogy parancsa értelmében kiküldte tanúbizonyságát, akinek jelenlétében a királyi ember a nagybányai népeket eltiltotta Kyssa fia András Kaladé nevű birtokának használatától.

Papír, 275 x 80 mm. Hátlapon zárópecsétként a sági konvent pecsétjének maradványai. Hátlapon egykorú kézzel: Domino regi pro Andrea, filio Kyssa contra populos de Rivulo dominarum prohibitoria; valamint újkori latin nyelvű kivonat. Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia F-23 (DF 248 201). Tartalmilag átírta az országtanács Perényi Péter ország bíró 1416. évi átírásában (vö. Zsigm. oklt. V, 1567) 1447. június 27-én Pesten kelt, a sági konventhez intézett oklevelében, Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia F-85 (DF 248 268), valamint ugyanaz 1450. június 9-én, Budán kelt oklevelében: Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia F-91 (DF 248 247).

Excellentissimo domino suo, domino Lodovico, Dei gracia illustri regi Hungarie, domino eorum metuendo Stephanus prepositus et conventus fratrum ordinis Premonstratensis monasterii Beate Virginis Marie de Saag oracionum suffragia devotarum. Noveritis nos litteras excellencie vestre honore, quo decuit, recepisse in hec verba:¹

Nos igitur vestris preceptis et mandatis obedire volentes, ut tenemur, cum predicto Leukus, filio Gregorii² de Zalatnya, homine vestre excellencie nostrum misimus hominem pro testimonio fidedignum ad premissam prohibicionem, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi feria secunda proxima post festum Divisionis apostolorum ad Rivulum dominarum accedendo populos de eadem ab usu fructus et terris arabilibus, necnon pratis et quaslibet utilitates possessionis Kaladyn vocate presente testimonio nostro prohibuisset³, qui responderunt, quod se in nullo prohiberi non vellet. Datum feria quarta proxima ante festum Beate Marie Magdalene, anno Domini prenotato.

¹ Következik Lajos király 1351. július 6-i parancslevéle. ² utána kihúzva: ho ³ az ipsi után így

29.

1351. július 25.

Esztergom megye hatósága a király parancsa értelmében A kápai János fia Péternek a Lampert-fiak ellen folytatott perét a király Budára való visszatérénének tizenötök napjára halasztotta.

Papír, 283 x 70 mm. Hátlapra nyomott gyűrűspecsét nyoma. Hátlapi feljegyzés: Pro Petro, filio Iohannis de Cappa contra Iohannem, Petrum et Ladizlaum, filios Lamperti ad quindenas reversionis domini regis illuc Bude prorogatoria; valamint újkori levéltári jelzet. Eszt. kpt. olt. 8-5-6, KML 154 (DF 208 592).

Nos, magister Stephanus dictus Orrus, vicecomes provincie Strigoniensis ac quatuor iudices nobilium de eodem damus pro memoria, quod cum secundum continenciam priorum litterarum nostrarum causa¹ Petri filii Iohannis² de Capa contra Iohannem, Petrum

et Ladislaus, filios Lamperti feria secunda, videlicet in festo Beati Iacobi apostoli habebat coram nobis super eo videlicet, quod predictus Petrus, filius Iohannis illos nobiles, in quorum presencia cum predictis filiis Lamperti concordatus extisset³, videlicet Michaelis, Nicolai et Nicolai filiis⁴ Petri Banni ac Beke, filium Petri, necnon Paulo, filio Salomonis personaliter coram⁵ assstantibus, qui dum nobis retulissent, qualiter inter partes arbitrassent, visis litteris preceptoris⁶ domini regis⁷ Lodovici per predictos filios Lamperti exhibitis eandem causam ad quindenas reversionis eiusdem domini regis in locum commoracionis sue, videlicet Bude⁸, duximus prorogandam priori statu⁹ coram nobis comparere. Datum termino suprascripto, anno Domini Mo CCCo quinquagesimo primo.

¹ így az eredetiben ² sor fölé írva, alatta kihúzva: Lamperti ³ kihúzva utána: Nos vero visis litteris ⁴ így az eredetiben ⁵ sor fölé írva és betűzve ⁶ talán preceptoris vagy preceptionis helyett ⁷ utána kihúzva: S ⁸ így az eredetiben ⁹ priori statu: sor fölé írva

30.

1351. szeptember 11. Buda

Miklós nádor a Pozsony megye számára tartott nádori közgyűlésen hozott ítélete és a pozsonyi káptalan jelentése értelmében jóváhagyja azt a birtokosztályt, mely Egyházmagyari birtokon az egyházmagyari Tabur fia Imre özvegye és János fia, valamint a szintén egyházmagyari Farkas fia János között jött létre.

Erősen sérült, vízoltos háryta, 544 x 198 + 43 mm. Fehér és vörös sodratú selyemzsínörön Gilétfi Miklós nádor kisebb pecsétje. Hátlapján latin tartalmi összefoglaló és levélzári jelzet. Prímási lvt. Neoreg. AA. 30 (DF 261 257).

Nos, Nicolaus, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod in congregacione nostra generali universitati nobilium comitatus Posoniensis feria secunda proxima ante festum Ascensionis Domini in civitate Posoniensi proxime per nos celebrata¹ domina reicta Emerici, filii Tabur de Eghazsmagiary unacum Iohanne, filio suo in tenera etate constituto in nostram exsurgens presenciam, prout per litteras nostras in ipsa congregacione nostra emanatas ad hoc informabamur, proposuerat eo modo, quod idem filius suus unacum Iohanne, filio Farkasy, fratre suo patrueli in dicta possessione Eghazsmagiary ratione patruelis fraternitatis divisionem habere vellet congruentem iusticia mediante. Quo auditio idem <Iohan>nes, filius Farkasy personaliter exsurgendo quamplures litteras nostras causales atque privilegiales demonstrando per earundemque tenores in facto dicte possessionis per multa tempora litigasse et iudiciales processus exercuisse declarando responderat eo modo, quod ipsum in dicto litigionario processu non cum pluribus, <quam> quatuor marcis expensarum adiuvassent. Quarum quidem parcium proposicionibus auditis tenoribusque litterarum premissarum perceptis, quia ex tenore earundem idem Iohannes eandem possessionem dicto litigio<nario> processu in<cessant>er fere per spacia sex annorum pacifice possedit et quaslibet eiusdem utilitates et proventus

percepisse reperiebatur. Idem eciam Iohannes quatuor marcis expensarum in processu cause prescripte se adiuvasse² ore suo proprio fatebatur. Igitur unacum vicecomite et iudicibus nobilium iuratisque assessoribus decrevimus iudicando, quod prescriptus Iohannes, filius Emerici in octavis festi Nativitatis Beati Iohannis Baptiste proxime preteritis³ pro expensa dicti Iohannis in processu cause prescripte consumpta tres marcas denariorum latorum Viennensium marcam quamlibet decem pensis computando in facie dicte possessionis eidem Iohanni presente nostro et capituli ecclesie Posoniensis hominibus persolvere teneretur, factaque ipsa soluzione dictam possessionem Eghazasmagiary vicinorum et commetaneorum suorum legitimis convocationibus habitis idem homo noster sub testimonio dicti capituli ratione patruelis fraternitatis in partes divideret inter eos coequales. Super quo amicis nostris, prefato capitulo Posoniensi scribentes eorum amiciciam postularamus diligenter, quatenus ipsorum mitterent hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Iohannes, filius Konth de Zap vel Michael, filius Andree de Ilka aut Egidius <filius Nicolai de Wata ...> siu<...> Blasius, filius Nicolai de Eghazasmagiary aliis absentibus homo noster <...> in octavis Nativitatis Beati Iohannis Baptiste³ partibus predictis vel earum legitimis procuratoribus <presentibus>, facta soluzione prenotata dictam possessionem visa et circumspecta ipsius utilitate <...>nacum<...>ihec<...> part<es ...>ioris <...> inter eas divideret condecentes et unicuique parti suam porcionem metis et signis metalibus, si necesse fieret, sequestrando statueret et relinqueret eo iure, quo sibi dinoscitur pertinere, perpetuo possidendam salvo iure alieno, si per alios non fieret contradictum, contradictores vero, si qui fierent contra partem, quam deceret, ad octavas festi Beati Regis Stephani tunc venturas⁴ in nostram citaret presenciam sue contradictorie inhibicionis rationem reddituros. Et post hec ipsius possessionarie divisionis et pecuniarie solucionis seriem, prout fieret opportunum, <...>, vel si qui fierent, nomina citatorum ad ipsas octavas festi Beati Regis Stephani⁴ <amica>biliter rescribi petiveramus per capitulum Posoniense antedictum. Usque predicte vero solucionis et possessionarie divisionis determinacionem prelibatus Iohannes, filius Farkasy primam possessionis partem assignari precipiendi et utilitates eiusdem more licito recipiendi <habeat> facultatem, absque tamen destruccióne vel desolacione aliquali. Tandem ipso termino reportacionis seriei premissorum occurrente prefata domina relicta ipsius Emerici, filii Tabur unacum predicto <Iohanne>, filio suo, presente Laurencio de Challo, qui cum litteris procuratoriis domini nostri regis anulari suo sigillo consignatis astabat pro nobili domina, relicta predicti Iohannis, filii Farkasy, in quam ipsa causa mortuo eodem Iohanne, domino et marito suo propter teneram etatem filiorum et orphanorum <secund>um regni consuetudinem extiterat devoluta, ad nostram personaliter accedendo presenciam litteras predicti capituli Posoniensis super premissis rescriptionales nobis presentavit hunc tenorem continentest.⁵

Quarum quidem litterarum ipsius capituli ecclesie Posoniensis nobis super premissis rescriptionalium tenoribus visis et partibus expositis, quia prefata domina, relicta Emerici ipsum Iohannem, filium et orphanum suum in tenera etate constitutum cum predicto Iohanne, filio Farkasy in patruei fraternitate existere ex eoque in dicta possessione Eghazasmagiary divisionem se et dictum filium suum habere velle proposuerat, me-

moratus vero Iohannes, filius Farkasy de suis expensis pro reoptencione ipsius possessionis Eghazasmagiary per eum factis iusticiam sibi impertiri postularat ipsique divisioni possessionarie ratione patruelis fraternitatis inter ipsos fiende nullo aliquo alio verborum re<...>gnaculo ipsi domine et suo filio obviaverat⁶, ex tenore autem prescriptarum litterarum dicti Posoniensis capituli prefata domina, relicta Emerici ex parte ipsius Iohannis, filii sui prelibato Iohanni, filio Farkasy ipsas tres marcas compoti prenotati persolvendo de suis expensis supradictis ad plenum eidem satisfecisse et tandem ipsa divisio possessionaria iuxta earundem litterarum dicti capituli continenciam facta extitisse reperiebatur, in ipsa enim divisione possessionaria inter partes modo prehabito facta tam prescripta relicta Emerici cum suo orphano, quam eciam prelibatus Laurencius, procurator prenotate domine, relicte annotati Iohannis, filii Farkasy legitimus sufficienter contentabantur, ymo eandem divisionem possessionariam per nos legitime requisiti perpetuo inter <eos> et inviolabiliter observare velle affirmabant, cui eciam possessionarie divisioni tempore reportacionis seriei premissorum nullus coram nobis contradicitor⁷ apparebat, pro eo nos ipsam divisionem possessionariam inter ipsas partes per eosdem nostrum et ipsius capituli homines iuxta continenciam prescriptarum litterarum dicti capituli Posoniensis factam acceptamus, ratificamus, approbamus et presencium litterarum nostrarum privilegialium patrocinio inter ipsas partes perpetuo valere confirmamus. In cuius rei memoriam <firmitatem>que perpetuam presentes litteras nostras privilegiales prefate domine relicte⁸ Emerici et Iohanni, filio suo antedicto concessimus pendentis et minoris sigilli nostri munimine roboras. Datum Bude, sedecimo die termini reportacionis seriei premissorum, anno <autem su>pradicto.

¹ 1351. május 23-án ²talán se adiutum esse helyett ³július 1-én ⁴augusztus 27-re ⁵ Következik a pozsonyi káptalan 1351. július 9-én kelt jelentése. ⁶ a szövegben: obviarat, a ve szótag sor fölött betűzve ⁷a szövegben: condicior ⁸ sor fölé írva

31.

1351. október 22. Buda

I. Lajos király oklevelével bizonyítja, hogy Kunchlinus egykorú budai bíró, ekkor budai polgár tiltakozott előtte amiatt, hogy a budafelhévizi keresztes mestere tőle a tizedek fejében járó egy forintot nem volt hajlandó elfogadni, s ellenkezésének nem adta semmi okát.

Hártya, 312 x 166 mm. Hátlapon a király kettőspecsétjének maradványai, valamint újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. olt. 14-3-22 (DF 208 688). Kivonata: Csánki D., Századok 40 (1906) 691.

Nos, Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod magister Kunchlinus, quondam iudex, nunc vero fidelis civis noster Budensis ad nostram accedendo presenciam extitit protestatus, quod ipse unum florenum pro decimis presentis anni, quibus magistro cruciferorum ecclesie Sancte Trinitatis de Calidis Aquis iuxta consuetudinem antiquam tenebatur, in festo Beati Mychaelis archangeli proxime preterito per Gude, officialem eiusdem magistri cruciferorum eidem remisisset, qui quidem magister cruciferorum accipere non curasset,

demum ipse personaliter sub testimonio Petri de Iaurino, Iohannis de Agria et Petri dicti de Dunamartha sequenti die ad eundem magistrum accedendo duos florenos, unum videlicet pro decimis anni preteriti, alium anni presentis eidem magistro porrexisset, qui quidem magister in se, ut voluisse, deliberando, licet aliis temporibus, quorum quasi non exstaret memoria, alii magistri benivole accepissent, accipere recusasset, qua ratione autem vel qua intentione non recepisset, hoc penitus ignoraret. Unde facta huiusmodi protestacione predictum magistrum cruciferorum, ne aliquas litteras circa hoc vel super hoc qualicumque cautela vel fraude adinventa contra ipsum faceret emanari, prohibuit contradicendo et contradixit prohibendo. In cuius prohibicionis et protestacionis testimonium¹ presentes a nobis sibi dari postulavit, quas nos eidem concessimus communis iusticia suadente. Datum Bude, secundo die festi Undecim milia virginum, anno Domini millesimo ccc quinquagesimo primo.

¹ Sor fölé írva és betűzve

32.

1351. november 10. Szakcs mellett

Kont Miklós nádor Tolna megye nemeseinek tartott közgyűlésén Görbő birtokot Moys nádor özvegyének adománya folytán az ábrahámi ciszterci monostornak ítéli.

Hártya, 570 x 194 + 51 mm. Függőpecsét hasítka. Hátlapon középkori kézzel: Privilegium de Abraham. Másutt későbbi, de középkori kézzel: Privilegium Virginis Marie de Abram super Gerbev. Eszt. kpt. mlt. 73-A-5 (DF 238 329). Kiadás: CD Hung. IX/2, 119-125.

<N>os, Nicolaus, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod in congregacione nostra generali universitati nobilium comitatus Tolnensis feria secunda proxima ante festum Beati Martini confessoris prope villam Zaakch pro compescendis furibus, latronibus, falsariis seu falsorum sigillorum conservatoribus eradicandis, necnon quibuslibet querelantibus iusticia impendenda celebrata religiosus vir, frater Petrus, abbas monasterii Beate Virginis de Abram de medio aliorum personaliter exsurgendo litteras privilegiales excellentissime principisse, domine Fenenne, olym regine Hungarie laudande recordacionis in anno Domini millesimo cccmo nonagesimo secundo emanatas nobis presentarat sua serie inter cetera declarantes, quod nobilis domina, relicta magistri Maysii pie memorie presenciam prelibate domine Fenenne regine adeundo ex permissione et bona voluntate preallegate domine Fenenne tunc regine Hungarie confessa fuisset quandam terram suam Gurbeu vocatam in dicto comitatu Tolnensi existentem, quam per dominam Elysabeth, Dei gracia quondam reginam Hungarie, relictam regis Ladislai inclite recordacionis, socrum suam karissimam in concambium cuiusdam terre Cheb vocate sibi datam asseruisse et collatam, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis, sine preiudicio iuris alieni monasterio Virginis Gloriose de Abram ordinis Cysterciensis

perpetuo contulisse, donasse et legasse. Quibus quidem litteris privilegialibus preacte domine Fenenna regine presentatis et earum tenoribus intellectis prenominatus frater Petrus abbas de Abram retulerat isto modo, quod prefata possessio Gurgeu vocata, quam prefate littere privilegiales domine Fenenne tunc regine Hungarie ipsius monasterii Beate Virginis de Abram ex collacione predicte nobilis domine, relicte Maysii esse exprimerent et declararent, ab ipso monasterio Beate Virginis de Abram alienata existeret. Unde si qui aliquod ius in dicta possessione Gurgeu se habere sperarent, tunc in eadem congregacione nostra indicarent, quia ipse iuris tramite requirente in prefatam possessionem Gurgeu nomine ipsius monasterii introire conaretur et dictam possessionem Gurgeu sibi et sue ecclesie de Abram statui facere vellet equitate suadente. Quibus perceptis magister Gregorius Bissenus, comes Bissenorum personaliter exsurgendo, licet primo dictam possessionem Gurgeu vocatam, quam prefatus frater Petrus abbas suam esse et dicto suo monasterio de Abram pertinere mediantibus litteris privilegialibus prememoratae domine Fenenne olym regine Hungarie comprobarat, apud ipsum titulo concambii existere allegaverit et prefatum fratrem Petrum abbatem de Abram tam in ipsa congregacione nostra generali, quam in facie dicte possessionis Gurgeu ab occupacione et statucione sibi et suo monasterio de Abram facienda se prohibere velle asseruerit. Tamen postmodum senciens dictam possessionem Gurgeu vocatam eidem fratri Petro abbati et suo monasterio de Abram ex collacione prelibate nobilis domine, relicte magistri Maysii omni veritatis tramite dictarum litterarum privilegialium pertinere et contra validissima instrumenta dicti fratris Petri abbatis et sui monasterii de Abram iusticia mediante nullatenus in preiudicium sue salutis velle contraire, eidem fratri Petro abbati et suo monasterio de Abram cum omnibus suis pertinenciis et utilitatum integritatibus perpetuo remiserat et resignaverat coram nobis nullum ius nullamve dominii proprietatem sibi et suis heredibus ac posteritatibus reservando in eadem. Quibus perceptis et auditis cum nos ad petitionem prelibati fratris Petri abbatis de Abram ad perpetualem statucionem preacte resignate possessionis Gurgeu vocate iusticia mediante cum fratre Petro, testimonio religiosi conventus ecclesie Saxardyensis Michaelem de Solyagh hominem nostrum transmissemus. Tandem idem Michael de Solyagh, homo noster cum eodem fratre Petro, testimonio dicti conventus Saxardyensis ad nos reversi, nobis consona voce retulerunt, quod ipsi tercio die prelibate nostre congregacionis accessissent ad faciem predicte possessionis Gurgeu vocate, vicinorum et commetaneorum eiusdem legitimis convocationibus factis et presentibus eandem possessionem Gurgeu per has metas et terminorum distinciones reambulassent, quod prima meta inciperetur in sanctuario ecclesie Sancti Nicolai confessoris in eadem possessione Gurgeu fundate a parte orientis, deinde iret per fossam in medio eiusdem ville existentem, cuius quidem villa medietatem cum ecclesia lapidea a parte occidentis separaret abbati de Abram et in medium eiusdem fosse transseundo ad sepem quandam, ubi est una meta terrea, dehinc tenderet per viam, per quam versus villam Abram itur, ubi invenissent unam metam terream antiquam et iuxta eandem metam antiquam novam metam erexissent. Inde procedendo per aliam viam versus meridiem ad partem ville Mazul, ubi iuxta eandem unam metam terream cumulassent, abhinc egrediretur ad quendam fontem ad partem occidentalem et ibi

metam terream posuissent, et inde transeundo versus eandem plagam occidentalem, ubi tres metas terreas erexissent, dehinc proce{n}deret ad quandam metam, que separaret eandem possessionem Gurbeu a villa Heten, et inde iret versus aquillonem ad unam metam terream in medio unius vie erectam et in fine eiusdem vie tres mete terrel essent errecte, que via a parte orientali ad partem occidentalem tenderet, et ibi eadem via staret pro meta, deinde egrediretur per modum circuli ad ecclesiam predictam ibique terminaretur. Quibus sic reambulatis et sub dictis cursibus metarum ab aliorum possessionibus et possessionariis porcionibus sequestratis et distinctis cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis statuissent eandem prefato Petro abbatи et suo monasterio de Abram perpetuo possidendam, tenendam pariter et habendam, nullo contradictore apparente. Verum quia prememoratus frater Petrus abbas de Abram prefatam possessionem Gurbeu vocatam in dicto comitatu Tolnensi existentem in prefata congregacione nostra generali sibi et dicto suo monasterio ex collacione prefate nobilis domine, relicte magistri Maysii pertinere mediantibus privilegialibus prefate domine Fenenne olym regine Hungarie comprobarat prememoratusque magister Gregorius Bissenus, comes Bissenorum, per cuius manus dicta possessio Gurbeu vocata occupata detinebatur, visis litteris privilegialibus prefate domine Fenenne regine agnoscensque eandem ex collacione predicte nobilis domine, relicte magistri Mayssii eidem fratri Petro abbatи et suo monasterio de Abram debere pertinere et contra tenores prefatarum litterarum privilegialium minime posse detinere, in eadem congregacione nostra generali nullo iure in eadem sibi et suis posteritatibus reservato eidem fratri Petro abbatи et monasterio Virginis Gloriose de Abram coram nobis perpetuo resignarat. Et demum per hominem nostrum sub testimonio religiosi conventus ecclesie Saxardyensis iuris tramite requirente, vicinorum et commetaneorum eiusdem legitimis convocationibus factis et presentibus, nullo contradictore apparente eadem possessio Gurbeu vocata cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis ac sub dictis cursibus metarum ab aliorum possessionibus et possessionariis porcionibus sequestrata et distincta eidem fratri Petro abbatи et monasterio Virginis Gloriose de Abram perpetuo statuta existebat, pro eo premissis omnibus consideratis unacum vicecomite, iudicibus nobilium iuratisque assessoribus dicti comitatus Tolnensis pretactam possessionem Gurbeu vocatam sub dictis cursibus metarum, sub quibus eadem eidem fratri Petro abbatи et suo monasterio de Abram, ut premittitur per hominem nostrum presente testimonio preallegati conventus Saxardyensis, nullo contradictore apparente statuta existebat ac iuxta continenciam litterarum privilegialium prefate domine Fenenne, olym regine Hungarie eidem fratri Petro abbatи et suo monasterio de Abram eo iure, quo sibi dinoscitur pertinere, adiudicamus perpetuo possidendam, tenendam et habendam, salvo iure alieno. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes eidem fratri Petro abbatи et suo monasterio de Abram concessimus nostras litteras privilegiales pendentis sigilli nostri autentici munimine roboratas. Datum quarto die congregacionis predicte in loco annotato, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo primo.

33.

1351. november 11.

A váradi káptalan bizonyítja, hogy a szamosközi Bertalan fia István fia Péter fia, László elárvulása miatt legidősebb nővére férjét, Mihály fia Jánost választotta gyámjául, s atyai birtokainak fele-részében az oklevélben leírt feltételek között részeltette.

Szakadt, gyűrött hártya, 401 x 160. A plika kihajtva. A függőpecsét befüggesztésénél a hártya kiszakadt. Nagy C kezdőbetű helye. Hátlapon újkori levélzári jelzetek. Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia T-18 (DF 248 652).

<C>apitulum ecclesie Waradyensis universis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in omnium salvatore. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostram presenciam Ladizlaus, filius Petri, filii Stephani, filii Bartholomei de Samuchkezy dixit et coram nobis viva voce est confessus, quod cum ipse iudicio divino tempore sue puericie existat orbatus utroque parente unicusque frater eiusdem in anno pestilencie decessit ab hac luce et sic ipse cum tribus sororibus suis innuptis omni spe destitutus remansisset, nunc autem divinitate sibi propicia maiorem sororem suam Lucia vocatam maritasset copulans eam sacra lege connubii Iohanni, filio Michaelis personaliter coram nobis astanti, quem quidem Iohannem, filium Michaelis recepisset in suum tutorem, fratrem karissimum ac ipsius dilectorem sperans omnino amminiculo eiusdem in bonis paternis pacifice permanere, propter quod ipse facta matura deliberacione omnes possessionarias porciones suas ubilibet et in quibuslibet comitatibus existentes apud manus suas habitas et eciam apud alienas ipsum iure hereditario contingentes cum eodem Iohanne, filio Michaelis et cum predicta sorore sua maiore participasset et participavit coram nobis. Ita videlicet, quod rectam medietatem omnium porcionum suarum possessioniarum modo supradicto in quibuslibet comitatibus existentium eidem sorori sue Lucia vocate et per eam predicto Iohanni sponso suo dedisset, donasset et contulisset ac coram nobis dedit, donavit et contulit iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas pariter et habendas in filios filiorum. Hoc tamen expresso, quod si idem Iohannes filios procreaverit ex sorore sua supradicta, ex tunc eisdem possessionariis medietatibus idem Iohannes et sui heredes gaudebunt et easdem iusto titulo possidebunt. Si vero eadem soror sua absque liberis decesserit, ex tunc eadem possessionarie medietates ad ipsum et ad suos heredes revertentur, nec idem Iohannes aut sui proximi aliquod ius habebunt in eisdem. Hoc eciam non omisso, quod si ipsum Ladizlaum sine heredibus decedere contingat, ex tunc omnes porciones sue possessionarie ad eundem Iohannem et predictam sororem suam ac ad liberos ipsorum devolvantur ex integro. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentes sigilli nostri munimine roboratas. Datum in festo Beati Martini confessoris, anno dominice incarnationis Mmo CoCoCo quinquagesimo primo, discretis viris, Philippo preposito, Benedicto lectore, Ladizlao cantore, Gregorio custode, canonicis ac magistris ecclesie nostre salubriter existentibus.

34.

1351. december 1. Buda

László császmai prépost, királyi kápolnaispán és titkos kancellár bizonyítja, hogy előtte basztélyi János fia Péter ügyvédet vallott.

Papír, 280 x 67 mm. Hátapon I. Lajos király első középpecsétjének maradványai. Hátapi feljegyzés: Procuratorium per Petrum, filium Iohannis de Boztek contra quoslibet ad presenciam comitis vel vicecomitis, iudicium nobilium comitatus Strigoniensis vel vices eorum gerencium Nicolao dicto Pap vel Paulo sive Ladislao, filio Iwanka commissum. Újkori levéltári jelzet. Eszt. kpt. olt. 5-6-2, KML 107 (DF 208 546).

Nos, Ladislaus, prepositus ecclesie Chasmensis, comes capelle et secretarius cancellarius domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie damus pro memoria, quod Petrus, filius Iohannis de Boztek coram nobis personaliter comparendo in omnibus causis per eum contra alios et per quoslibet contra ipsum feria secunda proxima post festum Beati Andree apostoli nunc ventura coram comite vel vicecomite et iudicibus nobilium comitatus Strigoniensis vel eorum vices gerentibus motis et movendis Nicolaum dictum Pap, Paulum, filium Thome, Ladislaum, filium Iwanka fecit suos procuratores ratum et firmum habiturus, quitquid per aliquem dictorum procuratorum suorum factum et ordinatum fuerit in premissis. Datum Bude, secundo die festi prenotati, anno Domini Mcccoco lmo primo.

35.

1351. december 11.

I. Lajos király 1351. évi dekrétuma

Eszterházy Imre hercegpálmás kérésére 1741-ben Rajcsányi Ádám királyi levéltáros által kiállított hiteles másolat. Keménytáblás hártkötésben 7 folio. Az átitrat első oldalán az oklevélen függő pecsét rajza látható, amely I. Lajos második kettősppecsétjét ábrázolja. Mivel 1351-ben az uralkodó még első kettősppecsétjét használta, valószínű, hogy 1365. után az új kettősppecséttel e dekrétumot is megerősítették, s az első pecsét 1741-re leesett az oklevélről. Prímás lvt. Arch. saeculare Radicalia V-586. Kiadás: Dóry-Bónis-Bácskai: Decreta Regni Hungariae 1301-1457. (Publicationes Archivi Nationalis Hungarici II.) Budapest 1976, 124-140.

36.

1351. december 13.

Esztergom vármegye hatósága bizonyítja, hogy Balázs fia Péter és a somori János fia Mihály káپai János fia Péter elleni perükben a kitűzött határonakra nem jelentek meg, ezért őket hat márka bírágra ítélték.

Vízjeles papír, 202 x 100 mm. Hátlapon gyűrűspecsét maradványa, körirata lekopott, kivehetetlen, pecsétmezejében kapitális S betű. Hátlapon: Pro magistro Petro, filio Iohannis de Cappa contra Petrum, filium Blasi, Michaelem, filium Iohannis de Somor¹ iudicaris. Későbbi kéz: Ob non venientiam. Újkori levéltári jelzet. Eszt. kpt. olt. 1-3-9, KML 27 (DF 208 464).

Nos, magister Stephanus dictus Orrus, comes et castellanus Strigoniensis et quatuor iudices nobilium de eodem damus pro memoria, quod cum secundum continenciam priorum literarum nostrarum prorogatoriарum Petrus, filius Blasi et Michael filius Iohannis de Somor contra magistrum Petrum, filium Iohannis, nobilem de Cappa feria secunda proxima post octavas festi Beati Andree apostoli coram nobis comparere debuissent plenarie responsuri, ipso termino adveniente pro predicto magistro Petro Nicolaus dictus Pop cum procuratoriis literis comitis capelle domini regis legitime astabat² iamdicti Petrus, filius Blasi et Michael, filius Iohannis neque venerunt, neque miserunt pro se ipsis³ aliquam personam responsalem. Ideo sepeditos Petrum, filium Blasi et Michaelem, filium Iohannis iudicio sex marcarum decrevimus fore convictos, si se rationabiliter non poterunt excusare. Datum secundo die termini prenotati, anno Domini Mmo CCCmo lmo primo.

¹ alatta áthúzva: Cappa ² az eredetiben: spectante ³ sor fölé írva és betűzve

37.

1351.

Az esztergomi keresztesek konventje bizonyítja, hogy előtte Apród (dictus) János fia Imre kuralyi három ekényi földjét hat márkatért eladt Dezső fia Jánosnak és örököseinek.

Az oklevelet bemutatták 1353. január 13-án Tamás ország bíró előtt. A pert Druget Miklós 1354-ben zárta le, ítéletlevelének kivonatos ismertetése egy 14-15. század fordulóján, későbbi feljegyzés szerint 1431-ben készült listában. Prímási lvt. K-52/1 (DF 248 387).

38.

1352 január 29. Avignon

VI. Kelemen pápa a pécsi és a bosznai püspököket, valamint a sebenicoi Szent Miklós monostor apátját jogvédőknek rendeli a keresztesek magyarországi és szlavóniai rendtartományában.

Hártya 675 x 410 + 86 mm. A kenderzinór és az ólompecsét elveszett. Nagy C kezdőbetű. Előlapján a bal felső sarokban: I(ecta) a jobb felső sarokban: P a plika alatt balra a taxa: XXX (oszloposan) alatta: .h. de lastoutz mellette: 9 a plika alatt jobbra: St(ephan)us, a plikán jobbra: .N. Mauri. Hátlapján a felső szélén középen: Ioh(ann)es de Regio középen: R(egistrata). Prímási lvt. Neoreg. AA. 3 (Archivum crucifero-rum de Alba, capsa 1, fasc. 4, no 35.) (DF 292621). Tangl, Kanzleiordnungen, 321-324. o. 129. sz.

Clemens episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus .. Quinque Ecclesiensi et .. Bosnensi episcopis ac dilecto fratri .. abbatii monasterii Sancti Nicolai Sibenicensis dioecesis salutem et apostolicam benedictionem. Militanti ecclesie licet immeriti disponente Domino presidentes circa curam ecclesiarum et monasteriorum omnium solertia reddimus indefessa solliciti, ut iuxta debitum pastoralis officii eorum occurramus, dispendiis et profectibus divina cooperante clementia salubriter intendamus. Sane dilectorum filiorum Baudoni prioris et fratrum hospitalis sancti Iohannis Ierosolimitani in Vngaria et Sclauonia conquestione percepimus, quod nonnulli archiepiscopi, episcopi aliique ecclesiarum prelati et clerici ac ecclesiastice persone tam religiose quam etiam seculares necnon duces, marchiones, comites, barones, nobiles, milites et laici communia civitatum universitates opidorum, castrorum, villarum et aliorum locorum et alie singulares persone civitatum et aliarum dioecesum et aliarum partium diversarum occuparunt et occupari fecerunt, castra, opida, villas et alia loca, terras, domos, possessiones, iura et iurisdictiones necnon fructus, census redditus et proventus suorum prioratus et domorum eiusdem hospitalis de Vngaria et Sclauonia predictis et nonnulla alia bona mobilia et immobilia spiritualia et temporalia ad prioratum et domos predictos spectantia et ea detinent indebite occupata seu ea detinentibus prestant auxilium, consilium vel favorem nonnulli etiam civitatum, diocesum et partium predictarum, qui nomen Domini una cum recipere non formidant, eisdem priori et fratribus super predictis castris, villis et locis aliis terris, domibus, possessionibus, iuribus et iurisdictionibus, fructibus, censibus, redditibus et proventibus eorundem et quibuscumque aliis bonis mobilibus et immobilibus spiritualibus et temporalibus ac aliis rebus ad prioratum et domos predictos spectantibus multiplices molestias et iniurias inferunt ac

iacturas. Quare prefati prior et fratres nobis humiliter supplicarunt, ut cum eisdem valde reddatur difficile pro singulis quarelis ad apostolicam sedem habere recursum providere ipsis super hoc paterna diligentia curaremus. Nos igitur adversus occupatores, detentores, presumtores, molestatores et iniuriatores huius modi illo volentes eisdem priori et fratribus remedio subvenire, per quod ipsorum compescatur temeritas et aliis aditus committendi similia precludatur, discretioni vestre per apostolica scripta mandamus, quatinus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu alios etiam si sint extra loca, in quibus deputati estis, conservatores et iudices prefatis priori et fratribus efficacis defensionis presidio assistentes non permittatis eosdem priorem et fratres super hys et aliis quibuslibet bonis et iuribus ad prioratum et domos predicta spectantibus ab eisdem vel quibusvis aliis indebite molestari vel eis gravamina seu dampna vel iniurias irrogari facturi priori et fratribus ipsis cum ab eis vel eorum procuratoribus suis aut eorum aliquo fueritis requisiti de predictis et aliis personis quibuslibet super restitutione huius modi castrorum, villarum, terrarum et aliorum locorum, iurisdictionum, iurium et bonorum mobilium et immobilium reddituum quoque et proventuum et aliorum quorumcunque bonorum nec non de quibuslibet molestiis, iniuriis atque dampnis presentibus et futuris in illis videlicet, que iudicialem requirunt indaginem, summarie et de plano sine strepitu et figura iudicii, in aliis vero - prout qualitas eorum exegerit - iusticie complementum, occupatores seu detentores molestatores presumtores et iniuriatores huius modi nec non contradictores quoslibet et rebelles - cuiuscunque dignitatis status, ordinis vel condicionis extiterint, quandocunque et quotienscunque expedierit - auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc - si opus fuerit - auxilio brachii secularis non obstantibus tam felicis recordationis Bonifacii pape VIII predecessoris nostri, in quibus cavetur, ne aliquis extra suam civitatem et diocesim, nisi in certis exceptis casibus et in illis ultra unam dietam a fine sue diocesis ad iudicium evocetur seu ne iudices et conservatores a sede deputati predicta extra civitatem et diocesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere sive alii vel aliis vices suas committere aut aliquos ultra unam dietam a diocesi corundem trahere presumat, dummodo ultra duas dietas aliquis auctoritate presentium non trahatur seu quod de aliis quam de manifestis iniuriis et violentiis et aliis, que iudicialem indaginem exigunt, penis in eos, si secus egerint, et in id procurantes adiectis conservatores se nullatenus intromittant, quam aliis quibuscunque constitutionibus a predecessoribus nostris Romanis pontificibus tam de iudicibus delegatis et conservatoribus quam personis ultra certum numerum ad iudicium non vocandis aut alias editis, que vestre possent in hac parte iurisdictioni aut potestati eiusque libero exercitio quomodolibet obviare seu si aliquibus communiter vel divisim a prefata sit sede indultum, quod excommunicari suspendi vel interdici seu extra vel ultra loca certa ad iudicium evocari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huius modi et eorum personis locis ordinibus et nominibus propriis mentionem et qualibet alia dicte sedis indulgentia generali vel speciali - cuiuscunque tenoris existat - per quam presentibus non expressam vel totaliter non insertam vestre iurisdictionis explicatio in hac parte valeat quomodolibet impediri et de qua cuiusque toto tenore de verbo ad verbum

habenda sit in nostris mentio specialis. Ceterum volumus et apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico prepeditus, quodque a data presentium sit vobis et unicuique vestrum in premissis omnibus et singulis ceptis et non ceptis presentibus et futuris perpetuata potestas et iurisdictio attributa, ut eo vigore eaque firmitate possitis in premissis omnibus ceptis et non ceptis presentibus et futuris et pro predictis procedere ac si predicta omnia et singula coram vobis cepta fuissent et iurisdictio vestra et cuiuslibet vestrum in predictis omnibus et singulis per citationem vel modum alium perpetuata legitime extitisset constitutione predicta super conservatoribus et alia qualibet in contrarium edita non obstante presentibus post biennium minime valitatis. Datum Avinione IIII Kalendas Februarii pontificatus nostri anno decimo.

39.

1352. március 16.

A pécsi káptalan Tamás mester pécsi kanonok kérésére átírja saját 1313. május 2-án kelt zárt alakú oklelevelét.

Hártya, 325 x 60 mm. Hátlapra nyomott pecsét nyoma, valamint újkorai tartalmi összefoglaló és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. olt. 1-5-14 KML (DF 208 490).

Nos, capitulum Quinqueecclesiense memorie commendamus, quod discretus vir, magister Thomas, rector ecclesie Beati Bartholomei apostoli, socius et concanonicus noster in personis filiorum Andree, filii Stephani dicti Zakalus de Karan ad nostram accedendo presenciam exhibuit nobis duo paria nostrarum clausarum petens nos cum instancia, ut quia propter diuturnam ipsarum litterarum emanacionem de continenciis earundem sibi et dictis filiis Andree non constaret, ideo ea dem abcdi et tenorem earundem in forma litterarum nostrarum patencium ipsis dare dignaremur ad cautelam. Quarum unius tenor talis est:¹

Nos, capitulum Quinqueecclesiense memorie commendamus, quod magister Iacobus, filius comitis Dabramus ab una parte et Stephanus, filius Sandur de Karanfeu ab altera in nostri presencia personaliter constituti propositum extitit per eosdem, quod cum idem magister Iacobus in terra seu in possessione Zenthagy, quam sibi magister Petrus comes de Barania mediantibus privilegialibus litteris nostris dederat et assignaverat, metas erigeret de possessione predicti Stephani Karanfeu dicta, quandam modicam particulam in loco, ubi quidam rivulus progrediens de quodam fluvio Karan dicto et incidit in eundem faciendo parvam insulam, ubi eciam prima meta dicte possessionis Zenthagyud incipit, quam sibi idem magister Iacobus usurpaverat, nunc idem magister Iacobus sibi reliquisset et reliquit coram nobis destruendo metas erectas et alias metas in aliis locis erexisset², prout in privilegialibus litteris nostris antedictis plenius vidimus contineri. Datum secundo die festi Beatorum Philippi et Iacobi apostolorum, anno Domini Mcccmo tredecimo.

Nos igitur petitionibus ipsius magistri Thome iustis et legitimis inclinati predicta duo paria litterarum abcidi et unius tenorem presentibus de verbo ad verbum transscribi et ipsum par iterum capite sigilli nostri inclusum eisdem restituimus ad cautelam. Datum feria quinta proxima ante dominicam Letare, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo secundo.

¹ Következik a pécsi káptalan 1313. május 2-i oklevele, kiadva: Koszta L., A pécsi káptalan kiadatlan oklevelei (1301–1325). Baranya Történetírás. A Baranya Megyei Levéltár Évkönyve 1990/1991 (Pécs 1992), 8–9. o. (8. sz.), regesztája: Anjou-kori oklevélkód III. 502. sz. ² a szövegben: erigisset

40.

1352. április 18.

A budai káptalan Ádám keszi és Lököös fejéregyházi plébánosok kérésére átírja a veszprémi káptalan 1296. évi oklevelét.

Hártya, 620 x 157 mm + 37 mm. Hártyaszalagon a budai káptalan pecsétje. Hátlapon középkori kézzel: Transscriptum litterarum obligatoriarum super decimis Wrs et Sasad et aliarum capelarum ad regis capelam pertinencium. Valamint újkori feljegyzések. Eszt. kpt. mlt. 45-1-5 (DF 237 416).

Capitulum Budensis ecclesie omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum tam presencium, quam futurorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod discreti viri, Adam de Kezu et Leukus de Alba ecclesia ecclesiarum plebani pro se personaliter, vice et nominibus Mychaelis de Wrs, Benedicti de Sasad, Iacobi de Cheek et Iohannis de Scenthiacobfolua similiter ecclesiarum plebanorum ad nostram accedentes presenciam exhibuerunt nobis quasdam litteras privilegiales honorabilis capituli ecclesie Wesprimiensis hunc tenorem per omnia continentes.¹

petentes nos pro se personaliter, vice et nominibus predictorum sociorum suorum humili precum instancia, ut tenorem et formam earundem de verbo ad verbum, nichil addendo nichilque diminuendo presentibus inseri et transcribi uberiorem rei ad cautelam sigilloque nostro autentico consignari facere dignaremur. Nos igitur eorundem petitionibus honestis, iustis et congruis inclinati, presertim quia predictas litteras privilegiales non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, sed integras et perfectas comperimus, necnon communi iusticia suadente tenorem et formam earundem, ut petebatur, presentibus inseri et transcribi sigillique nostri munimine fecimus communiri ad cautelam. Datum in octavis Pasce Domini, anno eiusdem Mo cccmo quinquagesimo secundo.

¹ Következik a veszprémi káptalan 1296. augusztus 1-én kelt oklevele, Mon. Str. II, 390–391 (393).

41.

1352. május 4.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte botfalvi Péter fia Jakab és Péter fia János kiskorú leánya, Erzsébet Bot faluban három hold földet és egy telek részét tizenhárom és fél bécsei széles dénármárkáért Márk fia Miklósnak eladt.

Kirográfált hártya, 366 x 89 + 22 mm. Függőpecséte lesett. Hátlapon újkori tartalmi összefoglaló és levéltári jelzetek. Prímási lvt., Neoreg. AA. 24 (DF 261 250).

A B C
<U>niversis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis oraciones in Domino Iehsu Christo. Ad universorum noticiam presencium serie volumus pervenire, quod Iacobus, filius Petri de Bochfalua et Elizabeth, filia Iohannis, filii eiusdem Petri in estate tenera constituta coram¹ nobis personaliter comparentes Nicolao, filio Mark, hospiti de eadem villa Boch, qui eciam presens aderat, et eius heredibus herendumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter tria iugera terre sue empticie, quorum unum versus lacum Kakas dictum, secundum vero in terris husthulehen ex parte ville Samoch prepositi et tertium inter terras Bozyas dictas in ordine ad viam², que dicit in villam Samoch, adiacere dinoscuntur, cum omnibus utilitatibus ad dicta tria iugera spectantibus, item partem sessionis sue in eadem villa Boch existentem empticiam, que quidem particula sessionalis a parte dicte ville in longitudine decem et septem brachia iuxta consuetudinem regni metita, item in latitudine a parte strate publice novem brachia similiter metita, sed in longitudine ex parte alia quatuordecim brachia equalia primis, item in latitudine a parte posteriori undecim extensiones brachiorum equales primis continet, similiter eciam ipsam particulam sessionalem cum universis suis pertinenciis et edificiis iuxta seriem et continenciam priorum litterarum nostrarum privilegialium pro tredecim pensis cum dimidia latorum denariorum Viennensium ab eodem Nicolao, filio Mark plene et integre receptorum seu habitorum semper possidenda, tenenda, pariter et habenda vendidit, tradidit et alienavit atque dedit, insuper litteras nostras privilegiales priores, quibus mediantibus predictus Iacobus, filius Petri ipsa iugera et sessionem tenebat, possidebat et habebat, reddidit et restituit adque assignavit nostri in presencia Nicolao, filio Mark antedicto, defensurus nichilominus predictus Iacobus, filius Petri eundem Nicolaum, filium Mark et suos heredes, si qui ratione dictorum iugerorum et sessionis temporis in processu molestare et agravare niterentur, propriis suis laboribus et expensis. In cuius vendicionis memoriam et firmitatem perpetuam presentes aposicione sigilli nostri duximus concedendas. Datum feria sexta proxima post octavas Beati Georgii martiris, anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo secundo.

¹ utána megismételve; coram ² utána hozzáadja: alterum iuger

42.

1352. május 9. Buda

I. Lajos király, miután értesült arról, hogy Vesszős mester a damási vasárnapi vásárt Damáson az esztergomi káptalan birtokába visszabocsájtotta, értesíti a kereskedőket, hogy a hetente vasárnapi napon Damáson tartott vásárra szabadon, királyi védelem alatt juthatnak el áruikkal együtt.

Hártya, 400 x 141 mm. Hátlapon a királyi kettőspécsét nyoma, középkori kézzel: Super foro Damas; másik kéztől: Primo senciebatur (?). Eszt. kpt. mlt. 32-3-23 (DF 236 791). Átirata I. Lajos király 1365. március 26-án kelt kiváltságlevelében, Eszt. kpt. mlt. 2-3-1 (DF 235 838).

Nos, Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod magister Wezeus, comes Zolyensis ad nostram personaliter accedens presenciam nobis retulit tali modo, quod licet ipse forum, quod in die dominico¹ in villa Damas capituli Strigoniensis fuisse ab antiquo celebratum, ex eo abstulisset, ut in villa sua Selyzd vocata in comitatu Borsiensi existenti illud forum celebraretur, tamen quia capitulum Strigoniense ex eo, ut ipsum forum ad ipsum pertineat, omne ius ostendisset in publico et privato, idcirco idem forum dicto capitulo in ipso die <dominico>² singulis septimanis celebrandum dictus magister Wezeus renunciavit et omne ius, quod ex ipso foro sibi usurpaverat, eidem capitulo remisisset et remisit coram nobis. Igitur ex huiusmodi restituzione dicti fori informati universos mercatores et quoslibet forenses auctoritate presencium affidamus, ut in predicto die dominico¹ singulis septimanis ad forum in ipsa villa Damas celebrandum secure et sine omni impedimento cum omnibus eorum rebus et mercibus sub nostra proteccione et tutela accedant, et peractis eorum negociis et contractibus in eadem villa liberam habeant manendi, conversandi, quamdiu eis placuerit, facultatem, dum autem eis placuerit, ad propria remeant cum propriis rebus et personis sub nostra proteccione supradicta. Et hec volumus per fora et loca publica facere proclamari. Datum Bude, feria quarta proxima post quindenas festi Beati Georgii martiris, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo secundo.

¹ a szót láthatólag utólag írták be a kihagyott helyre ² a szónak üresen hagyták a helyet, de utólag nem írták be; a szó helyét az 1365. évi átirat is üresen hagyja

43.

1352. május 25.

Hermann liptói főesperes bizonyítja, hogy az atyáik megegyezése szerint az Ipocs fiai közül való Cseberján lánya Katalin és férje, András Ipocs unokáinak két forintot és kilenc garast fizettek, ezzel szemben András és felesége megkapták részüket a földből.

Hártya, 170 x 53 mm. Hátlapra nyomott, mandorla alakú fekete viaszpecsét maradványai, valmint újkori levélzári jelzetek. Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia Y-17 (DF 248 818). Az oklevél nyelve zavaros, nehezen értelmezhető.

Nos, Hermanus, vicearchidiaconus de districtu Lipthow significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod Andreas una cum coniuge sua, Katherina, filia Cheryani de filiis Ypocz solverunt¹ nepotibus Ypocz, videlicet Nicolao, Seraphim, Paulo, Luce et Thome duos florenos et novem grossos coram discretis viris, domino Floriano et Martino, rectore ecclesie Sancti Nicolai per particulam hereditatis, quam² patres eorum propusuerant³ filiis Leustazii in expensis. Ita tamen, quod prenotato Andree et uxori sue cum omni benivolencia mensurando partem suam⁴ dederunt circa metas Othmarii. In cuius rei memoriam et testimonium dedimus litteras nostro sigillo roboratas, anno Domini Mo CoCoCo quinquagesimo secundo hoc datum exivit in die⁵ Urbani.

¹ utána kihúzva: filiis ² utána kihúzva: nepo ³ így az eredetiben ⁴ partem suam: sor fölé írva ⁵ utána kihúzva: IX

44.

1352. július 4. Buda

I. Lajos király parancslevele Ujbánya város hatóságához, hogy a köteles évi bért a Garamon és más folyóvizeken lévő malmok után a garamszentbenedeki apátságnak a királyi ember és a zobori konvent tanúbizonysága jelenlétében Szent Jakab apostol napjaig fizessék meg.

Hártya, 268 x 123 mm. Hátlapra nyomott gyűrűspecset nyoma és befüggésztő szalagja, alatta kancelláriai jegyzet: <...> regio. Középkori kézzel: Super molendinis Könisperg. Újkori latin nyelvű tartalmi összefoglaló és levélzári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 40-4-5 (DF 237 069). Átírta 1352. július 27-én jelentésébe a zobori konvent, Eszt. kpt. mlt. 40-4-6 (DF 237 070), ennek lényegesebb eltéréseit jegyzetben adjuk.

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, Cratherio¹, comiti de Kynuspergh², necnon iudici, iuratis et universis civibus ac hospitibus de eadem, salutem et graciam. Dicitur nobis in personis religiosorum virorum, abbatis ecclesie Sancti Benedicti de iuxta Gron³ et conventus loci eiusdem gravi cum querela, quod vos et quidam alii ex vobis molendina in fluvio Gron³ et aliis rivulis ad ipsam ecclesiam pertinentibus habentes debitum seu censum annualem, quo eis ratione conservacionis dictorum molendinorum et aliis legitimis⁴ de causis de iure teneri dinosceremini⁵ et tenerentur a longinqui temporis spacio, ad quamplurima litteratoria nostra mandata ipsis persolvere recusassetis, unde miramur de vestra contumacia, cur tot et tanta litteratoria nostra mandata sepe

sepius parvipendendo acceptare non curastis. Quare adhuc fidelitati vestre firmo regio sub edicto damus in mandatis, quatenus premissum debitum seu censum annualem, quo eisdem abbati et conventui Sancti Benedicti ratione premissorum de iure tenemini, ipsis usque festum Beati Iacobi apostoli nunc proxime venturum plenarie et sine defectu aliquali, ulteriori dissimulacione non obstante, coram Nicolao, filio Mauricii de Geurud, vel Benedicto, filio Iohannis de Tayna, aut Mykch de Balwan aliis absentibus homine nostro et testimonio religiosi conventus Zoboriensis⁶, quod per ipsum conventum ad id serie presencium transmitti iubemus, persolvatis et persolvi facere debeatis, quod si ausu temerario facere non curaretis, tunc tu, iudex, cum duodecim iuratis contra predictos abbatem et conventum Sancti Benedicti in octavis predicti festi Beati Iacobi apostoli sine crastinacione coram nobis compareatis rationem super premissis reddituri, aliud facere non audentes, presentes autem reddi iubemus presentanti. Datum Bude, feria quarta proxima post festum Beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini Mmo cccmo lmo⁷ secundo.

¹ az átírásban: Cracherio ² az átírásban: Kvnigesperg ³ az átírásban: Goron ⁴ az átírásban: legitimis ⁵ az átírásban: dinosceremini ⁶ az átírásban: Zuburiensis ⁷ az átírásban: quinquagesimo

45.

1352. július 21 előtt

I. Lajos király (Gilétfi) Miklós néhai nádor fia Domonkos érdemeire, kiváltképp az itáliai hadjáratban szerzettekre való tekintettel az örökösl nélkül elhunyt néhai gyarmati Gergely fia Miklós Gyarmat nevű Bars megyei, továbbá Lakat és Szentmihály nevű Nyitra megyei birtokait Domonkos mesternek, valamint János és András mestereknek, az ö atyjafiaiak adományozta új adomány címén, az idősebb Erzsébet királynénak a beleegyezésével és a királyi tanács javaslatára. Az adományosokat a király írásbeli parancsára a királyi ember a budai káptalan tanubizonyságának jelenlétében iktatta birtokba.

Tartalmilag átírva Kont Miklós nádor 1358. október 12-i oklevelében, Eszt. kpt. mlt. 38-1-10 (DF 236 952).

46.

1352. július 27.

A zobori konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttje jelenlétében a királyi ember felolvasta a király oklevelét az újbányai hatóságnak, aki is igéretet tett a garamszentbenedeki apátságnak járó elégítételere, de a kitűzött határnapig nem tett eleget, s ezért a király elé idézték.

Papír, 299 x 157 mm, hátlapra nyomott pecsét maradványai. Nagy E kezdőbetű. Középkori kézzel címzés: Excellentissimo domino suo, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie pro religiosis viris, domino Syffrido abbatे et conventu monasterii Sancti Benedicti contra iudicem et duodecim iuratos de Kvnygesperg super relatione facta annualis census sive debiti molendinorum in octavis festi Beati Iacobi apostoli sine crastinacione. Újkori latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 40-4-6 (DF 237 070).

Excellentissimo domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, domino suo illustri conventus Beati Ypoliti martiris de Zubur oraciones in Domino continuas et devotas. Litteras vestre excellencie Cracherio, comiti de Kunigesperg, necnon iudici, iuratis et universis civibus de eadem per hominem nostrum presentandas summa recepimus cum reverencia in hec verba:¹

Nos igitur mandatis vestre serenitatis obedire cupientes, ut tenemur, cum Nicolao, filio Mauricii, homine vestre celsitudinis fratrem Emericum sacerdotem, unum ex nobis ad premissa exequenda duximus transmittendum. Qui demum ad nos reversi concorditer retulerunt, quod feria quinta proxima ante festum Beate Margarethe virginis in Kvningesperg accessissent et ibidem iudice, iuratis et aliis civibus ac hospitibus in unum congregatis litteras vestre excellencie super debito seu censu annuali molendinorum in fluvio Goron et aliis ryvulis ad ecclesiam Beati Benedicti pertinentibus religiosis viris, domino abbati et conventui dicte ecclesie persolvendo exhibuissent. Quas quidem litteras vestre regie maiestatis honorifice suscepissent et auditio tenore earundem et habito inter se consilio de supradictis debitibus ac censu annualimolendinorum usque ad predictum festum Beati Iacobi apostoli omnimodam satisfaccionem promisissent se facturos. Tandem ipso festo Beati Iacobi occurrente prenominati iudex, iurati et alii cives ac hospites de Kvnygesperg de supradicto censu annuali molendinorum domino abbati et conventui Sancti Benedicti nullam satisfaccionem inpendere curavissent. Ideo secundum seriem litterarum vestrarum prenominatis iudici et duodecim iuratis in octavis predicti festi Beati Iacobi apostoli proxime nunc venturis sine crastinacione contra predictos abbatem et conventum Sancti Benedicti commisissent, ut coram vestra compareat regia maiestate super premissis omnibus rationem reddituri. Datum feria sexta proxima post festum Beati Iacobi antedictum, anno Domini suprascripto.

¹ Következik I. Lajos király Budán, 1352. július 4-én kelt parancslevele.

47.

1352. augusztus 23.

A fehérvári káptalan bizonítja, hogy előtte az uszori Péter fia Domonkos saját és fiai nevében I. Lajos királyt és Erzsébet királynét tiltotta Csölle, Récse és Uszor nevű birtokaik eladományozásától.

Hártya, 288 x 58 mm. Hátlapon a fehérvári káptalan memoriális pecsétjének maradványai, valamint újkori latin nyelvű tartalmi összefoglaló és levéltári jelzetek. Prímási Irt. Neoreg. AA. 47 (DF 261 274).

Nos, capitulum ecclesie Albensis memorie commendantes significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod Dominicus, filius Petri de Vzur comitatus Posonyensis sua, Benedicti et Mychaelis, filiorum suorum in personis in nostri presencia personaliter comparendo serenissimum principem, dominum Lodovicum, Dei gracia inclitum regem Hungarie et dominam Elizabet eadem gratia inclitam reginam Hungarie ab occupacione possessionum suarum, videlicet Churle, Reche et Huzur ipsum iure hereditario continencium cuipiam, alicui vel aliquibus perpetuo dare et donare seu conferre possint, palam et manifeste prohibuisset et prohibuit coram nobis presencium testimonio et actoritate. Datum quarto die festi Beati regis Stephani, anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo secundo.

48.

1352. szeptember 17.

A zobori konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy tanúbizonysága jelenlétében a királyi ember a felsorolt szelepcényieket megidézte a garamszentbenedeki konvent ellenében a király színe elé.

Papír, 211 x 69 mm. Zárópecsét nyoma. Nagy E kezdőbetű. Hátlapon címzés: Excellentissimo domino suo, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri pro domino fratri Syffrido abbatii Sancti Benedicti de iuxta Grom et suo conventu contra Leukus, Petrum et Egidium, item Gregorium et filios suos intra experimentes¹ ad octavas Beati Michaelis archangeli citatoria. Alább ugyanaz a kéz: actor. Kereszben: Pro quibus a facere Andreas racione prioritatis pro quibus assumpmtere ad octavas Sancti G. due. Si in causam. Eszt. kpt. mlt. 40-4-7 (DF 237 068).

Excellentissimo domino suo, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri conventus monasterii Beati Ipoliti martiris de Zoborio oraciones suffragiarum¹ devotarum. Litteris vestre excellencie pro domino abate Sancti Benedicti, fratri¹ Syffrido et suo conventui generalibus citationis¹ reverenter et obedienter receptis, ut tenemur, cum Andrea, filio Sebastiani, homine vestro de Thayna nostrum hominem fratrem Iohannem, subpriorem nostri² monasterii pro testimonio duximus transmittendum, qui negocio bene intenti et ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod idem homo vester sabbato proximo post festum Exaltacionis Sancte Crucis proxime nunc elapsum Leukus Petrum et Egidium, filios Andree, item Gregorium de Selepchen, Iacobum, Nicolaum et Thomam, filios eiusdem Gregorii in possessione Zelepchen contra predictum dominum abbatem et

suum conventum ad octavas festi Beati Michaelis archangeli proxime affuturum ad vestre excellencie presenciam citavisset. Datum feria secunda proxima post festum Exaltacionis Sancte Crucis, anno Domini millesimo cccmo lmo secundo.

¹ így az eredetiben ² sor fölé írva

49.

1352. szeptember 17.

A zobori konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy kikiüldöttje jelenlétében a királyi ember tiltotta nemesényi Péter fia Györgyöt a garamszentbenedeki monostor Rohozsnica nevű birtokrészének használatától.

Papír, 300 x 77 mm. Hátlapon a zobori konvent pecsétjének maradványai, továbbá egykorú címzés: Excellentissimo domino suo, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri pro domino fratre Syffrido, abbe monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron et suo conventu contra Georgium, filium Petri de Nemchun a cultura cuiusdam possessionarie porcionis Rohoznycha vocata prohibitoria; valamint újkori latinnyelvű tartalmi kivonat és levélzárt jelzet. Eszt. kpt. mlt. 8-2-5 (DF 235 971).

Excellentissimo domino, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, domino suo illustri conventus monasterii Beati Ypoliti martiris de Zubur oraciones in Domino continuas et devotas. Litteras vestre excellencie generales pro domino fratre Syffrido, abbe monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron et suo conventu a vestra benignitate regia gracie concessas inter cetera prohibiciones exprimentes sumpma recepimus cum reverencia et secundum continenciam earundem cum Andrea, filio Sebastiani de Saary, homine vestre serenitatis fratrem Iohannem, monasterii nostri subpriorem, unum ex nobis ad prohibicionem infrascriptam faciendam pro testimonio nostrum hominem duximus transmittendum. Qui negocio bene intenti et demum ad nos reversi concorditer retulerunt, quod idem homo vester presente eodem nostro testimonio sabbato proximo post festum Exaltacionis Sancte Crucis proxime nunc preteritum Georgium, filium Petri, fratris Bors de Nemchun, famulos et iobagiones suos universos ab usus et fruicione ac quarumlibet utilitatum percepcione, necnon a cultura¹ possessionarie cuiusdam particule terre ipsius monasterii Sancti Benedicti Rohoznycha nomine per ipsum Georgium in gravamen eiusdem monasterii indebite occupate prohibuisset regni consuetudine requirente. Datum feria secunda proxima post festum Sancte Crucis prenotatum, anno Domini millesimo cccmo lmo secundo.

¹ utána kihúzva: ter

50.

1352. október 17. Buda

Miklós nádor megkeresi a nyitrai káptalant, hogy az küldje ki megbízottait, akiknek a tanúskodása mellett a nádori emberek kivizsgálhatják tapolcsányi Gyula fia Gergely panaszát, miszerint a garamszentbenedeki apát az ő malonyai és a saját taszári birtoka között egy határjelet leromboltatott és egy szérfűje körül árkot ásatott nem kis kárt okozva ezzel a panaszosnak, amit azonban az apát ügyvédje tagadott.

Átírta a nyitrai káptalan 1353. január 5-én kelt jelentésében, Eszt. kpt. mlt. 4-6-2 (DF 235 890).

Honorabilibus et discretis viris, capitulo ecclesie Nitriensis Nicolaus, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum amiciciam paratam debito cum honore. Noveritis, quod magister Gregorius, filius Gyule de Thopulchan iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum prorogatoriарum in octavis festi Beati Michaelis archangeli contra religiosum virum, fratrem Seffridum, abbatem monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron et conventum loci eiusdem in figura nostri iudicij comparendo proposuit tali modo, quod ipse dominus abbas et conventus suus unam metam cuiusdam possessionis sue Molonyan vocate in comitatu de Bors in vicinitate et commetaneitate possessionis eorundem domini abbatis et conventus eiusdem Tazar vocate existentis aboliri et destrui ac quandam fossam vulgariter arok nuncupatam circa quandam ortum suum intra metas dicte possessionis sue Molonyan fodi fecissent in suum preiudicium non modicum et gravamen. Quo auditio quia Mykou, filius Ipoliti, procurator dictorum domini abbatis et conventus eiusdem cum litteris procuratoriis eiusdem ipsos dominum abbatem et suum conventum in accione premissa et acquisitione ipsius magistri Gregorii innocentes penitus et immunes fore asserebat predictusque magister Gregorius ad revidendam destrucionem ipsius mete et dicte fosse homines nostros presente procuratore dictorum domini abbatis et conventus eiusdem prenotato audiente et consenciente postulabat et absque rescita veritate premissorum iudicium et iusticiam inter ipsas partes congruo modo facere non poteramus, igitur nos unacum regni nobilibus in iudicio ipsius cause nobiscum assedentibus dece-
rnentes commisimus, quod homines nostri pro utrisque partibus infra declarandi tertio die diei Strennarum proxime nunc venturo ad faciem dicte possessionis Molonyan ipsius magistri Gregorii universis vicinis et commetaneis eiusdem legittime convocatis accedendo Deum pre oculis ferendo absque scrupulo falsitatis¹ cuiuslibet partis viderent et diligenter inspicerent, si² iidem dominus abbas et conventus eiusdem dictam metam aboliri ac ipsam fossam intra metas dicte possessionis sue Molonyan fodi fecissent consuetudine regni requirente. Unde cum ad premissa peragenda et revidenda homines nostri necessario sint transmittendi, igitur vestre discretionis amiciciam presentibus petimus diligenter, quatenus vestros mittatis homines pro utrisque partibus in testimonium fide dignos, quo presente Mykou, filius Heym de Hechche vel Iohannes dictus Kun aut Thomas dictus de Erdel pro parte magistri Gregorii actoris, item Nicolaus, filius Mauricii aut Mykch de Baluan vel Dominicus, filius Chepan pro parte domini abbatis et conventus loci eiusdem prelibatorum aliis absentibus homines nostri in prefato tertio die

diei Strennarum faciant et exequantur omnia modo prenotato, post hec tocius facti seriem, prout fieret oportunum, ad octavum diem dicti tertii diei³ diei Strennarum per partes nobis amicabiliter rescribatis, presentibus eciam ex nostra iudicaria potestate liberam concessimus concordandi facultatem, dummodo nos de iudicio habite pacis partes velint complacare. Datum Bude duodecimo die termini prenotati, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo secundo.

¹sor fólé írva ²eredetileg sy, utólag az y szára kihúzva ³az átitratban: die

51.

1352. november 18. Buda

I. Lajos király a marcelfalvi Marcel fia Andrásnak és rokonainak, valamint a lipsei Szent Mihály egyházához tartozó királyi jobbagyoknak szabad plébánosválasztást engedélyez.

Átirva Zsigmond király 1399. augusztus 15-én kelt hártya pátensében. Prímási lvt. Arch. eccl. vetus 38 (DF 249 002, vő. Zsigm.oklt. I, 6014).

Nos, Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium, quibus expedit, significamus universis, quod Andreas, filius Marcel de Marcellfalu in sua et aliorum nobilium proximorum suorum de eadem, necnon universorum populorum et iobagionum nostrorum ad ecclesiam Beati Mychaelis archangeli in terra nostra regali Lipche vocata constructa<m> spectare debencium personis ad nostre serenitatis acceden- do presenciam nostre humiliter supplicavit maiestati, ut eis simul cum iobagionibus nost- ris predictis plebanum seu sacerdotem parochiale, quem ex communi consensu pro curatore animarum ipsorum suarum eligere vellent, specialiter autem nunc Iohannem sacerdotem, qui iam per ipsos communiter et unanimi voluntate in plebanum dicte ecclesie Sancti Mychaelis archangeli elective assumptus extitisset, de regia benignitate liberam in dicta ecclesia eligendi electumque in plebanum dicte ecclesie Sancti Mychaelis assumpti concedere dignaremur facultatem. Nos igitur, qui cunctorum nostrorum subiectorum moderativas postulaciones auribus regie pietatis admitti debemus, precibus eiusdem Andree, filii Marcel humillimis regio cum favore acquiescentes eisdem de regie liberalitatis clemencia duximus annuendum, ut iidem nobiles de Marcellfalu simul cum iobagionibus nostris supradictis plebanum seu sacerdotem parochiale, qui eisdem pro idonea persona et ecclesiastici iuris aministracione sufficiens fore videbitur, amodo semper per se et pro se, specialiter autem nunc prenotatum Iohannem presbyterum, qui iam per ipsos communiter in plebaniam dicte ecclesie Sancti Mychaelis archangeli electi- ve assumptus fuisse asseritur, absque comitis parochialis comitatus Liphoviensis pro tempore constituti repugnacione, iuxta libitum sue voluntatis ex presenti nostra annu- encia communiter et unanimi voluntate in dictam ecclesiam Sancti Mychaelis archangeli et in eius pacificam plebaniam elective assumpti electumque et sic per ipsos commu- niter assumptum archiepiscopo Strigoniensi ad confirmandum presentandi plenam ha-

beant facultatem presencium patrocinio mediante. Igitur vobis, comitibus vel vicecomitibus dicti comitatus de Lipthovia nunc et pro tempore constitutis in futurumque constituendis, quibus presentes ostenduntur firmo regio sub edicto precipiendo mandamus, quatenus eosdem nobiles et iobagiones nostros regales super facto predicte plebanie nullatenus molestare, nec aliqualiter vos in eiusdem factum et ordinacionem quovis temporis in curriculo intromittere presumpmatis. Aliud non facturi. Datum Bude, in octavis festi Beati Martini confessoris, anno Domini Mmo cccmo lmo secundo.

52.

1352. december 8. Buda

L. Lajos király megparancsolja Szobonya fia László saskői várnagynak, hogy Szigfrid garamszent-benedeki apát mindenkor, apáti és lehotkai jobbágyait ne akadályozza a monostori birtokok határain belül a halászatban, erdőhasználathban és vadászatban.

Hártya, 311 x 96 mm. Hátlapon a királyi kettőspécsét nyoma. A hátlap bal szélén kereszten középkori kéztől: Ista littera est ad Saaskw; utána más kéztől: Protestacio contra Saaskeövienses abbatis S. Benedicti de metis abstractis; valamint levélzári jelzet. Eszt. kpt. mlt. 7-5-3 (DF 235 954).

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis, Ladizlao, filio Zobonya, castellano de Saskw et vicecastellanis ac officialibus suis salutem et graciam. Nobis et domine regine, genitrici nostre karissime religiosus vir, frater Sefridus, abbas monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron in sua et conventus sui personis gravi dicit cum querela, quod vos iobagiones ipsorum de Mendzent et Apaty ac de Ilhota in districtu de Susul existentes a piscaturis, silvis et venacionibus intra metas predictarum possessionum eorum faciendis prohibentes impediretis et ceteras utilitates ad predictas eorum possessiones de iure spectantes uti non permitteretis iobagionibus eorum prenotatis, per quod ipsi nimium agravati desolaciones, dampna non modica paterentur. Unde cum nos monasterium Sancti Benedicti prenotatum in suis possessionibus et iuribus per illustres reges Hungarie, pios predecessores nostros salubriter donatis illese velimus conservare, volumus et fidelitati vestre firmo edicto regio precipiendo mandamus, quatenus iobagiones predicti domini abbatis et sui conventus ab aliquibus negociis ipsorum intra metas et terminos predictarum possessionum eorundem peragendis in aliquo non presumpmatis molestando prohibere, ne idem dominus abbas super premissis nobis amplius contra vos conqueri compellatur, aliud igitur facere in premissis non ausuri, presentes autem reddi volumus presentanti. Datum Bude, in festo Concepcionis Beate Virginis, anno Domini Mo cccmo lmo secundo.

53.

1352. december 9. Buda

I. Lajos király parancslevele Perényi Miklós fia Miklós hrussói vármagyhoz, hogy a garamszentbenedeki apátság elfoglalt és elpusztított malmát azonnal adjá vissza.

Hártya, 320 x 115 mm. Hátlapra nyomott királyi nagypecsét maradványai. Hátlapon középkori kézzel: Hrußow, valamint újkori latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 40-4-3 (DF 237 066).

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie, fideli suo, magistro Nicolao, filio Nicolai de Peren, castellano de Hrußou et vicecastellanis ac officialibus suis salutem et graciam. Nobis et domine regine, genitrici nostre karissime religiosus vir, frater Syfridus, abbas monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron in sua et conventus sui personis gravi dicit cum querela, quod vos quoddam molendinum ipsorum in fluvio Sytua habitum in possessione monasterii ipsorum Kenesech vocata existens destruxissetis et destructum anichilassetis prataque et silvas ac ceteras utilitates ad predictam possessionem eorum de iure spectantes uti non permitteretis, per quod ipsi nimium agravati desolaciones et dampna non modicas paterentur. Unde cum nos predictum monasterium in suis possessionibus et iuribus per illustres reges Hungarie, pios predecessores nostros donatis illese velimus conservare, volumus et fidelitati vestre firmo regio sub edicto precipientes mandamus, quatenus statim visis presentibus predictum molendinum ipsi monasterio Sancti Benedicti et predicto domino abbati ac suo conventui debeatis reddere et resignare pacifice, sine mora prataque et silvas cum earum utilitatibus intra metas pretacti monasterii existentes abbati eiusdem monasterii et suo conventui ac ad ipsos pertinentibus uti permittatis contradicione qualibet non obstante, aliud obtentu nostre gratie non ffacturi, presentes autem reddi volumus et mandamus presentanti. Datum Bude, dominico die proximo post festum Concepcionis Virginis Gloriose, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo secundo.

54.

1352. december 16. Buda

László császmai prépost, kápolnaiispán bizonyítja, hogy Szigfrid garamszentbenedeki és Dániel szentendrei bencés apátok előtte megegyeztek a közösen bírt Órs birtok használatának ügyében.

Hártya, 323 x 121 mm. Hátlapján Nagy Lajos király első középpecsétjének maradványai. Hátlapon középkorinak látszó írások: Budaewrs; de Urs possessione. Újkori latin nyelvű tartalmi összefoglaló és levélzári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 40-4-4 (DF 237 067).

Nos, Ladyzlaus, prepositus ecclesie Chazmensis, comes capelle et secretarius cancellarius domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie, memorie commendamus, quod religiosi viri, fratres Sifridus Sancti Benedicti de iuxta Gron et Daniel Sancti Andree apostoli de Wyssegrad monasteriorum abbates coram nobis pro se et pro ipsorum ecclesiarum conventibus personaliter constituti extiterunt confessi viva voce et concordi voluntate, quod quia possessionem predictorum duorum monasteriorum Sanctorum Andree apostoli et Benedicti eisdem communiter attinentem Urs vocatam in comitatu Pilisiensi habitam ex pristina et concordi parcum ordinacione et racionabili disposicione seu consensu earundem parcum communi predicti dominus Daniel abbas et conventus monasterii Sancti Andree apostoli per quatuor annos iam elapsos cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis possedissent, tenuissent et usi extitissent, ob hoc iam dicti dominus Daniel abbas et suus conventus candem possessionem Urs similiter cum omnibus utilitatibus et pertinen-ciis suis simili modo per quatuor integros annos a modo in futurum post sese succedentes predictis domino Sifrido abbati et conventui dicti monasterii Sancti Benedicti similiter possidendum, utendam et tenendum consensissent et annuisserint, consensit et annuit dictus dominus Daniel abbas coram nobis, non obstantibus quibuscumque litteris eiusdem domini Danielis abbatis, vel suo et sui conventus de Sancto Andrea nominibus ubilibet confectis super facto possessionis prenotate. Ita tamen, quod ipsis quatuor annis exnunc proxime venturis elapsis statim eadem possessio Urs similiter communi usui, proprietati et disposicioni dictorum dominorum abbatum et conventuum ipsorum monasteriorum Sanctorum Andree apostoli et Benedicti more pristino devolveretur, hoc addicentes, quod si aliqui mediantibus litteris eorundem domini Danielis abbatis et sui conventus seu nominibus ipsorum in facto dicte possessionis Urs hactenus quomodocumque et ubilibet concessis aliquo tempore intra spacia dictorum quatuor annorum affuturorum ipsos dominum Sifridum abbatem et suum conventum aliqualiter inquietare intenderent, tunc ab huiusmodi inquietacionibus ipsos dominum Sifridum abbatem et suum conventum¹ dicti dominus Daniel abbas et suus conventus suis laboribus et expensis expedire et liberare in iudicio et extra semper tenerentur, prout premissa omnia partes assumpserunt spontanee coram nobis. Datum Bude, die dominico proximo ante festum Beati Thome apostoli, anno Domini Mo ccc quinquagesimo secundo.

¹ az eredetiben: conventus

55.

1352. december 29.

A budai káptalan bizonyítja, hogy a nyíri Alardus fia János és Paulus fia Petych Nyír birtokukat az esztergomi káptalannak borosjenői birtokrészé fejében 65 márka ráfizetéssel, valamint a veszprémi püspök által a nyíri kápolnának átengedett tizednegyeddel együtt cserébe áadták.

Kirografált hártya, 320 x 266 mm + 67 mm. Lila színű pecsétszinóron a budai káptalan pecsétje. Hátlapon középkori kézzel: Super concambio (?) facto possessionum Nir pro Borosiene (?); valamint újkori latin nyelvű tartalmi kivonat. Eszt. kpt. mlt. 29-1-14 (DF 236 715). Átírta az esztergomi káptalan 1716. március 30-án, Acta Radicalia 29-1-22 (DF 283 885). Tartalmi átírása Szécsi Miklós ország bíró 1356. március 26-án, Visegrádon kelt oklevelében, Eszt. kpt. mlt. 29-1-16 (DF 236 717), valamint annak 1365. évi átiratában, Eszt. kpt. mlt. 29-1-17 (DF 236 718).

A

Capitulum Budensis ecclesie omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum, tam presencium, quam futurorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod Iohannes, filius Alardi de Nyr et Petych filio Paulus pro se personaliter, item pro domina coniuge sua, matre scilicet eiusdem Iohannis et pro dominabus consorte Sebastiani, necnon sorore eiusdem domine Clara, Katherina et Elysabeth vocatis cum procuratoriis litteris religiosi conventus ecclesie Sancti Stephani regis de Strigonio specialiter ad infrascripta facienda emanatis ab una, item discreto viro, domino Dominico preposito ecclesie Sancti Thome martiris de promontorio Strigoniensi cum sufficientibus litteris procuratoriis honorabilis capituli ecclesie Strigoniensis pro eodem capitulo parte ab altera coram nobis constitutis per eosdem propositum extitit ministerio vive vocis et relatum, quod quia memorata possessio Nyr vocata propinqua et vicina esset duabus possessionibus capituli Strigoniensis, scilicet Durug et Kesteuch vocatis et ex hoc eidem capitulo utilior esset et necessarior, quam ipsius utilitas requireret, ideo iidem Iohannes, filius Alardi et Petych tam nomine proprio, quam nominibus dominarum predictarum ipsam possessionem Nyr vocatam in comitatu Strigoniensi existentem cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, terris scilicet arabilibus, silvis, nemoribus, fenetis, aquis aquarumque decursibus, quartis filialibus, dotibus et rebus parorphanalibus cuiuslibet, terragiis vinearum et quibuslibet aliis iuribus et proventibus in facie eiusdem possessionis existentibus et undique ad eandem de iure spectantibus ac quocumque nominis vocabulo vocitatis, sub eisdem metis et terminis, quibus ipsi et eorum predecessores possedissent eandem titulo concambii inferius declarandi predicto capitulo et per consequens ecclesie Strigoniensi cum plenitudine sui iuris, proprietatis et dominii, nullum ius seu dominium iidem Iohannes et Petych sibi vel dictis dominabus alicuius proprietatis vel iuris quartalis aut dotalis consortis eiusdem Petych vel alicuius reservando, sed in predictam ecclesiam Strigoniensem penitus et per omnia transferendo. Econverso autem idem capitulum quandam possessionariam porcionem ipsorum in possessione Burusyeno vocata, in comitatu Pylisiensi existenti habitam, prout ipsum capitulum et quantum in eadem contingere, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, terris scilicet arabilibus, silvis, nemoribus, fenetis, sessionibus

B

C

lobagionum et aliis quibuslibet iuribus et proventibus eidem capitulo provenire debentibus, quocumque nomine vocitatis et undique ad eandem de iure spectantibus, sub suis certis metis et antiquis, absque preiudicio iuris alieni et specialiter ecclesie nostre cum integritate sui iuris et dominii predictis Iohanni, filio Alardi et Petych ac dominabus supradictis et eorum heredibus heredumque suorum successoribus cum additamento sexaginta quinque marcarum, ut dixerunt, ab eisdem plene receptarum, perpetuo et irrevocabiliter dedissent, tradidissent et titulo concambii permutassent et partes predice premisso modo coram nobis astantes dederunt, tradiderunt ac permutaverunt tenendas, habendas et possidendas, moderaminibus talibus interiectis, quod si idem capitulum ecclesie Strigoniensis in dicta possessione Burusyeno per eosdem premisso modo in concambium data predictos Iohannem et Petych ac dominas prenotatas vel eorum successores ab inpetitoribus conservare non posset, dummodo iidem Iohannes vel Petych aut eorum heredes suis demeritis ac actibus illicitis non perderent vel alienarent eandem, tunc equivalentem possessionem ipsi Burusyeno similiter perpetuo possidendam iuxta estimationem proborum virorum tunc per partes adducendorum et regni consuetudine requirente, salva tamen pecunia predicta remanente, eisdem dare et asignare teneretur capitulo prenotatum. Si autem ipsi Iohannes et Petych vel domine supradicte in predicta possessione Nyr et suis utilitatibus pacifice ipsum capitulo conservare non possent contra quoslibet et specialiter Sebastianum et dominam Katherinam, consortem eiusdem, ex tunc prenotatam possessionem capitulo absque aliqua difficultate cum pecunia superaddita restituere et resignare tenerentur. Attamen eadem possessio Nyr apud manus ipsius capiti medio tempore remaneret. Et quia quarta pars ipsius possessionis Nyr predictum Petych et dominam consortem suam perpetuo iure vigore collacionis ipsius Iohannis tangeret, ideo quartam partem decime ipsius possessionis Burusyenow per litteras nostras iisdem donate perpetuo eidem Petych et suis heredibus donassent, ut idem procurator capiti hoc expresse declaravit. Et quia litteras super facto ipsius possessionis Nyr iidem Iohannes et Petych dicto capitulo se asignasse affirmarunt, idem procurator capiti prenotati ipsum capitulo obligavit coram nobis, quod quandcumque ad defensionem ipsius possessionis Nyr heedem littere forent necessarie, tociens, quociens forent necessarie, idem capitulo eisdem Iohanni et Petych ac eorum heredibus dare et concedere teneretur easdem, alias idem capitulo se defenderet super facto possessionis Nyr prenotate. Item iidem Iohannes et Petych quasdam litteras episcopi Wesprimiensis super donacione medietatis quarte decime predicte possessionis Nyr confectas, donate capelle in eadem possessione Nyr existenti ad manus ipsius procuratoris asignarunt coram nobis. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras nostras privilegiales sigillique nostri munimine roboratas ad petitionem parcium duximus concedendas. Datum per manus magistri Dyonisii, lectoris ecclesie nostre, in festo Beati Thome martiris, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo secundo, presentibus viris discretis et honestis magistris Petro cantore, Iohanne custode, Ladislao, Emerico, Ladislao, fratre Ugrini, Petro, Mychaele, Cosma, Iohanne et aliis canonicis in eadem ecclesia nostra Deo devote famulantibus.

56.

1353. január 5.

A nyitrai káptalan jelenti Miklós nádornak, hogy tapolcsányi Gyula fia Gergely és a garamszent-benedeki apát a Malonya és Taszár birtokok közti határperben fogott bírák közbejöttével olymódon egyeztek ki, hogy a nádornak járó bírói illetéket a felperes egyhamad, az alperes pedig kétharmad részben köteles téríteni.

Hártya, 730 x 102 mm, hátlapra nyomott pecsét nyomai. Hátlapon egykorú címzés: Magnifico viro, Nicolao, regni Hungarie palatino et iudici Comanorum, amico suo honorando, pro religioso viro, domino fratre Seffrido, abbe Sancti Benedicti de iuxta Gron locique eiusdem conventu contra magistrum Gregorium, filium Gyule de Kystapulchan super factu pacis inter eosdem habite rescriptionis. Későbbi kezektől: Concordia ratione metarum inter Malonyan et Thazar, Malionian; jobb oldalt keresztben kései kézzel: Super inita pacis et unionis concordia inter religiosum virum condam Geffridum abbatem Sancti Benedicti de iuxta monasterium et magistrum condam Gregorium, filium condam Gyulae de Kis Tapolczan ratione metarum possessionum Thaszar et Malonian. Valamint újkori tartalmi összefoglaló és levélzári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 4-6-2 (DF 235 890).

Magnifico viro et potenti, Nicolao, regni Hungarie palatino et iudici Comanorum, amico suo honorando capitulum ecclesie Nitriensis sincerum¹ salutis affectum cum promptitudine amicicie plenioris. Litteras vestre amicicie recepimus hunc tenorem continentem:²

Nos igitur vestre magnificencie amicabilibus petitionibus annuentes cum eodem Iohanne dicto Kun discretum virum, magistrum Emericum, socium et concanonicum nostrum pro parte magistri Gregorii antedicti, item cum Nicolao, filio Mauricii hominibus vestris magistrum Iohannem custodem, similiter socium et concanonicum nostrum pro parte religiosi viri, domini fratris Seffridi, abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron locique eiusdem conventus predictorum ad exequendum premissa pro testimonio duximus destinandos. Qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod cum ipsi vicinis et commetaneis dictarum possessionum Thazar et Molonyan convocatis ad facies earundem ad prosequendum negocium sibi commissum accedere voluissent, partes predicte per amicabilem compositionem proborum et nobilium virorum eosdem amicabiliter reformancium in plenam pacis et concordie devenissent unionem tali modo, quod idem magister Gregorius pro iudicio huius pacis in tercia parte, dicti vero dominus abbas suusque conventus in duabus partibus vestram tenerentur magnificenciam complacare. Datum sabbato proximo ante festum Ephyphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo cccmoquinquagesimo tercio.

¹ az eredetiben: sincere ² következik Miklós nádor 1352. október 17-én kelt megkereső levele

57.

1353. január 6 (?).

A nyitrai káptalan előtt kistapolcsányi Gyula (?) fia Gergely saját és testvére, Miklós nevében, valamint András, a garamszentbenedeki monostor prépostja Sigfrid apát és a konvent nevében kiegyeztek a Taszár és Malonyán birtokok közti határvonal ügyében.

Egyszerű újkori másolat, szövege több helyütt javíthatatlanul romlott. Eszt. kpt. mlt. 40-12-13 (DF 237 188).

Capitulum ecclesiae Nitriensis omnibus Christi fidelibus praesentes literas inspecturis felicitatem in salutis largitore. Quoniam praeiens aetas ad dolum et calliginem prona esse dignoscitur, provisum est, ut res gestae literarum adminiculo fulcirentur. Proinde ad universorum tam praesentium, quam futurorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod magister Gregorius, filius Giulae de Kis Thopolchan sua et Nicolai, fratris sui, cuius onus sponte super se assumpsit, in personis ab una, item frater Andreas, praepositus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron pro domino fratre Seffrido abbate et conventu monasterii eiusdem cum sufficientibus literis procuratoriis eorundem parte ab altera nostra in praesentia constituti concordi voce retulerunt, quod licet super facto suae {tamen} possessionis Thaßar eorundem domini abbatis et sui conventus ac possessionis Malonyan vocatae dictorum magistri Gregorii et Nicolai, licet controversia mota fuisse et controversa inter ipsos, tamen propter bonum pacis et sinceri favoris oblectationem, ut amodo et deinceps omnis formes invidiae, ira, odio et inimicitia¹ de medio eorum radicibus evulsis sopiaatur, et aeterno pacis zelo se valeant amplexari, inter dictas possessiones has sex metas ordine subsequenti erexissent. Item videlicet quod duas metas erexissent a parte fluvii Sitva vocati in quodam prato, alias duas metas penes finem² dictae villae Malonyan, residuas autem duas metas penes viam magnam, quae duceret de Werebel ad villam Maroth nuncupatam, quarum tres a parte ipsius villae Malonyan adiacentes separarent eidem villae Malonyan, aliae vero tres metae possessioni Thaßar saepedictae. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem praesentes eisdem duximus concedendas sigilli nostri pendentis munimine roboratas per mediumque alphabeti intercisas³. Datum {pro ipso} die festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo quinquagesimo tertio.

¹ a másolatban: irae, odii et inimicitiae ² bizonytalan olvasat ³ a másolatban: inclusas

58.

1353 január 7.

A nyitrai káptalan előtt András, a garamszentbenedeki monostor prépostja és kistapolcsányi Gyula fia Gergely és testvére, Miklós a monostor taszári és a kistapolcsányiak malonyai földjének határai ügyében egyezségre lépnek.

Kirografált háryta, 299 x 109 + 33 mm. Nagy C kezűbetű. Vörös selyemzsínörön a nyitrai káptalan sérült kisebb pecsétje. Középkori kézzel: Littere metales super possessione Thazar; Abbatis Sancti Benedicti de iuxta Gron; valamint újkori latinnyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 4-6-1 (DF 235 889).

A

B

C

Capitulum ecclesie Nittriensis omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore. Quoniam presens etas ad dolum et calumpniam prona esse dinoscitur, provisum est, ut res gesta litterarum amminiculo fulciatur. Proinde ad universorum tam presencium, quam futurorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod magister Gregorius, filius Gyule de Kystopulchan sua et Nicolai, fratri sui, cuius honus sponte super se assumpsit, in personis ab una, item frater Andreas, prepositus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron pro domino fratre Seffrido abate et conventu monasterii eiusdem cum sufficientibus litteris procuratoriis eorundem parte ab altera nostri in presencia constituti concordi voce retulerunt, quod licet super facto metarum possessionis Thazar vocate eorundem domini abbatis et sui conventus ac possessionis Molonyan nomine dictorum magistrorum Gregorii et Nicolai lis et controversia mota fuisset inter ipsos et exorta, tamen propter bonum pacis et sinceri favoris oblectacionem, ut amodo et deinceps omnis fomes invidie, ire, odii et inimicicie de medio eorum radicibus evulsis sopiaitur et eterno pacis zelo se valeant amplexari, inter dictas possessiones suas sex metas ordine subsequenti erexissent, ita videlicet, quod duas metas erexissent a parte fluvii Sithua vocati in quodam prato, alias duas metas retro orrea dicte ville Molonyan, residuas autem duas metas penes viam magnam, que duceret de Werebel in villam Morouth nuncupatam, quarum tres a parte ipsius ville Molonyan adiacentes separarent eidem ville Molonyan, alie vero tres mete possessioni Thezer sepedicte. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes eisdem duximus concedendas sigilli nostri pendentis munimine roboratas per mediumque alphabeti intercisas. Datum secundo die festi Ephyphaniarum Domini, anno eiusdem Mmo cccmo quinquagesimo tercio.

59.

1353. február 1. (an der abent unser frawn liechtnuss).

Margit, Swechent-i Henrik özvegye a Bruck an der Leita-i ágostonosoknak adja a Magyarországon, a Lajta-hegységen fekvő erdejét, azzal, hogy minden évben a nagyböjt kántorböjtöt követő hétfőn misét kell mondaniuk az ő, férje és atyafia: Puegen-i Pilgrein valamint elődeik lelkei üdvéért. Az ágostonosok ezen a napon két font viaszt használjanak a gyertyákhoz és 30 mécest égessenek 30 misén, amit maguk mondanak, a kolostor perjele minden miséző papnak 3 schilling pfenninget adjon. Ezenkívül az erdő mellé egy szőlőt is ad, hogy örökmécset égessenek az oltár előtt, ott ahol férje el lett temetve. Ha ezt nem teljesítenék, akkor az erdő és a szőlő szálljon vissza rájuk, ő vagy örökösei pedig másik egyháznak adják azokat. Az oklevelet saját és atyafia, Pugen-i Pilgrim pecsétjével erősítette meg.

Hártya, 213 x 130 + 11 mm. A két hártyaszalagról a pecsét leesett. Hátlapján közel egykorú írással: littera domine de Swechent super ligna sita an dem leytaperigs, későbbi feljegyzések: stiftbrief umb ain holz zu sant augustiner belassen. NB. das closter bis dato dieses nit genües, auch gar nit wisse, wo dises holz seye. Nach der gemainen redt sols der spital valdt sain. Anno 1687. Eszt. kpt. mlt. 73-C-16 (DF 238350).

Ich Margret hern Hainreiches witib von Swechent vergich und chuent allen, den die disen brief lesent oder hoerent lesen, di nu lebent oder hernach noch chuenftich werdent, daz ich verdachtem muet und guetem willen ze den zerten do ich ez wol getuen macht ledichleich und lauterleich durcht got geben handen erbern gaistleichen herren den pruedern ze Prukk sant Augustins orden mein holtz auf dem Hungerschen an dem Leitachperig, daz mir an rechtem tail ist vorden von meinen chinden, do wir tailten mit rechter fwezicht umb mein morgengab und mein anerstorbens guet, daz mich von meinen vodern an gevallen, waz und pey dem tail vorden unser pest friunt meiner chint von dem vater und daz wegenant holtz als ez gelegen ist han ich den egenanten hern geben als ich vor vergich umb ainen ewigen iartag mir und meinem wirt hern Hainreich von Swechent dem got genad meinem prueder hern Pilgrein von Puegen und allen unsern vodern und den iartach soellen si legen dez naechsten maentags nach den chotempern an der vasten dez nachtes mit der vigili und dez morgens mit der sel mess ez soellen auch di selben gaistleichen hern auf den selben tak zawy¹ phunt wachs ze kerczen machen, di dez nachtes prinnen ze vigili und dez morgens ze der sel mess und soellen auch machen dreyzich chlain ew liecht di man prinn an underlos ze dreyzich messen di si selv sprechen und daz di herrn dester williger sein so sol der prior dez chlasters wer er dann ist drey schilling phenning geben igleichem priester drey pfenning hincz daz die mess ein end nement. Ich han in auch gegeben ein fweer¹ weins zue dem vor genanten holtz, daz iren¹ in auf gib und antwrt¹ fuer ain ledigs guet daz auf nieman ze sprechen hat und dar umb soellen auch haben ein ewigs liecht daz tag und nacht prinn vor dem alter do unsers hern leichnam auf stet ob awer daz waer daz si dez nicht entrieten¹ sein vor geschrieben stet, so sol daz holtz wider an uns gevallen und auch ir aigen weingarten der da ligt ze fwe¹ holtz der da gewesen ist der preinauesslum¹ und daz mag ich oder mein

erben dann geben auf ein ander gotthaus und daz daz staet beleib gib ich in disen brief versigelt mit meinem aigen insigel und mit meins prueder insigel hern Pilgarims von Puegen der der sach zueg ist und ander frum laut genueg daz geschah nach Christes gepurt driwzehen hundert iar und in dem driw und fuenfzigisten iar an dem abent unser frawen ze liechtnuss.

1 (gy az eredetiben

60.

1353. március 5.

Nyitrai káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy parancsa értelmében györödi Móric fia Miklós királyi emberrel kiküldte emberét, akik megállapították, hogy az újbányaiak a garamszentbenedeki apáttal kötött egyezségnek semmiben sem tettek eleget.

Hártya 228 x 76 mm, zárópecsét maradványai. Hátlapon: Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo pro venerabili in Christo patre, domino fratre Seffrido abbe monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron locique eiusdem conventui contra iudicem, iuratos et universos cives ac hospites de Kunispergh inquisitoria. Későbbi kézzel: Kinisperg. Újkori latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 40-4-9 (DF 237 072).

Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo capitulum ecclesie Nitriensis oracionum suffragia devotarum. Litteris vestre excellencie annualibus inter cetera formam inquisitionis experimentibus reverencia, qua decuit, receptis unacum Nicolao, filio Mauricii de Gerud, vestre maiestatis homine Benedictum, chori nostri presbiterum prebendarium ad exequendum infrascripta pro testimonio duximus destinandum, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi a iudice, iuratis et universis civibus civitatis Kunusperg vocate, qui ad discuciendum causas coram ipsis ventilatas in domum cuiusdam civis de eadem Kunusperg convenissent, hanc de subsequentibus scivissent et indagassent omnimodam veritatem, quod universi cives ac hospites de predicta Kunusperg debitum, quo venerabili ac religioso viro, domino fratri Seffrido, abbatи monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron locique conventui in die medie quadragesime, scilicet feria quinta proxima post dominicam Oculi de novo preteritam secundum continenciam litterarum privilegialium eorundem civium solvere sub penis in eisdem litteris privilegialibus contentis debuissent, nondum exsolvere curavissent et cum quatuor ex civibus iuratis sepedicte civitatis de Kunusperg, videlicet Vlman, Pibruntl, Herman, Sentel, Konth, Wynk et Heynchman Celer in dominica Letare ad monasterium Sancti Benedicti antedictum eosdem, prout secundum continenciam dictarum litterarum privilegialium eorundem venire et se subdere sive humiliare ipsi domino abbatи suoque conventui tenerentur, evocassent, venire minime curavissent, nec de debito sepedictis domino abbatи suoque conventui aliquam satisfaccionem impendissent. Datum feria tercia proxima post dominicam Letare supradictam, anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo tercio.

61.

1353. április 7.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte a csörlei Sandur fia Miklós uszori birtokrészét egy récei telekkel uszori Péter fia Domonkosnak és fiainak, Benedeknek és Mihálynak átengedte.

Alsó szélén kirografált háryta 360 x 70 + 18 mm, vörös-lila selyemsodron a pozsonyi káptalan függőpecséte. Hátlapon újkori latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Hárrom sor mélységű U iniciálé. Prímási lvt. Neoreg. AA. 56 (DF 261 283).

Universis Christi fidelibus tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam, tam presencium quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod Nicolaus, filius Sandur de Chutlee ad nostram personaliter adiens presenciam nobis significare curavit, quod ipse possessionariam porcionem suam totalem iure hereditario in possessione Uzur ipsum contingentem cum uno laneo seu curia in possessione Reche a parte possessionis comitis Dominici, circa rivulum seu meatum aque existentem eidem comiti Dominico, filio Petri de eadem Uzur, Benedicto et Michaelo¹, filiis suis et per eos eorum heredibus herendumque suorum successoribus perpetuo donavit, contulit possidendam, tenendam pariter et habendam. Econverso autem prenotatus Benedictus, filius Dominici sua et dicti Dominici, patris sui ac Michaelis, fratris eiusdem in personis quandam possessionariam porcionem eiusdem Nicolai, filii Sandur in ipsa possessione Churle habitam, quam idem Nicolaus ipsi Dominico, filio Petri, pater videlicet ipsius Benedicti et Michaelis mediantibus aliis litteris nostris patentibus pignori obligasset, absque recepcione aliqualis pecunie, restituit et resignavit possidendam, tenendam pariter et habendam isto modo, quod si predictus Nicolaus, filius Sandur absque herendum solacio, quod absit, decederet, tunc universe possessionarie porciones sue ubique existentes ad manus et proprietates ipsius comitis Dominici, Benedicti et Michaelis, filiorum suorum predictorum et eorum heredibus perpetue devolventur. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras nostras privilegiales cum alphabeto intercasas eisdem concessimus ap- posizione pendentis sigilli nostri autentici consignatas. Datum feria secunda proxima post quindenas Passce, anno Domini millesimo cccmo lmo tercio.

A

B

C

¹ Igy az eredetiben

62.

1353. április 17.

A nyitrai káptalan előtt a baróti Gunger fia János, mivel az esztergomi érsek korábbi szükségében hat dénármárkát és egy fél, Gyügy birtokon lévő telket adott neki minden tartozékával, Barót nevű birtokát Nyitra vármegyében az érseknek örököbe vallotta.

Hártya 245 x 162 +37 mm. Zöld selyemsodron a nyitrai káptalan kisebb pecsétje. Hátlapon középkori kézzel: Super terra Boroth; újkori latin nyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Prímási lvt. Arch. saeculare Q-45 (DF 248564).

Capitulum ecclesie Nitriensis omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum tam presencium, quam futurorum noticiam tenore presencium volumus pervenire, quod Iohannes, filius Gunger, nobilis, sicut dixit, de Baroth ad nostram personaliter accedendo presenciam retulit viva voce, quod quia venerabilis in Christo pater et dominus, dominus Nicolaus, Dei et apostolica gracia archiepiscopus Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus pro quibusdam arduis negotiis et necessitatibus suis sublevandis sex marcas denariorum decem pensis pro qualibet marca com>putatis sibi dedisset et dimidiā curiam in quadam possessione sua Gugh vocata <in comitatu Nitriensi> habita cum utilitatibus suis quibuslibet ad eandem dimidiā curiam pertinentibus suis litteris privilegialibus mediantibus in perpetuum donasset et contulisset. Igitur idem Iohannes dictam possessionem suam Baroth nominatam in dicto Nitriensi comitatu iuxta possessionem dicti domini archiepiscopi Strigoniensis Nogbaroth sitam et adiacentem cum omnibus suis utilitatibus, videlicet terris cultis et incultis, pratis, fenetis, aquis, piscinis infranominandis, scilicet Dobon, Homis, Gyreus, Holdos Tou et Miklous Aga cum quadam particula terre Teglaegetu nuncupata intra metas dicte possessionis Kysbaroth existente sepedito domino archiepiscopo Strigoniensi suisque successoribus dedit, donavit et contulit coram nobis iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam semper et habendam. Nullum ius, nullumve dominium seu proprietatem de cetero pro se aut suis posteritatibus reservando in eadem. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes duximus concedendas sigilli nostri pendentis munimine roboratas. Datum feria quarta proxima post festum Beatorum Tyburcii et Valeriani martirum. Anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo tercio.

63.

1353. április 23. (an sant Georgen tag).

Margit, Swechent-i Henrik özvegye öt bécsi font pfennigért eladja Molersdorf-i Henrik testvérnek és a Bruck an der Leita-i ágostonosoknak azt a fél font pfennig bécsi érmében számított kamatot, ami az Wrggendruezzel-en levő szőlőrésze után jár, amelynek birtokosa Prver Ottó, A szőlőréssz hatalosai: Chrumpnawer Nyclaus és Jens-i Oertlein, minden évben ezután fél csöbör bor jár jogos hegyvám címén. A szőlőréssz Trautmann-tól származik. Az ágostonos Molersdorf-i Henriket saját és rokonai nevében nyugtatja és jótáll értük. Az oklevelet saját és atyafia Pueger-i Pilgreim pecsétjével erősítette meg.

Hártya 216 x 113 + 17 mm. A bal oldali hártyaszalagról a pecsét leesett, a jobb oldalon viszont kopott és kissé hiányos, valószínűleg magánpecsét függ. Hátlapján közel egykorú írással: media librum de fretro Hainrico de Molerstorf, későbbi feljegyzés: khauffsbref umb 1 halb jerlichs zins, 1353. Eszt. kpt. mlt. 73-Cc-20 (DF 238 351).

Ich, Margret hern Hainreiches witib von Swechent vergich und tuen chunt allen den die disen brief lesent oder hoerent lesen, di nu lebent oder hernach chuenftich werdent, daz ich mit verdachtem muet und willen recht und redleich ain halb phunt pfenning wiener muenss ewigs geltz ze chauffen han geben prueder Hainreich von Molerstorf umb fuenf phunt pfenning gueter und eber wiener muenss, der ich gar und ganczlich von nu gewert pin von dem weingart tail an dem Wrgendruezzel, daz ein hat Ott der Prwer und sein erben, daz gelegen ist zenaechst Nyclaus dez Chrumpnawer und ze naechst Oertleins von Jens do man alle jar uns dient einen halben empmer weins ze rechtem perchrecht und nicht mer und daz weingart tail ist her chomen von Trautmann dem hueter daz vorgenant halb phunt geltz het ich vor gechauft auf dem offtgenanten weingart tail von den erbern gaistleichen hern di prueder ze Prukk sant Augustins orden an der Leyta und dez chauff pin nu ledich wan ich daz egenant gelt ledich han geben dem vorgenanten brueder Hainreich von Molerstorf sant Augustins orden als ich vor an disem brief verrechen han daz ich noch chain mein fruent nit han zesprechen dar auf und mag nu fuerwaz der vorgenant her prueder Hainreich allen seinen frum do mit schaffen wi er bedarf und wil und dar ueber ze einem waren urchuend und zuegnuess gib ich im disen brief versigelt mit meinem insigel daz daran hanget und mit mines prueders insigel haben Pilgreims von Puegen der diser sach zueg ist der brief ist geben do man zalt von Christes geputr driwzen hundert iar darnach an dem driw und fuenfzigisten iar an sant geoergen tag .

64.

1353. április 28.

A garamszentbenedeki konvent nyugtatja a komárom megyei Pasar Mihályt és fiait arról, hogy a monostor gégi földje bérletének ügyében az első alkalommal esedékes bért Szent György napján annak rendje s módja szerint megfizették.

Vízjeles papír, 320 x 72 mm. Hátlapra nyomott pecsét maradványai és befüggesztő szalagja. Hátlapon újkori latin tartalmi kivonat és levélzári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 36-1-1 (DF 236 902).

Nos, conventus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron significamus universis presencium per tenorem, quod cum secundum continenciam litterarum patencium obligatoriarum honorabilis capituli ecclesie Nytriensis Michael dictus Pasar, Ladizlaus et Nicolaus, filii eiusdem, nobiles de comitatu Kamaryensi pro possessione monasterii nostri Geeg vocata in eodem comitatu Kamaryensi existente inter Wag et Nytriam habita et commetanea possessioni Zakales dicte, predictis nobilibus per dominum Syffridum, prelatum nostrum et nos ad decem annorum spacia collata ad utendum extitisset¹ eo modo, quod singulis annis duas marcas decem pensas pro marca computando et pisces ad quatuor prandia domino Syffrido prelato nostro et nobis in nostro monasterio in terminis infrascriptis solvere assumpsissent, videlicet in festo Beati Georgii martiris sine crastinacione unam marcam et pisces ad duo prandia sufficienes, item in festo Beati Michaelis archangeli in autumpno occurrente simili modo sine crastinacione unam marcam et pisces sufficienes ad duo prandia, penas in eisdem litteris obligatoriis capituli ecclesie Nytriensis contentas¹ incursum, si aliquem predictorum terminorum obmitterent singulis futuris annis in solvendo. Igitur primo anno et primo termino, videlicet in festo Beati Georgii martiris adveniente supradicti nobiles, Michael dictus Pasar, Ladizlaus et Nicolaus, filii eiusdem unam marcam et pisces ad duo prandia sufficienes nobis in nostro monasterio, ut assumpserant, sine crastinacione persolverunt, de qua soluzione sepedictos nobiles vigore presencium reddimus absolutos. Datum die dominico proximo post festum Beati Georgii martiris prenotatum, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo tercio.

¹ pro possessione ... collata extitisset: így az eredetiben ² sor fölött betűzve

65.

1353. május 1.

Az esztergomi káptalan bizonyítja, hogy récsei Tamás fia Benedek, Mihály váci püspök ügyvéde és losonci István bán fia Dénes a püspök Herman nevű jobbágyának halála ügyében olymódon egyeztek meg, hogy Dénes egy rétsági malmot adott az elhúnyt szántói rokonainak.

Tartalmilag átírta Pálóci László ország bíró 1451. március 6-án Budán kelt papír oklevelében. Eszt. kpt. mlt. 70-1-7 és 70-1-17 (DF 238 284).

Altera vero earum capituli ecclesie Strigoniensis patens, in octavis festi Beati Georgii martiris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tercio emanata explicabat, quod Benedictus, filius Thome de Rechke, procurator domini Michaelis, episcopi ecclesie Vachiensis pro eodem domino suo ab una ac Dyonisius, filius Stephani bani de Losszoncz coram ipso capitulo constituti fuissent confessi, quod ipsi super morte Hermani, iobagionis eiusdem domini episcopi taliter concordassent, ut idem Dyonisius, filius Stephani condam bani quoddam molendinum unius rote in possessione sua Reth^ysaag vocata habitum, quod per prememoratum Hermanum constructum et edificatum fuisse, fratribus eiusdem Hermani interfici, scilicet Hondrice¹ et Michaeli, iobagionibus dicti domini episcopi de Zancho iure perpetuo dedisset et tradidisset.

¹ a név olvasata bizonytalan

66.

1353. május 8.

Miklós esztergomi érsek ítéletet hoz a Gömör megyei Csetnek tizednegyedének ügyében zsinati bírósága előtt a szentgyörgyhegyi kanonokok által perbe fogott Detrik pap ügyében.

Kiváltságos formában átírta az esztergomi káptalan 1361. június 14-én. Eszt. kpt. mlt. 52-1-6 és 52-1-7 (DF 238 020). Kivonatát közli: Carolus Péterffy: Sacra concilia ecclesiae Romano-Catholicae in regno Hungariae celebrata. I-II. Posonii 1741, 176-177.

Nos, Nicolaus, Dei et apostolica gracia archiepiscopus Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod cum discreti viri, canonici ecclesie Sancti Georgii martiris de territorio Strigoniensi in octavis Beati Georgii martiris in nostra synodali congregacione Detricum, rectorem ecclesie Beate Virginis de Chytnuk in causam legitime ad nostram presenciam attraxissent, ex quibus quidem magister Benedictus, canonicus dicte ecclesie Sancti Georgii martiris pro se personaliter et pro suis concanonicis cum sufficientibus litteris procuratoriis comparuit, contra predictum Detricum, rectorem ecclesie Beate Virginis de Chytnuk similiter personaliter astantem proposuit eo modo, quod quarta de decimis ipsius ecclesie Beate Virginis de Chytnuk, sicut quarta aliarum ecclesiarum in decimacione Gumuriensi existencium habita ex collacione venerabilis in Christo patris, domini Chanadini, olym

archiepiscopi Strigoniensis, nostri avunculi et predecessoris felicis memorie ipsius ecclesie Sancti Georgii martiris de Strigonio et per eam eiusdem canonicis pertinuisse et pertineret ac iidem canonici ipsam quartam tam ex vigore privilegialium litterarum domini archiepiscopi collacionum, quam eciam aliarum litterarum patencium eiusdem archiepiscopi inter ipsos canonicos ecclesie Sancti Georgii martiris et Iohannem, condam rectorem dicte ecclesie Beate Virginis convensionalium emanatarum plene et integre possedissent et perceperissent, quam nunc idem dominus Detricus, rector ipsius ecclesie Beate Virginis de Chytnuk in usum suum contumaciter reservando et in duobus annis preteritis in preiudicium dicte ecclesie Sancti Georgii martiris et per eam contra eorum canonicorum non solvisset, nec solvere curasset, prout predictus Benedictus canonicus suam propositionem ex vigore predictarum litterarum domini Chanadini conprobabat. Quarum quidem litterarum¹ tenoribus visis et perfectis memoratus dominus Detricus, rector prefate Beate Virginis de Chytnuk personaliter euxrgendo ipsam quartam mediante efficacissimorum instrumentorum robore similiter prefati venerabilis in Christo patris, domini Chanadini, avunculi et predecessoris nostri beate memorie se percipere et possidere allegabat, quod quidem instrumentum predictus Detricus sacerdos sepediti domini Chanadini, condam archiepiscopi in anno Domini Mo CCCmo trecesimo quinto, in dominica Iudica confectum nobis demonstravit, in quo lucide apparebat, quod ipse dominus Chanadinus archiepiscopus memoratam ecclesiam Beate Virginis de Chytnuk ob maiorem laudis divine preconium ad instantissimam supplicationem ipsius Iohannis sacerdotis, tunc rectoris ipsius ecclesie Beate Virginis de Chytnuk pro decimis solius ipsius ville de Chytnuk octo marcas, quamlibet marcam quinquaginta grossis computando, singulis annis et singulis octavis festi Beati Andree apostoli per eundem Iohannem sacerdotem et eius successores ipsi domino Chanadino archiepiscopo et eius successoribus solvendas² perpetuo concessisset et voluisset congaudere. Nosque visis predictarum litterarum privilegialium et instrumentorum tenoribus utrariumque parcium, quia litteras privilegiales sepediti domini Chanadini archiepiscopi super collacione universarum quartarum de cultello³ Gumuriensi ultimiores⁴ emanasse ipsis canonicis ecclesie Sancti Georgii reperiebamus prefatasque litteras memorare ecclesie Beate Virginis de Chytnuk multo priores super ipsa gracia inveniebamus ipsi Iohanni sacerdoti concessisse⁵, igitur nostris assessoribus iurisperitis in iudicio nobiscum consendentibus adiudicantes decrevimus, ut prefatus Detricus <rector> ecclesie Beate Virginis de Chytnuk et sui successores racione quarte de ipsis octo marcis provenire debent nullam quartam ipsis canonicis Sancti Georgii martiris solvere teneatur. Sed ne ipsa collacio memorati domini Chanadini, condam archiepiscopi, avunculi et predecessoris nostri sepeditae ecclesie Beati Georgii martiris et eius canonicis facta nostris temporibus diminucionem pati dignoscatur, de ipsis octo marcis duas marcas, quamlibet cum quinquaginta grossis <computando> singulis annis, in singulis octavis ipsius festi Beati Andree apostoli predictis canonicis Beati Georgii martiris persolvi faciemus. In cuius rei testimonium presentes concessimus nostras litteras patentes sigilli nostri munimine roboratas. Datum Strigoni, octavo die termini prenotati, anno eiusdem Mmo CCCmo quinquagesimo tercio.

¹ az eredetiben: litteris ² az eredetiben: solvendarum ³ az eredetiben: cutello ⁴ így az eredetiben ⁵ helyesen: concessas esse

67.

1353. május 25.

A nyitrai káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy tanúbizonysága jelenlétében a királyi ember május 24-én Nemcsényben Péter fia Györgyöt és jobbágyait tiltotta a garamszentbenedeki apátság Kovácsi birtoka haszonvételeinek erőszakos beszedésétől.

Papír, 283 x 63 mm. Hátlapra nyomva a nyitrai káptalan kisebb pecsétjének maradványai. Hátlapon egykorú címzés: Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo pro religioso viro, domino fratre Seffrido, abbatे monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron locique eiusdem conventu contra Georgium, filium Petri de Nemchen et universos iobagiones suos ac ad ipsum pertinentes prohibitoria; későbbi kézzel: Koachy; valamint újkori feljegyzés és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 2-1-9 (DF 235 804).

Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo capitulum ecclesie Nittriensis oracionum suffragia devotarum. Litteris vestre excellencie annualibus inter cetera modum et formam prohibicionis exprimentibus reverencia, qua decuit, receptis unacum Nicolao, filio Mauricii de Geured, vestre maiestatis homine discretum virum, magistrum Cosmam cantorem, socium et concanonicum nostrum ad faciendum prohibicionem infrascriptam pro testimonio duximus destinandum, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi feria sexta proxima post festum Corporis Christi de novo preteritum ad villam Nemchen vocatam accedendo ad Georgium, filium Petri de eadem eundem et universos iobagiones suos ac ad ipsum pertinentes a percepcione fructuum et quarumlibet utilitatum possessionis Kouachi vocate domini fratris Seffridi, abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron locique eiusdem conventus violenta prohibuisserent regni consuetudine requirente. Datum in festo Beati Urbani pape et martiris, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo tertio.

68.

1353. május 25.

A nyitrai káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy tanúbizonysága jelenlétében a királyi ember kivizsgálta a garamszentbenedeki apát panaszát, és megállapította, hogy nemcsényi Péter fia György saját nemcsényi és az apátság rohozsnicai birtoka közti határokat lerombolta és a szántóföld egy részét elszántotta.

Papír, 283 x 90 mm. Hátlapra nyomva a nyitrai káptalan kisebb pecsétjének maradványai. Hátlapon egykorú címzés: Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo pro religiosis viris, domino fratre Seffrido, abbatе monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron locique eiusdem conventu contra Georgium, filium Petri de Nemchen inquisitoria; későbbi kézzel: Rohoznicze; valamint újkori latinnyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 8-2-6 (DF 235 972).

Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie, illustri domino suo capitulum ecclesie Nittriensis oracionum suffragia devotarum. Litteris vestre excellencie annualibus inter cetera modum et formam inquisitionis exprimentibus, reverencia, qua

decuit, receptis unacum Nicolao, filio Mauricii de Geured, vestre maiestatis homine discretum virum, magistrum Cosmam cantorem, socium et concanonicum nostrum ad faciendum inquisitionem infrascriptam pro testimonio duximus destinandum, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi a nobilibus et ignobilibus ac aliis communibus hominibus comitatus Borsiensis, a quibus expediens fuisse, et specialiter a vicinis et commetaneis hanc de subsequentibus scivissent et indagassent veritatem, quod Georgius, filius Petri de Nemchen contra legitimam religiosorum virorum, domini fratris Seffridi, abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron locique eiusdem conventus prohibicionem factam terminos metales inter possessiones Rohosnice dictorum domini abbatis suique conventus predicti et suam Nemchen antedictam auctoritate propria aboliri faciendo terras inter eosdem terminos metales existentes¹ in magna quantitate ad sepedictam possessionem suam Nemchen occupative applicando perarari fecisset et suis seminibus¹ seminare in preiudicium dictorum domini abbatis suique conventus non modicum et gravamen. Quos quidem terminos metales abolitos et terras peraratas et seminatas fide vidissent oculata. Datum in festo Beati Urbani pape et martiris, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo tercio.

¹ sor fölött betűzve

69.

1353. május 30. Bars

Bars vármegye hatósága jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttjei május 24-én Nemcsényben Péter fia Györgyöt és jobbágait tiltották a garamszentbenedeki apátság Kovácsi nevű birtoka haszonvételeinek erőszakos beszedésétől.

Papír, 300 x 69 mm. Hátlapra nyomva öt darab pecsét maradványai. Hátlapon egykorú tartalmi összefoglaló: Pro religioso viro, domino Sefrido, abbatे monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron et conventu eiusdem contra Georgium, filium Petri de Nemchen prohibicionalis; későbbi kézzel: Koachy; valamint újkorú latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 2-1-11 (DF 235 806).

Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri, domino eorum metuendo comes et iudices nobilium comitatus Borsiensis fidele obsequium cum perpetua fidelitate. Litteris vestre excellencie annualibus inter cetera modum et formam prohibicionis exprimentibus reverencia, qua decuit, receptis¹ Nicolaum, filium Mauricii de Geurud unum ex nobis et Cosmam homines nostros ad faciendum prohibicionem infrascriptam pro testimonio duximus destinandos, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi feria sexta proxima post festum Corporis Christi de novo preteritum ad villam Nemchen vocatam accedendo ad Georgium, filium Petri de eadem eundem et universos iobagiones suos ac ad ipsum pertinentes a percepcione fructuum et quarumlibet utilitatum possessionis Koachy vocate domini fratris Sefridi,

abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron locique eiusdem conventus violenta prohibuissent regni consuetudine requirente. Datum in Bors, feria quinta, scilicet in octava festi Corporis Christi prenotati, anno eiusdem Mo cccco lmo tercio.

¹ utána kihúzva: unacum

70.

1353. május 30. Bars

Bars vármegye hatósága jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttjei május 24-én Nemcsényben Péter fia Györgyöt és jobbágyait tiltották a garamszentbenedeki apátság Rohozsnicai birtoka haszonvételeinek erőszakos beszedésétől.

Papír, 300 x 74 mm. Hátlapra nyomva két szolgabírói pecsét és ispáni zárópecsét. Hátlapon egykorú tartalmi összefoglaló: Pro religioso viro, domino abbe monasterii Sancti Benedicti locique eiusdem conventu contra Georgium, filium Petri de Nemchen prohibicionis; későbbi kézzel: Rohoznicze; valamint újkori feljegyzés és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 4-2-1 (DF 235 858).

Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri, domino eorum metuendo comes et iudices nobilium comitatus Borsiensis fidele obsequium cum perpetua fidelitate. Litteris vestre excellencie annualibus inter cetera modum et formam prohibicionis exprimentibus reverencia, qua decuit, receptis comitem Nicolaum, filium Mauricii¹ de Geurud unum ex nobis et Cosimam homines nostros ad faciendum prohibicionem infrascriptam pro testimonio duximus destinandos, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi feria sexta proxima ante presens festum Beati Urbani pape et martiris in villam Nemchen accedendo Georgium, filium Petri de eadem et universos iobagiones suos ac ad ipsum pertinentes a percepcione fructuum et utilitatum possessionis Rohosniche vocate domini fratris Sefridi, abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron locique eiusdem conventus violenta prohibuissent consuetudine regni requirente. Datum in Bors, feria quinta proxima post festum Beati Urbani pape et martiris, anno Domini Mo cccco lmo tercio.

¹ az eredetiben: Maurici, utána kihúzva: un ² pro testimonio: sor fölé inva

71.

1353. május 30. Bars

Bars vármegye hatósága jelenti I. Lajos királynak, hogy kikiuldöttjei kivizsgálták a garamszentbenedeki apát panaszát, és megállapították, hogy nemcsényi Péter fia György saját nemcsényi és az apátság rohozsnicai birtoka közti határokat leromboltatta és a szántóföld egy részét elszántotta és bevettette.

Papír, 300 x 96 mm. Hátlapra nyomott két szolgabírói pecsét és ispáni zárópecsét. Hátlapon egykorú tartalmi összefoglaló: Pro religioso viro, domino Sefrido, abbe monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron et sui conventu¹ contra Georgium, filium Petri de Nemchen inquisicionalis; későbbi kéztől: Rohoznicze; valamint újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 4-2-2 (DF 235 859).

Serenissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri, domino eorum metuendo comes et iudices nobilium comitatus Borsiensis fidele obsequium cum perpetua fidelitate. Litteris vestre excellencie annualibus inter cetera modum et formam inquisitionis exprimentibus reverencia, qua decuit, receptis comitem Nicolaum, filium Mauricii de Geurud unum ex nobis ac Cosmam homines nostros ad faciendum inquisitionem infrascriptam pro testimonio duximus destinandos, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi a nobilibus et ignobilibus ac aliis communibus hominibus comitatus Borsiensis, a quibus expediens fuisse, et specialiter a vicinis et commetaneis hanc de subsequentibus scivissent et indagassent veritatem, quod Georgius, filius Petri de Nemchen contra legitimam religiosorum virorum, domini fratris Sefridi, abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron locique eiusdem conventus prohibitionem factam terminos metales inter possessiones Rohosniche dictorum domini abbatis suique conventus predicti² et suam Nemchen vocatam antedictam auctoritate propria aboliri faciendo terras intra eosdem terminos metales existentes in magna quantitate ad sepedictam possessionem suam Nemchen occupative applicando perarari fecisset et suis seminibus seminare in preiudicium dictorum domini abbatis suique conventus non modicum et gravamen, quos quidem terminos metales abolitos et terras peraratas et seminatas fide vidissent oculata. Datum in Bors, feria quinta proxima post festum Beati Urbani pape et³ martiris, anno Domini Mo ccc lmo tercio.

¹ et sui conventu: sor fölött betűzve ² utána kihúzva: ad suam possessio ³ pape et: sor fölött betűzve

72.

1353. július 9.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte uszori Domonkos és Benedek, a fia récsei szőlejüköt és öt negyedtelekkel Margit lányának adta, aki azt hozománya fejében Pozsony város szokása szerint János mestermek, férjének tovább adományozta.

Kirografált hártya, 345 x 103 + 41 mm, a pozsonyi káptalan vörös viasz függőpecséte. Hátlapon újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Primási lvt. Neoreg. AA. 45 (DF 261 272); alsó szélén kirografált párja apró szövegeltrésszel ugyanott Neoreg. AA. 60 (DF 261 286).

A

B

C

<U>niversis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod comes Dominicus de Vzur et Benedictus, filius suus pro se personaliter et aliorum suorum heredum¹ in personis in nostri presencia constituti quandam vineam ipsorum minus quartale, que condam Luce filii Mathei de eadem Vzur extitisset, in territorio possessionis Reche inter vineam Fegul Goldfez vocatam et Andree, filii Egidii, in monte Benedukhyge habitam cum terragiis vinee ipsius Fegul ac vinearum Iacobi Rekhardi in dicto monte habitis cum quinque quartalibus iobagionum, que a Nicolao, filio Sandur eisdem forent obligate, in dicta possessione Reche habitis et eorum utilitatibus, proventibus, redditibus ac pertinenciis universis nobilei² domine, domine Margarete, filie sue, consorti magistri Iohannis, filii Iacobi, civis Posoniensis dedit et donavit, ymo dederunt et donaverunt perpetue et irrevocabiliter possidendam seu possidendas. Que quidem domina Margareta predictam vineam unacum dictis quartalibus, terragiis, redditibus et proventibus pro sua dote et rebus paraphernalibu³ iuxta morem et consuetudinem dicte civitatis Posoniensis donavit et assignavit magistro Iohanni, filio Iacobi, marito suo possidere, tenere et habere. Hoc tamen expresso, quod si predictus Nicolaus, filius Sandur dicta sua quartalia ab eodem Dominico vel suis heredibus redimere procuraret et rehabere, vel quoquo modo ab eisdem, videlicet filia sua et magistro Iohanne alienarentur, extunc ipse comes Dominicus unacum aliis heredibus alia quinque quartalia in dicta possessione Reche tanti valoris et utilitatis prenotate domine, filie sue et per eam ipsi magistro Iohanni dare tenebitur et assignare. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras nostras per medium alphabeti intercisas eidem domine ac magistro Iohanni antedicto apposizione sigilli nostri autentici duximus concedendas. Datum feria tercia proxima ante festum Beate Margarete Virginis et martiris, anno Domini Mo cccco lmo tercio.

¹ az eredetiben: aliis suis heredibus ² az eredetiben: nobile ³ az eredetiben: parorphanalibus

73.

1353. július 16.

A zbori konvent bizonyítja, hogy előtte Chama leánya, Katalin asszony az apja által Trencséni Máté hatalmaskodása idején a garamszentbenedeki apátságtól elfoglalt Szőlen földet az apáságnak visszaadta.

Alsó szélén, a plika alatt kirográfált hártya, 285 x 157 + 49 mm. Zöld és világosbarna sordatú selyemzsinórón a zbori konvent pecsétje. Hátlapon későbbi középkori kéztől: Super terra Sewlen vocata prope Bars habita; valamint újkori levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 40-4-10 (DF 237 073).

Nos, conventus monasterii Beati Ypoliti martiris de Zubur universis Christi fidelibus presens scriptum intuentibus salutem in largitore salutis. Omnia, que mortalium geruntur ordinacione, oblivionis scrupulo sepius cassarentur, si non essent litterali cyrographo communita. Hinc est, quod ad universorum tam presencium, quam futurorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod nobilis domina Katherina de Bors, filia Chama quondam de eadem Bors coram nobis personaliter constituta confessa extitit oraculo vive vocis, quod quandam porcionem terre viginti iugera vel paulo amplius continentem, quam olym idem Chama, pater ipsius a terra monasterii Sancti Benedicti Seulen vocata tempore Mathei de Trynchinio et ipsius potencie prope ipsam civitatem Bors habitam seu existentem excisam et abstractam ad usum suum potencialiter in preiudicium ipsius monasterii detinuit occupatam et post mortem eiusdem Chama ipsa domina Katherina, filia sua similiter usque nunc eandem porcionem terre habuit et possedit occupatam. Tandem predicta domina Katherina, filia Chama Dei timore perculsa et amore illustrata recognoscens ex certa sciencia eandem porcionem terre ad ipsum Sancti Benedicti monasterium de iure pertinere et ex antiquo semper pertinuisse, et ne anime parentum suorum et sua ex indebita occupacione prefate porcionis terre aggravarentur, supradictam porcionem terre nichil sibi iuris vel dominii in memorata porcione terre reservando sepedicto monasterio Sancti Benedicti cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis restituit et condonavit resignavitque pacifice et quiete perpetue possidendam, tenendam pariter et habendam, nullo penitus contradictore apparente. Ut autem huius restitute donacionis series rata et firma ac inconcussa perseveret et ne in temporis processu vacillet, sed perpetue firmitatis robur obtineat, ob hoc sigilli nostri autentici appensione presentes duximus muniendas. Datum feria tercia proxima post festum Translacionis Beatissimi Benedicti, monachorum patris adque ducis. Anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo tercio.

A

B

C

74.

1353. július 25.

A bácsi káptalan Beke mester kérésére átírja I. Károly király két oklevelét.

Hártya, 650 x 270 mm. Hátlapra nyomott pecsét maradványai és befüggesszű szalagja. Hátlapon középkori kézzel: Par littere donacionis super Jakabfalwa et aliis intrascriptis domino Petro episcopo Syrimensi facte; valamint újkori jelzetek és latin nyelvű tartalmi kivonat. Prímási lvt. Arch. Saeculare Radicalia T-19 (DF 248 653).

Nos, capitulum ecclesie Bachyensis memorie commendamus, quod magister Beke, frater venerabilis in Christo patris, domini Petri, quondam episcopi ecclesie Syrimyensis exhibuit nobis duas litteras patentes excellentissimi principis, domini Karoli, quondam regis Hungarie illustris felicis memorie tenoris infrascripti petens a nobis diligenter, ut eas sibi in transscriptis propter discrimina viarum sub sigillo nostro concederemus, quarum quidem litterarum unius tenor talis est:¹

Nos, Karolus, Dei gracia rex Hungarie tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod venerabilis in Christo pater, dominus Petrus, miseracione divina episcopus ecclesie Sirimiensis, comes capelle et secretarius cancellarius noster, familiaris nobis et dilectus ad nostram accedens presenciam et sue fidelitatis sincera servicia devota sollicitudine nobis impensa proponens et in memoriam revocans quasdam possessiones quondam Iohannis dicti Toot, ut retulit, hominis sine herede decedentis et eo iure ad nostram collacionem regiam devolutas, unam videlicet Iacabfolwa vocatam populosam, in qua idem residenciam habuisset, et aliam iuxta fluvium Ticie habitam Vndowtew nominatam et terciam Cherlek vocatam nunc habitatoribus destitutas et alias quaslibet villarum sessiones quovis nomine nuncupatas tam in comitatu Bachyensi, quam alias ubilibet situatas cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis, quibus ad eundem rite pertinuisse eedem dinoscuntur, a nobis sibi, item Iohanni, filio Kemeen, consobrino suo et Beke ac Martino, filiis Iohannis, fratris sui uterini, nepotibus dari et conferri perpetuo postulavit. Nos itaque recordatis fidelitatibus et fidelium serviorum laudedignis meritis eiusdem domini episcopi, quibus nobis devota et sincera sollicitudine et sollicita sinceritate studuit et studet continue laudabiliter placere, predictas possessiones, si hominis sine herede decedentis fore et nostre collacioni pertinere dinoscuntur, cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis supradictis eidem domino episcopo, item Iohanni et Beke ac Martino, nepotibus suis supradictis eorundemque suorum nepotum heredibus animo gratuito dedimus, donavimus et contulimus iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas pariter et habendas, sine preiudicio iuris alieni. Datum in Wyssegrad, sabbato proximo ante festum Beati Galli confessoris, anno Domini Mo cccmo quadragesimo primo.

Item alterius tenor sic continuatur:²

Nos itaque petitionibus ipsius magistri Beke favorabiliter inclinati predictas litteras regias non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas, sed undique et in omni

sui parte lucidas fore concernentes de verbo ad verbum in transcriptis presentibus insertas sigillo nostro memoriali consignatas eidem duximus concedendas³. Datum in festo Beati Iacobi apostoli, anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo tercio.

¹ Következik I. Károly 1341. október 13-án Visegrádon kelt oklevele, regesztája: Mon. Str. III, 403 (582). ² Következik I. Károly király 1342. január 10-én Visegrádon kelt oklevele, Mon. Str. III, 409-411 (593). ³ az eredetiben: concendendum

75.

1353. július 26.

A budai káptalan bizonyítja, hogy előtte Szigfrid garamszentbenedeki apát András nevű szolgája ura nevében Albert budai polgárt Örs birtok elidegenítésétől tiltotta.

Papír, 271 x 62 mm. Hátlapon a budai káptalan pecsétjének maradványai. Hátlapon ugyanazzal a kézzel: Pro religioso viro, fratre Sefredo, abbatे Sancti Benedicti de Iuxtagron contra Albertum super facto possessionarie porcionis in Vrs habite prohibitoria; valamint újkori latin nyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 40-4-8 (DF 237 071).

Nos, capitulum Budensis ecclesie damus pro memoria, quod Andreas, famulus religiosi viri, fratris Sefredy, abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron pro eodem domino suo coram nobis constitutus dixit per modum protestacionis eo modo, quod idem dominus suus quandam sessionem suam in possessione Vrs vocata habitam cum terris arabilibus cuidam civi de civitate Budensi Alberto nomine ad annuales pensiones tradidisset¹ et idem Albertus sua debita solvere de eadem recusasset et nunc absque scitu et voluntate predicti domini sui eandem sessionem cum terris arabilibus ad eandem pertinentibus vendere et alienare niteretur. Ideo huiusmodi protestacione premissa ipsum Albertum a vendicione eiusdem sessionis vel particule alicuius eiusdem ac terrarum arabilium et alienacione et omnes alios quoscumque ab empacione, pro pignore habacione, occupacione et sibi perpetuacione idem dominus suus prohiberet et ipse in persona eiusdem prohibuit coram nobis. Datum secundo die festi Beati Iacobi apostoli, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo tercio.

¹ előtte kihúzva: tran

76.

1353. szeptember 25.

A váci káptalan bizonyítja, hogy Móric királyi ember a káptalani kikiüldött jelenlétében a király parancsa értelmében az esztergomi káptalan Szebelléb nevű birtokának határait megjárta.

Hártya, 402 x 178 + 37 mm. Zöld selyemsodratú zsinórón a váci káptalan pecsétje. Hátlapon közel egy-korú kézzel: Privilegium super metis possessionis Zebehleb cum Daras et Legyen atque Nemphi; továbbá újkorú levélzári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 15-3-1 (DF 238 579). Privilegiális formában (jelentéktelen változtatásokkal, pl. ryvulus = rivulus stb.) átírta I. Lajos király 1357. szeptember 26-án, Eszt. kpt. mlt. 15-3-3 (DF 238 581). Tartalmilag ez utóbbit átírta Garai Miklós nádor Budán, 1425. szeptember 9-én kelt ítételevelében, Eszt. kpt. mlt. 15-4-14 (DF 236 005); vörös CD Hung. IX/2, 260. (A lényeges változatokat jegyzetben adjuk).

Nos, capitulum ecclesie Wachyensis significamus, quibus expedit, tenore presencium universis, quod cum iuxta mandatum regium litteratorium cum Mauricio, nobile de Potach in eisdem litteris regalibus inserto nostrum hominem, videlicet magistrum Bartholomeum archydiaconum de Zonuk, socium et concanonicum nostrum pro testimonio transmissemus ad reambulandam quandam possessionem capituli Strigoniensis ecclesie Zebehleb vocatam et metas erigendas eiusdem, tandem ad nos reversi idem homo regius cum eodem nostro homine nobis retulerunt in hunc modum, quod feria quinta proxima ante festum Beati Mathei apostoli et ewangeliste proxime preteritum accessissent ad faciem predicte possessionis Zebehleb et a parte meridionali metas eiusdem presentibus vicinis et commetaneis et specialiter magistro Wezzeus¹, comite Zolyensi, qui mandato regio ad hoc specialiter fuisse transmissus, renovare et erigere volentibus dictis vicinis et ipso magistro Wezzeus secundum formam privilegii ipsius capituli hoc ordine incepissent, quod primo a parte meridionali in quadam valle circa terram nobilium de Daras, ubi erexissent duas metas ad separationem possessionum Zebehleb et Darasy. Et abhinc per eandem vallem Musoupatak dictam asscenderet iuxta terram Legeen ad partem septentrionis, ubi erexissent unam metam et sic per eandem vallem parum² transeundo aliam metam erexissent, deinde venissent ad unum locum, ubi ipsa vallis per meatum ryvuli se dupplicaret, ubi posuissent unam metam et per cursum eiusdem ryvuli magis ad partem septentrionis declinantis transiret unam magnam viam venientem de Zebehleb in villam Legeen et in transitu eiusdem vie sub quibusdam lignis pireis erexissent duas metas, abinde per unum berch currendo ad unum bonum spaciun erexissent unam metam et exinde egrediendo pervenissent ad duas metas antiquas, ubi terciam erexissent, deinde directe eundo descendissent ad quandam ryvulum Megepatak dictum, ubi erexissent unam metam et per eundem ryvulum asscendendo ad eandem partem venissent ad unum locum, ubi ipse³ ryvulus dupplicaretur et ibi erexissent unam metam et ab illa meta per cursum eiusdem ryvuli reflectendo quasi magis ad partem septentrionis per eundem ryvulum asscenderet ad eandem partem, ubi circa eundem ryvulum iuxta antiquam metam novam erexissent, et abinde per eundem ryvulum asscendendo in descensu alterius ryvuli in eundem a parte orientis erexissent unam metam et sic per eundem ryvulum maiorem ad partem predictam venissent ad duas metas antiquas, ubi terciam erexissent et abinde asscendendo ad unam

arborem ilicis, sub qua posuissent unam metam, dehinc ad verticem cuiusdam montis circa locum, qui vocatur Wodallou sub quadam arbore silicis unam metam erexissent et deinde per latus eiusdem montis descendissent ad ryvulum Beelpatag dictum et per ipsum ryvulum transiens veniret ad unam vallem et per eandem vallem veniret circuendo⁴ ad metas possessionis Nempti⁵ capituli supradicti et ibi terminatur. Quas quidem metas universi vicini et commetanei inibi congregati et specialiter dictus magister Wezzeus¹ veras et iustas esse asseruissent seu affirmassent. Datum feria quarta proxima ante festum beati Mychaelis archangeli, anno Domini Mmo cccmo lmo tercio.

¹ az átírásban: Wezews ² az átírásban: parvum ³ az átírásban: est ⁴ az átírásban: currendo ⁵ az átírásban: Nempty

77.

1353. szeptember 25.

A váci káptalan jelenti Lajos királynak, hogy Móric királyi ember a káptalani kiküldött jelenlétében a király parancsa értelmében az esztergomi káptalan Szebelléb nevű birtokának határait megjárta.

Papír, 417 x 240 mm. Hátlapra nyomott pecsét nyomai. Ugyanazon kézzel: Domino regi pro honorabili capitulo Strigoniensi super ereccione metarum possessionis Zebehbilib relacio facta. Későbbi kéz: a parte Daras et Legen. Újkori levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 15-3-2 (DF 238 580).

Excellentissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia illustri regi Hungarie, domino suo capitulum ecclesie Wachyensis oracionum suffragia devotarum. Noverit excellencia vestra, quod nos¹ annalibus litteris magnificencie vestre anulari sigillo signatis receptis honore, quo decuit², honorabili capitulo ecclesie Strigoniensi per anni circulum gracie concessis, quibus nobis mandabatis, ut ad citaciones, inquisiciones, possessionum reambulationes metarumque erecciones et ad alia, que secundum regni vestri consuetudinem in talibus processibus fieri consueverant, dum per dictum capitulo vel eius procuratores requisiti fuerimus, tociens, quociens necesse foret, hominem nostrum pro testimonio transmitteremus, unde nos mandatis excellencie vestre obedientes, ut tenemur, unacum Mauricio, nobile de Potach in dictis vestris litteris inserto nostrum hominem, videlicet imagistrum Bartholomeum, archydiaconum de Zonuk, socium et concanonicum nostrum pro testimonio transmisimus, qui demum ad nos reversi nobis retulerunt in hunc modum, quod feria quinta proxima ante festum Beati Mathei apostoli et evangeliste proxime preteritum accessissent ad faciem possessionis Zebehbilib ipsius capituli et a parte meridionali metas eiusdem presentibus vicinis et commetaneis et specialiter magistro Wezzeus, comite Zolyensis, qui mandato regio ad hoc specialiter fuisse transmissus, hoc ordine erigere volentibus dictis vicinis et ipso magistro Wezzeus secundum formam privilegii ipsius capituli hoc ordine incepissent, quod primo a parte meridionali in quadam valle circa terram nobilium de Daras, ubi erexissent duas metas ad separationem possessionum Zebehbilib et Darasi et abhinc per eandem vallem Musoupatak dictam ascenderet iuxta terram Legeen ad partem septemtrionis, ubi erexissent unam metam et sic per eandem

vallem parum transeundo aliam metam erexissent, deinde venissent ad unum locum, ubi ipsa vallis per meatum ryvuli se dupplicaret, ubi posuissent unam metam et per cursum eiusdem ryvuli magis ad partem septemtrionis declinantis transiret unam magnam viam venientem de Zebelib in villam Legeen et in transitu eiusdem vie sub quibusdam lignis pireis erexissent duas metas, abinde per unum berch currendo ad unum bonum spaciun erexissent unam metam et exinde egrediendo³ pervenissent ad duas metas antiquas, ubi terciam erexissent, deinde directe eundo descendissent ad quandam ryvulum Megepatagh dictum, ubi erexissent unam metam et per eundem ryvulum asscendendo ad eandem partem venissent ad unum locum, ubi ipse ryvulus dupplicaretur et ibi erexissent unam metam et ab illa meta per cursum eiusdem ryvuli reflectendo quasi magis ad partem septemtrionis per eundem ryvulum asscenderet ad eandem partem, ubi circa eundem ryvulum iuxta antiquam metam novam erexissent et abinde per eundem ryvulum asscendendo in descensu alterius ryvuli in eundem a parte orientis erexissent unam metam et sic per eundem ryvulum maiorem ad partem predictam venissent ad duas metas antiquas, ubi terciam erexissent et abinde asscendendo ad unam arborem ilicis, sub qua posuissent unam metam, dehinc ad verticem cuiusdam montis circa locum, qui vocatur Wodallo, sub quadam arbore silicis unam metam erexissent, deinde per latus eiusdem montis descendissent ad ryvulum Belpatagh dictum et per ipsum ryvulum transeundo veniret ad unam vallem et per eandem vallem transeundo asscendit ad metas possessionis Nempi capituli supradicti et ibi terminatur. Quas quidem metas universi vicini et commetanei inibi congregati et specialiter dictus magister Wezzeus veras et iustas esse asseruissent⁴ seu affirmassent. Datum feria quarta proxima ante festum Beati Mychaelis archangeli, anno Domini Mo ccc lmo tercio.

¹ utána kihúzva: rec. ² utána kihúzva: quibus ³ alatta áthúzva: erigendo ⁴ utána kihúzva: et

78.

1353. szeptember 27.

Az esztergomi káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy tanúbizonysága jelenlétében a királyi ember Bars megyében kiderítette, hogy a megyebeliek tudomása szerint nemcsényi Péter fia György a garamszentbenedeki monostor rohozsnicai birtokából saját földet hasított ki, és azt használja, haszonvételeit pedig a maga számára beszedi.

Papír, 301 x 94 mm. Hátlapra nyomva az esztergomi káptalan kisebb pecsétjének maradványai. Egykorú kézzel: Domino regi pro domino Syffredo, abbe monasterii Sancti Benedicti et suo conventu contra Georgium, filium Petri de Nymchun super particula terre excisa de possessione Rohoznicha inquisitoria; valamint újkori feljegyzés és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 8-2-7 (DF 235 973).

Excellentissimo domino suo, Lodovico, Dei gracia illustri regi Hungarie capitulum ecclesie Strigoniensis oraciones in Domino debitas ac devotas. Litteras vestre serenitatis generales inquisiciones, prohibiciones et citaciones continentes per procuratorem religiosi viri, domini Syffredy, abbatis monasterii Sancti Benedicti et sui conventus nobis

exhibitae reverenter, ut tenemur, duximus recipiendas¹, quibus visis et perfectis cum Mykch de Balwan, homine vestro in eisdem inserto Nicolaum presbiterum, nostre ecclesie prebendarium ad inquisitionem faciendam hominem nostrum pro testimonio duximus transmittendum. Qui quidem homo vester et nostrum testimonium facta inquisitione ad nos reversi concorditer nobis in hunc modum retulerunt, quod ipsi feria quarta proxima ante festum Beati Mychaelis archangeli proxime preterita iuxta regni consuetudinem in comitatu Borsyensi diligenter inquirendo transivissent, ubi nobiles et ignobiles ac alii communes homines dicti comitatus et specialiter vicini et commetanei infrascripte possessionis per eos conscientiose ad fidelitatem sancte corone palam et occulte requisiti dixissent se scire, quod Georgius, filius Petri de Nemchen quandam particulam terre dicti monasterii Sancti Benedicti propriam² de possessione eiusdem monasterii Rohoznica vocata excidendo contra legitimam prohibicionem prelibati domini Syffredy abbatis et sui conventus lite inter ipsos pendente propria auctoritate usus exitisset fructus et utilitates eiusdem pro se recipiendo. Datum in festo Beatorum Cosme et Damiani martirum, anno Domini millesimo CCCmo quinquagesimo tercio.

¹ az eredetiben: recipiendum ² sor fölē írva, alatta kihúzva: hereditariam

79.

1353. október 3. Bars

Bars vármegye hatósága jelenti I. Lajos királynak, hogy kiküldöttjei Bars vármegyében kiderítették, hogy a megyebeliek tudomása szerint nemcsényi Péter fia György a garamszentbenedeki monostor rohozsnicai birtokából saját földet hasított ki, és azt használja, haszonvételeit pedig a maga számára beszedí.

Papír, 301 x 101 mm. Hátlapra nyomva két szolgabírói és egy ispáni pecsét maradványai. Hátlapon egykorú címzés (díszes E kezdőbetűvel): Excellentissimo domino, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri pro domino Sefrido, abbe monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron et suo conventu contra Georgium, filium Petri de Nymchun inquisitoria; későbbi kézzel: Super Rohoznicha; valamint újkori levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 8-2-8 (DF 235 974).

Excellentissimo domino, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri, domino eorum metuendo magister Petrus comes¹ et iudices nobilium comitatus Borsiensis fidele obsequium cum perpetua fidelitate. Litteras vestre excellencie generales inquisitiones et² prohibiciones³ continent per procuratorem religiosi viri, domini Sefridi, abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Goron et sui conventus nobis exhibitae sumpmo recepimus cum honore, quibus receptis et perfectis comitem Nicolaum, filium Mauricii de Gyrud unum ex nobis ac Nicolaum de Sarkuzy dictum ad inquisitionem faciendum homines nostros⁴ duximus transmittendos⁵. Qui demum ad nos reversi facta inquisitione concorditer nobis retulerunt in hunc modum, quod ipsi feria quarta proxima ante festum Beati Mychaelis archangeli proxime preteritum iuxta regni consuetudinem in eodem comitatu diligenter inquirendo transivissent, ubi nobiles et ignobiles et alii communes homines

dicti comitatus et specialiter vicini et commetanei infrascripte possessionis per eos conscientiose ad fidelitatem sancte corone palam et occulte requisiti dixissent se scire, quod Georgius, filius Petri de Nymchun quandam particulam terre dicti monasterii Sancti Benedicti propriam de possessione eiusdem monasterii Rohoznicha vocata excidendo contra legitimam prohibicionem prelibati domini Sefridi abbatis et sui conventus lite inter ipsos pendente propria auctoritate usus extisset fructus et utilitates eiusdem pro se recipiendo. Datum in Bors, feria quinta proxima post festum Beati Mychaelis archangeli prenotati, anno Domini Mo CCCo lmo tercio.

¹ a szó elől utólag a vice szót kihúzták ² utólag sor fölé írva ³ utána kihúzva: et citaciones ⁴ homines nostros: sor fölé írva ⁵ az eredetiben: transmittendum

80.

1353. november 25. Buda

I. Lajos király megparancsolja a garamszentbenedeki konventnek, hogy küldje ki emberét, akinek a jelenlétében a királyi ember Gyarmat birtok határait az ottani birtokosok számára megjárhatja.

Átirta a garamszentbenedeki konvent 1353. december 13-án kelt jelentésében. Eszt. kpt. mlt. 38-1-9 (DF 236 951).

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis, conventui Sancti Benedicti de iuxta Gron salutem et graciam. Dicit nobis Lucasius sua, Iohannis, Nicolai et Stephani, filiorum suorum, item Nicolai et Iacobi, filiorum¹ Buken de Germoth in personis, quod predicta possessio eorum Germoth vocata, in comitatu de Bors existens apud manus eorum habita reambulacione et metarum ereccione plurimum indigeret. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Laurencius, filius Gregorii de Habay vel Iohannes aut Laurentius, filii Gregorii de eadem sive Tonk, filius Petri de Fyus aliis absentibus homo noster ad faciem predicte possessionis vicinis et commetaneis suis universis legitime convocatis accedendo et ipsis presentibus reambulet ipsam per suas veras metas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo reambulatamque et ab aliorum possessionibus metali distinccione separatam relinquat ipsam eidem Lucasio et filiis suis ac Nicolao et Iacobo, filiis Buken prenotatis eo iure, quo ad ipsos dinoscitur pertinere, perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum. Contradictores vero, si qui fuerint, citet ipsos contra eosdem ad nostram presenciam ad terminum competentem et post hec seriem ipsius reambulacionis cum cursibus metarum vel, si necesse fuerit, nominibus contradictorum et citatorum ac termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, in festo Beate Katherine virginis et martiris, anno Domini Mo cccmo lmo tercio.

¹ az átiratban: filiis

81.

1353. december 6. Buda

Tamás országbíró megkeresi a pozsonyi káptalant, hogy az emberével Márton dömösi prépostot idéztesse a király jelenlété elő Abrahám fia Péter ellenében.

Papír, 225 x 85 mm. Hátlapon zárópecsét nyoma, valamint újkori levéltári jelzetek. Prímási lvt. Neoreg. AA. 74 (DF 261 301).

Amicis suis reverendis, capitulo ecclesie Posoniensis comes Thomas, iudex curie domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie comitatusque de Turuch tenens honorem amiciciam paratam debito cum honore. Vestram amiciciam presentibus requirimus reverenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Petrus de Samuch vel alter Petrus, filius Iacobi de Welk altero absente homo regius citet dominum Martinum, prepositum ecclesie Demesyensis contra Petrum, filium Abraee in regiam presenciam ad terminum competentem. Et post hec diem et locum ipsius citacionis, nomen citati cum termino assignato domino nostro regi fideliter rescribatis. Datum Bude, in festo Sancti Nicolai confessoris, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo tercio.

82.

1353. december 10. Buda

Lajos király Márk esztergomi éneklőkanonok kérésére átírja a váci káptalannak Nána birtok határjárásáról kibocsátott oklevelét.

Hártya, 320 x 165 mm. Plika levágva. Hátlapon újkori latin nyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 31-1-11 (DF 236 765). Átírta I. Lajos király 1360. július 25-én kelt oklevelében, Eszt. kpt. mlt. 31-1-13 (DF 236 767).

Nos, Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod discretus vir, magister Markus, cantor ecclesie Strigoniensis ad nostram accedens presenciam exhibuit nobis quasdam litteras rescriptio[n]ales capituli ecclesie Wachyensis super reambulacione et metarumi ereccione possessionis Nana vocate, in comitatu Strigoniensi existentis facta confectas tenoris infrascripti supplicans in sua et capituli ecclesie Strigoniensis prenotate personis nostre maiestati prece subiectiva, ut easdem nostris litteris patentibus transscribi et confirmari facere pro eisdem dignaremur. Quarum tenor talis est:¹

Nos itaque petitionibus eiusdem magistri Marci, cantoris Strigoniensis in sua et dicte ecclesie Strigoniensis capituli nostre maiestati porrectis benigniter exauditis predictas litteras ipsius capituli Wachyensis de verbo ad verbum presentibus nostris litteris patentibus transscribi facientes eatenus, quatenus eadem reambulacio dicte possessionis rite et legitime facta fore dinoscitur et quemadmodum eadem littere ipsius capituli Wachyensis

iuste super dicta reambulacione sunt emanate, pro eidem capitulo Strigoniensi perpetue confirmamus presencium patrocinio mediante, salvis iuri^s² alienis. Datum Bude, feria tercia proxima post festum Beati Nicolai confessoris, anno Domini Mo cccmo lmo tercio.

¹ Következik a váci káptalan 1349. március 23-án kelt oklevele, benne Lajos király 1349. március 9-én kelt parancslevelével, Mon. Str. III, 675-676 (900). ² az átírásban helyesen

83.

1353. december 13.

A garamszentbenedeki konvent jelenti I. Lajos királynak, hogy parancsa értelmében kiküldte emberét, akinek a jelenlétében Gergely fia János királyi ember Gyarmat birtok határait az ottani birtokosok részére megjárta.

Papír, 307 x 84 mm. Hátlapra nyomott pecsét körvonalai. Hátlapon középkori kézzel: Brevis reambulacio metarum possessionis Germath quorundam nobilium ab altera possessione similiter Germath nobilium ecclesie Strigoniensis; valamint újkori levéltári jelzet és megjegyzés. Eszt. kpt. mlt. 38-1-9 (DF 236 951).

Excellentissimo domino suo, Lodovico, Dei gracia regi Hungarie illustri conventus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron oraciones in Domino continuas et devotas. Litteras vestre magnificencie pro Lucasio, Iohanne, Nicolao et Stephano, filiis suis, item Nicolao et Iacobo, filiis Bwken de Germoth reambulatorias recepimus reverenter in hec verba:¹

Nos vestre ce<l>situdini obedire cupientes, ut tenemur, cum predicto Iohanne, filio Gregorii, homine vestre celsitudinis fratrem Blasium, sacerdotem, unum ex nobis ad reambulacionem seu statucionem supradicte possessionis Germoth faciendum pro testimonio nostrum hominem duximus transmittendum, qui demum ad nos reversi concorditer retulerunt, quod cum ad faciem supradicte possessionis Lucasii, Nicolai et Stephani, filiorum eius, item Nicolai et Iacobi, filiorum Buken eandem Germoth accessissent, vici-nis et commetaneis eiusdem universis legitime convocatis ipsam per suas metas perambulantes decem et novem metas antiquitus statutas et erectas reperissent, quibus mediantibus esset eadem Germoth possessio predictorum Lucasii et filiorum eius et Nicolai et Iacobi, filiorum Buken ab alia Germoth, que pertineret ad iobagiones nobiles ecclesie Strigoniensis, separata et distincta, quas perambulantes eisdem Lucasio, Iohanni, Nicolao et Stephano, filiis eiusdem, item Nicolao et Iacobo, filiis Buken reliquissent eo iure, quo ad eos dinoscatur pertinere, possidendam perpetuo, nullo contradictore penitus existente. Datum feria sexta proxima post festum Beati Nicolai confessoris, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo tercio.

¹ Következik I. Lajos király 1353. november 25-én kelt parancslevele.

84.

1353. (január 13. után)

Tamás országbíró előtt péli Dezső fia János perbe fogta ikladi Barlius fia Jánost, Miklós fia Jánost és Lászlót valamint Domonkos fia Jánost a kuralyi Mátyássapéterfölde nevű földrész miatt. Az országbíró január 13-ra okleveles bizonyítást rendelt, amikor a felek be is mutatták okleveleiket.

14-15. század fordulóján, későbbi feljegyzés szerint 1431-ben készült, hártyára írt lista, melynek az itt közölt szöveg az egyik hosszabb bejegyzése (vö. CD Str. I,7,45. Mon.Str. I,51, 575). Prímási lvt. K-52/1 (DF 248 387).

Item, nota, quod in anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo tercio tempore condam Thome iudicis curie regie Iohannes filius Dessew de Pel actor ab una, et Iohannes, filius Barlius de Iklad et Ladislau et Iohannes, filii Nicolai ac Iohannes filius Dominici in causam attracti parte ab altera in facto cuiusdam particule terre Mathyassapethwrfelde vocate in possessione Kural vocata habite in presencia dicti comitis Thome litteralia instrumenta ipsorum in octavis festi epiphaniarum Domini in dicto anno preterito contra alterutrum exhibere assumpsissent. Tandem ipso termino adveniente <pri>mo predictus Iohannes filius Dessew de Pel actor quasdam litteras conventus cruciferorum Sancti regis Stephani de Strigonio patentes anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo primo emanatas eidem comiti Thome presentarat etc. continent etc., quod Emericus, filius Iohannis dicti Aprod coram dicto conventu qundam particulam terre sue de Kural ad tria aratra sufficientem, a parte meridionali habitam etc. sex marcis etc. Iohanni, filio Dessew et per eum suis successoribus etc. vendidisset assumpmens etc., in quarum contrarium procurator dictorum Iohannis, filii Barlius de Iklad, Ladislai et Iohannis, filiorum Nicolai et Iohannis, filii Dominici in causam attractorum duos litteras, unam privilegialem capituli ecclesie Strigoniensis anno ab incarnatione Domini Mmo cccmo quinquagesimo septimo et aliam patentem capituli ecclesie Nytriensis sub anno Domini Mmo cccmo secundo emanatas iudicario examini eiusdem comitis Thome presentarat, in quibus, ut in alia parte scripta sunt, vide, ibi etc. Quibus quidem litteris exhibitis etc. Tandem condam comes Nicolaus Drugeth, similiter iudex curie etc. Lodovici regis ex rationibus in litteris suis adiudicatoriis superinde confectis contentis vigoribusque dictarum duarum litterarum in personis dictorum in causam attractorum exhibitarum eandem particulam terre Mathyasyapeturfelde vocatam trium aratrorum eisdem in causam attractis etc. adiudicando reli{n}quit etc.

85.

1354. április 9.

Miklós nádor megkeresi a pécsi káptalant, hogy küldje ki emberét, akinek a jelenlétében a nádori ember a patai Veche Miklós fiai jobbágyainak Hobol birtokon történt hatalmaskodásáról nyomozást folytathat.

Jelentésében átírta a pécsi káptalan 1354. május 26-án. Eszt. kpt. mlt. 76-7 (DF 264 676).

<Amic>is suis reverendis, capitulo ecclesie Quinqueecclesiensis Nicolaus, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum amiciciam paratam cum honore. Dicitur nobis in person<a> magistrorum Cosme, Leonci et Anthimi, filiorum Beke, filii Lancreti de iuxta Alma, quod in dominica Iudica nunc proxime preterita iobagiones sew popul<i>> magistrorum Ladislai, Renoldi et Iohannis, filiorum Nicolai dicti Veche de Patha per iussum et permissionem dictorum magistrorum Ladislai, Renoldi et Iohannis, dominorum suorum de eadem villa Patha egrediendo manibus armatis ad possessionem predictorum filiorum Beke Habey vocatam potencialiter veniendo unum iobagionem eorundem filiorum Beke Pethew nominatum in eadem villa Habey vocata commorantem interfecissent, lite tamen pendente inter ipsos. Super quo amiciciam vestram presentibus petimus diligenter, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fide dignum, quo presente Petrus, filius Iacobi de Aufalu vel Stephanus, frater eiusdem aut Iohannes, filius Demetri de Bothka sive Iacobus, filius Thome de Sancto Iacobo aliis absentibus homo noster ab omnibus, quibus decet et licet, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem. Post hec, prout exinde vobis veritas premissorum constiterit, nobis amicabiliter rescribatis. Datum Bude, feria quarta proxima ante festum Passce Domini, anno eiusdem millesimo cccmo quinquagesimo quarto.

86.

1354. május 6. Esztergom

Miklós esztergomi érsek az esztergomi káptalannal elcseréli az Ás nevű birtokrészért és két jobbágycsaládért a nánai tizedet.

Hártya 254 x 129 + 35 mm, befüggessztő hártyaszalag maradványai. Hátlapon középkori kezzel: Capitulum dedit terram Aas in concambium decimarum {decimarum} de Nana, valamint újkori latin nyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 31-1-12 (DF 236 766). Vö. a következő számmal!

Nos, Nicolaus, Dei et apostolice sedis gracia archiepiscopus ecclesie Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod quia quedam particula possessionum fratrum nostrorum in Christo karissimorum, videlicet capituli ecclesie nostre predicte in vicinitate ville predicte ecclesie nostre Wdward vocate existens, Aaz vocata, item due mansiones iobagionum in villa Sancti Pauli nominata, similiter ecclesie nostre, residentes nobis et dicte ecclesie nostre sunt

admodum utiles et necessarie. Ob hoc dicti fratres nostri easdem cum suis utilitatibus nobis et ecclesie nostre in concambium et permutacionem infrascripte decime ecclesie nostre dederunt et donaverunt perpetuo iure et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas. Nos vero in concambium predictarum possessionum et suarum utilitatum universarum dedimus et donavimus eisdem fratribus nostris, videlicet capitulo predicte ecclesie nostre decimam ville Nana, que erat archiepiscopal, scilicet tam frugum, quam apum et agnellarum cum proprietate sui dominii in perpetuum pleno iure per ydem capitulum possidendam, tenendam et habendam. In cuius permutacionis testimonium presentes nostras literas eidem capitulo fecimus emanari. Datum Strigonii, in festo Beati Iohannis apostoli et ewangelistae ante portam Latinam, anno Domini Mmo CCCmo quinquagesimo quarto.

87.

1354. május 6.

Az esztergomi káptalan bizonyos tizedek ellenében átengedi az érseknek és érsekségnek Ás birtokot, valamint két szentpéli jobbágylelkét összes tartozékaival.

Erősen szakadozott és hiányos restaurált háryta, 244 x 133 mm. Hártysalagon az esztergomi káptalan kisebb pecsétje. Hátlapon: <Concam>biuum ville. Más kézzel: <...> Strigoniensis super <...>alem <...>. Prímási lvt. Arch. Saeculare Radicalia M-17 (= DF 248 420). Az oklevél kivonata szerepel a Zsigmond-kori oklevél-lajstrom 10. száma alatt. Vö. az előző számmal!

<Nos>, capitulo ecclesie Strigoniensis <...>, quod quia decime archyepiscopales exig<...> admodum sunt utiles et necessarie <...> populorum <...> ad nostram utilitatem et quietem, ob hoc <...> con<...>one domino <... archi>episcopo, prelato nostro pro infrascriptis possessionib<bus ... eccle>sie nostre in<...> permutacionem mediantibus litteris suis factam i<n> ple<nitudi>nem sui iuris <...> habuimus. Nosque pro eiusdem permutacione quasdam possessiones nostras dicte ecclesie Strigoniensis, videlicet Az vocatam in vicinitate ville Oduard existentem a parte villa Besenew, item duas mansiones iobagionum, quas habemus in villa archyepiscopali, videlicet Sancti Pauli cum eorum utilitatibus et pertinenciis universis dedimus et tradidimus dicto domino archyepiscopo et per eum archyepiscopatui iure perpetuo et irrevocabiliter possidendas, tenendas et habendas. In iuius rei testimonium presentes litteras nostro sigillo consignatas eidem domino archyepiscopo et archyepiscopatui duximus concedendas¹. Datum in festo Beati Iohannis apostoli et ewangeliste ante portam Latinam, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo² quarto.

¹ az eredetiben: concedendum ² az eredetiben: quicagesimo

88.

1354. május 26.

A pécsi káptalan jelenti Miklós nádornak, hogy megkereső levele értelmében kiküldte emberét, aki nek a jelenlétében a királyi ember kinyomozta az igazságot Vécse (dictus) Miklós fiainak a hatalmaskodása ügyében.

Papír, 290 x 106 mm. Mandorla alakú hátlapra nyomott pecsét maradványai és befüggesszű szalagja. Hátlapon címzés: *Domino palatino pro filiis Beke de iuxta Alma contra populos seu iobagiones filiorum Nicolai dicti Weche de Pata super interfeccione iobagionis eorum inquisitoria; valamint újkori latin tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 76-7 (DF 264 676).*

Magnifico viro, domino Nicolao, regni Hungarie palatino et iudici Comanorum, amico ipsorum capitulum ecclesie Quinqueecclesiensis amiciciam paratam cum honore. Litteras vestras inquisitorias recepimus in hec verba:¹

Nos igitur petitionibus² vestre magnitudinis inclinati unacum predicto Petro, filio Iacobi de Aufalu, homine vestro nostrum hominem, videlicet Mychaelem presbiterum, ecclesie nostre prebendarium et magistrum altaris Sancte Crucis ad premissa inquirenda pro testimonio transmisimus fidedignum, qui postmodum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod sicut prefatus homo vestre magnitudinis presente predicto nostro testimonio sabbato proximo ante festum Ascensionis Domini proxime preteritum a nobilibus conprovincialibus et ab aliis cuiusvis status et condicionis hominibus scire potuisset prehabita diligenti et fideli inquisitione sic scivisset, quod populit, seu iobagiones prefatorum magistrorum Ladislai, Renaldi et Iohannis, filiorum Nicolai dicti Weche de villa eorum Patha vocata in dicta dominica Iudica nunc preterita egrediendo et ad possessionem prefatorum filiorum Beke Habey vocatam potencialiter veniendo unum iobagionem eorundem filiorum Beke de dicta Habey in eadem villa interfecissent lite pendente inter filios Beke et filios Nicolai supradictos. Datum feria secunda proxima post festum Ascensionis Domini supradictum, anno prenotato.

¹ Következik Miklós nádor 1354. április 9-én kelt megkereső levele. ² sor fölött betűzve

89.

1354. május 29.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte Salamon özvegye, Ilona, szapi Bálint özvegye, Erzsébet, Iván fia László leánya, Ilona, és csenfalvi Egyed fiai, András és Péter uszori Péter fia Domonkost, miután tőle az esztergomi érsek ítélete szerint a 25 bécsi széles dénármárkát megkapták, Venis asszonynak, uszori Benedek fia János özvegyének a hitbérét és jegyajándékát illetően nyugtatták.

Felső szélén kirografált háryta 320 x 93 + 23 mm. Vörös és fehér színű selyemsodratú zsinórban a pozsonyi káptalan pecsétje. Díszes, két sor mélységű kezdőbetű. Az írás a szöveg egyharmadától kisebb betűkkel és vékonyabb tollal folytatódik. Prímási lvt. Neoreg. AA. 44 (DF 261 271).

A	B	C
<p>Universis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam, tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod nobiles domine, Elena, relict Salomonis et Elyzabeth, relict Valentini de Zop ac altera Elena, filia Ladislai, filii Iwan, item Andreas et Petrus, filii Egidii de Cheufolua ad nostram personaliter adientes presenciam comitem Dominicum, filium Petri de Vzur et suos heredes herendumque suorum successores super dote et rerum parafernaliū⁶ nobilis domine Venis vocate, relicte Iohannis, filii Benedicti de eadem Vzur, quas super eundem comitem Dominicum de possessionariis porcionibus ipsius Iohannis, filii Benedicti in possessionibus Vzur, Churle, Reche et Akolfeu vocatis in comitatu Posoniensi existentibus ipsum iure hereditario contingentibus¹ coram venerabili in Christo patre, domino Nicolao, archiepiscopo ecclesie Strigoniensis, domino nostro iuris mediante² aquirebant, habitis et receptis ab eodem viginti quinque marciis³ denariorum latorum Viennensium marcam quamlibet cum decem pensis computando coram nobis plene persolutis et integre, reddiderunt expeditos et modis omnibus persolutos⁴ obligantes se, quod si qui predictum comitem Dominicum et suos⁵ posteritates temporis in processu ratione dicte dotis et rerum parafernaliū⁶ molestare et agravare niterentur, extunc predicte domine Elena, Elyzabeth et altera Elena, filia Ladislai, Andreas et Petrus, filii Egidii pretacti et eorum heredes eosdem tenebuntur expedire propriis eorum laboribus et expensis. In cuius rei expedicionis memoriam presentes litteras nostras privilegiales eisdem concessimus apposizione pendentis sigilli nostri autentici consignatas. Datum in octavis Ascensionis Domini, anno eiusdem millesimo cccmo quinquagesimo quarto.</p>		

¹ az eredetiben: contingentem ² utána tollbanmaradt talán: remedio v. medela ³ az eredetiben: marcas ⁴ így az eredetiben ⁵ így, feltehetőleg értelmi egyeztetés a fiúörökösöket illetőleg az eredetiben: paraornaliū

90.

1354. augusztus 18. Nagyfalu

Baranya megye hatósága nagyvátyi Miklós fia Péter kérésére kivizsgáltatja Gurk fia Mihály nagyvátyi hatalmaskodásának ügyét.

Papír, 220 x 106 mm. Két darab pecsét maradványai, egyik záró (nagyobb méretű), másik hátlapra nyomott (kisebb méretű). Hátlap feljegyzés ugyanazon kéztől: Pro Petro, filio Nicolai de Nogwagh contra Mychaelem, filium Gurk ad feriam secundam proximam post festum Decollacionis Sancti Iohannis Baptiste nunc venturam prorogatoria; valamint újkori latin nyelvű tartalmi összefoglalü és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. olt. 1-3-10, KML 28 (DF 208 465).

Nos, magister Dominicus vice magnifici viri, domini Andree bani de Machou comes de Barana et iudices nobilium de eodem damus pro memoria, quod cum nos Petrum, filium Gregorii, hominem nostrum ad instantem petitionem Petri, filii Nicolai de Nogwagh ad infrascripta facienda transmissemus, qui postremo ad nos reversus nobis dixit, quod prefatus Petrus per ipsum hominem nostrum feria sexta proxima ante festum Beati Iacobi apostoli nunc preteritum duos acervos frugum ac Mychaelem, filium Gurk legitime fecisset prohiberi dictusque homo noster super ipsa prohibicione partibus predictis feriam secundam proximam ante festum Sancti regis Stephani nunc venturum coram nobis comparere pro termino assignasset, ipso itaque termino occurrente partes predice coram nobis comparuerunt, ut debebant, prefatus autem Petrus contra ipsum Mychaelem in figura nostri iudicii proposuerat eo modo, quod dictus Mychael in festo Nativitatis Beati Iohannis Baptiste, cuius nunc annua preterisset revolucio, in domo sua in eadem Wagh habita, propria sua auctoritate descendisset moraturus, et alias duas domos suas in eadem combussisset et novella sua arando seminasset, in quibus quidem novellis suis dicte fruges in eisdem acervis ex<...> forent et essent, quo dicto dictus Mychael respondit ab adverso, quod non in domo ipsius Petri descendisset, sed in sua do<... r>esidenciam, et novella eiusdem non arasset et non seminasset, et super hoc dare posset instrumentum. Quibus auditis <...>nsimus, ut ipse Petrus, homo noster et Stephanus, filius <...> de eadem Nogwagh usque quintum decimum diem a die datarum presencium, scilicet feriam secundam proximam post festum <Trans>lacionis Sancti Iohannis Baptiste nunc venturam super premissis sciant et inquirant omnimodam veritatem et tandem secundum quod ipsis hominibus nostris veritas de premissis constiterit, nobis partibus predictis presentibus in ipsa feria secunda indicare teneantur dictusque Mychael suum instrumentum coram nobis similiter exhibere teneatur, ut nos iudicium et iusticiam facere valeamus inter partes. Datum in Nogfalu¹, termino prenotato, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo quarto.

¹ utána kihúzva: feria secunda

91.

1354. szeptember 29.

László csázmai prépost, kápolnaispán bizonyítja, hogy miután Kuncilinus budai polgártól és volt bírótól a felhévizi keresztesek mesterének általános ügyvivője a tizedek és haszonvételek fejében a Buda melletti major után fizetendő egy forintot a kápolnaispán emberének jelenlétében nem volt hajlandó elfogadni, Kuncilinus ispán előtte bemutatta a korábbi években a keresztesektől kapott nyugtákat.

Hártya, 336 x 113 mm. Hátlapján Nagy Lajos király első középpecsétjének maradványai. Továbbá újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 53-2-1 (DF 238 052). Kivonata: Csánki D., Századok 40 (1906) 691.

Nos, Ladislaus, prepositus ecclesie Chazmensis, comes capelle et secretarius cancellarius domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie memorie commendamus, quod cum ad petitionem comitis Kunculini, quondam iudicis et civis Budensis unacum Michaele de Zekeres, homine regio Petrum hominem nostrum pro testimonio ad infrascripta destinasssemus, tandem ipsi ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, ut cum ipsis presentibus in festo Beati Michaelis archangeli prefatus Kuncilynus unum florenum pro maierio seu alladio suo inter civitatem Budensem et villam Nyek vocatam habito ratione decimarum eiusdem et utilitatum ipsius in octavis dicti festi Beati Michaelis archangeli, sicut singulis annis, similiter hoc anno persolvi debitarum magistro Iohanni Pelros, archidiacono Orodiensi, vicario et generali procuratori domini Gwyllermi cardinalis, magistri cruciferorum ecclesie Sancte Trinitatis de Calidis Aquis apud eandem ecclesiam Sancte Trinitatis personaliter reperto se persoluturum fore presentasset et promptum ac paratum ostendisset, tunc prefatus magister Iohannes Pelros illic dictum unum florenum pro dictis decimis presentis anni non recepisset ab eodem. Tempore autem dacionis et confectionis presencium prefatus comes Kuncilynus quamplura instrumenta litteralia, quorum vigoribus prescripte ecclesie Sancte Trinitatis cruciferorum magistro pro predictis decimis singulis annis pretactam pecunie quantitatem solvere debens quampluribus annis eisdem persolvisset et sic expeditus de hac parte fuisse, coram nobis exhibuit, evidenciam sue cause et expedicionis prenotate nobis protestans per eadem instrumenta expedicionalia in specie nobis presentata. Ad cuius rei testimonium presentes eidem instanter petenti concessimus iusticia communi suadente. Datum Bude, in festo Beati Michaelis archangeli prenotato, anno Domini millesimo CCCmo quinquagesimo quarto.

92.

1354. október 3.

A zobori konvent bizonyítja, hogy előtte János garamszentbenedeki prépost Szigfrid apát és konventje nevében a monostor füssi birtokrészét Tamás fia Tamás és László fia János füssi nemeseknek évi haszonbérletbe adta három bécsei széles dénármárkáért.

Hártya, 295 x 76 mm. Hátlapján a zobori konvent pecsétjének maradványai. Újkori feljegyzések mellett egyetlen középkorinak tűnő feljegyzés: Super terra in Fys habita. Prímási lvt. Ipolyi gyűjt. 30 (DF 248 885).

Nos, conventus Monasterii Beati Ypoliti martiris de Zubur, tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod frater Iohannes prepositus nomine proprio, vice et nomine domini Syffridi abbatis et conventus monasterii Sancti Benedicti de iuxta fluvium Goron ab una, item Thomas, filius Thome et Iohannes, filius Ladyzlai, nobiles de Fyus parte ab altera coram nobis personaliter constituti, idem frater Iohannes prepositus nomine proprio, vice et nomine domini abbatis et conventus predictos retulit se locasse et dedisse, ymmo locavit coram nobis et contulit possessionariam porcionem terre monasterii Sancti Benedicti in Fyus habitam et ex antiquo tempore ad ipsum monasterium Beati Benedicti pertinentem cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis per decem annorum spacia prenotatis Thome et Iohanni pro censu annuali tali intermedio, quod a data presencium in singulis festivitatibus Beati Michaelis archangeli tempore autumnali occidentibus¹ singulis annis tres pensas latorum Wyennensium denariorum in ipsorum monasterio domino abbati et conventui solvere et litteras expeditorias eorundem recipere debebunt, ut assumpserunt, penam dupli incursuri, si aliquem terminum singulis annis infra decem annorum spaciū obmitterent in solvendo. Et si postea ipsam obmissam solutionem principalem cum pena dupli infra quindenas ipsius festi Beati Michaelis archangeli immediate subsequentes solvere non curarent, ex tunc ante litis ingressum prenotatam solutionem cum pena dupli plenarie et ex integro solvere tenebuntur, sicut ad omnia premissa et premissorum singula se predicti nobiles spontanea voluntate coram nobis obligarunt, et possessionaria porcio terre prenotata cum fructuum utilitatibus universis sine omni contradiccionis obstaculo pacifice in ius pristinum et proprietatem monasterii antedicti devolvetur eo facto. Datum feria sexta proxima post festum Beati Remigii confessoris, anno Domini millesimo CCCmo Lmo quarto.

¹ így az eredetiben, helyesen talán: occurrentibus v. accidentibus

93.

1354. október 6. Nagyfalu

Baranya megye hatósága citói Miklós fia Péter Gurk fia Mihály elleni perét október 6-ról október 20-ra halasztja.

Hártya, 200 x 67 mm. Hátlapján zárópecsét maradványai, továbbá: Pro Petro, filio Nicolai de Nogwagh contra Mychaelem, filium Gurk ad feriam secundam proximam post festum Beati Galli confessoris nunc venturam prorogatoria. Eszt. kpt. olt. 8-5-7, KML 155 (DF 208 593).

Nos, magister Dominicus vice magnifici viri, Andree bani de Machou comes de Barana et iudices nobilium de eodem damus pro memoria, quod causam, quam Petrus, filius Nicolai de Cito¹ astans personaliter contra Mychaelem, filium Gurk de eadem similiter personaliter comparentem feria secunda proxima post festum Beati Mychaelis archangeli iuxta priorum litterarum nostrarum movere habebat coram nobis, de parcium voluntate ad feriam secundam proximam post festum Beati Galli confessoris nunc venturam statu sub priori peremptorie duximus prorogandam tali modo, quod ipse partes eorum instrumenta et litteras inquisitorias coram nobis contra se se exhibere teneantur, ut visis earundem <tenoribus>² iudicium et iusticiam facere valeamus inter partes, prout dicaverit ordo iuris. Datum in Nogfalu, feria secunda prenotata, anno Domini Mo ccc quinquagesimo quarto.

¹ A helynév a praepositióval egybeírva a dicto szokásos rövidítésének látszik, de Baranyában aligha lehet más, mint Citó ² a kiegészített szó tollban maradt

94.

1354.

Druget Miklós országbíró ítéletlevelével a Tamás országbíró előtt 1353-ban megkezdett perben a vitás kuralyi Matyássapéterfolde nevű földrészt a perbefogott ikladi Barlius fia Jánosnak, Miklós fia Jánosnak és Lászlónak valamint Domonkos fia Jánosnak ítélte meg a bemutatott oklevelek alapján.

Az ítéletlevelet kivonatosan ismerteti egy 14-15. század fordulóján, későbbi feljegyzés szerint 1431-ben készült lista, Prímási lvt. K-52/1 (DF 248 387).

95.

1355. február 3. Tolnavár

A tolnai megyei hatóság Tékerő földrészt a mágocsi apát ellenében az ábrahámi apátnak ítéli.

Átírta privilegiális formában a szekszárdi konvent 1356. március 13-án Péter apát kérésére, Eszt. kpt. mlt. 73-A-6 (DF 238 330). 18. századi másolata: DL 87 304. A hivatkozott királyi oklevelek: I. Károly, 1324. május 14 (Egom. kpt. mlt. Lad. 73. Litt. mon. de Abraham, kiadatlan), benne IV. László 1273. (Reg. Arp. 2425) és IV. Béla 1263. évi (Reg. Arp. 1357) okleveleivel.

Nos, magister Paulus, vicecomes Tholnensis et iudices nobilium comitatus eiusdem memorie commendamus per presentes, quod cum secundum continenciam priorum litterarum nostrarum modum et formam iudicarie deliberacionis nostre exprimencium religiosus vir, frater Mark, abbas monasterii de Maguch actor exu<rgen>do contra fratrem Petrum, abbatem monasterii Beate Virginis de Abram instrumenta super quadam particula terre litigiose Thekere vocate, que instrumenta idem Mark abbas de Maguch apud patronos¹ dicti monasterii de Maguch esse asseruisse, in quindenit residencie exercitus regii coram nobis exhibere debuisse, tandem ipso termino adveniente idem Mark, abbas de Maguch personaliter comparendo in figura nostri iudicij ipsa instrumenta super dicta particula terre litigiose Thekere vocate, quam ad ipsum monasterium de Maguch pertinere asseruisse, exhibere non valuit, pro ipso autem fratre Petro, abbate de Abram magister Nicolaus, filius Stephani, filii Salomonis de Darou cum sufficientibus procuratoriis litteris religiosi conventus monasterii Saxardiensis astando quoddam privilegium excellentissimi domini, domini Karoli, olim regis Hungarie felicis recordacionis confirmans privilegium Ladislai regis exhibuit, in quo ipsam particulam terre litigiosam sub metis possessionis Chyka eiusdem monasterii de Abram attinere vidimus et provenire. Unde quia idem Mark, abbas de Maguch nec aliqua instrumenta exhibere, prout assumpsit, super ipsa particula terre Thekere, nec aliquibus cautelis eandem particulam terre ipso monasterio pertinere debere comprobare poterat, ideo nos unacum aliis nobilibus pocioribus in iudicaria sede consendentibus eandem particulam terre Thekere vocatam eidem monasterio Beate Virginis de Abram iure perpetuo et irrevocabiliter possidere, tenere et habere iudicando decrevimus. Datum in Tholnavar, in termino prenotato, anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesimo quinto.

¹ az eredetiben: patrones

96.

1355. február 18.

I. Lajos király Demeter váradi püspök kérésére privilegiális formában átírja I. Károly király 1326. október 13-án kelt, Nekcsei Demeter támokmesternek a váradi püspökség részére tett adományáról kiállított oklevelét.

Egyszerű újkori másolat. Kívül: Paria confirmatoriarum regis Ludovici super possessione Zuhna pro episcopatu Varadiensi. Ex capsa sub litt. C. Nro 26. Fent Fas. 9. No. 191 U. Prímási lvt. Arch. Sacculare Radicalia V-191 (DF 279 050).

¹Ludovicus, Dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniæ Bulgariaeque rex, princeps Salernitanus et honoris ac montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus praesentibus et futuris praesentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore. Quamvis regiae celsitudinis interesse dignoscitur ad cunctorum subiectorum honesta desideria gratiose inclinari, illorum tamen postulata celerius ad exauditionis beneficium admittere consuevit, quos in actu fidelitatis continuos varietas servitorum reperit et laboris indefessi assiduitas dignos eiusmodi testimonio comprobavit, non immerito, dum enim ipsorum votis sua clementia correspondet, plurimorum mentes ad fidelitatis fervorem excitat et ad benemerendi studium eorundem animos sublevat et attollit. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod accedens ad nostrae maiestatis praesentiam honorabilis pater, dominus Demetrius, episcopus Varadiensis, dilectus et fidelis noster exhibuit nobis quasdam literas privilegiales condam excellentis et magnifici principis, domini Caroli regis, patris nostri charissimi mediocri sigillo eiusdem in partibus transalpinis casu deperdito consignatas, donationem cuiusdam terrae seu possessionis condam magnifici viri, Demetrii, filii Alexandri de Nekchte Zuna vocatae in comitatu de Zonuk existentis, per eundem magistrum Demetrium predictae ecclesiae Varadiensi factam confirmantes tenoris infrascripti, petens nos debita precum instantia, quatenus ipsas literas privilegiales nostris literis privilegialibus inseri et confirmari facere dignaremur. Quarum tenor talis est:

Carolus, Dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Cumaniæ Bulgariaeque rex, princeps Salernitanus et honoris ac montis Sancti Angeli dominus, omnibus Christi fidelibus tam praesentibus, quam futuris praesens scriptum inspecturis salutem in omnium Salvatore. Regiae celsitudinis interest suarum literarum roborare patrocinio, quae sacrosanctis ecclesiis pia fidelium largitione donantur. Eapropter ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod nobilis vir, Demetrius, filius Alexandri de Nekchte de genere Aba, magister tavernicorum, comes Bachiensis et Trinchiniensis et fidelis noster, haeredum virilis sexus destitutus solatio, cui dudum desiderate et diutius a Domino expectate nativitatis charissimi filii nostri, domini ducis Ladislai gaudium nobis iocando annuncianti tripudio ex speciali maiestatis nostrae gratia et de plenitudine regiae maiestatis mediante efficacissimo nostro privilegio dedimus liberam licentiam, plenam potestatem et nullo umquam² tempore revocabilem facultatem universas possessiones suas quovis iusto titulo acquisitas habitas et

obtentas dandi, donandi, legandi et disponendi, cuicunque vel quibuscumque vellet, pro suae beneplacito voluntatis in vita et in morte, coram nobis personaliter constitutus piaque devotione ac salubri consideratione ductus, cupiens terrena caelestibus et transitoria perennibus commutare, necnon Dominum nostrum, Iesum Christum et eius sponsam, Sanctam Matrem Ecclesiam suae haereditatis efficere participem, quandam terram seu possessionem suam Zuhna vocatam in comitatu de Zonik, in vicinitate possessionis Sima nobilium de eadem et nostrarae Siur vocatarum existentem, quae contigua possessioni Turpasztoh ecclesiae Varadiensis per eundem Demetrium mediante alio privilegio nostro collata et excisa de ipsa Turpasztoh simul cum eadem fuit olim Demetrii, filii Bodun dic*t*i Borch ac Nicolai et Budun, filiorum eiusdem de eodem genere Aba itidem degen{eran}tium, infidelium nostrorum et propter eorundem notoriam infidelitatem ac varias et multiplices offensas, quas contra nostram maiestatem nequiter commiserunt, ab iisdem per nos ablata, primum magistro Alexandro, bonae memoriae fratri dicti Demetrii et consequenter eodem Alejandro sine haerede decedente ipsi magistro Demetrio a nostra celsitudine mediantibus nostris privilegiis in perpetuum donata extitit et collata, ipsam, inquam, terram Zuhna cum loco sessionali, terris cultis et incultis, pratis, faenetis, nemoribus, aquis aquarumque decursibus et aliis iuribus, utilitatibus et pertinenciis suis universis sub antiquis metis et terminis, quibus ab olim limitata et per ipsum Demetrium, filium Budun possessa extitit, eidem venerabili ecclesiae B*eatae* Virginis Varadiensi, in qua Beatissimi Ladislai regis et confessoris, nostri progenitoris sacra tumba aliorumque plurimorum sanctorum reliquiae sunt mirifice conditae continuis divinitus coruscantes miraculis et languidis et debilibus iugiter restituentes beneficia sanitatum, in perpetuam eleemosynam et suae ac parentum suorum, nec non ipsius magistri Alexandri fratris sui sub ipsius ecclesiae ala in Domino quiescentis animarum ob remedium et pro potiendo ecclesiae salutis bravio et de nostro beneplacito et voluntate nostrorumque praelatorum et baronum consensu et conniventia, consulto consilio et provida deliberatione cum suis proximis et consanguineis praehabita dedit, donavit et contulit in perpetuum et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, nihil iuris, nihil proprietatis aut dominii in eadem possessione sibi suisque proximis et consanguineis relinquendo. Sane cum idem magister Demetrius nostro culmini humiliter supplicavit, ut huiusmodi donationem suam ratam habere et acceptam ac nostro privilegio confirmare dignaremur. Nos, qui ex suscepti regiminis debito sanctam matrem ecclesiam in cultu debitae reverentiae habere debemus et favore benigno in suis iuribus confovere, attendentes petit*i*o*nem* ipsius magistri Demetrii iustum, legitimam et rationi consonam, revocantesque in memoriam grata, grandia et immensa eiusdem obsequia nostrarae maiestati fideliter et laudabiliter impensa, ob devotionem speciale³, quam habemus ad ipsum Beatum regem Ladislaum, cuius meritis apud omnipotentem DEUM pro nobis intercedentibus temporalis regiminis sceptrum feliciter gestare nos credimus, cuiusque orationum suffragiis speramus nos ipsos ad aeternae felicitatis gaudia pervenire, prae-notatam donationem atque collationem ipsius magistri Demetrii de dicta terra Zuhna praefatae ecclesiae Varadiensi factam ratam, gratam habentes et acceptam, et praesentis scripti patrocinio de plenitudine potestatis nostrarae ex nostra certa scientia perpetuo

confirmantes, eandem terram Zuhna una cum omnibus suis iuribus, utilitatibus et pertinentiis suis, in quantum ad nos spectat vel nostram respiceret quomodocunque collationem, de nostra celsitudine ex nunc damus et confirmamus saepedictae ecclesiae Varadiensi in perpetuum possidendam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem praesentes concessimus literas duplicis sigilli nostri novi et authentici munimine roboras. Datum per manus discreti viri, magistri Andreeae, praepositi ecclesiae Albensis, aulae nostrae vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo sexto secundo Idus Octobris, regni autem nostri anno similiter vicesimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus, dominis Boleslao Strigoniensis et fratre Ladislao Colocensis archiepiscopis, Ioanne Nitriensis, Benedicto Csanadiensis, Nicolao Iauriensis, Georgio Sirmiensis, Petro Bosnensis, Ladislao Quinqueecclesiensis, Ivanka praedictae ecclesiae Varadiensis, Henrico Veszprimiensis, aulae dominae reginae, karissimae consortis nostrae cancellario, Andrea Transylvano et Csanadino Agriensis ecclesiarum episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Magis viris, Philippo palatino, comite de Scepus et de Ujvar, iudice Cumanorum, comite Alejandro, iudice curiae nostrae, Thoma, vaivoda Transylvano, comite de Zonuk, Michaele bano totius Sclavoniae, comite Simigiensi, Paulo, bano de Maesow, comite Sirmiensi, de Valkow et de Bodrog, Stephano magistro agasonum nostrorum, Dionisio⁴ magistro dapiferorum nostrorum, Nicolao comite Posoniensi ac aliis quam pluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

Nos igitur eiusdem venerabilis patris, domini episcopi multiplicia servitiorum et obsequiorum genera, quae idem in diversis nostris legationibus ad partes Ultramarinas, cum adhuc in minori esset constitutus officio, et dum recolenda memoriae dominus rex Andreas, frater noster charissimus in partibus Apuliae moraretur, ac demum post adeptum pontificale officium ad Alexandrum Bozorabi vaivodam nostrum Transalpinum occasione pacis et concordiae inter nos et eundem tractandum disponendae et confirmandae plures proficiscendo affectione sedula studuit exhibere et exhibit in omnibus nostris negotiis, quae occurunt successive, equo libramine ponderantes, cum in praedictorum suorum servitiorum aliqualem recompensam, tum etiam ob devotionem, quam ad Beatissimum regem Ladislauum, progenitorem nostrum, cui ecclesiae idem praest episcopus, et in qua ipsius sacrae reliquiae requiescunt, gerimus specialem petitionem⁵ ipsius de consensu praelatorum ac baronum regni nostri tanquam iustum duximus admittendam literasque privilegiales antedictas non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas diligenter praemissa inquisitione reperientes praesentibusque literis nostri privilegialibus inseri facientes ratificavimus, approbamus et presentium testimonio literarum confirmamus. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes concessimus literas nostras privilegiales duplices et authentici sigilli nostri munimine roboras. Datum per manus venerabilis in Christo patris, Nicolai, episcopi Zagabiensis, aulae nostrae vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, duodecimo Kalendas Martii, regni autem nostri anno quartodecimo. Venerabilibus in Christo patribus et dominis, Nicolao Strigoniensis et fratre Dionysio Colocensis et Dominico Spalatensis archiepiscopis, Nicolao Agriensis, eodem Demetrio Varadiensis, An-

drea Transylvano, Thoma Csanadiensis, Nicolao Quinqueecclesiensis, Ioanne Vesprimiensis, Colomanno Iauriensis, Michaele Vaciensis, fratribus Thoma Sirmensis, Stephano Nittriensis et Peregrino Bosnensi<s> ecclesiarum episcopis ecclesias DEI feliciter gubernantibus. Magnificis viris, Nicolao, palatino et iudice Cumanorum, Nicolao vavoda Transylvano, comite de Zonuk, Csikow, magistro Tavernicorum nostrorum, comite Nicolao Druget, iudice curiae nostraræ, Nicolao de Macsow, Nicolao totius Sclavoniae et Croatiae et Nicolao de Zeurino banis, Leukus dapiferorum, Dionysio agasonum, Thoma ianitorum nostrorum magistris ac Simone, comite Posoniensi et aliis quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores⁶.

¹ Címként a szöveg élén: Paria confirmatoriarum regis Ludovici super possessione Zuna ²a szövegben hibásan: nullorum quoque ³a szövegben hibásan: praestitam ⁴a szövegben hibásan: Diosino ⁵a szövegben hibásan: petitioni ⁶a szövegben utána a pecsétre vonatkozó újkori megjegyzés: (Locus sigilli duplicitis impendentis) és utána következik az 1364. évi szokványos pecsétmegíjtási záradék:

{S:}ub his autem confirmationalibus inferne a dexteris talis tenor subscriptus habetur: Ad perpetuam rei memoriam. Nos, Lodovicus, rex praefatus, universis declaramus, quod ubi in regno nostro Bosniae innumerabilis multitudo haereticorum et patarenorum⁷ pululasset in errore⁸ fidei orthodoxae ad extirpandumque de ipso regno nostro eosdem ex una parte nos personaliter instaurato valido exercitu proficiscebamus, ex alia vero parte venerabilem in Christo patrem, dominum Nicolaum, archiepiscopum Strigoniensem, nostrum cancellarium, penes quem utrumque par sigilli nostri authenticus habebatur, et virum mag<nifi>cum, dominum Nicolaum, palatinum cum caeteris praelatis, baronibus et regni proceribus in Usuram destinaramus, quidam familiares ipsius domini archiepiscopi pro custodia deputati utrumque par dicti sigilli nostri praecognita malitia subtraxerunt. Nos itaque praecaventes, ne ex huiusmodi sigilli nostri deperditione regnicolis nostris in eorum iuribus successive periculum possit imminere, sigillum novum in duobus paribus fecimus pro nobis sculpi, quod ad omnia privilegia nostra et condam domini Caroli regis, patris nostri sub priori sigillo eiusdem tempore suae coronationis sculpto et demum per eundem eo, quod sub ipso plurimae infidelitates perpetratae extiterunt repertae permactato⁹ ac sub alio sigillo ipsius in partibus Transalpinis casualiter deperdito confecta iuxta dicta nostra sigilla decrevimus fore apponendum. Ad quaecunque vero privilegia paterna dictis duobus prioribus suis sigillis consignata, quae per eundem patrem nostrum per sigilla eiusdem posteriora vel per nos cum sigillo modo praemisso deperdito confirmata non haberentur, et ad ipsa privilegia ipsum novum sigillum nostrum non appendetur vel quaecunque patentes literae nostrae et paternae non confirmarentur, ea privilegia et literae sicut per eundem patrem nostrum fuerunt revocata et annullata, sic et nos ipsas seu ipsam commisimus viribus caritura nullamque roboris obtentura firmitatem. Inter quae praesens privilegium nostrum omni suspitione destitutum et omnia superius in eo contenta et expressa pro iamdicto domino episcopo et suae ecclesiae eiusque successoribus dicti sigilli nostri novi duplicitis et authenticis appressione

innovamus et perpetuo confirmamus. Datum per manus eiusdem domini Nicolai archiepiscopi, cancellarii nostri septimo Kalendas Decembris, anno Domini 1364, regni autem nostri anno vicesimo tertio.

⁷ a szövegben: paternorum ⁸ a szövegben hibásan: devotione ⁹ aszövegben hibásan: coque de sub ipso pulula mine infidelitatis extiterunt repente permutato

97.

1355. március 12. Buda

I. Lajos király megparancsolja az összes vámszedőknek, hogy a szobi, helembai és letkési sajkásnak nevezett hajósok Pozsonytól Szalánkeménig vámmentesek, tőlük semmiféle vámot be ne hajtsanak.

Átírta Zsigmond király 1416. november 25-én (vö. Zsigm. oklt. V. 2465), ezt uő. 1436 március 18-án, ezt Mátyás 1465. március 19-én, amit végül II. Ulászló 1491. december 21-én. Eszt. kpt. mlt. Arch. saeculare Radicalia 33-1-2 (DF 236 795). Tartalmi említése Mátyás 1467. május 13-án kelt oklevelében, Eszt. kpt. mlt. 47-6-2 (DF 237 818). Az átírás szerint az eredeti titkos gyűrűspecséssel volt megerősítve.

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis, universis prelatis, baronibus, comiti bus, castellanis, nobilibus et aliis cuiusvis status et condicionis hominibus tributa habentibus et eorum tributariis tam in terris, quam super aquis constitutis, quibus presentes ostenduntur, salutem et graciam. Cum libertas nautarum nostrorum vulgariter saycias dictorum in villis nostris Helymba, Zoob et Lethkes commorancium ab antiquo consueta id requirat, ut a civitate Posoniensi usque civitatem Zalonkemen tributum seu thelonium de personis et rebus ipsorum solvere non debeant, volumus et fidelitati vestre firmiter et districte precipiendo damus in mandatis, quatenus de dictis nautis nostris et rebus ac bonis eorum, cuiuscumque generis sint et existant, tributum et thelonium recipere et exigere vel exigi facere non audeatis. Sed de locis tributorum vestrorum eosdem cum rebus et bonis ipsorum sine exaccione alicuius tributi liberos et securos transire permittatis et permitti faciatis, aliud non facturi, prout eciam prius per alias litteras nostras sub eodem anulari sigillo nostro in anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesimo confectas et per eosdem nautas nostros nobis exhibitas illud idem vobis dinoscimur precepisse. Datum Bude, feria quinta proxima post dominicam Oculi, anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesimo quinto.

98.

1355. március 16. Buda

Lajos király megparancsolja a pozsonyi káptalannak, hogy Gyula borostyánkői alvárnagyot, bazini Jánost, János szemeti falunagyot, valamint Kakas fia László selpei és klucsováni jobbágyait az esztergomi érsektől bérelt tized megfizetésére szólítsa föl.

Papír, 273 x 111 mm. Zárópecsétként alkalmazott gyűrűspecsét. Hátlapon egykorú címzés: Fidelibus suis, capitulo ecclesie Posoniensis pro decimis non solutis evocatoria. Prímási lvt. Neoreg. AA. 75 (DF 261 302).

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Posoniensis salutem et graciam. Dicit nobis magister Iohannes, filius Viliam, exactor decimorum nostrarum in Posonio, quod Gyula, vicecastellanus magistri Symonis, filii Mauricii de Purustian, Iohannes, filius Sebus de Bozyn et alter Iohannes, filius Iacobi dicti de Agria ac villicus de Zemth, necnon populi seu iobagiones Ladislai, filii Kokos de Selpe et de Kulchua in dicto comitatu Posoniensi existentes in soluzione decimorum vini a venerabili in Christo patre, domino Nicolao archyepiscopo ecclesie Strigoniensis anno preterito conductarum rebellles extitissent. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus per presentes, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedi^{<gnum>}, quo presente Petrus, filius Nicolai de Finke vel Mychael, filius Iohannis de Zalaba altero absente homo noster ad preallegatos homines in soluzione decimorum nostrarum rebellantes accedat et dicat eisdem verbo nostre maiestatis, quod predictas decimas per eosdem non solutas dicto magistro Iohanni, filio Viliam vel homini suo persolvere debeant sine dampno, qui si fecerint, bene quidem, alioquin evocet eosdem in nostram presenciam ad octavas festi Passce Domini proxime venturas sine crastinacione rationem super premissis reddituros. Et post hec seriem omnium premissorum, prout fuerit¹ opportunum, cum nominibus evocatorum et termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum Bude, feria secunda proxima post dominicam Letare, anno Domini Mmo cccmo lmo quinto.

¹ javítva fuerintből

99.

1355. március 28.

A sági konvent bizonyítja, hogy midőn az árvai László fia Márkó királyi ember a konvent tanúbizonyáságának jelenlétében Nyírmál birtokot az esztergomi káptalannak iktatni akarta, Sáfár István fiainak, Jánosnak és Miklósnak a szolgálattevője, István urai nevében az iktatásnak ellentmondott, a káptalan viszont az ellentmondás okát Sáfár István fiaitól akarta hallani.

Tartalmilag átírta Szécsi Miklós ország bíró 1356. március 26-án, Eszt. kpt. mlt. 29-1-16 (= DF 236 717), valamint ennek 1365. május 26-i királyi átirata, Eszt. kpt. mlt. 29-1-17 (= DF 236 718).

100.

1355. május 21.

Az esztergomi káptalan bizonyítja, hogy előtte András fia László esztergomi kanonok saját és testvére, Miklós, valamint unokaöccse, Péter fia János nevében Tamás néhai erdélyi vajda fiait, Mihály váci püspököt és Konyát tiltotta a Hont vármegyei Kóvárszeg birtok elfoglalásától.

Papír, 202 x 105 mm. Hátlaján zárópecsétként az esztergomi káptalan kisebb pecsétje. Hátlapon egykorú kézzel: Pro magistro Ladislao et Nicolao, filiis Andree de Zygh contra dominum episcopum Wacyensem et Konya, fratrem eiusdem super possessione Koarzegh prohibitoria; valamint újkori levéltári jelzetek és feljegyzések. Prímási lvt. Ipolyi gyűjt. 24 (DF 248 886).

Nos, capitulum ecclesie Strigoniensis damus pro memoria, quod magister Ladislaus, filius Andree, socius et concanonicus noster sua et Nicolai, fratri sui uterini ac Iohannis, filii Petri, nepotis sui in personis¹ coram nobis personaliter comparendo prohibuit dominum Mychaelem, episcopum Wacyensem² et Konya, filios³ Thome, quondam woyuode Transilvani ab usu, occupacione⁴, detencione utilitatumque⁵ percepcione possessionis ipsorum Koarzegh vocate in comitatu Hunthensi habite, quia ipsorum esset hereditaria possessio antedicta. Datum in octavis festi Ascensionis Domini, anno eiusdem millesimo cccmo lmo quinto.

¹ In personis: sor folött beszűrva ² folül betűzve: magistrum (?) ³ utána kihúzva: quondam ⁴ sor folött betűzve
⁵ utána törölve: ord

101.

1355. június 5.

Domonkos esztergom-szenttamási prépost, esztergomi érseki általános helynök előtt bálványi Mykch és Töhölii István a helynök korábbi idéző levele értelmében pünkösdi nyolcadán Pobor fiai János és András, valamint Myke fia Myke özvegye ellenében megjelentek és elbadták, hogy Középyöröd birtok korábban a dédanyjuk hozományaként az övék volt, ezért őket abból birtokrész illeti meg, de Pobor fiai és Myke fia Myke özvegye elfoglalták azt, ezért az őket illető részt követelik belőle. Ennek hallatán Pobor fiai és Myke fia Myke özvegye elismerték, hogy Középyöröd dédanyjuk hozománya volt, de azt mondták, hogy közben vásárolt és szerzett jószágaik is fekszenek. A helynök a birtok szemléjére kiküldöttet rendelt ki.

Tartalmilag átírta Péter nögrádi főesperes, esztergomi érseki helynök 1357. október 6-án Esztergomban kelt oklevelében, majd ezt ugyancsak tartalmilag Kont Miklós nádor 1359. december 18-án kelt oklevelében. Prímási lvt. Acta Radicalia T-501 (DF 248 743).

... quod, Mykch de Balwan et Stephanus de Tulij iuxta continenciam litterarum eiusdem domini Petri archidiaconi ipsius adeundo presenciam Iohanne, filio Pobor pro se personaliter et pro Andrea, fratre suo uterino cum sufficienti procuratorio astante quandam litteram abcisam et apertam honorabilis et discreti viri, domini¹ Dominici, condam pre-

positi ecclesie Sancti Thome de Strigonio, tunc eiusdem domini archiepiscopi generalis vicarii anno Domini Mo cccmo lmo quinto sexto die octavarum festi Penthecostis confectam eidem Petro archidiacono presentasset, in quibus vidisset contineri, quod idem Mykch de Balwan et Stephanus de Tuly iuxta continenciam priorum litterarum suarum in octavis festi Penthecostis ad eiusdem accedendo presenciam contra Andream et Iohannem, filios Pobor ac nobilem dominam, relictam Myke, filii Myke similiter personaliter comparentes in figura sui iudicii proposuissent eo modo, ut quia possessio Kuzepgeurud vocata possessio ante eorum, scilicet domine matris avi eorundem cum eadem tradita et attracta extitisset, ideo porcio de ipsa possessione Kuzepgeurud ipsis de iure devolvi debere videretur, que quidem possessio Kuzepgeurud per manus dictorum filiorum Pobor et domine relicte Myke filii Myke fuisse occupata, quam quidem portionem possessionariam de ipsa possessione Kuzepgeurud ipsis tangentem repetivissent ab eisdem iure requirente. Quo auditio iidem Andreas et Iohannes, filii Pobor ac domina relicta Myke filii Myke personaliter exsurgentes dictam possessionem Kuzepgeurud cum prefata domina avia ipsorum, domina videlicet matre avi eorundem traditam fore asserentes se in ipsa possessione Kuzepgeurud possessiones empticias et aquisiticias habere allegassent. Unde idem dominus Dominicus prepositus, tunc vicarius generalis parcium propositionibus sic perceptis, quia qualitas et quantitas, que scilicet et qualis sepius dicta possessio Kuzepgeurud fuisse, eidem veritas non constitisset, ideo ad reambulandam et recaptivandam annotatam possessionem Kuzepgeurud iuxta regni consuetudinem transmisisset. ...

102.

1355. augusztus 17.

I. Lajos király Budán plébániatemplomot alapít.

Egyszerű újkori másolat, melynek hátlapi megjegyzése: Nro 4to. Originale querendum est in tabulariis Primali, Strigoniensis et Posoniensis capitulorum, Camerali et episcopatus Veszprimiensis inter acta praepositurae S. Petri de Veteri Buda. Prímási lvt. Arch. Saeculare Radicalia O-380/4 (DF 279 020). Közel azonos szöveggel, eltérő keltezéssel közölte: CDHung. IX/2, 370. Ennek kivonata: MTT IV, 168-169.

¹Ludovicus, Dei gratia Hungariae, Dalmatiae etc. rex etc. Annuentes insuper, ut nos in ea civitatis Budensis parte, quae nobis cessit, ecclesiam parochiale de novo construendi aut de ecclesia Sanctae Margaretha, quae ibi existit, parochiale deligendi habeamus facultatem, cuius plebanus per nos praesentatus et per praepositum institutus iura parochiae, quoad ius firmandi et alia ecclesiastica sacramenta ministrandi eo modo, quo plebanus Montis Novi Pestensis, possit exercere, sed in ipsam ecclesiam, nec non plebanum ac cives seu hospites nostros de eadem, quoad causas spirituales ipsas audiendo et modo debito terminando iam dictus praepositus eam iurisdictionem exercebit, quam Strigoniensis archiepiscopus, quoad plebaniam et civitatem Novi Montis Pestensis exercere

consuevit etc. Datum per manus eiusdem venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, episcopi Zagrabiensis, aulae nostrarae vicecancellarii, dilecti et fidelis nostri. Anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto, sedecimo Calendas Septembbris.

¹ Fölötte címként: Capitulum Budensis ecclesiae etc. Cuius quidem privilegii tenor per omnia talis est:

103.

1355. augusztus 21.

A garamszentbenedeki konvent előtt terenyei Miklós fia István a derencsényi Vajda Pető fia Miklósnak örökbevallja a korábban neki elzálogosított jószágokat, Terenyét, Derencsényt és Sztranyt.

Alsó szélén kirografált háryta, 310 x 117 + 30 mm. Zöld színű selyemsodratú zsinórón a garamszentbenedeki konvent pecsétje. Két sor mélységű nagy N kezdőbetű. Hátlapon középkori feljegyzés: Super Teremie littera (?) quedam. Super Teremye fassio; valamint újkori latin kivonat (tanulságos a zárójel megjegyzés: Sunt hae literae intricatissime et ineptissime formatae, ut ipsa lectio docet). Eszt. kpt. olt. 2-8-1, KML 68 (DF 208 506).

Nos, conventus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron universis Christi fidelibus presens scriptum intuentibus salutem in salutis omnium largitore. Omnia, que mortalium geruntur ordinacione, oblivionis scrupulo sepius dissolverentur, si non essent litterali cyrographo communita. Hinc est, quod ad universorum noticiam, tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod Stephanus, filius Nicolai de Theremie alio nomine Syma vocata, ubi est ecclesia constructa, in comitatu Neugradiensi sita, ut ipse se eundem nobis fore aseruit, ab una, ex altera vero parte magister Nicolaus, filius Peteu dictus Voywoda de Derenchen in comitatu Gumuriensi habita coram nobis et nostro testimonio ad hoc ibi destinato personaliter constituti per eundem Stephanum, filium Nicolai extitit et extitisset propositum ministerio vive vocis et relatum per modum protestacionis in hunc modum, quod possessionarias suas porciones in dicta Theremie, Derenchen et Stran ipsum iure contingentes cum omnibus utilitatibus suis et pertinenciis eidem magistro Nicolao et per eum suis heredibus herendumque suorum successoribus post titulo pignoris obligacionem, ut in aliis litteris nostris obligatoriis videri continetur, perpetuasset possidendas¹ pariter et habendas¹ penitus nullo contradictore existente, sed dictam villam Theremie similiter cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis absque platea, que versus aquam Zadywa est sita et sessione sui patris ac eciam usibus terre, que ipsum ibi in quarta parte iure contingunt, taliter, ut superius dictum est, eidem perpetuasset, ymimo superadditis sexaginta florenis, prout ante obligasset sibi et obligavit, perpetuasset et perpetuavit coram nobis et nostro testimonio prenotato. Insuper magister Nicolaus predictus asumpsit eundem Stephanum pro dote et rebus paraffernalibus ipsius noverce secundum ius regni penitus exliberare et eciam de omnibus per sepeditum Stephanum in villa Zeredahel dampnis perpetratis, dum vice Ladislai, filii Peteu prenotati fuisse officialis, ipsum inquietantibus et inpetere volentibus similiter tenebitur defensare.

Ut autem huius donacionis series rata, firma et inconcussa permaneat et ne in temporis processu vacillet, sed perpetue firmitatis robur optineat, ob hoc sigilli nostri autentici appellatione¹ presentes duximus muniendas et per medium alphabeti intercidi. Datum feria sexta proxima post festum Assumptionis Beate Virginis Gloriose, anno Domini Mmo cccmo lmo quinto.

A

B

C

¹ az eredetibén: nolam

104.

1355. szeptember 14.

A győri káptalan az ország bíró megkeresésére jelenti a királynak, hogy a királyi ember tanúbizonysága jelenlétében a baziniakat a pozsonyi káptalan ellenében a király színe elé megidézte.

Vízjeles papír, 292 x 201 mm. Hátlapján zárópecsét maradványa. Hátlapon címzés: Domino regi. Pro honorabili capitulo ecclesie Posoniensis contra magistrum Sebus de Bozyn et Iohannem, filium suum ad octavas festi Beati Mychaelis archangeli proxime venturas evocatoria. Bal oldalt keresztben perbeli feljegyzés: Michael de Zobilaky cum Posoniensi pro filio Sebus Makus de Ilkay cum Poss<...>. Prímási lvt. Neoreg. AA. 76 (DF 261 303).

Excellentissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia inclito regi Hungarie, domino ipsorum capitulum Iauriensis ecclesie oraciones in Domino pias et devotas. Litteras magnifici viri, comitis Nicolai de Zeech, iudicis curie vestre et comitatus de Thuruch tenentis honorem adiudicationis sue formam cum regni vestri baronibus continentibus amicicia condecenti receptis unacum Iohanne, filio Petri de Wotha, homine maiestatis vestre ad ea negocia peragenda, que in litteris eiusdem continentur, hominem nostrum, scilicet dominum Andream, chori nostri presbiterum et rectorem altaris Sancti Petri pro testimonio fidedignum transmisimus, qui demum ad nos reversi voce consona nobis retulerunt, quod ipsi sabbato proximo post festum Nativitatis Beate Virginis proxime preteritum procuratorem capituli ecclesie Posoniensis in possessionem magistri Sebus de Bozyn et Iohannis, filii sui Nemethsuk vocata quindecim diebus in ea permansurum et absque destruccione necessaria vite recepturum introducentes et iamdictos magistrum Sebus et Iohannem, filium suum de omnibus iudiciis super ipsos aggregatis in duabus partibus iudicii curie vestre, in tercia vero parte parti adverse satisfacturum et de facto principali, scilicet quod feria quinta proxima post festum Circumcisionis Domini anno eiusdem Mo cccxlo tercio preteritum duos iobagiones capituli Posoniensis de possessione Chukarfalua vocata pro investigando lepore <in> terra eiusdem ville currissent et ipsi magister Sebus et Iohannes, filius <ei>dem de possessione eorum Bozyn egredientes per famulum ipsorum, Mychaelem, filium Luce de Karcha et alios complices ipsorum, famulos ipsorum eosdem pauperes homines, iobagiones capituli Posoniensis singulos in singulis ipsorum pedibus iussissent mutilare morte miserabili et sic mutilatos dividendo reliquissent, qui de huiusmodi crudelibus vñneribus spiritum exalasset, lite tamen pendente hoc fuisse factum inter magistrum Sebus et capitulum Poso-

niense ac eciam super eo, quod idem magister Sebus et Iohannes, filius suus feria tercia proxima post festum Sancti Iohannis Baptiste in anno Domini Mo ccc o xlo septimo preterita quendam iobagionem ipsius capituli Posoniensis Guntheer nuncupatum armatis manibus in die clara in possessione ipsius capituli Tyerne vocata insidiando per suos famulos interfici fecisset vel fecerit. Tandem super eo, quod in vigilia festi Nativitatis Virginis Gloriose, cuius tunc¹ adveniebat quinta² revolucio annualis, quando littere iudicis curie vestre emanabantur, iobagiones ipsius magistri Sebus et Iohannis, filii sui ex iussu et mandato dominorum suorum ad possessionem eiusdem capituli Tyerne vocatam potencialiter veniendo Nicolaum, villicum de eadem in libera via domum venire volentem sine culpis suis interemerint vel interemissent, perhemptorie se emendaturos contra capitulum ecclesie Posoniensis verbo vestre maiestatis ad octavas festi Beati Mychaelis archangeli proxime venturas in vestram presenciam evocassent. Nichilominus promulgassent ibidem, quod si venerint ad satisfaciendum, de iudiciorum gravaminibus super ipsos aggregatorum et de facto principali se ipsos emendaverint³ et emendare deberent, bene quidem, aliter per sententi{onari}am iudiciariam contra ipsos procedere iudicem curie vestre faceretis, prout idem in eisdem litteris suis sentencionarie contra eosdem procedere promisit, cuius evocationis seriem cum totali processu et nominibus evocatorum ad octavas Beati Mychaelis archangeli prenotatas fideliter vestre rescriptsimus maiestati. Datum tertio die evocationis antedictae, anno Domini Mo ccc lmo quinto.

¹ alatta kihúzva: iam ² sor fölé írva ³ az eredetiben: emandáverint

105.

1355. szeptember 16.

A győri káptalan csallóközi nemesek kérésére kiváltságos formában átírja IV. Béla király 1238. szeptember 29-i oklevelét.

A győri káptalan 1462. április 25-én kelt, egyszerű újkori másolatban korunkra maradt oklevelében. Prímási lvt. Neoreg. AA. 10 (DF 261 236).

Capitulum Iauriensis ecclesiae omnibus Christi fidelibus praesentibus pariter et futuris praesentium notitiam habituris salutem in salutis amatore. Proinde ad universorum notitiam tam praesentium, quam futurorum harum serie volumus fieri manifestum, quod Iacobus, filius Ioannis de Cselthö et Nicolaus, filius Stephani de Gergetegh, nobiles de districtu Csallóköz {ad} nostram venientes in praesentiam exhibuerunt nobis quoddam privilegium olim incliti regis Belae petentes instanter, ut idem privilegium uberiorem rei ad cautelam sub nostro sigillo transcribi pariter et transumi faceremus, cuius tenor talis est:¹

Nos igitur praenominatorum Iacobi et Nicolai iustis et legitimis petitionibus inclinati praescriptum privilegium non abrasum, non cancellatum privilegialiter per medium alphabeti intercidendo sub nostro sigillo authentico et pendent de verbo ad verbum transcribi fecimus pariter et transumi. Datum feria quarta proxima post festum Exaltati-

onis Sanctae Crucis, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto. Dominis B. praeposito, Francisco lectore, Ioanne cantore, Emerico custode ecclesiae nostrae existentibus.

¹ Következik IV. Béla király 1238. szeptember 29-én, Szatmárban kelt hamis oklevele, Reg. Arp. 645. Az oklevelet először Knauz tette közzé az UMM-ben, de ezt a másolatot nem említi, míg a győri káptalan oklevelének 1387. évi átiratát a pozsonyi káptalan levéltárából ismeri.

106.

1355. október 9. Visegrád

Miklós, esztergomi érsek bizonyítja, hogy előtte a Pozsony falain kívüli Szent Lőrinc egyház papja késznek mutatkozott a pozsonyi társaskáptalannak Szent Lőrinc napján járó adó megfizetésére.

Egyszerű újkori másolat. Különböző oldalán: Testimoniales Nicolai archiepiscopi Strigoniensis de a. 1355 super eo, quod parochus ecclesiae S. Laurentii M. extra muros civitatis Posoniensis, filialis ecclesiae S. Martini collegiatae obligatus sit ad censem annum 8 librarum denariorum custodi praestandum et festo S. Laurentii exhibendum capitulo prandium. Ex archivo capituli Posoniensis. Prímási lvt. Arch. Eccl. Batthyany primás iratai Reg. Par. 16/3-G (DF 278 919). Az oklevél eredeti példánya: Pozsony kpt. mlt. F10-196 (DF 228 124)

Nicolaus, Dei et apostolica gratia archiepiscopus Strigoniensis locique eiusdem comes perpetuus omnibus Christi fidelibus praesentem paginam inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum notitiam tam praesentium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod vir discretus, dominus Iohannes dictus Kiis, plebanus ecclesiae Sancti Laurentii martyris extra muros civitatis Posoniensis, filialis ecclesiae Sancti Salvatoris, alias Sancti Martini de dicto Posonio collegiatae ad nostram personaliter accedendo praesentiam fassus extitit in hunc modum, quod censem octo librarum denariorum cum uno prandio, quibus in singulis annis in festo Beati Laurentii martyris capitulo et canonicis ecclesia praenominata solvere teneretur, prout etiam nuntii civium civitatis praedictae nostri in praesentia asserebant, eidem capitulo et canonicis in dicto festo Beati Laurentii martyris, prout iuris esset et ab antiquo consuetum, absque omni dilatione et occasione procul mota dare et solvere promptus esset et paratus, ad quod se idem dominus Iohannes coram nobis sponte obligavit. In cuius rei testimonium praesentes concessimus nostras literas privilegiales pendentis sigilli nostri authentici munimine roboratas. Datum in Wissegrad, feria sexta proxima post octavas festi Beati Michaelis archangeli, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto¹.

¹ utána pecsételésre vonatkozó újkori megjegyzés: (Locus sigilli pendentis.)

107.

1355. október 23. Visegrád

I. Lajos király Baudonus Cornuti perjel érdemeire tekintettel az ispotályos rend tagjait kiveszi a szlavón és horvát bánok, s bármely vidéki bírák joghatósága alól, a felettük való ítélezés jogát önmagának, vagy az udvarban ítélező nádorának és országbírájának tartván fenn.

Átírta I. Lajos király 1357. március 5-én, 1364. december 27-i pecsételési záradékkal ellátott privilegiálisában, ennek újkori egyszerű másolata papíron, Eszt. kpt. olt. 4-5-8, KML 100 (DF 208 539), valamint Eszt. kpt. mlt. Lad. 76. nr. 3 (DF 264 677). A korábbinak látszó másolatban a kedvezményezett neve: Conventi, a keresztnév mindenkorban: Bandinus.

Nos, Ludovicus, Dei gratia rex Hungariae memoriae commendamus tenore praesentium significantes, quibus expedit, universis, quod nos recensitis fidelitatibus et servitorum laudedignis meritis fratri Baudoni Cornuti, prioris ordinis Sancti Ioannis Ierosolimitani per totam Hungariam et Sclavoniam, quibus idem nobis in cunctis nostris negotiis toto suo posse laudabili virtute studuit complacere nostrae maiestati et se reddere gratiosum utique et acceptum. Ratione quorum licet idem a nobis multo plura mereatur, in particularem tamen recompensationem suorum servitorum ipsum ac fratres quoslibet sui ordinis a iudicio et iudicatu banatus regnum Sclavoniae et Croatiae, item comitum parochialium et iudicum nobilium quorumlibet comitatuum ac aliorum omnium iudicum extraneorum¹ duximus ex gratia speciali eximendos et exemimus praesentium serie mediante, nostro solummodo vel palatini aut iudicis curiae nostra iudicio in curia nostra fiendo eosdem reservantes. Datum in Vyssegrad, feria sexta proxima post festum Beati Lucae evangelistae, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo quinto.

¹ a másik másolathban: extraordinariorum

108.

1355. október 28.

Hont megye hatósága előtt sipéki Péter fia Pál tiltakozik varsányi Baka fia Miklós fenyegetései miatt.

Papír, szakadt, vízfoltos állapotban, 198 x 69 mm. Hátlapra nyomott pecsét nyoma. Hátapon egykorú kézzel: Pro Paulo, filio Petri de Sipyc contra Nycolaum, filium Baka de Vossy<an> ipsum interficere conaretur et minaret{ur}¹ et quod idem Paulus nullatenus in die pre timore transsire <audere>t per Nicolaum memoratum nec ad dominum suum, nec ad curiam domini regis pro poss<idend>a iusticia super facto execucionis possessionis dicte Sypyc, qui eciam Nicolaus un<ac>um fratribus et cumplicibus suis, dum idem Paulus² per villam Thesser

Magister Dominicus, vicecomes et iudices nobilium comitatus Huntensis damus pro memoria, quod Paulus, filius Petri de Sipyc coram nobis personaliter comparendo protestatus est in hunc modum, quod Nicolaus, filius Baka de Vossy<an> ipsum interficere conaretur et minaret{ur}¹ et quod idem Paulus nullatenus in die pre timore transsire <audere>t per Nicolaum memoratum nec ad dominum suum, nec ad curiam domini regis pro poss<idend>a iusticia super facto execucionis possessionis dicte Sypyc, qui eciam Nicolaus un<ac>um fratribus et cumplicibus suis, dum idem Paulus² per villam Thesser

transitum fecisset³, eundem armatis manibus per eandem villam pepulissent et sibi mortem inferre voluissent. Et nisi fuge presidio auxiliatus fuisse ipsum ibidem interemissent⁴. Datum in Hyduig, quarta feria, in festo Beatorum Symonis et Iude apostolorum, anno Mo cccmo lmo quinto.

¹ et minaret: sor fölé írva ² utána kihúzva: ad villam ³ utána kihúzva: pred ⁴ az eredetiben: interemessent

109.

1356. február 2. Visegrád

László kápolnaispán előtt sipéki Péter fia Pál és varsányi Ivánka fia Miklós kiegyeznek Sipék birtok és Lylium asszony hitbérénak és leánynegyedének ügyében.

Hártya, 310 x 193 + 52 mm. Zöld és lila sodratú selyemzsínörön I. Lajos király első középpecséje. Hátlapján újkori tartalmi összefoglaló és levéltári jelzet. Eszt. kpt. olt. 2-9-4, KML 77 (DF 208 515).

Nos, Ladislaus, prepositus ecclesie Chazmensis, comes capelle et secretarius cancellarius domini Lodovici Dei gracia regis Hungarie memorie commendamus universis, quibus expedit, per presentes, quod Paulus, filius Petri de Sepec pro se personaliter, honus Bekes, Thome, Georgii, Nicolai ac Iohannis, filiorum suorum in hoc facto super se assumpmens et pro nobili domina, socru sua Lylium vocata, relicta Baka de dicta Sepec cum procuratoriis litteris conventus de Saag ab una, item Nicolaus, filius Iuanka de Vossan pro se personaliter et pro Stephano ac Iohanne, fratribus suis carnalibus cum procuratoriis litteris eiusdem conventus parte ab altera coram nobis comparentes in causa coram comite Nicolao de Zeech, iudice curie regie inter ipsam dominam et dictos fratres Iuanka in octavis festi Epiphanie Domini proxime preteritis habita se et dictas partes taliter concordasse sunt confessi et coram nobis concordarunt, ut dicti filii Iuanka medietatem dicte possessionis Sepec in comitatu Huntensis habite cum locis sessionibus ville, sicut versus partem orientalem in instrumentis emprialibus dicti Pauli a curia sacerdotis de eadem usque sessionem Peteu, filii Iuanka de eadem ipse sessiones dicti Pauli exprimerentur, et cum omnibus utilitatibus suis, exceptis molendino de eadem et prato ante ipsum molen-dinum habito ac duabus sessionibus ipsius Peteu et terra unius aratri dicti Peteu prefatis Paulo et filiis suis ac eorum successoribus remisissent et resignassent, ymo remisit coram nobis idem Nicolaus in sui personaliter et suorum predictorum fratrum personis vigore dictarum litterarum procuratoriis perpetuo possidendam, alia parte dicte possessionis Sepec, scilicet porcione quondam Lukachii, filii predicti Baka cum ipsis molendino et prato ac utilitatibus suis ipsis Nicolao, Stephano et Iohanni ac ipsorum successoribus, prout eis pertineret, libere ex parte partis alterius remanente perpetuo similiter possiden-da, prohibitorias quidem et protestatorias ac litigatorias litteras hactenus per partes contra sese confectas, exceptis litteris eorum stabilitis in facto dicte possessionis Sepec, cassas et frivolas commiserunt partes antedicte. Item dictus Paulus pro se et honus dictorum filiorum suorum ad se personaliter assumpmens dotem et res parafernales dicte domine de

eadem porcione Lukachii debitas ipsis Nicolao, Stephano et Iohanni in sex marcis relaxavit coram nobis, in residua vero parte dictarum dotis et rerum parafernalia ac quarta filiali filiarum predicte domine dictam porcionem possessionariam ipsorum Nicolai, Stephani et Iohannis in dicta Sepec ab ipso Lukachio eis deventam assumpsit ipsis Nicolao, Stephano et Iohanni ac eorum posteris expedire, et super porcione, quam de ipsa quarta filiali predicti filii sui habere debuissent, dictos Nicolaum, Stephanum et Iohannem ac eorum posteros reddidit expeditos iure perempnali, prout dictus Paulus personaliter setam pro se, quam pro dictis filiis suis ac ipsam dominam, socrum suam vigore predictarum litterarum procuratoriarum, idem vero Nicolaus, filius Iuanka se personaliter et prefatos Stephanum ac Iohannem, fratres suos per predictas litteras procuratorias spontanee ad hoc obligarunt coram nobis. In cuius rei memoriam presentes concessimus sigillo regio, quo ratione dicti honoris nostri, scilicet comitatus capelle regie utimur, consignando. Datum in Vissegrad in festo Purificacionis Virginis Gloriosa, anno Domini Mo ccc Lmo sexto.

110.

1356. március 13.

A szekszárdi konvent Péter ábrahámi apát kérésére átírja a tolnai megyei hatóság 1355. február 3-án kelt oklevelét.

Hártya, 320 x 195 + 61 mm. A plikán függöpecsét hasítéka. Nagy C kezdőbetű. Hátlapon: Thekere, abbatis de Abraham. Eszt. kpt. mlt. 73-A-6 (DF 238 330).

Conventus monasterii Saxardiensis omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris, presencium noticiam habituris salutem in omnium salutis largitore. Ad universorum itaque noticiam harum serie volumus pervenire, quod religiosus vir, frater Petrus, abbas ecclesie Beate Marie Virginis de Abram nostram accedens in presenciam exhibuit nobis quasdam litteras patentes quondam magistri Pauli, vicecomitis et iudicum nobilium comitatus Tholnensis tenoris infrascripti petens nos debita cum instancia precum, ut tenorem earundem de verbo ad verbum sine diminuzione et augmentatione aliquali transscribi, transsumppni et presentibus litteris nostris inseri faceremus uberiorem sui ad cautelam, quarum tenor sequitur per omnia in hec verba:¹

Nos igitur premissis petitionibus annotati fratris Petri, abbatis de Abram favorabiliter inclinati premissas litteras modo, quo supra, nobis exhibitas non rasas, non cancellatas, nec viciatas, sed omni prorsus vicio decarentes² de verbo ad verbum sine diminuzione et augmentatione aliquali presentibus litteris nostris privilegialibus inseri et conscribi faciendo tenorem earundem in transcripto eidem fratri Petro sigillo nostro autenticali munimine² roborando duximus concedendum ad cautelam uberiorem. Datum in dominica Invocavit, anno Domini millesimo tricentesimo quinquagesimo sexto, presentibus ibidem religiosis viris Iohanne priore et custode, Nicolao cantore ceterisque fratribus in dicto monasterio Deo iugiter famulantibus et devote.

¹ Következik a Tolna megyei hatóság 1355. február 3-i oklevele. ² Így az eredetiben

111.

1356. március 23. Visegrád

Szécsi Miklós ország bíró dárói István fia Miklósnak osztopani Petue fiai, György, Péter és Miklós ellen indított perét Szent György ünnepének tizenötöd napjára halasztja.

Papír, 217 x 75 mm. Zárópecsét nyoma. Hátlapon egykorú címzés: Pro Georgio, Petro et Nicolao, filiis Petue de Vztupan contra Nicolaum, filium Stephani de Darov ad quindenas festi Beati Georgii martiris prorogatoria. Bal oldalt perbeli feljegyzés: Ob regium preceptum procuratorie allatum ad quindenas residencie exercitus. Due sal. ambe; valamint újkori jelzetek. Eszt. kpt. olt. 8-5-11, KML 158 (DF 208 596).

Nos, comes Nicolaus de Zeech, iudex curie domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie comitatusque de Turuch¹ tenens honorem damus pro memoria, quod causam, quam Nicolaus, filius Stephani de Darow, pro quo Cheuter, famulus suus cum procuratoriis litteris conventus Saxardiensis astitit, contra Georgium, Petrum et Nicolaum, filios Petue de Vztupan, pro quibus assumptores termini comparendo terminum assumpserunt, iuxta continenciam litterarum predicti conventus Saxardiensis citatoriarum in octavis Diei cynerum movere habebat coram nobis, ratione prioritatis termini ad quindenas festi Beati Georgii martiris nunc proxime venturas duximus perhemptorie prorogandam. Datum in Wyssegrad octavo die termini prenotati, anno Domini Mmo cccc lmo sexto.

¹ utána kihúzva: da

112.

1356. március 25.

A somogyi konvent előtt tengerdi László fia Tivadar leánya, a Kelyanus fia András mester felesége, Klára asszony az őt megillető szobi birtokrész felét rokonának, aradi Tamás fia Tamásnak olyan feltétellel zálogosította el ötven budai számítású márkkáért, hogy bármikor tőle ugyanennyiért visszaválthatja.

Hártya, 286 x 90 + 35 mm. Zöld és lila sodratú selyemzsinórón a somogyi konvent pecséje. Két sor mélységben üresen hagyott hely az iniciálénak. Hátlapon középkori kivonat: Super <colla>cione in Zob pro pignore, valamint újkori latinnyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 26-6-14 (DF 236 487).

<C>onventus monasterii Sancti Egidii de Symigio omnibus Christi fidelibus presentibus et futuris noticiam presencium habituris salutem in omnium Salvatore. Ad universorum noticiam, presencium et futurorum harum serie volumus pervenire, quod nobilis domina, Clara vocata, coniunx magistri Andree, filii Kelyani, filia videlicet Theodori, filii Ladislai de Tenguld coram nobis personaliter constituta confessa extitit oraculo vive vocis, quod ipsa medietatem porcionis sue possessionarie in possessione Zob vocata existentis versus aquam a parte meridiei adiacentem cum omnibus utilitatibus et pertinenciis ad dictam medietatem ipsius possessionarie porcionis ipsam tangentis spectantibus universis magistro Thome, filio Thome de Arad, proximo suo pro quinquaginta marcis compoti Budensis

pignori obligasset, ymo impignoravit coram nobis eo modo, ut quandocumque temporis in processu prefata nobilis domina, Clara vocata predictam possessionis partem seu medietatem ab eodem magistro Thoma redimere voluerit, liberam redimendi habebit facultatem coram nobis pro pecunia memorata. In cuius inpignoracionis testimonium presentes concessimus litteras nostras privilegiales sigilli nostri munimine roboras. Datum in festo Annunciaconis Beate Virginis, anno Domini millesimo ccc quinquagesimo sexto.

113.

1356. március 26. Visegrád

Szécsi Miklós ország bíró az esztergom káptalan és borosjenői Petych, valamint felesége és annak lányai közt, az Esztergom megyei Nyír(mál) birtok ügyében zajló perben az írásos bizonyítékok bemutatása után peregyezséget engedélyez.

Hártya, 635 x 265 + 50 mm. Zöld színű selyemsodratú pecsétzinórón Szécsi Miklós ország bíró függőpecsétje. Az első sor elején kihagyva egy két sor mélységű N betű. Hátlapon újkori latin tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Középkori kéz. Sentencia super possessione Nyr. Későbbi: Possessio capituli Strigoniensis. Eszt. kpt. mlt. 29-1-16 (DF 236 717). Átírta 1365. május 26-án I. Lajos király, Eszt. kpt. mlt. 29-1-17 (DF 236 718).

<N>os, comes Nicolaus de Zeech¹, iudex curie serenissimi principis, domini Lodovici, Dei gracia incliti regis Hungarie comitatusque de Thuruch² tenens honorem memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit universis, quod cum honorabile capitulum ecclesie Strigoniensis Petych de Borusyeneu, nobiles dominas, consortem eiusdem, relictam quondam Alard de eadem, Claram, Kathlyn et Elizabet³, filias eiusdem domine relicte Alard, necnon Iohannem, filium ipsius Alard per formam citationis legitime iuxta continenciam litterarum comitis capelle regie citatoriarum ad tercium diem ferie tercie proxime ante festum Beati Petri apostoli ad vincula in anno Domini Mo cccmo quinquagesimo⁴ tertio⁵ preterite in regiam presenciam in causam attraxisset et ipsam causam ab ipso tertio die ferie tercie diversis dilacionum cautelis interventientibus iuxta continencias quamplurium litterarum magnifici viri, comitis Thome quondam⁶ iudicis curie regie bone memorie octavas Diei cynerum⁷ tunc proxime affuturas attinxisset, demum ipsis octavis Diei cynerum occurrentibus magister Ladislaus, canonicus ipsius ecclesie Strigoniensis pro eodem capitulo Strigoniensi cum procuratoriis litteris eiusdem capituli ad ipsius comitis Thome accedendo presenciam contra predictos Petych de Borusyeneu, nobiles dominas, consortem eiusdem, relictam videlicet Alard de eadem Borusyeneu⁸, Claram, Katherinam et Elizabet⁹, filias eiusdem domine relicte Alard ac Iohannem, filium ipsius Alard in figura sui iudicii, prout ex serie litterarum iam nominati comitis Thome, per partes nobis exhibitarum informabamur, proposuerat eomodo, quod idem Petych et nobiles domine, consors videlicet eiusdem, Clara, Kathrina et Elizabet¹⁰, filie predicte domine ac Iohannes, filius ipsius Alard quandam possessionem Nyr vocatam in concambium alterius possessionis ipsius capituli Borusyeneu vocate pro sexaginta quinque marcis eidem capitulo dedissent, tradidissent et titulo concambii

permutassent, in eiusque dominio ipsum capitulum ecclesie Strigoniensis ab omnibus inpetitoribus conservare assumpsissent, nunc autem Iohannes et Nicolaus, filii Stephani dicti Saphar predictum capitulum de dominio eiusdem possessionis Nyr exclusissent et eandem pro se ipsis occupando detinerent, unde ipsos pro eo in causam attraxisset, ut ipsi iuxta eorum assumptionem predictam possessionem Nyr vocatam ab inpetitoribus eiusdem liberarent et ipsum capitulum in eadem conservarent. Quibus sic perceptis prefati Petych et Iohannes, filius Alard pro se personaliter et pro predictis nobilibus dominabus, consorte scilicet eiusdem Petych, Clara, Katherina et Elizabet¹¹, filiabus eiusdem domine cum procuratoriis litteris predicti capitulo ecclesie Strigoniensis exsurgendo¹² responderat¹³ ex adverso, quod hoc bene verum esset, ut ipsi predictam possessionem Nyr vocatam in concambium predicte possessionis Borusyeneu vocate et pro sexaginta quinque marcis ipsi capitulo dedissent, assignasset et tradidissent ac in dominio eiusdem ipsum capitulum ab omnibus inpetitoribus conservare assumpsissent et conservare prompti essent et parati, sed hoc ab eodem capitulo scire voluerant, ut si iidem filii Stephani dicti Saphar ordine iudicario vel alio aliquo modo ipsam possessionem Nyr vocatam¹⁴ ab ipso capitulo alienassent et pro ipsis occupassent, qui quidem magister Ladislaus, procurator dicti capitulo ecclesie Strigoniensis allegarat isto modo, ut prenominati filii Stephani dicti Saphar mediantibus litteris regiis accepto homine regio et testimonio cuiusdam capitulo ad faciem dicte possessionis Nyr veniendo eandem possessionem Nyr secundum seriem et continenciam predictarum litterarum regalium per eosdem regium et ipsius capitulo homines contradicione quorumlibet non obstante sibi statui facere procurassent et ex eo tempore premissae possessionarie statucionis ipsi statucioni contradicere non valuissent, unde ipse comes Thomas auditis parcium proposicionibus discussionem premissae cause ad octavas festi Beati Georgii martiris tunc venturas¹⁵ eomodo duxerat prorogandam, quod prenominatum capitulo ecclesie Strigoniensis eosdem filios Stephani dicti Saphar mediante legitima citacione contra se in facto dicte possessionis Nyr vocate ad predictas octavas festi Beati Georgii martiris in causam attraere¹⁶ teneretur, ut tunc ipsis tribus partibus coram prefato comite Thoma comparentibus in facto eiusdem possessionis inter easdem partes iudicium et iusticiam facere valeret iure admittente. Ipsis itaque octavis festi Beati Georgii martiris occurribus medioque tempore predicto comite Thoma divino vocante iudicio viam universe carnis ingresso, eodem autem domino nostro rege titulo honoris prescripti iudicatus curie sue personam magnifici viri, comitis Nicolai Drugeth quondam¹⁷ iudicis curie regie, predecessoris nostri pie memorie sublimante cum discussio predicte cause inter ipsum capitulo Strigoniense agens ab una et predictum Petych et alias supradictas velud¹⁸ in causam attractos parte ex altera ac causa eiusdem capitulo ecclesie Strigoniensis cum eisdem Iohanne et Nicolao, filiis magistri Stephani dicti Saphar in eisdem octavis festi Beati Georgii martiris iuxta continenciam litterarum conventus de Saagh recaptivatoriarum simul et citatoriarum in facto contradictionis recaptivacionis possessionis Nyr predicte mota de regio literatorio¹⁹ mandato ad quindenas residencie exercitus regii versus Rassciam moti et ad quindenas festi Epiphaniarum²⁰ Domini anno Domini Mo cccmo quinquagesimo quinto²¹ proclamate et ab eisdem quindenis residencie exercitus regii ad octavas festi Beati Georgii martiris²² et dehinc ad octavas festi Na-

tivitatis Beati Iohannis Baptiste tunc proxime affuturas²³ iuxta continencias quamplurium litterarum prefati comitis Nicolai Drueth protelate extitissent, denique ipsis octavis festi Nativitatis Beati Iohannis Baptiste occurrentibus medioque tempore pretacto comite Nicolao Drueth nutu divine pietatis interveniente, cui humane inbecillitatis²⁴ racio resistere non novit, universe carnis debitum exsolvente suique honoris culmine divina favente clemencia per prelibatum dominum nostrum regem in nostram personam transscendente magister Iohannes, filius Beke, canonicus predicte ecclesie Strigoniensis pro ipso capitulo Strigoniensi cum procuratoriis litteris eiusdem capituli iuxta continenciam litterarum predicti comitis Nicolai Drueth ad nostram iudicariam veniendo presenciam contra eosdem Iohannem et Nicolaum, filios eiusdem magistri Stephani dicti Saphar in figura nostri iudicii quasdam litteras supradicti conventus de Saagh feria quarta proxima post dominicam Ramispalmarum tunc proxime preteritam²⁵ emanatas, formam possessionarie recaptivacionis statucionis et contradictorie inhibicionis eiusdem in se continentes, asserens actionem et propositionem predicti capituli in eisdem explicari, nobis presentarat. In quibus inter cetera videramus contineri, quod cum idem capitulum accepto Marko, filio Ladislai de Arwa, homine regio et testimonio prefati conventus de Saagh sabbato proximo ante predictam dominicam Ramispalmarum²⁶ ad faciem possessionis Nyr vocate in comitatu Strigoniensi existentis, vicinis et commetaneis eiusdem legitime convocatis et presentibus accessissent eandemque ipsum capitulum Strigoniense eo iure, quo ad ipsum dinosceretur pertinere, sibi statui facere voluisse, quidam famuli Iohannis et Nicolai, filiorum Stephani dicti Saphar et specialiter Stephanus in persona dictorum dominorum suorum statucioni sepe fate possessionis Nyr contradiccionis velamine obviasset, cuius contradiccionis rationem idem capitulum scire voluerat a Iohanne et Nicolao, filiis Stephani dicti Saphar prenotatis. Quibus auditis et perceptis Iohannes Rufus pro eisdem Iohanne et Nicolao cum procuratoriis litteris comitis capelle regie exsurgendo²⁷ responderat tali modo, quod predicta possessio Nyr vocata ipsis Iohanni et Nicolao, filiis Stephani dicti Saphar efficacissimorum instrumentorum vigoribus pertinaret, que instrumenta eorum in termino ulteriori per nos ipsis legitime assignando possent exhibere. Unde nos auditis parcium propositionibus unacum baronibus et regni nobilibus nobiscum in iudicio sedentibus commiseramus iudicando, quod prefati Iohannes et Nicolaus, filii Stephani dicti Saphar universa eorum instrumenta, si qua in facto dicte possessionis haberent confecta, contra idem capitulum ecclesie Strigoniensis similiter instrumenta sua, si qua haberent, producere debens in octavis festi Beati Michaelis archangeli tunc venturis²⁸ exhibere tenerentur coram nobis, quibus visis iudicium et iusticiam facere valeremus inter partes, prout dictaret ordo iuris. Cumque premissa discussio et eadem instrumentales exhibiciones ab eisdem octavis festi Beati Michaelis archangeli ad octavas festi Beati Andree apostoli²⁹ et dehinc ad quindenas festi Epiphaniarum Domini³⁰, abhinc autem ad quindenas Diei cynerum³¹ sine crastinacione tunc proxime post se se consequenter affuturas prorogate extitissent, ipsis igitur quindenit Diei cynerum occurrentibus, nobis unacum venerabilibus in Christo patribus, dominis Nicolao archiepiscopo Strigoniensi locisque eiusdem comite perpetuo, Nicolao Zagrabiensis, aule regie vicecancellario ac Thoma Chanadiensis ecclesiarum episcopis, discretis viris, Ladislao,

Chasmensis³² ecclesie preposito, comite capelle regie et Gregorio, custode Waradiensi, doctore decretorum, magnificis eciam viris, Chykou³³, magistro tawarnicorum regalium ac Thoma, filio Petri, magistro ianitorum eiusdem domini nostri regis et magistris Stephano dicto Bubek, comite Lyptoviensi ac Iohanne, filio Alexandri de Gymus et Iohanne dicto Chuz de Thopolchan³⁴, castellanis, necnon aliis quamplurimis regni nobilibus pro faciendo causantibus moderativo iudicio tribunal iudicarium sedentibus et unicuique iuxta sui processus qualitatem iuris fragranciam tribuentibus, presente sepefato Petych de Borusyeneu³⁵, qui pro se personaliter et pro eisdem domina, coniuge sua, relicit videlicet quondam³⁶ Alard ac Clara, Katherina et Elizabet³⁷, filiabus eiusdem domine, necnon Iohanne, filio predicti Alard cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Budensis astabat, magistri Iohannes, archydiaconus de Gumur³⁸ et alter Iohannes, canonicus sepedicte ecclesie Strigoniensis pro eodem capitulo Strigoniensi cum procuratoriis litteris eiusdem ab una, et prelibati Iohannes et Nicolaus, filii Stephani dicti Saphar personaliter parte ex altera ad nostram accedentes presenciam iidem magistri Iohannes archydiaconus et alter Iohannes canonicus pro ipsis instrumentis per ipsum capitulum exhibere assumptis quasdam duas litteras privilegiales, unam conventus cruciferorum domus hospitalis Sancti regis Stephani de Strigonio in vigilia festi Epiphanie Domini, anno eiusdem Mo cccmo quatragesimo quinto³⁹ et aliam prememorati capitulo ecclesie Budensis in festo Beati Thome martiris, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo secundo⁴⁰ confectas et emanatas nostro iudiciario examini presentarunt. In quarum unius, videlicet ipsius conventus littere continencia seriose adinveniebatur, quod Iohannes, filius Aladarii de Nyr unacum domina matre sua ad ipsius conventus personaliter accedendo presenciam dixisset eisdem in hunc modum, quod propter quasdam necessitates suas inevitabilis medietatem predicte possessionis sue Nyr in comitatu Strigoniensi, in vicinitate possessionum Strigoniensis ecclesie capitulo existentis cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, videlicet censibus vinearum, pratis, nemoribus et terris arabilibus de permissione et voluntate Luce, filii Moch⁴¹, fratri sui, pro quo Blasius, filius Nicolai cum litteris procuratoriis conventus de Saagh consensum prebuisset, inpignorasset honorabili capitulo ecclesie Strigoniensis pro triginta quinque marcis latorum Wyennensium⁴² coram ipso conventu plene persolutorum tamdiu, quo usque cum predictis triginta quinque marcis ad rationem Budensem idem Iohannes redimere posset ab eodem. Ita tamen, quod medio tempore utilitates medietates⁴³ dicte possessionis Nyr idem capitulo percipi faceret pleno iure, medietatem eciam sessionis retineret, qualem sibi apciorem de voluntate ipsius Iohannis dictum capitulo duceret eligendum in possessione supradicta, obligasset eciam se ipse Iohannes, quod ipsam medietatem, quam pro se retinuisse, nulli alteri, nisi eidem capitulo inpignorare vel vendere deberet, si autem alicui dolose aut nequiose vendere aut alienare conaretur, tunc in pena privacionis sue possessionis seu porcionis convinceretur eo facto. Nichilominus tamen idem capitulo pro valore suo habere deberet possessionem supradictam.⁴⁴ In alterius vero, scilicet eiusdem capitulo Budensis littere tenore reperiebatur manifeste⁴⁵, quod Iohanne filio Alardi de Nyr et Petych, filio Paulus⁴⁶ pro se personaliter, item pro domina coniuge sua, matre scilicet eiusdem Iohannis et pro dominabus, consorte Sebastiani, necnon sorore eiusdem domine,

Clara, Katherina et Elizabeth⁴⁷ vocatis cum procuratoriis litteris religiosi conventus ecclesie Sancti Stephani regis de Strigonio specialiter ad infrascripta facienda emanatis ab una, item discreto viro, domino Dominico preposito ecclesie Sancti Thome martiris de promonthorio⁴⁸ Strigoniensi⁴⁹ cum sufficientibus litteris procuratoriis honorabilis capituli ecclesie Strigoniensis pro eodem capitulo parte ab altera coram ipso capitulo Budensi constitutis per eosdem propositum extitisset ministerio vive vocis et relatum, quod quia memorata possessio Nyr vocata propinqua et vicina esset duabus possessionibus capituli Strigoniensis, scilicet Durugh⁵⁰ et Keztheuch⁵¹ vocatis, et ex hoc eidem capitulo utilior esset et necessarior, quam ipsius utilitas requireret, ideo iidem⁵² Iohannes filius Alardi et Petych tam nomine proprio, quam nominibus dominarum predictarum ipsam possessionem Nyr vocatam in comitatu Strigoniensi existentem cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, terris scilicet arabilibus, silvis, nemoribus, fenetis, aquis aquarumque decursibus, quartis filialibus⁵³, dotibus et rebus parfernalibus⁵⁴ cuiuslibet, terragiis vinearum et quibuslibet aliis iuribus et proventibus in facie eiusdem possessionis existentibus et undique ad eandem de iure spectantibus ac quocumque nominis vocabulo vocatis sub eisdem metis et terminis, quibus ipsi et eorum predecessores possedissent eandem, titulo concambii inferius declarandi predicto capitulo et per consequens ecclesie Strigoniensi cum plenitudine sui iuris, proprietatis et dominii, nullum ius seu dominium iidem Iohannes et Petych sibi vel dictis dominabus alicuius proprietatis vel iuris quartalis aut dotalis consortis eiusdem Petych vel alicuius reservando, sed in predictam ecclesiam Strigoniensem penitus et per omnia transferendo. Econverso autem idem capitulum quandam possessionariam porcionem ipsorum in possessione Borusyeneu vocata, in comitatu Pilisyensi⁵⁵ existenti habitam, prout ipsum capitulum et quantum in eadem contingere, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis, terris scilicet arabilibus, silvis, nemoribus, fenetis, sessionibus iobagionum et aliis quibuslibet iuribus et proventibus eidem capitulo provenire debentibus quocumque nomine vocitatis et undique ad eandem de iure spectantibus, sub suis certis metis et antiquis, absque preiudicio iuris alieni et specialiter ecclesie Budensis prenotate, cum integritate sui iuris et dominii predictis Iohanni, filio Alardi et Petych ac dominibus supradictis et eorum heredibus heredumque suorum successoribus cum additamento⁵⁶ sexaginta quinque marcarum, ut dixissent, ab eisdem plene receptarum sub moderaminibus, condicionibus et obligacionibus in eisdem litteris limpidius declaratis, perpetuo et irrevocabiliter dedissent, tradidissent et titulo concambii permutassent tenendas, habendas et possidendas⁵⁷. Quarum quidem litterarum exhibicionibus factis et perfectis continenciis earundem ipse partes unanimi voluntate in premissa causa se⁵⁸ ad pacis reformacionem per nos admitti postularunt devota cum instancia, quas cum ad ipsam pacis reformacionem iuxta nostri officii debitum tanquam amatores pacis liberaliter et libenter admisissemus, mox pretacti magistri Iohannes archidiaconus et alter Iohannes canonicus pro eodem capitulo Strigoniensi cum procuratoriis litteris ipsius capituli ab una et ipsi Iohannes ac Nicolaus, filii Stephani dicti Saphar personaliter parte ab altera ad nostrum iudiciarium redeentes conspectum concordi et consona voce retulerunt, quod ipsi Deo, pacis auctore reformante per ordinacionem prelatorum, baronum et nobilium regni pacem parcium zelancium taliter concordassent, quod

licet ipsi Iohannes et Nicolaus, filii Stephani dicti Saphar premisso modo super facto predicte possessionis Nyr instrumenta tempore premissae proposicionis habere allegaverint et exhibere assumpserint et aliqua nobis presentaverint, tamen quia prenotatam possessionem Nyr vocatam iuxta premissam concambialem permutacionem inter ipsum capitulum Strigoniense et Petych de Borusyeneu ac dominam consortem suam, Claram, Katherinam et Elizabet⁵⁹, filias eiusdem domine ac Iohannem filium Alard iuxta formam preexhibitum litterarum capituli ecclesie Budensis habitam, celebratam et stabilitam omni veritatis tramite eidem capitulo pertinere agnivissent, ideo ipsi sepetactam possessionem Nyr vocatam predicto capitulo Strigoniensi secundum premissam concambialem permutacionem remisissent et resignassent, ymo remiserunt et resignarunt⁶⁰ coram nobis perpetuo possidendam, nil iuris nilque proprietatis, si quid⁶¹ habere sperassent in eadem, ipsis et eorum posteris reservando de eadem, sed totum ius et dominium proprietarium eiusdem in ipsum capitulum Strigoniense per omnia transferendo, universas eciam litteras eorum sub qualicumque forma verborum super facto predicte possessionis Nyr vocate contra ipsum capitulum Strigoniense quomodocumque confectas viribus et virtute carere committentes. Econverso autem iam nominatum capitulum Strigoniense ipsis Iohanni et Nicolao, filiis Stephani dicti Saphar totum honus⁶² et gravamen, in quod racione indebite et illegitime detencionis et conservacionis prelibate possessionis Nyr per viam iusticie incidere potuissent et debuissent, ex sui parte remisisset⁶³ et relaxasset⁶⁴, ac sepedicti magistri Iohannes archydiaconus et alter Iohannes canonicus auctoritate procuratoria supradicta remiserunt et relaxarunt nostri in presencia, vigore presencium mediante. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboras. Datum in Wyssegrad⁶⁵, quinto die quindenarum Diei cynerum predictarum, anno Domini Mo cccmo⁶⁶ quinquagesimo sexto.

¹ az átirásban: Sceech ² az átirásban: Turuch ³ az átirásban: Elyzabeth ⁴ az átirásban: lmo ⁵ 1353. augusztus 1. ⁶ az átirásban: condam ⁷ 1354. március 5. ⁸ az átirásban: Borusiencu ⁹ az átirásban: Elyzabeth ¹⁰ az átirásban: Elyzabeth ¹¹ az átirásban: Elyzabeth ¹² az eredetiben: exsugendo, az átirásban: exurgendo ¹³ predicti ... responderat: így az átirásban is ¹⁴ az átirás elhagyja ¹⁵ 1354. május 1. ¹⁶ az átirásban: attrahere ¹⁷ az átirásban: condam ¹⁸ az átirásban: velut ¹⁹ az átirásban: litteratorio ²⁰ az átirásban: Epyphaniarum ²¹ 1355. január 20. ²² 1355. május 1. ²³ 1355. július 1. ²⁴ az átirásban: inbecillatis ²⁵ 1355. április 1. ²⁶ 1355. március 28. ²⁷ az átirásban: exurgendo ²⁸ 1355. október 6. ²⁹ 1355. december 7. ³⁰ 1356. január 20. ³¹ 1356. március 23. ³² az átirásban: Chazmensis ³³ az átirásban: Cykow ³⁴ az átirásban: Topolchan ³⁵ az átirásban: Borusyenew ³⁶ az átirásban: condam ³⁷ az átirásban: Elyzabeth ³⁸ az átirásban: Gwmur ³⁹ 1345. január 5. ⁴⁰ 1352. december 29. ⁴¹ az átirásban: Moth ⁴² az átirásban: Vyennensium ⁴³ így az eredetiben és az átirásban egyaránt ⁴⁴ Ennek eredetije: 1345. január 5. Mon. Strig. III, 554 (730) Eszt. kpt. mlt. 29-1-11 (=DF 236 712). ⁴⁵ az eredetiben: manifeseste, az átirásban: manifeste ⁴⁶ így az eredetiben és az átirásban egyaránt ⁴⁷ az átirásban: Elyzabeth ⁴⁸ az átirásban: promontorio ⁴⁹ az átirásban: Strigonio ⁵⁰ az átirásban: Dorugh ⁵¹ az átirásban: Kezteuch ⁵² az átirásban: idem ⁵³ az átirásban: filiabus ⁵⁴ az eredetiben és átirásban egyaránt: parafarnalibus ⁵⁵ az átirásban: Pyliensi ⁵⁶ az átirásban: aditamento ⁵⁷ eredetije: Eszt. kpt. mlt. 29-1-14 (=DF 236 715). ⁵⁸ sor folé írva és betűzőjellel betűzve ⁵⁹ az átirásban: Elyzabeth ⁶⁰ az átirásban: resignaverunt ⁶¹ az átirásban: quod ⁶² az átirásban: onus ⁶³ az átirásban: remisissent ⁶⁴ az átirásban: relaxassent ⁶⁵ az átirásban: Visegrad ⁶⁶ az átirásban: millesimo trecentesimo.

114.

1356. március 28. Lipcse

I. Lajos király meghagyja a pozsonyi káptalannak, hogy küldje ki emberét, s ennek a jelenlétében budafalvi Pál fia János vagy Miklós fia Demeter királyi ember Márton dömösi prépostot idézze színe elé budafalvi Vermes fiai, Mátyás deák és Miklós testvéré ellen.

Hártya, 254 x 83 mm. Zárópecsét befűzőszalagja. Hátlapon címzés: Fidelibus suis, capitulo Posoniensi pro Mathia litterato et Nicolao, fratre suo, filiis Vermes de Budafalua citatoria. Bal oldalt keresztbén hiteleshelyi feljegyzés: Iohannes, filius Pauli de Budafalua homo regius Demetrius, filius Nicolai de Budafalua. Valamint újkori jelzetek. Prímási lvt. Neoreg. AA. 77 (DF 261 304).

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo Posonyensi salutem et graciā. Fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Iohannes, filius Pauli de Budafalua vel Demetrius, filius Nicolai de eadem Budafalua altero absente homo noster citet dominum Martinum, Dymisiensis ecclesie prepositum contra Mathyam litteratum et Nicolaum, fratrem suum, filios Vermes de Budafalua in nostram presenciam ad terminum competentem. Et post hec diem et locum ipsius citacionis ac nomen citati cum termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum in Lupche, secunda feria proxima post dominicam Oculi, anno Domini millesimo cccmo lmo sexto.

115.

1356. április 15. Visegrád

I. Lajos király megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy küldje ki emberét, akinek a jelenlétében a királyi ember kivizsgálhatja, hogy dalmádi Tamás fia István panasza, miszerint Lőrinc barsi ispán fia László tiszttartója, tenki Dénes és gulácsi Péter április 5-én Dalmadon hatmaskodtak, megfelel-e az igazságnak.

Átírva az esztergomi káptalan 1356. május 4-én a királyhoz intézett jelentésébe, Prímási lvt. Ipolyi Gyűjt. 31 (DF 248 887).

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie, fidelibus suis, capitulo ecclesie Strig^onensis salutem et graciā. Dicit nobis Stephanus, filius Thome de Dalmad, *quod D>yonisius*, officialis magistri Ladislai, filii Laurencii, comitis B^{ur}sensis de Th>enk et Petrus de Gulach, officialis eiusdem magistri Ladislai de Salmus feria tercia proxima post dominicam Letare nunc preteritam ad domum suam i<n> Dalmad habitam potencialiter venientes confracto domus sue hostio ipsum interficere voluissent, ymo eundem et equum¹ suum ictibus s<agitta>rum sauciassent iobagionesque suos, homines scilicet utriusque sexus verberari, denudari et spoliari fecissent. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Mychael filius Lypoldy de Dersenye vel Nicolaus, filius Iohannis de Magyarad, sin

Thomas, filius Stephani de Borfew aliis absentibus homo noster ab omnibus, quibus decet et licet, sciat et inquirat de premissis omnimodam veritatem, scitaque veritate premissorum evocet prefatos Dyonisium et Petrum contra ipsum Stephanum ad nostram presenciam ad terminum competentem rationem de premissis reddituros, post hec seriem ipsius inquisitionis et evocationis nobis fideliter rescribatis. Datum in Wysegrad, feria sexta proxima post dominicam Iudica, anno Domini Mo cccmo lmo sexto.

¹ az átiratban: equum

116.

1356. április 23. (an sand Joergen tag).

Vischemund-i Ottó fia Ottó és felesége, Ágnes 40 bécsei font pfennigért eladják a Bruck an Leita-i ágostonosoknak a Bruck an der Leita-i házukat, amelyik egy részről az ágostonosok klastromával, másik részről Goettesprunne-i János házával határos. Az ügyletre Ausztria szokásjoga szerint az eladók jótállást vállalnak. Az oklevelet Ottó fia Ottó és atyafia, Chadolt, valamint sógora, Praundorf-i Eberger, ez idő szerint Bruck an der Leita-i vármagy pecsétjével erősítették meg.

Német nyelvű hártya, 378 x 168 + 34 mm. A három hártyaszalagról a pecsétek leszakadtak. A hosszabbított I kezdőbetű a szöveg előtt áll és 16 sor mélységig nyúlik le. Eszt. kpt. mlt. 73 - Cc - 21 (DF 238 352). Hátlapján közel egykorú írással: littera Ottonis de Vyschemund pro domo empto iuxta chorum, ist verchaufft warden von klaster anno 99(?); későbbi írással: daß closter hat ein hauß kaufft 1356.

Ich Ott hern Otten sun von Vischemund und ich Angnes sein hausfrawe und all unser erben. Wier veriehen und tuen chund allen den, die disen prief lesent oder hoerent lesen, die nu lebent oder hernach chunftig sind, daz wier mit wol verdachtem muet und mit gesampter hant nach rat unser pesten vreunt zue der zeit do wir ez mit recht wol getuen mochten recht und redleich ze chauffen haben geben den erbern geistlichen herren, den prüdern sand Augenstins orden ze Pruk an der Leyta unser gantz haus, daz do leit doselbs ze Pruk aynhalb zenost irem chloster und anderhalb zenost Hansen haus von Goettesprunne wn dem vargenanten haus man alle iar dient zurlif wiener phenning zue rechtem purchrecht und nicht mer. Daz selb haus hab wier in zechauffen geben umb viertzkk phunt phenning wiener muennzz, der seu uns gar und gantz gewert und gericht habent und umb einen ewigen jartag den seu uns und allen unsern vadern seln begen schullen den seu uns mit irem prief vergwist habent wann der hochgeparn furst hertzog Albert ze Oesterrich, ze Steir und ze Kernden den ergenannten chauf gemacht und gestifft hat nach des rat di wandlung geschehen ist. Also mit ausgenomen red daz di vargenanten geystliche herren fuerbaz ledichleich und vreylich mit dem eegenanten gantzen haus allen iren frumen schaffen schullen mit versetzen und mit verchauffen und geben wem seu wellen und allen iren frumen do mit schaffen schullen wie in aller pest fueg an alle wider red und an all ierrung daz lob wir in zelaisten mit unsern triwen. Wier sein auch ich vargenanter Ott hern Otten sun von Vischemund und ich Angnes sein

hausfrawe und unser erben des eegenanten gantzen hauss der geystlichen herren sand Augenstins orden rechter scherm und gewern fur uns und fur unser erben und fur all ansprach als purchrechts recht ist nach des landes recht ze Oesterrich und waz den selben vargenanten geystlichen herren sand Augenstins orden an dem offtgenanten gantzen haus und an dem scherm mit recht abget, daz schull wier in auzrichten und wider chern und schullen auch daz haben unverschaidenlich auf uns und auf alle dem guet daz wier haben in dem lant ze Oesterrich oder wo wir ez haben, ez sei erbguet oder varundguet wier sein lebentig oder tod. Und daz di red und di sach fuerbaz also staet und unzeprochen beleib. Dor über so geb wier in disen brief zue einem offen uerchund und zue einem warn gezeug diser sach versigeltn mit mein vargenantes Otten insigel hern Otten sun von Vischemund und mit meines vettern Chadolts insigel von Vischemund und mit meines swagers insigel hern Ebergers des Praunstorffer zue den zeiten purgraf ze Pruk an der Leyta, die paid diser sach zeug sind mit iren anhangunden insigeln. Der brief ist geben nach Christes gepuerd dreutzehen hundert iar darnach in dem sechs und funftzikisten iar an sand Joergen tag.

117.

1356. május 4.

Az esztergomi káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy parancsa értelmében magyarádi Miklós királyi emberrel kiküldte Bereck javadalmas papot, aik mivel a vizsgálat lefolytatása során minden összhangban találtak a panaszok előadásával, tenki Dénest és solymosi Pétert lakhelyükön a panaszos ellenében május 16-ra a király jelenléte elé megidézték.

Felső szélén erősen szakadozott papír, 280 x 134 mm. Hátlapján az esztergomi káptalan kisebb pecsétjének maradványai. Címzés: Domino regi pro Stephano, filio Thome de Dalmad contra Dyonisium et Petrum, officiales magistri Ladislai, comitis Bursensis super facto potenciali in transcripto inquisitoria et ad feriam secundam proximam post quindenas festi Beatorum Philippi et Iacobi apostolorum evocatoria. Baloldalt perbeli feljegyzés: actor procurator in causam non venerint, comitatus Zaladiensis se. Prímási lvt. Ipolyi Gyűjt. 31 (DF 248 887).

Excellentissimo domino, <...> illustri regi Hungarie capitulum ecclesie Strigo<niensis ...> ac devotas. Litteras vestras nobis directas sumpmo cum h<onore ...>verba:¹

Nos igitur preceptis ac mandatis vestre excellencie obedientes, ut tenemur, unacum Nycolao de Magyara, homine vestro predicto Briccium presbiterum, ecclesie nostre prebendarium hominem nostrum pro testimonio ad premissa fideliter exsequenda duximus transmittendum. Quibus tandem ad nos reversis idem homo vester presente dicto nostro testimonio nobis retulit in hunc modum, quod ipse cum dicto nostro testimonio feria secunda proxima post octavas festi Passce Domini nunc proxime preterita² in comitatu Hunthensi³, specialiter in vicinitate et commetaneitate predicte possessionis Dalmad iuxta regni consuetudinem conscientiose procedendo et inquirendo talem de premissis scivissent veritatem, quod nobiles et ignobiles ac alii communes homines, specialiter vicini et commetanei dicte possessionis Dalmad per eos requisiti ad fidelitatem sancte corone singula premissorum eodem modo seriatim per dictos Dyonisium⁴ et

Petrum, officiales magistri Ladislai comitis Bursyensis memorato Stephano, filio Thome fore facta die prenotata asseruissent, prout in tenoribus predictarum litterarum vestrarum seriatim continetur. Facta autem inquisicione eosdem⁵ Dyonisium in Thenk, Petrum in Solmus eodem die⁶ inquisitionis contra prelibatum Stephanum, filium Thome ad quindenas eiusdem diei inquisitionis, scilicet ferie secunde⁷ ad vestram presenciam evocasset rationem de premissis reddituros. Quod et sic fore factum idem homo noster consequenter affirmavit. Datum secundo die festi Invencionis Sancte Crucis, anno antedicto.

¹ Következile I. Lajos király Visegrádon, 1356. április 15-én kelt parancslevele. ² május 2-án ³ utána kihúzva: iuxta ⁴ alatta egy szó kihúzva, talán: Stephanum ⁵ utána kihúzva: Stephanum ⁶ sor fölre írva ⁷ május 16-ra

118.

1356. június 4.

A pozsonyi káptalan doborgázi Mátyás fia Miklós kérésére kiváltságos formában átírja saját 1343. március 1-én kelt oklevelét.

Alsó szélén chirografált, kissé szakadt, vízfeldolgozott hártya, 265 x 124 + 26 mm. Vörös selyemsodronaton a pozsonyi káptalan pecsétje. Hátlapon középkori kézzel: Doborgaz; valamint újkori latin nyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Prímási lvt. Neoreg. AA. 29 (DF 261 256).

<U>niversis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod Nicolaus, filius Mathye de Dobragaz ad nostram personaliter accedens presenciam exhibuit nobis quasdam litteras nostras patentes petens nos humili precum cum instancia, ut easdem in aliis litteris nostris privilegialibus transscribi faceremus, quarum tenor talis est:¹

Capitulum ecclesie Posoniensis significamus, quibus expedit, tenore presencium universis, quod Pamlinus, filius Pauli de Dobragaz, exercitualis iobagio archiepiscopatus sancte ecclesie Strigoniensis personaliter nostram adiens presenciam totalem partem possessionariam condam Stephani, sui fratriuterini sine herede masculo decessi vel defuncti in possessione Dobragaz tam intra villam, quam extra ipsam cum utilitatibus et pertinentiis eiusdem Stephani, sui fratri condam porcionis universis, videlicet mediatem integre sessionis sue, in qua nunc idem Pamlinus residet, a parte tamen occidentis et in agris ac aliis quibusvis, Nicolao, filio Mathy<e, qui> eciam presens aderat, simul cum puella Moryth vocata eiusdem Stephani, fratri sui nata eidem Nicolao legali matrimonio in coniugem copulat<a> in filios filiorum et heredum per heredes ex <u>trisque ipsis sexus utri<u>sque procreandos et gignendos² ex gratia speciali et favore, ut dixit, venerabilis in Christo patris, domini Chanadini, dicte sancte Strigoniensis ecclesie archiepiscopi, domini nostri iure perpetuo ad possidendum et habendum ac, qualitercumque de eadem porcione voluerint, disponendum, Thoma, filio Cozme de eadem Dabragaz, hominis sue nacionis et Emerico, filio Iohannis de Wayka, commetaneo suo personaliter

coram nobis consentientibus, dans tribuit et consensit et consciendo contulit <..> navit, <...> quod si, quod absit, ipsam fratris sui natam, dominam Moryth absque aliqualis heredis solamine, maris videlicet <...>mine <de>cedere conti<nge>, extunc dictam totalem partem possessionariam Stephani supradicti, fratris sui idem Nicolaus, filius Mathye posside<at> et non ultra, quamdiu vita fuerit sibi comes et dehinc iterum ipsi Pamlico ac eius successoribus, sicut debite, sic de iure possidenda hereditarie devolvatur. Datum feria sexta ante dominicam Letare, anno Domini Mo cccx lmo tercio.

Nos igitur peticionibus ipsius Nicolai favorabiliter inclinati predictas litteras nostras patentes nil addendo, nec minuendo de eisdem de verbo ad verbum transscribi fecimus et transsumpmi. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes pendentis sigilli nostri autentici³ per medium alphabeti intercisas eidem duximus <con>cedendas. Datum sabbato proximo post festum Ascensionis Domini, anno eiusdem Mo cccx lmo sexto.

A

B

C

¹ Következik a pozsonyi káptalan 1343. március 21-én kelt, eddig kiadatlan oklevele. ² az eredetiben: procreandis et gignendis ³ tollban maradt: munimine roboratas

119.

1356. június 5.

A zobori konvent tanúsítja, hogy Ulrik garamszentbenedeki apát a monostor Zsitva-menti Besenyő nevű birtokát baracskai Jakab fiainak: Miklós és István mestereknek évi négy márkkáért bérbe adta tíz évre.

Papír, 279 x 201 mm. Hátlapra nyomott pecsét maradványai és befűző szalagja. Középkori kézzel: Besenew, valamint újkori tartalmi összefoglaló és levélzári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 3-1-10 (DF 235 841).

Nos, conventus monasterii Beati Ypoliti martiris de Zoburio significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod religioso et honorabili viro, domino fratre Ulrico, abate monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron vice et nomine proprio, ac vice et nomine conventus monasterii sui ab una, item Nicolao et Stephano magistris, filiis Iacobi de Barakcha parte ab altera coram nobis personaliter constitutis, idem dominus abbas nostri in presencia retulit ministerio vive vocis quandam possessionem monasterii sui Bessenew vocatam, in comitatu Borsiensi habitam ac iuxta fluvium Sitwa sitam predictis magistris Nicolao et Stephano, filiis Iacobi se dedisse, locasse et contulisse, ymmo dedit, locavit et contulit a proxime venturo festo Beati Michaelis archangeli usque ad undecimam revolutionem eiusdem festi ad utendum, tenendum, pariter et habendum populisque decorandum cum fructuum utilitatibus et pertinenciis suis universis, tali paccione ac vinculo obligaminis mediante, quod prefati magistri Nicolaus et Stephanus, filii Iacobi de Barakcha per singulos annos sese sequentes, ut premittitur, a proxime venturo festo Beati Michaelis archangeli incipiendo singulis diebus ipsius festi Beati

Michaelis archangeli post sese similiter occurrentibus usque ad undecimam revolutionem eiusdem festi Beati Michaelis archangeli inclusive singulas quatuor marcas denariorum latorum Wyenensium seu aliorum denariorum in regno currencium ad plenum quatuor marcarum numerum, quamlibet marcam decem pensis computando, prenotatis domino Ulrico abbatи et suo conventui in ipsorum monasterio absque procrastinacione solvere assumpsissent, ymmo assumpserunt coram nobis. Si quem vero terminorum insolutum preterirent aut solvere non curarent, penam dupli incurret, et si predictam penam dupli cum pecunia principali infra quindenas iam dicti festi Beati Michaelis archangeli pro tempore occurrentis iidem magistri Nicolaus et Stephanus vel alter eorum per se et in solidum solvere negligerent vel non curarent, tunc pretacta possessio Bessenew in ius plenum et dominium supradicti monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron cum suis utilitatibus et pertinenciis universis rediens transiet eo facto. Adveniente undecima vero festivitate Beati Michaelis archangeli et quatuor marcis plenarie per memoratos magistros Nicolaum et Stephanum, filios Iacobi prelibatis domino abbatи et conventui monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron in ipsorum monasterio, ut prefertur, persolutis, frequencius nuncupatam possessionem Bessenew bene populis decoratam cum fructuum utilitibus et pertinenciis universis prenominati magistri Nicolaus et Stephanus, filii Iacobi sepius nominatis religiosis viris, domino abbatи et conventui monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron ac eciam ipsi monasterio qualibet contradiccionis occasione ac quesito colore semotis resignare ac relinquere tenebuntur, penam quinquaginta marcarum ante litis ingressum cuiuslibet iudicis cursuri, si infra quindenas iam dicte undecime festivitatis affuture Beati Michaelis archangeli sepius dictam possessionem Bessenew ipsis domino abbatи et suo conventui, necnon monasterio Sancti Benedicti de iuxta Gron resignare negligerent ac relinquere pacifice non curarent, sicut ad omnia premissa et singula premissorum iidem magistri Nicolaus et Stephanus, filii Iacobi de Barakcha coram nobis se obligarunt spontanea voluntate. Datum die dominica infra octavas Ascensionis Domini, anno eiusdem millesimo trecentesimo quinquagesimo sexto.

120.

1356. június 15.

A székesfehérvári káptalan kikiüldöttei előtt Tatamér prépost elismeri, hogy a Bihar vármegyei Gyanté birtokot ő adta unokaöccseinek, Boncha fia Istvánnak és Péternek, ezek Bulkuz (Bulkeszi, Bács vármegye? Bölcsi, Bihar vármegye?) nevű birtokáért cserébe, s az erről kiállított oklevél az ő hiteles oklevele.

Hártya, 514 x 148 + 47 mm. Vörös és zöld selyemsodratú zsinóron a székesfehérvári káptalan erősen kopott pecsétje. Két sor mélységű C iniciálé. Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia T-20 (DF 248 654).

Capitulum ecclesie Albensis omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentem paginam inspecturis salutem in eo, qui est vera salus dans quietem omnibus et salutem. Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod cum serenissimus

princeps, Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie, dominus noster mediantibus litteris suis anulari sigillo suo consignatis pro Stephano, filio Boncha, aule reginalis excellencie parvulo et Petro, fratri suo uterino in facto possessionis Gyante vocate in comitatu Byhoriensi existentis per honorabilem virum, dominum Thatamerium, pretitulate ecclesie nostre prepositum eisdem filiis Boncha donate et perpetuate confectis iuxta mandatum serenitatis sue nobis per eundem dominum regem datum et iniunctum alias litteras eiusdem domini nostri regis eodem sigillo suo anulari consignatas predicto domino preposito per regiam serenitatem super eadem possessione et pro eisdem filiis Boncha confectas et emanatas per duos discretos viros de collegio universitatis nostre ad predictum dominum Thatamerium prepositum cum dictis litteris regie maiestatis ipsi domino preposito directis transmittere debuissemus. Unde nos mandatis serenitatis regie celsitudinis semper obtemperare cupientes, ut tenemur,¹ discretos viros, Mychaelem, plebanum de Wrs et Emericum Sclavum, notarium nostrum, concanonicos et fratres nostros in Christo karissimos duximus destinandos, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in vigilia festi Penthecostes proxime preteriti ad predictum dominum prepositum accessissent et alias litteras eiusdem domini regis in facto premisse possessionis confectas pro predictis filiis Boncha eidem domino preposito exhibuissent, quas quidem litteras predicti domini regis idem prepositus omni, qua debuisse, reverencia recepisset et ad easdem litteras visis litteris suis privilegialibus super donacione preacte possessionis Gyante per eundem dominum prepositum ipsis filiis Boncha facta et mera rei veritate cognita dictas litteras privilegiales suas esse dixisset veras et per ipsum ipsis filiis Boncha, nepotibus suis datas et eisdem fratribus nostris superius nominatis clara et pupplica voce sic dixisset, quod ipse prematuro consilio pretitulatam possessionem Gyante in concambium et permutacionem possessionis dictorum nepotum suorum Bulkuz vocate sepefatam possessionem Gyante cum omni plenitudine sui iuris ipsis nepotibus suis et per eos eorum heredibus et posteritatibus mediantibus litteris suis privilegialibus iure perpetuo et irrevocabiliter dedisset, perpetuasset et ad manus eorundem assignasset quiete et pacifice possidendam, tenendam pariter et habendam, et sicut pro tunc sepefatam possessionem eisdem filiis Boncha perpetuasset, sic et nunc eandem possessionem eisdem perpetuasset et perpetuavit. Sed quia pretitulatus dominus rex in predictis litteris suis nobis dederat in preceptis et mandatis, quod si sepefatus dominus prepositus litteras suas privilegiales super ipsa donacione pro ipsis filiis Boncha factas et confectas dixerit esse suas veras litteras, tunc nos super sepefata possessione ipsis filiis Boncha litteras nostras privilegiales dare et concedere deberemus. Ideo nos ad mandatum regie serenitatis pro sepefatis filiis Boncha litteras nostras privilegiales pendentis sigilli nostri autentici munimine roboratas duximus concedendas. In cuius rei memoriam firmitatemque et stabilitatem perpetuam ad preceptum regie celsitudinis et ad petitionem predictorum filiorum Boncha dictas litteras nostras privilegiales pro ipsis filiis Boncha, ut est premissum, duximus concedendas. Datum anno dominice incarnationis Mmo cccq quinquagesimo sexto, decimo septimo Kalendas mensis Iuli*<1>*. Reverendo viro, magistro Thatamerio, dicte ecclesie nostre preposito, prelato nostro, discretis viris Iohanne cantore, Demetrio custode et Stephano decano ecclesie nostre existentibus.

¹ az eredetiben: per

121.

1356. június 25. Veszprém

János veszprémi püspök Miklós honti főesperes kérésére átírja saját 1349. június 7-én Veszprémben kelt oklevelét.

Hártya, 400 x 158 + 30 mm. Hártyaszalagon János veszprémi püspök pecsétje. Hátlapon középkori kivonat: Super construenda capella in Nyr consensus episcopi Wesprimiensis. Későbbi kézzel: Nostri capituli Str^ogo-niensis; valamint újkori latinnyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 29-1-15 (DF 236 716).

Nos, Iohannes, Dei et apostolice sedis gracia episcopus Wesprimiensis auleque reginalis cancellarius memorie commendantes significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod honorabilis et discretus vir, dominus Nicolaus, archydiaconus Huntensis de ecclesia Strigoniensi vice et nomine capituli ecclesie eiusdem Strigoniensis ad nostram accedens presenciam exhybuit nobis quasdam litteras nostras anuleo nostro consignatas tenoris infrascripti, huiusmodi promissionem nostram continentem, ut dum eedem nobis reportate fierent, easdem sub maiori et autentico sigillo nostro transscribi faceremus, petens nos cum instancia debita et devota, ut easdem de verbo ad verbum presentibus transscribi et transsumpmi facere nostroque sigillo autentico dignaremur consignare uberiorem ad cautelam. Quarum tenor talis est:¹

Nos igitur petitionibus eiusdem domini Nicolai archydiaconi iustis et admissione dignis paternaliter inclinati predictas litteras nostras veras et omni suspicionis vicio carentes de verbo ad verbum presentibus transscribi et transsumpmi nostroque sigillo autentico ob uberioris cautele evidenciam fecimus consignari. Dr Wesprimii, in festo Beati Iacobi apostoli, anno Domini Mmo ecco lmo sexto.

¹ Következik János veszprémi püspök 1349. június 7-én Veszprémben kelt oklevele, melynek eredeti után történt kiadása: Mon. Str. III, 685 (913).

122.

1356. július 2. Visegrád

Visegrád város hatósága bizonyítja, hogy előtte Guntherus Saxo egy a Szent László klastrom mögött, a magyar városrészben fekvő telket Cuczelmus Ruffustól tizennégy forintért megvett, aki felesége és gyermekei tanácsával rendelkezésére bocsátott azt Guntherus Saxonak és feleségének, Katalinnak.

Hártya, 313 x 173 + 67 mm. A zöld és lila sodratú selyemzsírról a pecsét leesett. Hátlaján újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Négy sor mély, hat betűhely széles díszes iniciálé. Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia T-21 (DF 248 655).

Nos, Leo, iudex in Wysschegrad, Hermannu<s ...>ener, Ulricus, Iohannes Bononiensis, Michahahel de Waczia, Mathias, Nicolaus, H<a ... iur>ati cives eiusdem civitatis memorie commendantes significamus universis et <... pres>ens privilegium inspecturis, quod¹

honestus vir, Guntherus Saxo monetarius <unam ar>eam in Hungaricali civitate, retro claustrum Sancti Ladisslai regis, penes relictam² Pesczonis monetarii in acie ex oposito curie camere regalis³ existentem pro certa quantitate pecunie, scilicet quatuordecim florinorum a viro honesto Cuczelmo Ruffo rite et rationabiliter emit ac mutuavit, quam quidem pecuniam se percepisse plene et integre recognovit, atque ipsam aream animo deliberato ac maturo consilio prehabito sue legittime uxoris⁴ Katherine et sororis eiusdem⁵ Clare, necnon omnium liberorum⁶ suorum ipsismet alienando honesto viro Gunthero Saxonii monetario et Katherine, sue uxori⁷ et hereditibus eorundem libere et absolute, omni impedimento semoto, iure hereditario poss<idenda>m, tenendam, habendam coram nobis resignavit. Ideo ipsum honestum virum, Guntherum Saxonem monetarium ac suam legittimam consortem, Katherinam heredesque eorundem verum et legittimum heredem et possessorem huius aree fore protestamur, in usum et profectum suum convertendi sue voluntatis ad effectum. In cuius rei testimonium sigillum civitatis Wysschegradensis presentibus est appensum in presencia iuratorum testium prescriptorum ac aliorum virorum fidedignorum. Datum in Wysschegrad, sabbato proximo post festum Beati Iacobi apostoli maioris, anno Domini millesimo CoCoCo quinquagesimo sexto.

¹ az eredetiben: quid ² az eredetiben: relicte ³ az eredetiben: regalum ⁴ az eredetiben: uxore ⁵ az eredetiben: sorore eadem ⁶ az eredetiben: liberum ⁷ az eredetiben: uxore ⁸ valószínüleg tollban maradt: facultatem habere

123.

1356. július 30. Pilis

Erzsébet királyné utasítja a zobori konventet, hogy a királyi emberrel a konvent küldje ki bizony-ságul megbízottját annak kivizsgálására, hogy a saskői várhoz tartozó ladoméri vármépek és András adószedő valóban hatalmaskodtak-e a garamszentbenedeki monostor Apáti falubeli jobbágyai ellen.

Átírta a zobori káptalan 1356. augusztus 5. Eszt. kpt. mlt. 7-5-4 (DF 235 955).

Elizabeth, Dei gracia regina Hungarie, fidelibus suis, conventui monasterii Zuburiensis salutem et graciam. Dicitur nobis in personis religiosorum virorum, abbatis et conventus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron, quod iobagiones regales de Ladamar ac Andreas tributarius de eadem iobagionibus prefati monasterii de villa Apati plures iniurias intulissent et dampna non modica inferrent eisdem incessanter, ymmo fruges eorum in agro auferri ac pratum falcari faciendo recepissent et pro se introduci facerent propria eorum auctoritate in preiudicium dicti monasterii non modicum et gravamen. Super quo fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus vestrum hominem, ymmo unum ex vobis, virum ydoneum et fide dignum, pro testimonio transmittatis, coram quo Nicolaus de Geured vel Nicolaus, filius Benedicti de Balwan aut Iohannes de predicta Geured aliis absentibus homo noster resciat et videat iniurias ac dampna, que per ipsum Andream tributarium et dictos hospites de Ladamar iobagionibus predicti monasterii Sancti Benedicti sunt illate, rescitaque veritate idem homo noster presente testimonio vestro

dicat nobili domine, consorti Ladizlai, filii Zobonia, castellani de Sasku, ad quod castrum ipsa villa Ladamar pertinere dinoscitur, vel vice castellano castri eiusdem verbo regio ac nostro, ut de premissis inpendant ex parte ipsorum iobagionum satisfaccionem et ulterius ipsos iobagiones regales et prefatum Andream tributarium ad faciendum huiusmodi dampna et iniurias non permittant. Et post hec seriem universorum nobis fideliter rescribatis. Datum in Pelysio, sabbato proximo post festum Beati Iacobi apostoli, anno Domini Mo CCCo Lmo sexto.

124.

1356. augusztus 5.

A zobori konvent jelenti Erzsébet királynénak, hogy parancsának megfelelően a királyi emberrel kiküldte megbízottját, akik megállapították, hogy a királyné leveleben foglaltak igazak, sőt a saskői alvármagy beismerte, hogy a garamszentbenedeki monostor molnárát majdnem megölte, malmát pedig lerombolta, a kártérítéssel kapcsolatban azonban nem értek célt.

Papír, 282 x 103 mm. Hátlapon pecsét nyoma. Egykorú címzés: Excellentissime domine sue, Elyzabet, Dei gracia regine Hungarie pro abbatte et conventu monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron contra Petrum vice castellanum de Sasku, Andream tributarium eiusdem castri et iobagiones de villa Ladamar ad ipsum pertinente <s> inquisitoria; valamint újkori latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 7-5-4 (DF 235 955).

Excellentissime domine sue, Elizabeth, Dei gracia regine Hungarie, conventus monasterii Zuburiensis oraciones in Domino continuas et devotas. Litteras vestre excellencie pro viris religiosis, abbatte et conventu monasterii Sancti Benedicti¹ de iuxta Gron nobis destinatas recepimus reverenter in hec verba:²

Nos igitur vestre serenitati cupientes obedire cum prefato Nicolao, filio Mauricii de Geured, homine vestro, fratrem Arnoldum sacerdotem, unum ex nobis ad exsequenda premissa pro testimonio nostro hominem duximus transmittendum, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod cum ipsi feria quarta proxima post octavas festi¹ Beati Iacobi apostoli proxime preteritas transeuntes per vicinos et commetaneos predictarum villarum, videlicet Apati et Ladamar, fecissent de premissis, inquisitionem talem ab eisdem scivissent et indagassent omnimodam veritatem, quod omnia premissa et singula, que in litteris vestre maiestatis superius sunt expressa, per predictum Andream tributarium et iobagiones vestros de eadem villa Ladamar super iobagiones predicti monasterii Sancti Benedicti de villa Apati extiterint fore facta, insuper Petrus vice castellanus eiusdem castri Sasku molendinatorem domini abbatis et conventus predicti monasterii capiens fecisset verberari atque enormiter³ vulnerari, voluisseque ipsum occidere si per fuge presidium non evasisset, insuper ipsum¹ molendinum dissecando penitus destruxisset, quod idem vice castellanus se fecisse coram vestro et nostro hominibus proprio ore affirmasset. Omnia eciam prescripta idem homo vester cum dicto testimonio nostro, que peracta super prefatum monasterium extitissent, se oculata fide affirmarunt perspexisse, que dum coram predicta nobili domina, consorte eiusdem Ladizlai proposuissent postulantes satisfaccionem de premissis, nullum finem de ipsis documentis et dampnis ab eadem

domina adipisci potuissent. Datum feria sexta proxima post octavas Beati Iacobi apostoli supradictas, anno Domini prenotato.

¹ sor fölé írva ² Következik Erzsébet királyné 1356. július 30-án kelt oklevele. ³ utána áthúzva: vel

125.

1356. november 13.

Az esztergomi káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy Szécsi Miklós ország bíró ítéletlevéle értelmében a királyi emberrel kiküldte tanúbizonyságát, s ezek a királyné és az esztergomi keresztesek közt vitás Mogyorós és Tát birtokok határait IV. Béla király oklevele szerint megjárták, s a birtokok nagyságát megállapították.

Egyszerű újkori másolat. Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia I-126 (DF 248 367). Eredetije az óbudai apácák levéltárával bekerült a Magyar Országos Levéltár Mohács előtti gyűjtenényébe (DI 4635), ami után kisebb kihagyásokkal közölte Kovacs Nándor, Anjou-kori okmánytár VI, 514-517 (321.). (A másolat fontosabb eltéréseit jegyzetekben jelöltük.)

Excellentissimo domino suo, Lodovico¹, Dei gracia illustri regi Hungarie capitulum ecclesie Strigoniensis oraciones in Domino debitas ac devotas. Noverit vestra excellencia, quod cum nos iuxta continenciam litterarum adiudicatoriarum magnifici viri, comitis Nicolai de Zeech², iudicis curie vestre ad petitionem eiusdem amicabilem in festo Beati Martini confessoris proxime nunc preterito³ una cum magistris Iacobo, prothonotario eiusdem iudicis curie vestre et Georgio de Ruhman⁴ in iisdem litteris iudicis curie vestre insertis hominibus vestris ad infrascripta specialiter destinatis⁵ inter dominam Elizabeth, reginam Hungarie et magistrum cruciferorum de Sancto Rege de⁶ Strigonio in facto possessionum Monyaros et Taat⁷ in comitatu Strigoniensi existencium discretos viros, dominos Matthiam Kamariniensem⁸ et Nicolaum Hunthensem archidiaconos⁹, socios et concanonicos¹⁰ nostros pro testimoniiis homines nostros transmissemus. Tandem iidem vestri et nostri homines ad nos reversi concorditer nobis retulerunt in hunc modum, quod ipsi in predicto festo Beati Martini confessoris ad faciem metarum litigiosarum in eisdem litteris iudicis curie vestre contentarum¹¹ presentibus vicinis et commetaneis parciumque¹² procuratoribus et in nullo¹³ infrascribendis contradictibus accedentes¹⁴, magister Bartholomeus, legitimus procurator domini Gwillermi¹⁵ cardinalis, magistri cruciferorum de Calidis Aquis et de Sancto Rege de¹⁶ Strigonio privilegium domini Bele, quondam regis Hungarie,¹⁷ prout secundum continenciam dictarum litterarum iudicis curie vestre debuisset, inibi exhibuisset et quia in predicto privilegio domini Bele regis mete terree vel lapidee aut alie, quibus dicta possessio Taat a dicta possessione Monyaros distingueretur¹⁸, non continebantur¹⁹ nominatim, sed generaliter eam metis antiquis circumdari idem privilegium nominasset, ideo cum ipsum²⁰ magistrum Bartholomeum, legitimum procuratorem dicti magistri cruciferorum de ipsis antiquis metis se informari et eis ostendi petivissent²¹, magister Bartholomeus in quodam loco a parte meridiei duas antiquas metas

terreas demonstrasset, quarum unam possessioni Taat et aliam¹⁶ possessioni Epzeu²² esse¹⁶ dixisset, econtra autem procurator domine regine retulisset, quod una illarum duarum metarum per ipsum magistrum Bartholomeum ostensarum possessioni²³ Monyaros et altera possessioni²³ Epzeu²⁴ distingeret²⁵ et hoc instrumentis suis posset et valeret in instanti comprobare, deinde ipse magister Bartholomeus versus partem occidentalem transeundo in latere cuiusdam montis unam metam terream non antiquam circa aliam terream²⁶ per se modicum elevatam²⁷, quam idem Bartholomeus metam antiquam fore dicendo demonstrasset, que tamen terrea²⁸ modicum elevata non antiqua meta, sed fovea vulpina esse apparuisset, demum versus eandem plagam occidentalem eundo in radice cuiusdam montis supra possessionem Monyaros existentis unam metam non¹⁶ antiquam, sed pocius novam demonstrasset, circa quam aliam ad requisitionem vestrorum et nostrorum hominum antiquam metam demonstrare nequiisset²⁹, tandem adhuc versus eandem³⁰ plagam occidentalem pergendo inter quasdam vineas inibi plantatas unam metam terream novam et¹⁶ non antiquam demonstrasset, iuxta quam similiter aliam antiquam metam demonstrare non valuisse³¹ et quia dictam possessionem Monyaros cum dicta possessione Taat non in pluribus locis preter³² dictas metas ostensas commetaneam esse dixisset, ideo ulterius procedere noluisserent, demum prefato privilegio nostro per procuratorem dicte domine regine in specie exhibito iuxta cursum³³ metarum in eodem contentarum³⁴ demonstracionem procurator eiusdem taliter processisset, quod primo a parte orientali quandam metam terream antiquam bene apparentem iuxta quandam magnam viam vulgariter Kuvesuth³⁵ nuncupatam³⁶ invenissent, circa quam aliam novam erexissent, exinde ad partem meridionalem per terras arabiles eundo ad duas metas, primo per predictum magistrum Bartholomeum ostensas antiquas devenissent, ubi similiter metam terream novam erexissent, quarum antiquarum metarum una a parte meridionali possessioni²³ Epzeu²⁴ et alia a parte occidentali possessioni²³ Monyaros separarent, et quia dicta possessio Monyaros³⁷ a dictis duabus metis incipiendo ulterius cum aliis possessionibus, videlicet Beren, Peel³⁸, et Bayoth³⁹ vocatis foret commetanea, causa que⁴⁰ in facto distinctionum metarum easdem possessiones separancium, ut procurator eiusdem domine regine assumisset⁴¹ iuxta continenciam literarum comitis Nicolai, iudicis curie vestre ad alium terminum esset prorogata, ideo metas inter easdem possessiones habitas non reambulassent, sed dum vice iterata in commetaneitatem dicte possessionis Taat⁴² pervenissent, ibi a parte septentrionali iuxta continenciam ipsius privilegii nostri quamdam limitacionem vulgo megee dictam⁴³, que quidem⁴⁴ limitacio mege⁴⁵ dicta nunc in viam magnam esset redacta et conversa versus⁴⁶ partem orientalem per bonum spacium transeundo ad predictam metam priorem devenissent et sic dictam possessionem Monyaros a possessione Taat⁴² iuxta seriem privilegii nostri⁴⁷ secundum⁴⁸ cursus⁴⁹ antiquarum metarum separassent et distinxissent⁵⁰, prescriptam possessionem Monyaros sub distinctionibus prescriptarum metarum eidem domine regine perennaliter possidendam relinquendo, predicta possessione Taat per cursus prescriptarum metarum a possessione⁵¹ Monyaros separata eidem magistro cruciferorum et per consequens ecclesie Beati regis Stephani remanente, metas autem per procuratorem ipsius magistri cruciferorum extra tenorem⁵² sui privilegii ostensas et¹⁶ indebit ac minus iuste non iuxta veteres metas, sed

per se noviter erectas delere fecissent, imo penitus eo modo⁵³ delevissent, habitaque ipsarum possessionum reambulacione et statucione⁵⁴ metarumque ereccione iidem⁵⁵ homines vestri presentibus dictis nostris testimoniis unacum aliis probis viris per procuratores parcium inibi convocatis ipsam possessionariam particulam secundum continenciam scripti privilegii nostri⁴⁷ intra⁵⁶ veras metas ipsius possessionis Monyaros, ut supra declaratur⁵⁷ repertam ac eidem domine regine iudicarie statutam, in cuius facto contradicco per⁵⁸ dictum Bartholomeum in persona dicti domini Gwllermi¹⁵ cardinalis, magistri cruciferorum in priori reambulacione ipsius possessionis facta extiterat, ad duo aratra sufficientem estimassent, aliam autem particulam terre possessionariam, quam procurator memorate domine regine tam tempore prioris reambulacionis, quam eciam nunc ad ipsam possessionem Monyaros pertinere allegasset, ipsi ad prefatam possessionem Taat⁴² iuxta seriem predicti privilegii Bele regis pertinere reperiendo ad unum aratum sufficientem estimassent. Datum in festo Beati Briccii confessoris, anno Domini millesimo cccmo lmo⁵⁹ sexto⁶⁰.

¹ Ludovico ² Zeth ³november 11-én ⁴Ruloman ⁵a szó mind az eredetiben, mind a másolatban tollban maradt in ⁶ Magyaros et Taát (mivel a másolat mindenütt ezeket az alakokat használja, a továbbiakban külön nem jelöljük ezen eltéréseket) ⁸Kamarniensem ⁹archidiaconum ¹⁰canonicos ¹¹contentarunt ¹²partimque ¹³nonnullo ¹⁴accidentes ¹⁵Gulliermi ¹⁶a másolat elhagyja ¹⁷az említett oklevél eredetije és szövege ma ismeretlen, vör. Reg. Arp. 1744. ¹⁸distinguaret ¹⁹continebatur ²⁰circumspectum ²¹petissent, qui ²²Egzen ²³possessionem ²⁴Ebzen ²⁵distinguaret ²⁶terram ²⁷devotam (?) ²⁸terra ²⁹nequivisset ³⁰eam ³¹voluissent ³²propter ³³cursus ³⁴a másolat hozzáadja: per ³⁵Kubesut ³⁶nominatum (!) ³⁷separarent, et quia dicta possessio Monyaros: a másolat elhagyja ³⁸Pél ³⁹Barot ⁴⁰caque ⁴¹asseruisse ⁴²Taáth ⁴³Megye dictum ⁴⁴videlicet ⁴⁵Megye ⁴⁶versum ⁴⁷vestri ⁴⁸supra dictum ⁴⁹cursus ⁵⁰distingxissent ⁵¹Taat per cursus prescriptarum metarum a possessione: a másolat elhagyja ⁵²extunc tenore ⁵³et omnino ⁵⁴reambulationem et statutionem ⁵⁵ysdem ⁵⁶iuxta ⁵⁷superius declarat ⁵⁸penes ⁵⁹trecentesimo quinquagesimo ⁶⁰a másolat hozzáteszi: (LS ab extra appressi.)

126.

1357. január 15.

A pozsonyi káptalan magyarbeli Iván fia János kérésére átírja Péter pozsonyi őrkanonoknak, a prépostság jövedelmei kezelőjének 1348. augusztus 26-án kelt oklevelét:

Alsó szélén kirogrált háryta, 320 x 128 + 34 mm. Vörös és zöld selyemsodratú zsinórón a pozsonyi káptalan pecsétje. Hátlaján újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzet. Prímási lvt. Neoreg. AA. 39 (DF 261 268).

<U>niversis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis capitulum Posoniensis ecclesie salutem in omnium Salvatore. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod Iohannes, filius Iwan de Magyarbeil personaliter accedens presenciam exhibuit nobis quasdam litteras patentes honorabilis viri, domini Petri, custodis ecclesie nostre predicte, olim amministratoris proventus et redditus prepositure ecclesie Posoniensis prelibate, petens nos humiliiter et devote, ut easdem in litteris nostris privilegiis transscribi faceremus. Quarum tenor talis est:¹

Nos igitur petitiones ipsius Iohannis, fili*< i>* Iwan de Magyarbeil annuentes predictas litteras ipsius domini Petri custodis in litteris nostris privilegialibus de verbo ad verbum transcribi fecimus et transsumppmi. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes per medium alphabeti intercisas eidem Iohanni appensione sigilli nostri autentici duximus roborandas. Datum tercio die octavarum festi Epiphaniarum Domini, anno eiusdem Mo cccccc lmo septimo.

A

B

C

¹ Következik Péter örkanonok 1348. augusztus 26-án kelt oklevele, Mon. Str. III, 668-669 (878).

127.

1357. január 21.

I. Lajos király az örökösléssel elhúnyt Bank fia Pál Hont megyei orszánya birtokrészét szolgáltatáiért András fia Miklósnak adományozza azzal a feltétellel, hogy Bank fia Pál leányát méltó módon házasítsa ki.

Több helyütt szakadt, varrott hártya, 670 x 209 mm. Nagy L kezdőbetű. Hátlapján újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. olt. 70-2-8, KML 654 (DF 209 087). Kisebb helyesírási eltérésekkel átírta Horváti Péter fia János többek nevében beterjesztett kérésére a budai káptalan 1469. április 15-én: Eszt. kpt. olt. 70-2-5, KML 651 (DF 209 084). A hiányokat az átíratból pótolta.

Lodovicus, Dei gracia Hungarie, Dalmacie, C_oroacie, Ram_e, Servie, Gallicie, Lodomerie, Cumanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus presentibus et futuris noticiam presencium habituris salutem in omnium Salvatorem. Favorabilis peticio supplicantium devotorum plenum debet consequi effectum, ut dum ea, <que rite> postulant, promerentur, ad fidelitatis opera exercenda magis eorum devocio accendatur. Prōinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod Nicolaus, filius Andree de Arsan, consobrinus quondam <Pa>uli, filii Bank ad serenitatis nostre accedens presenciam fidelitates et servitorum suorum preclara merita nostre maiestati¹ <in cunct>is regni nostri negotiis et expedicionibus et specialiter ante civitatem Trevisii et sub castro Kunyglano² cum fervore fidelitatis impensa exponens et declarans porcionem possessiōnariam ipsius Pauli filii³ Bank in ipsa possessione Arsan vocata habitam, in comitatu Huntensi existentem, asserens ipsum Paulum, filium Bank hominem heredum solacio fore exorbatum et ex eo predictam porcionem possessionariam ipsius tanquam nostre collacioni pertinentem pro premissis fidelibus suis serviciis a nobis sibi dari et conferri perpetuo postulavit. Nos igitur, qui ex innata regie nobilitatis virtute cunctorum fideliter nobis obsequencium merita animo metiri debemus pietatis et hiis, quos ipsorum virtuosa operacio regali remuneracioni dignos efficiunt⁴, grata inpendere debemus premia meritorum, propositis petitionibus ipsius Nicolai favorabiliter inclinati predictam possessionariam porcionem ipsius Pauli in dicta possessione Arsan habitam, in comitatu Huntensi

MONUMENTA ECCLESIAE STRIGONIENSIS

TOMUS QUARTUS

Ab A. 1350. Ad A. 1358.

AD EDENDUM PRAEPARAVERUNT

GABRIEL DRESKA
GEYSA ÉRSZEGI
ANDREAS HEGEDŰS
TIBURCIUS NEUMANN
CORNELIUS SZOVÁK
STEPHANUS TRINGLI

ARCHIVUM PRIMATIALE - ARGUMENTUM
STRIGONII - BUDAPESTINI, 1999

128.

1357. január 25. Visegrád

I. Lajos király az Imre, András és Béla királyok által az esztergomi káptalannak adományozott esztergomi vám megfizetésére kötelezi a Károly királytól vámmentességet nyert pozsonyi polgárokat.

Hártya, 427 x 178 mm. Hátlapra nyomott királyi nagypecsét maradványa és befüggésztő szalagja. Pecsét alatt: Commissio et deliberacio regis et regine et Nicolai Kont palatini. Későbbi kézről: Sentencia super tributo contra Posonienses cives. Eszt. kpt. mlt. 41-3-14 (DF 237 234). Átirata megvan I. Lajos király Budán, 1376. április 2-án kelt páternében: Eszt. kpt. mlt. 41-3-15 (DF 237 235); s ezzel együtt 1380. február 28-án kelt privilegiálisában; Eszt. kpt. mlt. 25-1-16 (DF 236 358). Ennek átirata I. Mátyás Budán 1468. április 18-án kelt könyv alakú privilegiálisában: Eszt. kpt. mlt. 47-4-1 (DF 237 791) fol. 38-41. Ez utóbbinak 1774. július 28-án Esztergom vármegye nemesi közgyűlésén kiadott hiteles másolata: Eszt. kpt. mlt. 24-6-1 (DF 236 341).

Nos, Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod cum nos fidelibus nostris, capitulo ecclesie Strigoniensi in facto tributi eorum de Strigonio instrumenta eorum, item civibus Posoniensibus, similiter fidelibus nostris eodem modo ipsorum instrumenta, quibus mediatis a solucione ipsius tributi sint exempti, coram nobis feria quinta post octavas Epyphaniarum pro deliberacione inter ipsos in facto iamdicti tributi habenda et sedanda dissensione, que occasione eiusdem sepe sepius exorta fuisse dinoscitur, partibus prenotatis contra sese commisissemus exhibenda, tandem ipso termino adveniente discretus vir, Nicolaus, archydiaconus Huntensis, canonicus dicte ecclesie Strigoniensis in personis eorundem capituli Strigoniensis ad nostram presenciam accedendo exhibuit nobis quadam privilegium olym domini Ladislai, regis Hungarie bone memorie, avi et predecessoris nostri karissimi continens tenores privilegiorum dominorum Emerici, Andree et Bele primi et secundi, quondam illustrium regum Hungarie piarum recordacionum, proavorum et predecessorum nostrorum karissimorum, confectorum in facto tributorum eisdem donatorum, in quibus inter cetera tributum, quod de quibuslibet rebus, que per Strigonium vel extra prope, cis et citra per terram vel per Danubium quoquam deferuntur, iuxta qualitatem rerum delatarum exigitur, preposito et capitulo Strigoniensi perpetuo percipiendum donatum extitisse vidimus contineri, inter se et prepositum Sancti Thome de promontorio Strigoniensi ac dominas, abbatissam scilicet et sanctimoniales Beate Virginis de Insula Strigoniensi secundum moderacionem expressam in eisdem parciendum, ubi eciam dicti cives Posonienses privilegium domini Karoli regis, patris nostri karissimi bone memorie sub mediocri sigillo eiusdem in partibus Transalpinis casu deperdito confectum, tenorem privilegii sui priori et antiquiori sigillo ipsius consignati confirmative continens nobis presentavit. Et licet in tenoribus eorundem dicti cives de Posonio ex gratia pretacti domini Karoli regis, patris nostri ipsis facta a solucione tributorum exempti habeantur, tamen quia tributum per predictos antiquos reges Hungarie, nostros predecessores eisdem preposito et capitulo Strigoniensi modo in eisdem privilegiis espresso dividendum ex elemosinaria provisione eorundem regum datum fuisse reperiebatur provisionique eorundem pro usu et comodo ministrorum Dei et ecclesiarum dotalice facte et iuri nequaquam obviare et preiudicari volentes, nec

valentes, cum de prioribus prior speculacio habeatur, ideo cum prelatis et baronibus nostris mature deliberantes censuimus dictum tributum secundum provisionem eorumdem dominorum regum, predecessorum nostrorum dictis preposito et capitulo Strigoniensi datum in suo vigorositatis robore per eosdem conservandum et percipiendum pleno iure, tam a civibus Posoniensibus, quam ab aliis quibuscumque iuxta moderacionem expressam in privilegiis supradictis, non obstante, quod iidem cives Posonienses vigore privilegii dicti patris nostri ex gratia eiusdem a soluzione tributi sint exempti, cum priori donacioni posterior preiudicari minime videatur. Presentes autem in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis fuerint reportate. Datum in Wyssegrad, in festo Conversionis Sancti Pauli apostoli, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo septimo.

129.

1357. január 30.

A sági konvent bizonyítja, hogy színe előtt a sipéki nemes Ivánka-fiak Péter fia Pállal fogott bárak közbejöttével létrejött egyezségüket bevallották.

Hártya, 267 x 76 mm. Hátlapra nyomott pecset nyomai. Hátlapon újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. olt. 1-3-11, KML 29 (DF 208 466).

Nos, Stephanus, prepositus et conventus fratrum ordinis Premonstratensis monasterii Beate Virginis Marie de Saagh memorie commendamus, quod Stephanus, Pethew et Iohannes, filii Iwanka, nobiles de Sypich parte ex una, item Paulus, filius Petri de eadem ex altera coram nobis personaliter constituti proposuerunt oraculo et ministerio vive vocis, quod per compositionem et ordinacionem proborum virorum ad talem pacis concordie devenissent unionem, quod quitquit in possessionibus invenire possunt et habere, extunc equaliter dividere tenerentur inter se. Ita tamen, quod si predictos filios Iwanka aliquid invenire contingat, extunc predicto Paulo, filio Petri tantum cederet, quantum uno ex ipsis et si iamdictum Paulum aliquid invenire contingat, econverso predictis filiis Iwanka, cuilibet tantum, quantum ipsi Paulo, filio Petri perpetuo possidentam et habendam¹, prout partes asumpserunt coram nobis. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam ad petitionem parcium litteras nostras patentes duximus concedendas et dum presentes ad nos reportate fuerint, eas privilegio tenemur confirmare. Datum feria secunda proxima ante festum Purificacionis Virginis Gloriosa, anno Domini Mmo cccmo lmo septimo.

¹ *hacsak nem a portio szóra vonatkoznak, akkor helyesen: possidendum et habendum*

130.

1357. február 6.

Az esztergomi káptalan bizonyítja, hogy a Hont vármegyei Orzsány birtokot a káptalani tanúbizonyáság és a salgói vármagy jelenlétében béli Péter fia Miklós királyi ember királyi újadomány jogcímén iktatta András fia Miklósnak.

Szakadt, restaurált hártya, 320 x 162 mm. Függőpecsét kiszakadt helye. Három sor mélységű nagy N kezdőbetű. Hátlapon újkori latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. olt. 70-2-9, KML 655 (= DF 209 088). Átírta a budai káptalan 1469. április 15-én: Eszt. kpt. olt. 70-2-5, KML 651 (DF 209 084).

Nos, capitulum ecclesie Strigoniensis tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod cum nos ad mandatum litteratorium excellentissimi principis, domini Lodovici, Dei gratia regis Hungarie unacum Nicolao, filio Petri de Byl homine eiusdem dicti domini nostri regis Luchasium presbiterum, ecclesie nostre prebendarium, hominem nostrum pro testimonio ad infrascripta fideliter exsequenda transmissemus. Tandem iidem regius et noster homines ad nos reversi concorditer nobis in hunc modum retulerunt, quod ipsi feria quinta proxima post festum Conversionis Beati Pauli apostoli proxime preteritum ad faciem porcionis possessionarie Arsan vocate, in comitatu Hunthensi habite, que Pauli, filii Bank fuisse et sine herede decessisset masculino¹, vicinis et commetaneis eiusdem universis et convocatis ipsis et castellano de Salgo presentibus accessissent candemque per antiquas suas metas reambulatam cum universis suis utilitatibus et pertinenciis sub eisdem metis antiquis nullo contradicente Nicolao, filio Andree iure nove donacionis prefati domini regis et per eum filiis et heredibus ac posteritatibus suis statuissent perpetuo possidendam, tenendam pariter et habendam. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras nostras privilegiales nostri sigilli pendentis² <munimine roboras> duximus concedendas, quarum quidem tenorem de verbo ad verbum, nil addendo nilque diminuendo ad nostrum registrum rescribi faciendo in sacristia seu conservatorio dicte nostre ecclesie fecimus reponi perpetuo conservandum. Datum per manus magistri Valentini, lectoris ecclesie nostre, feria quarta proxima ante festum Purificacionis Marie Virginis, anno Domini Mo cccmo lmo septimo.

¹ utána alul kipontozva: presentibus ² a kiegészített szöveg tollban maradt (az átírásban is)

131.

1357 március 5.

I. Lajos király az ispotaílyos rend részére privilegiális formában írja át saját 1355. október 23-án Visegrádon kelt pátnesét.

Újkori egyszerű másolata papíron: Eszt. kpt. olt. 4-5-8, KML 100 (DF 208 539), valamint Eszt. kpt. mlt. Lad. 76. nr. 3 (DF 264 677). 1364. december 27-én pecsételési záradékkal látták el az eredetit. A régibbnak látszó másolatban a kedvezményezett neve: Conventi, a keresztnév mindenkorban: Bandinus.

Ludovicus, Dei gratia Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Ramae, Serviae, Gallitiae, Lodomeriae, Comaniae Bulgariaeque rex, princeps Sallernitanus et honoris ac Montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus, praesentibus et futuris, praesentium notitiam habituris salutem in omnium Salvatore. Ut regiae munificentiae donativa maxime sacro sanctae matri ecclesiae facta et collata perpetuo et irrevocabiliter perseverent, aequitati dignum esse dignoscitur et iuri consonum, ut quotiens expedit, roboramentis regalibus fulciantur et confirmando renoventur, tanto namque regalis benignitas, velut aroma preciosum latius redolendo diffunditur, quanto in divinarum rerum exercitio solertia invenitur. Proinde ad universorum notitiam harum serie volumus pervenire, quod religiosus vir, frater Baudonus Cornuti, prior ordinis Sancti Iohannis Ierosolimitani per totam Hungariam et Sclavoniam ad nostram accedendo praesentiam exhibuit nobis quasdam literas nostras patentes super quadam gratia in facto exemptionis a iudicatu banatus regnorum Sclavoniae et Croatiae ac aliorum iudicum extraneorum sibi et fratribus sui ordinis per nos facta confectas, tenoris infrascripti supplicans nostro culmini prece¹ subiectiva, ut easdem literas nostras patentes acceptare, ratificare et pro eodem ac fratribus sui ordinis antedictis nostro dignaremur privilegio confirmare. Quarum tenor talis est:²

Nos itaque, qui ex officio suscepti regiminis militanti matri ecclesiae, quae nos in Christo regenerari curavit atque³ cuius orationibus nobis prospera cuncta succedunt, regii favoris praesidio adesse cupientes propositis petitionibus eiusdem fratris Baudoni Cornuti, cuius familiaritas, quam erga nos gerit, ad id nos laudabiliter incitavit, favoribili pietate exauditis⁴ praedictas literas nostras patentes omni prorsus suspicione carentes de verbo ad verbum praesentibus insertas simulcum gratia expressa in eisdem quoad omnes sui continentias acceptamus et approbamus ipsasque ex certa scientia pro eodem fratre Baudono, imo prioratui et fratribus sui ordinis auctoritate regia perpetuo confirmamus. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes concessimus literas nostras privilegiales, dupplici et authentici sigilli nostri munimine roboras. Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai archiepiscopi Colocensis, aulae nostrae cancellarii dilecti et fidelis nostri, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo, tertio⁵ nonas Martii, regni autem nostri anno sedecimo, venerabilibus in Christo patribus et dominis, Nicolao Strigoniensi locisque eiusdem comite perpetuo et Ugulino Spalatensi archiepiscopis, Nicolao Agriensi, Demetrio Varadiensi, Transylvana⁶ sede vacante, Nicolao Quinqueecclesiaensi, Thoma Csanadiensi, Stephano Zagrabiensi, Colo-

mano Iauriensi, Ioanne Vesprimensi, Michaele Vacziensi, Petro Bosnensi, fratribus Stephano Nitriensi, Thoma Syrmiensi episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, magnificis viris, Nicolao palatino et iudice Cumanorum, Andrea wayvoda Transylvano, Chykou magistro Tavernicorum nostrorum, Nicolao iudice curiae nostra, Nicolao de Machou, Leustachio regni Sclavoniae banatum tenente, Leukus dapiferorum et pincernarum, Dionysio agazonum, Thoma ianitorum nostrorum magistris ac Simone comite Posoniensi aliisque quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores.

¹ az egyik másolatban; pro se ² Következik I. Lajos 1355. október 23-án Visegrádon kelt oklevele. ³ a másolatban: cultu eius nutu ⁴ a másolatban; exauditas ⁵ a másolatban; tertia ⁶ a másolatban; Transylvano

132

1357. március 6.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte Chege leánya, körtvélyesi Mikolin fia András özvegye, Iwola asszony a Körtvélyesen őt megillető női járandóságait leányának, Cheh (dictus) János feleségének, Erzsébetnek és örököseinek adományozta örökjogon.

Felső szélén kirografált hártya, 246 x 88 + 34 mm. Lila és zöld sodratú selyemzsínörön a pozsonyi káptalan pecsétje. Hátlapon latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Prímási lvt. Neoreg. AA. 37 (DF 261 264).

A B C
<U>niversis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod domina Iwola, filia Chege, reicta Andree, filii Mykolin de Kurthwelus in nostri presencia personaliter constituta quartam suam puellarem, dotem et res paraphernales¹ domine Rusynth matris sue in dicta possessione Kurthwelus in maiori comitatu Posoniensi existente ipsas de iure debentes Elizabet, consorti Iohannis Cheh dicti, filie sue, Iacobo, Nicolao, Mych<aeli>, Petro, Clare et Kathy, filiis et filiabus ipsius domine Elizabet, neptibus et nepotibus suis cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis dedit et donavit perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam in filios filiorum eorundem et heredes. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras nostras cum alphabeto per medium intercisas pendentis sigilli nostri autentici munimine roboratas² eidem duximus concedendas. Datum feria secunda proxima post dominicam Reminiscere, anno Domini Mo ccc lmo septimo.

¹ az eredetiben: parorphanales ² munimine roboratas: tollban maradt

133.

1357. március 20 előtt

Trencsén megye hatósága jelenti Kont Miklós nádornak, hogy egresdi Syger fia Márton és lánya Sebe Mátyás fia Jakab elleni perét a nádor írásbeli parancsa szerint a nádor bíróságára áttette.

Tartalmi említése Konth Miklós nádor 1357. március 20-án, Visegrádon kelt oklevelében: Prímási lvt. Ipolyi gyűjt. 26 (= DF 248 888).

134.

1357. március 20. Visegrád

Kont Miklós nádor a vitás egresdi birtokrészét Druget Vilmos nádor és a nyitrai káptalan bemutatott oklevelei alapján Syger fiával, Mártonnal és leányával, Sebével szemben Mátyás fia Jakab részére ítéli meg.

Hártya, 495 x 191 + 35 mm. Sárga színű selyemsodron Kont Miklós nádor nagyobb pecsétje. Hátlapon középkori kézzel: est collata; újkori latin nyelvű tartalmi kivonat. Prímási lvt. Ipolyi gyűjt. 26 (DF 248 888).

Nos, Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod Martinus, filius Sygeer et domina Sebe, filia eiusdem Sygeer de Egresd iuxta continenciam litterarum magistri Pauli, vicecomitis et castellani nostri Trynchyniensis ac iudicium nobilium de eodem comitatu transmissionem presentis cause de nostro litteratorio mandato nostram in presenciam factam exprimencium in octavis Diei cynerum in nostra iudiciaria figura personaliter comparentes contra Iacobum, filium Mathye ab eadem Egresd, idem Martinus, filius Sygeer proposuit eo modo, quod idem Iacobus, filius Mathye portionem suam possessionariam in dicta possessione Egresd vocata habitam, quam annotatus Syger, pater suus usque suam vitam pacifice possedisset et in qua ab hac luce decessisset, occupando detinet, cuius occupacionis et detencionis rationem scire vellet ab eodem, quam si efficaciter teneret, eciam efficacius eidem roboraret, alioquin super facto eiusdem iudicium et iusticiam sibi per nos vellet in partiri ex parte Iacobi memorati, annotata vero domina Sebe vocata egit in hunc modum, quod ipsa in prenotata porcione possessionaria in Egresd habita condam ipsius Syger, patris sui quartam filialem consuetudine regni exigente sibi provenientem habere vellet a Iacobo prenotato. Quarum *<parcium>* propositionibus auditis idem Iacobus, filius Mathye personaliter exsurgendo respondit isto modo, quod ipsa possessio Egresd hereditario iure sibi attineret, super eadem eciam litteralia haberet instrumenta et ibidem duo paria litterarum patenter emanatarum, unum videlicet magnifici viri, domini Wyllermi Drugeth, condam palatini et aliud capituli ecclesie Nitriensis nobis presentavit. In quarum quidem litterarum ipsius domini Wyllermi Drugeth palatini sub anno Domini millesimo cccmo tricesimo octavo in festo Ascensionis Domini hic in Vissegrad emanatarum habebatur, quod Sygeer et Nicolaus, filii Symonis de Egresd de comitatu Trynchynensi parte ab una, Matyas, filius Mathye dicti Ewz parte ab altera coram eodem domino Wyllermo Druget palatino personaliter

constituti, iidem Sygeer et Nicolaus oraculo vive vocis confessi extitissent, quod porciones possessionarie, in quibus residenciam haberent, ipsi Matye et fratribus suis hereditario iure pertinerent et quandocumque eisdem placitum fore videretur, absque materia questionis et litis contencione, prout ipsorum esse dinoscerentur, resignarent eisdem possidendas. In premissarum vero litterarum capituli ecclesie Nitriensis similiter sub anno Domini millesimo cccmo tricesimo octavo sabbato proximo ante festum Nativitatis Virginis Gloriose confectarum serie continebatur, quod cum idem capitulum ecclesie Nitryensis ad petitionis instanciam amicabilem ipsius Wyllermi Drueth palatini suis litteris mediantibus ipso capitulo Nitriensi factam ad reambulandum et statuendum porcionem possessionariam Iacobi, filii Matye Egresd vocatam in comitatu Trynchiniensi existentem cum Michael de Hynd, homine eiusdem domini Willermi Drueth palatini discretum virum, magistrum Nicolaum, concanonicum ipsorum pro testimonio misissent, iidem negocio bene intenti et ad eo<s>dem reversi concorditer retulissent, quod feria sexta proxime tunc preterita ad faciem dictae possessionarie porcionis Egresd ipsius Iacobi accedendo in eadem tunc commorantes generaciones eiusdem, Zomor, Georgium et Wyda, filios Bodor, Petrum, filium Benedicti, Nicolaum et Syger, filios Symonis invenissent, qui eandem porcionem possessionariam ipsius Iacobi fuisse et esse uno ore retulissent et sibi resignassent eandem, prout iure hereditario ad ipsum pertinere dinosceretur convocatisque aliis universis suis vicinis et commetaneis et presentibus reambulasset ipsam per suas veras metas et antiquas et nemine contradicte apparente statuisserent eandem cum universis suis utilitatibus et pertinenciis dicto Iacobo, filio Mathye perpetuo possidere. Quarum quidem patencium litterarum dicti domini Wyllermi palatini possessionarie resignacionis ac aliarum similiter patencium litterarum dicti capituli Nitriensis ecclesie eiusdem possessionarie statucionis modos declarancium visis et perfectis tenoribus utrisque partibus suo modo expositis et plenarie declaratis cum nos prefatos Martinum, filium Syger et dominam Sebe, filiam eiusdem Sygeer, sororem dicti Martini, si tenoribus predictarum litterarum resignacionalium et statucionalium aliquo contradiccionis obstaculo intenderent obviare, vel ne, requisitos trinario numero, ut nostro incumbebat officio, habuissemus, pretacti Martinus et domina Sebe cognitis premissarum litterarum tenoribus nullo contradiccionis obstaculo se obviatiros earundem litterarum tenoribus affirmantes eandem possessionem, in qua premisso modo iura se habere posse sperabant, agnoscentes ipsi Iacobo vigore premissarum patencium litterarum resignacionalium et statucionalium pertinere eidem pacifice reliquissent possidendam et habendam. Verum quia prememorati Martinus et domina Sebe dictam possessionariam porcionem Egresd eo, quod idem Syger eandem usque vitam suam tenuisset et in eadem permansisset, nomine iurium suorum ab eodem Iacobo, filio Mathye requirebant, pretactus vero Iacobus prescriptos Syger patrem et Nicolaum, filios Symonis, patruum eorum adhuc viventes in ipsius domini Wyllermi palatini et iudicis Comanorum presencia comparendo dictas possessionarias porciones, in quibus tunc se commorari asseruerant, Mathye, patri dicti Iacobi et suis fratribus nomine iuris eorum hereditarii, quandocumque eis placitum fore videretur, absque materia questionis et litis contentione aliquali resignasse, adhuc eciam ipsum capitulum Nitriensis ecclesie ad amicabilis petitionis instanciam litteratoriam pre-

libati domini Vyllermi palatini ad ipsius Iacobi, filii Matye possessionarie porcionis reambulacionem et statucionem Egresd vocatam in comitatu Trynchynyensi existentem faciendam cum Michaele de Hynd, homine eiusdem domini palatini discretum virum, magistrum Nicolaum, concanonicum ipsorum pro testimonio transmisisse, feriaque sexta proxima ante festum Nativitatis Virginis Gloriose tunc preterita in facie eiusdem possessionarie porcionis Egresd ipsius Iacobi Zomor, Georgium et Vyda, filios Bodor, Petrum, filium Benedicti, Nicolaum et Syger, filios Symonis, generaciones eiusdem Iacobi commorari invenisse eosdemque Zomor, Georgium et Vyda, Petrum, Nicolaum ac Sygeer in presencia eorundem hominis dicti domini Vyllermi palatini et testimonii¹ dicti capituli eandem possessionariam porcionem, in qua tunc residenciam habuerant, ipsius Iacobi esse et fuisse ac eandem nomine sui iuris hereditarii sibi resignasse, presentibus eciam ceteris universis commetaneis suis et vicinis reambulasse et iuxta suas veras metas et antiquas nemine contradictore apparente cum suis utilitatibus et pertinenciis quibuslibet prescripto Iacobo, filio Matye perpetuo possidendam statuisse, vigoribus preallegatarum patencium litterarum resignationalium et statucionalium prememoratorum domini Vyllermi palatini et capituli Nitriensis ecclesie sepedictam possessionariam porcionem Egresd nomine sui iuris hereditarii sibi perpetuo resignatam et restitutam fuisse evidenter comprobabat, predictique actores tenoribus earundem litterarum nulla contradicione obviabant. Idcirco baronum regnique nobilium in adiudicacione ipsius cause nobiscum adherencium moderato inducti consilio sepedictam possessionariam porcionem Egresd in ipso comitatu Trynchynyensi existentem eo iure, quo sibi dinoscitur pertinere, eidem Iacobo et suis heredibus herendumque suorum successoribus adiudicamus perpetuo possidendam, tenendam et habendam, salvo iure alieno, prelibatis Martino et domine Sebe heredum suorum per heredes ratione eiusdem possessionarie porcionis perpetue taciturnitatis silencium inponendo. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes eidem Iacobo, filio Matye nostras litteras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri munimine roboratas duximus concedendas. Datum in Vysegrad, vigesimo die octavarum Diei cynerum predictarum, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo septimo.

¹ az eredetiben: testimonio

135.

1357. április vége előtt.

A pozsonyi káptalan kiváltságos oklevelével bizonyítja, hogy szászi Gergely fia Jakab és Jakab fia János Vájas (dictus) Péter fia Lipóttól és fiától 12 hold szántót 14 széles bécsi dénármárkáért örököjön megvásárolt.

Tartalmi említése a pozsonyi káptalan 1357. április 25-én, vagy 29-én kelt privilegiálisában: Prímási lvt. Neoreg. AA. 65 (DF 261 290).

136.

1357. április 25. vagy 29.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy szászi Gergely fia Jakab leánya, Cecilia és Jakab fia János leánya, Ilona az apjaik által Vájas (dictus) Péter fia Lipóttól és fiától, Pétertől vásárolt 12 hold szántót telekkel és egy fűzfával szászi Chele fia Balázsnak és Jakab fia Miklósnak 14 márkkáért örököjön eladták.

Alsó szélén kirografált, jobb szélén alul sérült háryta, 323 x 72 + 20 mm. Drapp színű selyemsodratú zsinórón a pozsonyi káptalan pecsétje. Hátlapon újkori latin nyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Prímási lvt. Neoreg. AA. 65 (DF 261 290).

Universis Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris presens scriptum inspecturis
 capitulum ecclesie Posoniensis salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam
 harum serie volumus pervenire, quod nobiles domine, Cecilia, filia Iacobi, filii Gregorii
 ac Elena, filia Iohannis, filii Iacobi de Zaz ad nostram personaliter adiens presenciam
 duodecim iugera terrarum arabilium de terris Lipoldi, filii Petri dicti Vayas et Petri, filii
 eiusdem de eadem Zaz cum loco sessionali eorundem ac una arbore salicum, que est in
 ortu eorundem et aliis suis omnibus utilitatibus et pertinenciis universis, que per predictos
 Iacobum et Iohannem, patres earundem dominarum ab ipsis Leupoldo et Petro, filio
 eiusdem mediantibus aliis litteris nostris privilegialibus pro quatuordecim marcis latorum
 denariorum Wienensium marcam quamlibet cum decem pensis computando perpetue
 precio comparata extitissent et sic post mortem eorundem racione empacionis titulo¹
 tanquam ad proprias heredes devoluta fuissent, Blasio, filio Chele et Nicolao, filio Iacobi
 de eadem Zaz, qui eciam presentes aderant, pro ipsis quatuordecim marcis plene ab
 eisdem habitis et receptis, sicut dixerunt, vendiderunt et tradiderunt in filios filiorum et
 heredes perpetuo possidendam, tenendam pariter et habendam¹. In <cuius rei> memo-
 riām perpetuamque firmitatem presentes eisdem concessimus nostras litteras privilegiales
 aposicione pendentis sigilli nostri munimine roboratas. Datum feria s< ... proxima> ante
 octavas Beati Georgii martiris, anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo primo.

A

B

C

¹ így az eredetiben

137.

1357. április 29. Buda

I. Lajos király a Trencsén vármegyei Krasznó királyi birtokot összes tartozékaival érdemeire tekintettel János fia Macska (dictus) Domonkos, erdélyi alvajdának, s általa Ivánka testvérenek adományozza.

Alsó szélén kirografált, jobb szélén alul sérült hártya, 323 x 72 + 20 mm. Drapp színű selyemsodratú zsinórban a pozsonyi káptalan pecsétje. Eszt. kpt. olt. 34-3-22, KML 429 (DF 208 867).

Nos, Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod magister Dominicus dictus Machka, filius Iohannis vicevoivoda noster Transilvanus, dilectus et fidelis nostre maiestatis presenciam agrediendo suasque fidelitates ac serviciorum suorum merita nobis in cunctis et regni nostri negociis prosperis et adversis diversimode exhibitas et inpensa proponendo et declarando quandam terram seu possessionem nostram regalem Crazna vocatam in confiniis regni Polonie, in comitatu Trinchiniensi iuxta fluvium Kysse vocatum existentem sub terminis infrascriptis a nobis sibi et Ivanka, fratri suo uterino perpetuo dari et conferri postulavit. Nos itaque fidelissimis obsequiosis meritis dicti magistri Dominici, quibus ipse in diversis nostris et regni nostri negociis et agendis, specialiter cum magnifico viro, Andrea, filio Lachk, tunc comite Syculorum, nunc voivoda Transilvano, domino suo contra Tartaros et Rutenos et tandem nobis in partibus transmarinis pro vindicta acerbe mortis quandam domini, Ierusalem et Sycilie regis resumpmenda accendentibus nobiscum proficissens ensiferque noster inibi deputatus sine intermissione lateri nostro assistens ac letali vulnere sauciatus propriique sanguinis sui effusione madidatus et aliis plerisque serviciis fidelibus exhibitis meruit complacere nostre maiestati, pro quibus licet multo plura antidotum premia meretur, in aliqualem tamen recompensationem suorum serviciorum et fidelitatum innumerabilium predictam terram seu possessionem nostram Kraszna vocatam, in comitatu Trinchiniensi iuxta fluvium Kysse existentem cum terris et silvis ac aliis omnibus suis utilitatibus, a capite videlicet dicti fluvii Kysse usque situm dicte terre seu ville Crazna et abhinc ad partem civitatis nostre Uyvaras nuncupate ad medium miliare ex duabusque partibus collateralibus ipsius fluvii ad duo miliaria in eisdem silvis et terris se protelantem et extenderentem eidem magistro Dominico dicto Machka, filio Iohannis, vicevoivode noster Transilvano et per eum dicto Ivanka, fratri suo uterino ac ipsorum heredibus herendumque suorum successoribus nove donacionis nostre titulo dedimus, donavimus et contulimus, ymo damus et conferimus ac eisdem in perpetuam hereditatem asscribimus testimonio presencium mediante eo iure, quo ad nostram collationem pertinere dinoscitur perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam, salvis iuribus alienis. Presentes autem in formam nostri privilegii redigi faciemus, dum nobis fuerint reportate. Datum Bude, in festo Beati Petri martiris, anno Domini Mo ccc lmo septimo.

138.

1357. május 25.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte gencsi Loránd fia András saját és rokona, Loránd fia Miklós fia László nevében Klára asszonynak, Treufunkes (*dictus*) István lányának, Vorsolf János, pozsonyi polgár feleségének az őket anyjuk és nagyanyjuk asszonyi járandóságai jogán vereknyei Szórád fia Petus birtokain megillető birtokrészeket 28 széles bécsi dénármárkáért eladta.

Felső szélén kirografált hártya, 254 x 91 + 30 mm. Vörös és zöld színű selyemsodratú zsinóron a pozsonyi káptalan pecsétje. A hátlapon újkori latin nyelvű kivonat és levéltári jelzetek. Prímási lvt. Neoreg. AA. 17 (DF 261 243).

A

B

C

<U>niversis Christi fidelibus presentem paginam inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis salutem in omnium Salvatore. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod Andreas, filius Lorandi de Gench pro se, et Ladislao, filio Nicolai, filii Lorandi de eadem, proximo suo cum procuratoriis litteris honorabilis capituli ecclesie Iauriensis ad nostram personaliter accedens presenciam possessionarias porciones, quas in possessionibus Petus, filii Zorardi de Verekyne quartam puellarem domine matris, dotem et res paraphernales¹ avie ipsorum de iure debentes nobili domine Clare, filie Stephani dicti Treufunkes, consorti Iohannis Vorsolf dicti, civis Posoniensis et per eam Mychaeli, filio suo et Margarete, filie sue ac aliis suis heredibus herendumque suorum posteritatibus pro viginti et octo marcis denariorum Wyennensium, quamlibet marcam cum decem pensis computando², plene ab eadem, ut dicebat, habitis et receptis, cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis vendidit perpetue et irrevocabiliter possidendam pariter et habendam, tali obligacione mediante, quod si qui prefatam dominam et suos heredes ratione dicte quarte puellaris, dote et rerum paraphernalium¹ temporis in processu molestare et aggravare niterentur, extunc prefati Andreas et Ladislaus et eorum heredes tenebuntur expedire propriis ipsorum laboribus et expensis, prout se predictus Andreas personaliter, dictum vero Ladislaum, filium Lorandi auctoritate procuratoria ad omnia premissa coram nobis sponte obligavit. In cuius vendicionis et empacionis memoriam perpetuamque firmitatem presentes per medium alphabeti intercisas pendentis sigilli nostri autentici munimine roboratas³ eidem duximus concedendas. Datum in octavis Ascensionis Domini, anno eiusdem Mo ccc lmo septimo.

¹ az eredetiben: parorphanales ill. parorphanalium ² az eredetiben: computatis ³ munimine roboratas: tollban maradt

139.

1357. július 1.

A sági konvent Tamás esztergomi prépost kérésére átírja I. Károly király 1332. június 14-én kelt, IV Béla 1262. október 28-i oklevelét megerősítő pátensét.

Átírta a budai káptalan 1368. március 27-én hártya privilegiálisában, Eszt. kpt. mlt. 47-1-15 (DF 237 752). Az oklevél az átíró oklevél szavai szerint pátens volt.

Nos, Stephanus, prepositus et conventus fratrum ordinis Premonstratensis, monasterii Beate Virginis Marie de Saag memorie commendantes tenore presencium significamus, quibus expedit, universis, quod discretus vir, dominus Thomas, lector ecclesie Tytuliensis, legitimus procurator, prepositus ecclesie Strigoniensis exhibuit nobis quasdam litteras excellentissimi principis, domini Karoli, olim regis Hungarie patentes maiori sigillo consignatas tenoris infrascripti petens nos instanter, ut tenorem earundem de verbo ad verbum presentibus inseri, ob maiorem¹ evidenciam sigillo nostro consignari facere dignaremur. Quarum tenor talis est:²

Nos itaque iustis et legitimis petitionibus ipsius domini Thome, lectoris predicte ecclesie Tytulensis favorabiliter inclinati predictas litteras de verbo ad verbum presentibus inseri faciendo tenorem earundem sub nostro <sigil>lo eidem concessimus ad cautelam. Datum in octavis festi Beati Iohannis Baptiste, anno Domini Mo cccmo quinquagesimo septimo.

¹ az átfásban: maioris ² Következik I. Károly király 1332. június 14-én kelt, IV Béla 1262. október 28-i (vö. Reg. Arp. 1302a. sz.) oklevelét átíró pátense, Mon. Str. III, 211 (310. sz.)

140.

1357. augusztus 19.

Esztergom város hatósága a piactéren álló házat, mely a város régi oklevelének értelmében a káptalant illeti, bírói határozattal az esztergom kiállította birtokába visszabocsájtja a város szokása szerinti szabad rendelkezéssel.

Hártya, 292 x 153 + 28 mm. Lila, zöld és fehér selyemsodraton Esztergom város kisebb pecsétje. A hiányzó kezdő C betű számára hely nincs kihagyva. Hátlapon középkori kézzel: Super domum in loco fori sitam; valamint újkori latin nyelvű tartalmi összefoglaló és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 25-1-13 (DF 236 355)

<C>omes Stephanus, filius Frank, iudex, comes Georgius, filius Robini, Nicolaus, filius Iexee, Georgius, filius Hermani, Ladislaus, filius Petheu condam iudicis, magister Georgius litteratus, Egidius dictus de Zelli, Stephanus, filius Pauli, Iacobus, filius Robini, Stephanus Rufus, Vallentinus Pistor, Gehan et Hene Gallicy iurati ceterique cives de Strigonio universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem in salutis largitore.

Proinde ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod cum nos per honorabile capitulum ecclesie Strigoniensis pluries et pluries fuissemus requisiti, ut pallacium ipsorum, quod in loco fori in civitate Strigoniensi predicta habetur, cum suis terminis et metis iuxta formam privilegii nostri ab antiquo exinde confecti eisdem redderemus iuridice, ut tenemur. Ideo nos advertentes ipsum pallacium cum suis metis et terminis ex vigore ipsius privilegii ad ipsum capitulum pleno dominio et iure pertinere iuxta formam et continencias ipsius antiqui privilegii nostri eisdem dominis, videlicet capitulo predicte Strigoniensis ecclesie auctoritate¹ iudicaria nullo penitus contradicente duximus restituendum et pacifice possidendum. Ita, quod cuicunque voluerit, iuxta formam libertatis civitatis Strigoniensis predicte locandi², tenendi vel vendendi, si necesse foret, liberam habeant facultatem. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem ad instantes peticiones ipsius capituli presentes concessimus duplicis sigilli nostri munimine roboratas. Datum in octavis festi Beati Georgii martiris, anno Domini Mo cccmo lmo septimo.

¹ az eredetiben: actoritoritate ² az eredetiben:: locandi

141.

1357. augusztus 19.

I. Lajos király az esztergomi székeskáptalan, a Szent Tamás prépostság és az esztergom-szigeti apációk kérésére az esztergomi polgárokat a vásárvám megfizetésére kötelezi, s a polgárok kérésére szabályozza a vásárvám mértékét, szó szerint átírván a szabályozást IV. László király kiváltság-leveléből.

Hártya, 634 x 412 + 67 mm. Vörös és zöld selyemsodratú zsinórón I. Lajos király első kettős pecsétje, a zöld és fehér selyemsodratú zsinóról az uralkodó második kettős pecsétje leesett. 1365-ben. kelt pecsételeíti záradék. Díszes L iniciálé. Hátlapon középkori kézzel: Super tributo fori. Más kézzel: Sententia contra cives Strigonienses videlicet antiqua 1357.; továbbá újkori latin kivonat és levélári jelzetek, Eszt. kpt. mlt. 24-2-8 (DF 236 302). Átírta Vilmos kápolnaispán 1358. október 28-án, Eszt. kpt. mlt. 25-1-14 (DF 236 356) és Mátyás 1468. április 18-án kelt könyv alakú privilégiumában, Eszt. kpt. mlt. 47-4-1 (DF 237 791). Tartalmilag átírta Mária királynő Budán, 1389. február 9-én kelt, a budai káptalanhoz intézett parancslevelében augusztus 29-re keltezve (mivel a quarto után tollban maradt a decimo szó, a szöveg egyezése azonban kétséget kizárában mutatja, hogy ezen oklevél átírásáról van szó), Eszt. kpt. mlt. 41-3-18 (DF 237 238), (továbbá Pálóczi László ország bíró 1450. március 9-én, Budán kelt ítéletlevelében, Eszt. kpt. mlt. 47-5-5 (DF 237 803). Kihagyásokkal kiadta: Historia critica regum Hungariae stirpis mixtae. Ex fide domesticorum et exterorum scriptorum concinnata a Stephano Katona ... Tomulus III. ordine X. Budae 1790, 188-192. Jegyzeteinkben csak a jelentősebb eltéréseket jelöljük, a jelentéktelen helyesírási különiségeket (pl. betükettőzés, c/ch, i/y stb.) nem.

Lodovicus, Dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus¹ et honoris montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presencium noticiam habituris salutem in omnium Salvatore. Illa sunt in nostris speculacionibus pociora, illa in nostris optutibus² graciora, que decorem domus Dei iuxta dispositionem antiquam

respiciunt et attollunt, quia honor sublimitatis regalis tanto excellencius superne illustrationis lumine decoratur, quanto devocius et fervencius domum oracionis Domini ab omni inquietacione expeditam curaverit extollere antidotum pacis et quietis eidem preparando. Proinde universorum noticie presencium serie declaramus, quod fideles et devoti nostri, capitulum videlicet ecclesie Strigoniensis, necnon prepositus ecclesie Sancti Thome de Strigonio et religiose domine, sanctimoniales de insula Strigoniensi missis ad nos magistro Petro Neugradensi, vicario domini archiepiscopi Strigoniensis, Corardo³ Nitriensi, Mathia Kamarinyensi⁴, Nicolao Hunthensi archidiaconis, necnon Tristiano⁵ et Stephano Trottul⁶, canonicis ecclesie Strigoniensis prenotate nunciis et legitimis procuratoribus eorum nobis dolorose ac vocibus intimarunt querulosis⁷, quod iudex, iurati et universitas civium ac hospitum civitatis Strigoniensis tributum fori civitatis predice ab illustribus regibus Hungarie, piis predecessoribus nostris eis donatum et concessum per tredecim annorum curricula eidem capitulo propria temeritate solvere non curassent et super eadem donacione mox privilegia Emerici, Endre, Bele tertii et Bele quarti ac Ladislai regum Hungarie inclitorum nobis demonstrarunt, suplicantे nostre maiestati ipsis super singulis premissorum ex parte eorundem satisfaccionem iuridicam exhiberi et impendi. Nos igitur eorundem capitulo, prepositi et sanctimonialium Strigoniensium frequentissimis et diutinis propulsati querelis predictisque privilegiis eorundem visis et perfectis iuratos et cives Strigonienses prenotatos ad nostram presenciam fecimus evocari⁸, qui super eo, cur dictum tributum ex parte ipsorum et rerum suarum mercionalium proveniens ipsi capitulo solvere non curarent, per nos requisiti taliter responderunt, quod dominus Bela rex ipsos a solucione tributorum intra metas regni sui exigendorum eximisset, super qua exemptione privilegium ipsius domini Bele regis nobis presentarunt. Visis itaque tenoribus eiusdem privilegii et diligenter quoad singula membra⁹ pernotatis et perfectis, quia donaciones predictorum regum in facto ipsius tributi fori facte litteras dicti domini Bele regis exemptorias precedebant posterioresque donaciones prioribus iuxta antiquam regni nostri consuetudinem non poterant preiudicium aliquid¹⁰ generare, ob hoc vigore ipsius privilegii se a solucione dicti tributi fore exemptos non valebant, nec poterant comprobare. Cum igitur nos ipsos cives ad solvendum predictum tributum dicto capitulo iuxta formam privilegii ipsius domini Ladislai regis modo consueto regia auctoritate¹¹ compellere voluissemus, predictosque capitulo, prepositum et sanctimoniales Strigonienses in corporalem possessionem eiusdem tributi introduci commisissemus. Tandem iidem iudex, iurati et cives Strigonienses prenotati humiliter nobis conquerebantur in eo, quod solucio dicti tributi iuxta formam predicti privilegii facienda eis multum esset onerosa¹², nec ex accio huiusmodi tributi sine maxima rixa et contencione, immo nec absque hominum interempcione et nece posset decenter exerceri inter ipsos, postulantes exinde a nobis ipsis provideri de remedio oportuno. Nos itaque dictos fideles cives et hospites nostros Strigonienses in facto solucionis ipsius tributi fori Strigoniensis lenitate regalis munificcie alleviare cupientes, ut per hoc subditorum quies prepararetur et tam predictum capitulo, prepositus et sanctimoniales de insula Strigoniensi, quam eciam ipsis fideles cives nostri Strigonienses in¹³ pulcritudine pacis sedeant et tranquillitate quietis pociantur, unacum serenissima principissa, domina Elizabeth¹⁴, inclita regina

Hungarie, genitrice nostra carissima¹⁵ ac prelatis et baronibus regni nostri nobiscum existentibus matura deliberacione prehabita, primo propter cercioris rei evidenciam limitaciones solucionum ipsius tributi in litteris privilegialibus dicti domini Ladislai regis expressas de verbo ad verbum presentibus hoc ordine iussimus inseri et conscribi,¹⁶ quod primo si de Bulgan, qui dicitur Marchia, cives Strigonienses portant vinum sive in carinis¹⁷, sive in curribus, de qualibet tunella solvant duo pondera. Item si homines de Marchia vina deferunt in Strigonium, de viginti tunellis solvunt unam marcam. Item si vina venalia de quocunque locorum in Strigonium deferantur, sive de Simigio, sive de Zala¹⁸, sive de Sokuro¹⁹, sive eciam de Pesth, sive in carina²⁰, sive in curru, de qualibet tunella unum pondus debetur. Item de qualibet carina²⁰ de vino Bulgan tributariis datur ultra tributum supradictum unus cubulus de vino. Item si vina de Marchia²¹ vel de aliis locis delata in Strigonium aliqui extranei sive in aurifodinam, vel eciam in Bohemiam²² quocunque extra regnum, de qualibet tunella debet emptor solvere unum pondus, antequam transeat Danubium²³. Item si panni veniunt, de quadraginta²⁴ peciis pannorum coloratorum una marca debetur. Sed pro qualibet pecia scarleti²⁵ solvunt mercatores²⁶ quatuor pondera. Item de quadraginta²⁷ peciis de syndone unam marcam. Item mercatores Veneti veniant, centesimam partem omnium mercimoniorum suorum solvunt. Item de pannis fustanicis marcam valentibus datur dimidium pondus, vel si fuerint maioris precii, solvitur iuxta eorum valorem. Item de pellibus skirionum²⁸ duorum milium sex pondera solvuntur. Item de mille leporinis pellibus quinque pondera solvuntur. Item singule mansiones fabrorum, sutorum et aliorum operariorum, qui suas fenestras habent, in qualibet sabbato dimidium frisaticum debent. Item pistores de vico seu aliubi qualibet sabbato unum panem dant²⁹. Item thabernarii vini et chervisie, cuiuscumque nacionis sint, et ubicumque in civitate Strigoniensi vendant talia, qualibet mense tria pondera dant. Item de qualibet bove pascuali vivo, qui non mactatur, emptor debet unum frisaticum, similiter de porcis. Item de quinque ovibus emptor debet unum frisaticum. Item a Pascha usque ad festum Beati³⁰ Iohannis Baptiste de decem agnis unum frisaticum deinceps solvitur, sicut de ovibus. Item de duobus pannis griseis unum pondus, similiter de Theotonica³¹ tela. Item de minutis, utputa³² caseis et fructibus centesima pars datur. Item de singulis carinis³³ oneratis³⁴, que de aliis terris deferunt, iustum et solitum tributum datur³⁵, ut supradictum est, secundum qualitatem rerum delatarum. Item de qualibet curru frumenti, siliginis, ordei, avene et brasii vel eciam piissimum parvulorum, qui cottidie ad forum deferti consueverunt³⁶, unum pondus datur³⁷, exceptis servis regiis, qui dimidium pondus solvunt. Item de singulis usonibus³⁸ recentibus et salsis unum pondus. Item de duobus sturionibus sicut de uno usone³⁹. Item de qualibet vivario parvorum piissimum vel maiorum, qui in vivariis, qui wlgariter barka⁴⁰ vocantur, soliti sunt portari ad forum, duo meliores piissimes vivarii⁴¹ persolvunt⁴². Item de curru masa vocato salsorum piissimum minorum vel maiorum luceorum et pasardorum⁴³ unciam dant. Item de masa vel de centenario cupri duos frisaticos. Item de masa vel centenario blumbi unum frisaticum. De omnibus autem minutis fori, sicut de lino, de canapo, ollis, scutellis, cyphis⁴⁴ et aliis dabitur secundum consuetudinem approbatam. Item makcellarii⁴⁵ singulis diebus carnium dant dimidium frisaticum, exceptis qui carnes bovinas vendunt, qui dimidiam

cutem boum⁴⁶, quos occidunt, solvunt. Item si aliquis centum cutes emptas sive in curru seu⁴⁷ navgio de Strigonio transferat, dat unciam, tantundem datur de pellibus caprinis et ovinis. Item de una masa cere, que continet ducentas et⁴⁸ viginti marcas in pondere, viginti frisatici⁴⁹ dantur, sive quatuor pondera. Item de centum zoanis salium, de quocumque locorum quomodocumque in Strigonium deferantur, unum sal dant. Item si carine⁵⁰ de partibus inferioribus ascendant continentes cutes boum⁵¹, de centum cutibus solvitur una uncia. Item de singulis navibus victualium de Snaragdo datur unus frisaticus. Item mercatores, qui in loco fori sunt cum suis tentoriis, singuli solvunt in omni sabbato unum frisaticum, similiter sutores de qualibet sessione sabbato unum frisaticum. Item de singulis curribus transeuntibus cum suis mercimoniis ad confinium solvitur iustum tributum, similiter et⁵² de magnis bobus, si pellantur extra forum vel in curru ad confinium, de quolibet bove emptor dat duos frisaticos. Item de curribus cum mercimoniis transeuntibus de Musunio in Pesth⁵³ vel de Pesth⁵³ in Musunium, qui non intrant civitatem Strigoniensem, in villa Tath⁵⁴ integrum solvitur tributum. Item venditores vestium antiquarum, pileorum⁵⁵, cirothecarum⁵⁶ et cerdones quolibet sabbato dant unum frisaticum. Item vendor servorum et ancillarum dat quadraginta⁵⁷ denarios⁵⁸, item⁵⁹ de singulis oneribus⁶⁰ cumulorum, que bitel⁶¹ vocantur⁶² et de zemerche, solvitur unus frisaticus⁶³. Item quicumque pannos vel alias res venales sive intra sive extra regnum emptas Strigonium attulerit, consuetum tributum capitulo Strigoniensi exinde solvere teneatur.

Huiusmodi itaque tributi exaccionem sub tali moderamine disposuimus et commisimus exercendam ac per eosdem cives et hospites universos Strigonienses perpetue persolvendam, ut iidem fideles cives et hospites nostri Strigonienses totaque eorum⁶⁴ posteritas pro omnimoda satisfacione ipsius tributi fori capitulo, preposito ac⁶⁵ sanctimonialibus antedictis singulis annis viginti marcas Budenses in termino inferius expresso solummodo pro parte ipsorum et non pro aliis extraneis hominibus forensibus semper dare et persolvere teneantur. Cuius quidem solutionis primus terminus in festo Beati Mychaelis⁶⁶ archangeli in secunda revolucione annuali ab emanacione presencium affuturo inchoari⁶⁷ et tandem omni anno in ipso festo dicta solucio viginti marcarum pro ipso tributo fori per eosdem debeat exerceri. Tali vinculo mediante, ut quandocumque predicti cives et hospites Strigonienses iamdictas viginti marcas in festo Beati Mychaelis⁶⁶ archangeli⁶⁸ prenotato persolvere non curarent, extunc in quindenis eiusdem festi predictas viginti marcas cum gravamine dupli capitulo, preposito et sanctimonialibus sepedictis persolvere teneantur⁶⁹. Quod si in dictis quindenis ipsius festi easdem viginti marcas et duplum earundem, in toto videlicet quadraginta⁷⁰ marcas non persolverent, extunc easdem quadraginta⁷¹ marcas in quindenis quindenarum eiusdem festi cum pena dupli, videlicet octoginta marcas persolvere teneantur iudex, iurati totaque universitas civitatis prenotate⁷². Si vero predictam solutionem octoginta marcarum ulterius protrogarent vel different, extunc capitulum, prepositus et sanctimoniales supradicti absque strepitu et figura cuiuslibet iudicij⁷³ propria eorum facultate in dominium et possessionem predicti tributi iuxta limites in privilegialibus litteris predicti domini Ladislai regis expressos⁷⁴ valeant atque possint introire habeantque liberam facultatem exigendi poten-

ter ipsum tributum ab eisdem iuxta formam privilegii prenotati. Volumus eciam, ut si⁷⁵ predicti fideles cives et hospites nostri predictas viginti marcas annis singulis statuto termino persolverint, extunc nullatenus⁷⁶ in terris vel in aquis occasione predicti tributi fori per ipsum capitulum, prepositum et sanctimoniales de insula prenotata valeant impediri. Insuper matura deliberacione committimus, ut alios forenses extraneos cum eorum rebus mercimonalibus ad ipsum forum venire volentes iidem cives et hospites non audeant prohibere, ne per hoc tributum predicti capituli minuatur. Sed tributariis eiusdem capituli quoad exigendum predictum tributum a forensibus extraneis proveniens iidem iudex et iurati eorum auxilio et iuvamine assistere teneantur. Volumus insuper, ut si aliqui ex civibus prenotatis res mercimoniales ad ipsum forum importaverint predictique capitulum, prepositus et sanctimoniales de eo, utrum eodem res extraneorum hominum existant et sub nomine alicuius civis Strigoniensis ad ipsum forum introducte habeantur, necne, suspicionem habuerint, et tandem usque crastinum hoc, ut eadem res aliorum extraneorum hominum existant et sub nomine predicti civis dolose introducte habeantur⁷⁷, evidenti testimonio legitime poterunt comprobare, extunc huiusmodi res denegate per ipsum capitulum, prepositum et sanctimoniales cum subsidio iudicis et iuratorum eiusdem civitatis auferantur et in tres partes coequales⁷⁸ dividantur, quarum due partes in ius ipsorum capituli, prepositi et sanctimonialium devolvantur⁷⁹, terciam vero partem earundem iudex et iurati Strigonienses habeant supradicti. Quod si iamdicti capitulum, prepositus et sanctimoniales easdem res, de quibus suspicio habetur aliorum hominum extraneorum fuisse, non possent infra diem crastinum comprobare, extunc talis civis, apud quem dicte res suspecte haberentur, se mediante suo iuramento super ipsa suspicione debeat expedire. Item statuentes committimus, ut universe controversie dissensiones et litis materia susscitata et usque ad hec tempora inter partes prenotatas super facto ipsius tributi fori ventilata sopita⁸⁰ habeantur omnino et sedata. Quaslibet eciam litteras causales et expensas per partes contra sese super facto ipsius tributi fori usque huc⁸¹ factas et emanari procuratas cassas, vanas et viribus per omnia fore commisimus et committimus carituras. Ut igitur presentis nostre disposicionis et ordinacionis series robur⁸² optineat⁸³ perpetue firmitatis, nec successu temporum valeat per quospiam in irritum revocari, sed salva semper et inconcussa permaneat, presentes⁸⁴ concessimus litteras nostras privilegiales dupliciti et autentici sigilli nostri munimine roboratas. Datum per manus venerabilis in Christo patris et domini, domini Nicolai, Dei et apostolica gracia archiepiscopi Colocensis, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini Mcccmo quinquagesimo septimo, XIII⁸⁵ Kalendas mensis Septembbris, regni autem nostri anno sedecimo. Venerabilibus in Christo patribus et dominis, domino Nicolao Strigoniensis, locique eiusdem comite perpetuo, Wgulino Spalatensis archiepiscopis, Nicolao Agriensis, Demetrio Waradyensis, Nicolao Quinqueecclesiensis, Dominico Transilvano, Colomano Iauriensis, Iohanne Wesprimyensis, Thoma Chanadyensis, Mychaele Wacyensis, Stephano Zagrabyensis, Petro Boznensis⁸⁶, fratribus Thoma Sirimyensis, Stephano Nytriensis et Blasio Tynynensis⁸⁷ ecclesiarum episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus. Magnificis viris, Nicolao Konth, palatino et iudice Comanorum, Andrea wooyoda Transilvano, Cyko⁸⁸ magistro thavarnicorum⁸⁹ nostrorum, comite Nicolao de

Zech⁹⁰, iudice curie nostre, Nicolao, bano de Macho⁹¹, Leustachio tocius Sclavonie banatum tenente, Leukus⁹² dapiferorum et pincernarum, Dyonisio agazonum et Thoma ianitorum nostrorum magistris ac magistro Symone, comite Posonyensi aliisque⁹³ quampluribus regni nostri comitatus tenentibus et honores⁹⁴.

¹ az eredetiben: Sollernitanus, az átiratokban helyesen ² 1468: optatibus ³ az eredetiben: Corardum, az átiratokban helyesen ⁴ 1358: Camariensi, 1468: Comariensi ⁵ 1468: Treutul ⁶ 1358: Cristianus ⁷ az eredetiben: querolosis, az átiratokban helyesen ⁸ az eredetiben: evocati, az átiratokban helyesen ⁹ az eredetiben és 1468: menbra ¹⁰ 1468: aliquod ¹¹ az eredetiben: actoritate, az átiratokban helyesen ¹² 1358: honerosa ¹³ 1468 elhagyja ¹⁴ 1358: Elyzabet ¹⁵ 1358: karissima ¹⁶ innét kisebb eltérésekkel azonos a szöveg a Mon. Str. II, 238-241. oldalain közölttel, vagyis kivonat a Reg. Arp. 3483-ból ¹⁷ 1358: karinis ¹⁸ 1358: Zaala ¹⁹ 1468: Sokuru ²⁰ 1358: karina ²¹ 1358: Marchya ²² 1468: Boemiam ²³ az eredetiben: Danobium ²⁴ 1358: quatraginta ²⁵ 1468: scarlete ²⁶ az eredetiben és 1358: mercatori, 1468 helyesen ²⁷ 1358: quatraginta ²⁸ 1468: Skreriorum ²⁹ 1358: dant unum panem ³⁰ 1468: Sancti ³¹ 1358: Theutunica, 1468: Tetonica ³² 1358: utpute ³³ 1358: karinis ³⁴ 1358, 1468: honeratis ³⁵ az eredeti és 1358: dantur, 1468 helyesen ³⁶ 1468: qui cottidie deferri consueverunt ad forum ³⁷ 1358: dantur ³⁸ 1468: usionibus ³⁹ 1468: de usione ⁴⁰ 1358: barcha ⁴¹ 1358: vinari (?) ⁴² 1358, 1468: persolvuntur ⁴³ 1468: luciorum et posardorum ⁴⁴ 1358, 1468: cifis, cyfis ⁴⁵ 1358, 1468: maccellarii ⁴⁶ 1358: bovum ⁴⁷ 1358: sive ⁴⁸ 1358, 1468 elhagyják ⁴⁹ 1468: frisatica ⁵⁰ 1358: karine ⁵¹ 1358: bovum ⁵² 1468 elhagyja ⁵³ 1358: Pest ⁵⁴ 1468: Tat ⁵⁵ az eredetiben: pelleorum, 1358: pilleurum, 1468 helyesen ⁵⁶ 1358: cirotecarum, 1468: cirothecacarum ⁵⁷ 1358: quatraginta ⁵⁸ 1468 hozzáteszi: usuales ⁵⁹ 1468 elhagyja ⁶⁰ 1358: honeribus, 1468: honibus ⁶¹ 1358, 1468: bytel ⁶² 1358: vocatur ⁶³ az eredetiben és 1358: unum frisaticum, ezen a helyen a Mon. Str. szövege megszakad ⁶⁴ 1468 elhagyja ⁶⁵ 1468: et ⁶⁶ 1468: Michaelis ⁶⁷ 1468: inchoati ⁶⁸ 1468 elhagyja ⁶⁹ 1468: teneatur ⁷⁰ 1358: quatraginta ⁷¹ 1358, 1468: quatraginta ⁷² 1468 hozzáadja: Strigoniensis ⁷³ az eredetiben és 1358: iudici ⁷⁴ az eredetiben, 1358, 1468 eggyáránt attractio: expressis ⁷⁵ 1468 elhagyja ⁷⁶ az eredetiben és 1358: nullas, 1468: nullus ⁷⁷ az eredetiben: habeatur ⁷⁸ 1358: quoequales ⁷⁹ 1358: devolvatur ⁸⁰ az eredetiben: supita ⁸¹ 1468 előtte kivakarva: ad ⁸² az eredetiben: robor ⁸³ 1468: obtineat ⁸⁴ az eredetiben: persentes ⁸⁵ 1358, 1468: anno Domini Mo ecco Lmo septimo, quartodecimo ⁸⁶ 1468: Bosnensis ⁸⁷ 1358: Thininyensis, 1468: Tininiensis ⁸⁸ 1358, 1468: Chyko ⁸⁹ 1468: teverniconum ⁹⁰ 1358, 1468: Zeech ⁹¹ 1358: Machow, 1468: Machou ⁹² 1358: Leukws ⁹³ az eredetiben: absque ⁹⁴ Az eredetiben a bal alsó sarokban olvasható a pecsétmegújító záradék, melyet 1468 Subscriptio autem predicte tenor est talis felirattal, 1358 felirat nélkül ad hozzá kisebb eltérésekkel: Ad perpetuam rei memoriam. Nos, Lodovicus, rex prefatus universis declaramus, quod ubi in regno nostro Bozne innumerabilis multitudo hereticorum et paterenorum pululasset in errore fidei orthodoxe, ad extirpandumque de ipso regno nostro eosdem ex una parte nos personaliter instaurato valido exercitu proficisci cebamur, ex alia vero parte venerabilem in Christo patrem, dominum Nicolaum, archiepiscopum Strigoniensem, nostrum cancellarium, penes quem utrumque par sigilli nostri autentici habebatur, et virum magnificum, dominum Nicolaum, palatinum cum ceteris prelatis, baronibus et regni proceribus in Vzuram destinaramus, quidam familiares ipsius domini archiepiscopi pro custodia deputati utrumque par dicti sigilli nostri preconcepta malicia subtraxerunt. Nos itaque precaventes, ne ex huiusmodi sigilli nostri deperdizione regnicolis nostris in eorum iuribus successive periculum possit imminent, sigillum novum in duabus paribus fecimus pro nobis sculpi, quod ad omnia privilegia nostra et quondam domini Karoli regis, patris nostri sub priori sigillo eiusdem tempore sue coronacionis sculpto et demum per eundem eo, quod sub ipso plurime infidelitates perpetratae extiterunt reperte, permactato ac sub alio sigillo ipsius in partibus Transalpinis casualiter deperdito confecta iuxta dicta tria sigilla decrevimus fore apponendum. Ad quecunque vero privilegia paterna dictis duabus prioribus suis sigillis consignata, que per eundem patrem nostrum per sigilla eius posteriora vel per nos cum sigillo modo premisso deperdito confirmata non haberentur et ad ipsa privilegia ipsum novum sigillum nostrum non appenderetur vel quecunque patentes littere nostre et paterne non confirmarentur, ea privilegia et littere,

sicut per eundem patrem nostrum fuerunt revocata et annullata, sic et nos ipsas seu ipsa commisimus viribus caritura nullamque roboris optentura firmitatem. Inter que presens privilegium nostrum omni suspicione destitutum et omnia in eo superius contenta et expressa pro iamdicto capitulo Strigoniensi dicti sigilli nostri novi duplicitis et autentici appensione innovamus et perpetuo confirmamus, salvis iuribus alienis. Datum per manus eiusdem domini Nicolai archiepiscopi, cancellarii nostri, octavo Kalendas Iulii, anno Domini Mo cccco lximo quinto, regni autem nostri anno XXo quarto.

142.

1357. augusztus 25.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy különös kiküldöttje, István kanonok jelenlétében a csöllei Sandur fia Miklós, valamint uszori Domonkos ispán fiai, Benedek és Mihály Sandur leányainak, Ilona és Izalt asszonyoknak Sandur fia Miklós Csölle, Récse és Uszor nevű zálogos birtokaiból a leálynegyedet kiadták azzal a megkötéssel, hogy a későbbiekben, mihelyt módjuk lesz rá, az asszonyuktól visszaválthatják.

Hártya, 253 x 89 mm. Hátlapján a pozsonyi káptalan pecsétjének maradványai, valamint újkori latinnyelvű tartalmi kivonat és levélzári jelzetek. Prímási lvt. Neoreg. AA. 48 (DF 261 275).

Nos, capitulum ecclesie Posoniensis significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod Nicolaus, filius Sandur de Thyurle, Benedictus et Mychael, filii comitis Dominici de Uzur iuxta continenciam et seriem priorum litterarum nostrarum obligatoriarum atque composicionalium in octavis festi Beati Iacobi apostoli proxime nunc preteritis de possessionariis porcionibus predicti Nicolai, filii Sandur in possessionibus Reche, Uzur et Chyurle obligatis titulo empacionis habitis quartam puellarem filiabus Sandur, sororibus dicti Nicolai, videlicet dominabus Elene et Isalthe coram nostro testimonio extradare debuissent. Tandem ipsis octavis Beati Iacobi apostoli occurrentibus prefati Nicolaus, Benedictus et Mychael de dictis possessionibus ipsius Nicolai, filii Sandur modo premisso apud manus ipsorum habitis, prout se obligassent et assumpsissent, coram magistro Stephano, socio et concanonico nostro specialiter per nos ad hoc transmisso dictam quartam puellarem pretactis dominabus extradederint, prout idem magister Stephanus conscientiose nobis referebat, non tamen perpetue, sed tantum iuxta regni consuetudinem possidere, hoc tamen adiecto, quod quandocumque prenotati Nicolaus, filius Sandur et Benedictus, necnon Mychael, filii Dominici prescriptam quartam puellarem ab ipsis dominabus redimere poterint, liberam redimendi habebunt facultatem. Datum secundo die festi Beati Bartholomei apostoli, anno Domini Mo cccco lmo septimo.

143.

1357. szeptember 26.

I. Lajos király kiváltságos oklevelébe átírja az esztergomi polgárok bortizedére vonatkozó szabályozásról kiállított oklevelét IV. László királynak és az esztergom városi hatóságnak.

Hártya, 569 x 349 + 74 mm. Zöld és fehér sodratú selyemzsínörön I. Lajos király első nagypecsétjének töredéke. A másik zöld és fehér sodratú selyemzsínöről az uralkodó második kettőspesztje leesett. Diszes L iniciálé. Hátlapon későbbi kézzel: Super decimas vini civitatis Strigoniensis contra cives; valamint újkori latinnyelvű tartalmi összefoglalás és levélzári jelzetek. Az oklevél bal alsó sarkában I. Lajos király pecsételési záradéka 1364. június 24-i kelettel. Eszt. kpt. mlt. 45-12-2 (DF 237 574). Hiteles másolatban átírta az esztergomi káptalan 1694. szeptember 14-én, Eszt. kpt. mlt. 48-7-7 (DF 237 867), aminek későbbi hiteles másolata: Eszt. kpt. mlt. 45-10-10 (= DF 237 567)

Lodovicus, Dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presencium noticiam habituris salutem in omnium Salvatore. Ad regiam pertinet excellenciam suorum progenitorum privilegia confirmare, que consumpta fuerant vetustate, ut ea per novacionis titulum inconcussa permaneant, que excelsi principes suis temporibus statuerunt. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod discretus vir Mathyas Camaryniensis archidiaconus in sua et tocius capituli ecclesie Strigoniensis personis ad nostre serenitatis accedendo presenciam exhibuit nobis quasdam duas litteras privilegiales, unam videlicet quandam domini Ladyzlai regis Hungarie felicis recordacionis, pii nostri progenitoris et aliam iudicis, iuratorum et civium civitatis Strigoniensis super moderatione solucionis decimarum vini ex vineis eorundem civium dicto capitulo provenientium confectas et emanatas tenorum infrascriptorum, supplicans idem Mathyas archydiaconus vice et nomine dicti capituli nostre humiliter maiestati prece subiectiva, ut easdem acceptare, approbare, ratificare et nostro pro eodem capitulo dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius, videlicet dicti domini Ladyzlai regis littere privileialis tenor talis est:¹

Alterius vero tenor is est:²

Nos itaque, qui ex innata nobis regia liberalitate militanti matri ecclesie, que nos in Christo regeneravit, rorem pietatis redundare solemus, premissis supplicationibus prefati Mathye archydiaconi tanquam iustis et iuri consonis regio inclinati cum favore, ob spem potissime et devocationem nostram, quam ad Sanctum Adalbertum martyrem, in cuius nomine gloriose dicta ecclesia Strigoniensis dedicata fore dinoscitur constructa, gerimus et habemus specialem, cuiusque precum suffragiis devotarum nedum in terris, verum eciam in celestibus pie speramus confoveri, pretactas litteras privilegiales ipsius domini Ladislai regis et iudicis, iuratorum et civium dicte civitatis Strigoniensis invenientes ipsas non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas totis tenoribus earundem presentibus de verbo ad verbum insertis, simul cum dicta moderatione solucionis decimarum vini in eisdem contenta et expressa acceptamus, approbamus, ratificamus et de beneplacita voluntate et consensu domine Elyzabet, regine senioris, genitricis nostre

karissime pro eodem capitulo Strigoniensi regia auctoritate perpetuo confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante. In cuius confirmationis nostre testimonium firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri dupplicis munimine roboratas. Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, eadem et apostolica gracia archyepiscopi Colocensis, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini Mo ccc lmo septimo, sexto Kalendas mensis Octobris, regni autem nostri anno decimo sexto, venerabilibus in Christo patribus et dominis Nicolao Strigoniensi locique eiusdem comite perpetuo, eodem Nicolao Colocensi et Wgulino Spalatensi archyepiscopis, Nicolao Agriensis, Demetrio Waradiensis, Dominico Transilvano, Nicolao Quinqueecclesiensis, Colomano Iauriensis, Thoma Chanadiensis, Iohanne Wesprimiensis, Mychaele Wachiensis, Petro Boznensis, Stephano Zagrabiensis, fratribus Stephano Nitriensis, Thoma Sirimiensis et Blasio Tynniniensis ecclesiarum episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, magnificis viris Nicolao Konth palatino, Andrea woyvoda Transilvano, Chyko magistro thavar-nicorum nostrorum, comite Nicolao de Zeech iudice curie nostre, Leustachio Sclavonie, Iohanne Chwz totius Dalmacie et Croacie, Nicolao, filio Vgrini de Machow banis, Leukus dapiferorum et pincernarum, Dyonisio agazonum nostrorum et Thoma, filio Petri ianitorum nostrorum magistris ac magistro Symone, filio Mauricij comite Posoniensi aliquis quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

¹ Következik IV László király 1276. július 1-én kelt oklevele, *Mon. Str. II*, 56-57 (44) = *Reg. Arp.* 2712.

² Következik az esztergomi városi hatóság 1282. november 8-i oklevele, *Mon. Str. II*, 156-157 (132). 0

144.

1357. szeptember 26.

I. Lajos király Mátyás komáromi főesperes kérésére az esztergomi káptalan részére megerősíti IV. Béla és IV. László királyoknak László néhai esztergomi prépost számára tett adományairól szóló okleveleit.

Hártya, 629 x 415 + 67 mm. Díszes L iniciálé. Zöld és vörös sodratú selyemzsínörön I. Lajos király első nagypecsétjének töredéke; a zöld és fehér sodratú selyemzsínőrről az uralkodó második kettőspesztje leesett. A bal alsó sarokban 1365. június 24-én kelt pecsétmegújítási záradék. Hátlapon középkori kézzel: Super possessione Gerky; valamint újkori latin nyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 19-1-11 (DF 236 136). Átírta Péter esztergomi prépost kérésére a pecsét megújító záradékkal együtt 1418. február 24-én Zsigmond király privilegiális formában, Eszt. kpt. mlt. 19-2-4 (DF 236 145).

Lodovicus, Dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus presentibus pariter et futuris presencium noticiam habituris salutem in omnium Salvatore. Ad regiam pertinet excellenciam suorum progenitorum privilegia confirmare, que consumpta fuerant vetustate, ut ea per novacionis titulum in-

concussa permaneant, que excelsi principes suis temporibus statuerunt. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod discretus vir, Mathyas, Kamarnyensis archydiaconus in sua et tocius capituli ecclesie Strigoniensis personis ad nostre serenitatis accedendo presenciam exhibuit nobis quasdam duas litteras privilegiales, unam videlicet quondam domini Bele, et aliam domini Ladyzlai regum Hungarie felicium recordacionum, piorum nostrorum progenitorum, tenorum infrascriptorum supplcans idem Mathyas archydiaconus vice et nomine dicti capituli nostre humiliiter maiestati prece subiectiva, ut easdem acceptare, approbare, ratificare et nostro pro eodem capitulo dignaremur privilegio confirmare. Quarum unius, videlicet domini Bele regis littere privilegialis tenor talis est:¹

Alterius vero tenor is est:²

Nos itaque, qui ex innata nobis regia liberalitate militanti matri ecclesie, que nos in Christo regeneravit, rorem pietatis redundare solemus, premissis supplicationibus prefati Mathye archydiaconi tanquam iustis et iuri consonis regio inclinati cum favore, ob spem potissime et devocationem nostram, quam ad Sanctum Adalbertum martyrem, in cuius nomine gloriose dicta ecclesia Strigoniensis dedicata fore dignoscitur et constructa, gerimus et habemus specialem, curusque precum suffragiis devotarum nedum in terris, verum eciam in celestibus pie speramus confoveri, pretactas litteras privilegiales ipsorum dominorum Bele et Ladyzlai regum invenientes ipsas non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte viciatas totis tenoribus earundem presentibus de verbo ad verbum insertis acceptamus, approbamus, ratificamus et de beneplacita voluntate et consensu domine Elyzabeth, regine senioris, genitricis nostre karissime pro eodem capitulo Strigoniensi regia auctoritate perpetuo confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante. In cuius confirmationis nostre testimonium firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentes et autentici sigilli nostri duplicitis munimine roboratas. Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, eadem et apostolica gracia archyepiscopi Colocensis, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini Mo cccmo lmo septimo, sexto Kalendas mensis Octobris, regni autem nostri anno decimo sexto, venerabilibus in Christo patribus et dominis Nicolao Strigoniensi locique eiusdem comite perpetuo, eodem Nicolao Colocensi et Wgulino Spalatensi archyepiscopis, Nicolao Agriensis, Demetrio Waradiensis, Dominico Transilvano, Nicolao Quinqueecclesiensis, Colomano Iauryensis, Thoma Chanadyensis, Iohanne Wesprimiensis, Mychaele Wachyensis, Petro Boznensis, Stephano Zagrabyensis, fratribus Stephano Nitriensis, Thoma Syrimiensis et Blasio Tyniniensis ecclesiarum episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, magnificis viris Nicolao Konth palatino, Andrea woqvoda Transsilvano, Chykow magistro tawarnicorum nostrorum, comite Nicolao de Seech iudice curie nostre, Leustasio Sclavonie, Iohanne Chuz tocius Dalmacie et Croacie, Nicolao, filio Ugrini de Machow banis, Leukus dapiferorum et pincernarum,

Dyonisio³ agazonum nostrorum et Thoma, filio Petri ianitorum nostrorum magistris ac magistro Symone, filio Mauricii comite Posoniensi aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenantibus et honores.

¹ Következik IV Béla király 1263-ban kelt oklevele, melyben László mesternek adta a honti vár földjét Gerky faluban, Reg.Arp. 1355. sz. = Mon.Str. I, 491-492 (636.). ² Következik IV László király 1277. szeptember 19-én kelt oklevele, melyben földet adományozott László esztergomi prépostnak, Reg.Arp. 2816. sz. = Mon.Str. II, 74-76 (57.). ³ az oklevélben rövidítéssel: Dyoc (?). Zsigmond király átiratában ugyanígy

145.

1357. szeptember 26.

I. Lajos király Miklós honti főesperes, esztergomi kanonok kérésére az esztergomi káptalan számára kiváltságos formában átírja a váci káptalan 1353. szeptember 25-i oklevelét Szebelléb hatájárásáról.

Hártya, 500 x 376 + 88 mm. Sárga és zöld sodratú selyemzsínörön I. Lajos király első nagypecséje. A zöld és fehér sodratú selyemzsínörön az uralkodó második kettőspesztjének töredéke. Díszes L iniciálé. 1365. június 24-i pecsételési záradékkal. Hátlapján középkori kézzel: Super possessione Zebbehleb; valamint újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 15-3-3 (DF 238 581).

Lodovicus, Dei gracia Hungarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie, Comanie Bulgarieque rex, princeps Sallernitanus et honoris montis Sancti Angeli dominus omnibus Christi fidelibus, presentibus pariter et futuris presencium noticiam habituris salutem in omnium salvatore. Que aguntur in tempore, ne simul elabantur cum tempore, litterarum testimonio solent perhempnari, inconcussum namque id permanet, quod pro ecclesiarum comodis et earum incrementis regio fuerit patrocinio communatum. Proinde ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod honorabilis vir, magister Nicolaus, archydiaconus Huntensis et canonicus ecclesie Strigoniensis suo et tocius capitulo eiusdem ecclesie vice et nominibus ad nostre serenitatis accedendo presenciam exhibuit nobis quoddam privilegium capituli Wachyensis super legitima reambulacione et metarum ereccione cuiusdam possessionis eorum Zebeheleb vocate confectum tenoris infrascripti supplicans nostro culmini regio humiliiter et devote, prece subiectiva, ut ipsum privilegium dicti capituli modo premisso nobis exhibitum acceptare, approbare, ratificare et nostro pro eodem capitulo dignaremur privilegio confirmare. Cuius tenor talis est:¹

Nos itaque, qui ex innata nobis regia liberalitate militanti matri ecclesie, que nos in Christo regeneravit, rorem pietatis redundare solemus, premissis supplicationibus prefati Nicolai archydiaconi tamquam iustis et iuri consonis regio inclinati cum favore, ob spem potissime et devocationem nostram, quam ad Sanctum Adalbertum martyrem, in cuius nomine gloriose dicta ecclesia Strigoniensis dedicata fore dinoscitur et constructa, gerimus et habemus specialem, cuius precum suffragiis devotarum nedum in terris, verum eciam in celestibus pie speramus confoveri, pretactum privilegium ipsius capituli Wachyensis invenientes illud non abrasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte viciatum

toto tenore eiusdem presentibus de verbo ad verbum inserto simulcum dicta reambulacione et metarum ereccione pretacte possessionis in eodem privilegio contenta et expressa acceptamus, approbamus, ratificamus et de beneplacita voluntate et consensu domine Elyzabet, regine senioris, genitricis nostre karissime pro prefato capitulo Strigoniensi regia auctoritate perpetuo confirmamus presentis privilegii nostri patrocinio mediante, salvis iuribus alienis. In cuius confirmationis nostre testimonium firmitatemque perpetuam presentes concessimus litteras nostras privilegiales pendentis et autentici sigilli nostri duplicitis munimine roboratas. Datum per manus venerabilis in Christo patris, domini Nicolai, eadem et apostolica gracia archyepiscopi Colocensis, aule nostre cancellarii, dilecti et fidelis nostri, anno Domini Mo ccc quinquagesimo septimo, sexto Kalendas mensis Octobris, regni autem nostri anno decimo sexto. Venerabilibus in Christo patribus et dominis, Nicolao Strigoniensi locisque eiusdem comite perpetuo, eodem Nicolao Colocensi et Wgulino Spalatensi archyepiscopis, Nicolao Agriensis, Demetrio Waradiensis, Dominico Transilvano, Nicolao Quinqueecclesiensis, Colomano Iauriensis, Thoma Chanadiensis, Iohanne Wesprimiensis, Mychaele Wachyensis, Petro Boznensis, Stephano Zagrabiensis, fratribus Stephano Nitriensis, Thoma Sirimiensis et Blasio Tynniniensis ecclesiarum episcopis ecclesias Dei feliciter gubernantibus, magnificis viris, Nicolao Kont palatino, Andrea wooyoda Transilvano, Chyko magistro thavarnicorum nostrorum, comite Nicolao de Zeech iudice curie nostre, Leustachio Sclavonie, Iohanne Chwz tocius Dalmacie et Croacie, Nicolao filio Vgrini de Machow banis, Leukus dapiferorum et pincernarum, Dyonisius agazonum et Thoma filio Petri ianitorum nostrorum magistris ac magistro Symone, filio Mauricij comite Posoniensi aliisque quampluribus comitatus regni nostri tenentibus et honores.

¹ Következik a váci káptalan 1353 szeptember 25-i oklevele.

146.

1357. szeptember 26.

I. Lajos király saját oklevelében átírja a váci káptalan 1353. szeptember 25-én kelt oklevelét Szelléb határait illetően.

Tartalmilag átírta Garai Miklós nádor Budán, 1425. szeptember 9-én kelt ítéletlevelében, Eszt. kpt. mlt. 15-4-14 (DF 236 005).

147.

1357. október 6. Esztergom

Péter nőgrádi főesperes, esztergomi vicarius bálványi Mikcs és töhöli István Pobor fia János és testvére, valamint Myke fia Myke özvegye elleni perében Középgyörök birtokot dédanyjuk hozománya címén három részre osztatja és a peres felek számára Balázs verebélyi, Pál váradi és Pál barsi egyházigazgatók által beiktattatja.

Tartalmilag átírta Kont Miklós nádor 1359. december 18-án kelt oklevelében. Prímási lvt. Arch. saeculare Radicalia T-501 (DF 248 743).

...Paulus litteratus ...quasdam litteras privilegiales discreti viri, Petri archydiaconi Neugradiensis, venerabilis in Christo patris domini Nicolai, Dei et apostolica gracia a<...> eiusdemque loci comitis perpetui vicarii in spiritualibus generalis, Strigonii in octavis festi Beati Mychaelis archangelis, anno gracie Mmo cccmo lmo septimo confectas nobis presentarat, in quarum tenoribus inter cetera habebatur, quod Mykch de Balwan et Stephanus de Tuly iuxta continenciam litterarum eiusdem domini Petri archydiaconi ipsius adeundo presenciam Johanne, filio Pobor pro se personaliter et pro Andrea fratre suo uterino cum sufficienti procuratorio astante quandam litteram abscisam et apertam honorabilis et discreti viri, domini Dominici, condam prepositi ecclesie Sancti Thome de Strigoni, tunc eiusdem domini archiepiscopi generalis vicarii anno Domini Mo cccmo lmo quinto sexto die octavarum festi Penthecostes confectam eidem Petro archydiaconi presentasset, in quibus vidisset contineri, quod idem Mykch de Balwan et Stephanus de Tuly iuxta continenciam priorum litterarum suarum in octavis festi Penthecostes¹ ad eiusdem accedendo presenciam contra Andream et Iohannem, filios Pobor ac nobilem dominam, relictam Myke, filii Myke similiter personaliter comparentes in figura sui iudicii proposuissent eo modo, ut quia possessio Kuzepgeurud vocata possessio avie eorum, scilicet domine matris avi eorundem cum eadem tradita et attracta extitisset, ideo porcio de ipsa possessione Kuzepgeurud ipsis de iure devolvi debere videretur, que quidem possessio Kuzepgeurud per manus dictorum filiorum Pobor et domine relicte Myke, filii Myke fuisset occupata, quamquidem portionem possessionariam de ipsa possessione Kuzepgeurud ipsos tangentem repetivissent ab eisdem iure requirente. Quo auditio iidem Andreas et Johannes, filii Pobor ac domina relicta Myke, filii Myke personaliter exsurgentes dictam possessionem Kuzepgeurud cum prefata domina avia ipsorum, domina videlicet matre avi eorum traditam fore asserentes se in ipsa possessione Kuzepgeurud possessiones empticias et acquisiticias habere allegassent, unde idem dominus Dominicus prepositus, tunc vicarius generalis parcium propositionibus sic perceptis, quia qualitas et quantitas, que scilicet et qualis sepius dicta possessio Kuzepgeurud fuisset, eidem veritas non constitisset, ideo ad reambulandam et recaptivandam annotatam possessionem Kuzepgeurud iuxta regni consuetudinem transmisisset, tandem, quia ipsius cause discussio diversis prorogacionum cautelis et terminis intervenientibus octavas festi Nativitatis Beate Virginis tunc preteritas² dilative attingens ad eiusdem domini Petri archydiaconi presenciam deveniens tum pro eo, quia tam ipsi filii Pobor,

quam domina relicta Myke, filii Myke sepius nominata possessionem Kuzepgeurud cum prenominata domina avia eorum, domina videlicet matre avi ipsorum traditam et attractam fuisse, prout eciam in litteris ipsius Dominici prepositi repertum fuisset, affirmassent et non plures particulas terre in ipsa possessione Kuzepgeurud fore asseruissent, tum eciam pro eo, quia eadem possessio Kuzepgeurud inter eosdem Mykch et Stephanum ac filios Pobor, necnon dominam relictam Myke, filii Myke in tres partes dividi debere visa extitisset, ideo rectam et equalem terciam partem ipsius possessionis Kuzepgeurud³, alteram vero partem domine relicte Myke, filii Myke, terciam vero, scilicet residuam filiis Pobor supradictis simulcum universis utilitatibus ad singulas tres porciones spectantibus eo iure et titulo, quibus eisdem de iure pertineret per viros discretos, Blasium de Werebel, Paulum de Warad et alterum Paulum de Bors ecclesiarum rectores, homines suos restitutas et, ut supra inter partes divisas auctoritate ordinaria sentencialiter adiudicasset perpetuo possidere et in filios filiorum corundem salvo iure alieno.

¹ 1355. május 31. ² 1357. szeptember 15. ³ az első kedvezményezett neve tollban maradt

148.

1357.

I. Lajos király tajnai Pál fia Pétert és fiait, Andrást, Pált és Miklóst a lévai vár jobbágyságából kiveszi és tajnai birtokrészükkel őket nemesíti.

Tartalmi átirata a napi kelet pontos megjelölése nélkül Orbán egri püspök, kincstartó, a nádori jelenlét király által kirendelt bírája Budán 1489. november 3-án kelt, a sági konventhez intézett megkereső leveleben, melyet teljes szövegében átírt Szapolyai István nádor Budán, 1492. november 6-án, a sági konventhez intézett megkereső levele. Ez utóbbinak szövege megvan a pozsonyi káptalan 1552. május 17-én kelt oklevelében: Eszt. kpt. mlt. 11-1-5 (DF 238 541).

... Eisdem itaque litteris exhibitis et presentatis prenominatus Simon Mochkos, procurator sepefatorum fratris Ioannis et conventus ecclesie Sancti Benedicti in personis eorundem prescriptas litteras et litteralia instrumenta per prelibatos Paulum, filium Urbani et Michaelem, filium Michaelis et Nicolaum de Naghthayna in causam attractos modo premisso exhibere assumptas per eosdem Paulum et Michaelem ac Nicolaum exhiberi postulavit coram nobis. Quo auditio Ioannes Gyepes de Kyshercztyen pro eisdem Paulo et Michaele de Naghthayna in causam attractis cum procuratoriis litteris dicti capituli ecclesie Nitriensis in nostram exurgendo presenciam abbreviatis terminis et processibus iuridicis in talibus ab antiquo observare solitis et consuetis pro prescriptis per ipsos Paulum et Michaelem de Naghthayna in causam attractos exhibere assumptis litteris et litteralibus instrumentis in defensionem iuris eorum Thayna quasdam duas litteras, unam quondam domini Ludovici regis exemptionalem pariter et donacionalem, secundam autem prelibati capituli ecclesie Nitriensis, ambas in pargameno privilegialiter editas <presentavit>, quarum prima, puta littera dicti domini Ludovici regis privilegialis sub priori sigillo

eiusdem domini Ludovici regis dupplici et autentico in partibus Wzwre casualiter deperdito, expostque appensione alterius sigilli sui similiter dupplici et autentici denuo sculpti et fabricati vallata et fabricata inter cetera declarabat, quod Petrus, filius Pauli de Thayna in sua, necnon Andree, Pauli et Nicolai, filiorum suorum personis eiusdem domini Ludovici regis accedendo in presenciam petivisset a sua maiestate humiliter et devote, ut ipsos a iobagionatu castri Lewa simulcum possessione Thayna eximere ac in cetum, numerum et catervam verorum nobilium regni sui dignaretur aggregare. Ipse igitur dominus Ludovicus rex humillimis supplicationibus predicti Petri in sua et dictorum filiorum suorum personis sue maiestati porrectis benigne exauditis ipsos eorumque heredes universos simulcum predicta{r} possessionaria {ipsos} ipsorum portione in eadem possessione Thayna habita a iobagionatu predicti castri Lewa perpetuo eximendo in cetum, numerum et catervam verorum nobilium regni sui duxisset aggredandos. Ita, ut deinceps ipsi et eorum heredes ea nobilitatis prerogativa potirentur, qua ceteri nobiles regni sue maiestatis gratulantur.

... Prelibatus eciam dominus Ludovicus rex in pretacto anno salutis millesimo trecentesimo quinquagesimo septimo prememoratum Petrum, filium Pauli ac filios eiusdem antedictos et eorum heredes a iobagionatu predicti castri Lewa simulcum predicta possessione Thayna exemisse ac in cetum, numerum et catervam verorum nobilium aggregasse et connumerasse eosdemque eadem prerogativa et libertate, quibus alii veri nobiles regni sui gratulantur, vigore et patrocinio preinsertarum litterarum exemptionalium pariter et donationalium presentibus superius sensualiter insertarum fruituros et gavisuros libertasse, prefati eciam Urbanus et Michael etc. ... reperiebantur.

149.

1358. február 19.

A pozsonyi káptalan előtt uszori Péter fia Domonkos fiai, Benedek és Mihály a Benedekhegy területén fekvő fél szőlőt Salamon fia György lányának, a néhai Lukács özvegyének, Margit asszonynak engedik át.

Hártya, 257 x 92 + 27 mm. Vörös és lila sodratú selyemzsíron a pozsonyi káptalan pecséje. Hátlapon középkori kézzel: Super vinea Mohtul; valamint újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzet. Prímási lvt., Neoreg. AA. 41 (DF 261 267).

A

<U>niversis Christi fidelibus presens scriptum inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis salutem in salutis largitore. Ad universorum noticiam tam presencium, quam futurorum harum serie volumus pervenire, quod Benedictus et Mychael, filii Dominici, filii Petri de Uzur in nostri presencia sunt constituti, quandam medium vineam ipsorum minus octava parte Mohtul vocatam in territorio montis Benedukhygy vocati existentem cum rubeto seu terra inculta sub eadem vinea habito secundum consuetudinem illius montis, que condam Luce, mariti domine Margarete, filie Georgii, filii Salomonis extitisset ab omni exaccione iuris montani exemptam prelibate domine Margarete et per eam suis heredibus

B

C

heredumque suorum successoribus dederunt, donarunt et contulerunt iure perpetuo et irrevocabiliter possidendam, tenendam pariter et habendam. Insuper admittentes prelibatam dominam Margaretam libere voluntati, ut cuicunque voluerit in vita vel in sua morte pretactam medium vineam minus octava parte vendere, obligare seu impignorare, liberam vendendi, obligandi et impignorandi habeat facultatem. In cuius donacionis et perpetuacionis rei memoriam presentes litteras nostras privilegiales per medium alphabeti intercisas pendentis sigilli nostri autentici eidem domine duximus¹ munimine roboratas. Datum feria secunda proxima post dominicam Invocavit, anno Domini Mo ccc lmo octavo.

¹ tollban maradt: concedendas

150.

1358. február 19.

A pozsonyi káptalan előtt uszori Máté fia Lukács özvegye, Margit asszony, Sykyrl (*dictus*) Miklós hamburgi polgár felesége azon récsei birtokrészeket, melyeket csörlei Sándor fia Miklós néhai férjének zálogba vetett, visszaváltásra átengede uszori Domonkos fiainak, Benedeknek és Mihálynak.

Papír, 209 x 78 mm. Hátlapján rányomott pecsét nyoma és befüggésztő szalagja, valamint újkori tartalmi kivonat és levélzári jelzet. Prímási lvt. Neoreg. AA. 52. (DF 261 279).

Nos, capitulum ecclesie Posoniensis significamus, quibus expedit universis, quod domina Margareta, relicta Luce, filii Mathei de Uzur, nunc consors Nicolai dicti Sykyrl, civis Hamburgensis in nostri presencia est personaliter constituta, est confessa viva voce, quod ipsa universas possessionarias porciones in Reche habitas, quas Nicolaus, filius Sandur de Chyurle predicto Luce, filio Mathei, marito suo pignori obligasset, eo titulo obligatorio seu iure, ymo pro eadem pecunie¹ quantitate, quibus sibi per dictum Nicolaum fuissent obligate, Benedicto et Mychaeli, filiis Dominici de dicta Uzur redimere commisisset, ymo commisit coram nobis. Datum feria secunda proxima post dominicam Invocavit, anno Domini Mo ccc lmo octavo.

¹ az eredetiben: pecunia

151.

1358. február 19.

A pozsonyi káptalan előtt Salamon fia György lánya, a néhai uszori Mihály fia Lukács özvegye, Margit asszony néhai férje birtokrészei után neki járó hitbér és jegyajándék ügyében nyugtatta uszori Domonkos fia Mihályt és Benedeket, miután ezek átadtak neki Récsén tíz féltelket használatra és 50 márka dénárt.

Hártya, 260 x 100 + 28 mm. Vörös és lila sodratú selyemzsínörön a pozsonyi káptalan pecsétje. Hátlapon újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzet. Prímási lvt. Neoreg. AA. 46 (DF 261 273). A kirografum párra, Neoreg. AA. 58 (DF 261 284). Hártya, 257 x 81 + 21 mm. Vörös és lila sodratú selyemzsínörön a Ppozsonyi káptalan pecsétje. Hátlapon újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzet.

Nos, capitulum ecclesie Posoniensis memorie commendamus, significamus¹ tenore presencium, quibus expedit, universis, quod domina Margaretha, filia Georgii, filii Salomonis, relictam Luce, filii Mychaelis condam de Uzur in nostri presencia personaliter constituta Benedictum et Mychaelem, filios comitis Dominici² de eadem Uzur ac suos heredes heredumque ipsorum posteritates super dote et rerum paraphernalium³ suarum, que de possessionaria⁴ porcione ipsius Luce ubilibet habite devenire debuissent, pro quibus comes Dominicus⁵ et Benedictus annotatus decem medios laneos in possessione Reche in parte inferiori habitos cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis quocumque nominis vocabulo vocitatis eidem domine obligassent seu ad utendum collocassent receptis vero prius ab eisdem, ut preallegata domina Margar<e>ta dicebat, quinquaginta marcis denariorum cum decem pensis quamlibet marcam computatis regni consuetudine requirente. Super quibus iamdicta domina Margareta pretactos Benedictum et Mychaelem ac eorum heredes reddidit expeditos et modis omnibus absolutos. In cuius expedicionis rei memoriam presentes litteras nostras per medium alphabeti intercisas pendentis sigilli nostri autentici⁶ eisdem duximus concedendas. Datum feria secunda proxima post dominicam Invocavit, anno Domini Mo ccc lmo octavo.

A

B

C

¹ helyesen: significantes ² az eredetiben: domini ³ az eredetiben: parorphanalium ⁴ az eredetiben: possessionarie ⁵ az eredetiben: dominus ⁶ tollban maradt: munimine roboratas

152.

1358. február 28.

Szécsi Miklós országbíró a pozsonyi káptalan és a Sebes fia János közötti pert a felek akaratából minden szentek nyolcadára halasztja.

Papír, 279 x 55 mm. Hátlapon zárópecsét maradványai, valamint középkori kézzel: Pro capitulo ecclesie Posoniensis contra magistrum Iohannem, filium Sebes ad octavas festi Omnium Sanctorum prorogatorie. Pro actore magister Stephanus cum eiusdem, pro in causam attracto Mychael, filius Nicolai cum Posoniensis. Ad octavas Assumptionis. Due.; és újkori levéltári jelzet. Prímási lt. Neoreg. AA. 78 (DF 261 305).

Nos, comes Nicolaus de Zeech, iudex curie domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie comitatusque de Turuch tenens honorem damus pro memoria, quod discussionem tercie forensis proclamationis, quam inter honorabile capitulum ecclesie Posonyensis agens ab una, pro quo magister Mychael canonicus cum procuratoriis litteris eiusdem constitit et inter Iohannem, filium magistri Sebes, in quem presens causa mortuo predicto magistro Sebes, patre suo de regni consuetudine extitit redundata, in causam atractum parte ab altera, pro quo Thomas filius Stephani cum procuratoriis litteris dicti capituli comparuit iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum in octavis Diei cynerum facere tenebamur de parcium procuratoria voluntate ad octavas festi Omnium Sanctorum¹ nunc venturas sub forma fiende pacis statu² sub priori duximus perhemptorie prorogandam. Datum in Wyssegrad octavo die termini prenotati, anno Domini Mo cccmo lmo octavo.

¹sor fölött betűzve ²sub forma fiende pacis: sor fölött betűzve

153.

1358. március 9. Visegrád

Szécsi Miklós országíró megkeresi a váci káptalant, hogy küldje ki tanúbizonyságait, akiknek a jelenlétében a királyi emberek a garamszentbenedeki apát és nemcsényi Péter fia György határperében a monostor Kovácsi és Rohozsnica, valamint Péter fia György Nemcsény birtokának határait megjárják és a vitás föld nagyságát megbecsülik.

Szakadt, gyűrött papír, 570 x 276 mm. Hátlapra nyomva két pecsét maradványai. Egykorú kéztől származó tartalmi kivonat: Pro religiosis viris, abbatet et conventu Sancti Beedicti de iuxta Gron contra Georgium, filium Petri de Nymchen super iuramento in facie cuiusdam particule terre litigiose in octavis Beati Iacobi apostoli presentibus regis et capituli ecclesie Wachyensis hominibus modo intraspecificato deposito et octavo die ad iudicem; bal oldalt keresztfen perbeli feljegyzés: Pro actore Thomas, filius Stephani de Borfeu et Mykou, filius Ipolth cum ecclesie Sancti Benedicti in causa procuratores in octavis Beati Iacobi apostoli novem se nobilibus et octavo die diei <...>, Stephanus, filius Dyonisi de Syud vel Dominicus, filius Chepan de Baluan aut [utána kihúzva: filius] Mykch filius de Kyrezthur de eadem Baluan sive Iacobus, filius Mauricii de Gyurud pro parte actoris, valamint újkori latinnyelvű tartalmi összefoglaló és levéltári jelzet. Eszt. kpt. mlt. 4-2-3 (DF 235 860). Kivonata: Dipl.Hung.ant. I, 207-208.

Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Wachyensis, amicis suis reverendis comes Nicolaus de Zeech, iudex curie domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie comitatusque de Turuch tenens honorem amicicie debitum sincero cum honore. Noverit vestra amicicia, quod cum iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum modum et formam iudicij nostri exprimencium Nicolaus, filius Benedicti de Baluan pro parte religiosi conventus Sancti Benedicti de iuxta Gron actoris, item Nicolaus de Kiyrch pro parte Georgii, filii Petri de Nymchen in causam attracti homines regii presentibus testimoniis capituli ecclesie Nytriensis in octavis Diei cynerum proxime preteritis ad facies possessio- num Rohosnicha et Kouachy vocatarum conventus prenominati vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accedendo easdem per suas veras metas et antiquas, si essent vel si deessent, iuxta directos cursus et limites metales a parte dicte possessionis Nemchen reambulando idem conventus vel legitimus suus procurator metas earundem possessionum ex parte dicte possessionis Nymchen demonstrare et ostendere, et si partes in ostensionibus et demonstracionibus earum metarum concordes fuerint, tunc unicuique parti sua iura possessionaria signis metalibus adinvicem sequestrando pacifice possidenda relinquere et committere, si vero predicte partes in demonstracionibus et ostensionibus metarum predictarum discordarent et aliqua particula terre inter ipsas partes contenciosa remaneret, tunc particulam terre inter easdem partes litigiose remanentem visa sui qualitate, utilitate et valore Deum ferendo pre oculis absque scrupulo cuiuslibet falsitatis regni consuetudine requirente estimare, et post ipsius possessionarie reambulacionis et ostensionis seriem cum cursibus metarum ac tocius facti processu, prout fieret expediens, ad octavum diem dictarum octavarum ipse partes regie maiestati et in persona ipsius regie benignitatis nostro iudicario examini in litteris prescripti capituli ecclesie Nytriensis reportare debuissent, in quo eciam termino super destruccióne et annihilatione predictarum mé-

tarum ac aliis factis potenciariis per procuratorem dicti conventus contra ipsum Georgium, filium Petri, Saulum, famulum suum, Mykch, filium Heym, Martinum et Herke, filium Benedicti iobagiones eiusdem¹ Georgii sibi statuere commissos declaratis faceremus, quid iuri videretur expedire regni consuetudine requirente, denique ipso octavo die octavarum Diei cynerum, termino videlicet reportacionis seriei premissarum adveniente religiosus vir, frater Andreas, prepositus dicti monasterii Sancti Benedicti pro eodem conventu cum procuratoriis litteris eorundem ab una et ipse Georgius, filius Petri personaliter parte ex altera ad nostram accedentes presenciam litteras prememorati capituli ecclesie Nytriensis regie maiestati rescriptiones nobis presentarunt, in quibus inter cetera comperimus haberi manifestum, quod ipsum capitulum ecclesie Nytriensis litteris nostris amicabiliter receptis unacum Nicolao, filio Benedicti de Baluan predicto discreto virum, magistrum Iacobum, socium et concanonicum ipsorum pro parte ipsius conventus Sancti Benedicti, item cum Nicolao de Kyurch prenominato Nicolaum, sacerdotem chori ecclesie ipsorum pro parte iamdicti Georgii, filii Petri de Nymchen in causam attracti hominibus regiis ipsorum homines pro testimoniis ad ea, que in prefixis litteris nostris continebantur, exequenda duxisset transmittendos, qui demum ad ipsum capitulum reversi eidem concorditer retulissent, quod ipsi in octavis Diei cynerum proxime nunc² preteritis primo ad faciem dicte possessionis Kouachy vocate vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et partibus presentibus, videlicet prefato Georgio personaliter et domino fratre Ulrico abbatte ac fratre Andrea, preposito dicti monasterii Sancti Benedicti cum sufficientibus litteris procuratoriis conventus eiusdem ecclesie pro conventu eodem accessissent, ubi dictus dominus abbas et prepositus primo in terra arabili arenosa dixissent fuisse metam terream, quam Georgius destrui fecisset, deinde curreret ultra quandam vallem magnam versus septemtrionem ad viam magnam, iuxta quam ostendisset unum monticulum vulgariter holm dictum, ubi ipsam possessionem Kouachy terminari dixisset, quarum iuxta primam dictus Georgius dominum regem, penes aliam vero nobiles de Volkouch commetaneos suos fore asseruisset et quia ipsa terra², quam dicti abbas et prepositus ad possessionem ipsorum Kouachy antedictam pertinere asseruissent, ad possessionem suam Nemchen sepedictam pertineret, nec unquam in ipsis locis aliquae mete fuissent, unde eosdem abbatem et prepositum in dictis locis ab ereccione metarum prohibuisset³ asserens dictum conventum ratione commetanitatis sibi in nullo attinere. Post hec ad faciem sepedicte possessionis Rohosnicha accessissent, ubi primo iuxta quandam viam, que dicit de Morouth ad Bors, ostendisset primam metam terream, in qua arbor tulfa vulgariter dicta esset succisa, quam ambe partes veram metam esse cursualiter affirmassent, deinde parum⁴ versus meridiem flectendo curreret ad rivulum Rohosnicha vocatum et per ipsum rivulum⁵ transeundo veniret ad quandam foveam aquosam et deinde versus meridiem pergendo veniret ad unum holm iuxta dictam viam Borsyensem, quas memoratus Georgius non esse metas dixisset, deinde per ipsam viam ad eandem plagam meridionalem currendo veniret ad unam metam terream, quam similiter veram et inter se cursualem affirmassent, ubi⁶ duas metas fuisse asseruissent, quarum alteram, ut idem Georgius dixisset, dictus dominus abbas Ulricus destrui fecisset, dictusque dominus abbas econtrario ipsum Georgium

dictam metam destruxisse allegasset, deinde per ipsam viam in bona distanca curreret ad locum, ubi ipsa via in duas divideretur, quod vulgariter Kyuztuch nuncupatur, et ibi terminarentur. Cumque hiis peractis dictos dominum abbatem et prepositum super eo, utrum terras per ipsum Georgium prohibitas estimare permetterent, necne, requisitum habuissent, respondisset, quod quia non particulam, sed possessionem, que nondum litigio fuisse implicata, litigio implicare nisus fuisse, estimare non permisissent. Quarum litterarum exhibicionibus factis et perfectis continenciis earundem prefatus Georgius ex parte dicti conventus Sancti Benedicti super eo, cur premissam terram litigiosam ipsis hominibus regiis iuxta formam nostre sentenciarie deliberacionis estimare non permiserint, sibi medelam iusticie per nos postulabat impertiri. In cuius contrarium ad hec ipse prepositus in sua et eiusdem conventus Sancti Benedicti personis allegabat eo modo, quod ipsi dictam estimacionem ex eo fieri non permisissent, quia ipse Georgius quandam possessionem eorum, que nondum in lite fuisse, litigio implicare premisso modo inter*<ndi>*sset et ibidem quasdam duas litteras privilegiales, unam excellentissimi⁷ et magnifici principis, domini Karoli, olym illustris regis Hungarie felicis memorie, anno Domini millesimo cccmo vigesimo octavo confectas litteras serenissimi principis, domini Andree, olym incliti regis Hungarie anno Domini millesimo cccmo decimo septimo litteras illustris principis, domini Stephani, eadem gratia regis Hungarie anno ab incarnatione Domini millesimo cmo vigesimo quarto litteras gloriosissimi principis, domini Geysse, regis Hungarorum, Bele regis filii anno Domini Mmo septuagesimo quinto super fundacione et donacione ac dotacione predicti monasterii Sancti Benedicti confectas transribentes et confirmantes et aliam capituli ecclesie Nytriensis anno Domini millesimo ccmo octuagesimo quarto emanatas nobis presentavit. In cuius quidem littere privilegialis tenore ipsius domini Geysse regis comperimus haberi hoc modo manifeste:

Ego Magnus, qui et Geyssa in primis Hungarorum dux, postea vero gratia Dei rex consecratus, Bele regis filius, cernens huius seculi bona esse momentanea, superna autem perpetua magno amoris desiderio ecclesiam construere adoptavi ad laudem Dei et Sancte Marie semper virginis Sanctique Benedicti, piissimi monachorum patris ac ducis, ibique favente Deo monasterium constitui⁸. Igitur ipso opitulante, qui omnia fecit, ad predictum Sancti Benedicti monasterium hereditates in terris cultis et incultis, vineis ac vinetis, pratis ac pascuis, aquis aquarumque decursibus, pisscinis et piscaturis, servis et ministris atque tributis ceterisque bonis subsequentibus contuli atque dedi. Et hoc omnibus episcopis, abbatibus, necnon et principibus regni nostri notum fieri volui. Terram, per cuius medium transit flumen⁹, quod vocatur Gron, ubi eciam ecclesiam Beati¹⁰ Benedicti construxi cum silvis, venacionibus, aquis, piscacionibus, cumulonibus¹¹ ac omnibus comoditatibus utilitatibusque in predictis silvis¹², aquis et terra, que nunc sunt et in futurum fieri poterunt, dedi cum propriis terris, metis et terminis. Prima igitur meta seu terminus est rupis, ad quam¹³ per quoddam vadum iuxta villam castrensem de Borsu¹⁴ Brayan nomine transitur, deinde versus occidentem transeundo² verticem montis Plesuice, exinde in vallem et post ascenso alio monticulo currit per silvam iuxta latus cuiusdam alterius montis ad metam terream arenosam, abinde descendit in profundam vallem et inde ascendendo transit ad metam terream, que est iuxta civilem viam, exinde

pertransit vallem eundo ad magnam terream metam et ab eadem meta usque ad locum, ubi ab inferiori parte ecclesie Beate Virginis de villa Kenesech¹⁵ rivulus nomine Saraska decurrit in aquam Situam, est terminus, postea ipsa¹⁶ Situa terminus est usque ad montem, unde exit, deinde transeundo directe caput est rivuli nomine Fenousanic<a> et post ipse rivulus decurrens iuxta fonticulum, qui habet aquam quasi acidam, derivatur sub montem, qui est versus orientem et cadit in Gron, ubi signum Sancti Benedicti est in quadam arbore, ex alia vero parte Grane est rivulus nomine Lisciua¹⁷ terminus usque ad cacumen montis, unde exit, deinde per silvam Hontensem, que Hungarice Surkoscher¹⁸ vocatur, prope villam nomine Baka procedendo usque ad montem Chus et ab eodem monte per silvas directe transitur per vallem ad locum, ubi montes terminantur, rivulo Presthuch¹⁹ in parte²⁰ Sancti²¹ Benedicti remanente, postea dedi villam, que vocatur Zeuleus, ubi dedi vinitores et quindecim vineas, aratores, apiaros et terram ad sexaginta aratra cum terminis suis, preterea²² sunt ibi sex domus civium de Borsu, quorum terra est ad tria aratra, hos non dedi, dedi eciam villam piscatorum super rippam Gron nomine Talmach cum terra sua, pratis et insulis²³, cuius terre primus terminus iungitur terre Zeuleus in rivulo, qui dicitur Gay, post hoc ad viam et de illa via ad aliam viam, per quam itur in Bors, iuxta quam lapis pro signo positus est, deinde sulco²⁴ dividitur a terra castrensis usque ad caput laci, qui Ordugsara vocatur. Post hec ad predictum wadum, quod iuxta villam Brayan, quam supradixi, predictorum castrensis transitur. Tandem a predicto wado ascendendo ad supradictam rupem, que est² secus litus eiusdem fluminis Gron, ultimus terminus est. Intra quos eciam terminos est villa Kuachy nomine, quam dedi, cuius ville homines ad omnia genera servitutum, que voluerit abbas, deputentur. In quibus terminis, quo omnipotenti Deo, Beate Marie semper virginis Sanctoque Benedicto obtuli, nullus extraneus aliquid iuris vel utilitatis sibi occupare presumpmat, abbas vero quodquod voluerit, homines locare poterit, longi²⁵ enim latique sunt et magni.²⁶

In alterius vero, scilicet ipsius capituli Nytriensis littere continencia inter cetera habebatur, quod Iwan et Kuchmegh Cristiani Comani <de> comitatu Borsyensi acceptis Mykus de Babindon et <testimoni>o eiusdem capituli ecclesie Nytriensis terram eorum Rosnicha vocatam in comitatu Borsyensi existentem reambulassent novas metas iuxta veteres erigendo et eandem visu septem aratrorum invenissent excepta porcione Ithok, fratri eorundem similiter Cristiani Comani, quam quidem terram ex permissione et voluntate eiusdem domini regis, prout in litteris patentibus ipsius eidem capitulo constitisset evidenter, magistro Michaeli et Farkasio, fratri suo²⁷, filiis Dama et per eum suis heredibus heredumque suorum successoribus pro viginti et una marca ab eisdem coram ipso capitulo plenarie receptis iure perpetuo vendidissent possidendam et huic vendicioni predictus frater ipsorum Ithok et Tescench, quidam alter Cristianus Comanus, frater predicti Kuchmegh, item comes Petrus cum filio suo, Bors, Bees, filius Bees cum fratre suo, Bors, item Zachou, Bense, Domus, et Myko, iobagiones castri Borsyensis, commetanei et vicini eiusdem terre, qui in reambulacione iamdicte terre presentes extitissent, sicut idem homo ipsius capituli eidem dixisset, consensum prebuissent benivolum et assensum, obligantes se nichilominus iidem Comani, quod si processu temporis eadem terra per eosdem vendita ab eisdem magistro Mychaeli et Farkasio vel a suis heredibus per

quempiam revocari nitteretur vel in lite trahetur, sepedicti Comani et eorum successores ipsos magistrum Mychaelem et Farkasium ac eorum heredes defendere tenerentur eadem terra in ius perpetuum eorundem remanente, cuius quidem terre mete in ipsis litteris capitulo Nytriensis seriatim conscripte habebantur²⁸.

Quarum quidem litterarum exhibicionibus factis et perfectis continenciis earundem predictus Andreas prepositus eidem conventui Sancti Benedicti in factis predictarum possessionum Rohozniche²⁹ et Kuachy vocatarum et metis ac cursibus earundem ex parte predicti Georgii iuxta preehibitaram litterarum continencias medelam iusticie per nos impertiri postulavit. Unde quia nobis et baronibus ac nobilibus regni in iudicio nobiscum consendentibus ad reambulacionem et revisionem ac distinctionem³⁰ prescriptarum metarum parcium prenotatarum homines regii et vestra testimonia denuo transmitti debere videbantur. Ideo vestram amiciciam presentibus requirimus diligenter, quatenus vestros mittatis homines viros ydoneos pro utrisque partibus pro testimoniis fide dignos, quibus presentibus discretus vir, dominus Iohannes, prepositus de Kw, vicesgerens comitis capelle regie et magister Lachk, frater Kolos homines regii pro utrisque partibus de curia regia ad hoc specialiter transmissi in octavis festi Beati Georgii martiris proxime venturis et aliis diebus subsequentibus ad id aptis et congrue sufficientibus ad facies prenominatarum possessionum Rohosnicha²⁹ et Kouachy vocatarum vicinis et commetaneis earundem legitime convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, predictis eciam litteris privilegialibus domini Karoli regis confirmatorio ac prescripti capitulo ecclesie Nytriensis per ipsum conventum Sancti Benedicti vel suum legitimum procuratorem ibidem in specie exhibitis primo predictam possessionem Kouachy vocatam secundum cursus metarum ipsorum privilegio domini² Karoli regis confirmatorio conscriptarum et contentarum, ac eciam secundum ostensionem et demonstrationem procuratoris dicti conventus³¹ ex parte predicte possessionis Nymchen vocate demumque supradictam possessionem Rohosnicha²⁹ vocatam iuxta cursus metarum in ipso privilegio capitulo ecclesie Nytriensis expressarum ac eciam iuxta ostensionem et demonstrationem procuratoris dicti conventus³² ex parte prenotatae possessionis Nymchen a primis metis incipiendo usque ad finales metas reambulent demumque metas et metarum cursus iamdicte possessionis Nymchen secundum ostensionem et demonstrationem predicti Georgii a parte prenotatarum possessionum Kouachy et Rohosnicha²⁹ vocatarum reambulent et, si ipse partes in huiusmodi reambulacionibus et ostensionibus metarum concordes fuerint, tunc unicuique ipsarum parcium suam possessionem novis metis, ubi necesse fuerit, secus veteres erectis ab invicem separando et distinguendo statuant, committant et relinquant perpetuo possidere, tenere et habere. Si vero in aliqua particula terre discordes extiterint, tunc ipsam particulam terre litigiosam signis pro metis positis regali mensura³³, si mensurari poterit, mensurando, vel si mensurari nequiret, visu considerando Deum habendo pre oculis, favore, amore et odio cuiuslibet partis non allecti unacum aliis probis viris estiment regni consuetudine requirente videantque et diligenter conspiciant, cuius partis mete ostense veriores et recciores et apparenciores existant,³⁴ et post hec ipsius possessionarie reambulacionis, statucionis et estimacionis seriem cum tocius peracti negotii processu, prout fuerit

expediens et opportunum, ad octavum diem earundem octavarum festi Beati Georgii martiris regie fideliter rescribatis maiestati. Datum in Wissegrad, decimo die termini prenotati, anno Domini Mo CCCo lmo octavo. In quo eciam termino super destruccióne, annihilatione predictarum metarum ac aliis factis potenciariis per procuratorem dicti conventus contra ipsum Georgium, filium Petri ac Saulum, famulum suum, Mykch, filium Heeym, Martinum et Herke, filium Benedicti, iobagiones eiusdem Georgii sibi statuere commissos declaratis faciemus, quod iuri videbitur expedire regni consuetudine requirente. Datum ut supra³⁵.

¹ sor fölé írva, alatta kihúzva: ipsorum ² sor fölé írva ³ prohibuissent-ból javítva ⁴ az eredetiben: parvum ⁵ vocatum et per ipsum rivulum: sor fölé írva ⁶ utána kihúzva: dictas ⁷ utána alul kipontozva: principis ⁸ sor fölé írva, alatta kihúzva: construi ⁹ ezen átiratban: fluvium ¹⁰ sor fölé írva, alatta kihúzva: Sancti ¹¹ sor fölé írva, alatta kihúzva: kumulibus (?) ¹² sor fölé írva, alatta kihúzva: fluviis ¹³ sor fölé írva, alatta kihúzva: con ¹⁴ utána kihúzva: et ¹⁵ sor fölé írva, alatta kihúzva: Kenesych (?) ¹⁶ utána két betű kihúzva ¹⁷ utólag javítva Liscia-ból ¹⁸ utólag javítva Surkocher-ból ¹⁹ sor fölé írva, alatta kihúzva: Pesthuch ²⁰ utólag javítva partem-ból ²¹ utána újra: Sancti ²² sor fölé írva, alatta kihúzva: postea ²³ sor fölé írva, alatta kihúzva: silvis ²⁴ sor fölé írva, alatta kihúzva: sulko ²⁵ az átiratban: longe ²⁶ vő, Dipl. Hung. ant. I, 207-208 ²⁷ utána alul kipontozva: Bors ²⁸ Az oklevél eredetijének kiadása: Mon. Str. II, 179-180. ²⁹ sor fölé írva, alatta kihúzva: Rosniche (?) ³⁰ revisionem ac distinctionem: sor fölé írva, alatta kihúzva: renovacionem ³¹ ac eciam secundum ostensionem et demonstrationem procuratoris dicti conventus: sor fölé írva ³² ac eciam iuxta ostensionem et demonstrationem procuratoris dicti conventus: sor fölé írva ³³ utána alul kipontozva: mensurando ³⁴ videantque et diligenter conspiciant, cuius partis mete ostense veriores et recciores et aperciores existant: sor fölé írva ³⁵ a keltezés utáni szöveg ugyanazzal a kézzel, de a törzsszöveggénél láthatóan nagyobb betűkkel íródott

154.

1358. május 8. Visegrád

Szécsi Miklós országbíró a garamszentbenedeki apát és nemcsényi Péter fia György között Kovácsi és Rohozsnica, valamint Nemcsény birtokok határai ügyében folyó perben az apátnak kilencedmagával leteendő eskütt ítélt.

Papír, 602 x 382 mm. Hátapon két pecsét nyoma. Egykorú kéztől származó címzés: Discretis viris et honestis, capitulo ecclesie Wachyensis, amicis suis reverendis pro religioso conventu Sancti Benedicti de iuxta Gron contra Georgium filium Petri de Nemchen super possessionaria et metarum reambulacione, revisione, statuione et estimacione per regios et vestros homines in octavis festi Beati Georgii martiris [sor fölé írva, alatta kihúzva: Passce Domini] modo infraspecificato fiendo [utána kihúzva: cuius], quarum series ad octavum diem earundem octavarum domino nostro regi per vos sunt rescribenda; bál oldalt perbeli feljegyzés: Magister Petrus procurator pro abbatе, Thomas, filius Stephani de Borfeu cum suis, Nicolaum, filium Andree asseruit esse servum ecclesie, Iohannem vero, filium Iwanka asseruit iobagionem castri et Stephanum, filium Laurencii de Borfeu similiter; valamint újkori tartalmi összefoglaló és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 2-2-2 (DF 235 816).

Nos, comes Nicolaus de Zeech, <iudex> curie domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie comitatusque de Turuch tenens honorem damus <pro memo>ria, quod cum iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum modum et formam iudicii nostri exprimencium Nicolaus, filius Benedicti de Baluan pro parte religiosi conventus Sancti Be-

nediti de iuxta Gron actor, item N^{icola}us de Kyrch pro parte Georgii, filii Petri de Nymchen in causam attracti homines regii presentibus testimoniis capituli ecclesie Nytriensis in octavis Diei cynerum proxime nunc preteritis ad facies p^{ossession}um Rohosnicha et Kouachy vocatarum conventus prenotati et vicinis et commetaneis suis universis legitime inibi convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus accedendo easdem per suas veras metas et antiquas, si essent vel si deessent, iuxta directos cursus et limites ^{met}ales a parte dicte possessionis Nymchen reambulando idem conventus vel legitimus suus procurator metas earundem possessionum ex parte dicte possessionis Nymchen demonstrare et ostendere, et si partes in ostensionibus et demonstracionibus ipsarum metarum concordes fuissent, tunc unicuique parti sua iura possessionaria signis metalibus adinvicem sequestrando pacifice possidenda relinquere et committere, si vero predicte partes in demonstracionibus et erectionibus metarum predictarum discordarent et aliqua particula terre inter ipsas partes contenciosa remaneret²⁷, tunc particulam terre inter easdem partes litigiose remanentem visa sui qualitate, utilitate et valore Deum ferendo pre oculis absque scrupulo cuiuslibet falsitatis regni consuetudine requirente estimare, et post hec ipsius possessionarie reambulacionis et ostensionis seriem cum cursibus metarum ac tocius facti processu, prout fieret expediens, ad octavum diem dictarum octavarum ipse partes regie maiestati et in persona ipsius regie beninitatis nostro iudicario examini in litteris prescripti capituli ecclesie Nytriensis reportare debuissent, in quo eciam termino super destruccióne et annichylacione quarundam metarum ac aliis factis potenciariis per procuratorem dicti conventus contra ipsum Georgium, filium Petri, Saulum, famulum suum, Mykch, filium Heym, Martinum et Herke, filium Benedicti iobagiones eiusdem Georgii sibi statuere commissos declaratis faceremus, quid iuri videretur expedire regni consuetudine requirente, denique ipso octavo die octavarum Diei cynerum, termino videlicet reportacionis seriei premissorum adveniente religiosus vir, frater Andreas, prepositus dicti monasterii Sancti Benedicti pro eodem conventu cum procuratoriis litteris eorundem ab una et ipse Georgius, filius Petri personaliter parte ex altera ad nostram accedentes presenciam litteras prememorati capituli ecclesie Nytriensis regie maiestati rescriptiones nobis presentarunt, in quibus inter cetera comperieramus haberi manifeste, quod ipsum capitulum ecclesie Nytriensis litteris nostris amicabiliter receptis unacum Nicolao, filio Benedicti de Baluan predicto discretum virum, magistrum Iacobum, socium et concanonicum ipsorum pro parte ipsius conventus Sancti Benedicti, item cum Nicolao de Kyurch prenominato Nicolaum, sacerdotem chori ecclesie ipsorum pro parte iamdicti Georgorii, filii Petri de Nymchen in causam attracti hominibus regiis ipsorum homines pro testimoniosis ad ea, que in prefixis litteris nostris continebantur, exequenda duxissent transmittendos, qui demum ad ipsum capitulum reversi eidem concorditer retulissent, quod ipsi in octavis Diei cynerum proxime nunc preteritis primo ad faciem dicte possessionis Kouachy vocate vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime inibi convocatis et partibus presentibus, videlicet prefato Georgio personaliter et domino fratre Ulrico abbatte ac fratre Andrea preposito dicti monasterii Sancti Benedicti cum sufficientibus litteris procuratoriis conventus eiusdem ecclesie pro conventu eodem accessissent, ubi dictus dominus abbas et prepositus

primo in terra arabi arenosa dixissent fuisse metam terream, quam Georgius destrui fecisset, deinde curreret ultra quandam vallem magnam versus septemtrionem ad viam magnam, iuxta quam ostendisset unum monticulum vulgariter holm dictum, ubi ipsam possessionem Kouachy terminari dixisset, quarum iuxta primam dictus Georgius dominum regem, penes aliam vero nobiles de Wolkouch commetaneos suos fore asseruisset et quia ipsa terra, quam dicti abbas et prepositus ad possessionem ipsorum Kouachy antedictam pertinere asseruissent, ad possessionem suam Nemchen sepedictam pertineret, nec unquam in ipsis locis aliique mete fuisse, unde eosdem abbatem et prepositum in dictis locis ab ereccione metarum prohibuisset asserens dictum conventum ratione commenitatis sibi in nullo attinere. Post hec ad faciem sepedicte possessionis Rohosnicha accessissent, ubi primo iuxta quandam viam, que duceret de Morouth ad Bors, ostendisset unam metam terream, in qua arbor tulfa vulgariter dicta esset succisa, quam ambe partes veram metam esse cursualem affirmassent, deinde parum¹ versus meridiem flectendo² curreret ad rivulum Rohosnicha vocatum et per ipsum rivulum transeundo veniret ad quandam foveam aquosam et deinde versus meridiem pergendo veniret ad unum holm iuxta dictam viam Borsyensem, quas memoratus Georgius non esse metas dixisset, deinde per ipsam viam ad eandem plagam meridionalem currendo veniret ad unam metam terream, quam similiter veram et inter se cursualem affirmassent, ubi duas metas fuisse asseruissent, quarum aliam, ut idem Georgius dixisset, dictus dominus abbas Ulricus destrui fecisset, dictusque dominus abbas econtrario ipsum Georgium dictam metam destruxisse allegasset, deinde per ipsam viam in bona distancia curreret ad locum, ubi ipsa via in duas divideretur, quod vulgariter Kyuztuh diceretur, et ibi terminarentur. Cumque hiis peractis dictos dominum abbatem et prepositum super eo, utrum terras per ipsum Georgium prohibitas estimare permetterent, necne, requisitum habuissent, respondissent, quod quia non particulam, sed possessionem, que nondum litigio fuisse implicata, litigio implicare³ nisus fuisse, estimare non permisissent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perfectis continenciis earundem prefatus Georgius ex parte dicti conventus Sancti Benedicti super eo, cur premissam terram litigiosam ipsis hominibus regiis iuxta formam nostre sentenciarie deliberacionis estimare non permiserint, sibi medelam iusticie per nos postularat impetriri. In cuius contrarium adhuc ipse prepositus in sua et eiusdem conventus Sancti Benedicti personis allegarat eo modo, quod ipsi dictam estimacionem ex eo fieri non permisissent, quia ipse Georgius quandam possessionem eorum, que nondum in lite fuisse, litigio implicare premisso modo intendisset et ibidem quasdam duas litteras privilegiales, unam excellentissimi⁴ et magnifici principis, domini Karoli, olym illustris regis Hungarie felicis memorie, anno Domini Mmo cccmo vigesimo octavo confectas litteras serenissimi principis, domini Andree, olym incliti regis Hungarie anno Domini Mmo cccmo decimo septimo litteras illustris principis, domini Stephani, eadem gratia regis Hungarie anno ab incarnatione Domini Mmo cmo vigesimo quarto litteras gloriosissimi principis, domini Geysse, regis Hungarorum, Bele regis filii anno Domini Mmo septuagesimo quinto super fundacione et donacione ac dotacione predicti monasterii Sancti Benedicti confectas transribentes et

confirmantes et aliam capituli ecclesie Nytriensis anno Domini millesimo cmo octuagesimo quarto emanatas nobis presentarata. In cuius quidem littere privilegialis tenore ipsius domini Geysse regis comperieramus haberi hoc modo manifeste:

Ego Magnus, qui et Geysse in primis Hungarorum dux, postea vero gratia Dei rex consecratus, Bele regis filius. Cernens huius seculi bona esse momentanea, superna autem perpetua magno amoris desiderio ecclesiam construere adoptavi ad laudem Dei et Sancte Marie semper virginis Sanctique Benedicti, piissimi monachorum patris ac ducis, ibique favente Deo monasterium constitui. Igitur ipso opitulante, qui omnia fecit, ad predictum Sancti Benedicti monasterium hereditates in terris cultis et incultis, vineis ac vinetis, pratis ac pascuis, aquis aquarumque decursibus, pissinibus et piscaturis⁵, servis et ministris atque tributis ceterisque bonis subsequentibus contuli atque dedi. Et hoc omnibus episcopis, abbatibus, necnon et principibus regni nostri notum fieri volui. Terram, per cuius medium transit flumen, quod vocatur Gron, ubi eciam ecclesiam Beati Benedicti construxi cum silvis, venacionibus, aquis piscacionibus, cumulonibus ac omnibus comoditatibus utilitatibusque in predictis silvis, aquis et terra, que nunc essent et in futurum fieri possent, dedi cum propriis terris, metis et terminis. Prima igitur meta seu terminus est ruppis, ad quam per quoddam vadum iuxta villam castrensum de Borsu Baranyan nomine transitur, deinde versus occidentem transeundo ad verticem montis Plesueiche, exinde in vallem et post ascenso alio monticulo currit per silvam iuxta latus cuiusdam alterius montis ad metam terream arenosam, abinde descendit in profundam vallem et inde ascendendo transit ad metam terream, que est iuxta civilem viam, exinde pertransit vallem eundo ad magnam terream metam et ab eadem meta usque ad locum, ubi ab inferiori parte ecclesie Beate Virginis de villa Kynezych rivulus nomine Saraska⁷ decurrit in aquam Sytuam⁸, est terminus, postea ipsa Situa terminus est usque ad montem, unde exit, deinde transeundo directe caput est rivuli nomine Feneusanicha et post ipse rivulus decurrens iuxta fonticulum, qui habet aquam quasi acidam, derivatur sub montem, qui est versus orientem et cadit in Gron, ubi signum Sancti Benedicti est in quadam arbore, ex alia vero parte Grane est rivulus nomine Lysciua⁹ terminus usque ad cacumen montis, unde exit. Deinde per silvam Hontensem, que Hungarice Surkoscher vocatur, prope villam nomine Baka procedendo usque ad montem Chus et ab eodem monte per silvas directe transitur per vallem ad locum, ubi montes terminantur, rivulo Presthuch in parte Sancti Benedicti remanente, postea dedi villam, que vocatur Zeuleus, ubi dedi vinitores et quindecim vineas, aratores, apiarios et terram ad sexaginta aratra cum terminis suis, preterea¹⁰ sunt ibi sex domus civium de Borsu, quorum terra est ad tria aratra, hos non dedi, dedi⁶ eciam villam piscatorum super rippam Gron nomine Talmach cum terra sua, pratis et insulis¹¹, cuius terre primus¹² terminus iungitur terre Zeuleus in rivulo, qui dicitur Ga<y>, post hec ad viam et de illa via ad aliam viam, per quam itur in Bors, iuxta quam lapis pro signo positus est, deinde sulco dividitur a terra castrensum usque ad caput laci, qui Urdugsara vocatur. Post hec ad predictum vadum, quod iuxta villam Brayan, quam supradixi, predictorum castrensum transitur. Tandem a predicto vado ascendendo ad supradictam ruppem, que est secus litus eiusdem fluminis Gron, ultimus terminus est. Intra quos eciam terminos est villa Kouachy nomine, quam dedi, cuius ville homines ad

omnia genera servitum, que voluerit abbas¹³, deputentur. In quibus terminis, quos omnipotenti Deo, Beate Marie semper virgini Sanctoque Benedicto obtuli, nullus extraneus aliquid iuris vel utilitatis sibi occupare presumpmat, abbas vero quodquod voluerit, homines locare poterit, longi¹⁴ enim latique sunt et magni¹⁵.

In alterius vero, scilicet ipsius capituli Nytriensis littere continencia inter cetera habebatur, quod Iwan et Kuchmegh Cristiani Comani de comitatu Borsyensi acceptis Mykus de Babindon et testimonio eiusdem capituli ecclesie Nytriensis terram eorum Rohosnicha vocatam in comitatu Borsyensi existentem reambulassent novas metas iuxta veteres erigendo et eandem usui septem aratrorum invenissent excepta porcione Ichak, fratris eorundem similiter Cristiani Comani, quam quidem terram ex permissione et voluntate eiusdem domini regis, prout in litteris patentibus ipsius eidem capitulo constitisset evidenter, magistro Mychaeli et Farkasio, fratri suo, filiis Dama et per eum suis heredibus herendumque suorum successoribus pro viginti et una marca ab eisdem coram ipso capitulo plenarie receptis iure perpetuo vendidissent possidendam et huic vendicioni predictus frater ipsorum Ichak et Tesench, quidam alter Cristianus Comanus, frater predicti Kuchmegh, item comes Petrus cum filio suo, Bors, Bees, filius Bees cum fratre suo, Bors, item Zachou, Bense, Domus, et Myko, iobagiones castri Borsyensis, commetanei et vicini eiusdem terre, qui in reambulacione iamdicte terre presentes extitissent, sicut idem homo ipsius capituli eidem dixisset, consensum prebuissent benivolum et assensum, obligantes se nichilominus iidem Comani, quod si processu temporis eadem terra per eosdem vendita ab eisdem magistro Mychaeli et Farkasio vel a suis heredibus per quempiam revocari nitteretur vel in litem traheretur, sepefati Comani et eorum successores ipsos magistrum Mychaelem et Farkasium ac eorum heredes defendere tenerentur eadem terra in ius perpetuum eorundem remanente, cuius quidem terre mete in ipsis litteris capituli Nytriensis seriatim conscripte habebantur¹⁶.

Quarum quidem litterarum exhibicionibus factis et perfectis continenciis earundem predictus Andreas prepositus eidem¹⁷ conventui Sancti Benedicti in factis predictarum possessionum Rohosnicha et Kouachy vocatarum et metis ac cursibus earundem ex parte predicti Georgii iuxta preehibitaram litterarum continencias medelam iusticie per nos impertiri postularat. Unde quia nobis et baronibus ac nobilibus regni in iudicio nobiscum assidentibus ad reambulacionem et revisionem ac distinctionem prescriptarum metarum parcium prenotatarum homines regii et testimonia predicti capituli Wachyensis denuo transmitti debere videbantur. Ideo amiciciam ipsius capituli Wachyensis eidem literarie scribendo <requi>sieramus diligenter, quatenus ipsorum mitterent⁶ homines viros ydoneos pro utrisque partibus pro testimoiiis fidedignos, quibus presentibus discretus vir, dominus Iohannes, prepositus ecclesie de Kw, vicesgerens comitis capelle regie et magister Lachk, frater Kolos homines <regii pro utrisque partibus> de curia regia ad hoc specialiter transmissi in octavis festi Beati Georgii martiris proxime tunc venturis et aliis diebus subsequentibus ad id aptis et congrue sufficientibus ad facies prenominatarum possessionum Rohosnicha et Kouachy vocatarum <vicinis et commetaneis> earundem legitime convocatis et partibus vel earum legitimis procuratoribus presentibus, predictis eciam litteris privilegialibus domini Karoli regis confirmatorio ac prescripti capituli

ecclesie Nytriensis per ipsum conventum Sancti Benedicti <vel> suum legitimum procuratorem ibidem in specie exhibendis primo predictam possessionem Kouachy vocatam secundum cursus metarum in ipso privilegio domini Karoli regis confirmatorio conscriptarum et contentarum, ac eciam secundum ostensionem et demonstracionem procuratoris dicti conventus ex parte predicte possessionis Nymchen vocate demumque supradictam possessionem Rohosnicha vocatam iuxta cursus metarum in ipso privilegio capituli ecclesie Nitriensis expressarum ac eciam iuxta ostensionem et demonstracionem procuratoris dicti conventus ex parte prenotate possessionis Nymchen a primis metis incipiendo usque ad finales metas reambularent demumque metas et metarum cursus iamdicte possessionis Nymchen secundum ostensionem et demonstracionem predicti Georgii a parte prenominatarum possessionum Kouachy et Rohosnicha vocatarum reambularent et, si ipse partes in huiusmodi reambulacionibus et ostensionibus metarum concordes⁶ fierent, tunc unicuique ipsarum parcum suam possessionem novis metis, ubi necesse fieret, secus veteres erectis abinvicem separando et distinguendo statuerent, committerent et relinquenter perpetuo possidere, tenere et habere. Si vero in aliqua particula terre discordes existerent, tunc ipsam particulam terre litigiosam signis pro metis positis regali mensura mensurando, si mensurari posset, vel si mensurari¹⁸ nequireret, visu considerando Deum habendo pre oculis, favore, amore et odio cuiuslibet partis non allecti unacum aliis probis viris estimarent regni consuetudine requirente viderentque et diligenter conspicerent, cuius partis mete ostense veriores, recciores et apparenciores existerent, et post hec ipsius possessionarie reambulacionis, statucionis et estimacionis seriem cum tocius peracti negocii processu, prout fieret expediens et oportunum, ad octavum diem earundem octavarum festi Beati Georgii martiris tunc venturum regie fideliter rescriberet maiestati capitulum Vachyensis prenotatum. Ipso igitur octavo die octavarum festi Beati Georgii martiris, termino videlicet reportacionis seriei premissorum adveniente predictus frater Andreas, prepositus dicti monasterii Sancti Benedicti pro ipso conventu Sancti Benedicti cum procuratoriis litteris eorundem ab una, et prelibatus Georgius, filius Petri¹⁹ parte ex altera ad nostram accedendo presenciam litteras prememorati capituli ecclesie Wachyensis regie excellencie super premissis rescriptas nobis presentarunt inter cetera continentibus, quod ipsum capitulum amicabilibus petitionibus nostris annuendo, sicut tenerentur, unacum discreto viro, Iohanne, plebano de Korpona et Iohanne Taar, hominibus regie magnitudinis loco domini Iohannis, prepositi de Kw, vicecomitis capelle regie et Lachk, fratris Kolos, qui impediti, prout ad hoc fuerant deputati, ire non poterant, discretos viros dominos Andream, archydiaconum de Zygetheu pro parte religosi viri, domini Ulrici, abbatis Sancti Benedicti de iuxta Gron et Iohannem pro parte Georgii, filii Petri de Nymchen, socios et concanonicos ac homines²⁰ eorum ad exequenda ea, que, ut premittitur, in litteris nostris continebantur pro testimoniis transmisissent, qui demum ad ipsum capitulum reversi eidem concorditer retulissent, quod ipsi in octavis festi Beati Georgii martiris proxime preteriti ad faciem predicte possessionis Kouachy vocate accessissent vicinis et commetaneis eiusdem legitime inibi convocatis et partibus presentibus iuxta tenorem et continenciam privilegii domini Karoli regis inibi in specie exhibiti eandem secundum cursus metarum in ipso

privilegio domini Karoli regis contentarum et secundum ostensionem ac demonstracionem dicti domini abbatis reambulassent. Cuius quidem possessionis pro prima meta terram arenosam in quadam planicie abhinc descendendo pro secunda meta quandam vallem profundam, hinc asscendendo per quoddam nemus ad quandam viam quandam monticulum pro meta tercia dictus dominus abbas ostendisset, que suam possessionem Kouachy a possessione Georgii, filii Petri prenotati Nymchen vocate separarent, sed idem Georgius alias metas ostendisset, primo duas metas terreas, quarum unam asseruisset esse metam possessionis regis Chytar, aliam vero sue possessionis Nymchen, secundo ab iamdictis metis eundo ad septemtrionem <aliam> metam terream, que eciam separaret possessionem suam a dicta possessione sua²¹ Chytar, tertio ad eandem plagam eundo unam metam terream ostendisset, que²² suam possessionem Nemchen a possessione Kouachy dicti domini abbatis separaret, quarto eundo ad plagam orientalem quandam terram arenosam pro quarta meta ostendisset, que similiter suam possessionem Nymchen a predicta possessione abbatis Kouachy vocata separaret et ab illo loco per unum nemus magnum spacium versus plagam septemtrionalem eundo dictus Georgius <...> procedendo ad quandam viam antiquam duxisset sub quadam arbore silicis stando eandem viam pro meta allegasset, que dictam suam possessionem a possessione dicti domini abbatis Kouachy, Zwayh regis et Wolkoch nobilium nominatorum separaret, quam quidem terram litigiosam intra terminos <dic>tarum metarum contentam, habitam et existentem ad tria terrarum aratra, prout visu considerare potuissent, unacum aliis nobilibus, vicinis et commetaneis estimassent.

Quarum litterarum exhibicionibus factis et perfectis continenciis earundem ipse partes super premissis medelam iusticie per nos ipsis dari postularunt. Verum quia predictus dominus Ulricus abbas metas supradicte possessionis Kouachy iuxta continentiam suorum instrumentorum meliori et evidenciori modo, quam predictus Georgius, filius Petri de Nemchyn ostendisse et demonstrasse ex serie predictarum²³ litterarum capituli ecclesie Wachyensis memorate reperiebatur, ex eo nobis et baronibus ac nobilibus regni nobiscum in iudicio assedentibus iuramentum domino²⁴ Nicolao nunc eiusdem monasterii abbati eo, quod predictus dominus Ulricus abbas in abbaciam Symigyensem translatus extitit et promotus modo inferius specificando adiudicari debere videbatur. Ideo unacum eisdem baronibus et nobilibus regni partibus benivole acceptantibus²⁵ commisimus iudicantes eo modo, quod predictus dominus Nicolaus abbas nono se nobilibus in octavis festi Beati Iacobi apostoli proxime venturis presentibus domino Iohanne, plebano de Korpona et Iohanne dicto Taar hominibus regis de curia regia pro ambabus partibus ad hoc specialiter deputatis et testimoniosis predicti capituli ecclesie Wachyensis, que per ipsum capitulum ad id amicabiliter serie presencium transmitti postulamus, in facie predicte terre litigiose comparendo primo ipse dominus abbas in vestibus sui ordinis stando ad suum statum hoc, quod predicta particula terre litigiosa ad tria aratra estimata semper ad predictam possessionem Kouachy predicti monasterii Sancti Benedicti pertinuerit et nunc pertinere debeat, nunquam ad predictam possessionem Nemchyn ipsius Georgii pertinuerit et nunc pertinere debeat, ad sue conscientie puritatem dicere demumque predicti alii sui coniuratores ibidem resolutis cingulis,

pedibus discalciatis et terram ad capita ipsorum levando ac gen^{<era>}liter dicendo, prout moris est iuxta consuetudinem regni iurare super terram, per eadem verba sacramentum prestare teneantur, qui videlicet dominus abbas, si premissa conscientiose dixerit et alii sui coniuratores, ut premittitur, prestiterint et prestare potuerint, tunc ipsam particulam terre litigiosam ad tria aratra estimatam eidem monasterio Sancti Benedicti et per consequens predicto domino abbati et suo conventui, si vero idem dominus abbas premissa conscientiose dicere et alii sui coniuratores, ut est premissum, prestare nollent vel non possent, tunc ipsam predicto Georgio ad dictam possessionem suam Nemchyn vocatam applicando iidem homines regii²⁶ et dicti capitulo Wachyensis testimonia statuant et committant eo iure, quo sibi pertinere dinoscuntur, perpetuo possidendam salvo iure alieno. Et post hec seriem ipsius conscientiose fassionis ac iuramentorum cum propriis et possessionum coniuratorum nominibus ac tocius facti peracti negocii processu ipse partes in litteris eiusdem capitulo Wachyensis octavo die earundem octavarum festi Beati Iacobi apostoli nostro iudicario examini reportare teneantur. Et quia ipsa iuramentalis deposicio multa verba in se continet, ideo volumus, ut testimonium ipsius capitulo pro parte eiusdem domini abbatis ad videndum ipsum iuramentum deputatum eidem domino abbati et singulis suis coniuratoribus de verbo ad verbum paulatim et seriatim recitare teneatur, partibus tamen liberam concessimus concordandi facultatem, dummodo nos iuxta extensionem gravaminis cause ipsorum in eodem termino tanquam iudicem eorum ordinarium velint complacare. Datum in Vissegrad, octavo die termini prenotati, anno Domini Mo ccc o lmo octavo.

¹ az eredetiben: parvum ² az eredetiben: felectendo ³ litigio implicare: sor fölé írva ⁴ utána kihúzva: p ⁵ az eredetiben: pascuis ⁶ sor fölé írva ⁷ sor fölé írva, alatta kihúzva: Sarkasa ⁸ sor fölé írva, alatta kihúzva: Situam ⁹ sor fölé írva, alatta kihúzva: Liscriua ¹⁰ sor fölé írva, alatta kihúzva: postea ¹¹ sor fölé írva, alatta kihúzva: silvis ¹² terre primus: sor fölé írva ¹³ utána kihúzva: de ¹⁴ az átiratban: longe ¹⁵ vő. Dipl. Hung. ant. I, 207-208.

¹⁶ Az oklevél eredetijének kiadása: Mon. Str. II, 179-180. ¹⁷ utána az eredeti megismétli: eidem ¹⁸ posset, vel si mensurari: sor fölé írva ¹⁹ utána az eredeti hozzáadja: per ²⁰ ac homines: sor fölé írva ²¹ talán regia helyett áll ²² eredetileg quem-böl javítva, utána vakarás ²³ sor fölé írva, alatta kihúzva: priorum ²⁴ sor fölé írva, alatta kihúzva: decem? ²⁵ partibus benivole acceptantibus: sor fölé írva ²⁶ utána kihúzva: presentibus ²⁷ praeteritum perfectumból javítva

155.

1358. május 9.

A váci káptalan jelenti I. Lajos királynak, hogy Szécsi Miklós ország bíró megkeresésére nemcsényi Péter fia György és a garamszentbenedeki apát határperében kiküldte tanúbizonyságait, akiknek a jelenlétében a királyi emberek Károly király és a nyitrai káptalan oklevelei, valamint a peres felek útmutatásai alapján megjárták a monostor Kovácsi és Rohozsnica, valamint Péter fia György Nemcsény birtokának határait.

Papír, 370 x 300 mm. Hátlapján zárópecsét nyomai. Hátlapon középkori kézzel: Domino regi pro domino abbe Sancti Benedicti de iuxta Gron et conventu eiusdem contra Georgium, filium Petri de Nemchen super reambulacione et erectionibus metarum possessionum intrascriptarum rescriptionalis; valamint újkori latinnyelvű tartalmi kivonat és levéltári jelzet. Eszt. kpt. mlt. 2-1-2 (DF 235 798). Átírva az esztergomi káptalan 1673. évi hiteles másolatában, Eszt. kpt. mlt. 2-2-1 (DF 235 815), valamint a garamszentbenedeki konvent 1746. évi hiteles másolatában, Eszt. kpt. mlt. 19-6-20 (DF 236 190).

Excellentissimo principi, domino Lodovico, Dei gracia illustri regi Hungarie, domino suo capitulum ecclesie Wachyensis oracionum suffragia devotarum. Noverit excellencia vestra nos litteras magnifici viri, comitis Nicolai de Zeech, iudicis curie vestre honore, quo decuit, recepisse, in quibus inter cetera nos amicabiliter petebat, ut nos ad exsequenda ea, que in litteris eiusdem comitis continebantur unacum excellencie vestre hominibus nostros homines transmitteremus. Unde nos amicabilibus petitionibus eiusdem annuentes, sicut tenemur, unacum discreto viro, Iohanne, plebano de Korpona et Iohanne Tar hominibus magnitudinis vestre loco domini Iohannis prepositi de Kwicecomitis capelle vestre et Lochk, fratris Kolum, qui impediti, prout ad hoc fuerant deputati, ire non poterant, discretos viros domin Andream archydiaconum de Zygetfeu a parte religiosi viri, domini Wlrici, abbatis Sancti Benedicti de iuxta Gron et Iohannem pro parte Georgii, filii Petri de Nymchen socios et concanonicos ac homines nostros ad exsequenda ea, que, ut premittitur, in litteris dicti comitis Nicolai continebantur, pro testimoniis transmisimus, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in octavis festi Beati Georgii martiris proxime preteriti ad facies possessionum Rosnyche et Kwachy vocatarum accessissent vicinis et commetaneis earundem legitime inibi convocatis et partibus presentibus iuxta tenorem et¹ continentiam privilegiorum domini Karoli regis ac capituli Nytriensis inibi in specie exhibitorum primo dictam possessionem Kuachy secundum cursus metarum in privilegio domini Karoli regis contentarum et secundum ostensionem ac demonstrationem dicti domini abbatis reambulassent. Cuius quidem possessionis pro prima merram arenosam in quadam planicie, ab hinc descendendo pro secunda meta quandam vallem profundam, hinc ascendendo per quoddam nemus ad quandam viam quendam monticulum pro meta tercia dictus dominus abbas ostendisset, que suam possessionem Kuachy a possessione Georgii, filii Petri prenotati Nymchen vocate separarent, sed idem Georgius alias metas ostendisset, primo duas metas terreas, quarum unam asseruisset esse metam possessionis regis Chytar, aliam vero sue possessionis Nymchen, secundo ab iamdictis metis eundo ad septemtrionem unam metam terream, que eciam separaret possessionem² suam a dicta

possessione Chitar, tercio ad eandem plagam eundo unam metam terream ostendisset, que suam possessionem Nymchen a possessione Kuachy dicti domini abbatis separaret, quarto eundo ad plagam orientalem quandam terram arenosam pro quarta meta ostendisset, que similiter suam possessionem Nymchen a predicta possessione abbatis Kuachy vocata separaret et ab illo loco² per unum nemus magnum spaciū versus plagam septemtrionalem eundo dictus Georgius eos precedendo ad quandam viam antiquam duxisset sub quadam arbore silicis stando eandem viam pro meta allegasset, que dictam suam possessionem a possessione dicti domini abbatis Kuachy, Zwayh regis et Wolkoch nobilium nominatarum separaret, quam quidem terram litigiosam inter terminos dictarum metarum³ contentam, habitam et existentem ad tria terrarum aratra, prout visu considerare potuissent, unacum aliis nobilibus vicinis et commetaneis estimassent. Hinc ad aliam possessionem Rosnyche predictam dicti domini abbatis accesse<iss>nt, cuius quidem possessionis idem dominus abbas tres metas terreas a parte occidentali ostendisset, dehinc ad partem orientalem parum eundo similiter aliam metam terream dictus dominus abbas ostendisset, quas quidem metas in iamdictis locis habitas, quia partes concordes extitissent, renovassent et abhinc ad eandem plagam parum eundo iuxta quandam viam de voluntate parcium duas metas terreas novas erexissent, abhinc inter partem meridionalem et orientalem eundo ad quoddam pratum aquosum transeundo², in quo pro meta fonticulum fuisse allegasset, dehinc ascendendo parum in monticulum circa viam in Bors ducentem, iuxta quam quendam parvum monticulum pro meta ostendisset, abhinc per eandem viam per magnum spaciū versus partem meridionalem eundo in calce eiusdem vie duas novas metas de voluntate parcium erexissent, dehinc descendendo per eandem viam ad magnum spaciū circa quandam viam prope montem ad aliam⁴ viam perveniendo, quam pro meta⁵ finali sue possessionis Rosnyche dixisset dominus abbas antedictus. Demum Georgius predictus circa finem ville Rosnyche predicte cum eiusdem eundo dictum pratum seu lacum transeundo quendam fonticulum pro meta ostendisset, dehinc <per>⁶ quandam vallem virgultosam parum eundo duo loca pro duabus metis ostendisset, quam metam fore dictus abbas negasset, dehinc per eandem vallem ascendendo similiter ad eandem plagam meridionalem⁷ ad viam, per quam in Bors itur, ad predictas duas metas in calce eiusdem vie erectas pervenissent, ubi partes concordes extitissent, dehinc per eandem viam eundo parum ad quandam aliam viam antiquam, quam pro meta Georgius sepedictus sue possessionis asseruisset, et ab ipsa via reflectendo ad partem occidentalem per⁸ unum virgultum parum eundo, ipsam terram litigiosam ad unum aratum sufficientem et viginti iugera estimassent. Datum feria quarta proxima post festum Beati Iohannis ante portam Latinam, anno Domini Mo cccmo lmo octavo.

156.

1358. május 11.

Bars városa előtt a garamszentbenedeki konvent a város mellett fekvő földjét a város négy polgárának adta bérbe tíz évre.

Papír, 292 x 97 mm. Hátlapon rányomott pecsét nyoma. Középkori kézzel: Locatio terre Sceulen hospitibus de Bars; valamint újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzet. Eszt. kpt. mlt. 40-4-11 (DF 237 074).

Nos, iudex, iurati et tota communitas civium seu hospitum de Bors significamus universis, quibus expedit presencium per tenorem, quod Ladizlaus, famulus domini Ulrici abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta fluvium Goron ab una, item Kunchmannus Faber, Cosmas, filius Pauli, Mark, filius Bas et Iacobus, filius Pauli, concives nostri parte ab altera coram nobis personaliter constituti, idem Ladizlaus vice et nomine ipsius domini Ulrici abbatis et conventus Sancti Benedicti contulit et locavit possessionariam terram eiusdem monasterii Sancti Benedicti prope civitatem nostram adiacentem Seulen nominatam cum omnibus suis utilitatibus ad colendum et utendum predictis concivibus nostris a festo Beati Michahelis archangeli in auctumno¹ proxime nunc venturo per decem annorum spacia pro censu annuali eo modo, quod singulis futuris annis prenotati concives nostri duas marcas latorum Wienensium denariorum decem pensas pro marca computando, cum muniberibus, vel monet² domini nostri regis denariorum, si qui fuerint, tunc pro tempore currencium supradictis domino Ulrico abbati et conventui Sancti Benedicti in eorum monasterio solvere tenebuntur et assumpserunt in terminis et sub penis infrascriptis, videlicet in festo Beati Georgii martiris vel in octavis eiusdem sine crastinacione unam marcum et pro muniberibus unum agnum et quatuor tortas, item in festo Beati Michahelis archangeli inmediate occurrenti vel in octavis eiusdem simili modo sine crastinacione unam marcum et pro muniberibus quatuor tortas et quatuor kappones penam duppli se obligando incursum³, si quem predictorum terminorum singulis futuris annis obmitterent insolvendo, deinde si ipsam principalem solutionem cum pena dupli infra quindenas termini obmissi inmediate subsequentes coram testimonio alicuius capitulo vel conventus solvere non curarent, extunc predictam principalem solutionem cum pena dupli ante litis ingressum persolvendam convincerentur et essent convicti eo facto et prenotata terra Seulen sine retractacione ad ipsum monasterium iterato devolveretur, addientes, quod singulis annis memorati concives nostri sepedictam terram Seulen debebunt colere et incultam non permittere ac metas ipsius illesas conservare. Finito autem decimo anno sepius recitatam possessionariam terram monasterii sine diminucione et omni contradiccionis obstaculo⁴ antedictis domino abbati et suo conventui sine impedimento tenebuntur et assumpserunt resignare; assumpserunt eciam prenotati concives nostri, quod si infra ipsa decem annorum spacia aliquis eorum sive plures ad alium locum se transferrent ad conmanendum vel celi Domino vocante debitum carnis exsolverent, qui remanerent vel superviverent ad soluciones superius expressas plenarie et ex toto persolvendas una cum muniberibus essent penitus astricti omni contradiccione procul mo-

ta, sicut ad omnia premissa et singula premissorum sepedicti concives nostri se spontanee coram nobis obligarunt. Datum feria sexta proxima post festum Ascensionis Domini, anno eiusdem Mo ccc quinquagesimo octavo.

¹ *gy az eredetiben* ² *az eredetiben:* monte ³ *az eredetiben:* incursum ⁴ *az eredetiben:* abstaculo

157.

1358. június 13.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte uszori Domonkos ispán fia Benedek mester Bece birtokon lévő telkeiből három negyedet cséfalvai Egyed fia Andrásnak 12 font dénárért egy esztendőre bérbe adott.

Papír, a hajtánál kissé szakadt állapotban, 271 x 121 mm. Hátlapon a pozsonyi káptalan fekete viaszba nyomott pecsétje, valamint újkor tartalmi kivonat és levéltári jelzet. Prímási lvt. Neoreg. AA. 54 (DF 261 281).

Nos, capitulum ecclesie Posoniensis memorie commendamus, significamus¹ tenore presencium, quibus expedit, universis, quod magister Benedictus, filius comitis Dominici de Uzur in nostra presencia personaliter constitutus <confessum> extitit per eundem, quod ipse tria quartalia de laneis suis in possessione Beche a parte inferiori circa <...> penes laneum <An>dree, filii Egidii de Cheufalva in eadem possessione Beche habita eidem Andre<e>, filio Egidii a festo Sancti Iacobi apostoli proxime nunc venturo incipiens usque ad revolutionem eiusdem festi annualem cum omnibus suis redditibus et proventibus exceptis iuribus montaneis, si qui ex iobagionibus suis in dictis quartalibus residentibus vineas in monte haberent, pro duodecim libris denariorum Vienensium, libram quamlibet cum sex pensis denariorum computatis ad utendum collocavit seu pignori obligavit tali modo, quod revoluto ipso anno Sancti Iacobi apostoli ipsa quartalia salva remanerent et libera Benedicto antedicto restitutis tamen prius ipsis duodecim libris, qui si reddere non posset vel non curaret, extunc predictus Andreas, filius Egidii ipsa quartalia tamdiu possidebit, donec predicte duodecim libre denariorum non fuerint restitute per Benedictum antedictum, obligando se idem Benedictus, quod, si qui prephatum Andream medio tempore ratione predictorum quartalium molestare et agravare niterentur, extunc idem vel sui successores tenebuntur expedire Andream anotatum propriis suis laboribus et expensis. Datum feria quarta proxima ante festum Beatorum Viti et Modesti martyrum, anno Domini Mmo cccmo lmo octavo.

¹ helyesen: significantes

158.

1358. július 1.

Erzsébet királyné meghagyja Miklós királynéi támokmesternek, hogy a hantai prépostság Ászár nevű birtokát határjelek felállításával válassza el a királyné hasonló nevű birtokától és a prépostnak járó tizedeket hagyassa a helyszínen.

Átirva Lajos király 1361. március 30-án kelt oklevelében, amelyet átírt I. Lajos király 1361. március 30-án, ez utóbbi a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárból eltűnt. Eszt. kpt. olt. 7-1-1, KML 147 (DF 208 585). I. Lajos király átirásának másik példánya: DF 200 955. I. Lajos király átiratában az oklevelet átírta 1477. december 1-én Bátori István ország bíró, majd 1489. szeptember 9-én ugyanő: DL 12 811 és DL 98 349.

Elizabeth, Dei gracia regina Hungarie fideli suo, magnifico viro, Nicolao condam bano, nunc magistro thavarnicorum nostrorum salutem et graciam. Fidelitati vestre precipiendo mandamus, quatenus possessionem prepositure Hanthensis Azar vocatam discreto viro Nicolao, preposito eiusdem ecclesie iuxta continenciam instrumentorum suorum a possessione nostra similiter Azaar nuncupata per metarum erecciones, que mete in ipsis ecclesie Hanthensis instrumentis continentur, separare et secus veteres novas metas erigere permittatis, aliud non facturi decimas eciam, que in terra predicta ipsi preposito provenirent ibidem, scilicet super facie eiusdem terre relinqu faciatis pro ipso preposito exigendas. Datum in Wyssegrad, in octavis festi Nativitatis Beati Iohannis Baptiste, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo.

159.

1358. július 2.

Miklós támokmester tudatja ászári jobbágyaival, hogy királynéi parancsra Miklós hantai prépost Ászár nevű birtokát elválasztja a királyné hasonló nevű birtokától.

Átirva Lajos király 1361. március 30-án kelt oklevelében, amelyet átírt I. Lajos király 1361. március 30-án, ez utóbbi a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárból eltűnt. Eszt. kpt. olt. 7-1-1, KML 147 (DF 208 585). I. Lajos király átirásának másik példánya: DF 200 955. I. Lajos király átiratában az oklevelet átírta 1477. december 1-én Bátori István ország bíró, majd 1489. szeptember 9-én ugyanő: DL 12 811 és DL 98 349.

Vos, officialem et iobagiones nostros de villa Azaar scire volumus per presentes, quod domina nostra regina nobis suis litteris mediantibus precepit, ut terram prepositi Hanthensis a villa eiusdem domine nostre regine similiter Azaar vocata separare et sequestrare deberemus coram Michaele, filio Erne, homine sue reginalis excellencie ad hoc de curia sua specialiter transmisso. Nosque preceptis eiusdem, prout decet, obediendo Petrum dictum Pethich hominem nostrum duximus destinandum et volumus, ut ipsam terram iuxta commissum reginale premissum pacifice et sine aliquali perturbacione dictam terram Azaar per metarum erecciones, ubi necesse foret, ipsi Nicolao, preposito Hanthensi a terra vestra separare et sequestrare permittatis, secus facere non audentes. Datum

in Wyssegrad feria secunda proxima post octavas festi Nativitatis Beati Iohannis Baptiste. Hec, Nicolaus banus magister thavarnicorum domine regine, officiali et universis iobagionibus suis de Azar presententur.

160.

1358. július 3.

I. Lajos király megparancsolja az esztergomi káptalannak, hogy Ászárt, Miklós hantai prépost Veszprém megyei birtokát járja be és rendelje azt a prépostnak.

Átirva Lajos király 1361. március 30-án kelt oklevelében, amelyet átírt I. Lajos király 1361. március 30-án, ez utóbbit a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárból elűnt. Eszt. kpt. olt. 7-1-1, KML 147 (DF 208 585). I. Lajos király átirásának másik példánya: DF 200 955. I. Lajos király átiratában az oklevelet átírta 1477. december 1-én Bátori István ország bíró, majd 1489. szeptember 9-én ugyanő: DL 12 811 és DL 98 349.

Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie fidelibus suis, capitulo Strigoniensi salutem et graciam. Dicit nobis discretus vir, Nicolaus, prepositus ecclesie Hanthensis, quod quedam possessio eiusdem ecclesie sue Azaar vocata in comitatu Wesprimensi existens apud manus suas habita legitima reambulacione et ab aliorum possessionibus metali sequestratione plurimum indigeret. Super quo fidelitati vestre firmiter precipiendo mandamus, quatenus vestrum mittatis hominem pro testimonio fidedignum, quo presente Michael, filius Erne, aule reginalis iuvenis, homo noster specialis ad faciem prediche possessionis presentibus vicinis et commetaneis eiusdem universis legitime convocatis accedendo reambulet ipsam per veras suas metas et antiquas, novas iuxta veteres in locis necessariis erigendo, reambulatamque et ab aliorum possessionariis iuribus metaliter distinctam et separatam relinquat eidem Nicolao, preposito Hanthensi et sue ecclesie prenotate eo iure, quo ad eandem ecclesiam dinoscitur pertinere perpetuo possidendam, si non fuerit contradictum, contradictores vero, si qui fuerint, citet eosdem contra ipsum prepositum in nostram presenciam ad terminum competentem, et post hec seriem ipsius possessionarie reambulacionis cum cursibus metarum vel nomina contradictorum et citatorum cum termino assignato nobis fideliter rescribatis. Datum in Wyssegrad, feria tercia proxima post festum Beatorum Petri et Pauli apostolorum, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo.

161.

1358. július 18.

Az esztergomi káptalan jelenti Lajos királynak, hogy parancslevelének megfelelően bejárta a hantai egyház Ászár nevű birtokát, és határtelekkel elválasztotta a királyné hasonló nevű birtokától.

Átirva Lajos király 1361. március 30-án kelt oklevelében, amelyet átírt I. Lajos király 1361. március 30-án, ez utóbbi a Komárom-Esztergom Megyei Levéltárból eltűnt. Eszt. kpt. olt. 7-1-1, KML 147 (DF 208 585). I. Lajos király átírásának másik példánya: DF 200 955. I. Lajos király átíratában az oklevelet átírta 1477. december 1-én Bátori István ország bíró, majd 1489. szeptember 9-én ugyanő: DL 12 811 és DL 98 349.

Excellentissimo domino suo, Lodovico, Dei gracia illustri regi Hungarie capitulum ecclesie Strigoniensis oracionum suffragia devotarum. Litteras vestre serenitatis nobis directas sumpmo cum honore recepimus in hec verba:¹

Nos igitur preceptis et mandatis vestre maiestatis obediendo, ut tenemur, unacum prefato Michaeli, filio Erne, homine vestro magistrum Andream, socium et concanonicum nostrum pro testimonio hominem nostrum ad premissa fideliter exequenda duximus transmittendum, qui tandem ad nos reversi concorditer nobis in hunc modum retulerunt, quod ipsi octavo die predicti festi Beatorum Petri et Pauli apostolorum ad faciem predicte possessionis Azar vocate convocatis legitime universis vicinis et commetaneis, specialiter Stephano de Patha dicto officiali, villico et universis populis, iobagionibus nunc reginalibus de villa similiter Azaar vocata, eisdemque presentibus accessissent, ubi primo et ante omnia memoratus dominus Nicolaus, prepositus Hanthensis ecclesie in presencia omnium tunc inibi existentium exhibuisset quasdam litteras, unam videlicet serenissime principisse, Elizabeth regine, genitricis vestre, hunc tenorem continentem:²

Aliam litteram dicti Nicolai bani hunc tenorem continentem:³

Quas eciam litteras in specie coram nobis exhibuerunt, quibusque visis et perfectis memorati viceofficialis et Petrus specialis homo ipsius Nicolai bani ac villicus et universi populi de villa Azar nunc reginali unacum ipsis progredientes dictam possessionem Azar ecclesie Beati Michaelis archangeli de Hantha a parte ipsius ville Azaar nunc reginalis excellencie et parte aliarum possessionum nemine penitus contradicente hoc ordine reambulassent. Primo a plaga occidentali in loco Cherfew dicto incipiendo, ubi sunt tres mete antique que separant ab Azar Martini, que nunc est villa reginalis, iuxta quas tres metas antiquas, unam de novo erexissent, inter quas una pirus crevit iuxta vias per modum crucis quodam modo se tangentes, per quarum unam transitur de villa Hantha in Osthar Nicolai, filii Bedech et Petri, filii Ambrosii et per alteram earum itur de villa Sombothel in villam Azar predictam. Hinc iret ad duas metas antiquas secus viam sitas iuxta terram eiusdem Martini Azar dictam, que nunc est terra reginalis unacum villa ad partem orientalem, penes quas tertiam metam terream de novo erexissent, deinde transiret directe versus plagam orientalem ad duas metas antiquas in parvo rubusculo positas ad ictum unius sagite, ubi terrea una nova meta est erecta. Abinde directe iret ad alias duas metas antiquas ad bonum spaciun, ubi similiter novam metam erexissent et

ulterius itur ad ictum unius sagite, ubi sunt due mete antique et ibi eciam novam metam erexerunt. Hinc tendit ad unam metam antiquam, iuxta quam aliam novam metam erexissent et iterum ad ictum unius sagite itur ad unam metam antiquam, ubi aliam novam erexissent et deinde itur ad unam metam terream antiquam sitam iuxta quoddam pomerium vulgariter wadkerth dictum et dehinc transit ad duas metas antiquas sitas iuxta viam, qua itur de Hantha in ipsam villam Azaar supradictam, ubi terciam metam erexissent. Hinc descendendo itur ad duas metas antiquas iuxta pratum sitas, ubi similiter unam metam erexerunt. Ulterius itur ad duas metas antiquas viam transeundo, qua itur de villa Beyr Nog dicto, qui est ecclesie Hanthensis, in villam Azaar sepedictam ubi eciam novam metam crexerunt. Hinc itur ad tres metas antiquas, ubi quarta est erecta. Preterea itur ad duas metas antiquas, ubi tercia de novo est erecta. Deinde transitur ad tres metas antiquas viam transeundo, qua itur de villa Kysbeyr, qui est ecclesie Hanthensis, in ipsam villam Azaar antedictam, ubi similiter quarta meta est erecta. Abhinc cundo semper versus plagam orientalem venitur ad duas metas antiquas, ubi tercia est erecta, que separant a nobilibus de Aka iuxta villam eorum Bathiam vocatam. Inde flectitur ad partem meridionalem iterum ad duas metas antiquas, que separant a terra Beyr, que est ecclesie Hanthensis. Deinde flectitur ad occidentem iuxta terram Hantha, que est antiqua donacio eidem ecclesie, ad metam capitalem et ibi terminatur. Datum feria quarta proxima post festum Divisionis Apostolorum, anno antedicto.

¹ Következik I. Lajos király 1358. július 3-án kelt oklevele. ² Következik Erzsébet királyné 1358. július 1-én kelt oklevele. ³ Következik Miklós bán 1358. július 2-án kelt oklevele.

162.

1358. augusztus 9.

A budai káptalan előtt Henrik pilisi apát a monostor Pilis megyei Csev nevű birtokát Sáfár István fia Jánosnak és örököseinék évi négy forintért bérbe adta.

Átírva a budai káptalan 1444. december 4-én kelt oklevelében, Eszt. kpt. mlt. 26-3-3 (DF 236 425). Regeszta: Bártfai, Pest 352 (74. o.) és Bakács, Pest 733 (212. o.).

Capitulum Budensis ecclesie omnibus Christi fidelibus presens scriptum inspecturis salutem in Domino sempiternam. Ad universorum tam presencium, quam futurorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod religiosus vir, frater Herricus, abbas monasterii Virginis Gloriose de Pylis pro se personaliter, vice et nomine tocius conventus eiusdem loci ab una et Iohannes, filius Stephani dicti Safar pro se personaliter, vice et nomine Nicolai, fratris sui parte ab altera coram nobis constituti, idem frater Herricus abbas dixit et est confessus eo modo, quod ipse de voluntate et consensu tocius conventus predicti monasterii sui, prout vidimus in litteris privilegialibus eorundem, quandam particulam possessionariam predicti monasterii Cheu vocatam in comitatu Pyliensi iuxta possessionem predictorum Iohannis et Nicolai, filiorum Stephani dicti Safar similiter Cheu vocatam et inter

possessionem fratrum heremitarum ecclesie Sancte Crucis existentem cum omnibus suis utilitatibus et pertinenciis universis terris arabilibus fimatis et campestribus, silvis, nemoribus, iobagionum sessionibus, fenetis et aliis quibuslibet ad eandem undique de iure spectantibus predictis Iohanni et Nicolao, filiis Stephani ac eorum heredibus heredumque suorum successoribus iure perpetuo et irrevocabiliter dedisset et contulisset pacifice et quiete tenendam, habendam et possidendam, dedit et contulit coram nobis eo modo, quod quamdiu iidem Iohannes et Nicolaus vel eorum heredes vixerint vita corporali, singulis annis in festo Circumcisionis Domini pro terragio singulos quatuor florenos predicto monasterio et per consequens abbatii et conventui eiusdem solvere tenerentur, tali condicione interposita, quod si iidem Iohannes et Nicolaus aut eorum heredes predictam solutionem quatuor florenorum faciendo terminum crastinarent, extunc cum pena duppli solvere tenerentur, et si postmodum secundo et tertio terminis solvere non curarent vel ipsos sine herede decidere contingeret, extunc predicta possessionaria porcio absque strepitu judiciali ad predictum monasterium devolveretur possidenda, vendendi vel impignorandi eandem non haberent facultatem. Et ipsi, scilicet abbas et conventus dicti monasterii et eorum successores ipsos Iohannem et Nicolaum ac eorum successores ratione predicte possessionarie porcionis inquietare volentibus defendere et expedire tenerentur eorum propriis laboribus et expensis. In cuius rei memoriam perpetuamque firmitatem presentes litteras nostras privilegiales sigillique nostri munimine roboratas, alphabeto intercisas ad petitionem parcium duximus concedendas. Datum per manus magistri Dyonisi lectoris ecclesie nostre, in vigilia festi Beati Laurencii martyris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo. Presentibus viris discretis et honestis magistris Petro cantore, Iohanne custode, Ladislao, Emerico, Petro, Michaele, Cozma, Georgio Nicolao et aliis canonicis in eadem ecclesia nostra Deo devote famulantibus.

163.

1358. augusztus 25.

A váci káptalan jelenti Szécsi Miklós országbírónak, hogy levele értelmében a királyi emberrel a káptalan tanúbizonyságát kikiültéte és július 25-én a Bars megyei Kovácsi birtok területén lévő vitás földdarabot több tanú eskütételével a garamszentbenedeki apátnak és konventnek iktatta, majd a földdarab határait körüljárta.

Papír, 230 x 310 mm. Hátlaján zárópecsét maradványai. Hátlapon címzés: Magnifico viro domino Nicolao de Zeech, iudici curie regie, amico suo pro domino N., abbate sancti Benedicti de iuxta Gron super statucione cuiusdam particule terre in octavis festi Beati Iacobi apostoli facta relacio; valamint újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzet. Eszt. kpt. mlt. 2-1-5 (DF 235 800).

Magnifico viro, domino Nicolao de Zeech, iudici curie excellentissimi principis, domini Lodovici, Dei gracia illustris regis Hungarie, amico ipsorum honorando capitulum ecclesie Wachyensis amiciciam paratam cum honore. Noverit magnificencia vestra nos litteras vestras debito cum honore recepisse, in quibus inter cetera nos amicabiliter petebatis, ut nos ad exsequenda ea, que in eisdem litteris vestris continebantur, una cum hominibus regiis nostros

homines fidedignos pro testimonii transmittenremus. Unde nos amicabilibus peticionibus vestris annuentes una cum domino Johanne, plebano de Korpuna et Johanne dicto Tar hominibus regiis de curia regia pro partibus ambabus¹ infranominatis ad infrascripta specialiter deputatis et transmissis discretos viros, dominos Andream, archidiaconum de Zygetfeu pro parte domini Nicolai, abbatis Sancti Benedicti de iuxta Gron et Iohannem pro parte Georgii, filii Petri de Nympchyn socios et concanonicos ac² homines nostros fidedignos pro testimonii transmisimus, qui demum ad nos reversi nobis concorditer retulerunt, quod ipsi in octavis festi Beati Iacobi apostoli proxime iam preteritis ad faciem cuiusdam particule terre litigiose ad tria terrarum aratra per eosdem presentis in octavis festi beati Georgii martiris similiter proxime prius estimatam intra terminos possessionis Kwachy predicti domini abbatis existentis accessissent et predictus dominus Nicolaus, abbas nono se nobilibus in facie³ predicte terre litigiose comparendo primo ipse dominus abbas in vestibus sui ordinis stando ad suum statum hoc, quod predicta particula terre litigiosa ad tria aratra estimata semper ad predictam possessionem Kwachy predicti monasterii sancti Benedicti pertinuisse et nunc pertinere deberet, nuncquam ad predictam possessionem Nympchyn ipsius Georgii, filii Petri pertinuisse iuxta puritatem sue conscientie iuxta adiudicationem et deliberacionem vestre magnificencie suum, ut debebat, deposuisse iuramentum, demumque alii sui coniuratores unde Petrus filius Thome de Hurhy, Iohannes, filius Iwanka de Bury, Stephanus, filius Laurencii de Borfey, item Stephanus, filius Beke de eadem de comitatu Huntensi, item Ladislaus, filius Petri de Kaluz de comitatu Nytriensi, item Thomas, filius Iohannis, filii Iacobi de Dersene de comitatu Huntensi et Paulus, filius Galli de Dyzney de eodem comitatu ac Nicolaus, filius Andree de Sember ab eodem comitatu ibidem in facie eiusdem particule terre litigiose resolutis cingulis, discalciatis pedibus et terram ad capita ipsorum levando ac generaliter dicendo, prout moris est iuxta regni consuetudinem per eadem verba sacramentum prestitissent, ex quibus idem Georgius aliquos ignobiles fore ibidem asseruisse et sic eundem dominum abbatem non iuste iurasse allegasset⁴. Et ipsam terre particulam litigiosam deposito ipsorum iuramento iidem regii et nostri homines cum universis utilitatibus suis sub suis certis metis infrascriptis renovatis et in locis necessariis per eosdem novis erectis predicto monasterio sancti Benedicti et per consequens predicto domino abbati et suo conventui perpetuo pacifice possidendam, tenendam pariter et habendam statuissent, cuius quidem particule terre statute mete{e} per eosdem renovate et nove erecte hoc ordine distinguntur: primo incipit a parte orientali in quodam loco arenoso, ubi unam metam novam erexissent, dehinc parum eundo versus plagam septentrionalem unam metam terream, abhinc in profundam vallem descendendo in medio vallis in via sub quadam arbore pomi silvestris unam metam, de hinc asscedendo versus eandem plagam in virgultis unam metam, hinc parum eundo in agris sub arbore silicis unam metam et ab illo loco adhuc ad eondem plagam parum eundo unam metam, abhinc versus eandem plagam eundo in eisdem virgultis unam metam et sic directi, transeundo semper novas metas erexissent et ab illo loco ad eandem plagam eundo ad unam antiquam metam finalem pervenissent, quam renovassent. Datum secundo die festi Beati Bartholomei apostoli, anno Domini Mo cccmo lmo octavo.

¹ sor folé Iva ² socios et concanonicos ac: sor folé Iva ³ in facie: sor folé Iva ⁴ sic eundem dominum abbatem non iusta iurasse allegasset: Iva sor folé.

164.

1358. augusztus 26.

László veszprémi püspök, királynéi kancellár és kápolnaispán előtt Szécsi Miklós ország bíró ügyvédje, Mihály fia Domonkos eddei Tamás fia Péter száz forintnyi tartozásának megfizetését elhalasztja.

Papír, 228 x 83 mm. Hátlapon zárópecsét nyoma, újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzet, valamint középkori kézzel: Pro Petro filio Thome de Edde contra magnificum virum, comitem Nicolaum de Zeech iudicem curie regie super solucionem centum florenorum ad octavas festi Beati Mychaelis archangeli prorogasset (?). Eszt. kpt. olt. 1-3-13, KML 31 (DF 208 468).

Nos, Ladislau Dei et apostolice sedis gracia electus confirmatus ecclesie Wesprimiensis, aule reginalis cancellarius, comes capelle et secretarius cancellarius domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie damus pro memoria, quod Dominicus, filius Mychaelis, famulus magistri Nicolai de Debreu pro magnifico viro, comite Nicolao de Zeech, iudice curie predicti domini nostri regis cum procuratoriis litteris eiusdem ad nostram accedendo presenciam confessus extitit viva voce, quod ipse comes Nicolaus solucionem centum florenorum, quam Petrus filius Thome de Edde iuxta continenciam aliarum litterarum nostrarum patencium obligatoriarum in octavas festi Assumptionis Virginis gloriose sub penis et obligacionibus in eisdem litteris nostris contentis et expressis eidem facere tenebatur, ad instantem petitionem magistri Nicolai filii Ladislai de Zyner, famuli sui statu in eodem sine variacione aliquali ad octavis festi Beati Mychaelis archangeli proxime venturas prorogasset et ipse Dominicus auctoritate procuratoria supradicta prorogavit coram nobis testimonio presencium mediante. Datum in Wissograd, quinto die octavarum festi Assumptionis Virginis Gloriose predictarum, anno Domini Mmo cccmo lmo octavo.

165.

1358. szeptember 2. Gelle

Simon mester, Pozsony, Győr és Moson vármegyék ispánja Mihály gellei plébanos kérésére átírja Miklós pozsonyi ispán levelét, amely a gellei egyház jobbágyainak szabadságára vonatkozik.

Átírva Oppelni László nádor 1370. október 2-án kelt oklevelében, amit átírt I. Lipót király 1669. évi oklevelében, amit átírt a pozsonyi káptalan 1735-ben kelt oklevelében. Egyszerű másolatként csatolva Gelle község 1781. évi vizitációjához. Prímási lvt. Visitiones Canonicae, Liber 147/f., nr. 2. melléklet (DF: -, MOL Mikrofilmtár 23522-23523. doboz).

Nos, magister Simon, Posoniensis, Iauriensis et Mossoniensis comitatuum comes, tenore presentium significamus, quibus expedit, universis, quod discretus vir, dominus plebanus Michael, presbyter et rector ecclesiae Beati Petri apostoli in Gelle personaliter nostri adveniendo in praesentiam exhibuit nobis quasdam literas magnifici viri magistri Nicolai dicti Treutel¹, comitis Posoniensis super libertate jobbagyonum dictae ecclesiae in villa

Gelle antedicta residentium concessas, petens nos humillime et devote, quatenus sibi <ad> tuitionem deferendi, videlicet ad cautelam in nostras literas patentes de verbo in verbum transumendas transcribi facere dignaremur. Quarum quidem literarum tenor talis est:²

Nos itaque petitiones ipsius domini Michaelis presbyteri dignas esse cognoscentes ipsas literas magnifici Nicolai comitis Posoniensis non abrasas, non cancellatas, nec in aliqua sui parte vitiatas quoquo modo de verbo ad verbum ipsi domino Michaeli ubique deferendas ad cautelam maiorem causae³ in praesentes literas nostras, similiter patentes transumi fecimus et transcribi. Datum die dominica proxima post festum Beati Iohannis Baptistae, similiter in Gelle nostra in praesentia. Anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo.

¹ a másolatban: Tintel ²következik Miklós pozsonyi ispán 1328. június 9-én kelt oklevele, melynek kiadása (1370. október 16-i átirat eredetijére hivatkozva): Anjou-kori okmánytár II. 361. (328)., regesztája: Mon. Str. III, 136, (199). ³ a másolatban: magis cautam

166.

1358. szeptember 15.

A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy előtte ügyvédje útján a garamszentbenedeki apát és konvent Gég és Szántó birtokukat Pozar (dicti) Lászlónak és Miklósnak húsz esztendőre évi két márkatáért és az oklevélben leírt egyéb szolgáltatásokért bérbe adja.

Átírta a nyitrai káptalan 1430. november 10-én kelt oklevelében. Eszt. kpt. mlt. 36-1-12 (DF 236 910).

Nos, capitulum ecclesie Nitriensis significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod Mykow, filius Ipoliti, famulus domini abbatis monasterii Sancti Benedicti de Iuxtagron cum sufficientibus litteris procuratoriis conventus eiusdem pro eodem domino abbatе et suo conventu predicto ad nostram accedens presenciam confessus extitit ministerio vive vocis, quod predicti dominus abbas et conventus quasdam duas possessiones ipsorum Gegh et Zanthon vocatas Ladislao et Nicolaio dictis Pozar a festo Beati Michaelis archangeli nunc affuturo per viginti revoluciones annuales sub conditionibus infradeclarandis annuisserunt et contulissent possidendas, ita videlicet, quod prefati Ladislaus et Nicolaus singulis annis singulas duas marcas de ipsa possessione Gyegh in duobus terminis infrascriptis, scilicet unam marcam et unum prandium piscium in festo Sancti Georgii martyris, secundam marcam et prandium piscium sufficiens in festo Sancti Michaelis archangeli dare et solvere tenerentur tali nexu obligaminis interposito, quod si quempiam terminorum predictorum dicti Ladislaus et Nicolaus obmitterent in solvendo, extunc cum pena dupli dare et solvere tenerentur, ad quod se prefatus Ladislaus personaliter, dictum vero fratrem suum Nicolaum simpliciter absque procuratorio sponte obligavit coram nobis, de alia autem possessione Zanthon vocata per quinque primos annos in quolibet festo Sancti Michaelis quindecim pensas denariorum et unum piscem vulgariter tok vocatum dare et solvere tenerentur, in ceteris autem sequentibus annis

usque ad prefixum terminum singulas viginti pensas denariorum in predicto festo Sancti Michaelis solvere tenebuntur penam dupli incursum, si quopiam anno in termino prefixo dictam negligerent facereolucionem, ad quod se idem Ladislaus similiter personaliter, dictum vero fratrem suum simpliciter obligavit coram nobis hoc adiecto, quod sepefati Ladislaus et Nicolaus dictas possessiones Gegh et Zanthon appellatas in comitatu Kamariensi existente<s> populorum multitudine decorare tenerentur, ut sponte assumpsissent. Datum in octavis festi Nativitatis Beate Virginis, anno Domini millesimo trecentesimo lmo octavo.

167.

1358. szeptember 15.

A nyitrai káptalan bizonyítja, hogy előtte Ipoly fia Mikó, a garamszentbenedeki apát ügyvédje Posar Lászlónak és Miklósnak húsz esztendőre bérbe adta a monostor Komárom vármegyei Gég és Szántó nevű birtokát az oklevélben leírt feltételek mellett.

Hártya, 296 x 91 mm. Hátlapon pecsét nyoma, valamint újkori tartalmi összefoglaló és levéltári jelzetek. Eszt. kpt. mlt. 1-5-37 (DF 235 750).

Nos, capitulum ecclesie Nittriensis significamus tenore presencium, quibus expedit, universis, quod Mykow, filius Ipoliti, famulus domini abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron cum sufficientibus litteris procuratoris conventus eiusdem pro eodem domino abbate et suo conventu predicto ad nostram accedens presenciam confessus extitit ministerio vive vocis, quod predicti dominus abbas et conventus quasdam duas possessiones ipsorum Geg et Zanthou vocatas Ladislao et Nicolao dictis Posar a festo Beati Michaelis archangeli nunc affuturo per viginti revoluciones annuales sub condicionibus infradeclarandis annuisserunt et contulissent possidendas, ita videlicet, quod prefati Ladislaus et Nicolaus singulis annis singulas duas marcas de ipsa possessione Geg in duobus terminis infrascriptis, scilicet unam marcam et unum prandium pissuum in festo Sancti Georgii martiris, secundam marcam et prandium pissuum sufficiendum in festi Sancti Michaelis archangeli dare et solvere tenerentur, tali nexu obligationis interposito, quod si quempiam terminorum predictorum dicti Ladislaus et Nicolaus obmitterent in solvendo, extunc cum pena dupli dare et solvere tenerentur, ad quod se prefatus Ladislaus personaliter, dictum vero Nicolaum, fratrem suum simpliciter absque procuratorio sponte obligavit coram nobis, de alia autem possessione Zanthou vocata per quinque primos annos in quolibet festo Sancti Michaelis quindecim pensas denariorum et unum pisscem vulgariter tok vocatum dare et solvere tenerentur, in ceteris autem sequentibus annis usque ad prefixum terminum singulas viginti pensas denariorum in predicto festo Sancti Michaelis solvere tenebuntur penam dupli incursum, si quopiam anno in termino prefixo¹ dictam negligerent facereolucionem, ad quod se idem Ladislaus similiter personaliter, dictum vero fratrem suum simpliciter obligavit coram nobis, hoc adiecto, quod sepefati Ladislaus et Nicolaus dictas possessiones Geg et Zanthou appellatas in

comitatu Camarum existentes populorum multitudine tenerentur decorare, ut sponte assumpsissent. Datum in octavis festi Nativitatis Beate Virginis, anno Domini millesimo cccmo quinquagesimo octavo.

¹ az eredetiben: prefixu

168.

1358. szeptember 16.

A győri káptalan jelenti Konth Miklós nádornak, hogy megkeresése alapján szentpáli Jakab fia Jánost a nádor elé megidézte.

Papír, 288 x 59 mm. Hátlapjára nyomva a győri káptalan pecsétje, újkori levéltári jelzet, valamint középkori kézzel: Pro Paska filio, Petri filii, Iohannis de Wozteh contra Iohannem, filium Iacobi de Sancto Paulo ad octavas festi Beati Mychaelis archangeli proxime venturas citatorie. A parte in causam attracti Andreas litteratus cum Symigiensis, in facto quarte puellaris ad Martini due solvit. Eszt. kpt. olt. 42-9-22, KML 481 (DF 208 919).

Magnifico viro, domino Nicolao Kont, regni Hungarie palatino et iudice Comanorum, amico eorum honorando capitulum ecclesie Iauriensis sincere amicicie debitum incrementum. Litteris citatoriis magnificencie vestre condecenter receptis unacum Mychaele de Zumur, homine vestro ad citacionem infra declarandam faciendam hominem nostrum, scilicet Valentimum, chori nostri clericum pro testimonio fidedignum destinavimus, qui demum ad nos reversi conformiter retulerunt, quod ipsi sabbato proximo post festum Exaltacionis Sancte Crucis proxime preteritum nobilem virum Iohannem, filium Iacobi de Sancto Paulo in porcione sua possessionaria in Dunazhek habita contra Paska, filium Petri, filii Iohannis de Wozteh ad presenciam vestram citavissent octavas festi Sancti Mychaelis archangeli proxime venturas partibus pro termino comparendi coram vobis assignando. Datum secundo die citacionis prenominatae, anno Domini Mo CCCo Lmo octavo.

169.

1358. szeptember 22. Somogyvár

Konth Miklós nádor előtt a Somogy megyei közgyűlésen János fia Mese tiltakozott Edde és Szenyér birtokainak ügyében, melyeket a király László fia Miklósnak adományozott. A nádor az oklevelek bemutatása, majd a bírósági közgyűlésen végzett tudományvétel után az ügyet a Pozsony megyei közgyűlésre, majd ott újabb oklevelek bemutatása után a következő, Bars megyei közgyűlésre halasztotta.

Hártya, 672 x 204 mm. Hátlapon Kont Miklós nádor kisebb pecsétjének maradványai, újkori tartalmi kivonat és levélzári jelzetek, valamint középkori kézzel: Pro magistro Nicolao, filio Ladislai contra Mese, filium Iohannis et Iohannem, filium Allexandri de Beseneu ad congregacionem nostram in comitatu Borsiensi celebrandam prorogatorie. Post longam causae de Edde et Szinyer a parte litigantium super his ventilacionem, causa adhuc in alium terminum prorogatur discussienda plenius, quo in termino utraque pars sua omnia litteralia de hac causa instrumenta producere iubetur. Eszt. kpt. mlt. 26-6-15 (DF 236 488). Regesztája: Somogy Megye Múltjából. Levélzári Évkönyv 9 (1978) 71-72. o. (34. sz.). III. András oklevelének kivonatát teljes szövegben közli: Reg. Arp. II/4, 92-93. o. (3852. sz.).

Nos, Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum damus pro memoria, quod in congregacione nostra generali universitati nobilium comitatus Symigiensis feria secunda proxima post quindenas festi Nativitatis Beati Iohannis Baptiste¹ in Sumugwar celebrata Mese, filius Iohannis et Iohannes, filius Alexandri de Beseneu, prout per litteras nostras in eadem congregacione nostra emanatas informabamur, de medio aliorum exsurgentibus proposuerant eo modo, quod possessiones Edde et Zyner vocate ipsorum essent acquisiticie, quas nunc Nicolaus, filius Ladislai a regia benignitate sibi perpetuo dari et conferri postulando detineret. In cuius sue propositionis testimonium quasdam litteras privilegiales sub anno Domini Mo ccmo septuagesimo sexto confectas ab excellentissimo quondam principe, domino Ladizlao olim rege Hungarie clare memorie loquentes demonstravit sua serie inter cetera declarantes, quod comes Nicolaus, filius Petri ad ipsius domini Ladislai regis presenciam accedendo, quasdam terras odvarnicales Edde et Zyner vocatas iuxta Gyolta existentes, in quibus tunc decem mansiones residere dicte extitissent, pro fidelibus serviciis sibi dari perpetuo postulasset et quia de qualitate et quantitate ipsarum terrarum sue celsitudini veritas non constitisset, pro eo conventui Symigiensi litteratorie precipiendo cum Gregorio de Zyner, homine suo regio testimonium eorum transmittere ad reambulacionem et statucionem earundem terrarum edixisset et demum seriem premissorum sue describere maiestati et prout tandem per litteras ipsius conventus ipse dominus Ladislaus rex fuisse informatus, dictas terras per metas in dicto privilegio contentas prefatus Gregorius de Zyner homo regius sub ipso conventus Symigiensis testimonio iuxta ipsum regium mandatum ad premissa peragenda per ipsum conventum destinato ipsi comiti Nicolao statuissent perpetuo possidendas nullo contradictore existente. Quibus visis et perfectis ipse magister Nicolaus asserens easdem possessiones Edde et Zyner cum terra Mykofulde vocata per dominum Lodovicum, Dei gracia regem Hungarie illustrissimum pro meritoriis fidelibus serviciis suis sibi perpetuo datas extitisse, ibidem vigore litterarum privilegialium ipsius domini Lodovici regis easdem

possessiones titulo ipsius regie collacionis sibi pertinere evidenter comprobarat. Quo peracto idem Nicolaus, filius Ladislai propositionem et possessionariam requisicionem dictorum Mese et Iohannis, filii Alexandri tali contradiccione obviarat, ut predicti Mese et Iohannes vel eorum progenitores a tempore, cuius memoria non extaret in dominio earundem possessionum nunquam fuissent, nec eciam perstitissent, nam primo easdem possessiones Seruesde et Pangracius ad humanam memoriam nomine sue proprietatis tenuissent et conservassent et demum regnante domino Karulo rege in duello tamquam condicionarii regales amisissent, sicque ut terre regales condicionarie in ipsius regias manus devenissent easque comites odvarnicorum regalium per multa tempora nomine regio conservassent regie curie aministrari faciendo, quas tandem sua regalis celsitudo comiti Ladislao dicto de Telen contulisset perpetuo possidendas. A quo quidem comite Ladislao primum tam ratione filialis adopcionis, quam eciam comite Ladislao sine herede decesso per regiam benigitatem in recompensacionem suorum servitorum sibi perpetuo devenissent possessiones memorate et, ut predictorum Mese et Iohannis predecesores et progenitores per consequens et ipsi nunquam in dominio fuerint possessionum predictarum, ad iudices nobilium et iuratos assessores ac vicinos et commetaneos mediatos et immediatos, necnon ad universos nobiles ipsius comitatus Symigiensis ipsi congregacioni nostre adherentes se submittere velle in sui iuris et iusticie experienciam cerciorem indicarat, petens nos humiliter et devote, ut ab eisdem iudicibus nobilium iuratisque assessoribus et commetaneis ac vicinis, propinquis et remotis universisque nobilibus ipsi congregacioni nostre adherentibus, si ullo umquam tempore ad humanam memoriam ipsi Mese et Iohannes aut eorum predecessores et progenitores in dominio fuerint possessionum pretectarum, vel ne, meram et certissimam indagare veritatem dignaremur. Nos itaque iuridicis petitionibus ipsius Nicolai, filii Ladislai inclinati eosdem iudices nobilium iuratosque assessores ac quoslibet commetaneos et vicinos, propinquiores et remotiores, necnon universos nobiles ipsius comitatus ad fidem eorum Deo et fidelitatem sacre regie corone debitam pro communi iusticia quibuspiam conservanda, tacto vivifice crucis ligno in ipsa congregacione nostra nobis prestitam, si aliquo tempore eosdem Mese et Iohannem vel eorum predecessores et progenitores in dominio earundem possessionum fuisse scivissent vel audivissent, requisitos habuissemus, iam nominati iudices nobilium et iurati assessores ac universi nobiles eiusdem comitatus, necnon commetanei et vicini dictarum possessionum mediati et inmediati de ipsa congregacione nostra egressi habitu inter se de premissis tractatu in nostram regressi presenciam nunquam eosdem Mese et Iohannem ac eorum progenitores in dominio earundem possessionum fuisse, sed primo ad humanam recordacionem predictos Seruesde et Pangracium a multo tempore adhuc eciam temporibus in pacatis nomine proprii iuris ipsorum habuisse et conservasse et demum ipso domino Karulo rege regni Hungarici gubernaculo presidente et corone, eosdem Seruesde et Pangracium condicionario titulo in regias manus amisisse, per comites eciam udvarnicales easdem possessiones regie curie aministrari fuisse et dehinc ex regia collacione per dictum Ladislauum de Telen perpetuali iure habuisse et ad ultimum per regie benigitatis donacionem in ipsius Nicolai, filii Ladislai proprietatem devenisse ac premissam fidem divine pietati et fidelitatem regie sacre corone

debitam tacto vivifice crucis ligno nobis pro communi iusticia prestatam parili voce ac unanimi testificacione affirmarant. Quibus sic peractis dum nos iuxta exigenciam qualitatis ipsius cause iudicium et iusticiam inter partes iure admittente facere voluissemus premissis premeditis, adhuc iidem Mese et Iohannes privilegiis confirmatoriis domini Andree quondam regis Hungarie ac capituli Wesprimiensis ecclesie in facto earundem possessionum et nullis aliis se fulciri asserentes, terminum ad ea exhibenda sibi dari postularant. Que quidem instrumenta in congregacione nostra generali, universitati nobilium comitatus Posoniensis tunc proxime celebranda commiseramus per eosdem Mese et Iohannem exhibenda, ut hiis visis iudicium et iusticiam facere valeremus inter partes, prout exigeret ordo iuris. Tandem in congregacione nostra generali universitati nobilium dicti comitatus Posoniensis feria secunda proxima post octavas festi Nativitatis Beate Virginis² in civitate Posoniensi celebrata annotato magistro Nicolao personaliter astante et dicta instrumenta per prelibatos Mese et Iohannem exhibere asumpta ab eisdem Mese et Iohanne exhibere postulante, idem Mese pro se personaliter pro ipso vero Iohanne cum litteris procuratoriis conventus Zaladiensis in nostram accedendo presenciam, pro ipsis exhibere assumptis instrumentis duo paria litterarum privilegialium, unum videlicet domini Andree pridem regis Hungarie et aliud capituli Vesprimiensis nobis presentavit, in quarum quidem litterarum privilegialium domini Andree regis tenore inter cetera adinvenimus, quod cum comes Nicolaus et magister Iohannes, filii Petri, nepotes Kacina olym tempore domini Ladizlai illustris regis Hungarie clare memorie, p<atruelis> fratri dicti domini Andree regis karissimi, dum iidem de precepto eiusdem domini Ladizlai regis tamquam capitanei et principales milites inter alios corone regie fideles contra infideles dicti domini Ladizlai regis castrum Gude obsidissent³, per Demetrium, filium Nicolai ex odii et inimicicie fomite sub disimilacione et specie ficte pacis non sine gravi iniuria et magno dampno rerum suarum capti fuissent diucius et detenti, ipseque comes Nicolaus per eundem Demetrium inhumaniter in membris suis extitisset graviter et immiserabiliter mutilatus, sicut signa et cicatrices vulnerum in suo corpore fidecula manifeste intuentibus representassent, et ex eo gravis inter ipsos fuisset dissensionis materia suscitata. Tandem prefato domino Ladizlao rege rebus humanis exempto, cum idem dominus Andreas rex Deo propicio tocius regni Hungarie gubernaculum adeptus fuisset et regnum, pariter dyadema iure successorio et ordine geniture, idem dominus Andreas rex personaliter unacum archiepiscopis, episcopis et aliis baronibus suis, qui presentes tunc extitissent, super ipso negocio consedens, ut multa breviter concluderet, predictos comitem Nicolaum et magistrum Iohannem ac fratres eorundem, Laurencium scilicet, Petrum, Kacina et Paulum, filios Petri et dictum Demetrium, filium Nicolai, ut de medio ipsorum omnis odii et fomes inimicicie tolleretur perpetuoque sopiretur, sub debitissimis paccionum et convencionum articulis de pura et simplici voluntate parcium ad pacis reduxisset unionem, considerans fidelitates et meritoria obsequia predictorum comitis Nicolai et magistri Iohannis ac fratum suorum prescriptorum, que iidem prius predecessoribus suis, illustribus regibus Hungarie et specialiter memorato domino regi Ladizlao, fratri suo ac consequenter sibi tempore ducatus sui et postmodum regali dyademate insignitis cum sumpma fidelitate inpendissent se et sua pro fidelitate corone regie debita

fortune casibus exponendo, volensque ipse dominus Andreas rex pro tanto eis tamquam benemeritis remuneracione debita occurrere regis cum favore, quasdam terras udvarnicorum suorum Zyner et Edde vocatas in comitatu Symigiensi existentes tum pro mutilacione membrorum et effusione sanguinis ipsius comitis Nicolai et captivacione magistri Iohannis fratri eiusdem, tum eciam pro dampnis et iniuriis eisdem illatis ac in aliqualem recompensionem eorundem, quamquam potiora meruisse, ex certa scien-
cia et mera liberalitate cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis universis sub eisdem metis antiquis et prioribus distincionibus terminorum, in quibus eadem terre per dictos udvarnicos olim habite fuissent et possesse, prenotatis comiti Nicolao, magistro Iohanni, Laurencio, Paulo, Kacina et Petro ac ipsorum heredibus herendumque suorum successo-
ribus de plenitudine sue gracie dedisset, donasset et contulisset iure perpetuo pacifice possidendas sine iuris tamen preiudicio alieni, et licet iuxta formam iuramenti sui tem-
pore sue coronacionis presti terras et alia iura sua regalia non debuerit alienare a iurisdiccione et potestate regali, tamen, ut prenotati nobiles fierent immemores inimicicie prehabite, iniuriarum, dampnorum premissorum et coram sue voluntatis oculis se no-
vissent esse multipliciter et specialius graciosos, concessisset eisdem de gracia speciali,
quod si successu temporum aliquo casu conpellente se interveniente premissam dona-
cionem suam de predictis terris udvarnicorum eis factam sibi videretur ab ipsis nobilibus,
aut eorum successoribus revocare, non valeret nec auferre de eisdem dictas terras, nisi in
equivalenti concambio et permutacione consimili conferendo eis pro dicta mutilacione membrorum, effusione sanguinis, captivacione et illacione dampnorum premissorum alias terras tante quantitatis, utilitatis et valoris. Series vero premissorum litterarum privi-
legialium capituli Vesprimiensis inter alia exprimebat, quod comites Petrus et Iohannes, filii Petri ac magister Rechy, filius comitis Laurencii pro se et pro omnibus fratribus ip-
sorum ab una parte, comes Pangracius, Seruesde et Gregorius, filii Gregorii ab altera, in presencia ipsius capituli Vesprimiensis pariter comparentes, in possessionibus ipsorum tale inter se concambium ordinasse dixissent et fecisse, quod iidem comites Petrus et Iohannes, magister Rechy et ceteri fratres ipsorum de eorundem possessionibus Edde, Zyner et Godan vocatis, propter effusionem sanguinis et meritorum eorum servicia ex collacione regia habitis et optentis, quandam particulam terre simulcum silva ad usum quinque aratrorum sufficientem, super qua olym Maradek, Zano et Nicolaus udvarnici de Zyner residebant, eisdem comiti Pangracio, Seruesde et Gregorio et per eos ipsorum heredibus ac successoribus dedissent et assignassent perpetuo et irrevocabiliter possidendam, econverso autem iidem comes Pangracius, Seruesde et Gregorius terram ipsorum in comitatu Ryche existentem, super qua Izkor residebat, cum pertinentibus ad ipsam et presenti concambio tunc equivalentem, quam ex donacione Nicolai palatini, filii Henrici bani pro serviciis eorum obtentam possedissent eisdem filiis Petri et comitis Laurencii et ipsorum fratribus eorundemque successoribus dedissent et assignassent iure perpetuo possidendam. Quarum quidem litterarum privilegialium tenoribus perceptis discussionem et finalem determinacionem omnium premissorum ad congregacionem nostram in comitatu Borsyensi proxime per nos celebrandam duximus prorogandam, eo, quod propter diversa negocia nostra hic finem debitam de eodem facere non poteramus,

in qua quidem nostra congregacione in comitatu Borsiensi celebranda partes prenotate universa eorum litteralia instrumenta premissa in specie nostri in presencia reexhibere teneantur. Datum sexto die congregacionis predicte in loco annotato, anno Domini Mcccmo lmo octavo.

¹ 1358. július 13. ² 1358. szeptember 21. ³ így az eredetiben

170.

1358. október 12. Bars

Kont Miklós nádor előtt a Bars megyei közgyűléSEN István esztergomi kanonok a káptalant a Miklós néhai nádor fia Domonkos Hont megyei ispán által elfoglalt Gyarmat nevű birtokába kérte bevezetni, Domonkos azonban a bevezetésnek ellentmondott. A következő, Nógrád és Hont megyei közgyűléSEN mindenkit fél bemutatva az adománylevelét, de Domonkos a káptalan részére, a néhai esztergomi érsek által kiállított oklevelet nem fogadván el, a döntést elhalasztották.

Papír, 446 x 250 mm. Hátlapon rányomott pecsét maradványai, újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzétek, valamint középkori kézzel: Pro honorabili capitulo ecclesie Strigoniensis contra magistrum Dominicum, filium domini Nicolai condam palatini ac Nicolaum, filium Buken et alterum Nicolaum, filium Luce ad octavas festi Epiphanie Domini super exhibendis utrarumque parcium instrumentis prorogatoria. Eszt. kpt. mlt. 38-1-10 (DF 236 952).

Nos, Nicolaus Konth, regni Hungarie palatinus et iudex Comanorum damus pro memoria, quod in congregacione nostra generali universitati nobilium comitatus Borsiensis feria secunda proxima post octavas festi beati Mychaelis archangeli¹ prope civitatem Bors celebrata magister Stephanus, canonicus ecclesie Strigoniensis pro honorabili capitulo loci eiusdem de medio universorum in nostram exsurgendo presenciam proposuerit tali modo, quod possessio Germath vocata, quondam castri Zolgagoriensis in eodem Borsiensi comitatu existens, eisdem Strigoniensi ecclesie et per consequens capitulo loci eiusdem vigore efficacium instrumentorum deberet pertinere, que nunc apud manus alienas indebitet detinetur occupata, quam idem Strigoniense capitulum per nostrum et capituli Albensis homines legitime reambulando et recaptivando sibi statui facere ac iuri ipsorum convertere vellent, si in statuione eiusdem contradiccio cuiuspiam sibi non obstaret, cum itaque pretactus magister Stephanus, canonicus et procurator legitimus pretacti Strigoniensis ecclesie capituli acceptis Thoma, germano Petri, famulo magistri Isyph viceiudicis nostri, homine nostro ac Iohanne filio Iacobi de Guge, homine magistri Petri Zathmariensis, rectoris ecclesie Beati Nicolai confessoris de Alba, quem pretactum Albensis ecclesie capitulum ex litteratorio precepto domini nostri regis ad congregaciones nostras per totum regnum suum facientes nobiscum procedere pro suo transmisit testimonio, quarto die dicte nostre congregacionis ad faciem dicte possessionis Gyermath legitime accedendo eandem² reambulare et eidem capitulo Strigoniensi statui facere voluissent, Bakou in persona magistri Dominici, filii domini Nicolai, condam palatini, comitis Hontensis³, domini sui, Nicolaus, filius Boken sui et alterius Nicolai, filii Luce de

alia Germath, fratis sui patruelis in personis, prout iidem noster et ipsius capituli Albensis homines exinde ad nos reversi nobis voce consona concorditer retulerunt, non² reambulacioni, sed statuioni eiusdem contradiccionis velamine sibi obviassent, quos quidem magistrum Dominicum, filium condam palatini ac Nicolaum, filium Boken et alterum Nicolaum, filium Luce contra prescriptum Strigoniense capitulum ad eandem congregacionem nostram Borsiensem, nostram in presenciam evocassent ad reddendam sue contradiccionis rationem. Tandem in eadem congregacione nostra Borsiensi prefato magistro Stephano canonico et procuratore legitimo dicti capituli Strigoniensis cum litteris procuratoriis eorundem coram nobis asta<n>te et predicte inhibicionis rationem per eosdem magistrum Dominicum ac Nicolaum, filium Boken et alterum Nicolaum filium Luce preberi postulante Anthonius de Kyurth pro eodem magistro Dominico⁴, domino suo cum nostris litteris procuratoriis comparendo responderet isto modo, quod serenissimus princeps, dominus Lodovicus, Dei gracia rex Hungarie, dominus noster dictam possessionem Germath ipsi magistro Dominico, domino suo pro fidelibus suis serviceis perpetuo contulisset et in eo idem magister Dominicus, dominus suus efficacia haberet instrumenta in ulteriori termino per nos sibi assignando coram nobis exhibenda. Unde nos unacum vicecomite, iudicibus nobilium et iuratis assessoribus commiseramus iudicantes, quod idem magister Dominicus dicta litteralia sua instrumenta in congregacione nostra generali universitati nobilium Neugradiensis et Hontensis comitatuum proxime tunc per nos celebranda, contra iamdictum Strigoniense capitulum exhibere teneretur coram nobis, prelibatique Nicolaus, filius Boken et alter Nicolaus filius similiter in eadem congregacione nostra exhibitis dictis instrumentis ad premissa respondere tenerentur contra capitulum Strigoniense antedictum. Tandem in ipsa congregacione nostra generali universitati nobilium Neugradiensis et Hontensis comitatuum⁵ celebrata prelibatus Anthonius de Kyurth, vicecomes eiusdem magistri Dominici pro eodem domino suo, magistro Dominico cum procuratoriis litteris nostris comparendo pro ipsis exhibere assumptis instrumentis quasdam litteras privilegiales eiusdem domini nostri regis Lodovici, sub anno Domini Mo cccmo lmo secundo, regni autem sui anno decimo confectas nobis presentavit inter cetera declarantes, quod idem dominus noster, rex Lodovicus recensitis et recordatis fidelitatum meritis et serviceis magistri Dominici, filii magnifici viri, domini Nicolai, condam palatini et iudicis Comanorum, dilecti et fidelis sui, aule sue militis, que ipsum in cunctis sui et regni sui negotiis prosperis et adversis ab evo sue puerie temporibus, specialiter autem in processibus suis in partibus transmarinis, ad quas pro summenda vindicta mortis quondam excellentis principis domini Andree Iherusalem et Sycylie regis, fratis sui karissimi felicis memorie accessisset, habitis secum procedendo continue et sine intermissione lateri suo inherendo⁶ constanter exhibuisset et exhibere sentiret in futurum, quasdam possessiones quondam Nicolai, filii Gregorii de Germath, hominis sine herede decedentis et ex eo de iure sue regie collacioni pertinentes, Germath videlicet predictam in Borsiensi, item Lakaath et Zenthmihaly vocatas in Nitriensi comitatibus existentes cum omnibus earum utilitatibus et pertinenciis universis, quovis nomine vocitatis in superficie earum existentibus sub suis veris metis, quibus prius habite extitissent et posse esse, eisdem magistro Dominico et per eum magistris Iohanni et

Andree, fratribus suis ac eorum heredibus successoribus de beneplacita voluntate domine Elysabeth, inclite regine Hungarie, genitricis sue karissime ac de consilio prelatorum et baronum regni sui prematuro omnino eo iure, quo ad suam collacionem pertinuisse, nove sue donacionis titulo dedisset et contulisset iure perpetuo et irrevocabiliter possidentas, in quarum quidem possessionum Germath, Lakaath et Zenthmihali vocatarum per suum regium et capitulo Budensis homines ex suo litteratorio precepto ad hoc transmissos ratione prescripte sine herede decessionis sue regie collacioni pertinere debere inventarum dominium presentibus vicinis et commetaneis earundem circumquaque existentibus legitime reambulando nullo penitus contradictore existente fecisset introduci. In quarum contrarium⁷ idem magister Stephanus, canonicus et procurator dicti capitulo iamdictam possessionem Germath nomine dicti capitulo per ipsum recaptivatam quondam castri regalis Zolagyruyensis prefuisse et per regiam celsitudinem eidem Strigoniensi ecclesie vigore sui privilegii perpetuo collatam extitisse asserens, ad huius declaracionem quasdam litteras privilegiales domini Ladislai, quondam incliti regis⁸ Hungarie felicis recordacionis, sub anno Domini Mo cco lxxo quinto, regni autem sui anno tercio per manus venerabilis viri, magistri Benedicti, electi sancte ecclesie Strigoniensis, aule sue vicecancellarii et prepositi ecclesie Budensis, dilecti ac fidelis sui emanatas nobis presentavit inter cetera declarantes⁹, quod venerabilis vir, magister Benedictus, sancte Strigoniensis ecclesie electus, aule sue vicecancellarius et prepositus ecclesie Budensis, dilectus et fidelis suus, necnon fratres de capitulo Strigoniensi ad ipsius domini regis Ladislai accedentes presenciam instanter postulassent, ut propter amorem Omnipotentis Dei et Beati Adalberti martyris atque pontificis pro fidelibus serviciis predicti magistri Benedicti ipsi regi Ladislao et regno in cunctis regni sui negociis fideliter impensis, quondam terram castri sui Zolagyuriensis Gyermath vocatam ad tria aratra sufficientem, vacuam penitus et habitatoribus destitutam, necnon contiguam et commetaneam terre monasterii Beati Adalberti Germath vocate ipsi monasterio de benignitate regia conferre dignaretur. Sed quia de qualitate et quantitate ipsius terre dicto regi Ladislao veritas non constitisset, ideo tum idem rex Ladislaus fidelibus suis, commendatori et cruciferis Sancti Regis de Strigonio dedisset in mandatis, ut unum ex ipsis transmitterent, qui ipsam terram presentibus¹⁰ omnibus¹¹ commetaneis et vicinis statueret dicte ecclesie, si non fieret contradictum. Qui quidem commendator et cruciferi demum rescripsissent, ut in reambulacione et statuione dicte terre eo, quod vacua fuisset et habitatoribus destituta ac omnino sue pertinens collacioni, nullus extitisset contradictor et sufficeret¹² tantum trium aratorum usui, commetaretur eciam et vicinaretur ipsi terre a parte orientis terra nobilium de Lylia et a parte septemtrionis terra cruciferorum predictorum, sic in eorum litteris plenius vidisset contineri, ipse itaque dominus rex Ladislaus petiones predictorum discretorum virorum iustas fore cognoscens prefatam terram cum omnibus utilitatibus et pertinenciis suis, sicut ipsum castrum penitus habuisset et possedisset, predicto dedisset monasterio Beati Adalberti et donasset perpetuo possidendam. Quarum quidem litterarum privilegialium per procuratores utrarumque parcium contra sese exhibitarum tenoribus revisis et eisdem procuratoribus¹³ parcium seriatim expositis prenominatus Anthonius procurator dicti magistri Dominici dixit isto modo, quod sicut ipse

ex tenore dicti privilegii ipsius domini regis Ladislai perciperet¹⁴, prefatus magister Benedictus, tunc electus ipsius Strigoniensis ecclesie et prepositus Budensis vicecancellarius dicti domini regis Ladislai extitisset et quia ipse magister Benedictus¹⁵ litterarum ipsius possessionis petitor et obtentor fuisset, idem et conservator ipsius regalis sigilli, quo dicte privilegiales littere per manus eiusdem electi forent confecte, extitisset, ob hoc si pretatum Strigonyense capitulum ipsis privilegialibus litteris regis Ladislai per manus dicti electi emanatis aliis efficacioribus litteralibus instrumentis dictam possessionem per ipsum recaptivatam suam fore posset comprobare, in ipsis magistri Dominici, scilicet domini sui persona videre vellet et per eundem suum procuratorem coram nobis¹⁶ facere exhibere. Nam ipse in persona dicti domini sui, licet predicte privilegiales littere dicti domini nostri regis Lodovici ad perempnalem iamdicte possessionis conservacionem bene sufficerent, tamen et adhuc eandem¹⁶ ipsis magistri Dominici, domini sui iuri¹⁶ pertinere plurimum litteralium instrumentorum vigoribus mediantibus omni veritatis tramite¹⁷ posset, ymo ad presens presto est comprobare et paratus. Cumque nos eudem magistrum Stephanum procuratorem dicti capitulo in eo, utrum ipsum capitulum in facto ipsis possessionis Gyarmath plura haberet instrumenta, vel ne, requisitum habuissemus, idem magister Stephanus plura instrumenta, si que in facto dicte possessionis Gyarmath capitulum haberet supradictum, requirenda in ulteriori termino per nos sibi assignando exhiberi velle allegavit. Unde, quia procurator prefati capitulo Strigonyensis ad exhibicionem plurium instrumentorum suorum, si que requirendo posset rehahere in facto possessionis annotate, adhuc ulteriorem terminum absque assignacione alicuius evidentis rationis per nos postulabat assignari, actores¹⁸ vero in ipsorum¹⁹ causalibus prosecucionibus instrumentorumque suorum exhibicionibus semper prompti esse debent et parati, ideo discussionem premissorum ad octavas festi Epiphanye Domini nunc venturas²⁰ cum uno regali iudicio per ipsum capitulum ante suam responcionem deponendo duximus prorogandam eo modo, ut tunc utreque partes tam prescriptas litteras privilegiales nunc coram nobis exhibitas, quam eciam alia quelibet litteralia eorum instrumenta, si que in facto dicte possessionis Gyarmath habent confecta, emanata, contra sese exhibere teneantur coram nobis, ut quibus visis iudicium et iusticiam facere valeamus inter partes in premissis, prout dictaverit ordo iuris. Datum quinto die congregacionis nostre predicte in loco memorato, anno Domini Mmo cccmo quinquagesimo octavo.

¹ 1358. október 12. ² utána kihúzva: a ³ utána kihúzva: magnifici ⁴ utána kihúzva: filio ⁵ utána a margón beszúrva: feria secunda proxima post festum Beate Luce ewangeliste penes Gyarmath ⁶ az eredetiben: inhenerdo ⁷ utána kihúzva: Martini ⁸ sor fólé beszúrva ⁹ Az eredeti oklevél szövege: Mon. Str: II, 49-51 (35) = Reg. Arp. 2597. ¹⁰ sor fólé beszúrva ¹¹ utána kihúzva: vici ¹² sor fólé írva, alatta kihúzva: fuisset ¹³ utána kihúzva: presentibus ¹⁴ az eredetiben: percipereret ¹⁵ az utóbbi három szó a sor fólé beszúrva ¹⁶ sor fólé írva ¹⁷ az eredetiben: stramitte ¹⁸ az eredetiben: actor ¹⁹ az eredetiben: ipsarum ²⁰ 1359. január 13.

171.

1358. október 17.

Az esztergomi káptalan Prenchul fia Erdenharth és testvére, Peteu kérésére átírja IV. László király 1285. évi oklevelét.

Hártya, díszes kezdőbetűvel, kissé sérült állapotban, 356 x 161 mm. Az oklevélhez mellékelve az esztergomi káptalan leszakadt, zöld-barna sodratú selyemzsínörön függő kisebb pecsétje. A hátlapon újkori levéltári jelzet. Prímási lvt. Ipolyi gyűjt. 33 (DF 248 889).

Nos, capitulum ecclesie Strigoniensis memorie commendantes presencium tenore significamus, quibus expedit, universis, quod Erdenharth, filius Prenchul et Lackh, filius Nicolai cum litteris nostris procuratoriis in persona Peteu, fratris eiusdem Erdenharth nostri in presencia personaliter comparentes exhibuerunt nobis quoddam privilegium felicis recordacionis Ladizlai regis, tenoris infrascripti petentes nos humiliter, ut tenorem eiusdem de verbo ad verbum in formam nostri privilegii transcribendo eisdem dare dignaremur, quia de loco ad locum in specie, quo necesse esset, deferre esset timorosum atque periculosum. Cuius tenor talis est:¹

Nos itaque peticiones corundem Erdenharth et Lackh, procuratoris predicti Peteu iustas et legitimas fore admittentes tenorem eiusdem privilegii de verbo ad verbum, nil addendo nilque diminuendo transcribi et in formam presentis nostri privilegii transumpmi fecimus et idem transcriptum nostro sigillo pendentri consignatum eisdem duximus concedendum iusticia suadente. Datum feria quarta proxima post festum Beati Galli confessoris, anno Domini millesimo trecentesimo quinquagesimo octavo.

¹ Következik IV. László 1285. évi oklevele, Reg. Arp. II/ 2-3, 319-320 (3245. sz.).

172.

1358. október 28.

Vilmos, egri püspök, királyi kápolnaispán, titkos kancellár Miklós honti főesperesnek, az esztergomi káptalan ügyvédjének kérésére kiváltságos formában átírja I. Lajos király 1357. augusztus 19-én kelt oklevelét az esztergomi vásárvám szabályozásáról.

Hártya, 607 x 400 + 57 mm. Hártyaszalagon I. Lajos király első középpecsétje. Hátlapon középkori kézzel (könyvírással): Super limitacione tributi, quid et quantum de qualibet re exigatur, (kurzívvval): Iste simplex transumptum caret viribus, nisi deest originale. Eszt. kpt. mlt. 25-1-14 (DF 236 356).

Nos, Vilhelmus, prepositus Agriensis ecclesie, comes capelle, secretarius cancellariusque domini Lodovici, Dei gracia regis Hungarie, presencium tenore significamus, quibus expedit, universis, quod discretus vir, dominus Nicolaus, archidiaconus Hunthensis, procurator honorabilis capituli ecclesie Strigoniensis ad nostram personaliter accedendo presenciam presentavit nobis quoddam privilegium dicti domini nostri, Lodovici regis,

tenoris infrascripti petens nos instanter, ut tenorem eiusdem de verbo ad verbum describi pro maiori cautela in formam nostri privilegii resumi faciendo eidem capitulo uberiorem ad cautelam dare dignaremur, quia de loco ad locum, quo necesse esset in specie transferre, foret seu esset timorosum atque periculosum. Cuius quidem privilegii tenor talis est:¹

Nos itaque peticiones eiusdem domini Nicolai archidiaconi, procuratoris dicti honorabilis capituli Strigoniensis iustas et legitimas fore admittentes tenorem eiusdem privilegii non rasum, non cancellatum, nec in aliqua sui parte viciosum, sed omni prorsus suspicione carentem de verbo ad verbum, nil addendo nilque diminuendo describi faciendo in formam nostri privilegii transsumi fecimus uberiorem ad cautelam idem transcriptum dicto capitulo concedendo iusticia suadente. Datum in festo Beatorum Symonis et Iude apostolorum, anno Domini millesimo cccmo lmo octavo.

¹ Következik I. Lajos király 1357. augusztus 19-én kelt kiváltságlevelle.

173.

1358. november 25. Visegrád

Konth Miklós nádor előtt Péter fia Paska és szentpáli Jakab fia János Paska anyjának leánynegyede ügyében pert halasztanak.

Papír, 260 x 62 mm. Hátlapján zárópecsét maradványai, újkori tartalmi összefoglaló és levéltári jelzet, valamint középkori kézzel: Pro Paska, filio Petri, filii Iohannis de Boztek contra Iohannem, filium Iacobi de Sancto Paulo ad octavas festi Epiphanie Domini prorogatorie. Actor personaliter, pro in causam attracto eidem in octavis Pasce ad faciem possessionis dicti Iacobi accederunt et quartam puellarem cum pecunia solvunt capitulo Iauriense Iohannes, filius Lamperti vel Georgius, filius Pauli de Boztek ac Mychael de eadem, Nicolaus, filius Clyveny de Iklad, Petrus, filius Lamperti, item pro in causam attracto Demetrius filius Lamperti de Heche, Iacobus, filius Dyonisii, Paulus, filius Cosme de Zopy, Nicolaus, de Bylye, Petru filius Stephani ad Penthecostes ad iudicium. Eszt. kpt. olt. 1-3-12, KML 30 (DF 208 467).

Nos, Nicolaus Konth, regni Hungarie Palatinus et iudex Comanorum damus pro memoria, quod causam, quam Paska, filius Petri, filii Iohannis Boztek personaliter astans contra Iohannem, filium Iacobi de Sancto Paulo, pro quo Andreas litteratus cum procuratoriis litteris capituli ecclesie Iauriensis comparuit, iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum in octavis festi Beati Martini confessoris¹ in facto quarte puellarum domine matris sue habebat, coram nobis, de parcum voluntate ad octavas festi Epiphanie Domini nunc venturas¹ statu in eodem duximus prorogandam. Voluerunt eciam partes prenotatae ut premissam causam ab eisdem octavis nec litteris regalibus, nec reginalibus, neque ratione exercitus, nec aliqua alia cautela adinventa ulterius possent et valerent prorogare. Datum in Wyssegrad, octavo die termini prenotati, anno Domini Mo cccmo lmo octavo.

¹ 1358. november 18. ² 1359. január 13.

174.

1358. december 19.

A pozsonyi káptalan bizonyítja, hogy előtte királyfikarcsai Olury fia Peteu, Móric fia Miklós, igrici Miklós fia János és gutakarcsai Miklós fia János nagyanyjuk hitbéré és jegyajándéka, továbbá Peteu anyjának leánynevére ügyében, mely ōket Bálint fia Pety Vereknye nevű birtokrészén megillette, Jakus pozsonyi bíróval kiegyeztek.

Vízfoltos hártya, alján ckirografum, 370 x 169 + 40 mm. Világos barna (sárga ?) színű selyemsodratú zsinórón a pozsonyi káptalan pecsétje. Hátlapján középkori kézzel: Werekene, valamint újkori tartalmi kivonat és levéltári jelzetek. Primási lvt. Neoreg. AA. 66 (DF 261 292).

<O>mnibus Christi fidelibus, tam presentibus, quam futuris, presentem paginam inspecturis capitulum ecclesie Posoniensis salutem in eo, qui est vera salus. Ad universorum noticiam harum serie volumus pervenire, quod Peteu, filius Olury de Kyralyfyakarcha et Nicolaus, filius Mauricii pro domina Bagych, consorte sua, filia videlicet Iohannis, filii Petri de <...>, cuius onus et gravamen domine Bagych prenominate super se assumpsit, item Iohannes, filius Nicolai de Igrychk <...> pro domina Seke, filia Iohannis, filii Petri de Kyswduarnuk cum procuratoriis litteris nostris patentibus, necnon Nicolaus, filius Mauricii, filii domine Morith de Guthakarcha ab una parte, ex altera vero comes Jakus, iudex civitatis Posoniensis in nostram personaliter accedentes presenciam per prenominatos comitem Peteu, Nicolaum, filium Mauricii, Iohannem, filium Nicolai et Nicolaum, filium alterius Mauricii propositum extitit et relatum ministero vive vocis, quod ipsi super dote et rebus parapha<r>nalibus domine avie ipsorum ac quarta puellari domine matris dicti comitis Peteu, que ipsos in possessionaria porcione Pety, filii Valentini Verekyne vocata¹ fore tangere dinoscerentur, prius per predictum comitem Jakus iudicem pro dictis dote et dotalicio ac quarta puellari ipsis Peteu, Nicolao, Iohanni et altero Nicolao coram nobis asstantibus persolutis duodecim marcis plene et integre singulam cum decem pensis computando, super quibus earundem duodecim marcarum solucionibus iamdicti comes Peteu, Nicolaus et Iohannes auctoritate procuratoria antefata et alter Nicolaus prescriptum comitem Jakus iudicem et suos posteros super omnibus modis superius explanatis reddiderunt expeditos modis omnibus fore absolutos, prelibatam siquidem quartam puellarem cum dote et dotalicio sepefato comiti Jakus iudici et suis posteris in perpetuum pacifice et quiete relinquentes tenere, possidere et habere obligacione tali interposita, quod si qui temporis in processu antememoratum Jakus iudicem vel alias posteros ratione prenominate quarte puellaris, dotis et dotalicio pro porcione eorundem forsan infestare vel aggravare attemptarent, extunc iidem comes Peteu et ceteri supradicti necnon eorum posteri propriis ipsorum sumptibus et laboribus tenebuntur defensare. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam presentes litteras per medium alphabeti intercasas sigilli nostri pendentis et autentici<munimine roboratas>² dicto comiti Jakus iudici et suis heredibus duximus concedendas. Datum feria quarta proxima ante festum Beati Thome apostoli, anno Domini millesimo trecentesimo lmo octavo.

A

B

C

¹ az utóbbi két szó utólag a margóra írva ² tollban maradt: munimine roboratas

175.

1358. december 20. Esztergom

Péter nőgrádi főesperes, esztergomi vicarius előtt az esztergomi szent Anna kolostor perli Bálint esztergomi péket, mert az a szőleje után már három éve nem fizeti a kolostornak járó évi cenzust.

Hártya, 273 x 166 + 50 mm. Pecsét befüggésztő hártyaszalagjai. Hátlapján újkori tartalmi kivonat, valamint középkori kézzel: Littera de quadam vinea. Eszt. kpt. mlt. 73-Cc-22 (DF 238 353).

Nos, Petrus archydiaconus Newgradensis per honorabile capitulum ecclesie Strigoniensis sede vacante in spiritualibus, per regiam autem clemenciam in temporalibus vicarius generalis deputatus Strigoniensis tenore presencium, quibus expedit, universis memorie commendantes^{<significamus>}¹, quod frater Andreas ordinis fratrum Agustinensium de clawstro Sancte Anne de Strigonio in personis domini prioris et fratrum in dicto claustro existencium iuxta continenciam priorum litterarum nostrarum in quindenit festi Sancti Brictii confessoris² ad nostram procuratorio nomine accedens presenciam contra Wallentinum, pistorem de Strigonio in figura nostri iudicii proposuerat isto modo, ut quia quedam vinea ipsius Wallentini pistoris prope locum, ubi nunc tegule conficiuntur, prope viam publicam existens predicto claustro et per consequens fratribus ibidem Deo iugiter famulantibus ratione perpetue misse ab olym cum quadam certa pensione sew terragio annis singulis censualis sit et existat, quam quidem pensionem ceteri eiusdem vinee possessores elapsis temporibus et eciam idem Wallentinus pacifice exclusis aliquibus annis eisdem persolvissent et persolvisset, pro eo, quia a tribus annis citra dictam pensionem potentialiter detinens in tribus annis sew terminis persolvere neglexisset, que quidem pensio se annis singulis ad singulos sedecim denarios extenderet, repeteret ab eodem. Quo auditio idem Vallentinus personaliter exsurgens dictam vineam pro precio liberam et absque omni pensione vel terragio salvam, emptam et comparatam fore asserens et in termino per nos eidem assignando litteras super eo confectas exhibere posse allegarat. Unde nos parcum propositionibus sic perceptis, domino fratri Andree restitucionem predicte pensionis tam per priores ipsius vinee possessores, quam eciam per eundem Wallentinum eisdem fratribus sepius factam fuisse comprobare assumpmente decreveramus iudicantes, quod idem frater Andreas hoc, quod predicta vinea censualis sit aliique eiusdem vinee possessores ac ipse Wallentinus exclusis tribus annis semper ipsum censem vel terragium ratione ipsius vinee solverint et solverit, testibus vivis, quibus melius et utilius potuisset, in quindenit datarum earundem litterarum nostrarum, videlicet ferie secunde proxime ante festum Beati Nicolai confessoris tunc venturis³ iuxta modum ecclesie, prout consensisset coram nobis, comprobare teneretur, in quo eciam termino dicto Walentinus pistor instrumentum, si quod super libertate ipsius vinee haberet confectum, in expedicionem eiusdem terragii coram nobis exhibere teneretur, quibus visis faceremus et decerneremus, quid iuri videretur consonare inter partes supradictas. Ipso itaque termino adveniente licet annotatus Wallentinus pistor quandam litteram honorabilis capituli ecclesie Strigoniensis patentem et cum sigillo pendentri consignatam super empacione et comparacione ipsius vinee confectam, alias et plures litteras super eadem

vinea aut libertate eiusdem non habere se asserens coram nobis exhibuerit, tamen quia de annotata pensione sive terragio sedecim denariorum nulla penitus continebatur mencio in eisdem ipsiusque pensionis sew terragii solucio tam per priores ipsius vinee possessores, quam eciam per eundem Wallentinum pistorem exclusis tribus annis annotatis fratribus in dicto clauistro Sancte Anne Deo famulantibus, prout ex assercionibus fidei dignorum testium canonice attestatorum colligebatur, facta fuisse reperiebatur et ex eo solucio ipsius terragii sedecim denariorum per sepeditum Wallentinum pistorem in predictis tribus annis potencialiter reservata fore videbatur. Ob hoc ex predictis testium assercionibus nostrum animum conformantes una cum honorabilibus viris, dominis de capitulo Strigoniensi, amicis nostris quasi collegialiter inibi consendentibus annotatum Wallentinum pistorem ratione indebita reservacionis ipsius terragii per ipsum facte contra eosdem fratres in facto potencie committentes vel condemnantes, sepeditum dominum priorem de predicto clauistro cum suis fratribus in dominium et corporalem possessionem exaccionis dicti terragii eo iure et titulo, quo ad eosdem pertinere dinoscet batur auctoritate ordinaria duximus restituendos vel restituendum. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam ac solidius documentum nostras patentes litteras appensione nostri sigilli consignatas eisdem fratribus duximus concedendas. Datum Strigonii, in vigilia festi Beati Thome apostoli, anno Domini Mmo CCCmo quinquagesimo octavo.

¹ tollban maradt: significamus ² 1358. november 27. ³ 1358. december 17.

176.

1358 december 20. Avignon

VI. Ince pápa egy év és negyven napi búcsúban részesít azokat, akik az esztergomi Szent Adalbert egyházat a felsorolt ünnepeken meglátogatják.

Hártya, 546 x 300 + 105 mm. Vörös és sárga színű selyemzsinórón függő ólompeccét. Előlapján a bal felső sarokban: I(ecta) a jobb felső sarokban: R, a plika alatt balra a. taxa: XII, (oszloposan) alatta: Io. Bellih. a plikán jobbra: R., alatta: B. Steph(an)i. Hátlapján a felső szélén középen: G. de Novo Castro, alatta: R(egistrata), a jobb alsó sarkában: annum et XLa dierum indulgentiarum. Primási lvt., AEV, no 28. (DF 248 990). Kiadás: C. Transilvania, XI, 341, (342) Regesztá: Áldásy, Regesták, 267 (313) Tangl, Kanzleiordnungen, 330-331, no (136).

INNOCENTIUS episcopus servus servorum Dei universis Christi fidelibus presentes litteras inspecturis salutem et apostolicam benedictionem! Splendor paterne glorie, qui sua mundum illuminat ineffabili claritate, pia vota fidelium de clementissima ipsius maiestate sperantium tunc precipue benigno favore prosequitur, cum devota ipsorum humilitas sanctorum precibus et meritis adiuvatur. Cupientes igitur, ut ecclesia Strigoniensis, que sub vocabulo sancti Addalberti confessoris constructa esse dinoscitur, congruis honoribus frequentetur et ut Christi fideles eo libentius causa devotionis confluant ad eandem, quo ibidem uberioris dono celestis gratie conspexerint se refectos, de

omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vere penitentibus et confessis, qui in Nativitatis, Epiphanie, Resurrectionis, Ascensionis, Corporis domini nostri Iesu Christi ac Pentecostes et Sancte Trinitatis et in singulis quatuor principalibus Beate Marie virginis gloriose ac dictorum Beatorum Petri et Pauli, necnon in Sanctorum Gregorii, Ambrosii, Augustini, Ieronimi ac Stephani, Ladizlai et Emirici confessorum ac Addalberti predicti festivitatibus et in Die cene eiusdem Domini nostri Iesu Christi ecclesiam predictam devote visitaverint, annuatim unum annum et quadraginta dies de iniunctis eis penitentiis singulis videlicet festivitatuum ac cene ipsarum diebus, quibus ecclesiam ipsam devote visitaverint, ut prefertur, misericorditer relaxamus. Datum Avinione XIII Kal(endas) Ianuar(ii) pontificatus nostri anno sexto.

INDEX NOMINUM

- Aaz → Az
Aba
- de genere ~ 96.
Abram (Ábrahám, Tolna vm.) 17., 32.
- monasterium Beatae Virginis de ~ 17., 32.
- Petrus, abbas ecclesie ~ 32., 95., 110.
Ábrahám → Abram
Adalbertus, Sanctus
- ecclesia ~ de Strigonio → Strigonium
- monasterium ~ 170.
Adam, plebanus de Kezu 40.
Agria (Eger, Heves vm.)
- Chanadinus, episcopus ~ 96.
- Iohannes de ~, civis Budensis 31.
- Iohannes filius Iacobi dictus de ~ 98.
- Nicolaus, episcopus ~ 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Vilhelmus, praepositus ~ , comes capelle, secretarius et cancellarius Lodovici regis 141., 172.
Aka (Aka, Veszprém vm.)
- nobiles de ~ 161.
Akolfeu (Akolfő, Pozsony vm.) 89.
Alba ecclesia (Fehéregyház, Pilis vm.)
- plebanus ~ 40.
Alba Regia (Székesfehérvár, Fejér vm.)
- capitulum 47., 120., 170.
- Andreas, praepositus ecclesie ~ 96.
- Demetrius, custos ~ 120.
- Emericus Slavus, notarius, canonicus et homo ~ 120.
- Iohannes, cantor ~ 120.
- Stephanus, decanus ~ 120.
- Thatamerius, praepositus ~ 120.
- ecclesia Beati Nicolai confessoris 170.
- Petrus Zathmariensis, rector ~ 170.
Albert, fursthertzog ze Oesterrich, ze Steir und ze Kernden 116.
Albertus
- civis de civitate Budensi 75.
- filius Iacobi 23.
Alexander, iudex curiae 96.
Almamellék → Iuxta Alma
Alsomuchna (Alsómuthna puszta, Turóc vm.) 8.
- Georgius, filius Bene de ~ 8.
- Petrus et Ladislaus, filii Nicolai, filii Bene de ~ 8.
Alsómuthna → Alsomuchna
Andreas
- archydiaconus de Zygetheu 154., 155., 163.
- canonicus ecclesie Strigoniensis 161.
- (de districtu Liptow) 43.
- episcopus Transylvanus 96.
- famulus Sefredy, abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron 75.
- filius Egidii 72.
- filius Egidii de Cheufolua 89., 157.
- filius Kese de Kalade 19., 25., 26.
- filius Kysa de Kaladei 5., 6.
- filius Lachk, comes Sycolorum, voyvoda Transsilvanus 137.
- filius Lorandi de Gench 138.
- filius Marcel de Marcellfalua 51.
- filius Petri de Thayna 148.

- filius Pobor 101.
 - filius Pobor 147.
 - filius Sebastiani de Saary, homo regius 49.
 - filius Sebastiani de Thayna 48.
 - filius Stephani dicti Zakalus de Karan 39.
 - frater Lodovici regis 96.
 - frater ordinis fratrum Agustinensium de clawstro Sancte Anne de Strigonio 175.
 - litteratus, procurator capituli ecclesie Iauriensis 173.
 - magister (filius Nicolai, condam palatini et iudicis Cumanorum) 170.
 - praepositus ecclesie Albensis 96.
 - praepositus monasterii Sancti Benedicti iuxta Gron 57., 58., 153., 154.
 - presbiterus capituli ecclesie Iauriensis et rector altaris Sancti Petri 104.
 - rex 128., 141., 153., 154., 169., 170.
 - tributarius de Ladamer 123., 124.
 - vicemagister tawarnicorum regalium et specialis nuncius regine 13.
 - woyvoda Transsilvanus 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - Angnes von Vischemund 116.
 - Anthimus, filius Beke, filii Lancreti de iuxta Alma 85.
 - Anthonius de Kyurth, vicecomes Hontensis 170.
 - Apaty (Garammindszent, Bars vm.) 52., 123., 124.
 - Apulia 96.
 - Arnoldus, sacerdos 124.
 - Asszonypataka → Rivulusdominrarum
 - Ászár → Azaar, Martini Azar
 - Arad (Arad, Arad vm.)
 - Johannes Pelros, archidiaconus ~ 91.
 - Thomas, filius Thome de ~ 112.
 - Aranyosmarót → Maroth
 - Aranyosmellék → Iuxta Aranyas
 - Arsan (Orzsány, Hont vm.) 127., 130.
 - Nicolaus, filius Andree de ~ 127., 130.
 - Arwa (Árva, Árva vm.)
 - Markus, filius Ladislai de ~ 113.
 - Aufalu (Ófalu, Baranya vm.)
 - Petrus, filius Iacobi de ~ 85.
 - Stephanus, filius Iacobi de ~, homo regius 85.
 - Augustiner, pruedern ze Prukk 59., 63., 116.
 - Ausztria → Oesterrich
 - Avignon → Avinione
 - Avinione (Avignon, Franciaország) 38., 176.
 - Az (Ás pusztá Udvard mellett, Komárom vm.) 86., 87.
 - Azaar (Ászár, Komárom vm.) 158., 159., 160., 161.
 - Azar → Azaar
- B**
- Bachyensis (Bács, Bács vm.)
 - capitulum 74.
 - comitatus 74.
 - Bács → Bachyensis
 - Bagych, consors Nicolai filii Mauricii, filia Iohannes filii Petri 174.
 - Bajót → Bayoth
 - Baka (Bajka, Bars vm.) 153., 153.
 - Bakonyzombathely → Sombethel
 - Bakou, homo magistri Dominici filii Nicolai condam palatini, comitis Hontensis 170.
 - Bajka → Baka
 - Balog (Balog, Hont vm.) 16.
 - Bálvány → Balwan
 - Balwan (Bálvány, Komárom vm.)
 - Mykch de ~, homo regius 44., 50., 78., 101., 147.
 - Nicolaus, filius Benedicti de ~ 123., 153., 154.
 - Bandinus Cornuti, prior ordinis Sancti Iohannis Ierosolimitani 38., 107., 131.
 - Baracska → Barakcha
 - Barakcha (Baracska, Fejér vm.)
 - Nicolaus, filius Iacobi de ~ 119.
 - Stephanus, filius Iacobi de ~ 119.
 - Barana comitatus (Baranya vármegye)
 - Dominicus, vice Andree bani de Machou, comes de ~ 90., 93.
 - Petrus, comes de ~ 39.
 - Baranya → Barana comitatus
 - Barócs → Baroth
 - Baroth (Barócs pusztá Szimő és Andód között, Nyitra vm.) 62.
 - Iohannes, filius Gunger de ~ 62.
 - Barsberzence → Bersenche
 - Barsfüss → Fyus
 - Barstaszár → Thassar
 - Bars vármegye → Bors
 - Bartholomeus
 - archydiaconus de Zonuk 76., 77.
 - procurator Gwillermi cardinalis, magistri cruciferorum de Caladis Aquis et de Sancto Rege de Strigonio 125.
 - Básztéj → Boztek

- Bathiam (Battyán, Fejér vm.) 161.
 Báthori István ország bíró 14., 16., 158., 159., 160., 161.
 Battyán → Bathiam
 Baudo → Bandinus
 Bayoth (Bajót, Esztergom vm.) 125.
 Bazin → Bozyn
 Beata Virgo
 - domina, abbatissa et sanctimoniales
 ~ de Insula Strigoniensi 128.
 - ecclesie ~ de Chytnuk 66.
 - monasterium ~ de Abram 32.
 Bécs → Wyennensis
 Becse → Beche
 Beche (Becse, Pozsony vm.) 157.
 Beelpatag rivulus (Bélpatak/Szebelléb, Hont vm.) 76., 77.
 Bees, filius Bees 153., 154.
 Beke
 - filius Iohannis, frater Petri,
 episcopi Syrimyensis 74.
 - filius Lancreti de iuxta Alma 85., 88.
 - filius Petri 29.
 Bekes, filius Pauli 109.
 Bela
 - primus et secundus reges 128.
 - rex 125., 144.
 - tertius et quartus reges 141.
 Bélpatak → Beelpatag
 Benedekhegy → Benedukhygye
 Benedictus
 - archiepiscopus Strigoniensis,
 aule regis Ladislai vicecancellarius 170.
 - canonicus ecclesie Sancti Georgii martiris
 66.
 - episcopus Csanadiensis 96.
 - filius Dominici de Uzor 47., 61., 72., 142.,
 149., 150., 151., 157.
 - filius Iohannis de Thayna 44.
 - filius Thome de Rechke, procurator
 domini Michaelis, episcopi ecclesie
 Vachiensis 65.
 - lector capituli Waradyensis 33.
 - plebanus de Sasad 40.
 - presbiter praebendarius capituli
 Nitriensis 60.
 Benedukhygye mons (Benedekhegy/Récse,
 Pozsony vm.) 72., 149.
 Bense, iobagio de Bors 153., 154.
- Beren (Berényvár dűlő Bajót határában,
 Esztergom vm.) 23., 125.
 Berényvár → Beren
 Bernece → Bernythe
 Bernythe (Bernece, Hont vm.)
 - Paulus, filius Petri de ~ 26.
 - Mathias, filius Benedicti de ~ ,
 homo regius 26.
 Bersenche (Barsberzence, Bars vm.) 15.
 Beseneu (Besenyő, Somogy vm.)
 - Iohannes filius Alexandri de ~ 169.
 Besenew (Besenyő, Fejér vm.) 87.
 Besenyő → Beseneu, Besenew
 Besenyők → Bisseni
 Bessenew (Zsitzabesenyő, Bars vm.) 119.
 Beszterce → Bisztricze
 Beyr Nog (Nagybér, Komárom vm.) 161.
 Bihariensis → Byhoriensis
 Bisseni (Besenyők) 32.
 - Gregorius Bissenus, comes ~ 32.
 Bisztricze (Beszterce folyó) 8.
 Biksvnica → Byksevnyche
 Blasius
 - chorū capituli Posoniensis clericus,
 homo capituli 27.
 - episcopus Tynynensis 141., 143., 144.,
 145.
 - filius Chele 136.
 - filius Nicolai 113.
 - filius Nicolai de Eghazasmagiary,
 homo regius 30.
 - rector ecclesie de Werebel 147.
 - sacerdos, homo convēntus monasterii
 Sancti Benedicti 83.
 Bochfalua (Botfalu, Nyitra vm.)
 - Elizabeth, filia Iohannis, filii Petri de ~ 41.
 - Iacobus, filius Petri de ~ 41.
 Bohemia (Csehország) 141.
 Boleslaus, archiepiscopus Strigoniensis 96.
 Bologh → Balog
 Bonifacius papa (VIII.) 38.
 Borfsw (Borfö, Hont vm.)
 - Thomas, filius Stephani de ~ 115.
 Borostyánkő → Purustian
 Bors
 - civitas (Óbars, Bars vm.) 23., 69., 70., 71.,
 73., 79., 153., 154., 155., 156., 170.
 - Cosmas, filius Pauli, civis de ~ 156.
 - Iacobus, filius Pauli, civis de ~ 156.

- Kunchmannus Faber, civis de ~ 156.
- Mark, filius Bas, civis de ~ 156.
- comitatus (Bars vm.) 7., 18., 20., 21., 23., 42., 50., 68., 69., 70., 71., 78., 79., 80., 119., 153., 154., 169., 170.
- iobagiones de ~ 153., 154.
- Katherina, filia Chama de ~ 73.
- Paulus de ~ 147.
- Petrus, filius Stephani de Darou, comes ~ 7., 79., 153., 154.
- Bors, filius Petri 153., 154.
- Borusyeneu (Pilisborosjenő, Pilis vm.) 55., 113.
 - Clara filia Alard de ~ 113.
 - Elisabeth filia Alard de ~ 113.
 - Katherina filia Alard de ~ 113.
 - Petych de ~, filius Pauli 55., 113.
- Bosna (Bosznia)
 - episcopus ~ 38.
 - Peregrinus, episcopus ~ 96.
 - Petrus, episcopus ~ 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Bosznia → Bosna
- Botfalu → Bochfalua
- Bothka (Botyka, Baranya vm.)
 - Iohannes, filius Demetri de ~ 85.
- Botyka → Bothka
- Bozorabus, vaivoda Transalpinum 96.
- Boztek (Básztély pusztá, Esztergom vm.)
 - Paska, filius Petri filii Iohannis de ~ 168., 173.
 - Petrus, filius Iohannis de ~ 34.
- Bozyas (terra, Pozsony vm.) 41.
- Bozyn (Bazin, Pozsony vm.)
 - Iohannes, filius Sebus de ~ 98., 104.
 - Sebus de ~ 104.
- Brayan (Braján, Bars vm.) 153., 154.
- Briccius, presbiter praebendarius capituli ecclesie Strigoniensis 117.
- Bruck an der Leita → Prukk
- Buda (Buda, Pilis vm.)
 - civitas 3., 5., 6., 10., 11., 12., 13., 14., 16., 17., 19., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 34., 42., 44., 50., 51., 52., 53., 54., 59., 81., 82., 85., 91., 98., 101., 137., 141., 148., 163.
 - Albertus, civis de civitate ~ 75.
 - cives de ~ 31., 75.
 - Iohannes de Agria, cives de ~ 31.
 - Kunchlinus, quondam iudex, nunc civis ~ 31., 91.

- Petrus de Iaurino, civis ~ 31.
- Petrus dictus de Dunamarthya, civis ~ 31.
- marca ~ 141.
- ratio ~ 113.
- Buda (Óbuda, Pilis vm.)
 - capitulum 18., 40., 55., 75., 113., 139., 162.
 - Cozma, canonicus ~ 162.
 - Dyonisius, lector ~ 162.
 - Emericus, canonicus ~ 162.
 - Georgius, canonicus ~ 162.
 - Iohannes, custos ~ 162.
 - Ladislaus, canonicus ~ 162.
 - Michael, canonicus ~ 162.
 - Nicolaus, canonicus ~ 162.
 - Petrus, canonicus ~ 162.
 - Petrus, cantor ~ 162.
- Budafalva (Budafa, Pozsony vm.)
 - Demetrius, filius Nicolai de ~ 114.
 - Iohannes, filius Pauli de ~ 114.
 - Mathia litteratus, filius Vermes de ~ 114.
 - Nicolaus, filius Vermes de ~ 114.
- Budaörs → Vrs
- Bulgan (Marchia) 141.
- Bulkuz (Bulkeszi, Bács vm.?, Bölcse, Bihar vm.?) 120.
- Burusyeno → Borusyenu
- Byhoriensis comitatus (Bihar vármegye) 120.
- Byksevnyche (Biksavnica patak, a Garam mellekvize, Bars vm.) 13.
- Byl (Ipolybél, Hont vm.)
 - Nicolaus, filius Petri de ~ 130.

C

- Calidae Aquae (Felhevíz, Pilis vm.)
 - Gude, officialis magistri cruciferorum de ~ 31.
 - Gwillermus, magister cruciferorum ecclesie Sancte Trinitatis de ~ 91., 125.
 - magister cruciferorum ecclesie Sancte Trinitatis de ~ 31.
- Capa (Kápa pusztá Tarján és Csabdi között, Esztergom vm.)
 - Petrus, filius Iohannis de ~ 22., 24., 29., 36.
- Catherina → Katherina
- Cecilia, filia Iacobi, filii Gregorii 136.
- Chadott von Vischemund 116.
- Chal (Csall, Hont vm.) 16.
- Chalamya (Csalomja, Hont vm.)

- Iohannes, filius Nicolai de ~, homo regius 14.
- Pazman, filius Ladislai de ~, homo regius 14.
- Challo (Csalló, Pozsony vm.) 30.
- Laurentius de ~ 30.
- Chama, pater Katherinae de Bors 73.
- Chanadinus
 - archiepiscopus Strigoniensis 1., 66., 118.
 - episcopus Agriensis 96.
- Chasmensis (Csázma, Körös vm.)
 - capitulum 91.
 - Ladislaus, prepositus ecclesie ~ 34., 54., 91., 109., 113.
 - Petrus, homo Ladislai, prepositi ~ 91.
- Cheb (Szigetcsép, Pest-Pilis-Solt vm.) 32.
- Cheek (Csík, Pilis vm.)
 - Iacobus, plebanus de ~ 40.
- Chenke (Cseke, Bars vm.) 15.
- Cherfew 161.
- Cherlek (Cserlek, Bács vm.) 74.
- Cheu, particula possessionis in comitatu Pylisiensi 162.
- Cheufolua (Cséfalva, Pozsony vm.)
 - Andreas, filius Egidii de ~ 157.
 - Petrus, filius Egidii de ~ 89.
- Cheuter, famulus Nicolai, filii Stephani de Darow 111.
- Christianus Comanus, iobagio de Bors 153., 154.
- Chukarfalva (Csukárfalva, Pozsony vm.) 104.
- Churle (Csölle, Pozsony vm.) 47., 61., 89., 142., 150.
 - Nicolaus, filius Sandur de ~ 61., 72., 142., 150.
- Chus (mons, Bars vm.) 153., 154.
- Chyka (Csika, Tolna vm.) 95.
- Chykou, magister tawarnicorum regalium 96., 113., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Chytar (Csitár, Bars vm.) 154., 155.
- Chytnuk (Csetnek, Gömör vm.)
 - ecclesie Beate Virginis de ~ 66.
 - Iohannes, rector ecclesie Beate Virginis de ~ 66.
- Chyurle → Churle
- Cito (Citó, Baranya vm.)
 - Petrus, filius Nicolai de ~ 93.
- Clara
 - coniunx magistri Andree, filii Kelyani, filia Theodori, filii Ladislai de Tenguld 112.
 - coniunx Petych filii Pauli 55.
- filia Alard de Borusyeneu 113.
- filia Elizabeth 132.
- filia Stephani dicti Treufunkes, consors Iohannis Vorsolf dicti, civis Posoniensis 138.
- soror Katherine 122.
- Clemens papa (VI.) 38.
- Colocensis (Kalocsa, Solt vm.)
 - Dyonisius, archiepiscopus ~ 96.
 - Ladislaus, archiepiscopus ~ 96.
 - Nicolaus, archiepiscopus ~ 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Colomannus, episcopus Iauriensis 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Comaromiensis → Kamaryensis
- Corardus, archidiaconus Nitriensis 141.
- Cosma
 - canonicus capituli Strigoniensis 55.
 - cantor capituli Nitriensis 67., 68., 69., 70., 71.
 - filius Beke de iuxta Alma 85.
- Cosmas, filius Pauli, civis de Bors 156.
- Cozma, canonicus capituli ecclesie Budensis 162.
- Cratherius, comes de Kynuspergh 44., 46.
- Crazna (Krasznó, Trencsén vm.) 137.
- Croatia (Horvátország) 131.
 - Nicolaus, banus tocius Sclavoniae et ~ 96.
- Csall → Chal
- Csalló → Challo
- Csalköz districtus 105.
- Csalomja → Chalamya
- Csanád, Télegdi → Chanadinus
- Csanad (Csanád, Csanád vm.)
 - Benedictus, episcopus ~ 96.
 - Thomas, episcopus ~ 96., 113., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Csázmai káptalan → Chasmensis
- Cséfalva → Cheufolua
- Csehország → Bohemia
- Cseke → Chenke
- Cselthő (Cseltő, Pozsony vm.)
 - Iacobus, filius Iohannis de ~ 105.
- Cseltő → Cselthő
- Cserlek → Cherlek
- Csetnek → Chytnuk
- Csík → Cheek
- Csika → Chyka
- Csölle → Churle

Csukárfalva → Chukarfalva
 Cuczelmus Ruffus, cives de Wysschegrad 122.
 Curbergh (hegy Nyék határában, Hont vm.) 16.
 Cyko → Chykou

D

Dalmad (Dalmad, Hont vm.) 115., 117.
 - Stephanus, filius Thome de ~ 115., 117.
 Damas (Garamdamásd, Bars vm.) 42.
 Daniel, abbas monasterii Sancti Andree apostoli in Wyssegrad 54.
 Danubius (Duna folyó) 128., 141.
 Daras (Zobordarázs, Nyitra vm.)
 - Nicolaus, rector ecclesie de ~ 21.
 Darasy (Darázsi, Hont vm.) 76., 77.
 Darázsi → Darasy
 Darou (Dáró, Tolna vm.)
 - Nicolaus, filius Stephani, filii Salamonis de ~ 17., 95.
 - Petrus, filius Stephani de ~ 7., 17.
 Dáró → Darou
 Debreu (Debrő, Heves vm.)
 - Nicolaus de ~ 164.
 Debrő → Debreu
 Demesyensis (Dömös, Esztergom vm.)
 - Martinus, praepositus ecclesie ~ 81., 114.
 Demetrius
 - custos capituli ecclesie Albensis 120.
 - episcopus Waradiensis 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - filius Alexandri de Nekchte de genere Aba 96.
 - filius Bodun dictus Borch 96.
 - filius Nicolai 169.
 - filius Nicolai de Budafalva, homo regius 114.
 - vicecomes de comitatu Hont 16.
 Derenchen (Derencsény, Gömör vm.) 103.
 - Ladislaus, filius Petheu dictus Voywoda de ~ 103.
 - Nicolaus, filius Peteu dictus Voywoda de ~ 103.
 Dersenye (Derzsenye, Hont vm.)
 - Michael, filius Lypoldy de ~ 115.
 Detricus, rector ecclesie Beate Virginis de Chytnuk 66.
 Dobon (Nagybarócs, Nyitra vm.) 62.
 Doborgaz (Doborgaz, Pozsony vm.) 118.

- Nicolaus, filius Mathye de ~ 118.
 - Pamlinus, filius Pauli de ~ 118.
 - Stephanus, filius Pauli de ~ 118.

Dominicus

- archiepiscopus Spalatensis 96.
 - dictus Machka, filius Iohannis, v ycevoyvoda Transilvanus 137.
 - episcopus Transilvanus 141., 143., 144., 145.
 - filius Chepan 50.
 - filius Mychaelis, famulus Nicolai de Debreu 164.
 - filius Nicolai palatini, comes Hontensis 6., 19., 170.
 - filius Petri de Uzor 47., 61., 72., 89., 151.
 - prepositus ecclesie Sancti Thome martiris de promonthorio Strigoniensi 55., 101., 113., 147.
 - vice Andree bani de Machou comes de Barana 90., 93.

Domus, iobagio de Bors 153., 154.

Dömös → Demesyensis

Dorog → Durugh

Drugeth Vilmos → Wyllermus Drugeth

Duna → Danubius

Dunamarthya (?)

- Petri dicti de ~ 31.

Dunaszeg → Dunazhek

Dunazhek (Dunaszeg, Győr vm.) 168.

Durugh (Dorog, Esztergom vm.) 55., 113.

Dyonisius

- archiepiscopus Colocensis 96.
 - filius Stephani bani de Lossoncz 65.
 - lector capituli ecclesie Budensis 162.
 - lector capituli ecclesie Strigoniensis 55.
 - magister agazonum 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - magister dapiferorum 96.
 - officialis Ladislai, filii Laurencii, comitis Bursyensis de Thenk 115., 117.

E

Eberger des Praunstorffer 116.

Ebszöny → Epzeu

Edde (Edde, Somogy vm.) 169.

- Petrus filius Thome de ~ 164.

Egidius

- dictus de Zelli, iuratus civis de Strigonio 140.

- filius Andree 48.
- filius Nicolai de Wata, homo regius 27., 30.
- Eghazasmagary (Egyházasmagyar, Pozsony vm.) 27., 30.
 - Blasius, filius Nicolai de ~, homo regius 30.
 - Emericus, filius Tabur de ~ 27., 30.
 - Iohannes, filius Farkasy de ~ 27., 30.
 - relictum Emericii, filii Tabur de ~ 27., 30.
- Eghres Pathaka (Nyék folyó, Hont vm.) 16.
- Egresd (Egresd puszta Kishelvénny határában, Trencsén vm.) 134.
 - Iacobus, filius Mathye de ~ 134.
 - Mathias de ~ 134.
 - Nicolaus de ~ 134.
 - Sebe, filia Sygeer de ~ 134.
 - Syger, filius Symonis de ~ 134.
- Egyházasmagyar → Eghazasmagary
- Elek, pater Thomae 14., 16.
- Elena
 - filia Iohannis, filii Iacobi de Zaz 136.
 - filia Ladislai, filii Iwan 89.
 - filia Sandur 142.
 - relictum Salamonis 89.
- Elisabeth
 - consors Iohannis Cheh 132.
 - filia Alard de Borusyeneu 113.
 - filia Iohannis, filii Petri de Bochfalua 41.
 - regina 13., 47., 123., 124., 125., 158.
 - regina senior, genetrix Lodovici regis 141., 143., 144., 145., 161., 170.
 - relictum regis Ladislai 32.
 - relictum Valentini de Zop 89.
 - soror domine Katherine, consortis Sebastiani 55.
- Elizabet → Elisabeth
- Elysabeth → Elisabeth
- Emericus
 - canonicus capituli ecclesie Budensis 162.
 - canonicus capituli ecclesie Nitriensis 56.
 - canonicus capituli ecclesie Strigoniensis 55.
 - filius Iohannis dicti Aprod 37., 84.
 - filius Iohannis de Wayka 118.
 - filius Tabur de Eghazasmagary 27., 30.
 - relictum ~, filii Tabur de Eghazasmagary 27., 30.
 - rex 128., 141.
 - sacerdos conventus Beati Ypoliti de Zubur 46.

- Emericus Slavus, notarius, concanonicus et homo capituli Albensis 120.
- Epel (Epöl, Esztergom vm.) 22.
 - Paulus, filius Petri de ~ 22.
- Epzeu (Ebszöny, Esztergom vm.) 125.
- Erdély → Transsylvania
- Erdenharth filius Prenchul 171.
- Eszterházy Imre hercegprímás 35.

F

- Farkasius, filius Dama 153., 154.
- Fegul Goldfez 72.
- Fehéregyház → Alba ecclesia
- Felhévíz → Calidae Aquae
- Felsőmutna → Muchna
- Felvinc → Felwynch
- Felwynch (Felvinc, Torda-Aranyos m.) 9.
- Fenenna regina 32.
- Feneuseunyche (Fenyősvánica, patak Bars vármegyében) 13., 153., 154.
- Feölseö Nyek (Felsőnyék, Hont vm.) 16.
- Finke (Finke, Borsod vm.)
 - Petrus, filius Nicolai de ~ 98.
- Finta → Phynta
- Florianus, rector ecclesie Sancti Nicolai (de districtu Liptow) 43.
- Frithko, urbarius de Kunigispergh 3.
- Fryczko, comes de Kunigispergh 13.
- Fyus (Barsfüss, Bars vm.)
 - nobiles de ~ 92.
 - Thomas, filius Ladislai, nobilis de ~ 92.
 - Tonk, filius Petri de ~ 80.

G

- Galamya (Csalamja, folyó Hont vármegyében) 16.
- Garai Miklós nádor 13.
- Garam → Gorom
- Garamdamásd → Damas
- Garamkovácsi → Kovachi
- Garamladomér → Ladamer
- Garammindszent → Mendzent, Apaty
- Garamnémeti → Nemetti
- Garamsolymos → Salmus
- Garamszentbenedek → Sanctus Benedictus

- Garamszőllős → Zeleus
 Garamtolmács → Talmach
 Gay (rivulus, Bars vm.) 153., 154.
 Geeg (Gég puszta Martos határában,
 Komárom vm.) 64., 166., 167.
 Gég → Geeg
 Gehan, iuratus civis de Strigonio 140.
 Gelle (Ógelle, Pozsony vm.)
 - ecclesia Beati Petri Apostoli in ~ 165.
 - Michael, presbiter et rector ~ 165.
 Gench (Gencs, Pozsony vm.)
 - Andreas, filius Lorandi de ~ 138.
 Gencs → Gench
 Georgius
 - canonicus capituli ecclesie Budensis 162.
 - de Ruhman, homo regius 125.
 - episcopus Sirmiensis 96.
 - filius Bene de Alsomuchna 8.
 - filius Bodor 134.
 - filius Hermanni, iuratus civis de Strigonio
 140.
 - filius Iacobi 9.
 - filius Pauli de Sepec 109.
 - filius Petri, fratriss Bors de Nemchun 49.,
 67., 68., 69., 70., 71., 78., 79., 153., 154.
 - filius Peteu de Uztupan 111.
 - filius Robini, iuratus civis de Strigonio 140.
 - litteratus, iuratus civis de Strigonio 140.
 Georgius, Sanctus
 - ecclesia ~ de Strigonio → Strigonium
 Gergetegh (Görgeteg, Somogy vm.)
 - Nicolaus, filius Stephani de ~ 105.
 Germath → Germoth
 Germoth (Zsitvagyarmat, Bars vm.) 80., 83., 170.
 - Iacobus, filius Buken de ~ 80., 83.
 - Nicolaus, filius Buken de ~ 80., 83.
 - Nicolaus, filius Gregorii de ~ 170.
 - Nicolaus, filius Lucae de ~ 170.
 Gerud (Györöd, Bars vm.)
 - Iohannes de ~, homo regius 123.
 - Nicolaus, filius Mauricii de ~ 60., 67., 68.,
 69., 70., 71., 79., 123., 124.
 Geyssa rex 153., 154.
 Gilétfi Miklós nádor 27., 30.
 Godan (?), Somogy vm.) 169.
 Goldfez → Fegul
- Goron (Garam folyó) 13., 44., 46., 153., 154., 156.
 Gregorius
 - Bissenus, comes Bissenorum 32.
 - custos capituli Waradyensis 33., 113.
 - de Selepcen 48.
 - de Zyner, homo regius 169.
 - filius Giulae de Kis Thopolchan 50., 56.,
 57., 58.
 - filius Gregorii 169.
 Gron → Goron
 Gude castrum 169.
 Gude, officialis magistri cruciferorum de Calidis
 Aquis 31.
 Guge (?)
 - Iohannes, filius Iacobi de ~ 170.
 Gugh (Gúg, Nyitra vm.) 62.
 Gumuriensis (Gömör)
 - cultellus 66.
 - decimacio 66.
 - Iohannes, archydiaconus de ~ 113.
 Guntheer, iobagio capituli Posoniensis 104.
 Guntherus Saxo, monetarius Strigoniensis 122.
 Gurbeu (Körbő, Tolna vm.) 32.
 Gutakarcsa → Guthakarcha
 Guthakarcha (Gutakarcsa, Pozsony vm.)
 - Nicolaus, filius Mauricii filii domine
 Morith de ~ 174.
 Gömör → Gumuriensis
 Görgeteg → Gergeteg
 Gúg → Gugh
 Gyante (Gyante puszta Mezőgyán mellett, Bihar vm.)
 120.
 Gyarmoth (Kisgyarmat, Hont vm.) 25.
 Gyegh → Geeg
 Gyermath → Germoth
 Gyimes (Ghymes, Bars vm.)
 - Iohannes, filius Alexandri de ~ 113.
 - Ladislaus, filius Laurencii, castellanus de ~ 23.
 Gyolta (terra) 169.
 Győr → Iaurinum
 Györöd → Gerud
 Gyreus (Nagybarócs, Nyitra vm.) 62.
 Gyula
 - filius Pauli 8.
 - vicecastellanus magistri Symonis 98.
 Gyürk (Gyürk, Hont vm.) 16.

H

- Habey (Hobol, Pozsony vm.) 85., 88.
 Hainreich von Molerstorf 63.
 Hainreich von Swechent 59.
 Hamburg (Hamburg, Németország)
 - Nicolaus dictus Sykyrl, cives ~ 150.
 Hanta → Hantha
 Hantha (Hanta, Veszprém vm.) 161.
 - Nicolaus, praepositus ecclesie ~ 159., 160.
 - praepositura ~ 158.
 Helemba (Helemba, Hont vm.) 12., 97.
 Hansen von Goettesprunne 116.
 Hechche (Hecse, Bars vm.)
 - Mykou, filius Heym de ~ 50.
 Hecse → Hechche
 Hene Gallicus, iuratus civis de Strigonio 140.
 Henricus
 - episcopus Veszprimiensis, aulae dominae reginae cancellarius 96.
 - prepositus monasterii Sancti Benedicti de iuxta Gron 15.
 Herke, filius Benedicti 153., 154.
 Herman → Hermanus
 Hermanus
 - iobagio episcopi ecclesie Vachiensis 65.
 - civis iuratus civitatis de Kunusperg 60.
 - civis iuratus in Wysschegrad 122.
 - vicearchidiaconus de districtu Liptow 43.
 Herricus, abbas monasterii Virginis gloriose de Pylis 162.
 Heteu (Hetény, Tolna vm.) 32.
 Hetény → Heteu
 Hévmagyarád → Magyarad
 Heynchman Celer, civis iuratus civitatis de Kunusperg 60.
 Hídvég → Hydweg
 Hind → Hynd
 Hobol → Habey
 Holdos Tóu (Nagybarócs, Nyitra vm.) 62.
 Homis (Nagybarócs, Nyitra vm.) 62.
 Hondricus, iobagio episcopi ecclesie Vachiensis 65.
 Hontensis → Huntensis
 Hontvarsány → Vorsan
 Horváti Péter fia János 127.
 Horvátország → Croatia

- Hospitalis → Ordo Fratrum ~ Sancti Iohannis Ierosolimitani
 Hrušou (Hrušov, Bars vm.)
 - officiales de ~ 53.
 - vicecastellani de ~ 53.
 Hungaria (Magyarország) 17., 52., 59., 107.
 Hungersch → Hungaria
 Huntensis (Hont vm.) 163.
 - Anthonius de Kyurth, vicecomes ~ 170.
 - Nicolaus, archidiaconus ~ 121., 125., 128., 141., 145., 172.
 - comitatus 5., 6., 14., 16., 19., 25., 100., 109., 117., 127., 130., 170.
 - Demetrius, vicecomes de comitatu ~ 16.
 - Dominicus, filius Nicolai palatini, comes ~ 6., 19., 170.
 - Iohannes, iudex nobilium de comitatu ~ 16.
 - Leukus, iudex nobilium de comitatu ~ 16.
 - silva 153., 154.

Huzur → Uzur

Hydweg (Hídvég, Hont vm.) 6., 19., 108.

- Hynd (Hind, Nyitra vm.)
 - Michael de ~ 134.
 - Stephanus, filius Dyonisii de ~ 20., 21.

I

- Iacobfolwa (Szöllősjakabfolde, Bács vm.) 74.
 Iacobus
 - canonicus conventus Sancti Benedicti iuxta Gron 153., 154.
 - filius Buken de Germoth 80., 83.
 - filius Elizabeth 132.
 - filius Gregorii 136.
 - filius Gregorii de Selepchen 48.
 - filius Iohannis de Cselthö 105.
 - filius Mathye de Egresd 134.
 - filius Pauli, civis de Bors 156.
 - filius Petri de Bochfalua 41.
 - filius Robini, iuratus civis de Strigonio 140.
 - filius Thome de Sancto Iacobo 85.
 - magister filius comitis Dabramus 39.
 - plebanus de Cheek 40.

- prothonotarius Nicolai de Zeech, homo regius 125.
- Rekhardus 72.
- Iakus
 - iudex civitatis Posoniensis 174.
 - filius Iwanka de Bury 163.
- Iaurinum (Győr, Győr vm.)
 - Andreas litteratus, procurator capituli ecclesie ~ 173.
 - capitulum 138., 168., 173.
 - Andreas, presbiterus ~ 104.
 - Vallentinus, clericus ~ 168.
 - Colomannus, episcopus ~ 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - comitatus 165.
 - Nicolaus, episcopus ~ 96.
 - Petrus de ~, civis Budensis 31.
- Ierosolimitani → Ordo Fratrum Hospitalis Sancti Iohannis ~
- Ierusalem 137.
- Igrychk (Igric, Pozsony vm.)
 - Iohannes filius Nicolai de ~ 174.
- Iklad (Iklad, Fejér vm.)
 - Iohannes, filius Barlius de ~ 84.
- Ilhota (Lehota ?, Bars vm.) 52.
- Ilka (Ilka, Pozsony vml.)
 - Michael, filius Andree de ~ 30.
- Innocentius (VI.) papa 176.
- Iohannes
 - archidiaconus de Gumur 113.
 - Bononiensis, iuratus civis in Wysschegrad 122.
 - canonicus capituli ecclesie Strigoniensis 55.
 - cantor capituli ecclesie Albensis 120.
 - Chuz, tocius Dalmacie et Croacie banus 144., 145.
 - custos capituli ecclesie Budensis 162.
 - custos capituli ecclesie Nitriensis 56., 154., 155., 163.
 - custos capituli ecclesie Strigoniensis 55.
 - de Agria, civis Budensis 31.
 - de Geured, homo regius 123.
 - dictus Chuz de Thopolchan, castellanus 113.
 - dictus Kiis, plebanus ecclesie Sancti Laurentii martyris 106.
 - dictus Kun 50., 56.
 - dictus Toot 74.
 - episcopus Nitriensis 96.
 - episcopus Wesprimiensis 96., 121., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - filius Aladari de Nyr 113.
 - filius Alard 113.
 - filius Alexandri de Beseneu 169.
 - filius Alexandri de Gymus 113.
 - filius Barlius de Iklad 84.
 - filius Beke 113.
 - filius Benedicti 89.
 - filius Demetrii de Bothka, homo regius 85.
 - filius Desiderii 37.
 - filius Dessew de Pel 84.
 - filius Dominici 84.
 - filius Emerici filii Tabur 27., 30.
 - filius Gregorius de Habay 80., 83.
 - filius Gunger de Baroth 62.
 - filius Farkasy 27., 30.
 - filius Iacobi, civis Posoniensis 72.
 - filius Iacobi de Guge 170.
 - filius Iacobi de Sancto Paulo 168., 173.
 - filius Iacobi de Zaz 136.
 - filius Iacobi dictus de Agria 98.
 - filius Iluka 9.
 - filius Iwan de Magyarbeel 126.
 - filius Iwanka, nobilis de Sypich 129.
 - filius Ivánka de Kysmajus, homo regius 8.
 - filius Kemeen 74.
 - filius Konth de Zap, homo regius 30.
 - filius Ladislai, nobilis de Fyus 92.
 - filius Lamperti 4., 24., 29.
 - filius Lucasii 80., 83.
 - filius Michaelis 33.
 - filius Nicolai 84.
 - filius Nicolai de Igrychk 174.
 - filius Nicolai dicti Veche 85.
 - filius Nicolai, homo regius 14.
 - filius Orasz 8.
 - filius Pauli 109.
 - filius Pauli de Budafalva, homo regius 114.
 - filius Petri 8.
 - filius Petri 100.
 - filius Petri 169.
 - filius Petri 174.
 - filius Petri de Wotha, homo regius 104.
 - filius Petri, nepotes Kacina 169.
 - filius Pobor 101., 147.
 - filius Salomonis 4.
 - filius Sebes 152.
 - filius Sebus de Bozyn 98., 104.
 - filius Stephani dicti Saphar 113., 162.
 - filius Viliam, decimator Posoniensis 98.

- frater Nicolai 109.
- Gyepes de Kyshereztyen 148.
- iudex nobilium de comitatu Honthensi 16.
- Iuvenis, comes de Kunusperg 20., 21.
- magister (filius Nicolai, condam palatini et iudicis Cumanorum) 170.
- Pelros, archidiaconus Orodiensis, vicarius et procurator Gwyllermi cardinalis 91.
- plebanus de Korpona, homo regius 154., 155., 163.
- plebanus de Scenthiacobfolua 40.
- plebanus ecclesie Sancti Mychaelis archangeli de Lipche 51.
- praesbyter, concanonicus, custos et homo ecclesie Beatae Virginis de Thurocz 8.
- praepositus de Kw, homo regius 153., 154., 155.
- praepositus monasterii Sancti Benedicti 92.
- prior et custos conventus monasterii Saxardiensis 110.
- rector ecclesie Beate Virginis de Chytnuk 66.
- relicta ~, filii Farkasy 30.
- Rufus 113.
- subprior conventus ecclesie Beati Ipolti de Zoborio 48., 49.
- Taar, homo regius 154., 155., 163.
- Iohannes, Sanctus
 - Ordo Fratrum Hospitalis ~ Ierosolimitani 38.
- Ipolybél → Byl
- Ipolyság → Saagh
- Isalth, filia Sandur 142.
- Isyph, viceiudex Nicolai Konth palatini 170.
- Ithok, frater Christiani Comani 153., 154.
- Iuxta Alma (Almamellék, Somogy vm.)
 - Anthimus, filius Beke, filii Lancreti de ~ 85.
 - Beke, filius Lancreti de ~ 85.
 - Cosma, filius Beke de ~ 85.
 - Leoncius, filius Beke, filii Lancreti de ~ 85.
- Iuxta Aranyas (Aranyosmellék, Erdély) 9.
- Ivanka
 - frater Dominici de Machka 137.
 - episcopus Varadiensis 96.
- Iwan, iobagio de Bors 153., 154.
- Iwanka, pater Ladislai 34.
- Iwola, filia Chege, relicta Andree, filii Mykolin de Kurthwelus 132.
- Izkor 169.

K

- Kacina filius Petri 169.
- Kakas (acus, Pozsony vm.) 41.
- Kakasd → Kasak
- Kakath (Párkány, Esztergom m.) 15.
- Kaladé → Kaladyn
- Kaladyn (Kaladé, Hont vm.) 5., 6., 19., 25., 26., 28.
 - Andreas, filius Kese de ~ 19., 25., 26.
 - Andreas, filius Kysa de ~ 5., 6.
 - Nicolaus, filius Kysa de ~ 5., 6.
- Kalocsa → Colocensis
- Kamaryensis
 - comitatus 15., 64., 166., 167.
 - Mathias, archidiaconus ~ 125., 141., 143., 144.
- Kápa → Capa
- Karan (Kárán, Somogy vm.)
 - Andreas filius Stephani dicti Zakalus de ~ 39.
- Karan fluvius 39.
- Karanfeu (Káránfő, Somogy vm.)
 - Stephanus filius Sandur de ~ 39.
- Káránfő → Karanfeu
- Karolus rex 74., 95., 96., 128., 139., 153., 154., 155., 169.
- Kasak (Kakasd, Tolna vm.) 17.
- Katherina
 - consors Sebastiani 55.
 - filia Alard de Borosyeneu 113.
 - filia Chama de Bors 73.
 - filia Cheberyani de filiis Ypocz 43.
 - uxor Guntheri Saxonis 122.
- Kathlyn → Katherina
- Kathy, filia Elizabeth 132.
- Karcha (Karcza, Pozsony vm.)
 - Mychael, filius Luce de ~ 104.
- Kärnten → Kernden
- Kenesech (Zsitzvakenéz, Bars vm.) 53., 153., 154.
- Kernden → Kärnten
 - Albert, furstherzog ze Oesterrich, ze Steir und ze ~ 116.
- Kesző → Kezu
- Keszöl → Keztheuch
- Keztheuch (Keszöl, Esztergom vm.) 55., 113.
- Kezu (Kesző, Pilis vm.)
 - Adam de ~ 40.
- Királyfiakarsa → Kyralyfyakarcha
- Kisbarócs → Kysbaroth, Teglaegetu
- Kisbér → Kysbeyr

- Kisfalud → Kyusfolu
 Kisgyarmat → Gyarmoth
 Kisherestyén → Kyshereztyen
 Kisölved → Wlwed
 Kis Thopolchan (Kistapolcsány, Bars vm.)
 - Gregorius, filius Giulae de ~ 50., 56., 57., 58.
 - Nicolaus, filius Giulae de ~ 57.
 Kisudvarnok → Kyswduarnuk
 Kiszuca folyó → Kysse
 Kiszucaújhely → Uyvaras
 Klucsován → Kulchua
 Koarzegh (Kővárszeg, Hont vm.) 100.
 Konth
 - civis iuratus civitatis de Kunusperg 60.
 - Nicolaus, palatinus 128., 133., 134., 141.,
 143., 144., 145., 147., 168., 169., 170., 173.
 - pater Iohannis de Zap 30.
 Konya, filius Thome, quondam woyvode
 Transilvani 100.
 Korlathfeölde (Korlátfolde, Nyék, Hont vm.) 14.,
 16.
 Korpona (Korpona, Hont vm.)
 - Iohannes, plebanus de ~ 154., 155., 163.
 Kounya, comes Neugradiensis 5., 6.
 Kovachi (Garamkovácsi, Bars vm.) 67., 69., 153.,
 154., 155., 163.
 Kő → Kw
 Königsberg → Kunigispergh
 Körbő → Gurbeu
 Körtvélyes → Kurthwelus
 Kővárszeg → Koarzegh
 Középyöröd → Kuzepgeurud
 Kulchua (Klucsován, Pozsony vm.)
 - Ladislaus, filius Kokos de Selpe et de ~ 98.
 Kunchlinus, quondam iudex, nunc civis Budensis
 31., 91.
 Kunchmannus Faber, civis de Bors 156.
 Kunigispergh (Újbánya, Bars vm.)
 - cives et hospites 3., 44., 46., 60.
 - civitas 21., 46., 60.
 - Cratherius, comes de ~ 44., 46.
 - Frithko, urburarius de ~ 3.
 - Fryczko, comes de ~ 13.
 - Herman, civis iuratus de ~ 44., 60.
 - Heynchman Celer, civis iuratus civitatis de
 ~ 44., 60.
 - Iohannes Iuvenis, comes de ~ 20., 21.
 - iudex de ~ 44.
 - Konth, civis iuratus civitatis de ~ 44., 60.
 - Pibruntl, civis iuratus civitatis de ~ 44., 60.
 - Sentel, civis iuratus civitatis de ~ 44., 60.
 - Ulman, civis iuratus civitatis de ~ 44., 60.
 - Wynk, civis iuratus civitatis de ~ 44., 60.
 Kunuspergh → Kunigispergh
 Kunyglanum castrum 127.
 Kusteuch → Keztheuch
 Krasznó → Crazna
 Kuchmegh, iobagio de Bors 153., 154.
 Kural → Mathyassapethwrfelde
 Kural (Kural, Esztergom vm.) 37., 84.
 Kürt → Kyurth
 Kurthwelus (Körtvélyes puszta, Pozsony vm.) 132.
 Kuvesuth 125.
 Kuzepgeurud (Középyöröd, Bars vm.) 101., 147.
 Kw (Kő, Baranya vm.)
 - Iohannes prepositus de ~ 153., 154., 155.
 Kynuspergh → Kunigispergh
 Kyralyfyakarcha (Királyfiakarcsa, Pozsony vm.)
 - Peteu filius Olury de ~ 174.
 Kysbaroth (Kisbarócs, Nyitra vm.) 62.
 → Teglaegetu
 Kysbeyr (Kisbér, Komárom vm.) 161.
 Kyshereztyen (Kisherestyén, Bars vm.)
 - Iohannes, filius Gyepes de ~ 148.
 Kysmajus (Kismajus, Túróc vm.)
 - Iohannes, filius Ivánka de ~ , homo regius 8.
 Kyssag (Túr, Hont vm.)
 - Peteu de ~ 26.
 Kysse (Kiszsuca folyó, Trencsén vm.) 137.
 Kyswduarnuk (Kisudvarnok, Pozsony vm.)
 - Séke, filia Iohannis, filii Petri de ~ 174.
 Kyusfolu (Kisfalud, Hont vm.) 18.
 Kyurth (Kürt, Pozsony vm.)
 - Anthonus de ~ , vicecomes Hontensis 170.
 Kyutzuch (locus, Bars vm.) 153., 154.

L

- Lackh
 - filius Nicolai 171.
 - frater Kolos, homo regius 153., 154., 155.
 Ladamer (Garamladomér, Bars vm.) 123., 124.
 - Andreas, tributarius de ~ 123., 124.
 Ladány, filius Pocrus 8.
 Ladislaus
 - abbas monasterii Sancti Benedicti de iuxta
 Gron 15.

- archiepiscopus Colocensis 96.
 - canonicus capituli ecclesie Budensis 162.
 - canonicus capituli ecclesie Strigoniensis 55., 113.
 - cantor capituli ecclesie Waradiensis 33.
 - de Telen 169.
 - dictus Pozar 166., 167.
 - dux, filius Caroli regis 96.
 - episcopus Quinqueecclesiensis 96.
 - episcopus Wesprimiensis, aule reginalis cancellarius 164.
 - famulus domini Ulrici abbatis monasterii Sancti Benedicti de iuxta flumen Goron 156.
 - filius Andree, concanonicus capituli Strigoniensis 100.
 - filius Iwan 89.
 - filius Iwanka 34.
 - filius Kokos de Selpe et de Kulchua 98.
 - filius Lamperti 4., 24., 29.
 - filius Laurencii, filii Baldini, castellanus de Gymus 23.
 - filius Michaelis de Warbow 14., 16.
 - filius Michaelis Pasar 64.
 - filius Nicolai 84.
 - filius Nicolai dicti Veche de Patha 85.
 - filius Nicolai, filii Bene de Alsomuchna 8.
 - filius Nicolai, filii Lorandi 138.
 - filius Petheu 140.
 - filius Petheu dictus Voywoda de Derenchén 103.
 - filius Petri de Kaluz
 - filius Petri, filii Stephani, filii Bartholomei de Samuchkezy 33.
 - filius Zobonya, castellanus de Saskw 52.
 - consors ~ 123., 124.
 - frater Ugrini canonicus capituli Strigoniensis 55.
 - praepositus ecclesie Chazmaensis, comes capelle et secretarius cancellarius Lodovici regis 34., 54., 91., 109., 113.
 - praepositus ecclesie Sancti Georgii martiris de Strigonio 1.
 - rex 32., 95., 96., 128., 141., 143., 144., 169., 170., 171.
- Ladislaus Sanctus
- claustrum ~ 122.
- Lajta → Leyta
- Lajta-hegység → Leitachperig
- Lakaath (Lakács, Nyitra vm.) 170.
 - Lakács → Lakaath
 - Laurentius
 - de Challo 30.
 - filius Gregorii 80.
 - filius Gregorii de Habay 80.
 - filius Petri 169.
 - Legeen (Ledény, Hont vm.) 76., 77.
 - Lehota → Ilhota
 - Leitachperig (Lajta-hegység) 59.
 - Leklinc → Neklinck
 - Lengyelország → Polonia
 - Leo, iudex in Wysschegrad 122.
 - Leoncius, filius Beke, filii Lancreti de iuxta Alma 85.
 - Letkés (Letkés, Hont vm.) 12., 97.
 - Leukus
 - iudex nobilium de comitatu Honthensi 16.
 - filius Andree 48.
 - filius Gregorii de Zalatnya, homo regius 26., 28.
 - magister dapiferorum et pincernarum 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - plebanus de Alba ecclesia 40.
 - Leustachius, banus tocius Slavonie 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - Leustazius de districtu Lipthow 43.
 - Leyta (Lajta folyó) 63.
 - Lewa (Léva, Bars vm.) 7., 17., 148.
 - Léva → Lewa
 - Lipche → Lupche
 - Lipoldus, filius Petri dicti Vayas de Záz 136.
 - Lipthow → Lipthov
 - Lipthov (Liptó vm.)
 - comitatus 51.
 - districtus 43.
 - Hermanus, vicearchidiaconus de ~ 43.
 - Stephanus dictus Bubek, comes ~ 113.
 - Lisciva (rivulus, Bars vm.) 153., 154.
 - Lodovicus rex 3., 4., 5., 6., 8., 9., 13., 14., 16., 18., 20., 21., 25., 26., 28., 29., 30., 31., 34., 35., 42., 44., 46., 47., 48., 49., 51., 52., 53., 54., 60., 67., 68., 69., 70., 71., 76., 77., 78., 80., 82., 83., 96., 97., 98., 107., 101., 104., 114., 115., 120., 125., 127., 128., 130., 131., 137., 141., 143., 144., 145., 148., 153., 154., 155., 160., 161., 163., 169., 170., 172.
 - Losonc → Lossoncz
 - Lossoncz (Losonc, Nógrád vm.)
 - Dyonisius, filius Stephani bani de ~ 65.

Luca

- filius Mathei 150.
- filius Mathei de Uzor 72.
- filius Moch 113.
- maritus domine Margarete 149.
- nepos Cheberyani 43.

Lucasius (de Germoth) 80., 83.

Luchasius, presbiter, prebendarius ecclesie Strigoniensis 130.

Lucia, soror Ladislai, filii Petri filii Stephani filii Bartholomei de Samuchkezy, consors Iohannis filii Michaelis 33.

Ludovicus → Lodovicus

Lukachius, filius Baka 109.

Lupche (Németlipcse, Liptó vm.) 114.

- ecclesie Beati Michaelis in ~ 51.
- plebanus ecclesie Sancti Michaelis archangelis in ~ 51.

Lylium, relicta Baka de Sepec 109.

Lylia terra 170.

M

Mágocs → Maguch

- Maguch (Mágocs, Baranya vm.)
- Mark, abbas monasterii de ~ 95.

Magyarad (Hévmagyarád, Hont vm.)

- Nicolaus, filius Iohannis de ~ 115., 117.

Magyarbeel (Magyarbél, Pozsony vm.)

- Iohannes, filius Iwan de ~ 126.

Magyarország → Hungaria

Malaka (tó Nyék határában, Hont vm.) 16.

Malonya (Malonya, Bars vm.) 50., 56., 57., 58.

Maradek, udvornicus de Zyner 169.

Marcelfalua (Marcellfalva, Liptó vm.)

- Andreas, filius Marcel de ~ 51.
- iobagiones (regales) de ~ 51.
- nobiles de ~ 51.

Marcellfalva → Marcellalua

Marchia → Bulgan

Margareta

- consors Iohannis filii Iacobi, civis Posoniensis 72.
- filia Clarae 138.
- relicta Luce filii Mathei de Uzur, nunc consors Nicolai dicti Sykyrl civis Hamburgensis 150.

- relicta Luce filii Mychaelis condam de Uzor, filia Georgii filii Salomonis 149., 151.

Margaret, witib Hainreiches von Swecheut 59., 63.

Margreta → Margareta

Maria regina 141.

Mark

- abbas monasterii de Maguch 95.
- filius Bas, civis de Bors 156.

Markus

- cantor ecclesie Strigoniensis 82.
- filius Ladislai de Arwa 113.

Maroth (Aranyosmarót, Bars vm.) 57., 58., 153., 154.

Martini Azar (Ászár ?, Komárom vm.) 161.

Martinus

- famulus 153., 154.
- filius Iohannis 74.
- filius Sygeer 134.
- praepositus ecclesie Demesyensis 81., 114.
- rector ecclesie Sancti Nicolai (de districtu Liptow) 43.

Mászloj → Mazul

Matheus de Trynchinio 73.

Mathias

- archidiaconus Kamariensis 125., 141., 143., 144.
- de Egresd 134.
- filius Benedicti de Bernythe, homo regius 26.
- filius Mathye dicti Ewz 134.
- iuratus civis in Wysschegrad 122.
- litteratus, filius Vermes de Budafalva 114.

Mathyassapethwrfele (Kural, Esztergom vm.) 84.

Mátyás király 12., 97., 141.

Mauricius, nobilis de Potoch, homo regius 76., 77.

Mays

- relicta ~ 32.

Mazul (Mászloj, Tolna vm.) 32.

Megepatak rivulus (Megyepatak/Szebelléb, Hont vm.) 76., 77.

Mgyepatak → Megepatak

Mendzent (Garammindszent, Bars vm.) 52.

Mese, filius Iohannis 169.

Michael

- banus tocius Sclavoniae, comes Simigiensis 96.
- canonicus capituli ecclesie Budensis 162.
- canonicus capituli ecclesie Posoniensis 152.
- canonicus capituli ecclesie Strigoniensis 55.

- de Hynd, homo Willermi Drugeth palatini 134.
 - de Solyagh, homo regius 32.
 - de Waczia, iuratus civis in Wysschegrad 122.
 - de Zekeres, homo regius 91.
 - de Zumur 168.
 - dictus Pasar 64.
 - episcopus Vaciensis 65., 96., 100., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - filius Andree de Ilka, homo regius 30.
 - filius Clarae 138.
 - filius Dama 153., 154.
 - filius Dominici de Uzor 47., 61., 142., 149., 150., 151.
 - filius Elizabeth 132.
 - filius Erne, homo regine 159., 160., 161.
 - filius Gurk 90., 93.
 - filius Iohannis de Somor 22., 36.
 - filius Iohannis de Zalaba, homo regius 98.
 - filius Luce de Karcha 104.
 - filius Lypoldy de Dersenye, homo regius 115.
 - filius Mayus 17.
 - filius Michaelis 148.
 - filius Petri Banni 29.
 - iobagio episcopi ecclesie Vachiensis 65.
 - plebanus de Wrs 40., 120.
 - presbiter, capituli Strigoniensis prebendarius 88.
 - presbiter et rector ecclesie Beati Petri Apostoli in Gelle 165.
 - Mogyorós → Monyaros
 - Miklos Aga (Nagybarócs, Nyitra vm.) 62.
 - Mohtul vinea (Benedekhely/Récse, Pozsony vm.) 149.
 - Monyaros (Mogyorós, Esztergom vm.) 125.
 - Moryth, coniunx Nicolai de Doborgaz 118.
 - Mosópatak → Musoupatak
 - Mossoniensis comitatus 165.
 - Moys magister
 - relicta ~ 32.
 - Muchna (Felsőmutna, Túróc vm.) 8.
 - Musoupatak vallis (Mosópatak/Szebelléb, Hont vm.) 76., 77.
 - Musunio 141.
 - Mychael → Michael
 - Mykch
 - de Balwan, homo regius 44., 50., 78., 101., 147.
 - filius Heym de Hechche 50., 153., 154.
 - Myke, filii Myke
 - relicta ~ 101., 147.
 - Myko, iobagio de Bors 153., 154.
 - Mykofulde (terra) 169.
 - Mykow, filius Ipoliti, famulus abbatis monasterii Sancti Benedicti de Iuxtagron 50., 166., 167.
 - Mykus de Babindon 153., 154.
- N**
- Naghthayna → Thayna
 - Nagybánya → Rivulusdominarum
 - Nagybarócs → Nogbaroth, Dobon, Gyreus, Holdos Tou, Homis, Miklos Aga
 - Nagybér → Beyr Nog
 - Nagyfalu → Nogfalu
 - Nagyölved → Wlwed
 - Nagytapolsán → Thopolchan
 - Nagyváty → Noghwagh
 - Nana (Nána, Esztergom vm.) 82., 86.
 - Neghlyck → Neklinck
 - Nekchte (Nekcse, Verőce vm.)
 - Demetrius, filius Alexandri de ~ 96.
 - Nekcse → Nekchte
 - Neklinck (Leklinc, Hont vm.) 16.
 - Nemchun (Nemcsény, Bars vm.) 67., 68., 69., 70., 71., 153., 154., 155., 163.
 - Georgius, filius Petri, fratris Bors de ~ 49., 67., 68., 69., 70., 71., 78., 79., 153., 154.
 - Nemcsény → Nemchun
 - Németi → Nempti
 - Németlipcse → Lupché
 - Nempti (Németi, Hont vm.) 76.
 - Nempti (Garamnémeti, Bars vm.) 15.
 - Neugradiensis (Nógrád)
 - comitatus 170.
 - Kounya, comes ~ 5., 6.
 - Petrus, archydiaconus ~ 141., 147., 175.
 - Nicolaus
 - abbas monasterii Sancti Benedicti iuxta Gron 153., 154.
 - archydiaconus Huntensis 121., 125., 128., 141., 145., 172.
 - archiepiscopus Colocensis 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - archiepiscopus Strigoniensis 18., 62., 66., 86., 89., 96., 107., 113., 127., 131., 141., 143., 144., 145., 147.

- banus de Machou, filius Ugrini de Machow 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- banus tocius Sclavoniae et Croatiae 96.
- banus de Zeurino 96.
- canonicus capituli ecclesie Budensis 162.
- cantor conventus monasterii Saxardiensis 110.
- comes Posoniensis 96.
- concanonicus Nitriensis, homo capituli 134.
- de Debreu 164.
- de Kyrch 153., 154.
- de Naghthayna 148.
- de Sarkuzy 79.
- de Theremie 103.
- de Zeech, iudex curiae 9., 104., 109., 111., 113., 125., 127., 131., 141., 143., 144., 145., 152., 164.
- dictus Pap 34., 36.
- dictus Pozar 166., 167.
- dictus Sykyrl, civis Hamburgensis 150.
- dictus Treutel, comes Posoniensis 165.
- Drugeth, iudex curiae 37., 84., 96., 113.
- episcopus Agriensis 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- episcopus Iauriensis 96.
- episcopus Quinqueecclesiensis 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- episcopus Zagradiensis, aule regie vicecancellarius 96., 101., 113.
- filius Andree 100.
- filius Andree de Arsan 127., 130.
- filius Andree de Sember 163.
- filius Baka de Vossyan 108.
- filius Bedech 161.
- filius Benedicti de Balwan, homo regius 123., 153., 154.
- filius Boken 170.
- filius Buken de Germoth 80., 83.
- filius Demetri, filii Bodun dicti Borch 96.
- filius Donor 8.
- filius Elizabeth 132.
- filius Giulae de Kis Thopolchan 57.
- filius Gregorii de Germoth 170.
- filius Gregorii de Selepchen 48.
- filius Iacobi 9.
- filius Iacobi de Barakcha 119.
- filius Iacobi de Zaz 136.
- filius Iexee 140.
- filius Iohannis de Magyarad, homo regius 115., 117.
- filius Ivanka de Vorsan 109.
- filius Kysa de Kaladei 5., 6.
- filius Lach 23.
- filius Ladislai 169.
- filius Ladislai de Zyner 164.
- filius Lucasii 80., 83.
- filius Lucae de Germoth 170.
- filius Mark 41.
- filius Mathye de Doborgaz 118.
- filius Mauricii 174.
- filius Mauricii, homo regius 46., 50., 56.
- filius Mauricii de Gerud, homo regius 44., 60., 67., 68., 69., 70., 71., 79., 123., 124.
- filius Mauricii, filii domine Morith de Guthakarcha 174.
- filius Michaelis Pasar 64.
- filius Nicolai de Peren, castellanus de Hruessou 53.
- filius Pauli 109.
- filius Peteu de Uztupan 111.
- filius Peteu dictus Voywoda de Derenchon 103.
- filius Petri 169.
- filius Petri Banni 29.
- filius Petri Banni 29.
- filius Petri de Byl, homo regius 130.
- filius Petri de Thayna 148.
- filius Petri, nepos Kacina 169.
- filius Sandur de Churle 61., 72., 142., 150.
- filius Stephani de Darow 111.
- filius Stephani de Gergetegh 105.
- filius Stephani dicti Saphar 113., 162.
- filius Stephani, filii Salomonis de Darou 17., 95.
- filius Symonis de Egresd 134.
- filius Vermes de Budafalva 114.
- iudex Strigoniensis 10.
- iuratus civis in Wysschegrad 122.
- Konth, palatinus 128., 133., 134., 141., 143., 144., 145., 147., 168., 169., 170., 173.
- lector ecclesie de Pogran 20.
- magister thavarnicorum reginae 158., 159.
- nepos Cheberyani 43.
- palatinus 6., 17., 19., 23., 25., 27., 29., 32., 50., 56., 85., 88., 169.
- praepositus ecclesie Hanthiensis 158., 159., 160., 161.
- prebendarius capituli Strigoniensis 78.
- rector ecclesie Beati Mychaelis de Daras 21.

- sacerdos monasterii Sancti Benedicti 153., 154.
- udvornicus de Zyner 169.
- vaivoda Transylvanus, comes de Zonuk 96.
- villicus de Tyerne 104.
- Nitriensis (Nyitra, Nyitra vm.)
 - capitulum 20., 50., 56., 57., 58., 60., 62., 64., 67., 68., 84., 134., 148., 153., 154., 155., 166., 167.
 - Benedictus, presbiter praebendarius ~ 60.
 - Cosma, cantor ~ 67., 68., 69., 70., 71.
 - Emericus, canonicus ~ 56.
 - Iohannes, custos ~ 56., 154., 155., 163.
 - Nicolaus, canonicus ~ 134.
 - comitatus 62., 163.
 - Corardus, archidiaconus ~ 141.
 - Iohannes, episcopus ~ 96.
 - Stephanus, episcopus ~ 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Nogbaroth (Nagybarócs, Nyitra vm.) 48.
→ Dobon, Gyreus, Holdos Tou, Homis, Miklos Aga
- Nogfalu (Nagyfalu, Baranya vm.) 90., 93.
- Noghuoyk → Woyk
- Nógrád → Neugradiensis
- Nógrádsipek → Sypich
- Nogwagh (Nagyváty, Baranya vm.) 90.
- Petrus, filius Nicolai de ~ 90.
- Nyclaus dez Chrumpnawer 63.
- Nyek (Nyék, Hont vm.) 14., 16., 91.
→ Eghres Pathaka, Korlathfeölde
- Nyek (Nyék folyó, Hont vm.) 16.
- Nyék → Nyek, Eghres Pathaka, Korlathfeölde
- Nyír(mál) → Nyr
- Nyitra folyó → Nytria
- Nyr → (Nyírmál), Esztergom vm . 113.
- capella ~ 55.
- Iohannes filius Alardi de ~ 57.
- Nytria (Nyitra folyó) 64.
- O
 - Óbars → Bors
 - Óbuda → Buda
- Oduard → Wdward
- Oertlein von Jeus 63.
- Oesterrich (Ausztria)
 - Albert, fursthertzog ze ~, ze Steir und ze Kernden 116.
- Ófalu → Aufalu
- Ógelle → Gelle
- Olyverius, magister tawarnicorum 13.
- Opelni László nádor 165.
- Orbán, egi püspök 148.
- Ordo Fratrum Hospitalis Sancti Iohannis Ierosolimitani 38.
- Bandinus Cornuti, prior ~ 38., 107., 131.
- Ordugsara (lacus, Bars vm.) 153., 154.
- Orod → Arad
- Örs → Vrs
- Orzsány → Arsan
- Othmarius de districtu Lipthow 43.
- Ott der Prwer 63.
- Ott hern Otten sun von Vischemund 116.
- Osthar 161.
- Österreich → Oesterrich
- P
 - Pálóczi László, ország bíró 65., 141.
 - Pamlinus, filius Pauli de Doborgaz 118.
 - Pangracius, filius Gregorii, condicionarius regalis 169.
 - Párkány → Kakath
 - Pasca 61., 117., 141.
 - Paska, filius Petri filii Iohannis de Wozteh 168., 173.
 - Patacs → Potoch
 - Patha (Vágpatta, Nyitra vm.) 85., 88.
- Ladislaus, filius Nicolai dicti Veche de ~ 85.
- Stephanus de ~ , officialis, villicus 161.
- Renoldus, filius Nicolai dicti Veche de ~ 85.
 - Pathak (Patak, Nógrád vm.) 5., 6.
 - Paulus
 - banus de Macsow, comes Sirmiensis, de Valkow et de Bodrog 96.
 - de Bors 147.
 - de Warad 147.

- filius Bank 127., 130.
- filius Blasy 8.
- filius Koyno 8.
- filius Petri 169.
- filius Petri de Bernythe, homo regius 26.
- filius Petri de Epel 22.
- filius Petri de Sepec 109.
- filius Petri de Sypich 108., 129.
- filius Petri de Thayna 148.
- filius Salamonis 29.
- filius Salk de Dyzney 163.
- filius Thome 34.
- filius Urbani 148.
- litteratus 147.
- nepos Cheberyani 43.
- praepositus ecclesie Beatae Virginis de Thurocz 8.
- vicecomes et castellanus Trynchyensis 134.
- vicecomes et iudex nobilium comitatus Tholnensis 110.
- Pazman, filius Ladislai de Chalamya, homo regius 14.
- Pécs → Quinqueecclesiae
- Peel (Péliföldszentkereszt Bajót határában, Esztergom vm.) 125.
 - Iohannes, filius Dessew de ~ 84.
- Péliföldszentkereszt → Peel
- Peregrinus, episcopus Bosnensis 96.
- Peren (Perény, Abaúj vm.)
 - Nicolaus filius Nicolai de ~ 53.
- Perényi Péter országbíró 6., 25., 28.
- Pesczo monetarius
 - relecta ~ 122.
- Pest
 - civitas 6., 25., 28., 141.
 - Mons Novus ~ 102.
- Peteu
 - de Kyssag, homo regius 26.
 - filius Ivanka 109.
 - filius Olury de Kyralyfyakarcha 174.
 - frater Erdenharth 171.
- Pethew
 - filius Iwanka, nobilis de Sypich 129.
 - iobagio filiorum Beke 85.
- Petrus
 - abbas ecclesie Beate Marie Virginis de Abram 32., 95., 110.
 - archidiaconus Neugradyensis 141., 147., 175.
 - archidiaconus Strigoniensis 101.
 - canonicus capituli ecclesie Budensis 162.
 - cantor capituli ecclesie Budensis 162.
 - cantor capituli ecclesie Strigoniensis 55.
 - comes comitatus Borsiensis 79., 153., 154.
 - comes de Barana 39.
 - custos ecclesie Posoniensis 126.
 - custos ecclesie Strigoniensis 2.
 - de Gulach, officialis Ladislai de Salmus 115., 117.
 - de Iaurino, civis Budensis 31.
 - de Samuch 81.
 - dictus de Dunamarthya, civis Budensis 31.
 - dictus Pethich homo Nicolai magistri thavarnicorum regine 159., 161.
 - episcopus Boznensis 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - episcopus Sirimiensis, comes capelle regie et secretarius cancellarius 74.
 - filius Abraec 81.
 - filius Ambrosii 161.
 - filius Andree 48.
 - filius Benedicti 134.
 - filius Blasii de Somor 22., 36.
 - filius Bonchae 120.
 - filius Egidii 89.
 - filius Elizabeth 132.
 - filius Feliciani, homo regius 14.
 - filius Gregorii, homo Dominici 90.
 - filius Iacobi de Aufalu 85.
 - filius Iacobi de Welk 81.
 - filius Iohannis de Capa 22., 24., 29., 36.
 - filius Iohannis de Boztek 34.
 - filius Iohannis, filii Salamonis 4.
 - filius Lamperti 4., 24., 29.
 - filius Nicolai de Cito 93.
 - filius Nicolai de Finke, homo regius 98.
 - filius Nicolai de Noghwagh 90.
 - filius Nicolai, filii Bene de Alsomuchna 8.
 - filius Pauli de Thayna 148.
 - filius Peteu de Uztupan 111.
 - filius Petri 169.
 - filius Petri dicti Vayas de Záz 136.
 - filius Stephani de Darou, comes Borsiensis 7., 17.
 - filius Thome de Hurhy 163.
 - filius Thome de Edde 164.
 - filius Zorardi de Vereknye 138.
 - homo conventus ecclesie Saxardyensis 32.

- homo Ladislai, praepositi Chazmensis 91.
 - notarius ecclesie Strigoniensis 9.
 - praepositus Strigoniensis 144.
 - vicecastellanus castri de Saskw 124.
 - Zathmariensis, rector ecclesie Beati Nicolai confessoris de Alba 170.
 - Pety, filius Valentini 174.
 - Petych de Borusyeneu, filius Pauli 55., 113.
 - Philippus
 - archiepiscopus ecclesie Strigoniensis 15.
 - palatinus, comes de Scepus et de Ujvar 96.
 - prepositus capituli Waradyensis 33.
 - Phynta (Finta, út Hont vármegyében) 16.
 - Pibruntl, civis iuratus civitatis de Kunusperg 60.
 - Pilgrein von Puegen 59., 63.
 - Pilis → Pylis
 - Pilisborosjenő → Borusyeneu
 - Pilisyensis comitatus 54., 55., 113.
 - Plesuice (mons, Bars vm.) 153., 154.
 - Pogran (Pográny, Nyitra vm.)
 - Nicolaus, lector ecclesie de ~ 20.
 - Polonia (Lengyelország) 137.
 - Posonium (Pozsony, Pozsony vm.)
 - capitulum 27., 30., 41., 61., 72., 81., 98., 104., 106., 114., 118., 126., 132., 135., 136., 138., 142., 149., 150., 151., 152., 157., 174.
 - Blasius, clericus ~ 27.
 - Guntheer, iobagio ~ 104.
 - Michael, canonicus ~ 152.
 - Stephanus, canonicus ~ 142.
 - cives 128.
 - civitas 12., 30., 72., 97., 106., 169.
 - Iakus, iudex ~ 174.
 - Iohannes, filius Iacobi, civis ~ 72.
 - comes 96., 165.
 - comitatus 29., 30., 89., 98., 165.
 - comitatus maior 132.
 - decimator ~ 98.
 - ecclesia Sancti Laurentii martyris extra muros civitatis ~
 - Iohannes dictus Kiis, plebanus ~ 106.
 - iudex civitatis ~ 174.
 - praepositura ecclesie ~ 126.
 - Symon, filius Mauricii, comes ~ 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - Potoc (Patacs, Esztergom vm.)
 - Mauricius, nobilis de ~ 76., 77.
 - Pozsony → Posonium
 - Presthuck (rivulus, Bars vm.) 153., 154.
 - Pruk (Bruck an der Leita, Ausztria)
 - Augustiner, pruedern ze ~ 59., 63., 116.
 - Purstian (Borostyánkő, Vas vm.)
 - Symon, filius Mauricii de ~ 98.
 - Pylis (Pilis, Pest-Pilis-Solt vm.) 123.
 - monasterium Virginis gloriosae de ~ 162.
 - Herricus, abbas ~ 162.
- Q**
- Quinqueecclesiae (Pécs, Baranya vm.)
 - capitulum ~ 39., 85.
 - ecclesia Beati Bartholomei apostoli ~ 39.
 - Thomas, rector ~ , canonicus capituli ~ 39.
 - episcopus ~ 38.
 - Ladislaus, episcopus ~ 96.
 - Nicolaus, episcopus ~ 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- R**
- Rajcsányi Ádám, királyi levéltáros 35.
 - Rasscia 113.
 - Reche (Récse, Pozsony vm.) 47., 61., 72., 89., 142., 150., 151.
 - Benedukhygye, Mohtul
 - Rechke (Sajórecske, Gömör és Kishont vm.)
 - Benedictus, filius Thome de ~ 65.
 - Rechy, filius comitis Laurentii 169.
 - Récse → Reche, Benedukhygye, Mohtul
 - Rekhardus → Iacobus (
 - Rendel, tributarius civitatis Strigoniensis 10.
 - Renoldus, filius Nicolai dicti Veche de Patha 85.
 - Rethysaag (Rétság, Nógrád vm.) 65.
 - Rétság → Rethysaag
 - Rivulusdominarum (Asszonypataka (Nagybánya), Szatmár vm.) 26., 28.
 - Rohoznicha (Újpetend, Bars vm.) 49., 68., 70., 71., 78., 79., 153., 154., 155.
 - rivulus ~ 153., 154.
 - Rusynth, mater Iwolae 132.
 - Ruteni 137.
 - Ryche comitatus (?) 169.

S

- Saagh (Ipoly-ság, Hont vm.)
 - conventus de ~ 6., 14., 15., 16., 25., 26., 28., 109., 113.
 - Stephanus, praepositus ~ 16., 28., 129., 139.
 - Wenceslaus, frater ~ 16.
- Saary (Tajnasári, Bars vm.)
 - Andreas, filius Sebastiani de ~ , homo regius 49.
- Sajórecske → Rechke
- Salgo
 - castellanus de ~ 130.
- Salló → Sarlou
- Salmus (Garamsolymos, Bars vm.)
 - Petrus de Gulach, officialis Ladislai de ~ 115., 117.
- Sámooth → Samuch
- Samuch (Sámooth puszta, Pozsony vm.) 41.
 - Petrus de ~ 81.
- Samuchkezy (Szamosköz)
 - Ladislaus de ~ 33.
- Sanctus Benedictus (Garamszentbenedek, Bars vm.)
 - conventus ~ 44., 46., 48., 57., 64., 80., 83.
 - Blasius sacerdos, homo conventus ~ 83.
 - Iacobus, canonicus ~ 153., 154.
 - Simon Mochkos, procurator ~ 148.
 - monasterium ~ de iuxta Gron 3., 7., 13., 52., 60., 64., 73., 78., 79., 80., 83., 92., 119., 123., 124., 153., 154., 166., 167.
 - Andreas, praepositus ~ 57., 58., 153., 154.
 - Henricus, praepositus ~ 15.
 - Iohannis, praepositus ~ 92.
 - Ladislaus, abbas ~ 15.
 - Nicolaus, abbas ~ 154., 163.
 - Nicolaus, sacerdos ~ 153., 154.
 - Seffridus, abbas ~ 3., 7., 20., 21., 48., 49., 50., 52., 53., 54., 56., 57., 58., 60., 64., 67., 68., 69., 70., 71., 75., 78., 79., 92.
 - Ulricus, abbas ~ 119., 153., 154., 155., 156.
- Sanctus Iacobus (Szentjakabfalva, Pilis vm.)
 - Iacobus, filius Thome de ~ 85.
 - Iohannes, plebanus de ~ 40.
- Sanctus Paulus (Szentpál, Esztergom vm.) 86.
 - Iohannes, filius Iacobi de ~ 168., 173.
- Saraska (rivulus, Bars vm.) 153., 154.
- Sarkuzy (Sárköz)
 - Nicolaus de ~ 79.
- Sarlou (Salló, Bars vm.) 18.
- Sasad (Sasad, Pilis vm.)
 - Benedictus, plebanus de ~ 40.
- Saskw (Saskő, Bars vm.)
 - Ladislaus, castellanus de ~ 52., 123., 124.
 - Petrus, vicecastellanus de ~ 124.
- Saskő → Saskw, Susul
- Saulus famulus 153.
- Saxardiensis (Szekszárd, Tolna vm.)
 - conventus 17., 32., 95., 110., 111.
 - Iohannes, prior et custos ~ 110.
 - Nicolaus, cantor ~ 110.
 - Petrus, homo ~ 32.
- Sclavonia 107., 131.
 - Leustachius, banus tocius ~ 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - Michael, banus tocius ~ , comes Simigiensis 96.
 - Nicolaus, banus tocius ~ et Croatiae 96.
- Sebe, filia Sygeer de Egresd 134.
- Sebenico → Sibenicensis
- Seffridus, abbas monasterii Sancti Benedicti iuxta Gron 3., 7., 20., 21., 48., 49., 50., 52., 53., 54., 56., 57., 58., 60., 64., 67., 68., 70., 71., 75., 78., 79., 92.
- Seke, filia Iohannis, filii Petri de Kyswduarnuk 174.
- Selchan (Szécsénke, Nógrád vm.) 16.
- Selepchen → Zelepchen
- Selpe (Szelpiecz, Pozsony vm.)
 - Ladislaus, filius Kokos de ~ et de Kulchua 98.
- Selyzd (Zseliz, Bars vm.) 42.
- Sentel, civis iuratus civitatis de Kunusperg 60.
- Sepec (Sipék, Hont vm.) 109.
 - Georgius, filius Pauli de ~ 109.
 - Lylium, relictā Baka de ~ 109.
 - Paulus, filius Petri de ~ 109.
- Seraphim, nepos Cheberyani 43.
- Seruesde, filius Gregorii, condicionarius regalis 169.
- Seulen terra (Szőlen, Bars vm.) 73., 156.
- Sibenicensis (Sebenico, Horvátország) 38.
- Sima (?., Szolnok vm.) 96.
- Simigium (Somogyvár, Somogy vm.) 141., 154.
 - Michael, banus tocius Sclavoniae, comes ~ 96.
- Simon → Symon
- Simon Mochkos, procurator fratris Iohannis et conventus ecclesie Sancti Benedicti 148.
- Sipék → Sepec

- Sirmiensis → Syrium
 Sitva (Zsitva folyó) 23., 53., 57., 58., 119., 153., 154.
 Siur (?., Szolnok vm.) 96.
 Snaragdus 141.
 Solyagh (Sólyag, Tolna vm.) 32.
 - Michael de ~, homo regius 32.
 Sokuro 141.
 Sombothel (Bakonyiszombathely, Veszprém vm.) 161.
 Somogy → Symegiensis
 Somogyvár → Simigium, Symgium
 Somor (Szomor, Esztergom vm.) 22., 36.
 - Michael, filius Iohannis de ~ 22., 36.
 - Mychael de ~ 168.
 - Petrus, filius Blasii de ~ 22., 36.
 Spalatum (Spalató, Dalmácia)
 - Dominicus, archiepiscopus ~ 96.
 - Ugulinus, archiepiscopus ~ 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 Steiermark → Steir
 Steir (Steiermark)
 - Albert, furstherzog ze Oesterrich, ze ~ und ze Kernden 116.
 Stephanus
 - canonicus capituli ecclesie Strigoniensis 170.
 - concanonicus Posoniensis 142.
 - decanus capituli ecclesie Albensis 120.
 - de Patha, officialis, villicus 161.
 - de Tuly 101., 147.
 - dictus Bubek, comes Lyptoviensis 113.
 - dictus Orrus, vicecomes Strigoniensis 4., 18., 22., 24., 29., 36.
 - dux Transsilvanus 10., 11.
 - episcopus Nitriensis 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - episcopus Zagabiensis 127., 131., 141., 143., 144., 145.
 - filius Beke 163.
 - filius Boncha 120.
 - filius Dyonisii de Hymd, homo regius 20., 21.
 - filius Frank, iudex Strigoni 140.
 - filius Iacobi de Aufalu, homo regius 85.
 - filius Iacobi de Barakcha 119.
 - filius Iwanka, nobilis de Sypich 129.
 - filius Laurentii de Barsey 163.
 - filius Lucasii 80., 83.
- filius Nicolai 103.
 - filius Pauli 140.
 - filius Pauli de Doborgaz 118.
 - filius Sandur de Karanfeu 39.
 - filius Thome de Dalmad 115., 117.
 - frater Nicolai 109.
 - magister agasonum 96.
 - praepositus fratrum ordinis Premonstratensis monasterii Beate Virginis Marie de Saagh 16., 28., 129., 139.
 - rex 153., 154.
 - Rufus, civis Strigoniensis 140.
 - Trottul, canonicus Strigoniensis 141.
 Stephanus Beatus Rex
 - ecclesia ~ → Strigonium
 Stran (Sztrany, Gömör vm.) 103.
 Strigonium (Esztergom, Esztergom vm.)
 - archiepiscopatus 18., 83., 86., 118., 121., 143., 144., 145., 176.
 - archiepiscopus → Benedictus, Boleslaus, Chanadinus, Nicolaus, Phillipus, Thomas
 - capitulum 1., 2., 9., 10., 11., 15., 18., 23., 42., 55., 65., 76., 77., 78., 82., 84., 86., 87., 100., 113., 115., 117., 125., 128., 130., 140., 141., 143., 144., 160., 161., 170., 171., 172., 175.
 - Andreas, canonicus ecclesie ~ 161.
 - Briccius, presbiter praebendarius ~ 117.
 - Cosma, canonicus ~ 55.
 - Dyonisius, lector ~ 55.
 - Emericus, canonicus ~ 55.
 - Iohannes, canonicus ~ 55.
 - Iohannes, custos ~ 55.
 - Ladislaus, canonicus ~ 55., 113.
 - Ladislaus, filius Andree, canonicus ~ 100.
 - Ladislaus, frater Ugrini canonicus ~ 55.
 - Luchasius, presbiter praebendarius ~ 130.
 - Markus, cantor ~ 82.
 - Michael, canonicus ~ 55.
 - Michael, presbiter praebendarius ~ 88.
 - Nicolaus, prebendarius ~ 78.
 - Petrus, cantor ~ 55.
 - Petrus, custos ~ 55.
 - Petrus, notarius ~ 9.
 - Petrus, praepositus ~ 144.

- Stephanus, canonicus ~ 170.
 - Stephanus Trottul, canonicus ~ 141.
 - Thomas, praepositus ~ 139.
 - Tristianus, canonicus ~ 141.
 - Vallentinus, lector ~ 130.
 - cives 140., 141., 143.
 - civitas 10., 11., 15., 24., 66., 128., 140., 141., 143., 175.
 - Egidius dictus de Zelli, iuratus civis de ~ 140.
 - Gehan, iuratus civis de ~ 140.
 - Georgius, iuratus civis de ~ 140.
 - Georgius, filius Robini, iuratus civis de ~ 140.
 - Georgius litteratus, iuratus civis de ~ 140.
 - Guntherus Saxo, monetarius ~ 122.
 - Hene Gallicus, iuratus civis de ~ 140.
 - Iacobus, filius Robini, iuratus civis de ~ 140.
 - Nicolaus, iudex ~ 10.
 - Rendel, tributarius ~ 10.
 - Stephanus filius Frank, iudex ~ 140.
 - Stephanus Rufus, civis ~ 140.
 - Vallentinus Pistor, iuratus cives de ~ 140., 175.
 - clawstrum Sancte Anne de ~ 175.
 - Andreas, frater ordinis fratrum Agustinensium de ~ 175.
 - comitatus 4., 18., 22., 24., 28., 34., 36., 55., 82., 113., 125.
 - Stephanus dictus Orrus, vicecomes ~ 4., 18., 22., 24., 29., 36.
 - conventus Cruciferorum domus hospitalis ecclesie Sancti regis Stephani 18., 37., 55., 84., 113., 125., 170.
 - Gwillermus, magister Cruciferorum domus hospitalis ecclesie Sancti regis Stephani de ~ 125.
 - custodia 2.
 - ecclesia Sancti Adalberti 18., 143., 144., 145.
 - ecclesia Sancti Georgii martiris de ~ 1., 66.
 - Benedictus, canonicus ~ 66.
 - Ladislaus, praepositus ~ 1.
 - ecclesia Sancti Thome martiris de promonthonorio ~
 - Dominicus, praepositus ~ 55., 101., 113., 147.
 - praepositus ~ 128., 141.
 - iudex ~ 10., 140.
 - Petrus, archidiaconus ~ 101.
 - sanctimoniales Beatae Virginis de Insula ~ 128.
 - territorium 66.
 - tributum 10., 11.
 - vicarius generalis deputatus ~ 175.
- Sumugwar → Symigium
- Surkoscher (silva, Bars vm.) 153., 154.
- Susul (Saskő, Bars vm.) 52,
- Sycilia (Szicilia) 137.
- Syffridus → Seffridus
- Syger, filius Symonis de Egresd 134.
- Symigiensis comitatus 169.
- Symigium (Somogyvár, Somogy vm.)
 - conventus monasterii Sancti Egedii de ~ 112., 169.
- Symon
 - comes Posoniensis, Iauriensis et Mossoniensis comitatuum 165.
 - filius Mauricii, comes Posoniensis 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Sypich (Nógrádsipek, Nógrád vm.)
 - Johannes, filius Iwanka, nobilis de ~ 129.
 - Paulus, filius Petri de ~ 108., 129.
 - Pethew, filius Iwanka, nobilis de ~ 129.
 - Stephanus, filius Iwanka, nobilis de ~ 129.
- Syrimium (Szerém, Szerém vm.)
 - Georgius, episcopus ~ 96.
 - Paulus, banus de Macsow, comes ~ , de Valkow et de Bodrog 96.
 - Petrus, episcopus ~ , comes capelle regie et secretarius cancellarius 74.
 - Thomas, episcopus ~ 96., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Sytua → Sitva
- Szakállas → Zakales
- Szakcs → Zaakch
- Szalánkemén → Zalonkemen
- Szalatnya → Zalatnya
- Szamosköz → Samuchkezy
- Szántó → Zantho
- Szántó → Zanto
- Szap → Zap
- Szapolyai István 148.
- Szász → Zaz
- Szebelléb → Zebehleb, Beelpatag, Megepatak, Musoupatak, Wodallou
- Szécs → Zeech

Szécsenke → Selchan
 Székesfehérvár → Albense
 Szelepcény → Zelepchen
 Szelpicz → Selpe
 Szemet → Zemth
 Szentegyed → Zenthagyed
 Szentjakabfalva → Sanctus Iacobus
 Szentmihály → Zenthmihaly
 Szentpál → Sanctus Paulus
 Szenyér → Zynyer
 Szerdahely → Zeredahel
 Szerém → Syrmium
 Szicilia → Sycilia
 Szigetcsép → Cheb
 Szigetfő → Zygethfeu
 Szob → Zob
 Szomor → Somor
 Szolnok → Zonik
 Szőlen → Seulen
 Szöllősjakabfölde → Iacabfolwa
 Szörény → Zeurinum
 Sztrany → Stran

T

Taat (Tát, Esztergom vm.) 125., 141.
 Tajnasári → Thayna, Saary
 Talmach (Garamtolmács, Bars vm.) 153., 154.
 Tartari 137.
 Tath → Taat
 Tát → Taat
 Tekerő → Thekere
 Teleghi Csanád → Chanadinus
 Terenye → Theremie
 Thassar (Barstaszár, Bars vm.) 50., 56., 57., 58., 108.
 Thatamerius, praepositus Albensis 120.
 Thayna (Tajnasári, Bars vm.) 148.
 - Andreas, filius Petri de ~ 148.
 - Andreas, filius Sebastiani de ~ 48.
 - Benedictus, filius Iohannis de ~ 44.
 - Nicolaus de Nagh(148.
 - Nicolaus, filius Petri de ~ 148.
 - Paulus, filius Petri de ~ 148.
 - Petrus, filius Pauli de ~ 148.
 Thekere (Tekerő, Tolna vm.) 95.
 Theremie (Terenye, Gömör vm.) 103.
 - Nicolaus de ~ 103.
 Thesser → Thassar

Theutunice 9.
 Tholnavar (Tolnavár, Tolna vm.) 95.
 Thomas
 - archiepiscopus Strigoniensis 2.
 - dictus de Erdel 50.
 - episcopus Chanadiensis 96., 113., 127.,
 131., 141., 143., 144., 145.
 - episcopus Syremiensis 96., 127., 131.,
 141., 143., 144., 145.
 - filius Cozme 118.
 - filius Elek, homo regius 14., 16.
 - filius Elke 8.
 - filius Gregorii de Selepchen 48.
 - filius Iacobi 23.
 - filius Iohannis 8.
 - filius Iohannis filii Iacobi de Dersene 163.
 - filius Ladislai, nobilis de Fyus 92.
 - filius Pauli 109.
 - filius Petri, magister ianitorum 113., 127.,
 131., 141., 143., 144., 145.
 - filius Stephani 152.
 - filius Stephani de Borfew, homo regius 115.
 - filius Thome de Arad 112.
 - germanus Petri, famulus magistri Isyph 170.
 - iudex curiae 81., 84., 113.
 - lector ecclesie Tytuliensis, praepositus
 ecclesie Strigoniensis 139.
 - magister ianitorum 96.
 - nepos Cheberyani 43.
 - rector ecclesie Beati Bartholomei apostoli
 (Quinqueecclesiensis), canonicus capituli
 Quinqueecclesiensis 39.
 - vaivoda Transylvanus, comes de Zonuk
 96., 100.
 Thomas Sanctus
 - praepositus ~ → Strigonium
 Thopolchan (Nagytapolcsány, Nyitra vm.)
 - Iohannes dictus Chuz de ~ , castellanus 113.
 Thyurle → Churle
 Téglaegetu (Kisbarócs, Nyitra vm.) 62.
 Tescench, frater Kuchmeg 153., 154.
 Ticia fluvius (Tisza folyó) 74.
 Tinin → Tynyn
 Tisza → Ticia
 Titel → Tytuliensis
 Tolnensis (Tolna)
 - comitatus 17., 32.
 - Paulus, vicecomes et iudex nobilium
 comitatus ~ 110.

Tonk

- filius Petri de Fyus 80.
- filius Ivanka 23.

Trautmann 63.

Transalpini partes 96., 128.

Transsylvania (Erdély)

- Andreas, episcopus ~ 96.
- Andreas, filius Lachk, comes Syculorum, voivoda ~ 137.
- Andreas, woyvoda ~ 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Dominicus, episcopus ~ 141., 143., 144., 145.
- Konya, filius Thome, quondam woyvode ~ 100.
- Nicolaus, vaivoda ~ , comes de Zonuk 96.
- Stephanus, dux ~ 10., 11.
- Thomas, vaivoda ~ , comes de Zonuk 96., 100.

Trevisium 127.

Tristianus, canonicus Strigoniensis 141.

Trynchinyensis (Trencsén, Trencsén vm.)

- comitatus 134., 137.
- Matheus de ~ 73.
- Paulus, vicecomes et castellanus ~ 134.
- Tuly (Tulz, ?) 101.
- Turpasztoh (Turpásztó puszta., Szolnok vm.) 96.
- Turuch (Túróc)
 - comitatus 9., 81., 111., 113., 153., 154.
 - conventus ecclesie Beatae Virginis de ~ 8.
 - Iohannes, presbiter, canonicus, custos et homo ~ 8.
 - Paulus, praepositus ~ 8.
 - fluvius 8.

Túr → Kyssag

Túróc → Turuch

Türne → Tyerne

Tyerne (Türne, Pozsony vm.) 104.

- Nicolaus, villicus de ~ 104.

Tynyn (Tinín, Illiria)

- Blasius, episcopus ~ 141., 143., 144., 145.

Tyuliensis (Titel, Bács vm.)

- Thomas, lector ecclesie ~ , praepositus ecclesie Strigoniensis 139.

U

Udvard → Wdward

Újbánya → Kunigispergh

Újpetend → Rohoznicha

Ugulinus, archiepiscopus Spalatensis 127., 131.,

141., 143., 144., 145.

Ulászló (II.) király 12., 97.

Ulman, civis iuratus civitatis de Kunusperg 60.

Ulricus

- abbas monasterii Sancti Benedicti de iuxta fluvium Goron 119., 153., 154., 155., 156.
- iuratus civis in Wysschegrad 122.

Undowtew (? , Bács vm.) 74.

Urbanus 148.

Usura 96.

Úszor → Uzur

Uyvaras (Kiszcaújhely, Trencsén vm.) 137.

Uztupan (Uzd ?, Tolna vm.)

- Georgius, filius Peteu de ~ 111.
- Nicolaus, filius Peteu de ~ 111.
- Petrus, filius Peteu de ~ 111.

Uzur (Úszor, Pozsony vm.) 61., 89., 142., 151.

- Benedictus, filius Dominici de ~ 61., 72., 142., 149., 157.
- Dominicus, filius Petri de ~ 47., 61., 72., 89., 151.
- Luca, filius Mathei de ~ 72., 150.
- Michael, filius Dominici de ~ 47., 61., 142., 149., 150., 151.

V

Vác → Vachiensis

Vachiensis (Vác, Nógrád vm.)

- capitulum 76., 77., 82., 145., 146., 153., 154., 155., 163.
- Hermanus, iobagio episcopi ecclesie ~ 65.
- Hondricus, iobagio episcopi ecclesie ~ 65.
- Michael, episcopus ~ 65., 96., 100., 127., 131., 141., 143., 144., 145.
- Michael, iobagio episcopi ~ 65.

Vadálló → Wodallou

Vág → Wag

Vágpatta → Patha

Vajk → Woyk

Vajka → Wayka

Valentinus → Vallentinus

Valkóc → Volkouch

Vallentinus

- clericus capituli ecclesie Iauriensis 168.

- lector capituli ecclesie Strigoniensis 130.

- Pistor, iuratus cives de Strigonio 140., 175.

- Varadiensis (Nagyvárad, Bihar vm.)
 - Benedictus, lector capituli ~ 33.
 - ecclesia ~ 9., 96.
- Varbók → Warbow
- Vatta → Wata
- Velence → Venetium
- Venetium (Velence) 141.
- Venis, filia Benedicti, reicta Iohannis 89.
- Verebél → Werebel
- Vereknye (Vercknye, Pozsony vm.) 174.
 - Petrus, filius Zorandi de ~ 138.
- Veszprém → Wesprim
- Vilhelmus, prepositus Agriensis ecclesie, comes
 capelle, secretarius et cancellarius Lodovici
 regis 141., 172.
- Visegrád → Wysschegrad
- Volkouch (Valkóc, Bars vm.) 153., 154., 155.
- Vorsan (Hontvarsány, Hont vm.)
 - Nicolaus, filius Ivanka de ~ 109.
 - Nicolaus, filius Baka de ~ 108.
- Vossyan → Vorsan
- Vrs (Budaörs, Pilis vm.) 40., 54., 75., 120.
 - Michael, plebanus de ~ 40., 120.
- W**
- Wachyensis → Vachiensis
- Wadkerth pomerium 161.
- Wag fluvius (Vág folyó) 64.
- Waradyensis (Nagyvárad, Bihar vm.)
 - capitulum ecclesie ~ 33.
 - Gregorius, custos ~ 33., 113.
 - Ladislaus, cantor ~ 33.
 - Philippus, praepositus ~ 33.
 - Demetrius, episcopus ~ 96., 127., 131.,
 141., 143., 144., 145.
 - Ivanka, episcopus ~ 96.
 - Paulus de ~ 147.
- Warbow (Varbók, Hont vm.)
 - Ladislaus, filius Michaelis de ~ 14.
- Wata (Vatta, Pozsony vm.)
 - Egidius, filius Nicolai de ~ , homo regius
 27., 30.
 - Iohannes, filius Petri de ~ , homo regius
 104.
- Wayka (Vajka, Pozsony vm.)
 - Emericus, filius Iohannis de ~ 118.
- Wdward (Udvard, Komárom vm.) 15., 86., 87.
- Welk (Vilke, Pozsony vm.)
 - Petrus, filius Iacobi de ~ 81.
- Wenceslaus, frater ordinis Praemonstratensis
 monasterii de Saagh, homo monasterii 16.
- Werebel (Verebél, Bars vm.) 57., 58.
 - rector ecclesie de ~ 147.
- Wesprimiensis (Veszprém, Veszprém vm.) 121.
 - capitulum 40., 169.
 - Henricus, episcopus ~ , aulae dominae
 reginae cancellarius 96.
 - Iohannes, episcopus ~ 96., 121., 127.,
 131., 141., 143., 144., 145.
 - episcopus 55.
 - Ladislaus, episcopus ~ , aulae reginalis
 cancellarius 164.
- Wezzeus
 - comes Zolyensis, homo regius 42., 76., 77.
 - iuvenis et miles aule domini regis 18.
- Wlwed (Kisölved, Hont vm. vagy Nagyölved,
 Esztergom vm.) 18.
- Wodallou locus (Vadálló/Szebelléb, Hont vm.)
 76., 77.
- Woyk (Vajk, Nyitra vm.) 23.
- Woztch → Boztek
- Wrgendruezzel 63.
- Wrs → Vrs
- Wyda, filius Bodor 134.
- Wyennensis marca 27., 30., 41., 89., 113., 136.,
 138., 153., 154., 157.
- Wyllernus Drueth, palatinus 134.
- Wynk, civis iuratus civitatis de Kunusperg 60.
- Wysschegrad (Visegrád, Pilis vm.)
 - civitatis 9., 18., 74., 106., 107., 109., 111.,
 113., 115., 122., 128., 133., 134., 152.,
 153., 154., 158., 159., 160., 164., 173.
 - claustrum Sancti Ladislai 122.
 - Cuczelmus Ruffus, cives de ~ 122.
 - Daniel, abbas monasterii Sancti Andree
 apostoli in ~ 54.
 - Hermanus, iuratus civis in ~ 122.
 - Iohannes Bononiensis, iuratus civis in ~
 122.
 - Leo, iudex in ~ 122.
 - Mathias, iuratus civis in ~ 122.
 - Michael de Waczia, iuratus civis in ~ 122.
 - Nicolaus, iuratus civis in ~ 122.
 - Ulricus, iuratus civis in ~ 122.
- Wyssegrad → Wysschegrad
- Wzwre 148.

Z

- Zaakch (Szakcs, Tolna vm.) 32.
 Zachou, iobagio de Bors 153., 154.
 Zadywa (Zagyva folyó) 103.
 Zagrab (Zágráb, Zágráb vm.)
 - Nicolaus, episcopus ~ , aule regie
 vicecancellarius 96., 101., 113.
 - Stephanus, episcopus ~ 127., 131., 141.,
 143., 144., 145.
 Zagyva → Zadywa
 Zakales (Szakállas, Komárom vm.) 64.
 Zala 141.
 Zaladiensis conventus 169.
 Zalaba (Zalaba, Hont vm.)
 - Mychael, filius Iohannis de ~ 98.
 Zalatnya (Szalatnya, Hont vm.) 26., 28.
 - Leukus, filius Gregorii de ~ , homo regius
 26., 28.
 Zalonkemen (Szalánkemén, Szerém vm.) 12., 97.
 Zano, udvornicus de Zyner 169.
 Zanho (Szántó, Hont vm.) 65., 166.
 Zanto (Szántó, Komárom vm.) 167.
 Zap (Szap, Pozsony vm.) 30., 89.
 Zaz (Szász, Pozsony vm.)
 - Elena, filia Iohannis, filii Iacobi de ~ 136.
 - Iohannes, filius Iacobi de ~ 136.
 - Lipoldus, filius Petri dicti Vayas de ~ 136.
 - Nicolaus, filius Iacobi de ~ 136.
 - Petrus, filius Petri dicti Vayad de ~ 136.
 Zebchleb (Szebelléb, Hont vm.) 76., 77., 145.,
 146.
 → Beelpatag, Megepatak, Musopatak,
 Wodallou
 Zeech (Szécs, Nyitra vm.)
 - Nicolaus de ~ , iudex curie 9., 104., 109.,
 111., 113., 125., 127., 131., 141., 143.,
 144., 145., 152., 153., 154., 155., 163.,
 164.
 Zelepchen (Szelepcény, Bars vm.) 48.
 - Gregorius de ~ 48.
 - Iacobus, filius Gregorii de ~ 48.
 - Nicolaus, filius Gregorii de ~ 48.
 - Thomas, filius Gregorii de ~ 48.
 Zeleus (Garamszöllős, Bars vm.) 15., 153., 154.
 Zemth (Szemet, Pozsony vm.) 98.

- Zenthegyed (Szentegyed, Baranya vm.) 39.
 Zenthmihaly (Szentmihály, Nyitra vm.) 170.
 Zeredahel (Szerdahely, ?) 103.
 Zeurinum (Szörény, Somogy vm.)
 - Nicolaus, banus de ~ 96.
 Zob (Szob, Hont vm.) 12., 97., 112.
 Zobordarázs → Daras
 Zomor, filius Bodor 134.
 Zolgagoriensis → Zolgagyuoryense
 Zolgagyuoryense castrum (Bars vm.) 170.
 Zólyom → Zolum
 Zolum (Zólyom, Zólyom vm.) 8.
 - comes ~ 76., 77.
 Zonik (Szolnok, Szolnok vm.)
 - Bartholomeus, archidiaconus de ~ 76., 77.
 - comitatus 96.
 - Nicolaus, vaivoda Transylvanus, comes de
 ~ 96.
 - Thomas, vaivoda Transylvanus, comes de ~
 96., 100.
 Zubur (Zobor, Nyitra vm.)
 - monasterium Beati Ypoliti martiris de ~
 21., 44., 46., 48., 49., 73., 92., 119., 123.,
 124.
 - Emericus, sacerdos ~ 46.
 - Iohannes, subprior conventus ~ 48., 49.
 Zuhna (??, Szolnok vm.) 96.
 Zumur → Somor
 Zwayh (??, Bars vm.) 154., 155.
 Zyfridus → Seffridus
 Zygetheu (Szigetfő, Fejér vm.)
 - Andreas, archydiaconus de ~ 154., 155.,
 163.
 Zyner → Zynyer
 Zynyer (Szenyér, Somogy vm.) 169.
 - Gregorius de ~ , homo regius 169.
 - Maradek, udvornicus de ~ 169.
 - Nicolaus, filius Ladislai de ~ 164.
 - Nicolaus, udvornicus de ~ 169.
 - Zano, udvornicus de ~ 169.
 Zseliz → Selyzd
 Zsigmond király 12., 97., 144.
 Zsitva → Sitva
 Zsitvabesenyő → Besenew
 Zsitvagyarmat → Germoth
 Zsitvakenéz → Kenesech

APPENDIX

Esztergom- Budapesti Főegyházmegye
Esztergomi Érseki Levéltár

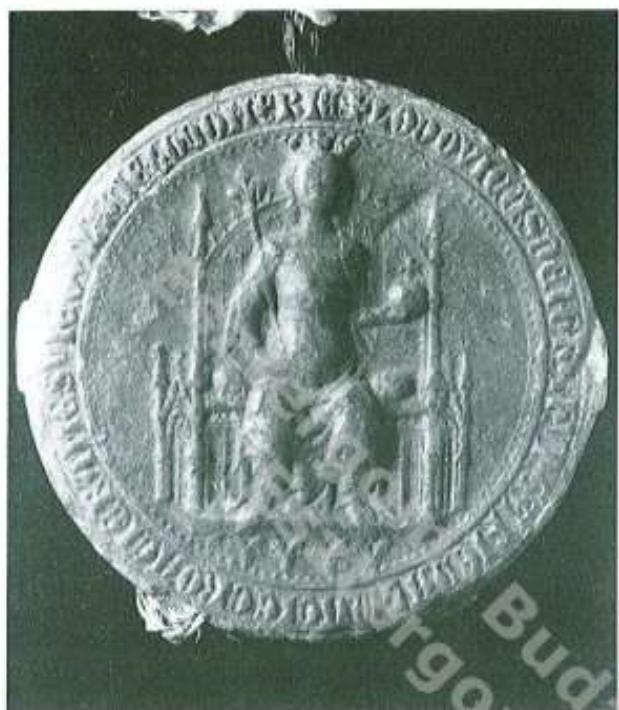
A PECSÉTKATALÓGUS FELÉPÍTÉSE

1. A pecsétkép leírása. (A heraldikai irányok és terminusok kifejezetten csak a heraldikus elemeknél szerepelnek.) A leírásnál, függetlenül attól, hogy töredékről van-e szó, vagy sem, a más lenyomatokról ismert részletek alapján az egész pecsétképet közöljük.
2. A körirat szövege a rövidítések feloldásával.
A köriratot az eredetivel megegyezően közöljük. A rövidítések feloldását kerek zárójelben, a hiányzó részleteket szögletes [.] zárójelben adjuk.
3. A pecsét mérete a körirat külső keretén mérve.
4. Az oklevél száma, amely alatt a pecsét a kötetben előfordul. Mellette a lenyomatok állapotának rövid leírása található. Azt, hogy a fénykép melyik lenyomatról készült a = fotó jelzéssel tüntettük fel.

KONZEPT DES SIEGELKATALOGS

1. Beschreibung des Siegelbildes. (Die heraldischen Richtungen und Termini werden ausdrücklich nur bei heraldischen Elementen behandelt.) Bei den Beschreibungen werden -ungetacht dessen, ob von einem Fragment die Rede ist oder nicht- anhand der von anderen Abdrücken her bekannten Details das gesamte Siegelbild angegeben.
2. Text der Randschrift mit Auflösung der Abkürzungen. Die Randschrift wird in Übereinstimmung mit dem Original angegeben. Die Auflösung der Abkürzungen sind in runder, die fehlenden Details in eckiger <> Klammer angezeigt.
3. Das Siegelmaß wird an der äußeren Begrenzung der Randschrift gemessen.
4. Nummer der Urkunde, unter der das Siegel im Band erscheint. Daneben befindet sich eine kurze Beschreibung des Zustandes der Abdrücke. Von welchem Abdruck das Foto angefertigt wurde lässt das = Fotozeichen erkennen.

Esztergom- Budapesti Főegyházmegye
Esztergomi Érseki Levéltár

1. I. Lajos király első kettőspecséje
Erstes Doppelsiegel des Königs Ludwig I.

1. Előlapján körälakú pecsétmezőben kétoldalt perspektivikusan ábrázolt, fiáléval, vimbergával díszített, lábzásályos trón. A csúcsives árkádokkal díszített háttámla kockahálós, mustrás sávból indul ki, íves lezárását pedig kúszólevél-sor díszíti. A lábzásály alatt csúcsives árkádsoron nyugvó trónuson a király párnán ülő alakja. Fején liliomos, nyitott korona alól hosszú, hullámossájú haj omlik vállára. Arca fiatal típusú, szakáll és bajusz nélkül. Jobbját térdén nyugtatva liliomos jogart, baljában pedig, melyet kifelé tart, egyenlő szárú kereszttel ékitett országalmát fog. Palástját, amely félkörön az ülőpárnára terül, mellén széles pánt fogja össze, melyet vállain egy-egy kerek csat rögzít. Derekát őv fogja át.

A pecsét hátlapján liliomos rombuszokkal díszített pecsétmezőben háromszögű pajzs, melynek indafonatokkal díszített mezejében hármas halmon emelkedő kettős kereszt látható.

2. Fonat és fogazott keretsáv közé foglalt körirata:
LODOVICUS • DEI • GRA • HVNGARIE • DALMACIE • CROACIE • RAME • SVIE • GALICIE • LODOMERIE a körirat a hátlapon folytatódik: **COMANIE • BVLGARIEQ • REX • PNCEPS • SALERNITANVS • ET • HONORIS • MONTIS • SCI • ANGELI • DNS**
(= Lodovicus Dei gratia Hvngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Galicie, Lodomerie Comanie, Bvlgarieqve rex, princeps Salernitanvs et honoris Montis Sancti Angelii dominus)

3. 115 mm.

4. nr. 145. ép = foto

nr. 143. töredék

nr. 144. töredék

nr. 141. A pecsét felső részén a körirat hiányzik.

2. Lajos király második kettőspecsétje
 Fragment des zweiten Doppelsiegels
 von König Ludwig I.

1. Előlapján köralakú pecsétmezőben az építészeti elemekből formált, perspektivikus trón csúcsives árkádsorron nyugszik. A lábzásával feletti trónust kétoldalt csúcsives fiálé zárja. A mérműves háttámlát derék magasságban liliomos pártával ellátott, mustrás, rozettás díszítésű sáv zárja. A háttámla alatt és fölött rombuszos, mustrás textil omlík alá, amelynek rombuszaiban a magyar-Anjou liliomos címer és rozetták váltakoznak. A trónon a király ülő alakja. Fején liliomos, nyitott korona alól hosszú, hullámoss haj omlik vallára. Arca fiatal típusú, szakáll és bajusz nélküli. Nagy nyakkivágású, testhez tapadó, középen gombolt címerruhát visel, amely a heraldikai jobb oldalon vágott, a bal oldalon pedig liliomos díszítésű, kis háromszögű vágott pajzs, melynek jobb mezeje hétszer vágott, a bal mezejében pedig az Anjou liliomok láthatóak. Dús redőzetű palástját a vállakon pánt segítségével kerek csatpár fogja össze. Jobbját csípőjénél nyugtatva liliomos jogart, ezzel egy magasságban teste előtt baljában kereszttel ékitett országalmát tart. A trón két oldalán, a két szélső fiálé csúcsán egy-egy kis háromszögű pajzs: a baloldali a magyar-Anjou liliomos címer, a jobboldali hármashalmon emelkedő kettős kereszt látható. A trón architektúrája kétoldalt a köriratig ér.

Hátlapján hatos karéjban liliomos rombuszok töltik ki. Középen indafonatokkal díszített háromszögű pajzs foglal helyet, melynek pajzsmezejében liliomos hármashalmon emelkedő kettős kereszt látható. Mindkét szárkereszteződésen egy-egy liliom. A karéjok illeszkedésénél liliomok helyezkednek el.

2. Az előlap körirata két sávban helyezkedik el, a betűket keretező gyűrűk kintről befelé haladva: sodrott fonat, sodrott fonat, fogazott keretsáv. Majuskulás szövege: **LLODOVICVS DEI GRACIA HVNGARIE DALMACIE CROACIE RAME SERVIE GALLICIE LODOMERIE COMANIE BVLG** a belső köriraton folytatódik: **ARIEQE (A QE ligatúrában áll) REX PRINCEPS SALLERNITANVS ET HONORIS MONTIS SANCTI ANGELI DOMINVS** (= Lodovicus Dei gratia Hvngarie, Dalmacie, Croacie, Rame, Servie, Gallicie, Lodomerie Comanie, Bvgarieqve rex, princeps Sallernitanvs et honoris Montis Sancti Angeli dominvs)

A hátlap fonat és gyűrű közé foglalt majuskulás körirata: **S: SECUNDVM LODOVICI DEI GRA REGIS HUNGARIE ET ALIORUM REGNM IN ALIO PARII SIGILLI EXPRESSORUM**

(= Sigillvm secundvm Lodovici Dei gratia regis Hungarie et aliorum regnorum in alio parii sigilli expressorum)

3. 110 mm

4. nr. 145. töredék = fotó

3. Nagy Lajos király első középpecsétje
Erstes Mittelsiegel von König Ludwig I.

1. Körälakú pecsétmézőben hatkaréjos kereten belül hásított pajzs jobb oldali mezeje hétszer vágott, a bal oldaliban az Anjou liliomok. A karéj belsője és a pecsétméző indafonatokkal díszített.
2. Gyöngysor közé foglalt majuszkulás körirata: ♦ S: • LODOVICI • DEI • GRACIA • REGIS • HVNGARIE (= Sigillvm Lodovici Dei gratia regis Hungarie)
3. 56 mm
4. nr. 91. A pecsétkép kitöredezett, körirata hiányos.
nr. 109. Kissé kopott állapotban.
nr. 34. A pecsétkép több helyen kitöredezett, körirata nagyrészt ép.
nr. 172. ép = fotó

4. VI. Ince pápa ólombullája
Bleibulle von Papst Innozenz VI.

1. Előlapján köralakú, gyöngysorral keretezett pecsétmmezőben Szent Péter és Pál apostolok gyöngysorral keretelt arcképe látható, amelyeket egymástól kereszt választ el. Felettük S • PA • S • PE (Sanctus Paulus, Sanctus Petrus) felirat.

A hátlap gyöngysorral keretezett pecsétmezejében egy-egy csillag közé foglalt felirat:

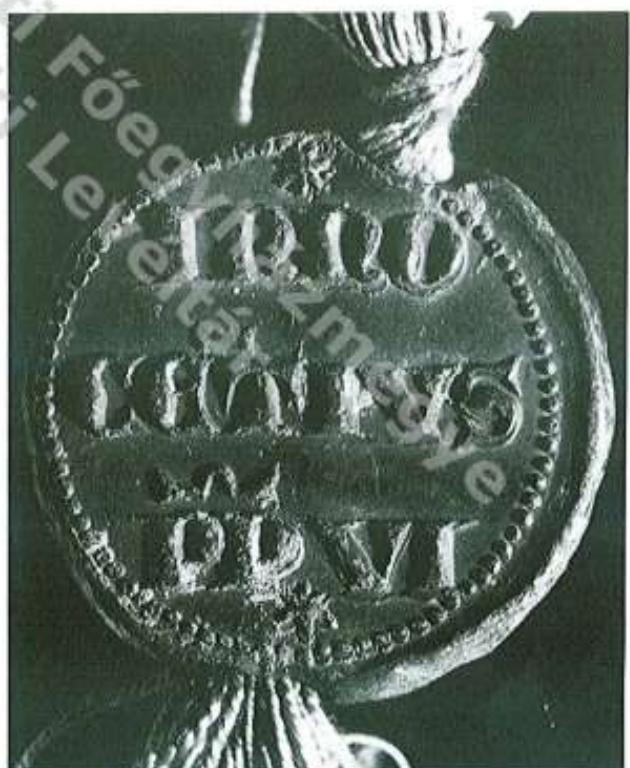
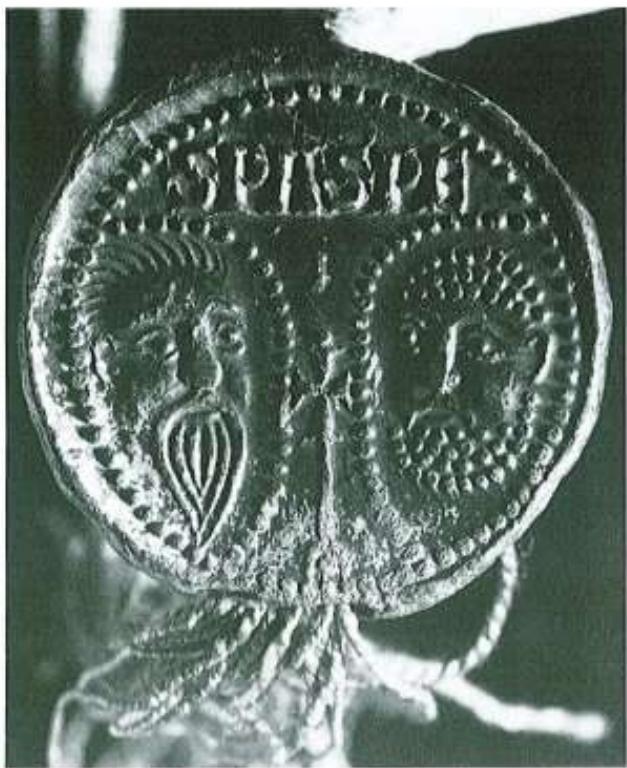
INNO

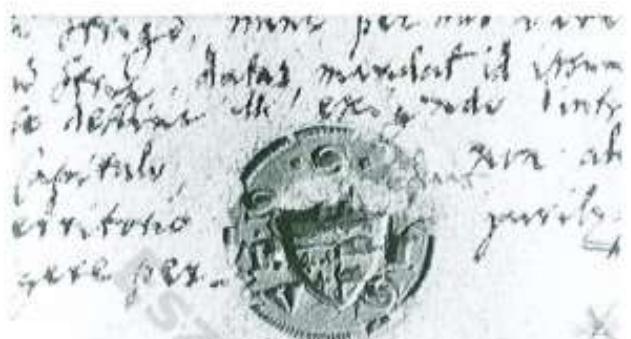
CETIVS

PP VI (Innocentius papa VI)

3. 36 mm

4. nr. 176. ép = fotó

5. István erdélyi herceg gyűrűpecsétje
Siegelring von Herzog Stephan von Siebenbürgen

1. A körök között keretezett pecsét mezejében kerekített oldalú háromszögű pajzs, amelynek felső szélénél a viasz kitöredézett, így a címerre csak következtethetünk: hasított pajzs jobb mezeje vágott, melynek alsó mezejében liliomok láthatóak, bal mezeje többször vágott.
2. Körirata az óramutató járásával ellentétesen olvasva:
⊕ S • S • DV majd a kezdő S betűtől az óramutató járásával megegyezően [C]IS (= Sigillvm Stephanii dvcis), a D, V, I betűknél pontok láthatók.
3. 18 mm
4. nr. 10. Hiányos, a pajzsfő kitöredézett = fotó

6. Gilétfi Miklós nádor kisebb pecséte
Kleineres Siegel von Palatin Nicolaus Gilétfi

1. Körök között keretezésű hatkaréjos mezőben kerekített oldalú háromszögű négyelt pajzs. A színek és fémek megkülönböztetésének igényére utalhat az 1. és 4. mező plasztikus kiemelése és rovatkolása. A karéjokat 1-1 ötszirmű virág díszíti.
2. Gyöngysor és gyűrű közé foglalt majuszkulás körirata:
⊕ S • NICOLAI • FILII • GELETTI (= Sigillvm Nicolai filii Geletti)
3. 30 mm
4. nr. 30. = fotó

7. Kont Miklós nádor nagyobb pecsétje
Größeres Siegel von Palatin Nicolaus Kont

1. A pontokkal díszített köralakú, rombuszhálózatos, mustrás díszítésű pecsétmezőben jobbra döntött háromszor vágott mezejű, kerekített oldalú háromszögű pajzs látható. A pajzs bal sarkán frontálisan ábrázolt csöbörsík két oldalt lebegő sisaktakaróval, amelynek sisakdisze egy leveles nyitott koronát viselő, félhosszú, hullámos hajú fej kiterjesztett szárnyakkal.
2. Gyöngysor és gyűrű közé foglalt majuszkulás körirata:
• S NICOLAI KVVT REGNNI HVNGARIE PA-LATINI ET IVDCI COMANORVM • (= Sigillvm Nicolai Kvvt regnni Hyngarie palatini et ivdcis comanorvm)
3. 55 mm
4. nr. 134. A sisak képénen a vajasz kikopott és a pecsétzinór látszik. = fotó

8. Szécsi Miklós első országbírói pecsétje
Erstes Judexsiegel von Nicolaus Széchi

1. Kör alakú pecsétmezőben kiterjesztett szárnyú, fejein háromágú koronát viselő kétfejű sas, amelynek szétágazó farktollai a kerettel érintkeznek.
2. Gyöngysor és lejtős, belső oldalán érdes kiképzésű gyűrű közé foglalt majuszkulás körirata: • S COITIS : NICOLAI : IVDICIS: CVIE : REGIE (= Sigillvm comitis Nicolai ivdicis cvrie regie)
3. 60 m
4. nr. 113. = A pecsét alsó része kissé töredezett állapotú, amiért a körirat kis mértékben sérült. = fotó

9. Garai János veszprémi püspök pecsétje
Siegel des Bischofs Johann Garai von Veszprém

1. A mandorla alakú pecsétméző felső szélén oromzattal ellátott háromaxisos tabernáku lum-rendszer. A karcstú, mérműves elemkből álló oromzatba a középtengely folytatásának baldachin-tér illeszkedik, benne Gyermekét bal karján tartó Madonna félalakja. Alatta a sárkánnyal küzdő Szent Mihály arkangyal, jobbra Alexandriai Szent Katalin, balra pedig felismerhetetlen szent látható. A pecsétkép alsó részén két kerekített oldalú háromszögű címer pajzs között, körives keretelésű, pontsoros filukében János püspök balra forduló, a köriratba is belógó, térdelő alakja. A pajzsokban a Garai család címere, jobbra néző kígyó látható.
2. Gyöngysor közé foglalt körirata: ☧ S • IOHANNIS • DEI • GRACIA • EPISCOPI • WESPRIMIENSIS
(= Sigillvm Iohannis Dei gracia episcopi Wesprimiensis)
3. 70 x 40 mm
4. nr. 121. ép = fotó

10. Budai (Óbuda) társaskáptalan pecsétje
Siegel des Glaubwürdigen Orts von Buda / Ofen

1. A mandorla alakú, měhviasz színű pecsétképen Szent Péter apostol püspöki ornátusba öltözött, trónuson ülő alakja látható. Dicsény övezett fejét infula fedi. Kazulája felett palliumot visel. Jobbját áldásra emeli, baljában két kulcsot tart. Az alba alól előtűnő lába a köriratot két részre osztja.
2. Pálcával keretezett, unciálisokból és antiquákiból álló körirata: ☧ SIGILLVM • CAPITVLI • BVDENSI Szent Péter alakjától jobbra S, balra pedig P olvasható.
(= Sanctus Petrus)
3. 47 x 30 mm
4. nr. 40. ép = fotó
nr. 55. ép
nr. 75. A pecsétkép nagy része kitörédezett, körirata viszont ép.

11. Az esztergomi káptalan kisebb pecsétje

Kleineres Siegel des Domkapitels
von Esztergom / Gran

1. A kör alakú, méhviasz színű pecséten Szent Adalbert püspök mellalakja látható. Dicsfénny övezte fejét alacsony infula fedи. Kazulája felett a keresztekkel díszített palliumot viseli. Jobb kezét áldó gesztussal emeli melle elő, behajlított baljában pásztorbotot és könyvet tart.

2. Pálca keretbe foglalt majuszkulás körirata: ♀ S • MINVS • CAPITVLI • STRIGONIENSIS (= Sigillvm minvs capitvli Strigoniensis)
Szent Adalbert alakjától balra, a pásztorbot hajlata alatt: S, a püspöktől jobbra AD

AL
TV
S

(= Adalbertus)

3. 50 mm

4. nr. 171. = Ép. Az oklevélhez mellékeltve. = fotó
nr. 100. = Körirata kissé sérült.
nr. 87. = ép

**12. Az esztergomi Szentkirályról nevezett
keresztes konvent pecsétje**

Siegel des Glaubwürdigen Orts
des Stephanitenkonvents von Esztergom / Gran

1. A pecsétképet Szent István király trónuson ülő alakja tölti ki. A király fején nyitott liliomos korona van. Az uralkodó arcát hosszú haj keretezi. Mindkét kezét teste előre hajlíja, jobbjában liliomos jogart, baljában országalmát tartva, ruházatából palástja ismerhető fel, amelynek lehulló drapériáját ölébe vonva kontrapozícióba tartott térdeire fekteti. A tunikát elfedő palást anyaga a lábak között átlós irányú, felül lágyan fűlt, lejjebb megfeszülő redőkbe rendeződik. A trónus nyílással áttört, felül profilált párkánnal lezárt, a mandorla csúcsába illeszkedő, architektonikus posztamenten sen áll.

2. ♀ S • CAPITL • DOMVS • HOSPITAL • S • STEPH
• REG • STRIGON
(= Sigillvm capitvli domvs hospitalis Sancti Stephani
regis Strigoniensis)
A király alakjától balra: SCS (=Sanctus), jobbra REX

3. 62 x 40 mm
4. nr. 18. ép = fotó

13. A garamszentbenedeki bencés konvent pecsétje

Siegel des Glaubwürdigen Orts
des Benediktinerkonvents von Garamszentbenedek

1. Három ívből álló hullámvonal felett Szent Benedek félalakos ábrázolása. A patrónus szerzetesi öltözötet visel, aránytalanul kisméretű feje körül csuklyára emlékeztető részletekkel. Behajlított jobb kezét áldó mozdulattal tartja melle előtt, baljában könyvet fog.
2. Gyűrűbe foglalt körirata: ☧ S • CONVENTVS • SCI • BENEDICTI • DE • GARON
(= Sigillvm conventvs Sancti benedicti de Garon)
3. 45 mm
4. nr. 103. ép = fotó

14. A nyitrai káptalan kisebb pecsétje

Kleineres Siegel des Domkapitels
von Nyitra / Neutra

1. A pecsémezőben Szent Emmerám püspök mellképe látható. Dicsfeny övezte fejét alacsony infula fedi. Jobb kezét áldó gesztussal emeli melle előre, behajlított baljában pásztorbotot és könyvet tart. A pecsétkép az 1240-es évektől használt esztergomi „sigillum minus” automatikus utánzata.
2. Gyöngysorok közé foglalt majuszkulás körirata: ☧ S • MINVS • CAPITVLI • ECCLESIE • NITRIENSIS
(= Sigillvm minus capitvli Nitriensis)
A patrónus bal kezénél: S (= Sanctus), jobb kezénél a lenyomatot jobbról balra olvasandó felirat: ME
ARE
VM
S (= Emeramvs)
3. 38 mm
4. nr. 62. ép = fotó
nr. 58 = ép

MONUMENTA ECCLESIAE STRIGONIENSIS

TOMUS QUARTUS

Ab A. 1350. Ad A. 1358.

AD EDENDUM PRAEPARAVERUNT

GABRIEL DRESKA
GEYSA ÉRSZEGI
ANDREAS HEGEDŰS
TIBURCIUS NEUMANN
CORNELIUS SZOVÁK
STEPHANUS TRINGLI

ARCHIVUM PRIMATIALE - ARGUMENTUM
STRIGONII - BUDAPESTINI, 1999

17. A somogyi konvent
Siegel des Glaubwürdigen Orts
des Benediktinerkonvents von Somogyvár

1. A pecsétkép Szent Egyed miséjének jelenetét ábrázolja. A patrónus casulában, széttárt karral, sedetlen fövel áll a keresztrajzával díszített oltár mögött. Fejtől balra stilizált nap, jobbra holdsarló látható. Az oltáron kehely ismerhető fel. Kétoldalt egy-egy hosszú ruhába öltözött klerikus áll. A jobb oldalon álló kezében füstölőt tart.
2. Gyöngysor közé foglalt körirata: ♫ S • CAPITVLI • MONASTERII • SCI • EGIDII • DE • SVMIGIO (= Sigillvm capityli monasterii Sancti Egidi de Svmigio)
3. 50 mm
4. nr. 112. = kopott állapotban.

18. A váci káptalan nagyobb pecsétje
Grösseres Siegel des Glaubwürdigen Orts
von Vác / Waizen

1. Hosszú, pad alakú trónuson ülő Madonna, lába alatt zsámlollyal. Mária dicséfénnyel övezett fején korona látható. Bal kezével átkarolja térdén ülő gyermekét, aki kezével anyja oldalra hajtott arcát érinti.
2. Gyöngysor közé foglalt majuskulás körirata: ♫ SIGILLVM • MAIVS • CAPITVLI • WACIENSIS
3. 43 mm
4. nr. 76. Kissé kopott állapotban. = fotó

19. A zobori konvent pecsétje

Siegel des Glaubwürdigen Orts
des Benediktinerkonvents von Zobor

1. A pecsétmezőben fallal övezett város látható: középen kapuval áttört, felfelé szélesedő, kváder tagolású, pártázatos körfal, felette három torony, a két szélsőn kúpos toronysisak, a középső tetején pártázat. A tornyok között egy-egy kereszt látható.
2. Pálcák közé foglalt majuszkulás körirata: ☩ S • CAPITVLI • ECCLE • SCI • YPOLITI • DE • ZVBVRD
(= Sigillvm capitvli ecclesie sancti Ypoliti de Zvbvro)
3. 50 mm
4. nr. 73. ép = fotó
nr. 92. töredékes

20. Esztergom város kisebb pecsétje

Kleineres Siegel des Stadttes von Esztergom / Gran

1. A kör alakú pecsétmező felső része kváder tagolású fallal körülvett várost ábrázol. A falat négy, perspektivusan ábrázolt, henger alakú torony töri meg. A kúpos lefedésű tornyokat a városfalhoz hasonlóan ablak tagolja. A falat a két középső torony között bélletes kapu töri át. A városfalon belül három egységből álló épület látható, a középső traktust ablakok törik át, a két szélső nyeregtetővel fedett. A pecsétmező alsó felében háromszögű pajzsban négy pólus. A pólusok plasztikus kiemelése és rovátkolása a színek és fémek megkülönböztetését szolgálja. . A pajzstalp ráfekszik a köriratra. .
2. Gyöngysor közé foglalt majuszkulás körirata: ☩ S • MINVS • CIVITATI STRIGONIENSIS ★ • (= Sigillvm minvs civitatis Strigoniensis)
3. 43 mm
4. nr. 140 ép = fotó

Esztergom- Budapesti Főegyházmegye
Esztergomi Érseki Levéltár

HOC TOMO CONTINENTUR

Praefatio Hungarica	5
Praefatio Germanica	7
Concordantia numerorum cum regestis	9
Bibliographia	22
Abbreviationes	23
Signa	23
Fontes	23
Biographia Nicolai Vásári archiepiscopi in lingua Hungarica	25
Biographia Nicolai Vásári archiepiscopi in lingua Germanica	30
Documenta chronologico ordine digesta	37
Index nominum	231
Appendix	257

ADDENDA ET CORRIGENDA

- A címlapon: Tiburcius *helyett* Tiburtius
21. o.: A lista kiegészítendő: 17.) 1343. május 26. Miklós nádor megerősíti a dárói István fiait az ábrahámi monostor kegyúri jogaiban.
23. o.: suplecio textus *helyett* suppletio textus
28. o.: Művészettörténeti értesítő *helyett* Művészettörténeti Értesítő
55. o.: <sext?> *helyett* <sext?>
57. o.: Primási lvt. *helyett* Prímási lvt.
71. o.: conventu1 *helyett* conventu¹
81. o.: nost- / ris *helyett* no- / stris
94. o.: valósz(n)üleg *helyett* valószínüleg
102. o.: nobilei *helyett* nobili
102. o.: paraphernalibu *helyett* paraphernalibus
117. o.: az eredetiben: *helyett*⁶ az eredetiben:
126. o.: {S:}ub ... habetur: *helyett* {Sub ... habetur:}
135. o.: minaret{ur} *helyett* minaretur
136. o.: minaret *helyett* minaretur
165. o.: (= DF *helyett* (DF
179. o.: (= DF *helyett* (DF
186. o.: lvt., *helyett* lvt.
230. o.: Kal(endas) Ianuar(ii) *helyett* Kal<endas> Ianuar<ii>